

**ITA
OnLine**

O25 หลักเกณฑ์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

โรงเรียนบ้านตะโละหะดอ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

หลักเกณฑ์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

การพัฒนาทรัพยากรบุคคลถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จเนื่องจากบุคลากรจะเป็นผู้ผลักดันให้ภารกิจต่างๆของสถานศึกษา สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นองค์กรจำเป็นจะต้องมีการกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถ มีสมรรถนะสอดคล้องตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์ของสถานศึกษา ตลอดจนมีคุณลักษณะที่ดีพึงประสงค์ และมีทัศนคติที่ดีต่อสถานศึกษาโรงเรียนบ้านตะโละเหลอ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาบุคลากร ที่มุ่งเน้นการบริหารทรัพยากรบุคคลและระบบการประเมินผล เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถหลักให้แก่บุคลากร โดยนำแนวความคิดการบริหารงาน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จอย่างรอบด้านมาใช้ในการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งได้มีหลักเกณฑ์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล เป็นแนวทางในการดำเนินงานประกอบไปด้วย

ด้านที่ 1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

ด้านที่ 2 การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร

ด้านที่ 3 การบรรจุและแต่งตั้ง

ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากร

ด้านที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร

ด้านที่ 6 การให้ทุนให้โทษและการสร้างขวัญกำลังใจ

ด้านที่ 7 วินัยและการรักษาวินัย

ด้านที่ 1 การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

- หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งเพื่อบริหารอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๒๖

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งเพื่อบริหารอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๒๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๘
๒. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๗ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๑
๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๔ ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๕
๔. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๗ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งเพื่อบริหารอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้แจ้งการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา และหนังสือที่อ้างถึง ๓ และ ๔ ได้แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการเกลี่ยอัตรากำลัง
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา ให้ส่วนราชการทราบและถือปฏิบัติ นั้น

ก.ค.ศ. พิจารณาแล้วมีมติ ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
หลักเกณฑ์และวิธีการเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการปรับปรุงหลักเกณฑ์
และวิธีการเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ เฉพาะสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้น สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา สถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย

๒. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งเพื่อบริหารอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยให้ใช้บังคับ
ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ทั้งนี้ การใดที่ดำเนินการตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ อยู่ก่อนหลักเกณฑ์และวิธีการใหม่นี้ มีผลใช้บังคับ
ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประวิต เอราวรรณ)

เลขาธิการ ก.ค.ศ.

ภารกิจระบบตำแหน่งและวิทยฐานะที่ ๒

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๒๙

หลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งเพื่อบริหารอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศร ๐๒๐๖.๔/ว ๒๖ ลงวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๔)

เพื่อให้สถานศึกษามีอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสม สามารถจัดการเรียนรู้และบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๔) มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศร ๐๒๐๖.๖/ว ๒๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกำหนดตำแหน่งเพื่อบริหารอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้น สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย

๒. ในหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

“การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” ให้ความหมายรวมถึง การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง และการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สายงานการสอนหรือสายงานบริหารสถานศึกษา

“การปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง” หมายความว่า การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จากตำแหน่งหนึ่งเป็นตำแหน่งอื่นในสถานศึกษาเดียวกัน ยกเว้น ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค. (๒) ในสถานศึกษา

“การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน” หมายความว่า การนำตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาที่กำหนดไว้เดิม ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิมหรือไปกำหนดเป็นตำแหน่งอื่นในสถานศึกษาแห่งใหม่ ยกเว้น ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค. (๒) ในสถานศึกษา

๓. การดำเนินการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ให้ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๔. การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ดำเนินการได้ ๒ วิธี ดังนี้

๔.๑ การกำหนดตำแหน่ง โดยการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีดังนี้

๔.๑.๑ กรณีปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งครู ที่ว่างอยู่ เป็นตำแหน่งครูผู้ช่วย เพื่อใช้บรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ในสถานศึกษานั้น

๔.๑.๒ กรณีปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่ว่างอยู่ เป็นตำแหน่งครู เพื่อใช้บรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งครู ในสถานศึกษานั้น

๔.๑.๓ กรณีการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งครูผู้ช่วยและผู้ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดแล้ว เป็นตำแหน่งครูเพื่อแต่งตั้งผู้นั้นให้ดำรงตำแหน่งครู ในสถานศึกษานั้น

๔.๑.๔ กรณีการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งในสายงานการสอน ที่ว่างและเกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เป็นตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษาเดิม โดยมีเงื่อนไขว่า เมื่อปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งแล้ว จำนวนตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาต้องไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๑.๕ กรณีการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งในสายงานบริหารสถานศึกษา ที่ว่างและเกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เป็นตำแหน่งในสายงานการสอน ในสถานศึกษาเดิม โดยมีเงื่อนไขว่า เมื่อปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งแล้ว ต้องมีจำนวนตำแหน่งในสายงานการสอน ในสาขาวิชาเอกเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาเอกตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด และมีตำแหน่งในสายงานการสอน ในภาพรวมไม่เกินเกณฑ์ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๒ การกำหนดตำแหน่ง โดยการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีดังนี้

๔.๒.๑ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน ไปกำหนดเป็นสายงานการสอน จำนวน ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน จากสถานศึกษาที่ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม ในสถานศึกษาแห่งใหม่ โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) การรวมสถานศึกษาให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ไปกำหนดในสถานศึกษาที่ถูกรวมก่อน เป็นลำดับแรก

(๒) กรณีตำแหน่งว่าง

ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สายงานการสอน ไปกำหนดเป็นสายงานการสอน ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๓) กรณีตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง

- ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม ในสถานศึกษาที่ผู้ดำรงตำแหน่งประสงค์จะไปดำรงตำแหน่ง โดยมีเงื่อนไขว่าสถานศึกษาที่ได้รับการตัดโอนต้องมีอัตรากำลังสายงานการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

- ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนเกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนดได้ โดยต้องคำนึงถึงสาขาวิชาเอกที่สถานศึกษานั้นมีความต้องการจำเป็นด้วย และมีเงื่อนไขว่าเมื่อตำแหน่งสายงานการสอนในสถานศึกษาดังกล่าวว่างลง ให้ปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งหรือตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนตำแหน่งดังกล่าว ไปกำหนดในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนหรือสายงานบริหารสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๔) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

๒) กรณีการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน จากสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนเกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม ในสถานศึกษาแห่งใหม่ที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) กรณีตำแหน่งว่าง

ให้ตัดโอนตำแหน่งอัตราเงินเดือน สายงานการสอน ไปกำหนดเป็นสายงานการสอน ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๒) กรณีตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง

ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนในสาขาวิชาเอกตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาเอกไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๓) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ภายในจังหวัดเท่านั้น

(๔) เมื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนแล้ว สถานศึกษาที่รับการตัดโอนต้องมีอัตรากำลังสายงานการสอนในภาพรวมไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๒.๒ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน ให้ดำเนินการได้ทั้งตำแหน่งว่างและตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง ไปกำหนดเป็นสายงานบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) กรณีตำแหน่งว่าง

ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สายงานการสอน ที่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ไปกำหนดเป็นตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๒) กรณีตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง

ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สายงานการสอน ตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง โดยตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นให้ตัดโอนตำแหน่งได้เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งผ่านกระบวนการคัดเลือกเข้าสู่ตำแหน่งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และถึงลำดับที่จะแต่งตั้งตามบัญชีผู้ได้รับการคัดเลือก

(๓) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ภายในจังหวัดเท่านั้น

(๔) เมื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนแล้ว สถานศึกษาที่รับการตัดโอนต้องมีอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๒.๓ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สายงานบริหารสถานศึกษา ไปกำหนดเป็นสายงานบริหารสถานศึกษา จำนวน ๒ กรณี ดังนี้

๑) กรณีการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สายงานบริหารสถานศึกษา
จากสถานศึกษาที่ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม ในสถานศึกษาที่มี
อัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) กรณีตำแหน่งว่าง

ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สายงานบริหารสถานศึกษา
ไปกำหนดเป็นสายงานบริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาที่ไม่มีหรือมีอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา
ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๒) กรณีตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง

ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม
ในสถานศึกษาที่ไม่มีหรือมีอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๓) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

(๔) เมื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนแล้ว สถานศึกษาที่รับการตัดโอน
ต้องมีอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษาในภาพรวมไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๒) กรณีการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษาตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิมในสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน
๔๑ - ๑๑๙ คน โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
จากสถานศึกษาที่ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน หรือสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนต่ำกว่า ๑๒๐ คน

(๒) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา
ได้ทั้งตำแหน่งว่างและตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง

(๓) สถานศึกษาที่รับการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน (ปลายทาง)
ต้องมีจำนวนนักเรียนมากกว่าสถานศึกษาที่ถูกตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน (ต้นทาง)

(๔) กรณีสถานศึกษาที่ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน (ต้นทาง)
เป็นสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๔๐ คนลงมา เมื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนแล้ว ให้กำหนด
ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาดังกล่าวขึ้นใหม่

(๕) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

๔.๒.๔ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สายงานบริหารสถานศึกษา จากสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษาเกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด
ไปกำหนดเป็นสายงานการสอน ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด
โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) สถานศึกษาที่ถูกตัดโอนต้องมีอัตรากำลังสายงานการสอนครบตามเกณฑ์
ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๒) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้เฉพาะตำแหน่งว่างเท่านั้น

(๓) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ภายในจังหวัดเท่านั้น

(๔) เมื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนแล้ว สถานศึกษาที่รับการตัดโอน
ต้องมีอัตรากำลังสายงานการสอนในภาพรวมไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๒.๕ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สายงานบริหารสถานศึกษา จากสถานศึกษาที่ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ไปกำหนดเป็น
สายงานการสอน ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้เฉพาะตำแหน่งว่างเท่านั้น

(๒) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

(๓) เมื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนแล้ว สถานศึกษาที่รับการตัดโอน
ต้องมีอัตรากำลังสายงานการสอนในภาพรวมไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๒.๖ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สายงานการสอนหรือสายงานบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการอนุมัติให้ถ่ายโอน
ไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปกำหนดเป็นตำแหน่งเดิม ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังสายงานการสอนหรือ
สายงานบริหารสถานศึกษาต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

(๑) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้เฉพาะตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่ง
และผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไม่ประสงค์ถ่ายโอนไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น

(๒) กรณีตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน สายงานการสอน เมื่อตัดโอนตำแหน่งและ
อัตราเงินเดือนในตำแหน่งที่มีผู้ดำรงตำแหน่งแล้ว สถานศึกษาที่รับการตัดโอนต้องมีอัตรากำลัง
สายงานการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาเอกไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๓) ให้ตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ได้ทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด

(๔) เมื่อตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนแล้ว สถานศึกษาที่รับการตัดโอน
ต้องมีอัตรากำลังสายงานการสอนหรือสายงานบริหารสถานศึกษา แล้วแต่กรณี ไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๕. การดำเนินการกำหนดตำแหน่งเพื่อบริหารอัตรากำลัง ให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาคำนวณอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาตามเกณฑ์อัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยอัตรากำลังสายงานการสอนต้องเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาเอกที่ ก.ค.ศ. กำหนดด้วย

๕.๒ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอขออนุมัติกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา พร้อมเหตุผลความจำเป็นไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

๕.๓ ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตรวจสอบการขออนุมัติกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ นี้ และเสนอ กศจ. พิจารณา

๕.๔ ให้ กศจ. พิจารณาปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายในสถานศึกษานั้น และพิจารณาตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไปกำหนดในสถานศึกษาแห่งใหม่ภายในจังหวัด ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

สำหรับการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไปกำหนดในสถานศึกษาแห่งใหม่ในต่างจังหวัด ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่รับการตัดโอน เสนอ กศจ. พร้อมทั้งความเห็นของ กศจ. ที่ถูกตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน เพื่อพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๕.๕ เมื่อ กศจ. มีมติอนุมัติแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ออกคำสั่งและส่งสำเนาคำสั่ง ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง

๖. การกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดนี้ และเป็นกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารอัตรากำลัง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ขออนุมัติ ก.ค.ศ. โดยความเห็นชอบของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกรณี ๆ ไป

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว๒๓

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- อ้างอิง ๑. หนังสือสำนักงาน ก.ค. ที่ ศธ ๑๓๐๕/๔๖๖ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๕
๒. หนังสือสำนักงาน ก.ค. ที่ ศธ ๑๓๐๕/๔๖๗ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๕
๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค. ที่ ศธ ๑๓๐๕/๘๒๒ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕
๔. หนังสือสำนักงาน ก.ค. ที่ ศธ ๑๓๐๕/๘๒๓ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑-๔ สำนักงาน ก.ค. ได้แจ้งเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ให้ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

ก.ค.ศ. พิจารณาแล้ว มีมติดังนี้

๑. ให้ยกเลิกเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑-๔

๒. กำหนดเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประวิต เอรารวรรณ์)

ศึกษาธิการภาค ผู้อำนวยการศึกษานิเทศก์ ๒ รัชวรราชวรณ

ภารกิจนโยบายและระบบบริหารงานบุคคล เลขานุการ ก.ค.ศ.

โทร. ๐ ๒๒๘๑ ๔๔๑๐ , ๐ ๒๒๘๐ ๑๑๐๔-๕ ต่อ ๑๗๔

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๙๓

เกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/วสศ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓)

เพื่อให้สถานศึกษามีอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสม สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา คำนึงครูผู้ห้องเรียน เป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงทรัพยากรทางการศึกษาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. จึงกำหนดเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. เกณฑ์อัตรากำลังนี้ใช้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยกเว้น สถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย โดยให้สถานศึกษามีอัตรากำลังตามสายงาน ได้แก่ สายงานบริหารสถานศึกษา สายงานการสอน และสายงานสนับสนุนการศึกษา ซึ่งกำหนดเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑.๑ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๑๙ คนลงมา

๑.๒ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๐ คนขึ้นไป

๒. กลุ่มสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีการจัดการเรียนการสอนแบบรวมสถานศึกษาตั้งแต่ ๒ แห่งขึ้นไป ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

๓. ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู จำแนกเป็น

๓.๑ ชั่วโมงสอนตามตารางสอน ระดับปฐมวัย ไม่ต่ำกว่า ๖ ชั่วโมง/สัปดาห์ ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ไม่ต่ำกว่า ๑๒ ชั่วโมง/สัปดาห์

๓.๒ งานสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และงานตอบสนองนโยบายและจุดเน้นของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการต้นสังกัด ไม่ต่ำกว่า ๘ ชั่วโมง/สัปดาห์

ทั้งนี้ การคำนวณอัตรากำลังตามเกณฑ์อัตรากำลังนี้ กำหนดชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ ๒๐ ชั่วโมง/สัปดาห์

๔. การกำหนดสาขาวิชาเอกในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาเอก

๕. จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน พิจารณาตามระดับการศึกษาที่เปิดสอน ดังนี้

๕.๑ ระดับปฐมวัย (ชั้นอนุบาล ๑-๓) กำหนด ๓๐ คน ต่อห้อง

๕.๒ ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖) กำหนด ๓๐ คน ต่อห้อง

๕.๓ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง

๕.๔ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง

การคิดจำนวนห้องเรียน กรณีจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นเรียน มีเศษตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ให้คิดเพิ่มอีก ๑ ห้อง เช่น ชั้นอนุบาล ๑ มีนักเรียน ๓๘ คน (มีเศษ ๘ คน) จะคิดเป็น ๑ ห้อง และชั้นอนุบาล ๒ มีนักเรียน ๔๕ คน (มีเศษ ๑๕ คน) จะคิดเป็น ๒ ห้อง รวมจำนวนห้องที่จะนำไปคำนวณอัตรากำลังระดับปฐมวัย จำนวน ๓ ห้อง

๖. กำหนดเวลาเรียนต่อสัปดาห์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับการคำนวณอัตรากำลังตามเกณฑ์อัตรากำลัง ดังนี้

ระดับการศึกษา	ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อปี	ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์
ปฐมวัย	ไม่น้อยกว่า ๘๐๐ ชั่วโมง	๒๐ ชั่วโมง
ประถมศึกษา	ไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ ชั่วโมง	๒๕ ชั่วโมง
มัธยมศึกษาตอนต้น	ไม่น้อยกว่า ๑,๒๐๐ ชั่วโมง	๓๐ ชั่วโมง
มัธยมศึกษาตอนปลาย	ไม่น้อยกว่า ๑,๔๐๐ ชั่วโมง	๓๕ ชั่วโมง

การคำนวณอัตรากำลัง

๗. การคำนวณอัตรากำลัง ให้คำนวณตามสายงานดังนี้

๗.๑ สายงานบริหารสถานศึกษา

๗.๑.๑ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๔๐ คนลงมา ไม่กำหนดอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา

ยกเว้น สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดสตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย) และในพื้นที่พิเศษเสี่ยงภัย ทูรกันดาร์ ชนกลุ่มน้อย เกาะ ภูเขา และพื้นที่ในเขตชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (ตามประกาศรายชื่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) โรงเรียนตามโครงการพระราชดำริ หรือโรงเรียนในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School Project) หรือโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หรือโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ให้กำหนดอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน ๑ อัตรา

๗.๑.๒ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๔๑ คนขึ้นไป (ทุกพื้นที่) ให้กำหนดอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา ดังนี้

จำนวนนักเรียน	อัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา		รวม
	ผู้อำนวยการสถานศึกษา	รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	
๔๑-๑๑๙ คน	๑ อัตรา	-	๑ อัตรา
๑๒๐-๓๑๙ คน	๑ อัตรา	๑ อัตรา	๒ อัตรา
๓๒๐-๑,๐๓๙ คน	๑ อัตรา	๒ อัตรา	๓ อัตรา
๑,๐๔๐-๑,๖๓๙ คน	๑ อัตรา	๓ อัตรา	๔ อัตรา
ตั้งแต่ ๑,๖๔๐ คนขึ้นไป	๑ อัตรา	๔ อัตรา	๕ อัตรา

โดยกำหนดให้ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติการสอนไม่ต่ำกว่า ๕ ชั่วโมง/สัปดาห์ และตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติการสอนไม่ต่ำกว่า ๑๐ ชั่วโมง/สัปดาห์

ทั้งนี้ กลุ่มสถานศึกษา ถือเป็นเพียงหนึ่งสถานศึกษา และกลุ่มสถานศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๔๑ คนขึ้นไป ให้กำหนดอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา ตามข้อ ๗.๑.๒

๗.๒ สายงานการสอน

๗.๒.๑ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๑๙ คนลงมา

กำหนดอัตรากำลังสายงานการสอนในสถานศึกษา ตามแต่กรณีดังนี้

(๑) สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและหรือระดับประถมศึกษา กำหนดอัตรากำลังตามจำนวนนักเรียน ดังนี้

จำนวนนักเรียน	อัตรากำลังสายงานการสอน
๑-๔๐ คน	๑-๔ อัตรา
๔๑-๘๐ คน	๖ อัตรา
๘๑-๑๑๙ คน	๘ อัตรา

(๒) สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา ให้กำหนดอัตรากำลัง โดยนำจำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตร และชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู มาคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$\text{อัตรากำลัง} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$$

เมื่อคำนวณอัตรากำลังในแต่ละระดับการศึกษาแล้วให้นำมารวมกันเพื่อกำหนดเป็นอัตรากำลังสายงานการสอนของสถานศึกษานั้น ๆ

(๓) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ให้กำหนดอัตรากำลัง ดังนี้

(๓.๑) ระดับปฐมวัยและหรือระดับประถมศึกษาให้นำจำนวนนักเรียนระดับปฐมวัยรวมกับจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา แล้วกำหนดอัตรากำลังตามตารางข้อ (๑)

(๓.๒) ระดับมัธยมศึกษาให้นำจำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตร และชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู มาคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$\text{อัตรากำลัง} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$$

เมื่อคำนวณอัตรากำลังตามข้อ (๓.๑) และข้อ (๓.๒) แล้วให้นำผลการคำนวณมารวมกันเป็นอัตรากำลังสายงานการสอนของสถานศึกษานั้น ๆ

ทั้งนี้ สำหรับสถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑-๔๐ คน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาวางแผนและกำหนดอัตรากำลังสายงานการสอน เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา โดยคำนึงถึงภาระงาน บริบทของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพของผู้เรียน แผนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัด และอัตรากำลังของสถานศึกษานั้นต้องไม่เกินเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๗.๒.๒ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๐ คนขึ้นไป

กำหนดอัตรากำลังสายงานการสอนในสถานศึกษา โดยนำจำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตร และชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู มาคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$\text{อัตรากำลัง} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$$

เมื่อคำนวณอัตรากำลังในแต่ละระดับการศึกษาแล้วให้นำมารวมกันเพื่อกำหนดเป็นอัตรากำลังสายงานการสอนของสถานศึกษานั้น ๆ

การคำนวณอัตรากำลังสายงานการสอนรวมทุกระดับการศึกษา หากมีเศษตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป ให้คิดอัตราเพิ่มขึ้นอีก ๑ อัตรา

กรณีโรงเรียนสาขา (ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด) ให้คำนวณอัตรากำลังสายงานการสอนแยกออกจากโรงเรียนหลัก ตามเกณฑ์อัตรากำลังนี้ แล้วจึงนำมารวมกันเป็นอัตรากำลังสายงานการสอนของโรงเรียนหลัก

๗.๓ สายงานสนับสนุนการศึกษา

กำหนดอัตรากำลังสายงานสนับสนุนการศึกษาในสถานศึกษา โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถ ความจำเป็น และภาระงานของสถานศึกษา ดังนี้

จำนวนนักเรียน	อัตรากำลังสายงานสนับสนุนการศึกษา	
	พนักงานราชการ/ อัตราจ้าง	บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒)
๑-๓๕๙ คน	๑ อัตรา	-
๓๖๐-๗๑๙ คน	-	๑ อัตรา
๗๒๐-๑,๐๗๙ คน	-	๒ อัตรา
๑,๐๘๐-๑,๖๗๙ คน	-	๓ อัตรา
ตั้งแต่ ๑,๖๘๐ คนขึ้นไป	-	๔ อัตรา

๘. การกำหนดอัตรากำลังในสถานศึกษาปกติที่มีเด็กพิการเรียนรวม

ให้กำหนดอัตรากำลังเพิ่มจากอัตราจ้างข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามข้อ ๗ เป็นพนักงานราชการ หรืออัตราจ้างครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ ตามความเหมาะสมกับจำนวนเด็กพิการประเภทของความพิการ และภาระงานของสถานศึกษานั้น

กรณีมีความจำเป็นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะต้องกำหนดกรอบอัตรากำลังลงไปจากเกณฑ์นี้ ให้คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเสนอเหตุผลความจำเป็นและแนวทางการพัฒนาต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ก่อนเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป

เกณฑ์มาตรฐานวิชาเอกที่กำหนดให้ไว้ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

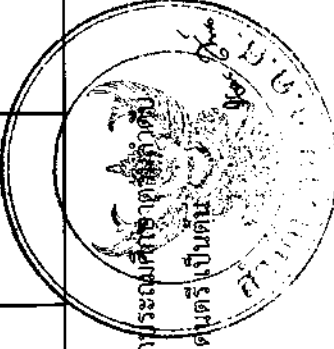
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว/๒๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๓)

จำนวนนักเรียน	จำนวนครู ตามเกณฑ์ ก.ค.ศ.	สาขาวิชาเอกของครูผู้สอน							
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘
๑-๔๐ คน	๑-๔	ประถมศึกษา	ปฐมวัย	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	สังคมศึกษา	วิทยาศาสตร์	เพิ่มเติม
๔๑-๘๐ คน	๖	ประถมศึกษา	ปฐมวัย	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	ภาษาอังกฤษ			
๘๑-๑๑๙ คน	๘	ประถมศึกษา	ปฐมวัย	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	ภาษาอังกฤษ			
นักเรียนรวม ๑๒๐ ขึ้นไป									
ระดับการศึกษา	คำนวณตาม เกณฑ์ ก.ค.ศ.	ประถมศึกษา	ปฐมวัย	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	สังคมศึกษา	วิทยาศาสตร์	เพิ่มเติม
ปฐมวัย									
ประถมศึกษา									
ขยายโอกาสทางการศึกษา		ประถมศึกษา	ปฐมวัย	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	สังคมศึกษา	วิทยาศาสตร์	

หมายเหตุ ๑. หากสถานศึกษาได้ไม่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้นำสาขาวิชาเอกในลำดับที่ ๓-๘ มากำหนดเป็นสาขาวิชาเอกได้จากสาขาวิชาเอกที่ใช้อยู่เดิม

๒. สาขาวิชาเอกเพิ่มเติม สามารถกำหนดตามกรอบโครงสร้างเวลาเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางฯ และหลักสูตรสถานศึกษา เช่น พลศึกษา, ศิลปะ, ดนตรี เป็นต้น

โดยจะต้องกำหนดจำนวนสาขาวิชาเอกให้เท่ากับจำนวนครูตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด

เกณฑ์มาตรฐานวิชาเอกที่กำหนดให้มีในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

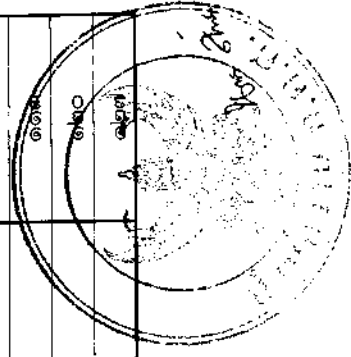
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว/๒๕๓ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓)

จำนวนครูผู้สอน ตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. (อัตรา)	จำนวนครูผู้สอนและสาขาวิชาเอก										วิชาเอกเพิ่มเติม
	ภาษาไทย	คณิตศาสตร์	ภาษาอังกฤษ	สังคมศึกษา	ม.ต้น (วิทยาศาสตร์) ม.ปลาย (วิทยาศาสตร์, ฟิสิกส์, เคมี, ชีววิทยา)	พลศึกษา/สุขศึกษา	ศิลปศึกษา/ ดนตรี/ นาฏศิลป์	การงานอาชีพ/เทคโนโลยี (คอมพิวเตอร์, วิศวกรรม เกษตรกรรม,อุตสาหกรรม)			
๑๒	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๔	
๒๔	๒	๒	๒	๒	๒	๒	๑	๑	๑	๑๑	
๓๖	๓	๓	๓	๓	๓	๓	๒	๒	๒	๑๕	
๔๘	๓	๓	๓	๔	๔	๒	๒	๒	๒	๒๕	
๖๐	๔	๔	๔	๕	๕	๓	๓	๓	๓	๒๙	
๗๒	๕	๕	๕	๖	๖	๓	๓	๓	๓	๓๖	
๘๔	๖	๖	๖	๗	๗	๔	๔	๔	๔	๔๐	
๙๖	๗	๗	๗	๘	๘	๔	๔	๔	๔	๔๗	
๑๐๘	๘	๘	๘	๙	๙	๕	๕	๕	๕	๕๑	
๑๒๐	๘	๘	๘	๑๐	๑๐	๕	๕	๕	๕	๖๑	
๑๓๒	๙	๙	๙	๑๑	๑๑	๖	๖	๖	๖	๖๗	
๑๔๔	๑๐	๑๐	๑๐	๑๒	๑๒	๖	๖	๖	๖	๗๓	
๑๕๖	๑๐	๑๐	๑๐	๑๓	๑๓	๖	๖	๖	๖	๘๐	
๑๖๘	๑๑	๑๑	๑๑	๑๔	๑๔	๗	๗	๗	๗	๘๗	
๑๘๐	๑๒	๑๒	๑๒	๑๕	๑๕	๗	๗	๗	๗	๙๓	
๑๙๒	๑๓	๑๓	๑๓	๑๖	๑๖	๘	๘	๘	๘	๑๐๐	
๒๐๔	๑๓	๑๓	๑๓	๑๗	๑๗	๘	๘	๘	๘	๑๐๗	
๒๑๖	๑๔	๑๔	๑๔	๑๘	๑๘	๘	๘	๘	๘	๑๑๕	
๒๒๘	๑๕	๑๕	๑๕	๑๙	๑๙	๙	๙	๙	๙	๑๒๐	
๒๔๐	๑๕	๑๕	๑๕	๒๐	๒๐	๙	๙	๙	๙	๑๒๗	

หมายเหตุ

- วิชาเอกเพิ่มเติมให้สถานศึกษากำหนดวิชาเอกตามกรอบโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา

- การกำหนดจำนวนครูผู้สอนมาตรฐานวิชาเอกในสถานศึกษา ให้กำหนดจำนวนตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. กำหนด

ตัวอย่างการคำนวณอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 (ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศช ๐๒๐๖.๖/ว๒๗ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๓)

กำหนดหลักการเบื้องต้น

ในการคำนวณอัตรากำลัง ดังนี้

๑. ตารางที่ ๑ การกำหนดอัตรากำลังในสถานศึกษา

ตำแหน่ง นักเรียน (คน)	สายงานบริหารสถานศึกษา		สายงานการสอน		สายงานสนับสนุน การศึกษา
	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา (อัตรา)	รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา (อัตรา)	ระดับ ปฐมวัย/ ประถมศึกษา (อัตรา)	ระดับ มัธยมศึกษา	
๑-๕๐	ไม่กำหนด	ไม่กำหนด	๑-๕	คำนวณ*	พนักงานราชการ/อัตราจ้าง ๑ อัตรา
๕๑-๘๐	๑	ไม่กำหนด	๖	คำนวณ*	
๘๑-๑๑๙	๑	ไม่กำหนด	๘	คำนวณ*	
๑๒๐-๓๕๙	๑	๑	คำนวณ*		
๓๖๐-๗๑๙	๑	๑	คำนวณ*		บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒) ๑ อัตรา
๗๒๐-๑,๐๗๙	๑	๒	คำนวณ*		บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒) ๒ อัตรา
๑,๐๘๐-๑,๖๗๙	๑	๓	คำนวณ*		บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒) ๓ อัตรา
๑,๖๘๐ คนขึ้นไป	๑	๔	คำนวณ*		บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒) ๔ อัตรา

*เป็นการคำนวณตามสูตรการคำนวณอัตรากำลังสายงานการสอน

๑.๑ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๕๐ คนลงมา ไม่กำหนดอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา ยกเว้น สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดสตูล ยะลา ปัตตานี นราธิวาส และ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และสะบ้าย้อย) และในพื้นที่พิเศษเสี่ยงภัย ทุรกันดาร ชนกลุ่มน้อย เกาะภูเขา และพื้นที่ในเขตชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (ตามประกาศรายชื่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) โรงเรียนตามโครงการพระราชดำริ หรือโรงเรียนในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership School Project) หรือโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล หรือโรงเรียนที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ กำหนดอัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน ๑ อัตรา

๑.๒ กำหนดให้ผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติการสอนไม่ต่ำกว่า ๕ ชั่วโมง/สัปดาห์ และ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ปฏิบัติการสอนไม่ต่ำกว่า ๑๐ ชั่วโมง/สัปดาห์

๑.๓ สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียน ๑-๕๐ คน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาวางแผน และกำหนดอัตรากำลังสายงานการสอน เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา โดยคำนึงถึง ภาระงาน บริบทของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณภาพของผู้เรียน แผนการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กของจังหวัด และต้องไม่เกินเกณฑ์อัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๒. ตารางที่ ๒ การกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้อง ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์ และชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียนต่อห้อง	ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์	ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คน ต่อสัปดาห์
ปฐมวัย	๓๐ คน	๒๐ ชั่วโมง	๒๐ ชั่วโมง
ประถมศึกษา	๓๐ คน	๒๕ ชั่วโมง	
มัธยมศึกษาตอนต้น	๓๕ คน	๓๐ ชั่วโมง	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	๓๕ คน	๓๕ ชั่วโมง	

๓. การกำหนดสูตรการคำนวณอัตรากำลังสายงานการสอน

$$\text{สูตรการคำนวณ} = \text{อัตรากำลัง} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$$

- การคิดจำนวนห้องเรียน กรณีจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นเรียนมีเศษตั้งแต่ ๑๐ คนขึ้นไป ให้คิดเพิ่มอีก ๑ ห้อง
- การคำนวณอัตรากำลังสายงานการสอนรวมทุกระดับการศึกษา หากมีเศษตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป ให้คิดอัตราเพิ่มขึ้นอีก ๑ อัตรา

การคำนวณอัตรากำลังในสถานศึกษา กำหนดเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

- โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๑๙ คนลงมา
- โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๐ คนขึ้นไป

ตัวอย่างการคำนวณอัตรากำลัง

๑. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๑๙ คนลงมา

กรณีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา การคำนวณอัตรากำลังให้รวมจำนวนนักเรียนทั้ง ๒ ระดับการศึกษา แล้วนำจำนวนนักเรียนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังของโรงเรียนนั้น ๆ

ตัวอย่างที่ ๑ โรงเรียน ก. เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน (ตามประกาศรายชื่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่พิเศษสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) มีจำนวนนักเรียนดังนี้ ชั้นอนุบาล ๑ จำนวน ๖ คน ชั้นอนุบาล ๒ จำนวน ๗ คน ชั้นอนุบาล ๓ จำนวน ๑ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๒ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๕ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๒ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๒ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๗ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๓ คน สถานศึกษาแห่งนี้จะมีจำนวนอัตรากำลังตามสายงาน ดังนี้

วิธีคิด

๑) คำนวณจำนวนนักเรียน โดยนับจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาทั้งหมด

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)
อนุบาล ๑	๖
อนุบาล ๒	๗
อนุบาล ๓	๑
รวมระดับปฐมวัย	๑๔
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๒
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๕
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๒
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๒
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๗
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๓
รวมระดับประถมศึกษา	๒๑
รวมทั้งสิ้น	๓๕

๒) คำนวณอัตรากำลัง

นำจำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน ๓๕ คน ไปเปรียบเทียบกับค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา) ๑ อัตรา เนื่องจากเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายแดนที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ตามประกาศรายชื่อสถานศึกษาในเขตพื้นที่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกำหนดหลักการเบื้องต้นในการคำนวณอัตรากำลัง ข้อ ๑.๑ สายงานการสอน ๑-๕ อัตรา ตามกำหนดหลักการเบื้องต้นในการคำนวณอัตรากำลัง ข้อ ๑.๓ และสายงานสนับสนุนการศึกษา (พนักงานราชการ/อัตราจ้าง) ๑ อัตรา

∴ โรงเรียน ก. มีจำนวนอัตรากำลัง โดยจำแนกเป็น

๑. สายงานบริหารสถานศึกษา	๑ อัตรา
๒. สายงานการสอน	๑-๔ อัตรา
๓. สายงานสนับสนุนการศึกษา	๑ อัตรา

ตัวอย่างที่ ๒ โรงเรียน ข. เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียนดังนี้ ชั้นอนุบาล ๑ จำนวน ๕ คน ชั้นอนุบาล ๒ จำนวน ๘ คน ชั้นอนุบาล ๓ จำนวน ๘ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๕ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๖ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๘ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๐ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๙ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๑๒ คน สถานศึกษาแห่งนี้จะมีจำนวนอัตรากำลังตามสายงาน ดังนี้

วิธีคิด

๑) คำนวณจำนวนนักเรียน โดยนับจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาทั้งหมด

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)
อนุบาล ๑	๕
อนุบาล ๒	๘
อนุบาล ๓	๘
รวมระดับปฐมวัย	๒๑
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๕
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๖
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๘
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๑๐
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๙
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๑๒
รวมระดับประถมศึกษา	๕๐
รวมทั้งสิ้น	๗๑

๒) คำนวณอัตรากำลัง

นำจำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน ๗๑ คน ไปเปรียบเทียบกับค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา) ๑ อัตรา สายงานการสอน ๖ อัตรา และสายงานสนับสนุนการศึกษา (พนักงานราชการ/อัตราจ้าง) ๑ อัตรา

∴ โรงเรียน ข. มีจำนวนอัตรากำลัง รวม ๘ อัตรา โดยจำแนกเป็น

๑. สายงานบริหารสถานศึกษา	๑ อัตรา
๒. สายงานการสอน	๖ อัตรา
๓. สายงานสนับสนุนการศึกษา	๑ อัตรา

กรณีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา การคำนวณอัตรากำลังให้จำแนกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- สายงานบริหารสถานศึกษาและสายงานสนับสนุนการศึกษา ให้นำจำนวนนักเรียนรวมกันทั้งหมด แล้วนำจำนวนนักเรียนที่ได้ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑

- สายงานการสอน ให้นำจำนวนห้องเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตร ต่อสัปดาห์ และชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ตามตารางที่ ๒ มาคำนวณตามสูตรที่กำหนด

โดยนำอัตรากำลังที่คำนวณได้ของสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานการสอน และสายงานสนับสนุนการศึกษามารวมกัน เพื่อกำหนดเป็นอัตรากำลังของโรงเรียนนั้น ๆ

ตัวอย่างที่ ๓ โรงเรียน ค. เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนนักเรียนดังนี้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๒๒ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๒๕ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๗ คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๑๘ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๑๕ คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖
จำนวน ๑๓ คน สถานศึกษาแห่งนี้จะมีจำนวนอัตรากำลังตามสายงาน ดังนี้

วิธีคิด

๑) คำนวณจำนวนนักเรียนและห้องเรียน โดยกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้อง ดังนี้

- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๒๒	๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๒๕	๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๗	๑
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๖๔	๓
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๑๘	๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๑๕	๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๑๓	๑
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	๔๖	๓
รวมทั้งสิ้น	๑๑๐	๖

๒) คำนวณอัตรากำลัง

๒.๑) สายงานบริหารสถานศึกษา นำจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวน ๑๑๐ คน ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา) ๑ อัตรา

๒.๒) สายงานการสอน

๒.๒.๑) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สูตรคำนวณ = **อัตรากำลัง =** $\frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$

$$\text{แทนค่า} = \frac{๓ \times ๓๐}{๒๐}$$

$$= ๔.๕๐$$

๒.๒.๒) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

$$\text{สูตรคำนวณ} = \text{อัตรากำลัง} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} &= \frac{๓ \times ๓๕}{๒๐} \\ &= ๕.๒๕\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\therefore \text{จำนวนอัตรากำลังสายงานการสอนรวมทุกระดับการศึกษา} &= ๔.๕๐ + ๕.๒๕ \\ &= ๙.๗๕ \\ &= ๑๐ \text{ อัตรา (๙.๗๕ มีเศษเกินกว่า ๐.๕ จึงปัดขึ้น)}\end{aligned}$$

๒.๓) สายงานสนับสนุนการศึกษา นำจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน ๑๑๐ คน ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานสนับสนุนการศึกษา (พนักงานราชการ/อัตราจ้าง) จำนวน ๑ อัตรา

∴ โรงเรียน ค. มีจำนวนอัตรากำลัง รวม ๑๒ อัตรา โดยจำแนกเป็น

๑. สายงานบริหารสถานศึกษา	๑ อัตรา
๒. สายงานการสอน	๑๐ อัตรา
๓. สายงานสนับสนุนการศึกษา	๑ อัตรา

กรณีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา การคำนวณอัตรากำลังให้จำแนกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- สายงานบริหารสถานศึกษาและสายงานสนับสนุนการศึกษาให้นำจำนวนนักเรียนรวมกันทั้งหมด แล้วนำจำนวนนักเรียนที่ได้ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑

- สายงานการสอน

- ระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาให้นำจำนวนนักเรียนระดับปฐมวัยรวมกับจำนวนนักเรียนระดับประถมศึกษา แล้วนำจำนวนนักเรียนที่ได้ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑

- ระดับมัธยมศึกษาให้นำจำนวนห้องเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์ และชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ตามตารางที่ ๒ มาคำนวณตามสูตรที่กำหนด

โดยนำอัตรากำลังที่คำนวณได้ของสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานการสอน และสายงานสนับสนุนการศึกษามารวมกัน เพื่อกำหนดเป็นอัตรากำลังของโรงเรียนนั้น ๆ

ตัวอย่างที่ ๔ โรงเรียน ง. เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีจำนวนนักเรียนดังนี้ ชั้นอนุบาล ๑ จำนวน ๑๐ คน ชั้นอนุบาล ๒ จำนวน ๕ คน ชั้นอนุบาล ๓ จำนวน ๗ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๘ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๑ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๖ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๖ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๖ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๔ คน มัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๕ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๖ คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๗ คน สถานศึกษาแห่งนี้จะมีจำนวนอัตรากำลังตามสายงาน ดังนี้

วิธีคิด

๑) คำนวณจำนวนนักเรียนและห้องเรียน

๑.๑) นับจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)
อนุบาล ๑	๑๐
อนุบาล ๒	๕
อนุบาล ๓	๗
รวมระดับปฐมวัย	๒๒
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๘
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๑๑
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๖
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๖
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๖
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๔
รวมระดับประถมศึกษา	๔๑
รวมปฐมวัยและประถมศึกษา	๖๓

๑.๒) คำนวณจำนวนนักเรียนและห้องเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้อง ดังนี้
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๕	๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๖	๑
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๗	๑
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๒๘	๓

∴ โรงเรียน จ. มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น ๙๑ คน และระดับมัศึกษามีจำนวนห้องเรียน ๓ ห้อง

๒) คำนวณอัตราค่าจ้าง

๒.๑) อัตราค่าจ้างสายงานบริหารสถานศึกษา นำจำนวนนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน ๙๑ คน ไปเปรียบเทียบกับในตารางที่ ๑ จะได้อัตราค่าจ้างสายงานบริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา) ๑ อัตรา

๒.๒) อัตราค่าจ้างสายงานการสอน

๒.๒.๑) ระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา นำจำนวนนักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา เท่ากับ ๖๓ คน ไปเปรียบเทียบกับในตารางที่ ๑ จะได้อัตราค่าจ้างสายงานการสอน ๖ อัตรา

๒.๒.๒) ระดับมัธยมศึกษา

สูตรคำนวณ = อัตราค่าจ้าง = $\frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} &= \frac{๓ \times ๓๐}{๒๐} \\ &= ๔.๕๐\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\therefore \text{จำนวนอัตรากำลังสายงานการสอนรวมทุกระดับการศึกษา} &= ๖ + ๔.๕๐ \\ &= ๑๐.๕๐ \\ &= ๑๑ \text{ อัตรา (๑๐.๕๐ มีเศษเท่ากับ ๐.๕ จึงปัดขึ้น)}\end{aligned}$$

๒.๓) สายงานสนับสนุนการศึกษา นำจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน ๙๑ คน ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานสนับสนุนการศึกษา (พนักงานราชการ/อัตราจ้าง) จำนวน ๑ อัตรา

∴ โรงเรียน ง. มีจำนวนอัตรากำลัง รวม ๑๓ อัตรา โดยจำแนกเป็น

๑. สายงานบริหารสถานศึกษา	๑ อัตรา
๒. สายงานการสอน	๑๑ อัตรา
๓. สายงานสนับสนุนการศึกษา	๑ อัตรา

๒. โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๐ คนขึ้นไป

การคำนวณอัตรากำลังให้จำแนกเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

- สายงานบริหารสถานศึกษาและสายงานสนับสนุนการศึกษา ให้นำจำนวนนักเรียนรวมกันทั้งหมด แล้วนำจำนวนนักเรียนที่ได้ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑
- สายงานการสอน ให้นำจำนวนห้องเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตร ต่อสัปดาห์ และชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ตามตารางที่ ๒ มาคำนวณตามสูตรที่กำหนด โดยนำอัตรากำลังที่คำนวณได้ของสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานการสอน และสายงานสนับสนุนการศึกษามารวมกัน เพื่อกำหนดเป็นอัตรากำลังของโรงเรียนนั้น ๆ

กรณีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา

ตัวอย่างที่ ๕ โรงเรียน จ. เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียนดังนี้
ชั้นอนุบาล ๑ จำนวน ๒๗ คน ชั้นอนุบาล ๒ จำนวน ๒๐ คน ชั้นอนุบาล ๓ จำนวน ๓๔ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๐๗ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๙๙ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๘๘ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๙๗ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๘๔ คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘๗ คน สถานศึกษาแห่งนี้จะมีจำนวนอัตรากำลังตามสายงาน ดังนี้

วิธีคิด

๑) คำนวณจำนวนนักเรียนและห้องเรียน โดยกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้อง ดังนี้

- ระดับปฐมวัย (ชั้นอนุบาล ๑-๓)	กำหนด ๓๐ คน ต่อห้อง
- ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖)	กำหนด ๓๐ คน ต่อห้อง
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)	กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)	กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)
อนุบาล ๑	๒๗	๑
อนุบาล ๒	๒๐	๑
อนุบาล ๓	๓๔	๑
รวมระดับปฐมวัย	๘๑	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๐๗	๕
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๙๙	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๘๘	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๙๗	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๘๔	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๘๗	๓
รวมระดับประถมศึกษา	๕๖๒	๑๙
รวมทั้งสิ้น	๖๔๓	๒๒

๒) คำนวณอัตราค่าจ้าง

๒.๑) สายงานบริหารสถานศึกษา นำจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวน ๖๔๓ คน ไปเปรียบเทียบกับค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตราค่าจ้างสายงานบริหารสถานศึกษา ๒ อัตรา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา ๑ อัตรา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ๑ อัตรา)

๒.๒) สายงานการสอน

๒.๒.๑) ระดับปฐมวัย

สูตรคำนวณ = อัตราค่าจ้าง = $\frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} &= \frac{๓ \times ๒๐}{๒๐} \\ &= ๓\end{aligned}$$

๒.๒.๒) ระดับประถมศึกษา

สูตรคำนวณ = อัตราค่าจ้าง = $\frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} &= \frac{๑๙ \times ๒๕}{๒๐} \\ &= ๒๓.๗๕\end{aligned}$$

∴ จำนวนอัตราค่าจ้างสายงานการสอนรวมทุกระดับการศึกษา

$$\begin{aligned}&= ๓ + ๒๓.๗๕ \\ &= ๒๖.๗๕ \\ &= ๒๗ \text{ อัตรา (๒๖.๗๕ มีเศษเกินกว่า ๐.๕ จึงปัดขึ้น)}\end{aligned}$$

๒.๓) สายงานสนับสนุนการศึกษา นำจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน ๖๔๓ คน ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตราค่าจ้างสายงานสนับสนุนการศึกษา (บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒)) จำนวน ๑ อัตรา

∴ โรงเรียน จ. มีจำนวนอัตรากำลัง รวม ๓๐ อัตรา โดยจำแนกเป็น

๑. สายงานบริหารสถานศึกษา	๒ อัตรา
๒. สายงานการสอน	๒๗ อัตรา
๓. สายงานสนับสนุนการศึกษา	๑ อัตรา

กรณีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา

ตัวอย่างที่ ๒ โรงเรียน ฉ. เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษา มีจำนวนนักเรียนดังนี้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๕๕๓ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๕๒๘ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๕๓๑ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๖๕๕ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๕๙๗ คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๕๗๓ คน สถานศึกษาแห่งนี้จะมีจำนวนอัตรากำลังตามสายงาน ดังนี้

วิธีคิด

- ๑) คำนวณจำนวนนักเรียนและห้องเรียน โดยกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้อง ดังนี้
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓) กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง
 - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖) กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๕๕๓	๑๖
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๕๒๘	๑๕
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๕๓๑	๑๕
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๑,๖๑๒	๔๖
มัธยมศึกษาปีที่ ๔	๖๕๕	๑๙
มัธยมศึกษาปีที่ ๕	๕๙๗	๑๗
มัธยมศึกษาปีที่ ๖	๕๗๓	๑๗
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	๑,๘๒๕	๕๓
รวมทั้งสิ้น	๓,๔๓๗	๙๙

๒) คำนวณอัตรากำลัง

๒.๑) สายงานบริหารสถานศึกษา นำจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวน ๓,๔๓๗ คน ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตราค่าจ้างสายงานบริหารสถานศึกษา ๕ อัตรา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา ๑ อัตรา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ๔ อัตรา)

๒.๒) สายงานการสอน

๒.๒.๑) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

สูตรคำนวณ = อัตราค่าจ้าง = จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา x ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์
ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} &= \frac{๔๖ \times ๓๐}{๒๐} \\ &= ๖๙\end{aligned}$$

๒.๒.๒) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

$$\text{สูตรคำนวณ} = \text{อัตรากำลัง} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} &= \frac{๕๓ \times ๓๕}{๒๐} \\ &= ๙๒.๗๕\end{aligned}$$

∴ จำนวนอัตรากำลังสายงานการสอนรวมทุกระดับการศึกษา

$$\begin{aligned}&= ๖๙ + ๙๒.๗๕ \\ &= ๑๖๑.๗๕ \\ &= ๑๖๒ \text{ อัตรา (๑๖๑.๗๕ มีเศษเกินกว่า ๐.๕ จึงปัดขึ้น)}\end{aligned}$$

๒.๓) สายงานสนับสนุนการศึกษา นำจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน ๓,๔๓๗ คน ไปเปรียบเทียบกับค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานสนับสนุนการศึกษา (บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒)) จำนวน ๔ อัตรา

∴ โรงเรียน ฉ. มีจำนวนอัตรากำลัง รวม ๑๗๑ อัตรา โดยจำแนกเป็น

๑. สายงานบริหารสถานศึกษา	๕ อัตรา
๒. สายงานการสอน	๑๖๒ อัตรา
๓. สายงานสนับสนุนการศึกษา	๔ อัตรา

กรณีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ตัวอย่างที่ ๗ โรงเรียน ข. เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีจำนวนนักเรียนดังนี้ ชั้นอนุบาล ๑ จำนวน ๑๘ คน ชั้นอนุบาล ๒ จำนวน ๒๖ คน ชั้นอนุบาล ๓ จำนวน ๓๑ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๔๙ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๖๐ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๗๓ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จำนวน ๗๐ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๗๐ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๙๓ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๑๓ คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๔๘ คน และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๓๐ คน สถานศึกษาแห่งนี้จะมีจำนวนอัตรากำลังตามสายงาน ดังนี้

วิธีคิด

๑) คำนวณจำนวนนักเรียนและห้องเรียน โดยกำหนดจำนวนนักเรียนต่อห้อง ดังนี้

- ระดับปฐมวัย (ชั้นอนุบาล ๑-๓)	กำหนด ๓๐ คน ต่อห้อง
- ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖)	กำหนด ๓๐ คน ต่อห้อง
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)	กำหนด ๓๕ คน ต่อห้อง

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน (คน)	จำนวนห้องเรียน (ห้อง)
อนุบาล ๑	๑๘	๑
อนุบาล ๒	๒๖	๑
อนุบาล ๓	๓๑	๑
รวมระดับปฐมวัย	๗๕	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๑	๔๙	๒
ประถมศึกษาปีที่ ๒	๖๐	๒
ประถมศึกษาปีที่ ๓	๗๓	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๔	๗๐	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๕	๗๐	๓
ประถมศึกษาปีที่ ๖	๙๓	๓
รวมระดับประถมศึกษา	๔๑๕	๑๖
มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๑๓	๓
มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๔๘	๔
มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๓๐	๔
รวมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	๓๙๑	๑๑
รวมทั้งสิ้น	๘๘๑	๓๐

๒) คำนวณอัตรากำลัง

๒.๑) สายงานบริหารสถานศึกษา นำจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวน ๘๘๑ คน ไปเปรียบเทียบกับในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานบริหารสถานศึกษา ๓ อัตรา (ผู้อำนวยการสถานศึกษา ๑ อัตรา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ๒ อัตรา)

๒.๒) สายงานการสอน

๒.๒.๑) ระดับปฐมวัย

สูตรคำนวณ = อัตรากำลัง = $\frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$

$$\text{แทนค่า} = \frac{๓ \times ๒๐}{๒๐}$$

$$= ๓$$

๒.๒.๒) ระดับประถมศึกษา

สูตรคำนวณ = อัตรากำลัง = $\frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$

$$\text{แทนค่า} = \frac{๑๖ \times ๒๕}{๒๐}$$

$$= ๒๐$$

๒.๒.๓) ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

$$\text{สูตรคำนวณ} = \text{อัตรากำลัง} = \frac{\text{จำนวนห้องเรียนแต่ละระดับการศึกษา} \times \text{ชั่วโมงเรียนตามหลักสูตรต่อสัปดาห์}}{\text{ชั่วโมงการปฏิบัติงานของครู ๑ คนต่อสัปดาห์ (๒๐ ชั่วโมง)}}$$

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า} &= \frac{๑๑ \times ๓๐}{๒๐} \\ &= ๑๖.๕๐\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\therefore \text{จำนวนอัตรากำลังสายงานการสอนรวมทุกระดับการศึกษา} &= ๓ + ๒๐ + ๑๖.๕๐ \\ &= ๓๙.๕๐ \\ &= ๔๐ \text{ อัตรา (๓๙.๕๐ มีเศษเท่ากับ ๐.๕ จึงปัดขึ้น)}\end{aligned}$$

๒.๓) สายงานสนับสนุนการศึกษา นำจำนวนนักเรียนในสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน ๘๘๑ คน ไปเปรียบเทียบค่าในตารางที่ ๑ จะได้อัตรากำลังสายงานสนับสนุนการศึกษา (บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค. (๒)) จำนวน ๒ อัตรา

∴ โรงเรียน ข. มีจำนวนอัตรากำลัง รวม ๔๕ อัตรา โดยจำแนกเป็น

๑. สายงานบริหารสถานศึกษา	๓ อัตรา
๒. สายงานการสอน	๔๐ อัตรา
๓. สายงานสนับสนุนการศึกษา	๒ อัตรา

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๑๔

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม สำหรับผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในตำแหน่งครูผู้ช่วย ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ให้ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

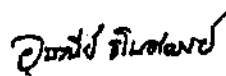
ก.ค.ศ. พิจารณาแล้ว มีมติดังนี้

๑. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามหนังสือที่อ้างถึง
๒. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป
๓. สำหรับผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย อยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ให้เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามหนังสือที่อ้างถึง ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ทั้งนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ได้มีมติเห็นชอบให้ กศจ. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอุษณีย์ ธโนศารักษ์)

เลขาธิการ ก.ค.ศ.

ภารกิจเสริมสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๓๒๓๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๓๒๒๔

หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๑๙ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑)

เพื่อให้การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย เป็นเวลาสองปีก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู เป็นไปอย่างมีระบบ เป็นมาตรฐาน บรรลุตามความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ ความประพฤติ คุณลักษณะเหมาะสม และมีคุณภาพส่งผลต่อผู้เรียน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๔) และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย ดังนี้

หลักเกณฑ์

๑. การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ ความประพฤติ และคุณลักษณะเหมาะสมในหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่งที่ ก.ค.ศ. กำหนด และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเป็นครูที่ดี

๒. ให้ส่วนราชการมีหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ได้แก่ งบประมาณ บุคลากร เอกสาร สื่อ และอื่น ๆ ให้แก่สถานศึกษาทุกด้าน

๓. ให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดดำเนินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มสำหรับผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วยเป็นเวลาสองปีในสถานศึกษาที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง นับแต่วันเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู

กรณีครูผู้ช่วยผู้ใดลาคลอดบุตร ลาป่วยซึ่งจำเป็นต้องรักษาตัวเป็นเวลานาน ลาป่วยเพราะประสบอันตรายในขณะที่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือขณะเดินทางไปหรือกลับจากปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือลาเข้ารับการตรวจเลือก หรือเข้ารับการเตรียมพล ให้นับวันลาดังกล่าว รวมเป็นระยะเวลาการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มได้ไม่เกินเก้าสิบวัน หากลาเกินเก้าสิบวัน ผู้นั้นต้องเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามจำนวนวันลาที่เกินให้ครบสองปี

๔. ให้การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดแนบท้ายหลักเกณฑ์นี้ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีคุณลักษณะและสมรรถนะในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ดังต่อไปนี้

- ๔.๑ การมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
- ๔.๒ การมีส่วนร่วมการพัฒนาในสถานศึกษาและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- ๔.๓ การพัฒนาวิชาชีพตามลักษณะงานที่ปฏิบัติในด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ตามมาตรฐานตำแหน่งครูผู้ช่วย ที่ ก.ค.ศ. กำหนด
- ๔.๔ ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

๕. ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม จำนวน ๓ คน โดยมีองค์ประกอบตามลำดับ ดังนี้

๕.๑ ผู้อำนวยการสถานศึกษา	ประธานกรรมการ
๕.๒ ผู้ดำรงตำแหน่งครูในสถานศึกษา	กรรมการ
๕.๓ ผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภายนอกสถานศึกษา	กรรมการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา โดยให้คำปรึกษา สอนงาน ช่วยเหลือ แนะนำ การปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานให้มีคุณลักษณะในหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานตำแหน่ง ที่ ก.ค.ศ. กำหนด กรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งตามข้อ ๕.๑ หรือข้อ ๕.๒ ในสถานศึกษาที่ครูผู้ช่วยได้รับการบรรจุ และแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ให้แต่งตั้งจากสถานศึกษาอื่นที่อยู่ใกล้เคียงกัน เป็นกรรมการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้มตามองค์ประกอบได้ตามความเหมาะสม

๖. ให้คณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มมีหน้าที่พัฒนาและประเมินผล การปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานควบคู่กันเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องทุกหกเดือน รวมสี่ครั้งในเวลาสองปี ตามแบบประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๗. ผู้ที่ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มต้องมีการประเมิน จากกรรมการทุกคนเฉลี่ยในแต่ละครั้ง ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ ต้องมีคะแนนในแต่ละด้าน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐
- ครั้งที่ ๒ ต้องมีคะแนนในแต่ละด้าน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐
- ครั้งที่ ๓ ต้องมีคะแนนในแต่ละด้าน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐
- ครั้งที่ ๔ ต้องมีคะแนนในแต่ละด้าน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

กรณีครูผู้ช่วยผู้ใดมีผลการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มในแต่ละครั้ง ต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด หากผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เห็นว่าควรทบทวนการประเมิน การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ก็อาจให้คณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม พิจารณาทบทวนอีกครั้งหนึ่ง และหากผลการประเมินยังต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยไม่สมควร ให้รับราชการต่อไปไม่ว่าจะครบกำหนดเวลาเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้มีอำนาจ ตามมาตรา ๕๓ ดำเนินการเพื่อส่งให้ผู้นั้นออกจากราชการต่อไป

๘. เมื่อครูผู้ช่วยเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มครบสองปีแล้ว ผลการประเมินผ่าน ตามเกณฑ์การประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้สถานศึกษาเสนอผลการประเมินให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการต้นสังกัดเพื่อนำเสนอต่อ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณานุมัติ และให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ออกคำสั่งแต่งตั้งครูผู้ช่วยผู้นั้นให้ดำรงตำแหน่งครูต่อไป แล้วแจ้งให้ผู้นั้นทราบ

วิธีการ

๑. ให้หน่วยงานต้นสังกัดจัดให้มีการปฐมนิเทศครูผู้ช่วยภายในสามสัปดาห์ นับแต่วันเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ

๒. การตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามหลักเกณฑ์ข้อ ๕ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๒.๑ กรณีหน่วยงานการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการดังนี้

๒.๑.๑ ให้สถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ดำรงตำแหน่งครูในสถานศึกษานั้นไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดส่งรายชื่อดังกล่าวไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

๒.๑.๒ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภายนอกสถานศึกษา ไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อเสนอ กศจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒.๒ กรณีหน่วยงานการศึกษาที่ไม่ได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการดังนี้

๒.๒.๑ ให้สถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ดำรงตำแหน่งครูในสถานศึกษานั้น ไปยังส่วนราชการต้นสังกัดเพื่อดำเนินการต่อไป

๒.๒.๒ ให้สถานศึกษาเสนอบัญชีเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอื่นจากภายนอกสถานศึกษา ไปยังส่วนราชการต้นสังกัดเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓. ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๕ แล้วแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานการศึกษาที่ได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี โดยเร็ว

๔. ให้คณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ดำเนินการดังนี้

๔.๑ วางแผนและดำเนินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มร่วมกับครูผู้ช่วย ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย

๔.๒ ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำปรึกษา สอนงาน ช่วยเหลือ และแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีคุณลักษณะและสมรรถนะในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ตามหลักเกณฑ์ข้อ ๕

๔.๓ มอบหมายให้คณะกรรมการตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๕.๒ ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง แนะนำ การปฏิบัติตนและการปฏิบัติงาน

๔.๔ ประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และสรุปผลการประเมินทุกหกเดือน โดยมุ่งเน้นการประเมินเพื่อการพัฒนา รวมถึงครั้งในเวลาสองปีตามแบบประเมิน ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

กรณีไม่สามารถประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มด้วยเหตุใด ๆ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษารายงานผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ทราบโดยเร็ว

๔.๕ แจ้งผลการประเมินโดยมีข้อเสนอแนะ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และข้อสังเกตจากการประเมินในแต่ละครั้งให้ครูผู้ช่วยทราบภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ครบรอบการประเมิน แล้วให้ผู้อำนวยการสถานศึกษารายงานผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการ แล้วแต่กรณี เพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ทราบ

๔.๖ สรุปผลการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ภายในสามสิบวัน นับแต่ครบสองปี แล้วให้รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการ แล้วแต่กรณี เพื่อเสนอผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ พิจารณา

๕. ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ดำเนินการดังนี้

๕.๑ กรณีครูผู้ช่วยผู้ใดเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มครบสองปีแล้วผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์การประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด และผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ พิจารณาเห็นว่าควรให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป ให้นำเสนอ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณานุมัติ และให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ออกคำสั่งแต่งตั้งครูผู้ช่วยผู้นั้นให้ดำรงตำแหน่งครูในวันถัดจากวันครบกำหนดการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม แล้วแจ้งให้ผู้นั้นทราบ

๕.๒ กรณีครูผู้ช่วยผู้ใดมีผลการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มต่ำกว่าเกณฑ์การประเมินที่ ก.ค.ศ. กำหนด และผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ พิจารณาเห็นว่าไม่สมควรให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป ให้แจ้งผลการประเมินและความเห็นให้ผู้นั้นทราบ และให้โอกาสได้แย้งแสดงพยานหลักฐานภายในห้าวันทำการ นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมิน และหากพิจารณาแล้วยังเห็นว่าไม่สมควรให้ผู้นั้นรับราชการต่อไป ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการและแจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบ

๖. สำหรับผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย อยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ให้เตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๒/ว ๒๐ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

๗. กรณีที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

หลักสูตรแบบท่ายหลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตำแหน่งครูผู้ช่วย
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๑๙ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๑)

หลักการ

๑. การเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม สำหรับผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย เป็นการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมที่จะแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด จึงได้กำหนดหลักสูตรการพัฒนาสำหรับครูผู้ช่วย
๒. การพัฒนาครูผู้ช่วยตามหลักสูตรที่ ก.ค.ศ. กำหนดนี้ เป็นการพัฒนาในระหว่างการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งและมีการประเมินผลการพัฒนาตามระยะเวลาที่กำหนด

วัตถุประสงค์

เพื่อเตรียมความพร้อมและเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และบุคลิกลักษณะของครูผู้ช่วย ด้านการปฏิบัติงานในวิชาชีพครู ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นครูที่ดีได้

โครงสร้างหลักสูตร

- หมวดที่ ๑ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
- หมวดที่ ๒ การจัดการเรียนการสอน
- หมวดที่ ๓ การบริหารจัดการชั้นเรียน
- หมวดที่ ๔ การมีส่วนร่วมการพัฒนาในสถานศึกษาและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- หมวดที่ ๕ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล

สาระการพัฒนา

- หมวดที่ ๑ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - ๑.๑ วินัยและการรักษาวินัย
 - ๑.๒ คุณธรรม จริยธรรม
 - ๑.๓ จรรยาบรรณวิชาชีพ
 - ๑.๔ การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
 - ๑.๕ จิตวิญญาณความเป็นครู
 - ๑.๖ จิตสำนึกความรับผิดชอบในวิชาชีพครู

หมวดที่ ๒ การจัดการเรียนการสอน

- ๒.๑ การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดผลการเรียนรู้
- ๒.๒ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมกระบวนการคิด
- ๒.๓ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมกระบวนการคิด
- ๒.๔ การเลือก หรือสร้าง หรือพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
- ๒.๕ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

หมวดที่ ๓ การบริหารจัดการชั้นเรียน

- ๓.๑ การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๒ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- ๓.๓ การอบรมปณิธานให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์

และค่านิยมที่พึงงาม

หมวดที่ ๔ การมีส่วนร่วมการพัฒนาในสถานศึกษาและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

- ๔.๑ การทำงานเป็นทีม
- ๔.๒ งานกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา
- ๔.๓ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หมวดที่ ๕ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล

- ๕.๑ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาตนเอง
- ๕.๒ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- ๕.๓ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร

รายละเอียดหลักสูตร

หมวดที่ ๑ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- ๑.๑ วินัยและการรักษาวินัย

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและการประพฤติปฏิบัติตนตามข้อปฏิบัติทางวินัย และไม่ฝ่าฝืนข้อห้าม ตามที่กำหนดไว้

เนื้อหา

- ๑) วินัยต่อตนเอง ผู้เรียน ตำแหน่งหน้าที่ ผู้ร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา ประชาชน

และประเทศชาติ

- ๒) วินัยและการรักษาวินัยของทางราชการ

- ๓) กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติราชการ

๑.๒ คุณธรรม จริยธรรม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและประพฤติปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือและจารีตประเพณีของสังคม

เนื้อหา

- ๑) หลักธรรมของศาสนา
- ๒) จารีตประเพณีของสังคม
- ๓) คุณธรรม จริยธรรม สำหรับข้าราชการครู
- ๔) บทบาทหน้าที่ของข้าราชการในฐานะเป็นพลเมืองที่ดี

๑.๓ จรรยาบรรณวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและประพฤติปฏิบัติตนตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ

เนื้อหา

- ๑) มาตรฐานการปฏิบัติงาน
- ๒) จรรยาบรรณวิชาชีพ

๑.๔ การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เนื้อหา

- ๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เพื่อการดำรงชีวิต

๑.๕ จิตวิญญาณความเป็นครู

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความไม่รู้จักแพ้ รู้จักสู้ สร้างสรรค์ ถ่ายทอด ปลุกฝัง และเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งของผู้เรียน เพื่อนร่วมงานและสังคม

เนื้อหา

กิจกรรมส่งเสริม การไม่รู้จักแพ้ รู้จักสู้ สร้างสรรค์ ถ่ายทอด ปลุกฝัง และเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งของผู้เรียน เพื่อนร่วมงานและสังคม

๑.๖ จิตสำนึกความรับผิดชอบในวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยประพฤติปฏิบัติตนโดยมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อผู้เรียน และวิชาชีพครู

เนื้อหา

- ๑) กิจกรรมเสริมสร้างการสร้างจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อผู้เรียน
- ๒) กิจกรรมเสริมสร้างการสร้างจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพครู

หมวดที่ ๒ การจัดการเรียนการสอน

๒.๑ การวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดผลการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความ สามารถในการวิเคราะห์หลักสูตร มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดผลการเรียนรู้

เนื้อหา

๑) หลักสูตรแกนกลาง

๒) หลักสูตรสถานศึกษา

๓) หลักการวิเคราะห์หลักสูตร ตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ และคำอธิบายรายวิชา

๒.๒ การออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมกระบวนการคิด

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วย มีความรู้ความเข้าใจในการจัดหน่วยการเรียนรู้ ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เกิดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดและสอดคล้องมาตรฐาน การเรียนรู้ และตัวชี้วัดผลการเรียนรู้

เนื้อหา

๑) การออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้

๒) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

๒.๓ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมกระบวนการคิด

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและส่งเสริมกระบวนการคิด สอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

เนื้อหา

๑) การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้

๒) การจัดการเรียนรู้โดยวิธีปฏิบัติ

๓) การจัดการเรียนรู้ ที่เน้นกระบวนการคิด

๔) การจัดการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรมและกระบวนการเรียนรู้อื่น ๆ

ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๒.๔ การเลือก หรือสร้าง หรือพัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการเลือก หรือสร้าง หรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับ แผนการจัดการเรียนรู้

เนื้อหา

๑) นวัตกรรม สื่อการเรียนรู้

๒) แหล่งเรียนรู้

๓) เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

๒.๕ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจ มีความสามารถสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลสอดคล้องกับตัวชี้วัดผลการเรียนรู้ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลาย

เนื้อหา

- ๑) การวัดและประเมินผลตามหลักสูตรแกนกลาง
- ๒) การประเมินผลตามสภาพจริง
- ๓) การสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ

หมวดที่ ๓ การบริหารจัดการชั้นเรียน

๓.๑ การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความปลอดภัยและมีความสุข

เนื้อหา

- ๑) การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๒) การจัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีความสุข

๓.๒ ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

เนื้อหา

- ๑) การรวบรวมข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- ๒) การจัดทำสารสนเทศของผู้เรียน
- ๓) การแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน

๓.๓ การอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์

และค่านิยมที่พึงาม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมที่พึงาม

เนื้อหา

๑) การจัดกิจกรรมอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมที่พึงาม

๒) การอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมที่พึงาม สอดแทรกในการจัดการเรียนรู้

๓) การจัดกิจกรรมปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้แก่ผู้เรียน

หมวดที่ ๔ การมีส่วนร่วมการพัฒนาในสถานศึกษาและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

๔.๑ การทำงานเป็นทีม

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานเป็นทีม และสามารถ
ปฏิบัติตนในการทำงานเป็นทีมให้สำเร็จ เพื่อเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษา

เนื้อหา

- ๑) หลักการทำงานเป็นทีม
- ๒) การพัฒนาทีมงาน

๔.๒ งานกิจกรรมตามภารกิจบริหารงานของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจภาระงานของสถานศึกษา
และมีส่วนร่วมปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหา

- ๑) งานบริหารทั่วไป
- ๒) งานบริหารวิชาการ
- ๓) งานกิจการนักเรียน
- ๔) งานบริหารงบประมาณ
- ๕) งานบริหารทรัพยากรบุคคล

๔.๓ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วม
ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

เนื้อหา

- ๑) ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
- ๒) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

หมวดที่ ๕ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัล

๕.๑ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาตนเอง

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและทักษะการใช้ภาษาและ
เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาตนเอง

เนื้อหา

- ๑) การจัดทำแผนพัฒนาตนเองที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของตนเอง
และสถานศึกษา
- ๒) การใช้ภาษาเพื่อพัฒนาตนเอง
- ๓) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาตนเอง

๕.๒ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อพัฒนาผู้เรียน

เนื้อหา

๑) การใช้ภาษาเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ
มาตรฐานการเรียนรู้

๒) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน สอดคล้อง
กับเนื้อหาสาระ มาตรฐานการเรียนรู้

๕.๓ ทักษะการใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสาร

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้ช่วยมีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ภาษาและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

เนื้อหา

๑) การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

๒) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารในการปฏิบัติงาน

ด้านที่ 2 การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร

- หลักเกณฑ์วิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๒๕

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด
และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อถือปฏิบัติ และเนื่องจาก
ในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงบริบทการบริหารงานบุคคล ก.ค.ศ. จึงได้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ดังกล่าว
เพื่อให้การบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

๑. ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหนังสือที่อ้างถึง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐

๒. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใหม่ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่
๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

/ทั้งนี้..

ทั้งนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค
ได้มีมติเห็นชอบให้ กศจ. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิชิตศักดิ์ สุวรรณรงค์)
เลขาธิการ ก.ค.ศ.

ภารกิจระบบตำแหน่งและวิทยฐานะที่ ๒

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๒๙

หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๒๔ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๙)

ตามมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ซึ่ง ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘

โดยที่ได้มีคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๙ ข้อ ๕ กำหนดว่า “ให้ยุบเลิก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้โอนอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปเป็นอำนาจหน้าที่ของ กศจ. ของจังหวัดนั้นๆ ตามคำสั่งนี้”

ดังนั้น เพื่อให้การบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสอดคล้องกับบริบทการบริหารงานบุคคลในปัจจุบัน เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ก.ค.ศ. จึงยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๖ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๘ และให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการฯ ดังต่อไปนี้

๑. “การย้าย” หมายถึง การแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ให้ดำรงตำแหน่งเดิมในสถานศึกษาอื่น ซึ่งอาจเป็นการย้ายไปดำรงตำแหน่งว่าง การย้ายสับเปลี่ยนกับตำแหน่งที่มีคนครอง หรือการย้ายโดยการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือน

๒. การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มี ๓ กรณี ดังนี้

๒.๑ การย้ายกรณีปกติ ได้แก่ การย้ายตามคำร้องขอย้าย

๒.๒ การย้ายกรณีพิเศษ ได้แก่ การย้ายตามคำร้องขอย้าย เนื่องจาก ติดตามคู่สมรส เจ็บป่วย ร้ายแรง ถูกคุกคามต่อชีวิต เพื่อดูแลบิดา มารดา คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งเจ็บป่วยร้ายแรงหรือทุพพลภาพ

๒.๓ การย้ายกรณีเพื่อความเหมาะสมและประโยชน์ของทางราชการ ได้แก่ การย้ายเพื่อแก้ปัญหาการบริหารจัดการในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หรือเพื่อเกลี่ยอัตรากำลังของสถานศึกษา

๓. คุณสมบัติของผู้ขอย้ายกรณีปกติ

๓.๑ ได้ปฏิบัติงานในตำแหน่งครูในสถานศึกษาปัจจุบันติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒๔ เดือน นับถึงวันสุดท้ายที่กำหนดให้ยื่นคำร้องขอย้าย

๓.๒ ไม่อยู่ระหว่างลาศึกษาต่อเต็มเวลา

๓.๓ การย้ายสับเปลี่ยนกับตำแหน่งที่มีคนครอง ในวันที่ยื่นคำร้องขอย้ายต้องมีอายุราชการ เหลือไม่น้อยกว่า ๒๔ เดือน นับถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ของปีที่ยื่นคำร้องขอย้ายอายุราชการ

๔. ให้ผู้ประสงค์ขอย้าย ยื่นคำร้องขอย้ายตามแบบคำร้องขอย้ายที่ ก.ค.ศ. กำหนดได้ปีละ ๑ ครั้ง ในเดือนมกราคมของทุกปี เป็นเวลา ๑๕ วันทำการ พร้อมกันตามปฏิทินที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนด ทั้งนี้ ให้ยื่นคำร้องขอย้ายได้เพียงเขตพื้นที่การศึกษาเดียว

๕. คำร้องขอย้าย ให้ใช้สำหรับการพิจารณาย้ายได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีเดียวกัน โดยให้พิจารณาย้ายได้ปีละสองรอบ รอบที่ ๑ ในระหว่างวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ - ๑๕ มีนาคม และรอบที่ ๒ ในระหว่างวันที่ ๑๕ กันยายน - ๑๕ ตุลาคม ทั้งนี้ ในแต่ละรอบการย้ายอาจมีการพิจารณาย้ายมากกว่า หนึ่งครั้งก็ได้

๖. คำร้องขอย้ายใดไม่ได้รับการพิจารณาให้ย้ายภายในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ให้ถือว่าคำร้องนั้น เป็นอันยกเลิก ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำร้องขอย้ายไม่จำเป็นต้องได้ย้ายเสมอไป

๗. การพิจารณาการย้ายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ อ.ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณากลับกรอง การย้าย สำหรับสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ให้ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ตั้งคณะกรรมการ กลับกรองการย้าย ประกอบด้วย ผู้ที่ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษมอบหมาย เป็นประธาน และผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสม จำนวน ๖ คน เป็นกรรมการ หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่ เป็นเลขานุการ ทั้งนี้ กรรมการดังกล่าวต้องไม่เป็นอนุกรรมการใน อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และไม่เป็นผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย หรือมีเหตุซึ่งมีสภาพร้ายแรงอันอาจทำให้การพิจารณาไม่เป็นกลาง

๘. ให้ กศจ. อ.ก.ค.ศ. หรือคณะกรรมการกลับกรองการย้าย แล้วแต่กรณี พิจารณาการย้าย จากองค์ประกอบที่ ก.ค.ศ. กำหนด และรายละเอียดตัวชี้วัดในการประเมินตามที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดตามข้อ ๙ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และ คำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญ หาก กศจ. มีความเห็นต่างไปจากความเห็นของ อ.ก.ค.ศ. และคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ระบุเหตุผลให้ชัดเจน

สำหรับการพิจารณาการย้ายของ กศจ. ให้พิจารณาการย้ายพร้อมกันทุกเขตพื้นที่การศึกษา ในภาพรวมของจังหวัด

๙. การพิจารณาการย้ายตามข้อ ๘ ให้พิจารณาจากองค์ประกอบ ดังนี้

- (๑) ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ หรือวิชาเอก ตามความจำเป็นของสถานศึกษา
- (๒) ลำดับสถานศึกษาที่ผู้ขอย้ายมีความประสงค์จะย้ายไปปฏิบัติงาน
- (๓) ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาปัจจุบัน

(๔) สภาพความยากลำบากในการปฏิบัติงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

(๕) เหตุผลการขอย้าย

(๖) ความอาวุโสตามหลักราชการ

(๗) ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษา

โดยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้พิจารณากำหนดรายละเอียดตัวชี้วัดในการประเมินตามองค์ประกอบที่ ก.ค.ศ. กำหนดดังกล่าว ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับคำอธิบายองค์ประกอบ การประเมิน รายละเอียดตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบ เกณฑ์การให้คะแนน และอื่นๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้ กศจ. ออกศจ. หรือคณะกรรมการกลั่นกรองการย้าย แล้วแต่กรณี สามารถนำไปใช้ในการพิจารณาการย้ายได้อย่างชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๑๐. การย้ายกรณีพิเศษ

๑๐.๑ การย้ายกรณีพิเศษ ต้องมีหลักฐานของทางราชการ หรือทางการแพทย์แผนปัจจุบัน แล้วแต่กรณี ตลอดจนความเห็นและคำรับรองของผู้บังคับบัญชาชั้นต้นประกอบการพิจารณา

๑๐.๒ การย้ายกรณีพิเศษ ผู้ขอย้ายยื่นคำร้องขอย้ายได้ตลอดปี เมื่อคำร้องได้รับการพิจารณาผลเป็นประการใดแล้วถือเป็นอันยุติ

๑๑. การย้ายเพื่อความเหมาะสมและประโยชน์ของทางราชการ

๑๑.๑ การย้ายเพื่อแก้ปัญหาในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ให้คำนึงความเหมาะสม ประโยชน์ของทางราชการและความเป็นธรรมแก่ผู้นั้นด้วย โดยต้องปรากฏข้อเท็จจริงว่า หากให้ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษานั้นต่อไป จะเป็นปัญหาอุปสรรค และให้มีการสอบสวนข้อเท็จจริง ก่อนดำเนินการ

๑๑.๒ การย้ายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กรณีที่สถานศึกษาใดมีความจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นพิเศษ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พิจารณาย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ หรือวิชาเอก ตรงตามความจำเป็นไปดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาดังกล่าวได้ โดยนำเสนอ ออกศจ. เพื่อพิจารณากลั่นกรอง และเสนอเหตุผลและความจำเป็นต่อ กศจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑๑.๓ การย้ายเพื่อเกลี่ยอัตรากำลังของสถานศึกษา กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พิจารณาเห็นว่าสถานศึกษาใดมีอัตรากำลังเกินกรอบอัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด และเป็นตำแหน่งที่มีคนครอง ให้เสนอ ออกศจ. เพื่อพิจารณากลั่นกรองและเสนอ กศจ. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบการย้ายโดยการตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนให้เป็นไปตามกรอบอัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยให้นำนโยบายและเงื่อนไขของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ นโยบายและเงื่อนไขดังกล่าวต้องไม่ขัดหรือแย้งกับนโยบายและหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ การย้ายเพื่อความเหมาะสมและประโยชน์ของทางราชการ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษที่จะพิจารณานำเสนอ ออกศจ. เพื่อพิจารณาก่อนส่งก่อนเสนอ กศจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยอาจพิจารณาจากคำร้องขอย้ายหรือไม่ก็ได้

๑๒. การย้ายทุกกรณี สถานศึกษาที่จะรับย้ายต้องมีอัตรากำลังสายงานการสอน ไม่เกินเกณฑ์อัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด และต้องนำเสนอ ออกศจ. พิจารณาก่อนส่งก่อนนำเสนอ กศจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๑๓. การย้ายไปต่างเขตพื้นที่การศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของผู้ประสงค์ขอย้ายส่งคำร้องขอย้ายไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับย้าย เพื่อพิจารณาดำเนินการ โดยต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จตามปฏิทินที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

๑๔. ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งปฏิทินการดำเนินการย้ายในแต่ละปี รวมทั้งรายละเอียดตัวชี้วัดในการประเมินตามข้อ ๙ ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ทราบในเดือนธันวาคม ก่อนการยื่นคำร้องขอย้าย เพื่อรายงาน ก.ค.ศ. ทราบต่อไป

๑๕. ให้ ออกศจ. พิจารณาก่อนส่งและจัดลำดับผู้ยื่นคำร้องขอย้าย พร้อมเหตุผล โดยยึดหลักธรรมาภิบาล หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และคำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญ

๑๖. การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาภายในจังหวัดเดียวกัน ให้ กศจ. นั้นพิจารณาอนุมัติ

การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปดำรงตำแหน่งในสถานศึกษาในจังหวัดอื่น ให้ กศจ. ที่รับย้ายพิจารณาอนุมัติ

การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ กศจ. ที่รับย้ายเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาอนุมัติ

๑๗. กศจ. ให้หมายถึง อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ ออกศจ. ให้หมายถึงคณะกรรมการกลั่นกรองการย้ายของสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้วย

๑๘. เมื่อ กศจ. พิจารณาและมีมติอนุมัติแล้ว ให้ผู้มีอำนาจออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ ออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งและแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ รวมทั้งส่งสำเนาคำสั่งจำนวนอย่างละ ๑ ชุด ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษขั้นพื้นฐาน ภายใน ๗ วัน นับแต่วันออกคำสั่ง

ทั้งนี้ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพิจารณาให้ย้าย รายงานตัวเข้าปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาแห่งใหม่ ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่รับทราบคำสั่ง

๑๙. กรณีที่ไม่อาจดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ได้ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

แบบคำร้องขอย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คำแนะนำครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วันที่ยื่นคำร้องขอย้าย มกราคม พ.ศ. สังกัด ☐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ☐ สำนักงานบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ชื่อ-สกุล.....	ตำแหน่ง.....	วิทยฐานะ.....	ขอย้าย	ภายในเขตพื้นที่การศึกษา	จังหวัด.....
เลขประจำตัวประชาชน			☐	ต่างเขตพื้นที่การศึกษา	จังหวัด.....
สถานศึกษา.....			☐	ปกติ	☐ พิเศษ กรณี.....
รับเงินเดือนอันดับ.....	ชั้น.....	บาท (ปีงบประมาณ.....)	☐	เพื่อความเหมาะสมและประโยชน์ของทางราชการ	
หมายเลขโทรศัพท์.....			กรณี		
ประวัติส่วนตัว	ข้อมูลอื่น ๆ	ขอย้ายไปดำรงตำแหน่งที่	เหตุผลการขอย้าย		
๑. เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....	๑. การรักษาวินัยและจรรยาบรรณ	ให้ระบุสถานศึกษาที่ขอ้าย โดยเรียงลำดับตามความประสงค์ (ขอ้ายได้เพียงเขตพื้นที่การศึกษาเดียว) ดังนี้	☐ กรณีปกติ		
๒. คุณวุฒิ.....	เคยถูกลงโทษทางวินัย ☐ สดชื่นเงินเดือน	๑. หน่วยงานทางการศึกษา	ระบุ.....		
สาขาวิชา/วิชาเอก.....	☐ ภาคทัณฑ์ ☐ ตัดเงินเดือน	(๑) โรงเรียน.....			
วิชาโท.....	เคยถูกพิจารณาเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครู ☐ ภาคทัณฑ์	(๒) โรงเรียน.....	☐ กรณีพิเศษ		
(ให้ระบุทุกคุณวุฒิ วิชาเอก วิชาโทที่สำเร็จการศึกษา)	☐ พักใช้ใบอนุญาต ☐ เพิกถอนใบอนุญาต	(๓) โรงเรียน.....	ระบุ.....		
๓. ความรู้ความสามารถ.....	๒. สภาพความยากลำบากในการปฏิบัติงาน	(๔) โรงเรียน.....			
	☐ ก้นดรา/ชายแดน/เสี่ยงภัย				
	☐ มีเสียง/กลิ่น/ฝุ่นละออง/มลพิษ				
	☐ ใช้ภาษาถิ่นมากกว่าภาษาไทย				
๔. ประสบการณ์.....	☐ ยากลำบากในการเดินทาง				
	☐ ระยะทางจากสถานศึกษาถึงส่วนราชการ/เขตพื้นที่การศึกษา.....ก.ม.				
	☐ อื่นๆ (ระบุ).....		☐ กรณีเพื่อความเหมาะสมและประโยชน์ของทางราชการ		
๕. คู่สมรสชื่อ.....		๒. ถ้าไม่ได้ตามระบุ.....(๑). ขอรับการย้าย.....(๒). สถานศึกษาใดก็ได้ในสังกัด.....	ระบุ.....		
อาชีพ.....		สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....			
ที่ทำงาน.....		กรณีได้รับการพิจารณาได้ย้ายตามข้อ ๑ และข้อ ๒(๒) แล้ว จะไม่ขอบรรจุหรือเปลี่ยนแปลงไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น			
ตำบล.....					
อำเภอ.....					
จังหวัด.....					

ขอรับรองว่าข้อมูลถูกต้องและเป็นความจริง
ลงชื่อ.....ผู้ขอย้าย
(.....)
วัน.....เดือน.....พ.ศ.....

หมายเหตุ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
 รู้แน่ว่าเค้าร้องขออยู่ได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น

ด้านที่ 3 การบรรจุและแต่งตั้ง

- แนวทางการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔
- หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๑๔

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กพม. ๑๐๓๐๐

๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๑๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๒. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๒๒ ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๒๓ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓

๔. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๘ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๓ สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย หลักเกณฑ์และวิธีการนำบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีหนึ่งไปขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีอื่น ตำแหน่งครูผู้ช่วย และเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบและถือปฏิบัติ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๔ สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้แจ้งมติ ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการบริหารอัตรากำลังตามเกณฑ์อัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา สำหรับการสอบแข่งขันฯ ว่า หาก กศจ. ประกาศรับสมัครสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ก่อนวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ การบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ครั้งแรก ให้บรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ในประกาศขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้และตามจำนวนตำแหน่งว่างที่ประกาศรับสมัคร ซึ่งคำนวณจากเกณฑ์อัตรากำลังฯ เดิม สำหรับการบรรจุและแต่งตั้งในครั้งต่อ ๆ ไป ให้บรรจุและแต่งตั้งในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เกินเกณฑ์อัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนดตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ นั้น

ก.ค.ศ. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้ดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และ กศจ. ทุกแห่ง ปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงมีมติกำหนดแนวทางการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. กรณี กศจ. มีบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ แต่ไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ในสาขาวิชาเอกใดได้ครบตามจำนวนตำแหน่งว่างที่ประกาศรับสมัคร เช่น ผู้สอบแข่งขันได้สละสิทธิ หรือไม่มารายงานตัวเพื่อรับการบรรจุและแต่งตั้งตามกำหนด เป็นต้น ให้เรียกผู้สอบแข่งขันได้ในสาขาวิชาเอกนั้นลำดับถัดไป มาบรรจุและแต่งตั้งให้ครบตามจำนวนตำแหน่งว่าง

๒. กรณี กศจ. ไม่มีบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในสาขาวิชาเอกใด หรือมีบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ และได้บรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้จนหมดบัญชีแล้ว แต่ยังไม่ครบตามจำนวนตำแหน่งว่างที่ประกาศรับสมัคร ให้ กศจ. ขอใช้บัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในสาขาวิชาเอกนั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการนำบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีหนึ่งไปขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีอื่น ตำแหน่งครูผู้ช่วย ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ เพื่อบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ในสาขาวิชาเอกนั้นให้ครบตามจำนวนตำแหน่งว่างที่ประกาศรับสมัคร

๓. กรณี กศจ. ดำเนินการตามข้อ ๒ แล้ว แต่ยังไม่สามารถบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ในสาขาวิชาเอกนั้นได้ครบตามจำนวนตำแหน่งว่างที่ประกาศรับสมัคร กศจ. ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสาขาวิชาเอกได้ เนื่องจากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และประกาศรับสมัครสอบแข่งขัน ทั้งนี้ ในการบรรจุและแต่งตั้งครั้งต่อไป ให้ กศจ. คำนวณอัตรากำลังและกำหนดสาขาวิชาเอกในสถานศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาเอกตามเกณฑ์อัตรากำลังฯ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรามothy แสนกล้า)

รองเลขาธิการ ก.ค.ศ. ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการ ก.ค.ศ.

ภารกิจนโยบายและระบบบริหารงานบุคคล

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๔๐, ๐ ๒๒๘๐ ๑๑๐๔ - ๙ ต่อ ๑๓๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๙๓

ด่วนที่สุด

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๑๔

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

อ้างถึง หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๑๔ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ให้ส่วนราชการและหน่วยงานการศึกษาทราบและถือปฏิบัติ นั้น

ก.ค.ศ. พิจารณาแล้ว มีมติดังนี้

๑. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย ตามหนังสือที่อ้างถึง เฉพาะสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ใช้หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันฯ ที่กำหนดใหม่ ตามข้อ ๒ แทน

๒. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ทั้งนี้ การใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามหนังสือที่อ้างถึง ก่อนหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปจนแล้วเสร็จ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประวิต เอราวรรณ์)

เลขาธิการ ก.ค.ศ.

ภารกิจนโยบายและระบบบริหารงานบุคคล

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๔๐, ๐ ๒๒๘๐ ๑๑๐๔ - ๙ ต่อ ๑๓๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๙๓

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการ
เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศร ๐๒๐๖.๖/ว ๑๔ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

โดยที่มาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ ๓ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้มี อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำหรับแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดไว้ จากเดิมที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของ กศจ. ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับ ข้อ ๘ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ใช้สำหรับการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. ในหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

“ผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน” หมายความว่า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วแต่กรณี

“อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้วแต่กรณี

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา แล้วแต่กรณี

๓. ผู้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขัน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

๓.๑ มีคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

๓.๒ มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือปริญญาอื่นที่ ก.ค.ศ. รับรองเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

๓.๓ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่คุรุสภาออกให้สำหรับปฏิบัติหน้าที่สอน ไม่หลังวันรับสมัครสอบแข่งขันวันสุดท้ายและยังไม่หมดอายุ

เว้นแต่ ผู้สมัครสอบแข่งขันที่มีคุณวุฒิในกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก ที่ขาดแคลนหรือมีความจำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นพิเศษ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานกำหนด จะต้องมิใช่ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ครูสภาก่อให้สำหรับปฏิบัติหน้าที่สอน ก่อนบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย

กรณีผู้สมัครสอบแข่งขันซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการอื่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๓.๑ - ๓.๓ แล้ว ต้องมีหนังสืออนุญาตจากผู้มีอำนาจ สั่งบรรจุและแต่งตั้งให้สมัครสอบแข่งขันและยินยอมให้ย้ายหรือโอนเมื่อสอบแข่งขันได้ โดยให้บรรจุและแต่งตั้ง ในตำแหน่งครูผู้ช่วยและรับเงินเดือนอันดับครูผู้ช่วย ตามที่กำหนดไว้ในประกาศรับสมัครสอบแข่งขัน ทั้งนี้ ในวันสมัครสอบแข่งขัน ผู้สมัครต้องรับรองตนเองด้วยว่าในวันบรรจุและแต่งตั้งไม่ติดเงื่อนไขอื่นใด ที่หน่วยงานหรือส่วนราชการที่ตนสังกัดอยู่เดิมกำหนด

๔. การสอบแข่งขันแบ่งออกเป็น ๓ ภาค คือ ภาค ก ความรู้ความสามารถทั่วไป ภาค ข มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และ ภาค ค ความเหมาะสมกับตำแหน่ง วิชาชีพ และการปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา ตามหลักสูตรที่กำหนดท้ายหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

ทั้งนี้ การประเมิน ภาค ค กำหนดให้ใช้ระยะเวลาประเมินไม่เกิน ๒๐ นาทีต่อผู้เข้ารับการประเมินหนึ่งราย

๕. เกณฑ์การตัดสิน

๕.๑ ผู้สอบแข่งขัน ต้องได้คะแนนใน ภาค ก และ ภาค ข แต่ละภาคไม่ต่ำกว่าร้อยละหกสิบ จึงจะมีสิทธิเข้ารับการประเมิน ภาค ค โดยให้ประกาศรายชื่อเรียงตามลำดับเลขประจำตัวสอบ

๕.๒ ผู้สอบแข่งขันได้ ต้องได้คะแนน ภาค ก ภาค ข และ ภาค ค แต่ละภาคไม่ต่ำกว่า ร้อยละหกสิบ โดยให้ประกาศรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้เรียงตามลำดับที่ผู้ที่ได้คะแนนรวมจากมากไปหาน้อย แยกตามกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก

กรณีผู้สอบแข่งขันได้ ได้คะแนนรวม ภาค ก ภาค ข และ ภาค ค เท่ากัน ให้ผู้ที่ได้คะแนน ภาค ค มากกว่าเป็นผู้ที่อยู่ในลำดับที่ดีกว่า หากยังได้คะแนน ภาค ค เท่ากัน ให้ผู้ที่ได้คะแนน ภาค ข มากกว่า เป็นผู้ที่อยู่ลำดับที่ดีกว่า หากยังได้คะแนน ภาค ข เท่ากันอีก ให้ผู้ที่ได้รับเลขประจำตัวสอบก่อนเป็นผู้ที่อยู่ใน ลำดับที่ดีกว่า

๖. การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ กำหนดกรอบระยะเวลาไว้ไม่เกินสองปี นับแต่วันที่ ประกาศขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ เว้นแต่มีการประกาศขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ในคุณวุฒิ กลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอกเดียวกันครั้งใหม่ บัญชีผู้สอบแข่งขันได้ครั้งก่อนเป็นอันยกเลิก

ทั้งนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดระยะเวลา การขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ภายในกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและประโยชน์ ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญ และให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันประกาศระยะเวลาการขึ้นบัญชี ผู้สอบแข่งขันได้ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ไว้ในประกาศรับสมัครด้วย

๗. การสมัครสอบแข่งขันของผู้สมัคร ให้ดำเนินการ ดังนี้

๗.๑ กรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดำเนินการสอบแข่งขันพร้อมกัน ให้ผู้สมัครสอบแข่งขันเลือกสมัครได้เพียง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แห่งใดแห่งหนึ่งเท่านั้น และให้เลือกสมัครในกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอกอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น หากปรากฏว่าผู้สมัครสอบแข่งขันสมัครเกินกว่าหนึ่งแห่ง และหรือสมัครเกินกว่าหนึ่งกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก จะตัดสิทธิการสอบแข่งขันทั้งหมด

ทั้งนี้ ให้ยื่นสมัครตามรูปแบบและวิธีการที่ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันกำหนด พร้อมค่าธรรมเนียมการสมัครสอบ จำนวน ๓๐๐ บาท

๗.๒ เตรียมจัดทำรายละเอียดการประเมิน ภาค ค ตามองค์ประกอบตามหัวข้อที่ได้ระบุไว้ใน ประกาศรับสมัคร พร้อมทั้งจัดเตรียมการนำเสนอที่แสดงถึงทักษะและศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอน ของตนเองในสาขาวิชาที่สมัคร ในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ตามที่ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันกำหนด

๘. การดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการดังนี้

๘.๑ กำหนดสัดส่วนตำแหน่งว่างเพื่อใช้ในการสอบแข่งขันและการคัดเลือก

๘.๒ กำหนดวัน เวลา ในการสอบ ภาค ก และ ภาค ข

๘.๓ กำหนดระยะเวลาการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ให้มีระยะเวลาที่เหมาะสม โดยให้ คำนึงถึงประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสองปี

๘.๔ กำกับ ติดตามการดำเนินการสอบแข่งขันให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ถูกต้อง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๙. การดำเนินการของผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน ให้ดำเนินการดังนี้

๙.๑ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วแต่กรณี เป็นผู้บริหารจัดการเกี่ยวกับการออกข้อสอบ ภาค ก และ ภาค ข โดย อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อาจรวมกลุ่มกันตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด สำหรับการออกข้อสอบ ให้สถาบันอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพทางการศึกษาและมีประสบการณ์ ในการออกข้อสอบตามที่เห็นสมควร เป็นผู้ดำเนินการออกข้อสอบตามหลักสูตรที่กำหนดท้ายหลักเกณฑ์ วิธีการนี้ รวมทั้งจัดส่งข้อสอบ ตรวจกระดาษคำตอบและประมวลผลการสอบ

๙.๒ กำหนดจำนวนตำแหน่งว่างที่มีอัตราเงินเดือน และกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขา วิชาเอก ที่ใช้ในการสอบแข่งขัน ตามความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา และสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาเอก ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ทั้งนี้ ตำแหน่งว่างที่จะใช้บรรจุและแต่งตั้ง ต้องเป็นตำแหน่งว่างที่มีอัตราเงินเดือน ในสถานศึกษาที่มีอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่เกินเกณฑ์อัตรากำลังที่ ก.ค.ศ. กำหนด และต้องเป็นตำแหน่งที่ไม่มีเงื่อนไขการใช้ตำแหน่ง

๙.๓ กำหนดวิธีการและรูปแบบในการรับสมัคร โดยอาจกำหนดให้ผู้สมัครยื่นสมัคร ด้วยตนเองหรือทางอิเล็กทรอนิกส์ กรณีที่กำหนดให้ผู้สมัครทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขัน กำหนดวิธีการยื่นเอกสารประกอบการตรวจสอบคุณสมบัติด้วย

๙.๔ ประกาศรับสมัครก่อนวันรับสมัครไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน โดยระบุรายละเอียดดังนี้

๙.๔.๑ ตำแหน่งว่างที่จะใช้บรรจุและแต่งตั้ง ตามข้อ ๙.๒ จำแนกคุณสมบัติพร้อมระบุ
อัตราเงินเดือน

๙.๔.๒ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครสอบแข่งขัน ตามข้อ ๓

๙.๔.๓ วัน เวลา และสถานที่ในการสอบ ภาค ก และ ภาค ข รวมทั้งวิธีการและรูปแบบ
การรับสมัคร

๙.๔.๔ หลักสูตรการสอบแข่งขัน ภาค ก ภาค ข องค์ประกอบการประเมิน ภาค ค
รวมทั้งเกณฑ์การตัดสิน

๙.๔.๕ ระยะเวลาในการประเมิน ภาค ค ตามข้อ ๔ วรรคสอง

๙.๔.๖ ระยะเวลาการขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ตามที่สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

๙.๔.๗ เงื่อนไขกรณีที่ตรวจสอบภายหลังพบว่า ผู้สมัครรายใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ
ตามประกาศรับสมัครและตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ถือว่าบุคคลนั้นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ
ที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ทั้งนี้ หากผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งแล้ว ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง
ดำเนินการสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ หรือสั่งเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามกฎหมายว่าด้วย
วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง แล้วแต่กรณี และหากตรวจสอบพบว่าเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการสอบแข่งขัน
เป็นเอกสารที่เป็นเท็จ ผู้สมัครจะต้องถูกดำเนินการทางอาญา

๙.๔.๘ เงื่อนไขอื่นที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้ดำเนินการ
สอบแข่งขันกำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

ทั้งนี้ ให้ประกาศไว้ในที่เปิดเผย และส่งประกาศรับสมัครทางไปรษณีย์ลงทะเบียนหรือ
ทางอินเทอร์เน็ตไปยังส่วนราชการ และหน่วยงานที่เห็นสมควร ตลอดจนทั้งประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต
หรือทางสื่อต่าง ๆ

๙.๕ รับสมัครสอบแข่งขันไม่น้อยกว่าเจ็ดวันไม่เว้นวันหยุดราชการ

๙.๖ ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครสอบแข่งขันให้ถูกต้องตามประกาศ
รับสมัครและตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ทั้งการรับสมัครด้วยตนเองและทางอิเล็กทรอนิกส์
ก่อนประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ ภาค ก และ ภาค ข

ทั้งนี้ อาจมอบหมายให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัคร
สอบแข่งขัน รวมทั้งดำเนินการอื่นตามความจำเป็น โดยในแต่ละวันให้จัดทำสถิติผู้สมัครแยกตามคุณวุฒิ
กลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก ประกาศไว้ในที่เปิดเผย และหรือทางอินเทอร์เน็ต

๙.๗ ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ ภาค ก และ ภาค ข โดยเรียงตามลำดับเลขประจำตัวสอบ
แยกตามกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก และประกาศวัน เวลา และสถานที่สอบ ภาค ก และภาค ข รวมทั้ง
ระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติของผู้เข้าสอบและระเบียบอื่น ๆ เกี่ยวกับการสอบแข่งขันทางอินเทอร์เน็ต
หรือทางสื่อต่าง ๆ

๙.๘ ดำเนินการจัดสอบ ภาค ก และ ภาค ข

๙.๙ ประกาศรายชื่อผู้สอบแข่งขันที่ได้คะแนน ภาค ก และ ภาค ข แต่ละภาคไม่ต่ำกว่า ร้อยละหกสิบ โดยเรียงตามลำดับเลขประจำตัวสอบ พร้อมทั้ง กำหนดวัน เวลา และสถานที่ในการประเมิน ภาค ค และให้ประกาศให้ทราบโดยทั่วกันทางอินเทอร์เน็ต หรือทางสื่อต่าง ๆ

๙.๑๐ เมื่อทราบจำนวนผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน ภาค ค ตามข้อ ๙.๙ แล้ว ให้ดำเนินการ ดังนี้

๙.๑๐.๑ กำหนดวัน เวลา และสถานที่ประเมิน ภาค ค รวมทั้งกำหนดรายการ และจำนวนชุดเอกสารการประเมิน ภาค ค ที่ผู้เข้ารับการประเมินต้องจัดทำเพื่อนำเสนอ โดยประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ทางอินเทอร์เน็ตหรือทางสื่อต่าง ๆ

๙.๑๐.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ภาค ค จำนวน ๓ - ๕ คน ตามองค์ประกอบ ดังนี้

๑) ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน ๑ คน
๒) ครูที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการสอนในกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอกนั้น ๆ จำนวน ๑ คน

๓) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่เกิน ๓ คน

ทั้งนี้ การตั้งคณะกรรมการประเมิน ภาค ค ต้องกำหนดให้มีประธาน กรรมการ และเลขานุการในแต่ละคณะด้วย และคณะกรรมการประเมินต้องไม่เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับ ผู้มีสิทธิเข้ารับการประเมิน ภาค ค กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นอาจตั้งคณะกรรมการประเมินมากกว่า ๑ คณะ ก็ได้

๙.๑๑ ดำเนินการประเมิน ภาค ค โดยให้คณะกรรมการประเมินที่ผู้ดำเนินการ สอบแข่งขันแต่งตั้ง ดำเนินการประเมิน ภาค ค ตามระยะเวลาที่กำหนดในข้อ ๔ วรรคสอง โดยให้ประเมิน ณ สถานที่ที่ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันกำหนด

๙.๑๒ ประกาศรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้เฉพาะผู้ที่ได้คะแนนตามเกณฑ์การตัดสิน ข้อ ๕.๒ โดยเรียงลำดับที่ผู้ที่ได้คะแนนรวมทุกภาคจากมากไปหาน้อย แยกตามกลุ่มวิชา หรือทาง หรือสาขาวิชาเอก โดยให้ประกาศไว้ในที่เปิดเผย ตลอดทั้งประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตหรือทางสื่อต่าง ๆ

ทั้งนี้ ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันพิจารณาแต่งตั้งกรรมการและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ การสอบแข่งขันได้ตามความจำเป็นและความเหมาะสม หรือมอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งกรรมการและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบการสอบแข่งขัน ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

๑๐. การเรียกตัวผู้สอบแข่งขันได้และการบรรจุและแต่งตั้ง

๑๐.๑ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วแต่กรณี เรียกตัวผู้สอบแข่งขันได้มารายงานตัวเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง โดยทำหนังสือเรียกตัวผู้สอบแข่งขันได้โดยตรง เป็นรายบุคคลตามลำดับที่ในประกาศขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ตามที่อยู่ปรากฏในเอกสารการสมัคร โดยแจ้งกำหนดวันรายงานตัวไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ไม่เกินสิบวัน นับแต่วันประทับตราลงทะเบียนของไปรษณีย์ต้นทาง โดยให้แจ้งรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) วัน เวลา และสถานที่รายงานตัว

๒) เอกสารและหลักฐานที่ใช้ประกอบการรายงานตัว

- ๓) ลำดับที่ผู้สอบแข่งขันได้มีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง
- ๔) ที่ตั้งของสถานศึกษา หรือหน่วยงานการศึกษาที่จะบรรจุและแต่งตั้ง
- ๕) วันที่จะบรรจุและแต่งตั้ง
- ๖) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

๑๐.๒ ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง สั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูหรือหลักฐานที่ครุสภาออกให้สำหรับปฏิบัติหน้าที่สอน ที่ยังไม่หมดอายุ โดยให้บรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย และรับเงินเดือนอันดับครูผู้ช่วย ตามประกาศรับสมัครสอบแข่งขัน ตามจำนวนตำแหน่งว่าง และตามลำดับที่ในประกาศขึ้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ โดยอนุมัติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ แล้วแต่กรณี และให้ส่งสำเนาคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบแข่งขันได้ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงาน ก.ค.ศ. หน่วยงานละ ๑ ชุดภายใน ๗ วัน นับตั้งแต่วันออกคำสั่ง

๑๑. การยกเลิกผู้สอบแข่งขันได้รายใดออกจากบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ จะยกเลิกได้เมื่อผู้นั้นมีกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

- ๑๑.๑ ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งไปแล้ว
- ๑๑.๒ ขอสละสิทธิในการบรรจุและแต่งตั้ง
- ๑๑.๓ ไม่มารายงานตัวเพื่อรับการบรรจุและแต่งตั้งตามกำหนด
- ๑๑.๔ ไม่อาจรับการบรรจุและแต่งตั้งตามวันที่กำหนดได้

กรณีผู้สอบแข่งขันได้รายใดถูกยกเลิกการขึ้นบัญชี ตามข้อ ๑๑.๓ และ ๑๑.๔ ไปแล้ว ถ้าบัญชีนั้นยังไม่ยกเลิกและมีเหตุผลอันสมควร และผู้ดำเนินการสอบแข่งขันวินิจฉัยแล้วว่า เป็นเหตุอันสมควร อาจอนุมัติให้ขึ้นบัญชีผู้นั้นไว้ตามลำดับที่เดิมอีกครั้งก็ได้

๑๒. การนำบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีหนึ่งไปขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๑๓. การดำเนินการสอบแข่งขันให้ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หากปรากฏว่ามีการทุจริตหรือส่อไปในทางไม่สุจริต หรือดำเนินการผิดพลาดอันอาจเกิดความไม่เป็นธรรม ให้ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันพิจารณาแก้ไขหรือยกเลิกการดำเนินการในครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ การพิจารณาวินิจฉัยของผู้ดำเนินการสอบแข่งขันให้เป็นที่สุด

กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการหรือมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาหรือวินิจฉัย

หลักสูตรการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(แนบท้ายหลักเกณฑ์และวิธีการตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๖/ว ๑๔ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖)

ภาค ก ความรู้ความสามารถทั่วไป (คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๑. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัย ในเรื่องต่อไปนี้

๑.๑ การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา ได้แก่ การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย การจับใจความสำคัญ การสรุปความ การตีความจากบทความ ข้อความ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ

๑.๒ การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม ได้แก่ การคิดหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงคำ ข้อความ หรือรูปภาพ ตลอดจนการหาข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลจากข้อความ สัญลักษณ์ รูปภาพ สถานการณ์ หรือแบบจำลองต่าง ๆ

๑.๓ การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ ได้แก่ ความเข้าใจ ความคิดรวบยอด และแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น การเปรียบเทียบและวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตลอดจนการประเมินความเพียงพอของข้อมูล

๒. ทักษะภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัย เพื่อวัดความเข้าใจในหลักการสื่อสาร โดยใช้ศัพท์ สำนวน โครงสร้างประโยคที่เหมาะสมทั้งในเชิงความหมาย และบริบท แสดงถึงความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวัดความสามารถด้านการอ่าน โดยทดสอบการทำความเข้าใจในสาระของข้อความหรือบทความ และการวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ในระดับเบื้องต้น

๓. ความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี (คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัย เพื่อวัดความรู้ที่เป็นพื้นฐานของการเป็นข้าราชการที่ดี ได้แก่ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี วิสัยทัศน์ราชการทางปกครอง หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ตลอดจนเจตคติและจริยธรรมสำหรับข้าราชการ

ภาค ข มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ (คะแนนเต็ม ๒๐๐ คะแนน)

๑. มาตรฐานความรู้ทั่วไปในการจัดการเรียนการสอน (คะแนนเต็ม ๗๕ คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัย ในเรื่องต่อไปนี้

๑.๑ การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒ จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

๑.๓ หลักสูตร มาตรฐานการสอน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

๑.๔ การวัดประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน

๑.๕ การออกแบบและการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

๒. มาตรฐานความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน (วิชาเอก) (คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัย

๓. ความรอบรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และแนวทางการปฏิรูปการศึกษา (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน) ให้ทดสอบโดยวิธีการสอบข้อเขียนแบบปรนัย ในเรื่องต่อไปนี้

๓.๑ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ที่บังคับใช้ในปัจจุบัน

- ๑) รัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
- ๒) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ
- ๓) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- ๔) กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๕) กฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ๖) กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
- ๗) กฎหมายว่าด้วยคุ้มครองเด็ก
- ๘) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาปฐมวัย

๓.๒ แนวทางการปฏิรูปการศึกษา ที่บังคับใช้ในปัจจุบัน

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี
- ๒) แผนการศึกษาแห่งชาติ
- ๓) นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ

ภาค ค ความเหมาะสมกับตำแหน่ง วิชาชีพ และการปฏิบัติงานในสถานศึกษา (คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน) โดยมีองค์ประกอบการประเมิน ดังนี้

๑. คุณลักษณะส่วนบุคคล (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน) ให้ประเมินจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

- ๑.๑ บุคลิกลักษณะ ท่วงทีวาจา
- ๑.๒ วุฒิภาวะทางอารมณ์และการมีปฏิภาณการแก้ปัญหา
- ๑.๓ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เจตคติ และอุดมการณ์ความเป็นครู

๒. การพัฒนาดตนเองและวิชาชีพ (คะแนนเต็ม ๒๕ คะแนน) ให้ประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ดังนี้

- ๒.๑ ประวัติการศึกษา
- ๒.๒ ผลงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพและวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา
- ๒.๓ การเข้าถึงชุมชน และการมีจิตสาธารณะ

๓. ความสามารถด้านการสอน (คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน) ให้ประเมินจากการนำเสนอที่แสดงถึงทักษะและศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนของตนเองในสาขาวิชาที่สมัครในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ตามที่ผู้ดำเนินการสอบแข่งขันกำหนด

ด้านที่ 4 การพัฒนาบุคลากร

- หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
- หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานการสอน
- หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๘

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ศึกษาธิการจังหวัด และผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- อ้างอิง ๑. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ตัวนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒
๒. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๐ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔
๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๑๓ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖
๔. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๒๑ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้แจ้งหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ให้ส่วนราชการและหน่วยงานการศึกษา
ทราบและถือปฏิบัติ นั้น

ก.ค.ศ. พิจารณาแล้ว มีมติดังนี้

๑. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

๒. ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะ
และเลื่อนวิทยฐานะ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ ตั้งแต่วันที่พ้นระยะเวลาการดำเนินการในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน
ตามแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามข้อ ๑

๓. คำขอมิวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
ได้ยื่นไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่
หลักเกณฑ์และวิธีการใหม่นี้ใช้บังคับ แต่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ประวิต เอราวรรณ)

เลขาธิการ ก.ค.ศ.

ภารกิจระบบตำแหน่งและวิทยฐานะที่ ๑

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๓๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๔๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๙ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔)

หลักการและเหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕๔ วรรคสี่ บัญญัติว่า “การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตนและมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” และหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ จ. ด้านการศึกษา (๓) บัญญัติว่า “ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู”

นอกจากนี้ แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ยังได้มุ่งเน้นกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภาคการศึกษาที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ๕ กิจกรรม โดยกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ให้ความสำคัญกับการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้พัฒนาความรู้และทักษะให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยมีการปรับปรุงด้านกลไก และระบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนการปฏิรูป เพื่อการปรับปรุงระบบการประเมิน การปฏิบัติงานและสมรรถนะวิชาชีพครู ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี ๙ เดือน (มกราคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕) และการพัฒนาระบบกลไกในการเลื่อนวิทยฐานะที่ได้รับการปรับปรุงใหม่ และการคงวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยนำผลการประเมินวิทยฐานะไปเป็นส่วนสำคัญในการประเมินและการปรับปรุงค่าตอบแทนที่เหมาะสม ระยะเวลาดำเนินการ ๑ ปี ๙ เดือน (มกราคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕) ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๕) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา ได้กำหนด แนวทางการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยพัฒนาระบบ การประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะสำหรับตำแหน่งที่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเป็นระยะ ๆ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง

ดังนั้น เพื่อให้การประเมินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการบูรณาการ เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นให้ข้าราชการครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ที่มีประสิทธิภาพ สามารถปรับประยุกต์ แก้ไขปัญหา ริเริ่ม พัฒนา คิดค้น ปรับเปลี่ยน และสร้างกระบวนการเปลี่ยนแปลง การจัดการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อยกระดับและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา ได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญของ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๔) มาตรา ๓๙ ก. (๑) (๒) (๓) และ (๔) มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ไว้ดังต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะ ครูชำนาญการและเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

๒. หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู เลื่อนเป็น วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

๓. หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะ ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยให้ ข้าราชการครูผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการฯ หมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี สามารถยื่นคำขอรับการประเมินได้ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป โดยการขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อน วิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้เดิม และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใหม่นี้ ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติการดำเนินการขอมิวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๕

หมวด ๑

นิยาม

ในหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

“ผู้อำนวยการสถานศึกษา” ให้ความหมายรวมถึง ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ด้วย

“ผู้เรียน” หมายความว่า นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับบริการ

“รอบการประเมิน” หมายความว่า ช่วงระยะเวลาในการประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลง ซึ่งกำหนดให้มีการประเมินปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง เมื่อสิ้นปีงบประมาณ

“ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน” หมายความว่า ความรู้ ทักษะ เจตคติ ความคิด พฤติกรรม หรือ คุณลักษณะตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหรือมีพัฒนาการมากขึ้น เมื่อผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติตามกระบวนการหรือกิจกรรมที่ครูผู้สอนออกแบบและดำเนินการ ซึ่งสามารถพิจารณาได้จาก “ผลงาน” (Product) หรือ “ผลการปฏิบัติ” (Performance) ของผู้เรียน ที่ปรากฏภายหลังการเรียนรู้

“ข้อตกลงในการพัฒนางาน” (Performance Agreement : PA) หมายความว่า ข้อตกลงที่ข้าราชการครูได้เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อแสดงเจตจำนงว่าภายในรอบการประเมินจะพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะประจำวิชา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะที่สำคัญตามหลักสูตร ให้สูงขึ้น โดยสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังของตำแหน่งและวิทยฐานะที่ดำรงอยู่ และสอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทสถานศึกษา นโยบายของส่วนราชการและกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาได้เห็นชอบให้เป็นข้อตกลงในการพัฒนางาน

“ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล” (Digital Performance Appraisal) เรียกโดยย่อว่า ระบบ DPA หมายความว่า ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แบบออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการส่งผ่าน จัดการและประมวลผลข้อมูล การประเมินผลการปฏิบัติงานตามข้อตกลงในการพัฒนางาน รวมทั้งหลักฐานประกอบการพิจารณาเพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ

หมวด ๒

ข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement : PA)

๑. องค์ประกอบของข้อตกลงในการพัฒนางาน

ข้อตกลงในการพัฒนางาน ประกอบด้วย ๒ ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อตกลงในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง

๑) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งครู และมีภาระงานตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๒) ผลการปฏิบัติงาน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

ส่วนที่ ๒ ข้อตกลงในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูต้องแสดงให้เห็นถึงการปรับประยุกต์ แก้ไขปัญหา ริเริ่ม พัฒนา คิดค้น ปรับเปลี่ยน หรือสร้างการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ข้อตกลงในการพัฒนางานต้องมีความสอดคล้องกับเป้าหมายและบริบทสถานศึกษา นโยบายของส่วนราชการและกระทรวงศึกษาธิการ

๒. การจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน

ให้ข้าราชการครูจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด ทุกปีงบประมาณ เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

กรณีที่ข้าราชการครูย้ายระหว่างปีงบประมาณ ให้จัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน กับผู้อำนวยการสถานศึกษาคนใหม่

๓. คณะกรรมการประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลง

ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลง จำนวน ๓ คน ประกอบด้วย

๓.๑ ผู้อำนวยการสถานศึกษานั้น เป็นประธานกรรมการ

๓.๒ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หรือผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือครูผู้สอนจากสถานศึกษาอื่นที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าครูชำนาญการพิเศษ หรือผู้ทรงคุณวุฒินอกสถานศึกษานั้นที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม จำนวน ๒ คน เป็นกรรมการประเมิน

ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลงดังกล่าว อาจพิจารณาแต่งตั้งได้มากกว่า ๑ คณะ ตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวนข้าราชการครูและบริบทของสถานศึกษา

กรณีที่ผู้อำนวยการสถานศึกษานั้นไม่อาจประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลงของข้าราชการครูด้วยเหตุใด ๆ ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งระดับแต่งตั้งผู้อำนวยการสถานศึกษาใกล้เคียงที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม เป็นประธานกรรมการประเมินแทน

๔. การประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลง

๔.๑ ให้คณะกรรมการประเมิน ตามข้อ ๓ ประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลงของข้าราชการครูในแต่ละรอบการประเมิน โดยพิจารณาประเมินตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวังของตำแหน่งและวิทยฐานะตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๒ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบระบบ DPA และนำข้อมูลผลการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลงในแต่ละรอบการประเมินของข้าราชการครูแต่ละราย เข้าสู่ระบบดังกล่าวเป็นประจำทุกรอบการประเมิน โดยให้ดำเนินการตามคู่มือการใช้งานระบบ DPA ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔.๓ ข้าราชการครูต้องมีการะงานเป็นไปตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด และมีผลการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลง ผ่านเกณฑ์ โดยต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

๕. การนำผลการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลงไปใช้ในการบริหารงานบุคคล

ให้นำผลการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลงไปใช้ในการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู ดังต่อไปนี้

๕.๑ ใช้เป็นคุณสมบัติในการขอรับการประเมินเพื่อให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครู ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ - หมวด ๔ และแนวปฏิบัติการดำเนินการขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ แล้วแต่กรณี

๕.๒ ใช้เป็นผลการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครู เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามนัยมาตรา ๕๕ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๖

๕.๓ ใช้เป็นองค์ประกอบในการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน

หมวด ๓

หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
มีวิทยฐานะครูชำนาญการและเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

หลักเกณฑ์

๑. ผู้ขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการหรือขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ต้องมีคุณสมบัตินับถึงวันที่ยื่นคำขอ ดังต่อไปนี้

๑.๑ การขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการ ต้องมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งครู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า ๔ ปีติดต่อกัน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ต้องมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปีติดต่อกัน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

๑.๒ มีการพัฒนางานตามข้อตกลงในตำแหน่งครู หรือในวิทยฐานะครูชำนาญการ แล้วแต่กรณี ในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย ๓ รอบการประเมิน โดยในแต่ละรอบการประเมินต้องมีภาระงานเป็นไปตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด และมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

๑.๓ มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย ๔ ปี ต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยที่หนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ หรือไม่เคยถูกวินัยชี้ขาดทางจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่หนักกว่าภาคทัณฑ์ หากปีใดข้าราชการครูถูกลงโทษทางวินัยหนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ หรือถูกวินัยชี้ขาดทางจรรยาบรรณวิชาชีพที่หนักกว่าภาคทัณฑ์ ไม่ให้นำระยะเวลาในปีนั้นมาใช้เป็นคุณสมบัติตามข้อนี้

กรณีผู้ขอมีคุณสมบัติเป็นไปตามเงื่อนไขการลดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งหรือการดำรง วิทยฐานะของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ลดระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๑.๑ เหลือ ๓ ปีติดต่อกัน มีการพัฒนางานตามข้อตกลง ตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๑.๒ จำนวน ๒ รอบการประเมิน และลดช่วงระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๑.๓ เหลือ ๓ ปี

สำหรับข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (เฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ) หากประสงค์จะขอมีวิทยฐานะ หรือเลื่อนวิทยฐานะ โดยใช้สิทธินับระยะเวลาทวีคูณ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำเหน็จความชอบ สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้ใช้สิทธินับระยะเวลาทวีคูณได้ในคุณสมบัติ ข้อ ๑.๑ โดยต้องมีการพัฒนางานตามข้อตกลง ตามข้อ ๑.๒ ในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย จำนวน ๑ รอบการประเมิน มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตามข้อ ๑.๓ ในช่วงระยะเวลาอย่างน้อย ๒ ปี และเป็นข้าราชการครู ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (เฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ) มาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปีติดต่อกัน นับถึงวันที่ยื่นคำขอ

ทั้งนี้ ให้ผู้ขอและผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้รับรองข้อมูล หลักฐาน และคุณสมบัติของผู้ขอ หากภายหลังตรวจสอบแล้วพบว่ามีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้ ให้ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ

๒. ผู้ขอต้องผ่านการประเมิน ๒ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน พิจารณาจาก

๑) แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้จัดการเรียนรู้ ตามที่ปรากฏในไฟล์วิดีโอบันทึกการสอน ในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้ขอได้จัดทำขึ้นและนำไปใช้สอนจริงในช่วงที่ดำรงตำแหน่งครู หรือดำรง วิทยฐานะครูชำนาญการ แล้วแต่กรณี

๒) ไฟล์วิดีโอ จำนวน ๒ ไฟล์ ประกอบด้วย

(๑) ไฟล์วิดีโอบันทึกการสอนที่แสดงให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง ตามมาตรฐานวิทยฐานะที่ขอรับการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ที่เสนอตามข้อ ๑) โดยมีรูปแบบตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๒) ไฟล์วิดีโอที่แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหา ที่มา หรือแรงบันดาลใจในการ จัดการเรียนรู้ตามข้อ ๑)

ด้านที่ ๒ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาจาก ผลงานหรือผลการปฏิบัติของผู้เรียน ที่ปรากฏภายหลังจากการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ตามไฟล์วิดีโอบันทึกการสอน ที่เสนอไว้ ในด้านที่ ๑ โดยให้นำเสนอในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล เช่น ไฟล์วิดีโอ ไฟล์ภาพ หรือไฟล์ PDF

๓. การประเมินด้านที่ ๑ และด้านที่ ๒ ให้มีคณะกรรมการประเมิน จำนวน ๓ คน โดยประเมินผ่านระบบ DPA ตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔. เกณฑ์การตัดสิน

ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๕ สำหรับการขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการ และไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ สำหรับการขอเลื่อนเป็น วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

ด้านที่ ๒ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๕ สำหรับการขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการ และไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

๕. การพิจารณาอนุมัติผลการประเมิน

ให้ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี เป็นผู้อนุมัติ โดยให้มีผลไม่ก่อนวันที่สถานศึกษา นำข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานประกอบการประเมินครบถ้วนสมบูรณ์เข้าสู่ระบบ DPA

สำหรับกรณีสถานศึกษาที่ไม่มีปัจจัยพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับระบบ การประเมินดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีเหตุผลความจำเป็นอื่นใดเป็นพิเศษ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ได้มีหนังสือส่งคำขอและหลักฐานเกี่ยวกับการประเมินวิทยฐานะ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี ตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ และนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ DPA แทนสถานศึกษา ให้มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัด/ กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี นำข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานประกอบการประเมิน ครบถ้วนสมบูรณ์เข้าสู่ระบบ DPA

๖. เมื่อ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณาผลการประเมินและมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

๗. ให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้โดยเคร่งครัด และเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หากภายหลังตรวจสอบพบว่าการดำเนินการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ หรือมีการดำเนินการที่มีข้อบกพร่องใด ๆ ให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะและผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นความผิดทางวินัย แล้วแต่กรณี

วิธีการ

๑. ผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ข้อ ๑ และประสงค์จะขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ยื่นคำขอต่อสถานศึกษา ได้ตลอดปี ภาคเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อให้สถานศึกษานำข้อมูลเข้าสู่ระบบ DPA พร้อมหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑.๑ ผลการพัฒนางานตามข้อตกลงในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง ๓ รอบการประเมิน หรือ ๒ รอบการประเมิน หรือ ๑ รอบการประเมิน แล้วแต่กรณี ในรูปแบบไฟล์ PDF

๑.๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้จัดการเรียนรู้ ตามที่ปรากฏในไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอน ในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในรูปแบบไฟล์ PDF จำนวน ๑ ไฟล์

๑.๓ ไฟล์วิดิทัศน์ จำนวน ๒ ไฟล์ ประกอบด้วย

๑) ไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เสนอในข้อ ๑.๒ จำนวน ๑ ไฟล์

๒) ไฟล์วิดิทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหา ที่มา หรือแรงบันดาลใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เสนอในข้อ ๑.๒ จำนวน ๑ ไฟล์

๑.๔ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลงานหรือผลการปฏิบัติของผู้เรียนที่ปรากฏ ภายหลังจากการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ตามไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอน จำนวนไม่เกิน ๓ ไฟล์

ทั้งนี้ หากผู้ขอประสงค์จะยื่นคำขอครั้งใหม่ในวิทยฐานะเดิม จะต้องได้รับหนังสือแจ้งมติ ไม่อนุมัติผลการประเมินคำขอที่ยื่นไว้เดิมก่อน

๒. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๔ ก่อนนำข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานเข้าสู่ระบบ DPA เพื่อส่งผ่านข้อมูลไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร สำนักงาน กศน. สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แล้วแต่กรณี โดยเร็ว

สำหรับสถานศึกษาที่ไม่มีปัจจัยพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับระบบการประเมิน ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีเหตุผลความจำเป็นอื่นใดเป็นพิเศษ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษามีหนังสือ ส่งคำขอและหลักฐานเกี่ยวกับการประเมินวิทยฐานะ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี ตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ ก่อนนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ DPA แทนสถานศึกษา

๓. กรณีผู้ขอสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สำนักงาน กศน.) ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงาน กศน. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ส่งผ่านข้อมูลไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี เพื่อตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๔ จากระบบ DPA

สำหรับผู้ขอสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาที่ขึ้นตรงต่อสำนักงาน กศน.) ให้ส่วนราชการดังกล่าวตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๔ จากระบบ DPA ก่อนดำเนินการต่อไป

๔. เมื่อหน่วยงานการศึกษา หรือส่วนราชการ แล้วแต่กรณี ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ผู้ขอเป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติ หรือข้อมูลคำขอและหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๔ ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ส่งเรื่องคืนพร้อมเหตุผลผ่านระบบ DPA ไปยังสถานศึกษาโดยเร็ว เพื่อแจ้งให้ผู้ขอทราบ

๕. ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือส่วนราชการ เสนอให้ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี เห็นชอบให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือส่วนราชการ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินด้านที่ ๑ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน และด้านที่ ๒ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน จากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.ค.ศ. กำหนด จำนวน ๓ คน ต่อผู้ขอ ๑ ราย ทั้งนี้ การกำหนดบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ให้ดำเนินการผ่านระบบ DPA ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๖. ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือส่วนราชการ แล้วแต่กรณี ส่งผ่านข้อมูลของผู้ขอจากระบบ DPA ให้คณะกรรมการประเมินดำเนินการประเมินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ คู่มือการประเมิน และคู่มือการใช้งานระบบ DPA ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ทั้งนี้ ควรดำเนินการประเมินให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นับแต่วันที่รับคำขอ และหลักฐานผ่านระบบ DPA ครบถ้วนสมบูรณ์

เมื่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือส่วนราชการ ได้รับผลการประเมินจากกรรมการทั้ง ๓ คนแล้วให้นำผลการประเมินเสนอ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณานุมัติหรือไม่อนุมัติ

๗. การขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ สำหรับผู้ที่จะเกษียณอายุราชการ

ให้ผู้ขอยื่นคำขอพร้อมหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๔ ต่อสถานศึกษา เพื่อดำเนินการตามวิธีการที่กำหนด โดยให้สถานศึกษานำข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ระบบ DPA ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน

๘. การพิจารณาดำเนินการของ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

ให้ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณาผลการประเมินของกรรมการทั้ง ๓ คน และมีมติอนุมัติหรือไม่อนุมัติ แล้วให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือส่วนราชการ แล้วแต่กรณี แจ้งมติเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านระบบ DPA ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน. จังหวัด/กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษา เพื่อแจ้งให้ผู้ขอทราบ

๙. การแต่งตั้ง

๙.๑ วิทยฐานะครูชำนาญการ

กรณีที่ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี มีมติอนุมัติ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แต่งตั้งให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. ๒ กรณีที่ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๒ แล้ว ให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ คศ. ๒ ได้ ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ

๙.๒ วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

กรณีที่ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี มีมติอนุมัติ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. ๓ กรณีที่ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ แล้ว ให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ คศ. ๓ ได้ ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ

สำหรับข้าราชการครูที่ใช้สิทธิขยับระยะเวลาวิเศษ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยบำเหน็จความชอบสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการขอมิวิทยฐานะครูชำนาญการหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ เมื่อได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะแล้ว หากจะย้ายไปดำรงตำแหน่งหรือไปช่วยปฏิบัติราชการนอกเขตพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (เฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ) จะต้องมียุทธศาสตร์ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าว ไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับตั้งแต่วันที่มียุทธศาสตร์ให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ เว้นแต่มีเหตุผลและความจำเป็นเป็นพิเศษ

กรณีผู้ที่มาช่วยปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (เฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ) เมื่อได้รับการแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ หากจะขอกลับสังกัดเดิมหรือขอไปช่วยปฏิบัติราชการนอกเขตพื้นที่จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส และสงขลา (เฉพาะพื้นที่อำเภอเทพา สะบ้าย้อย นาทวี และจะนะ) จะต้องมียุทธศาสตร์ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ดังกล่าว ไม่น้อยกว่า ๓ ปี นับตั้งแต่วันที่มียุทธศาสตร์ให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ เว้นแต่มีเหตุผลและความจำเป็นเป็นพิเศษ

ทั้งนี้ เมื่อออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งในแต่ละวิทยฐานะตามข้อ ๙.๑ หรือข้อ ๙.๒ แล้วให้ส่งสำเนาคำสั่งผ่านระบบ DPA ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษา

กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการหรือมีปัญหาในทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในหมวด ๓ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาหรือวินิจฉัย

หมวด ๔

หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

หลักเกณฑ์

๑. ผู้ขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญหรือวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องมีคุณสมบัติ นับถึงวันที่ยื่นคำขอ ดังต่อไปนี้

๑.๑ การขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ต้องมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปีติดต่อกัน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ ปีติดต่อกัน หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

๑.๒ มีการพัฒนางานตามข้อตกลงในตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ หรือในวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ แล้วแต่กรณี ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง ๓ รอบการประเมิน โดยในแต่ละรอบการประเมิน ต้องมีการงานเป็นไปตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดและมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐

๑.๓ มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง ๔ ปี ต้องไม่เคยถูกลงโทษทางวินัยที่หนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ หรือไม่เคยถูกวินัยชี้ขาดทางจรรยาบรรณวิชาชีพที่หนักกว่าภาคทัณฑ์ หากปีใดข้าราชการครูถูกลงโทษทางวินัยหนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ หรือถูกวินัยชี้ขาดทางจรรยาบรรณวิชาชีพที่หนักกว่าภาคทัณฑ์ ไม่ให้นับระยะเวลาในปีนั้นมาใช้เป็นคุณสมบัติตามข้อนี้

กรณีผู้ขอมีคุณสมบัติเป็นไปตามเงื่อนไขการลดระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งหรือการดำรงวิทยฐานะของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ลดระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๑.๑ เหลือ ๓ ปีติดต่อกัน มีการพัฒนางานตามข้อตกลง ตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๑.๒ จำนวน ๒ รอบการประเมิน และลดช่วงระยะเวลาตามหลักเกณฑ์ ข้อ ๑.๓ เหลือ ๓ ปี

ทั้งนี้ ให้ผู้ขอและผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นผู้รับรองข้อมูล หลักฐาน และคุณสมบัติของผู้ขอ หากภายหลังตรวจสอบแล้วพบว่ามีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้ ให้ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ

๒. ผู้ขอต้องผ่านการประเมิน ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน พิจารณาจาก

๑) แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้จัดการเรียนรู้ ตามที่ปรากฏในไฟล์วิดีโอที่บันทึกการสอนในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งผู้ขอได้จัดทำขึ้นและนำไปใช้สอนจริงในช่วงที่ดำรงวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษหรือวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ แล้วแต่กรณี

๒) ไฟล์วิดิทัศน์ จำนวน ๒ ไฟล์ ประกอบด้วย

(๑) ไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอนที่แสดงให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามมาตรฐานวิทยฐานะที่ขอรับการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อ ๑) โดยมีรูปแบบตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๒) ไฟล์วิดิทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหา ที่มา หรือแรงบันดาลใจในการจัดการเรียนรู้ตามข้อ ๑)

ด้านที่ ๒ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน พิจารณาจาก ผลงานหรือผลการปฏิบัติของผู้เรียนที่ปรากฏภายหลังจากการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ตามไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอน ที่เสนอไว้ในด้านที่ ๑ โดยให้นำเสนอในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล เช่น ไฟล์วิดิทัศน์ ไฟล์ภาพ หรือไฟล์ PDF

ด้านที่ ๓ ด้านผลงานทางวิชาการ สำหรับคำขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑) วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ต้องมีผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ หรือนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่แสดงให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามมาตรฐานวิทยฐานะที่ขอรับการประเมิน จำนวน ๑ รายการ ในรูปแบบไฟล์ PDF

๒) วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องมีผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ และนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่แสดงให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามมาตรฐานวิทยฐานะที่ขอรับการประเมิน จำนวนอย่างละ ๑ รายการ ในรูปแบบไฟล์ PDF โดยงานวิจัยต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย หรือ Thai-Journal Citation Index Centre (TCI) กลุ่ม ๑ หรือ กลุ่ม ๒ โดยให้ส่งบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปแบบไฟล์ PDF ด้วย

ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการที่ผู้ขอเสนอ ต้องเป็นผลงานในช่วงที่ดำรงตำแหน่งและวิทยฐานะที่ดำรงอยู่ ในช่วงระยะเวลาอันหลัง ๔ ปี หรือ ๓ ปี แล้วแต่กรณี ตามเงื่อนไขการลดระยะเวลาในการดำรงวิทยฐานะของผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะ นับถึงวันที่ยื่นคำขอ และต้องไม่เป็นผลงานทางวิชาการที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาหรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือเป็นผลงานทางวิชาการที่เคยใช้เพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือเพื่อให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะมาแล้ว

๓. การประเมินด้านที่ ๑ ด้านที่ ๒ และด้านที่ ๓ ให้มีคณะกรรมการประเมิน จำนวน ๓ คน โดยประเมินผ่านระบบ DPA ตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๔. เกณฑ์การตัดสิน

ผู้ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องได้คะแนนแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ และไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ด้านที่ ๒ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ และไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ด้านที่ ๓ ด้านผลงานทางวิชาการ ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๕ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ และไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

๕. การพิจารณาอนุมัติผลการประเมิน

ให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้อนุมัติ โดยให้มีผลไม่ก่อนวันที่สถานศึกษานำข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานประกอบการประเมินครบถ้วนสมบูรณ์เข้าสู่ระบบ DPA

สำหรับกรณีศึกษาที่ไม่มีปัจจัยพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับระบบการประเมินดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีเหตุผลความจำเป็นใดเป็นพิเศษ และผู้อำนวยการสถานศึกษาได้มีหนังสือส่งคำขอและหลักฐานเกี่ยวกับการประเมินวิทยฐานะ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี ตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ และนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ DPA แทนสถานศึกษา ให้มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี นำข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานประกอบการประเมินครบถ้วนสมบูรณ์เข้าสู่ระบบ DPA

กรณีที่มีการปรับปรุงผลงานทางวิชาการ หาก ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติ ให้มีผลไม่ก่อนวันที่สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี นำข้อมูลผลงานทางวิชาการที่ปรับปรุงครบถ้วนสมบูรณ์ ในรูปแบบไฟล์ PDF เข้าสู่ระบบ DPA

๖. ผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ จะต้องผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๗. เมื่อ ก.ค.ศ. พิจารณาผลการประเมินและมีมติเป็นประการใดแล้วให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

๘. ให้พิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้โดยเคร่งครัด และเป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หากภายหลังตรวจสอบพบว่าการดำเนินการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ หรือมีการดำเนินการที่มีข้อบกพร่องใด ๆ ให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้เลื่อนวิทยฐานะและผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นความผิดทางวินัย แล้วแต่กรณี

วิธีการ

๑. ผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ข้อ ๑ และประสงค์จะขอเลื่อนวิทยฐานะ ให้ยื่นคำขอต่อสถานศึกษา ได้ตลอดปี ภาควิชาเรียนละ ๑ ครั้ง เพื่อให้สถานศึกษานำข้อมูลเข้าสู่ระบบ DPA พร้อมหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑.๑ ผลการพัฒนางานตามข้อตกลงในช่วงระยะเวลาอันหลัง ๓ รอบการประเมิน หรือ ๒ รอบการประเมิน แล้วแต่กรณี ในรูปแบบไฟล์ PDF

๑.๒ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ใช้จัดการเรียนรู้ ตามที่ปรากฏในไฟล์วิธีทศน์บันทึกการสอน ในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ในรูปแบบไฟล์ PDF จำนวน ๑ ไฟล์

๑.๓ ไฟล์วิธีทศน์ จำนวน ๒ ไฟล์ ประกอบด้วย

๑) ไฟล์วิธีทศน์บันทึกการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เสนอในข้อ ๑.๒ จำนวน ๑ ไฟล์

๒) ไฟล์วิดีโอที่แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหา ที่มา หรือแรงบันดาลใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เสนอในข้อ ๑.๒ จำนวน ๑ ไฟล์

๑.๔ ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลงานหรือผลการปฏิบัติของผู้เรียนที่ปรากฏภายหลังจากการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ตามไฟล์วิดีโอบันทึกการสอน จำนวนไม่เกิน ๓ ไฟล์

๑.๕ ผลงานทางวิชาการ ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ทั้งนี้ หากผู้ขอประสงค์จะยื่นคำขอครั้งใหม่ในวิทยฐานะเดิม จะต้องได้รับหนังสือแจ้งมติไม่อนุมัติผลการประเมินคำขอที่ยื่นไว้เดิมก่อน

๒. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๕ ก่อนนำข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานเข้าสู่ระบบ DPA เพื่อส่งผ่านข้อมูลไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แล้วแต่กรณี โดยเร็ว

สำหรับสถานศึกษาที่ไม่มีปัจจัยพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับระบบการประเมินดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีเหตุผลความจำเป็นอื่นใดเป็นพิเศษ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษามีหนังสือส่งคำขอและหลักฐานเกี่ยวกับการประเมินวิทยฐานะ ในรูปแบบไฟล์ดิจิทัล ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี ตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ ก่อนนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ DPA แทนสถานศึกษา

๓. กรณีผู้ขอสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สำนักงาน กศน.) ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ส่งผ่านข้อมูลไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือสำนักงาน กศน. แล้วแต่กรณี เพื่อตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๕ จากระบบ DPA

สำหรับผู้ขอสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาที่ขึ้นตรงต่อสำนักงาน กศน.) ให้ส่วนราชการดังกล่าวตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๕ จากระบบ DPA

กรณีตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ผู้ขอมีคุณสมบัติและส่งหลักฐานครบถ้วน ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เสนอ กศจ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ความเห็นชอบคุณสมบัติ ก่อนส่งผ่านข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานตามที่กำหนดดังกล่าวในระบบ DPA ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. แต่หากตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ผู้ขอไม่มีคุณสมบัติ หรือข้อมูลคำขอและหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๕ ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ส่งเรื่องคืนพร้อมเหตุผลผ่านระบบ DPA ไปยังสถานศึกษาโดยเร็ว เพื่อแจ้งให้ผู้ขอทราบ

๔. ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ตรวจสอบคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอ ตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๕ ก่อนดำเนินการต่อไป

กรณีที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ผู้ขอไม่มีคุณสมบัติ หรือข้อมูลคำขอ และหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๕ ไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ส่งเรื่องคืนพร้อมเหตุผล ผ่านระบบ DPA ไปยังหน่วยงานหรือส่วนราชการ ตามข้อ ๓ แล้วแต่กรณี โดยเร็ว เพื่อให้สถานศึกษาแจ้งผู้ขอทราบ

๕. ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เสนอ ก.ค.ศ. เห็นชอบให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินด้านที่ ๑ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ด้านที่ ๒ ด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านที่ ๓ ด้านผลงานทางวิชาการ จากบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ ก.ค.ศ. กำหนด จำนวน ๓ คน ต่อผู้ขอ ๑ ราย ทั้งนี้ การกำหนดบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและการแต่งตั้งคณะกรรมการประเมิน ให้ดำเนินการผ่านระบบ DPA ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด และให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ส่งข้อมูลของผู้ขอจากระบบ DPA ให้คณะกรรมการประเมิน ดำเนินการประเมินด้านที่ ๑ ด้านที่ ๒ และด้านที่ ๓ ต่อไป

๖. การประเมินด้านที่ ๑ ด้านที่ ๒ และด้านที่ ๓

๖.๑ ให้คณะกรรมการประเมินดำเนินการประเมินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ คู่มือการประเมิน และคู่มือการใช้งานระบบ DPA ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ทั้งนี้ ควรดำเนินการประเมินให้แล้วเสร็จโดยเร็ว นับแต่วันที่ สำนักงาน ก.ค.ศ. ส่งคำขอและหลักฐานของผู้ขอผ่านระบบ DPA ให้คณะกรรมการประเมินครบถ้วนสมบูรณ์

๖.๒ กรณีคณะกรรมการประเมินด้านที่ ๑ และด้านที่ ๒ แล้ว มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ แต่ด้านที่ ๓ เห็นควรให้ปรับปรุงผลงานทางวิชาการ โดยมีผลการประเมินจากคณะกรรมการไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ คน ผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถปรับปรุงได้ ซึ่งต้องไม่เป็นการแก้ไขข้อมูลที่กระทบต่อ ความถูกต้องตามหลักวิชาการ และ ก.ค.ศ. มีมติให้ปรับปรุง โดยให้ปรับปรุงตามข้อสังเกตของกรรมการ ได้ภายใน ๖ เดือน นับแต่วันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งมติเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านระบบ DPA ให้สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา แล้วแต่กรณี ทราบ

เมื่อผู้ขอปรับปรุงผลงานทางวิชาการครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ให้ส่งผลงานทางวิชาการ ในรูปแบบไฟล์ PDF ผ่านระบบ DPA ตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๒ ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. เพื่อส่งผลงานทางวิชาการ ให้คณะกรรมการชุดเดิมตรวจและประเมินต่อไป

กรณีที่กรรมการประเมินคนเดิมไม่สามารถประเมินได้ด้วยเหตุผลใดก็ตาม ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เสนอ ก.ค.ศ. เห็นชอบให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แต่งตั้งกรรมการคนอื่นแทนได้ โดยให้ดำเนินการผ่านระบบ DPA ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ให้คณะกรรมการประเมินส่งข้อมูลผลการประเมิน ตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด เข้าสู่ระบบ DPA ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เพื่อนำเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

๖.๓ กรณีผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะไม่ส่งผลงานทางวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อสังเกตภายในระยะเวลา ที่กำหนด หรือส่งพ้นระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าสละสิทธิ์

๗. การพิจารณาดำเนินการของ ก.ค.ศ.

ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. นำผลการประเมินจากกรรมการทั้ง ๓ คน เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณามีมติอนุมัติหรือไม่อนุมัติ แล้วให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แจกมติเป็นลายลักษณ์อักษรผ่านระบบ DPA ไปยังหน่วยงาน หน่วยงานการศึกษา หรือส่วนราชการต้นสังกัด เพื่อแจ้งผู้ขอทราบ

ทั้งนี้ หลักฐานประกอบการประเมินด้านที่ ๑ ด้านที่ ๒ และด้านที่ ๓ ที่ผ่านการอนุมัติ ให้เผยแพร่ต่อสาธารณะได้

๘. การขอเลื่อนวิทยฐานะ สำหรับผู้ที่จะเกษียณอายุราชการ

ให้ผู้ขอยื่นคำขอพร้อมหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ ๑.๑ - ข้อ ๑.๕ ต่อสถานศึกษา เพื่อดำเนินการตามวิธีการที่กำหนด โดยต้องส่งผ่านข้อมูลในระบบ DPA ถึงสำนักงาน ก.ค.ศ. ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน กรณีที่คณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ พิจารณาแล้วเห็นว่าควรมีการปรับปรุง ผลงานทางวิชาการ ผู้ขอจะต้องเสนอผลงานทางวิชาการที่ได้ปรับปรุงครบถ้วนสมบูรณ์ ในรูปแบบไฟล์ PDF ภายในวันที่ผู้ขอยังมีสถานภาพการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

๙. การแต่งตั้ง

๙.๑ วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

กรณีที่ ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ แต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. ๔ กรณีที่ได้รับเงินเดือนถึงขั้นสูงของอันดับ คศ. ๔ แล้ว ให้ได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ คศ. ๔ ได้ ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ

๙.๒ วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

กรณีที่ ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติ และผ่านการพัฒนาก่อนแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ ก.ค.ศ. กำหนดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัดอยู่เป็นผู้สั่งบรรจุ และให้รัฐมนตรี เจ้าสังกัดนำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เลื่อนเป็น วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. ๕

ทั้งนี้ เมื่อออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งในแต่ละวิทยฐานะตามข้อ ๙.๑ หรือข้อ ๙.๒ แล้ว ให้ส่งสำเนาคำสั่งผ่านระบบ DPA ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษา

กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการหรือมีปัญหาในทางปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในหมวด ๔ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาหรือวินิจฉัย

หมวด ๕

แนวปฏิบัติการดำเนินการขอมิวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน

ด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาคำแห่งครู มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ โดยให้ข้าราชการครูทำข้อตกลงในการพัฒนางานกับผู้อำนวยการสถานศึกษา ในรอบการประเมินแรก ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ และสามารถยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ และหมวด ๔ ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ดังนั้น เพื่อให้มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้เดิม และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใหม่นี้ ก.ค.ศ. จึงกำหนดแนวปฏิบัติการดำเนินการขอมิวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ไว้ดังต่อไปนี้

๑. คำขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะที่ข้าราชการครูได้ยื่นไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้เดิม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ (ว ๑๗/๒๕๕๒) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๐ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ว ๑๐/๒๕๕๔) หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๒๑ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ (ว ๒๑/๒๕๖๐) ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่หลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ใช้บังคับ แต่ยังไม่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิมนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ แต่หากผู้นั้นประสงค์จะยื่นคำขอรับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งยกเลิกคำขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิม ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร สำนักงาน กศน. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ส่วนราชการ หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

๒. ข้าราชการครูที่ได้ยื่นคำขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านไปแล้ว หรือมิได้ใช้สิทธิในการยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดในช่วงเปลี่ยนผ่านดังกล่าวที่ได้กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๒๑/๒๕๖๐ ไม่สามารถยื่นคำขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ได้อีก

๓. ข้าราชการครูที่ประสงค์จะขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๐/๒๕๕๔ หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๒๑/๒๕๖๐ ให้สามารถยื่นคำขอได้ ๑ ครั้ง ตามหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งเพียงหลักเกณฑ์เดียว และในวิทยฐานะเดียวเท่านั้น โดยให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ หลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒

ข้าราชการครูที่ประสงค์จะขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู อยู่ก่อนวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ซึ่งยังมีได้ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านมาก่อน และ

มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ให้สามารถยื่นคำขอ พร้อมเอกสารหลักฐานถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนราชการ หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว สามารถขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะได้ตามแนวปฏิบัติ ข้อ ๕.๒ หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี เมื่อมีคุณสมบัติครบ

ทั้งนี้ ข้าราชการครูที่ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ต้องไม่เคย ยื่นคำขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านมาก่อน และมีใช้กรณีตามข้อ ๒

๓.๒ หลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๐/๒๕๕๔

ข้าราชการครูที่ประสงค์จะขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๐/๒๕๕๔ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู อยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ให้สามารถ ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการ แล้วแต่กรณี ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว สามารถขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะได้ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี เมื่อมีคุณสมบัติครบ

๓.๓ หลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๒๑/๒๕๖๐

ข้าราชการครูที่ประสงค์จะขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๒๑/๒๕๖๐ ต้องเป็นผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู อยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ซึ่งเป็นวันที่หลักเกณฑ์และวิธีการใหม่ใช้บังคับ และมีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าว ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ให้สามารถยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ส่วนราชการ หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ หากพ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าว สามารถขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะได้ตามแนวปฏิบัติ ข้อ ๕.๒ หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี เมื่อมีคุณสมบัติครบ

๔. ข้าราชการครูที่อยู่ระหว่างทบทวนมติ ก.ค.ศ. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้เดิม ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๑๓ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖ (ว ๑๗/๒๕๕๖) หากประสงค์จะยื่นคำขอ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๐/๒๕๕๔ หรือตามหลักเกณฑ์ และวิธีการฯ ว ๒๑/๒๕๖๐ ให้ยื่นคำขอภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ โดยให้ดำเนินการตามข้อ ๓

๕. ข้าราชการครูที่จะขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ ได้แก่

๕.๑ ผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ หากมี คุณสมบัติครบถ้วนและประสงค์จะขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี

๕.๒ ผู้ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู อยู่ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ หากเป็น ผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ข้อ ๑.๑ และข้อ ๑.๓ โดยมีการพัฒนางานตามข้อตกลงตามข้อ ๑.๒ ไม่ครบตามจำนวนรอบการประเมินที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) การยื่นคำขอในปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖) ให้เสนอหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๑.๑) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ด้านที่ ๓ หรือด้านที่ ๓ ส่วนที่ ๑ แล้วแต่กรณี) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ และปีการศึกษา ๒๕๖๓ ที่ผ่านเกณฑ์ หรือ รายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ. ๒) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๒๑/๒๕๖๐ ที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๒ ปีการศึกษา โดยให้รายงานในรูปแบบไฟล์ PDF

(๑.๒) ผลการพัฒนางานตามข้อตกลง ในรอบการประเมินของปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) จำนวน ๑ รอบการประเมิน ที่ผ่านเกณฑ์ ในรูปแบบไฟล์ PDF

(๑.๓) แผนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบไฟล์ PDF ที่ใช้จัดการเรียนรู้ ตามที่ปรากฏ ในไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอน ในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน ๑ ไฟล์

(๑.๔) ไฟล์วิดิทัศน์ จำนวน ๒ ไฟล์ ประกอบด้วย

(๑.๔.๑) ไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เสนอในข้อ (๑.๓) จำนวน ๑ ไฟล์

(๑.๔.๒) ไฟล์วิดิทัศน์ที่แสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหา ที่มา หรือแรงบันดาลใจในการ จัดการเรียนรู้ ที่เสนอในข้อ (๑.๓) จำนวน ๑ ไฟล์

(๑.๕) ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเป็นผลงานหรือผลการปฏิบัติของผู้เรียน ที่ปรากฏภายหลังจากการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ตามไฟล์วิดิทัศน์บันทึกการสอน ที่เสนอในข้อ (๑.๔.๑) จำนวนไม่เกิน ๓ ไฟล์

(๑.๖) ผลงานทางวิชาการ ในรูปแบบไฟล์ PDF เฉพาะการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ และครูเชี่ยวชาญพิเศษ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๔

๒) การยื่นคำขอในปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗) ให้เสนอหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

(๒.๑) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ด้านที่ ๓ หรือด้านที่ ๓ ส่วนที่ ๑ แล้วแต่กรณี) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๑๗/๒๕๕๒ ในปีการศึกษา ๒๕๖๒ และปีการศึกษา ๒๕๖๓ ที่ผ่านเกณฑ์ หรือ รายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ. ๒) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ว ๒๑/๒๕๖๐ ที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน ๑ ปีการศึกษา โดยให้รายงานในรูปแบบไฟล์ PDF

(๒.๒) ผลการพัฒนางานตามข้อตกลง ในรอบการประเมินของปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) และรอบการประเมินของปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ (วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖) ที่ผ่านเกณฑ์ทั้ง ๒ รอบการประเมิน ในรูปแบบไฟล์ PDF

(๒.๓) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้จัดการเรียนรู้ ตามข้อ (๑.๓) ในรูปแบบไฟล์ PDF จำนวน ๑ ไฟล์ ไฟล์วิดิทัศน์ ตามข้อ (๑.๔) จำนวน ๒ ไฟล์ และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ตามข้อ (๑.๕) จำนวนไม่เกิน ๓ ไฟล์ สำหรับการขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องมีผลงานทางวิชาการ ตามข้อ (๑.๖) ในรูปแบบไฟล์ PDF มาประกอบการพิจารณาด้วย

๓) การยื่นคำขอในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี

๖. ให้สถานศึกษาตรวจสอบและรับรองคุณสมบัติ รวมทั้งหลักฐานของผู้ขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และตามแนวปฏิบัติฯ ข้อ ๕.๒ ก่อนนำข้อมูลคำขอพร้อมทั้งหลักฐานดังกล่าวเข้าสู่ระบบ DPA เพื่อส่งผ่านไปยังหน่วยงาน หน่วยงานการศึกษาหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ หรือหมวด ๔ แล้วแต่กรณี ต่อไป

หมวด ๖

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู
เพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญ
ในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการ

๑. เมื่อข้าราชการครูได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงวิทยฐานะใดแล้ว จะต้องจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด ทุกปีงบประมาณ เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒. ให้ข้าราชการครูที่มีวิทยฐานะ ทุกวิทยฐานะ ได้รับการประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลง จากคณะกรรมการประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลง ตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ เป็นประจำทุกรอบการประเมิน โดยให้ถือว่าคณะกรรมการดังกล่าว เป็นคณะกรรมการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ด้วย

๓. ข้าราชการครูที่มีผลการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลง ผ่านเกณฑ์ ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ ผู้ที่ผ่านการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลงในรอบการประเมินใด ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาแจ้งให้ข้าราชการครูผู้นั้นทราบ และให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ผ่านการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ในรอบการประเมินนั้น

๔. ข้าราชการครูที่มีผลการประเมินการพัฒนางานตามข้อตกลง ไม่ผ่านเกณฑ์ ในรอบการประเมินใด ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาแจ้งให้ข้าราชการครูผู้นั้นทราบ และให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ที่ไม่ผ่านการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะเพื่อดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ ความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ในรอบการประเมินนั้น โดยให้มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ตามนัยมาตรา ๕๕ วรรคสอง ต่อไป

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศร ๐๒๐๖.๗/ว ๒๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔)

แบบประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ๔ สายงาน จำนวน ๓๗ แบบ ดังนี้

๑. สายงานการสอน (ทุกสังกัด)

- ๑) ตำแหน่งครูผู้ช่วย
- ๒) ตำแหน่งครู ยังไม่มีวิทยฐานะ
- ๓) ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
- ๔) ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
- ๕) ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ
- ๖) ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

๒. สายงานบริหารสถานศึกษา (ทุกสังกัด)

- ๑) ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่มีวิทยฐานะ
- ๒) ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการ
- ๓) ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
- ๔) ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
- ๕) ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ

๓. สายงานบริหารการศึกษา

๓.๑ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ๑) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ยังไม่มีวิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
- ๒) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
วิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
- ๓) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
วิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- ๔) ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ยังไม่มีวิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- ๕) ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- ๖) ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญพิเศษ

๓.๒ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

- ๑) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร
ยังไม่มีวิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานครชำนาญการพิเศษ
- ๒) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานครชำนาญการพิเศษ
- ๓) ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานครเชี่ยวชาญ

๓.๒ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (ต่อ)

- ๕) ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร
ยังไม่มีวิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานครเชี่ยวชาญ
- ๕) ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานครเชี่ยวชาญ
- ๖) ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร
วิทยฐานะผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานครเชี่ยวชาญพิเศษ

๓.๓ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

- [illegible]

๔. สายงานนิเทศการศึกษา (ทุกสังกัด)

- ๑) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ยังไม่มีวิทยฐานะ
- ๒) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
- ๓) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- ๔) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
- ๕) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตำแหน่งครูผู้ช่วย

(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้ขอรับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกรอกค่าคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมิน การปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ – ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ – ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๕ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
		ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
		๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑.๖ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน	จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดกระบวนการคิด ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี										
๑.๗ อบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม	อบรมบ่มนิสัยให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมความเป็นไทยที่ดีงาม										
๒. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้											
๒.๑ จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนและรายวิชา	จัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนและรายวิชา เพื่อใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน										
๒.๒ ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนรายบุคคล และประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาผู้เรียน										
๒.๓ ร่วมปฏิบัติงานทางวิชาการ และงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา	ร่วมปฏิบัติงานทางวิชาการ และงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา										
๒.๔ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้อง	ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน										
๓. ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ											
๓.๑ พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สมรรถนะทางวิชาชีพครูความรู้ในเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน										
๓.๒ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ	มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้										
๓.๓ นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน										
คะแนนรวม											
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๘๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๘๐ แล้วหารด้วย ๕๖)											

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งครูผู้ช่วย
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม))

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน))

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ - ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ - ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน x ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง						ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา						
	ระดับการประเมิน (ก)					คะแนน น้ำหนักร (ข) (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					คะแนน น้ำหนักร (ข) (ก X ข)	
	๑	๒	๓	๔	๕		๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒						๒	
คะแนนรวม													

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งครูผู้ช่วย
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{4}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

**แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งครู ยังไม่มีวิทยฐานะ
(ทุกสังกัด)**

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้ขอรับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกำหนดค่าคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ – ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ – ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

•

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		ระดับ				ระดับ			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๓.๓ นำความรู้ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จาก ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้	นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้								
คะแนนรวม									

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒)ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน) ๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วน ตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๖๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	๒๐		
คะแนนรวม	๘๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งครู ยังไม่มีวิทยฐานะ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ - ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ - ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน × ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง						ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา					
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข) (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข) (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕		๑	๒	๓	๔	๕	
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒						๒
คะแนนรวม												

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งครู ยังไม่มีวิทยฐานะ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{4}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลาภิก จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกำหนดคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ – ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ – ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		ระดับ				ระดับ			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๓. ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ๓.๑ พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	มีการพัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา สมรรถนะวิชาชีพครูและความรอบรู้ในเนื้อหาวิชาและวิธีการสอน และนำผลการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน								
๓.๒ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ	มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้								
๓.๓ นำความรู้ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้	นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน								
คะแนนรวม									

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒) ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน) ๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วน ตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๒๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	๒๐		
คะแนนรวม	๔๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน x ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง						ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา							
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{4}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่องานที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุนายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกรอกราคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ – ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ – ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		ระดับ				ระดับ			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๒.๒ ดำเนินการตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนรายบุคคล และประสานความร่วมมือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาผู้เรียน และริเริ่มโครงการ หรือจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ในการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดี								
๒.๓ ปฏิบัติงานวิชาการ และงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา	ร่วมปฏิบัติงานทางวิชาการ และงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา โดยมีการพัฒนารูปแบบหรือแนวทางการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และเป็นแบบอย่างที่ดี								
๒.๔ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ภาคราชการ และหรือสถานประกอบการ	การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ภาคราชการ และหรือสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา และพัฒนาผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดี								
๓. ด้านการพัฒนาตนเอง และวิชาชีพ									
๓.๑ พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	พัฒนาตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษา สมรรถนะ วิชาชีพครูและความรอบรู้ในเนื้อหาวิชา และวิธีการสอน และเป็นแบบอย่างที่ดี								
๓.๒ มีส่วนร่วม และเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ	มีส่วนร่วม และเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อแก้ไขปัญหาและสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดี								
๓.๓ นำความรู้ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช	นำความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาวัฒนธรรมการจัดการเรียนรู้ ที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน และเป็นแบบอย่างที่ดี								
คะแนนรวม									

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒)ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน) ๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วน ตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๖๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	๒๐		
คะแนนรวม	๘๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓

ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

$\text{คะแนนที่ได้} = \text{ระดับการประเมิน} \times \text{ค่าน้ำหนัก}$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง						ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา							
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน - คะแนนรวม
๔

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ
(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกรอกราคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
		ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
		๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๓.๒ มีส่วนร่วม และเป็นผู้ช่วยในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	นำผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหา และสร้างหรือปรับเปลี่ยนนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพสูงขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถให้คำปรึกษากับผู้อื่นได้										
๓.๓ นำความรู้ความสามารถ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้	นำความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ ที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถให้คำปรึกษากับผู้อื่นได้										
คะแนนรวม											

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้น้อยกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒) ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน) ๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วน ตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๖๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	๒๐		
คะแนนรวม	๘๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน x ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง							ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา						
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนนที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนนที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

*****XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX*

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๔}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกรอกค่าคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติงานในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติงานในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		ระดับ				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๓.๒ มีส่วนร่วม และเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้	นำผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหา และสร้างหรือปรับเปลี่ยนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้คุณภาพสูงขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถให้คำปรึกษากับผู้อื่น และเป็นผู้นำในวงวิชาชีพ								
๓.๓ นำความรู้ความสามารถทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้	นำความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการพัฒนานวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่มีผลต่อคุณภาพผู้เรียน เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถให้คำปรึกษากับผู้อื่น เป็นผู้นำและสร้างการเปลี่ยนแปลงในวงวิชาชีพ								
คะแนนรวม									

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒) ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน) ๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วน ตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๖๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	๒๐		
คะแนนรวม	๘๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙

๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน x ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง						ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา							
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{4}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่องานที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งทีถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

**แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่มีวิทยฐานะ
(ทุกสังกัด)**

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกำหนดค่าคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๕ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
		ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
		๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๕.๒ การนำความรู้ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	มีการนำความรู้ ทักษะ และนวัตกรรมที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานจริง มีการติดตามประเมินผล และมีรายงานผลการใช้นวัตกรรมการบริหาร และนำผลไปปรับปรุง										
คะแนนรวม											

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒)ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน) ๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วนตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทาย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๒๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	๒๐		
คะแนนรวม	๔๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่มีวิทยฐานะ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนที่ได้} = \text{ระดับการประเมิน} \times \text{ค่าน้ำหนัก}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง							ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา						
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ยังไม่มีวิทยฐานะ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน - คะแนนรวม

๔

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการ
(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้ขอรับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกรอกค่าคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติงานในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติงานในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ – ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ – ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา						
		ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน	
		๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔		
๕.๒ การนำความรู้ ทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการจัดการจัดการสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	มีการนำความรู้ ทักษะ และนวัตกรรมที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานจริง มีการติดตามประเมินผล และมีรายงานผลการใช้นวัตกรรมการบริหาร และนำผลไปปรับปรุง											
คะแนนรวม												

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒)ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน)										
๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วนตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๖๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	๒๐		
คะแนนรวม	๘๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยน่านายการ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓

ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน x ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง							ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา						
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{4}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน.....บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกรอกค่าคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙)
☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙)
☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙)
☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....
.....
.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		ระดับ				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๕.๒ การนำความรู้ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	มีการนำความรู้ ทักษะ และนวัตกรรมที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา มีการปฏิบัติจริง มีการติดตามประเมินผล และมีรายงานผลการใช้นวัตกรรม การบริหาร และนำผลไปปรับปรุง								
คะแนนรวม									

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒)ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๔๐}{๔๐}$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน) ๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วนตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๕๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๖๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	๒๐		
คะแนนรวม	๘๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยนานาชาติการพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙
- ๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน x ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง						ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา							
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยฐานะชำนาญการพิเศษ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก

๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง

๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง

๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{๔}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
(ทุกสังกัด)

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน

รอบการประเมิน

☐ ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม - ๓๑ มีนาคม)

☐ ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน - ๓๐ กันยายน)

ชื่อผู้รับการประเมิน.....

ตำแหน่ง..... เงินเดือน..... บาท

สถานศึกษา.....สังกัด.....

สอนระดับชั้น.....วิชา.....

ชั่วโมงการสอน.....ชั่วโมง/สัปดาห์ .

จำนวนวันลาในรอบการประเมิน.....วัน ประกอบด้วย

๑) ลาป่วย จำนวน ครั้ง วัน ๒) ลากิจ จำนวน ครั้ง วัน

๓) ลาอื่น ๆ (โปรดระบุ) จำนวน ครั้ง วัน

ชื่อผู้ประเมิน.....

ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง

แบบสรุปการประเมินผลการปฏิบัติงานนี้มี ๓ หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลของผู้รับการประเมิน เพื่อระบุรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้รับการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน ใช้เพื่อกรอกค่าคะแนนการประเมินในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๑ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ โดยนำคะแนนจากสรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๒ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒ โดยนำคะแนนจากระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

- สำหรับคะแนนองค์ประกอบที่ ๓ให้นำมาจากแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓ โดยนำคะแนนจากการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ และให้แนบท้ายแบบสรุปฉบับนี้

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน ผู้รับการประเมินลงนามรับรองการประเมินตนเอง และผู้บังคับบัญชาประเมินและลงความเห็นของการประเมิน

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมิน และผู้รับการประเมินลงนามรับทราบผลการประเมิน

ส่วนที่ ๒ : สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบการประเมิน	คะแนน เต็ม	คะแนนประเมิน ตนเอง	คะแนนประเมิน ของผู้บังคับบัญชา
องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๘๐		
องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา	๑๐		
องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ	๑๐		
คะแนนรวม	๑๐๐		

ส่วนที่ ๓ : ผลการประเมิน

๓.๑ ผลการประเมินตนเอง

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินตนเองตรงตามความเป็นจริง

(ลงชื่อ)..... ผู้รับการประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

๓.๒ ผลการประเมิน และความเห็นของผู้บังคับบัญชา

๓.๒.๑ ผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ☐ ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ☐ ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ – ๘๙.๙๙)
- ☐ ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ – ๗๙.๙๙)
- ☐ พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๖๙.๙๙)
- ☐ ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา)

๓.๒.๒ ความเห็นของผู้บังคับบัญชา

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... ผู้บังคับบัญชา

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ส่วนที่ ๔ : การรับทราบผลการประเมิน

ผู้รับการประเมิน :

☐ ได้รับทราบผลการประเมินและความเห็นของผู้บังคับบัญชาแล้ว

.....

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ผู้ประเมิน :

☐ ได้แจ้งผลการประเมินและผู้รับการประเมินได้ลงนามรับทราบแล้ว

☐ ได้แจ้งผลการประเมินเมื่อวันที่.....แล้ว

แต่ผู้รับการประเมินไม่ลงนามรับทราบ

ลงชื่อ :

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

ลงชื่อ : พยาน

(.....)

ตำแหน่ง :

วันที่ :

[illegible]

การปฏิบัติงาน	รายละเอียด	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
		ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
		๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๕.๒ การนำความรู้ ทักษะ ที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	มีการนำความรู้ ทักษะ และนวัตกรรมที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาคิดค้น ปรับเปลี่ยน การบริหารจัดการสถานศึกษา มีการปฏิบัติงานจริง มีการติดตามประเมินผล และมีรายงานผลการใช้นวัตกรรมการบริหาร และนำผลไปปรับปรุง เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถให้คำปรึกษากับผู้อื่นได้										
คะแนนรวม											

ตอนที่ ๒ : ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา (๒๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินองค์ประกอบที่ ๑ ตอนที่ ๒ คะแนนรวม ๒๐ คะแนน ซึ่งมีรายการประเมิน ๒ รายการ รายการละ ๑๐ คะแนน โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเอง และให้ผู้บังคับบัญชาประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓ ในช่องคะแนน

- ๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวังมาก
- ๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง
- ๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง
- ๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับการปฏิบัติที่คาดหวัง

เกณฑ์การให้คะแนน

๑) การประเมินตอนที่ ๒ กำหนดให้มีเกณฑ์การให้คะแนนระดับคุณภาพ ๔ ระดับ คือ ระดับ ๔ ระดับ ๓ ระดับ ๒ และระดับ ๑ ในแต่ละระดับคุณภาพกำหนดค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนเต็ม ๑๐	คะแนนเต็ม ๒๐
๔	๑๐.๐๐	๒๐.๐๐
๓	๗.๕๐	๑๕.๐๐
๒	๕.๐๐	๑๐.๐๐
๑	๒.๕๐	๕.๐๐

๒) ให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน ดังนี้

$$\text{คะแนนประเมิน} = \frac{\text{คะแนนรวม} \times ๒๐}{๔๐}$$

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา				
	ระดับ				คะแนน	ระดับ				คะแนน
	๑	๒	๓	๔		๑	๒	๓	๔	
๑. วิธีดำเนินการ (๒๐ คะแนน) พิจารณาจากการดำเนินการที่ถูกต้อง ครบถ้วน เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อตกลง และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังตามตำแหน่งและวิทยฐานะ										
๒. ผลลัพธ์การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ที่คาดหวัง (๒๐ คะแนน)										
๒.๑ เชิงปริมาณ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงปริมาณได้ครบถ้วนตามข้อตกลง และมีความถูกต้อง เชื่อถือได้										
๒.๒ เชิงคุณภาพ (๑๐ คะแนน) พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพได้ครบถ้วน ถูกต้อง เชื่อถือได้ และปรากฏผลต่อคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา ได้ตามข้อตกลง										
คะแนนรวม										
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๒๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมที่ได้มาคูณกับ ๒๐ แล้วหารด้วย ๔๐)										

สรุปคะแนนรวมแบบประเมินองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนประเมินตนเอง	คะแนนประเมินของผู้บังคับบัญชา
ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง	๒๐		
ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครู และสถานศึกษา	๒๐		
คะแนนรวม	๔๐		

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๒
การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยาลัยนาเชียวชาญ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม)

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๒ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน)

ระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินระดับความสำเร็จการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา คะแนนรวม ๑๐ คะแนน โดยพิจารณาจากปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาแล้วเสร็จ โดยมีระดับการประเมินและเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ระดับการประเมิน

ให้ผู้รับการประเมินและผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมิน โดยใช้เครื่องหมาย ✓

ในช่องระดับการประเมิน และคำนวณตามเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

๑) ระดับ ๑ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๑๙.๙๙ ลงมา

๒) ระดับ ๒ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๒๐.๐๐ – ๓๙.๙๙

๓) ระดับ ๓ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๔๐.๐๐ – ๕๙.๙๙

๔) ระดับ ๔ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๖๐.๐๐ – ๗๙.๙๙

๕) ระดับ ๕ หมายถึง ปฏิบัติงานที่ผู้บังคับบัญชามอบหมายแล้วเสร็จ ร้อยละ ๘๐.๐๐ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้นำคะแนนรวมมาเป็นคะแนนประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนที่ได้ = ระดับการประเมิน x ค่าน้ำหนัก

รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง						ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา							
	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)	ระดับการประเมิน (ก)					ค่าน้ำหนัก (ข)	คะแนน ที่ได้ (ก X ข)
	๑	๒	๓	๔	๕			๑	๒	๓	๔	๕		
ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา						๒							๒	
คะแนนรวม														

แบบประเมินองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ
ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
(ทุกสังกัด)

ชื่อผู้รับการประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

ชื่อผู้ประเมิน..... ตำแหน่ง..... สังกัด.....

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ ตุลาคม ถึง ๓๑ มีนาคม

☐ รอบการประเมิน ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ถึง ๓๐ กันยายน

การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ (๑๐ คะแนน)

คำชี้แจง การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีรายการประเมิน ๑๐ รายการ โดยพิจารณาจากพฤติกรรมในการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- ๑) คะแนน ๑ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวังมาก
- ๒) คะแนน ๒ หมายถึง ปฏิบัติได้ต่ำกว่าระดับที่คาดหวัง
- ๓) คะแนน ๓ หมายถึง ปฏิบัติได้ตามระดับที่คาดหวัง
- ๔) คะแนน ๔ หมายถึง ปฏิบัติได้สูงกว่าระดับที่คาดหวัง

โดยให้นำคะแนนรวมแปลงเป็นคะแนนประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานเป็นคะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนนประเมิน = $\frac{\text{คะแนนรวม}}{4}$

ที่	รายการประเมิน	ผลการประเมินตนเอง				ผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา			
		คะแนน				คะแนน			
		๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔
๑	ยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข								
๒	มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และต่อผู้เกี่ยวข้องในฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๓	มีความกล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก และกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม								
๔	มีจิตอาสา จิตสาธารณะ มุ่งประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง								
๕	มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษาเป็นสำคัญ								
๖	ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ								
๗	ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา								
๘	เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงสิทธิเด็ก และยอมรับความแตกต่างของบุคคล								
๙	ยึดถือและปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ								
๑๐	มีวินัยและการรักษาวินัย								
คะแนนรวม									
แปลงคะแนนรวมเป็นคะแนนการประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีฐานคะแนนเต็มเป็น ๑๐ คะแนน (โดยนำคะแนนรวมหารด้วย ๔)									

ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๒๑

สำนักงาน ก.ค.ศ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กทม. ๑๐๓๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ ศึกษาธิการภาค ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการ

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

๒. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑๐ ลงวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๓/ว ๑๓ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๖

๔. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว ๑ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ พร้อมแบบ วฐ.๑ - วฐ.๓ จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๔ ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะนั้น ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายมุ่งเน้นให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีการส่งเสริมความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเอง และส่งเสริมให้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ก.ค.ศ. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ และกำหนดแนวปฏิบัติการดำเนินการในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๐ เป็นต้นไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ทั้งนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ได้มีมติเห็นชอบให้ กศจ. ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายที่ปรึกษาคณะ กรรมการ)

นายวิชาญ งามวงศ์

ภารกิจระบบตำแหน่งและวิทยฐานะที่ ๑, ๒

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๓๑, ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๒๘

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๔๕, ๐ ๒๒๘๐ ๑๐๒๔

หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ

(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศร 0206.3/ว 21 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2560)

หลักการและเหตุผล

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 วรรคสี่ บัญญัติว่า “การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ” และหมวด 16 การปฏิรูปประเทศ มาตรา 258 จ. ด้านการศึกษา (3) บัญญัติว่า “ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรอง และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถ และประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู” ประกอบกับ มาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 บัญญัติว่า “การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะใดและการเลื่อนเป็นวิทยฐานะใด ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน วิทยฐานะตามมาตรา 42 ซึ่งผ่านการประเมิน ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความประพฤติด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ประสพการณ์ คุณภาพการปฏิบัติงาน ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติ หน้าที่ในด้านการเรียนการสอน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด” และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ได้กำหนดให้มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีความสามารถและสมรรถนะที่เหมาะสมรองรับการพัฒนาประเทศไทย 4.0 โดยครูเป็นกลไกสำคัญสูงยิ่งในการเตรียมผู้เรียนตามยุทธศาสตร์ดังกล่าว

ดังนั้น เพื่อให้เกิดคุณภาพการศึกษา และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ มีความสามารถ และสมรรถนะที่เหมาะสม ได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศดังกล่าว สมควรกำหนดให้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ดำรงตำแหน่งครู ได้มีการสั่งสมความชำนาญและความเชี่ยวชาญ ในการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมให้ครูประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 19 (4) และมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ก.ค.ศ. จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

หลักเกณฑ์

1. หลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะและเลื่อน วิทยฐานะ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2560 เป็นต้นไป

2. ผู้ขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

2.1 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งครู

2.1.1 วิทยฐานะครูชำนาญการ ต้องดำรงตำแหน่งครู มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

2.1.2 วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ต้องดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

2.1.3 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ต้องดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

2.1.4 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องดำรงตำแหน่งครูที่มีวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.ค.ศ. เทียบเท่า

2.2 มีชั่วโมงการปฏิบัติงานในตำแหน่งครู หรือตำแหน่งครูในวิทยฐานะที่ดำรงอยู่ปัจจุบัน ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ ดังนี้

2.2.1 การขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ต้องมีชั่วโมงการปฏิบัติงาน ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 800 ชั่วโมง โดยในชั่วโมงการปฏิบัติงานต้องมีชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง ทั้งนี้ ต้องมีชั่วโมงสอนขั้นต่ำตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดด้วย

2.2.2 การขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญหรือวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องมีชั่วโมงการปฏิบัติงาน ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 900 ชั่วโมง โดยในชั่วโมงการปฏิบัติงานต้องมีชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ในแต่ละปีไม่น้อยกว่า 50 ชั่วโมง ทั้งนี้ ต้องมีชั่วโมงสอนขั้นต่ำตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดด้วย โดยในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี ผู้ขอจะต้องมีชั่วโมงสอน ในวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่เสนอผลงานทางวิชาการนั้น

2.3 มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยไม่เคยถูกลงโทษทางวินัย หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ โดยพิจารณาจากสำเนาแฟ้มประวัติข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ. 16) หรือสำเนาทะเบียนประวัติข้าราชการ (ก.พ. 7)

2.4 ผ่านการพัฒนา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ

2.5 มีผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ สายงานการสอน ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปีการศึกษา ติดต่อกัน นับถึงวันสิ้นปีการศึกษาก่อนวันที่ยื่นคำขอ ซึ่งได้มีการประเมินตามหลักเกณฑ์ ข้อ 5 และมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามหลักเกณฑ์ ข้อ 6 ไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา โดยพิจารณาจากข้อมูลที่บันทึกไว้ในแบบประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ.2)

ทั้งนี้ ให้ผู้ขอและผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้รับรองข้อมูล เอกสาร และหลักฐานเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ขอด้วย หากภายหลังตรวจสอบแล้วพบว่ามีคุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์นี้ ให้ถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ

3. ผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะต้องผ่านการประเมิน ดังนี้

3.1 ทุกวิทยฐานะ ต้องผ่านการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ โดยพิจารณาจากด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ

3.2 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ นอกจากต้องผ่านการประเมินตามข้อ 3.1 แล้ว ต้องผ่านการประเมินผลงานทางวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงสมรรถนะในการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพ ดังนี้

3.2.1 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ต้องมีผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานวิจัยในชั้นเรียน หรือรายงานผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนและสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน จำนวน ไม่น้อยกว่า 2 รายการ โดยต้องเป็นงานวิจัยในชั้นเรียน อย่างน้อย 1 รายการ

3.2.2 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องมีผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หรือรายงานผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ หรือผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่น ที่มีจุดมุ่งหมายในการแก้ปัญหาด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนและสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้ มีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและองค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาและนำไปสู่การสรุปองค์ความรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน จำนวนไม่น้อยกว่า 2 รายการ โดยต้องเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน อย่างน้อย 1 รายการ

ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการที่ผู้ขอเสนอ ต้องเป็นผลงานในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ และต้องไม่เป็นผลงานทางวิชาการที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา หรือประกาศนียบัตรใด ๆ หรือเป็นผลงานทางวิชาการที่เคยใช้เพื่อเลื่อนตำแหน่งหรือเพื่อให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะมาแล้ว

4. ให้มีผู้ประเมิน ดังนี้

4.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในฐานะผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ทุกวิทยฐานะ โดยให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาตั้งคณะกรรมการจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษานั้นหรือนอกสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลของผู้ดำรงตำแหน่งครูรายงาน และเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ในแต่ละปีการศึกษา

กรณีการประเมินในปีการศึกษาใด หากผู้อำนวยการสถานศึกษาไม่อาจประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งครูด้วยเหตุใด ๆ ให้เสนอ กศจ. แต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในจังหวัดนั้นที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมเป็นผู้ประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ แทน

กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งครูได้ยื่นคำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ หากผู้อำนวยการสถานศึกษา มีวิทยฐานะต่ำกว่าวิทยฐานะที่ขอ ให้เสนอ กศจ. แต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดนั้น ที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะที่ขอ เป็นผู้ร่วมประเมินสรุปผลการตรวจสอบและประเมิน ตำแหน่งครู 5 ปีการศึกษา (วฐ.3)

4.2 คณะกรรมการที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เป็นผู้ประเมินผลงานทางวิชาการของผู้ขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะ ครูเชี่ยวชาญและครูเชี่ยวชาญพิเศษ

5. การประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่

ผู้ดำรงตำแหน่งครูต้องได้รับการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องทุกปี ดังนี้

5.1 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งครูจัดทำรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามแบบรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ สายงานการสอน รายปีการศึกษา (วฐ.2) เสนอผู้ประเมิน ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

5.2 ให้ผู้ประเมิน ประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งครู เป็นระยะเวลา 5 ปีการศึกษา ภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยในการประเมินภาคเรียนที่ 1 เป็นการประเมินเพื่อให้คำแนะนำและพัฒนา และการประเมินภาคเรียนที่ 2 ให้ประเมินในภาพรวมทั้งปี ถ้ามีการประเมินทุกตัวชี้วัดและผลการประเมินผ่านเกณฑ์ ตามที่กำหนดในข้อ 6 สามารถนำผลการประเมินดังกล่าวไปขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะได้

5.3 ให้ผู้ประเมินสรุปผลการประเมินให้ผู้ดำรงตำแหน่งครูทราบ ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งครูไม่เห็นด้วยกับผลการประเมินนั้น ให้เปิดโอกาสให้ได้ปรึกษาและชี้แจง หากผู้ประเมินพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการประเมินถูกต้องตรงตามความเป็นจริงแล้ว แต่ผู้ประเมินมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้ประเมิน ให้ผู้ประเมินแจ้งไปยัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลการประเมินของปีการศึกษานั้น และเมื่อได้ข้อยุติ เป็นประการใดให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

6. เกณฑ์การตัดสิน

ผู้ที่จะมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ จะต้องมีผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ย้อนหลัง 5 ปีการศึกษาติดต่อกัน นับถึงวันสิ้นปีการศึกษา ก่อนวันที่ยื่นคำขอ โดยต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา และผลงานทางวิชาการ ผ่านเกณฑ์ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ดังต่อไปนี้

6.1 วิทยฐานะครูชำนาญการและครูชำนาญการพิเศษ

วิทยฐานะครูชำนาญการ

ต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดและมีระดับคุณภาพผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(1) ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ทุกตัวชี้วัด

ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับ 2 และ

(2) ด้านที่ 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านที่ 3

ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ แต่ละด้าน

ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับ 2 ไม่น้อยกว่า 1 ตัวชี้วัด

วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดและมีระดับคุณภาพผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

(1) ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ทุกตัวชี้วัด

ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับ 3 และ

(2) ด้านที่ 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านที่ 3

ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ต้องมีผลการประเมิน ทั้ง 2 ด้าน ไม่ต่ำกว่าระดับ 2 และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า

3 ตัวชี้วัด

6.2 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและครูเชี่ยวชาญพิเศษ

วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

ต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดและมีระดับคุณภาพผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

- (1) ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ทุกตัวชี้วัด
ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับ 4 และ
- (2) ด้านที่ 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านที่ 3
ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ต้องมีผลการประเมิน
ทั้ง 2 ด้าน ไม่ต่ำกว่าระดับ 3 และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า
3 ตัวชี้วัด และ
- (3) ผลงานทางวิชาการ ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัดและมีระดับคุณภาพผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

- (1) ด้านที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอน ทุกตัวชี้วัด
ต้องมีผลการประเมินไม่ต่ำกว่าระดับ 5 และ
- (2) ด้านที่ 2 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านที่ 3
ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ ต้องมีผลการประเมิน
ทั้ง 2 ด้าน ไม่ต่ำกว่าระดับ 4 และรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า
3 ตัวชี้วัด และ
- (3) ผลงานทางวิชาการ ต้องได้คะแนนจากกรรมการแต่ละคน
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

7. การพิจารณาอนุมัติผลการประเมิน

7.1 วิทยฐานะครูชำนาญการและครูชำนาญการพิเศษ

ให้ กศจ. เป็นผู้อนุมัติ โดยให้มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้รับคำขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ และผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนสมบูรณ์

7.2 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้อนุมัติ โดยให้มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รับคำขอลืออนวิทยฐานะ ผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ และผลงานทางวิชาการ ซึ่งมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนสมบูรณ์ กรณีที่มีการปรับปรุงผลงานทางวิชาการ หาก ก.ค.ศ. อนุมัติ ให้มีผลไม่ก่อนวันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้รับผลงานทางวิชาการที่ปรับปรุงครบถ้วนสมบูรณ์ครั้งหลังสุด

8. เมื่อ กศจ. หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาผลการประเมินและมีมติเป็นประการใดแล้วให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

9. ให้ดำเนินการพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้โดยเคร่งครัด หากภายหลังตรวจสอบพบว่าการดำเนินการโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ หรือมีการดำเนินการที่มีข้อบกพร่อง ให้ถือว่าเป็นความรับผิดชอบของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะและผู้ที่เกี่ยวข้อง และเป็นความผิดทางวินัย แล้วแต่กรณี

10. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

“สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด” ให้ความความรวมถึง ส่วนราชการ ด้วย

“สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา” ให้ความความรวมถึง สำนักงาน กศน.จังหวัด/กรุงเทพมหานคร ด้วย

“กศจ.” ให้ความความรวมถึง อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ด้วย

“ชั่วโมงการปฏิบัติงาน” หมายถึง จำนวนชั่วโมงสอนตามตารางสอน งานสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และงานตอบสนองนโยบายและจุดเน้น

“ผู้อำนวยการสถานศึกษา” ให้ความความรวมถึง ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ด้วย

วิธีการ

1. ให้ผู้ประเมิน ดำเนินการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งครู ทุกปีการศึกษา เมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการตามความเหมาะสม เพื่อตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูลของผู้ดำรงตำแหน่งครู และบันทึกผลการประเมินในแบบรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ รายงานการสอน รายปีการศึกษา (วฐ.2)

2. ผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ต้องมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ข้อ 2 โดยให้ยื่นคำขอต่อสถานศึกษา ได้ตลอดปี รอบปีละ 1 ครั้ง พร้อมเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้

2.1 วิทยฐานะครูชำนาญการและวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ให้ยื่นเอกสารจำนวน 2 ชุด ดังนี้

(1) คำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งครู (วฐ.1)

(2) รายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ.2) จำนวน 5 ปีการศึกษา

(3) บันทึกประวัติการปฏิบัติงาน (Logbook) โดยมีชั่วโมงการปฏิบัติงาน ชั่วโมงการอบรมและพัฒนา และผ่านการรับรองจากผู้อำนวยการสถานศึกษา พร้อมแนบไฟล์ Logbook

(4) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ตารางสอน คำสั่งมอบหมายงาน วุฒิบัตรผ่านการพัฒนา เป็นต้น

2.2 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ยื่นเอกสารจำนวน 4 ชุด ดังนี้

(1) คำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งครู (วฐ.1)

(2) รายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ.2) จำนวน 5 ปีการศึกษา

(3) บันทึกประวัติการปฏิบัติงาน (Logbook) โดยมีชั่วโมงการปฏิบัติงาน ชั่วโมงการอบรมและพัฒนา และผ่านการรับรองจากผู้อำนวยการสถานศึกษา พร้อมแนบไฟล์ Logbook

(4) ผลงานทางวิชาการตามที่หลักเกณฑ์กำหนด

(5) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ตารางสอน คำสั่งมอบหมายงาน วุฒิบัตรผ่านการพัฒนา เป็นต้น ทั้งนี้ เอกสารหลักฐาน ตามข้อ (2) และ (3) ต้องมีการบันทึกข้อมูลเป็นระยะ ๆ ให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

3. การขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ สำหรับผู้ที่จะเกษียณอายุราชการ

3.1 ผู้ขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการและขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ให้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน ตามวิธีการข้อ 2.1 ต่อสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบและรับรอง แล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ก่อนวันที่จะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่า 6 เดือน

3.2 ผู้ขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ยื่นคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน ตามวิธีการข้อ 2.2 ต่อสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบและรับรอง แล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ถึงสำนักงาน ก.ค.ศ. ก่อนวันที่จะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่า 6 เดือน

4. ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการ ดังนี้

4.1 ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ข้อ 2

4.2 ให้สรุปผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ขอในแต่ละปีการศึกษา รวม 5 ปีการศึกษา ตามที่ผู้ขอรายงานตามแบบรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ.2) และบันทึกลงในแบบสรุปผลการตรวจสอบและประเมิน ตำแหน่งครู รวม 5 ปีการศึกษา (วฐ.3)

4.3 ส่งเอกสารหลักฐานตามที่กำหนดไว้ในวิธีการ ข้อ 2.1 (1) (3) และ (4) ข้อ 2.2 (1) (3) (4) และ (5) และแบบสรุปผลการประเมินตามวิธีการข้อ 4.2 พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการ แล้วแต่กรณี

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตรวจสอบคุณสมบัติ ผลการประเมิน และเอกสารหลักฐานตามที่สถานศึกษาส่งมา และให้ความเห็นในแบบคำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งครู (วฐ.1) แล้วจัดส่งเอกสารหลักฐานดังกล่าวให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

6. สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติ ผลการประเมิน และเอกสารหลักฐานตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งมาให้ถูกต้อง ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ แล้วเสนอ อคศจ. และ กศจ. พิจารณา

7. การพิจารณาดำเนินการของ กศจ.

7.1 วิทยฐานะครูชำนาญการและวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

7.1.1 กรณีที่ กศจ. มีมติอนุมัติ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งแต่งตั้งให้มีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ และแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะทราบ

7.1.2 กรณีที่ กศจ. มีมติไม่อนุมัติ ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแจ้งผลการพิจารณา พร้อมทั้งข้อสังเกตการประเมินไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะทราบ

7.2 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

7.2.1 กรณีที่ กคจ. มีมติว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ส่งเอกสารหลักฐาน จำนวน 4 ชุด ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ กคจ. มีมติ เพื่อเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา ดังนี้

- (1) คำขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งครู (วฐ.1)
- (2) สรุปผลการตรวจสอบและประเมิน ตำแหน่งครู 5 ปีการศึกษา (วฐ.3)
- (3) มติ กคจ. ครั้งที่เกี่ยวข้องและมีการรับรองสำเนาถูกต้อง
- (4) ผลงานทางวิชาการตามที่หลักเกณฑ์กำหนด

ทั้งนี้ ก.ค.ศ. อาจเรียกให้จัดส่งเอกสารหลักฐานอื่นเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

7.2.2 กรณีที่ กคจ. มีมติว่าเป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติหรือไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้สำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัดแจ้งผลการพิจารณาพร้อมทั้งข้อสังเกตการประเมิน และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ชุด ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะทราบ

8. การพิจารณาผลงานทางวิชาการ สำหรับวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

8.1 ก.ค.ศ. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่จะตรวจและประเมิน จำนวน 3 คน เป็นคณะกรรมการประเมินต่อผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะ จำนวน 1 ราย

8.2 กรณีคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ พิจารณาแล้วเห็นควรให้ปรับปรุงผลงานทางวิชาการ ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะต้องมีการประเมินผ่านเกณฑ์ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด จากคณะกรรมการ ไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คน ทั้งนี้ ผลงานทางวิชาการต้องอยู่ในวิสัยที่สามารถปรับปรุงได้ และ ก.ค.ศ. มีมติให้ปรับปรุง ก็ให้ปรับปรุงตามข้อสังเกต ของกรรมการได้ ไม่เกิน 2 ครั้ง ครั้งแรก ภายใน 6 เดือน และครั้งที่ 2 ภายใน 3 เดือน นับแต่วันที่สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งมติให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทราบ

เมื่อผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะปรับปรุงผลงานทางวิชาการแล้ว ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. เสนอคณะกรรมการ ประเมินผลงานทางวิชาการชุดเดิม ตรวจและประเมินต่อไป

8.3 กรณีผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะไม่ส่งผลงานทางวิชาการที่ปรับปรุงตามข้อสังเกตภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือส่งพ้นระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าสละสิทธิ์

8.4 กรณีคณะกรรมการประเมินผลงานทางวิชาการ พิจารณาแล้วเห็นว่าผลงานทางวิชาการมีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนต่อผู้เรียน อาจให้ผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะมานำเสนอกระบวนการและวิธีการ ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว และคณะกรรมการอาจไปประเมิน ณ สถานที่ปฏิบัติงานจริงด้วยก็ได้

8.5 กรณีที่ ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติ ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งมติไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพื่อดำเนินการต่อไป

8.6 กรณีที่ ก.ค.ศ. มีมติไม่อนุมัติ ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. แจ้งมติพร้อมทั้งข้อสังเกตไปยังสำนักงาน ศึกษาธิการจังหวัด เพื่อดำเนินการแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแจ้งผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะทราบต่อไป

9. การแต่งตั้ง

9.1 วิทยฐานะครูชำนาญการ

กรณีที่ กค.ศ. มีมติอนุมัติและผู้ขอมีวิทยฐานะผ่านการพัฒนาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 แต่งตั้งให้มีวิทยฐานะครูชำนาญการ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 2 ในขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าไม่มีขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ให้ได้รับในขั้นหรืออัตราเงินเดือนใกล้เคียงที่สูงกว่า

9.2 วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

กรณีที่ กค.ศ. มีมติอนุมัติและผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะผ่านการพัฒนาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 แต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 3 ในขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าไม่มีขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ให้ได้รับในขั้นหรืออัตราเงินเดือนใกล้เคียงที่สูงกว่า

9.3 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ

กรณีที่ ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติและผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะผ่านการพัฒนาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 แต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 4 ในขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าไม่มีขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ให้ได้รับในขั้นหรืออัตราเงินเดือนใกล้เคียงที่สูงกว่า

9.4 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

กรณีที่ ก.ค.ศ. มีมติอนุมัติและผู้ขอเลื่อนวิทยฐานะผ่านการพัฒนาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัดอยู่เป็นผู้สั่งบรรจุและให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ และให้ได้รับเงินเดือนอันดับ คศ. 5 ในขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ถ้าไม่มีขั้นหรืออัตราเงินเดือนเท่าเดิม ให้ได้รับในขั้นหรืออัตราเงินเดือนใกล้เคียงที่สูงกว่า

ทั้งนี้ เมื่อออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งในแต่ละวิทยฐานะตาม ข้อ 9.1 – 9.4 ให้ส่งสำเนาคำสั่งและเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชุด ให้สำนักงาน ก.ค.ศ. ภายใน 7 วัน นับแต่วันออกคำสั่ง

10. การดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ให้เร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

11. กรณีที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

แนวปฏิบัติการดำเนินการในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน

กรณีผู้ดำรงตำแหน่งครูได้ยื่นคำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้เดิมก่อนวันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ แต่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการเดิมนั้นต่อไปจนกว่าจะแล้วเสร็จ

สำหรับการขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ส่วนที่ ๓๒๐๖.๔/ว ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ในครั้งต่อไป ให้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้ประสงค์จะขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ส่วนที่ ๓๒๐๖.๔/ว ๑๗ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒ ให้สามารถยื่นคำขอได้ 1 ครั้ง เพียงวิทยฐานะเดียว ดังนี้

1.1 กรณีคำขอรับการประเมินที่ยื่นไว้เดิม ได้รับการอนุมัติ และในวันที่มีหนังสือแจ้งมติมีคุณสมบัติครบที่จะขอเลื่อนวิทยฐานะถัดไปได้อยู่แล้ว ให้ยื่นคำขอ ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่หนังสือแจ้งมตินั้น แต่หากรวันที่มีหนังสือแจ้งมติดังกล่าว ยังมีคุณสมบัติไม่ครบที่จะขอเลื่อนวิทยฐานะถัดไป ให้ยื่นคำขอ ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มติดังกล่าว

1.2 กรณีคำขอรับการประเมินที่ยื่นไว้เดิม ไม่ได้รับการอนุมัติ ให้ยื่นคำขอได้ ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่หนังสือแจ้งมติ

2. กรณีผู้ดำรงตำแหน่งครูอยู่ก่อนวันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ หากมีคุณสมบัติครบตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้เดิม และตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ด้วย ให้ยื่นคำขอได้ตามหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งเพียงหลักเกณฑ์เดียว

กรณีที่ได้อื่นคำขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ที่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้เดิม ก่อนวันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ แต่การดำเนินการพิจารณายังไม่แล้วเสร็จ หากผู้นั้นประสงค์จะยื่นคำขอรับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ให้มีหนังสือแจ้งยกเลิกคำขอตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ เดิม โดยยื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ส่วนราชการ หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

3. กรณีผู้ดำรงตำแหน่งครูมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะที่จะขอรับการประเมิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 อยู่ก่อนวันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 ให้สามารถยื่นคำขอได้ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับ

4. กรณีผู้ดำรงตำแหน่งครูมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับวิทยฐานะที่จะขอรับการประเมิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 ตั้งแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป หากประสงค์จะขอมิวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 ให้สามารถยื่นคำขอได้ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มติดังกล่าว

5. ผู้ดำรงตำแหน่งครู ตั้งแต่วันที่หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ใช้บังคับเป็นต้นไป การดำเนินการขอมิวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ เว้นแต่ผู้ที่มีกรณีเป็นไปตามเงื่อนไขที่ ก.ค.ศ. กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3/ว 26 ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2559 หากประสงค์จะขอมิวิทยฐานะครูชำนาญการตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 ให้สามารถยื่นคำขอได้ 1 ครั้ง ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มติดังกล่าว

6. ผู้ที่ได้อื่นคำขอรับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านไปแล้ว หรือมิได้อื่นคำขอรับการประเมิน ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามข้อ 1 ข้อ 3 ข้อ 4 และข้อ 5 ของแนวปฏิบัติการดำเนินการในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน แล้วแต่กรณี การดำเนินการขอมิวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะต่อไป ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

7. ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน หากผู้ดำรงตำแหน่งครูมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์นี้ ข้อ 2.1 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งครู และข้อ 2.3 วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ แต่คุณสมบัติตามข้อ 2.2 ชั่วโมงการปฏิบัติงาน ข้อ 2.4 การพัฒนา และข้อ 2.5 ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เป็นไปตามที่หลักเกณฑ์กำหนดไว้ หากประสงค์จะขอรับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ และมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ให้นำไปใช้ในการขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะได้

7.1 มีจำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงานสะสมในตำแหน่งหรือวิทยฐานะที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน ย้อนหลังเป็นเวลา 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ ดังนี้

7.1.1 การขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ต้องมีภาระงานสอนไม่ต่ำกว่าภาระงานขั้นต่ำตามที่ส่วนราชการกำหนด โดยความเห็นชอบของ ก.ค.ศ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ส่วนที่สี่ที่ ศธ 0206.3/3724 - 3725 ลงวันที่ 21 กันยายน 2553 และต้องมีภาระงานสอนสะสมย้อนหลังเป็นเวลา 5 ปี รวมกันไม่น้อยกว่า 4,000 ชั่วโมง

7.1.2 การขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญหรือวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องมีภาระงานสอนไม่ต่ำกว่าภาระงานขั้นต่ำตามที่ส่วนราชการกำหนด โดยความเห็นชอบของ ก.ค.ศ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ส่วนที่สี่ที่ ศธ 0206.3/3724 - 3725 ลงวันที่ 21 กันยายน 2553 และต้องมีภาระงานสอนสะสมย้อนหลังเป็นเวลา 5 ปี รวมกันไม่น้อยกว่า 4,500 ชั่วโมง

7.2 ผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

7.3 มีผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ สายงานการสอน ในช่วงระยะเวลาย้อนหลัง 5 ปีการศึกษาติดต่อกัน นับถึงวันสิ้นปีการศึกษา ก่อนวันที่ยื่นคำขอ ทั้งนี้ ให้ผู้ขอรับการประเมิน รายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่เป็นรายปีการศึกษา ย้อนหลัง 5 ปีการศึกษา และรับรองข้อมูลดังกล่าว ตามแบบรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ.2)

8. ผู้ขอรับการประเมินที่มีคุณสมบัติตามที่หลักเกณฑ์นี้กำหนดไว้ตามแนวปฏิบัติการดำเนินการในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน หากประสงค์จะขอรับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ ให้ดำเนินการดังนี้

8.1 วิทยฐานะครูชำนาญการและวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ

ให้ผู้ขอรับการประเมินยื่นคำขอต่อสถานศึกษา พร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา จำนวน 2 ชุด ดังนี้

(1) คำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งครู (วฐ.1)

(2) รายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามแบบรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ.2) จำนวน 5 ปีการศึกษา โดยแยกรายงานเป็นรายปีการศึกษา

(3) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ตารางสอน คำสั่งมอบหมายงาน วุฒิบัตรผ่านการพัฒนา เป็นต้น

8.2 วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ให้ผู้ขอรับการประเมินยื่นคำขอต่อสถานศึกษา พร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณา จำนวน 4 ชุด ดังนี้

- (1) คำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งครู (วฐ.1)
- (2) รายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตามแบบรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งครู รายปีการศึกษา (วฐ.2) จำนวน 5 ปีการศึกษา โดยแยกรายงานเป็นรายปีการศึกษา
- (3) ผลงานทางวิชาการ จำนวนไม่น้อยกว่า 2 รายการ ตามที่หลักเกณฑ์กำหนด
- (4) เอกสารหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ตารางสอน คำสั่งมอบหมายงาน วุฒิบัตรผ่านการพัฒนา เป็นต้น

9. การขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ สำหรับผู้ที่จะเกษียณอายุราชการในปีที่ขอ

9.1 ผู้ขอมีวิทยฐานะครูชำนาญการและเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ให้ยื่นคำขอ พร้อมเอกสารหลักฐาน ตามข้อ 8.1 ต่อสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบและรับรองแล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับถึงสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ก่อนที่จะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่า 6 เดือน

9.2 ผู้ขอเลื่อนเป็นวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญและวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ยื่นคำขอ พร้อมเอกสารหลักฐาน ตามข้อ 8.2 ต่อสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบและรับรองแล้วเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับถึงสำนักงาน ก.ค.ศ. ก่อนที่จะเกษียณอายุราชการไม่น้อยกว่า 6 เดือน

10. การประเมินให้ดำเนินการ ดังนี้

10.1 ให้ผู้ประเมินตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอรับการประเมินให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติการดำเนินการ ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ข้อ 7

10.2 ให้ผู้ประเมิน ประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ขอรับการประเมิน โดยแยกประเมิน เป็นรายปีการศึกษา รวม 5 ปีการศึกษา และบันทึกลงในแบบสรุปผลการตรวจสอบและประเมิน ตำแหน่งครู (วฐ.3)

10.3 ให้ผู้ประเมินแจ้งผลการประเมินให้ผู้ขอรับการประเมินทราบ กรณีที่ผู้ขอรับการประเมินไม่เห็นด้วย กับผลการประเมินนั้น ให้เปิดโอกาสให้ชี้แจง หากผู้ประเมินพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลการประเมินถูกต้องตรงตาม ความเป็นจริงแล้ว แต่ผู้ประเมินมีความเห็นไม่สอดคล้องกับผู้ประเมิน ให้ผู้ประเมินแจ้งไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบผลการประเมิน เมื่อได้ข้อยุติเป็นประการใดให้ถือเป็นอันสิ้นสุด

11. ให้ผู้ประเมินส่งคำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ และแบบสรุปผลการประเมินตามข้อ 10.2 พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการ แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการต่อไป

12. ผู้ประเมิน เกณฑ์การตัดสิน การพิจารณาอนุมัติผลการประเมิน การพิจารณาดำเนินการของ กศจ. การพิจารณาผลงานทางวิชาการ และการแต่งตั้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักเกณฑ์และวิธีการนี้

13. เมื่อประกาศใช้หลักเกณฑ์และวิธีการนี้แล้ว หากมีผู้ยื่นขอรับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.4/ว 17 ลงวันที่ 30 กันยายน 2552 ตามแนวปฏิบัติการดำเนินการ ในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านนี้ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการ แล้วแต่กรณี จัดทำบัญชีผู้ยื่นขอ รับการประเมินดังกล่าวไว้เป็นหลักฐานด้วย

14. กรณีที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติการดำเนินการในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านนี้ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

แบบคำขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ ตำแหน่งครู

1. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ขอ นาย/นาง/นางสาว..... นามสกุล.....อายุ ปี
 คุณวุฒิ..... ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ตำแหน่งเลขที่
 รับเงินเดือนอันดับ คศ. ขั้น/เงินเดือน บาท
 สถานศึกษา/หน่วยงานการศึกษา.....เขต/อำเภอ
 จังหวัด..... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา..... เขต
 สังกัดส่วนราชการ.....

2. วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทำการสอน จำนวน.....วิชา รวม.....ชั่วโมง/สัปดาห์

(ให้รายงาน ทุกวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้น/ระดับ ที่ทำการสอน นับแต่วันที่ยื่นคำขอ ย้อนหลังไป
 5 ปีการศึกษาติดต่อกัน)

2.1 ปีการศึกษา

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

2.2 ปีการศึกษา

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

2.3 ปีการศึกษา

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

2.4 ปีการศึกษา

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

2.5 ปีการศึกษา

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

3. วิจัยฐานะที่ขอ

- วิทยาลัยนครราชสีมา
- วิทยาลัยนครราชสีมาพิเศษ
- วิทยาลัยเครือข่าย

เสนอผลงานทางวิชาการ สาขาวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้/.....

1. เรือง.....

2. เรื่อง.....

- **วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ**

เสนอผลงานทางวิชาการ สาขาวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้/.....

1. เรื่อง.....

2. เรือง.....

4. คุณสมบัติของผู้ขอ

สำหรับผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ	การตรวจสอบ คุณสมบัติ ของคณะกรรมการ
4.1 การดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ตำแหน่งครู ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่ จำนวน ปี เดือน ☐ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่ จำนวน ปี เดือน ☐ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่ จำนวน ปี เดือน ☐ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่ จำนวน ปี เดือน	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....

สำหรับผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ						การตรวจสอบ คุณสมบัติ ของคณะกรรมการ
4.2 จำนวนชั่วโมงการปฏิบัติงาน ย้อนหลัง 5 ปีติดต่อกัน นับถึงวันที่ยื่นคำขอ						☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....
ชั่วโมงการปฏิบัติงาน	ปีที่ 1 (ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่)	ปีที่ 2 (ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่)	ปีที่ 3 (ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่)	ปีที่ 4 (ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่)	ปีที่ 5 (ตั้งแต่วันที่ ถึงวันที่ยื่นคำขอ)	
1) ชั่วโมงสอนตาม ตารางสอน						
2) งานสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ - ปฏิบัติงานบริหาร วิชาการ งานบริหาร งานบุคคล งานบริหาร งบประมาณ หรือ งานบริหารงานทั่วไป - การมีส่วนร่วมใน ชุมชนการเรียนรู้ทาง วิชาชีพ (PLC)						
3) งานตอบสนอง นโยบายและจุดเน้น						
รวม						
4.3 การมีวินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ย้อนหลัง 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ						☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....
(1) การถูกลงโทษทางวินัย ☐ ไม่เคย ☐ เคย สถานโทษ..... คำสั่ง.....เลขที่...../ ลงวันที่..... ตั้งแต่วันที่.....						
(2) การถูกลงโทษทางจรรยาบรรณวิชาชีพ ☐ ไม่เคย ☐ เคย สถานโทษ..... คำสั่ง.....เลขที่...../ ลงวันที่..... ตั้งแต่วันที่.....						

สำหรับผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ						การตรวจสอบ คุณสมบัติ ของคณะกรรมการ
4.4 การพัฒนา ย้อนหลัง 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ						☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....
1) เข้ารับการพัฒนามตามวิทยฐานะที่ขอ..... รวมทั้งสิ้น..... ชั่วโมง						
(1) หลักสูตร..... ระหว่างวันที่.....						
หน่วยงานที่จัด..... จำนวน..... ชั่วโมง						
(2) หลักสูตร..... ระหว่างวันที่.....						
หน่วยงานที่จัด..... จำนวน..... ชั่วโมง						
(3) หลักสูตร..... ระหว่างวันที่.....						
หน่วยงานที่จัด..... จำนวน..... ชั่วโมง						
2) เข้ารับการพัฒนาดตนเองและวิชาชีพ						
(1) หลักสูตร..... ระหว่างวันที่.....						
หน่วยงานที่จัด..... จำนวน..... ชั่วโมง						
(2) หลักสูตร..... ระหว่างวันที่.....						
หน่วยงานที่จัด..... จำนวน..... ชั่วโมง						
(3) หลักสูตร..... ระหว่างวันที่.....						
หน่วยงานที่จัด..... จำนวน..... ชั่วโมง						
4.5 ผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งและวิทยฐานะที่ดำรงอยู่						☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....
ย้อนหลัง 5 ปีการศึกษาติดต่อกัน นับถึงวันที่สิ้นสุดปีการศึกษา ก่อนวันที่ยื่นคำขอ						
ผลการประเมิน	ปีการศึกษา	ปีการศึกษา	ปีการศึกษา	ปีการศึกษา	ปีการศึกษา	
ผลงานที่เกิด	☐ ผ่าน	☐ ผ่าน	☐ ผ่าน	☐ ผ่าน	☐ ผ่าน	
จากการปฏิบัติ	☐ ไม่ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน	☐ ไม่ผ่าน	
หน้าที่						

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและตรงตามความเป็นจริงทุกประการ พร้อมนี้ได้แนบเอกสารหลักฐานมาด้วยแล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้ขอ
(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูล

ตรวจสอบแล้วเห็นว่า

- ☐ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
☐ ขาดคุณสมบัติ

(ลงชื่อ).....กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ตรวจสอบแล้วเห็นว่า

- ☐ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
☐ ขาดคุณสมบัติ

(ลงชื่อ).....
(.....)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตรวจสอบแล้วเห็นว่า

- ☐ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
- ☐ ขาดคุณสมบัติ

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

**แบบรายงานผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่
ตำแหน่งครู (รายปีการศึกษา)**

ปีการศึกษา.....

1. ข้อมูลทั่วไป

นาย/นาง/นางสาว..... นามสกุล.....อายุ ปี
 คุณวุฒิ..... ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ตำแหน่งเลขที่
 รับเงินเดือนอันดับ คศ. ขั้น/เงินเดือน บาท
 สถานศึกษา/หน่วยงานการศึกษา.....เขต/อำเภอ
 จังหวัด..... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา..... เขต
 สังกัดส่วนราชการ.....

2. วิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ทำการสอน จำนวน.....วิชา รวม.....ชั่วโมง/ปี

(ให้รายงาน ทุกวิชา/สาขา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกชั้น/ระดับ ที่ทำการสอน ในกรณีที่จัดการเรียนการสอน
เป็นภาคเรียน ให้รายงานเป็นรายภาคเรียน)

ภาคเรียนที่ 1

วิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

วิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

ภาคเรียนที่ 2

วิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

วิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้.....ชั้น/ระดับ.....จำนวน.....ชั่วโมง/สัปดาห์

3. ชั่วโมงการปฏิบัติงาน

ชั่วโมงสอนตามตารางสอน ชั่วโมง

ชั่วโมงงานสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ชั่วโมง

ชั่วโมงการมีส่วนร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ชั่วโมง

ชั่วโมงงานตอบสนองนโยบายและจุดเน้น ชั่วโมง

รวม ชั่วโมง

4. การพัฒนา

- 1) เข้ารับการพัฒนามาตามวิทยฐานะ.....รวมทั้งสิ้น.....ชั่วโมง
- (1) หลักสูตร.....ระหว่างวันที่.....
- หน่วยงานที่จัด.....จำนวน.....ชั่วโมง
- (2) หลักสูตร.....ระหว่างวันที่.....
- หน่วยงานที่จัด.....จำนวน.....ชั่วโมง
- (3) หลักสูตร.....ระหว่างวันที่.....
- หน่วยงานที่จัด.....จำนวน.....ชั่วโมง
- (4)

2) เข้ารับการพัฒนาค้นเองและพัฒนามาวิชาชีพ

- (1) หลักสูตร.....ระหว่างวันที่.....
- หน่วยงานที่จัด.....จำนวน.....ชั่วโมง
- (2) หลักสูตร.....ระหว่างวันที่.....
- หน่วยงานที่จัด.....จำนวน.....ชั่วโมง
- (3) หลักสูตร.....ระหว่างวันที่.....
- หน่วยงานที่จัด.....จำนวน.....ชั่วโมง
- (4)

5. ผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (3 ด้าน 13 ตัวบ่งชี้)

(ให้ข้าราชการครูนำผลจากการปฏิบัติงานในแต่ละภาคเรียนมาพิจารณาและประเมินว่าตนเองมีผลการปฏิบัติงานในภาพรวมทั้งปีการศึกษามีคุณภาพอยู่ในระดับใดตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ก่อนเสนอให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาประเมินต่อไป)

ตัวบ่งชี้	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	ระดับคุณภาพ					ระดับคุณภาพ/เหตุผล
	1	2	3	4	5	
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน						ระดับ.....
1.1 การสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร						เหตุผล.....
						
						

ตัวบ่งชี้	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	ระดับคุณภาพ					ระดับคุณภาพ/เหตุผล
	1	2	3	4	5	
1.2 การจัดการเรียนรู้ 1.2.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้						ระดับ..... เหตุผล.....
1.2.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้/ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล/แผนการสอนรายบุคคล/ แผนการจัดประสบการณ์						ระดับ..... เหตุผล.....
1.2.3 กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้						ระดับ..... เหตุผล.....
1.2.4 คุณภาพผู้เรียน						ระดับ..... เหตุผล.....
1.3 การสร้างและการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและ แหล่งเรียนรู้						ระดับ..... เหตุผล.....
1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้						ระดับ..... เหตุผล.....

ตัวบ่งชี้	ผลการประเมินตนเอง					ผลการประเมินของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา
	ระดับคุณภาพ					ระดับคุณภาพ/เหตุผล
	1	2	3	4	5	
1.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้						ระดับ..... เหตุผล.....
2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน 2.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน						ระดับ..... เหตุผล.....
2.2 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน						ระดับ..... เหตุผล.....
2.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และเอกสาร ประจำชั้นเรียนหรือประจำวิชา						ระดับ..... เหตุผล.....
3. ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ 3.1 การพัฒนาตนเอง						ระดับ..... เหตุผล.....
3.2 การพัฒนาวิชาชีพ						ระดับ..... เหตุผล.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและตรงตามความเป็นจริงทุกประการ พร้อมนี้ได้แนบเอกสารหลักฐานมาด้วยแล้ว

(ลงชื่อ).....ผู้ขอ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

.....

สิ่งที่ควรพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ).....

(.....)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

แบบสรุปผลการตรวจสอบและประเมิน (5 ปีการศึกษา)

ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนเป็นวิทยฐานะ.....

1. ข้อมูลผู้ขอ

นาย/นาง/นางสาว..... นามสกุล.....อายุ ปี
 คุณวุฒิ..... ตำแหน่งครู วิทยฐานะ ตำแหน่งเลขที่
 รับเงินเดือนอันดับ คศ. ขั้น/เงินเดือน บาท
 สถานศึกษา/หน่วยงานการศึกษา.....เขต/อำเภอ
 จังหวัด..... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา/มัธยมศึกษา..... เขต
 สังกัดส่วนราชการ.....

2. ผลการตรวจสอบคุณสมบัติ

คุณสมบัติ	ผลการตรวจสอบคุณสมบัติของคณะกรรมการ
2.1 ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ (ไม่น้อยกว่า 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ)	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....
2.2 ชั่วโมงการปฏิบัติงาน (ชนก. และ ชนพ. ไม่น้อยกว่า 800 ชม./ปี ชช. และ ชชพ. ไม่น้อยกว่า 900 ชม./ปี)	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....
2.3 วินัย คุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ (ไม่เคยถูกลงโทษวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ภายในระยะเวลา 5 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอ)	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....
2.4 การพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด (ต้องผ่านการพัฒนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด)	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....

คุณสมบัติ	ผลการตรวจสอบคุณสมบัติของคณะกรรมการ
2.5 ผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (ต้องมีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ ไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ในช่วงระยะเวลา 5 ปีการศึกษา ติดต่อกัน) โดยมีรายละเอียดตามเอกสารแนบ	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ขาดคุณสมบัติ ระบุเหตุผล.....

ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบและกลั่นกรองข้อมูล

ตรวจสอบแล้วเห็นว่า

- ☐ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
☐ ขาดคุณสมบัติ

(ลงชื่อ).....กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ).....กรรมการ
(.....)

(ลงชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

ความเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษา

ตรวจสอบแล้วเห็นว่า

- ☐ มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
☐ ขาดคุณสมบัติ

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

สรุปผลการประเมินผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ ย้อนหลัง 5 ปีการศึกษา

ราย นาย/นาง/นางสาว.....

ตัวบ่งชี้	ระดับคุณภาพ					หมายเหตุ
	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน						เกณฑ์การตัดสิน วิทยฐานะครูชำนาญการ (1) ด้านที่ 1 ทุกตัวบ่งชี้ ไม่ต่ำกว่าระดับ 2 และ (2) ด้านที่ 2 – 3 ไม่ต่ำกว่า ระดับ 2 ไม่น้อยกว่า 1 ตัวชี้วัด วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ (1) ด้านที่ 1 ทุกตัวบ่งชี้ ไม่ต่ำกว่าระดับ 3 (2) ด้านที่ 2 – 3 ทั้ง 2 ด้าน ไม่ต่ำกว่าระดับ 2 และรวมกัน ไม่น้อยกว่า 3 ตัวบ่งชี้ วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ (1) ด้านที่ 1 ทุกตัวบ่งชี้ ไม่ต่ำกว่าระดับ 4 (2) ด้านที่ 2 – 3 ทั้ง 2 ด้าน ไม่ต่ำกว่าระดับ 3 และรวมกัน ไม่น้อยกว่า 3 ตัวบ่งชี้ วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญพิเศษ (1) ด้านที่ 1 ทุกตัวบ่งชี้ ไม่ต่ำกว่าระดับ 5 (2) ด้านที่ 2 – 3 ทั้ง 2 ด้าน ไม่ต่ำกว่าระดับ 4 และรวมกัน ไม่น้อยกว่า 3 ตัวบ่งชี้
1.1 การสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร						
1.2 การจัดการเรียนรู้						
1.2.1 การออกแบบหน่วยการเรียนรู้						
1.2.2 การจัดทำแผนการจัดการ เรียนรู้/แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล/ แผนการสอนรายบุคคล/แผนการจัด ประสบการณ์						
1.2.3 กลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้						
1.2.4 คุณภาพผู้เรียน						
1.3 การสร้างและการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้						
1.4 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้						
1.5 การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้						
2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน						
2.1 การบริหารจัดการชั้นเรียน						
2.2 การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน						
2.3 การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และเอกสาร ประจำชั้นเรียนหรือประจำวิชา						
3. ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ						
3.1 การพัฒนาตนเอง						
3.2 การพัฒนาวิชาชีพ						
สรุปผลการประเมิน	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	☐ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	

ด้านที่ 5 การประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร

- หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
(ส่งพร้อมหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔)

เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไป
โดยโปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๔) และ ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับข้อ ๗ ของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
ที่ ๑๖/๒๕๖๐ สั่ง ณ วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐ ก.ค.ศ. จึงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์และวิธีการนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป
๒. ให้ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
โดยยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมและปฏิบัติตามราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
๓. การประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์และวิธีการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้
ผู้บังคับบัญชาใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน โดยนำผลการประเมินไปใช้เป็น
ข้อมูลประกอบการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

(๑) การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรา ๗๓
แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และค่าตอบแทนอื่น ๆ

(๒) การคงวิทยฐานะ และการลดระยะเวลาสำหรับผู้ขอมีวิทยฐานะหรือเลื่อนวิทยฐานะ

(๓) การพัฒนา เสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

(๔) การให้รางวัลจูงใจ

(๕) การให้ออกจากราชการ

(๖) การบริหารงานบุคคลเรื่องอื่น ๆ

โดยให้หน่วยงานที่จะนำผลการประเมินไปใช้ กำหนดรายละเอียดให้สอดคล้องกับกฎหมาย
ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการนั้น

๔. การประเมินผลการปฏิบัติงานให้ดำเนินการปีละ ๒ ครั้ง ตามปีงบประมาณ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีถัดไป

ครั้งที่ ๒ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีเดียวกัน

๕. องค์ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน มี ๓ องค์ประกอบ คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน ดังนี้

ตำแหน่งครูผู้ช่วย

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
ตามมาตรฐานตำแหน่ง ๘๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ๑๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม
และจรรยาบรรณวิชาชีพ ๑๐ คะแนน

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

ตามมาตรฐานตำแหน่ง ๘๐ คะแนน แบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง ๖๐ คะแนน
- ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทาย ๒๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ๑๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม

และจรรยาบรรณวิชาชีพ ๑๐ คะแนน

ระดับผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

- ดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)
- ดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙)
- ดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙)
- พอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙)
- ปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ - ลงมา)

๖. แบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้ใช้ตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด

๗. ให้มีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้รับ

การประเมิน

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ในแต่ละรอบการประเมิน ให้กำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

ให้กำหนดข้อตกลงปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง โดยให้ใช้ข้อตกลงในการพัฒนางานตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นข้อตกลงเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ให้กำหนดขอบเขตของผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังเพื่อใช้สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานครั้งที่ ๑ ให้สอดคล้องกับข้อตกลงในการพัฒนางานด้วย

กรณีที่ผู้รับการประเมินโอน เลื่อนตำแหน่ง ย้าย เปลี่ยนตำแหน่ง สับเปลี่ยนหน้าที่ ไปช่วยราชการ หรือได้รับมอบหมายหรือได้รับอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานนอกเหนือหน้าที่หรืองานพิเศษอื่นใด หรือลาไปปฏิบัติงานในองค์กรระหว่างประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ ให้ผู้รับการประเมินจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานกับผู้บังคับบัญชาคนใหม่ และให้นำผลการปฏิบัติราชการและผลการปฏิบัติงานของผู้รับการประเมินทุกตำแหน่งและทุกแห่งมาประกอบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ให้เป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา

๘. การประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละรอบการประเมินให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บังคับบัญชาชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้รับการประเมินเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการฯ นี้ ก่อนเริ่มรอบการประเมินหรือในช่วงเริ่มรอบการประเมิน

(๒) ผู้บังคับบัญชาชี้แจงแนวทางการดำเนินการประเมินตามข้อตกลงและกำหนดปฏิทินการประเมินให้ทราบโดยทั่วกัน

(๓) ในระหว่างรอบการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาให้คำปรึกษา แนะนำผู้รับการประเมิน เพื่อปรับปรุง พัฒนา เสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ให้ผลการปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ก่อนเริ่มรอบการประเมินหรือในช่วงเริ่มรอบการประเมิน

(๔) ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเองตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยประเมินจากเอกสารหลักฐานที่มีอยู่จริง แล้วเสนอต่อผู้บังคับบัญชาพิจารณา

(๕) ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานและบันทึกผลการประเมินไว้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งตำแหน่งครูผู้ช่วย

ในแต่ละรอบการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมินตามข้อตกลงที่กำหนดไว้

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

การประเมินผลการปฏิบัติงานครั้งที่ ๑ ให้ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมินตามขอบเขตของผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังที่กำหนดไว้

การประเมินผลการปฏิบัติงานครั้งที่ ๒ ให้ผู้บังคับบัญชานำผลการประเมินข้อตกลงในการพัฒนางานตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาใช้ประกอบการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานได้

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ในแต่ละรอบการประเมิน ให้ผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินและพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามสภาพจริงของผู้รับการประเมิน

(๖) ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมินพร้อมความเห็นให้ผู้รับการประเมินทราบ

(๗) ผู้บังคับบัญชาประกาศรายชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเด่นและดีมากในที่เปิดเผยให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเป็นการยกย่องชมเชยและสร้างแรงจูงใจให้พัฒนาผลการปฏิบัติงานในรอบการประเมินต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

๙. ให้ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ดำเนินการให้มีระบบการจัดเก็บผลการประเมิน เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ในข้อ ๓

สำหรับแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการจัดเก็บรักษาไว้อย่างน้อยสี่รอบการประเมิน

๑๐. กรณีที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ นี้ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

ด้านที่ 6 การให้คุณให้โทษและการสร้างขวัญกำลังใจ

มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

6.1 จัดทำโครงการเสริมสร้างกำลังใจของบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยการ จัด สวัสดิการเพิ่มเติมให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา ได้แก่ การศึกษาดูงาน การมอบ เกียรติบัตร / วุฒิบัตร หรือ ช่อดอกไม้แสดงความยินดีในโอกาสต่างๆ การจัดเลี้ยงสังสรรค์เพื่อสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์อันดี ภายในองค์กร การมอบของเยี่ยมไข้ เพื่อสร้างแรงจูงใจและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน

6.2 ส่งเสริมบุคลากรให้มีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น ทั้งข้าราชการและลูกจ้าง

6.3 จัดระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของ ข้าราชการ ครูและประกอบการพิจารณาเพิ่มค่าตอบแทนแก่บุคลากรในสถานศึกษา โดยพิจารณาจากการ ปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย การปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพและการปฏิบัติตาม กฎระเบียบที่ทาง ราชการกำหนด

6.4 จัดสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน

6.5 จัดระบบงานและมอบหมายงานอย่างเป็นธรรมและเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของ บุคคลโดยคำนึงถึงความสมดุลในชีวิตและการทำงานของบุคลากร

6.6 จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของบุคลากรในสถานศึกษาที่มีต่อการดำเนินงานตาม โครงการ ต่างๆ เพื่อนำผลการประเมินและข้อเสนอแนะต่างๆ ไปวิเคราะห์และพัฒนาระบบการบริหาร ทรัพยากร บุคคลต่อไป

หลักเกณฑ์ในการให้คุณให้โทษและการสร้างขวัญกำลังใจ

- ประกาศ เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2562
- การปรับเงินเดือนเข้าสู่บัญชีเงินเดือนขั้นต่ำขั้นสูงและการเลื่อนเงินเดือนของ ข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๒

ด้วย ก.ค.ศ. ได้ออกกฎ ก.ค.ศ. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ฉะนั้น เพื่อให้การบริหารงานบุคคลในเรื่องการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นธรรม และเหมาะสม โดยคำนึงถึง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการตามมาตรฐานตำแหน่ง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดแนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๒"

ข้อ ๒ ให้ใช้แนวปฏิบัติตามประกาศนี้ เพื่อการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการ ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ๒๕๖๒) เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

ผู้บังคับบัญชา หมายถึง เลขาธิการ กพฐ., ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา, ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือ ผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด

สพฐ. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สพท. หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือน หมายถึง ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓

กศจ. หมายถึง คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด และหมายความรวมถึง อ.ก.ค.ศ.

ซึ่ง ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สถานศึกษาใน สศศ. หมายถึง หน่วยงานการศึกษาหรือสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

ข้าราชการ หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณของ สพฐ. (ยกเว้นบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค. (๒))

มีตัวอยู่จริง หมายถึง จำนวนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่จริงในหน่วยงานปัจจุบัน ณ วันที่ ๑ มีนาคม หรือ วันที่ ๑ กันยายน แล้วแต่กรณี

/ข้อ ๕ กฎหมาย...

ข้อ ๕ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การพิจารณาโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ถือปฏิบัติตาม กฎ ก.ค.ศ. การโอนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. เรื่อง ชักข้ออมการโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ถ้ามี) และระเบียบ กระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการและลูกจ้างประจำผู้ได้รับเงินเดือนหรือ ค่าจ้างถึงขั้นสูงหรือใกล้ถึงขั้นสูงของอันดับหรือตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม รวมถึงองค์การกลาง บริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้องได้มีหลักเกณฑ์หรือมีมติเป็นหลักการให้ผู้บังคับบัญชา/ผู้มีอำนาจสั่งเลื่อน เงินเดือนพิจารณาโอนเงินเดือนให้แก่ ข้าราชการเป็นกรณีพิเศษเฉพาะรายได้

ข้อ ๖ การกำหนดจำนวนครั้งการลาและการมาทำงานสายให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ ศธ ๐๔๐๐๙/ว ๘๐๖๗ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ดังนี้

๖.๑ การลาบ่อยครั้ง

๖.๑.๑ ลาเกิน ๖ ครั้ง สำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษา

๖.๑.๒ ลาเกิน ๘ ครั้ง สำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสำนักงาน

สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ลาเกินจำนวนครั้งที่กำหนด แต่วันลาไม่เกิน ๑๕ วันทำการและมีผลการประเมินการปฏิบัติงานดีเด่น ผู้บังคับบัญชาตามลำดับอาจเสนอผู้มีอำนาจสั่งเลื่อน เงินเดือนพิจารณาผ่อนผันให้โอนเงินเดือนได้

๖.๒ การมาทำงานสายเนืองๆ

๖.๒.๑ มาทำงานสายเกิน ๘ ครั้ง สำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสถานศึกษา

๖.๒.๒ มาทำงานสายเกิน ๙ ครั้ง สำหรับข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสำนักงาน

กรณีข้าราชการที่มีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการคาบเกี่ยวระหว่างสถานศึกษากับสำนักงาน ให้ใช้เกณฑ์ "การลาบ่อยครั้ง" ตามข้อ ๖.๑.๒ และเกณฑ์ "การมาทำงานสายเนืองๆ" ตามข้อ ๖.๒.๒

ข้อ ๗ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการทุกกลุ่มอันดับ ให้ใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด โดยให้สรุป ผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ เพื่อประกอบการพิจารณาโอนเงินเดือน ดังนี้

ผลการประเมินดีเด่น	ระดับคะแนนประเมินร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป
ผลการประเมินดีมาก	ระดับคะแนนประเมินร้อยละ ๘๐.๐๐-๘๙.๙๙
ผลการประเมินดี	ระดับคะแนนประเมินร้อยละ ๗๐.๐๐-๗๙.๙๙
ผลการประเมินพอใช้	ระดับคะแนนประเมินร้อยละ ๖๐.๐๐-๖๙.๙๙
ผลการประเมินปรับปรุง	ระดับคะแนนประเมินร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา (ไม่ได้โอนเงินเดือน)

ข้อ ๘ การแบ่งกลุ่มและการบริหารการเงินเพื่อใช้โอนเงินเดือน

๘.๑ การแบ่งกลุ่มเพื่อบริหารการเงิน ให้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๘.๑.๑ กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการที่รับเงินเดือน อันดับครูผู้ช่วย, คศ.๑, คศ.๒ และ คศ.๓

๘.๑.๒ กลุ่มที่ ๒ ข้าราชการที่รับเงินเดือน อันดับ คศ.๔ และ คศ.๕

๘.๒ การบริหารการเงินเพื่อใช้โอนเงินเดือน ตามข้อ ๘.๑ กลุ่มที่ ๑ และ กลุ่มที่ ๒ ให้แยกวงเงิน การโอนเงินเดือนออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

๘.๒.๑ กลุ่มที่ ๑ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการสายงานการสอน

๘.๒.๒ กลุ่มที่ ๒ รอง ผอ.สพท. เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศึกษาพิเศษ และ

ผู้อำนวยการสถานศึกษา

/ทั้งนี้ ให้โอนเงินเดือน...

ทั้งนี้ ให้โอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายในวงเงินของแต่ละตำแหน่งก่อน หากวงเงินโอนเงินเดือนของตำแหน่งใดมีเหลือจึงสามารถเปลี่ยนไปให้ตำแหน่งอื่นได้

๘.๓ การนับจำนวนข้าราชการและอัตราเงินเดือนรวมของข้าราชการ เพื่อคำนวณวงเงิน ๓% ที่ใช้ในการโอนเงินเดือนให้นับจากจำนวนข้าราชการที่มีตัวอยู่จริง ณ วันที่ ๑ มีนาคม หรือ วันที่ ๑ กันยายน แล้วแต่กรณี ยกเว้นข้าราชการต่อไปให้นับที่ สพฐ.

๘.๓.๑ ผอ.สพท. และผู้รักษาราชการแทน ผอ.สพท.

๘.๓.๒ ข้าราชการที่ช่วยปฏิบัติราชการที่ สพฐ.

๘.๓.๓ ข้าราชการที่ช่วยปฏิบัติราชการต่างสังกัด สพฐ.

๘.๓.๔ ข้าราชการที่ช่วยปฏิบัติราชการหน่วยงานพิเศษเป็นประจำและเต็มเวลา โดยมิได้ปฏิบัติราชการให้กับต้นสังกัด เช่น กอ.รมน., กรป.กลาง, ค.ร.ม. หรืออื่นๆ

ข้อ ๙ สพฐ. บริหารวงเงิน ๓% ในการโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในภาพรวมของ สพฐ. และจัดสรรวงเงินที่ใช้โอนเงินเดือนในแต่ละครั้ง (๑ เมษายน และ ๑ ตุลาคม) ให้แต่ละ สพท. ตามที่ สพฐ. กำหนด โดยคณะกรรมการบริหารวงเงินการโอนเงินเดือนข้าราชการระดับ สพฐ.

สำหรับวงเงินจัดสรรของคณะกรรมการบริหารวงเงินการโอนเงินเดือนข้าราชการระดับ สพฐ. จัดสรรตามเงื่อนไขที่ สพฐ. กำหนด ซึ่งจัดสรรให้ทุก สพท. โดยยึดหลักความเท่าเทียมและประโยชน์สูงสุด ที่ข้าราชการจะได้รับอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

ข้อ ๑๐ การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวงเงินการโอนเงินเดือนข้าราชการ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

๑๐.๑ คณะกรรมการระดับ สพฐ.

สพฐ. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวงเงินการโอนเงินเดือนข้าราชการระดับ สพฐ.

ประกอบด้วย

(๑) เลขานุการ กพฐ.	ประธานกรรมการ
(๒) รองเลขานุการ กพฐ. ซึ่งกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของ สพร.	รองประธานกรรมการ
(๓) รองเลขานุการ กพฐ.	กรรมการ
(๔) ผู้ช่วยเลขานุการ กพฐ.	กรรมการ
(๕) ผู้อำนวยการสำนักใน สพฐ. ที่เลขานุการ กพฐ. มอบหมาย	กรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ	กรรมการและเลขานุการ
(๗) ผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารบุคคล	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๘) หัวหน้ากลุ่มงานโอนเงินเดือน/เจ้าหน้าที่กลุ่มงาน-โอนเงินเดือน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่ บริหารวงเงินในการโอนเงินเดือนข้าราชการในสังกัด สพฐ. ให้เป็นไปตาม กฎ ก.ค.ศ. การโอนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารวงเงิน แล้วให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงทำความเข้าใจให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในสังกัดทราบ

๑๐.๒ คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สพท. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวงเงินการโอนเงินเดือนข้าราชการระดับ สพท. ให้ครบทุกองค์ประกอบ ดังนี้

//(๑) ผู้อำนวยการ...

(๑) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ประธานกรรมการ
(๒) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รองประธานกรรมการ
ที่รับผิดชอบงานด้านการบริหารงานบุคคล	
(๓) ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	กรรมการ
(๔) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ คน	กรรมการ
(๕) ข้าราชการสายงานการสอน จำนวน ๔ คน	กรรมการ
(๖) ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการและเลขานุการ
(๗) เจ้าหน้าที่งานการเงินเดือน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่ บริหารวงเงินในการโอนเงินเดือนข้าราชการใน สพท. ที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. และวงเงินที่เหลือจากคณะกรรมการพิจารณาโอนเงินเดือนโดยความเห็นชอบของ กศจ. ให้เป็นไปตามกฎ ก.ค.ศ.การโอนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ และวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารวงเงิน แล้วให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงทำความเข้าใจให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องในสังกัดทราบ

ทั้งนี้ ให้ สพท. บริหารวงเงินในการโอนเงินเดือนข้าราชการใน สพท. โดยคำนึงถึง

- (ก) ข้าราชการที่มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง
- (ข) ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นห่างไกล/ทุรกันดาร (ตามประกาศกระทรวงการคลัง)

หรือการคมนาคมไม่สะดวก หรือมีความยากลำบากในการปฏิบัติงาน

(ค) หน่วยงานการศึกษาที่ขาดแคลนอัตรากำลัง แต่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูง

ข้อ ๑๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโอนเงินเดือนข้าราชการ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการ ดังนี้

๑๑.๑ คณะกรรมการระดับ สพฐ.

สพฐ. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการระดับ สพฐ. ซึ่งประกอบด้วย

(๑) เลขาธิการ กพฐ.	ประธานกรรมการ
(๒) รองเลขาธิการ กพฐ. ซึ่งกำกับดูแลการปฏิบัติราชการ	รองประธานกรรมการ
ของ สพฐ.	
(๓) รองเลขาธิการ กพฐ.	กรรมการ
(๔) ผู้ช่วยเลขาธิการ กพฐ.	กรรมการ
(๕) ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการ	กรรมการและเลขานุการ
(๖) ผู้อำนวยการกลุ่มเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารบุคคล	ผู้ช่วยเลขานุการ
(๗) หัวหน้ากลุ่มงานการเงินเดือน/เจ้าหน้าที่กลุ่มงาน-	ผู้ช่วยเลขานุการ
การเงินเดือน	

ให้คณะกรรมการทำหน้าที่พิจารณาข้าราชการนับมีตัวที่ สพฐ. ตามข้อ ๘.๓ รายงานผลการพิจารณา และเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งโอนเงินเดือน

๑๑.๒ คณะกรรมการระดับ สพท.

ผอ.สพท. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓ คน

ประกอบด้วย

- (๑) ข้าราชการที่ปฏิบัติงานใน สพท.
- (๒) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- (๓) ข้าราชการสายงานการสอน

ให้คณะกรรมการทำหน้าที่พิจารณา รายงานผลการพิจารณา และเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินเดือนโดยความเห็นชอบของ กศจ.

๑๑.๓ คณะกรรมการระดับสถานศึกษา

ผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓ คน หากในสถานศึกษามีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ครบ ๓ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาทำหนังสือขอรายชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครบตามจำนวน

ให้คณะกรรมการทำหน้าที่พิจารณา รายงานผลการพิจารณา และเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินเดือนโดยความเห็นชอบของ กศจ.

๑๑.๔ คณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ

คณะกรรมการและหน้าที่ของคณะกรรมการให้ใช้แนวทางของคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษาโดยอนุโลม

ทั้งนี้ การแต่งตั้งคณะกรรมการในข้อ ๑๑ ให้คำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลและการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองด้วย

ข้อ ๑๒ การพิจารณาจ่ายเงินเดือนแต่ละครั้งให้นำผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน (ตามข้อ ๗) และวงเงินที่ได้รับจัดสรรมาประกอบการพิจารณาและกำหนดร้อยละโดยใช้ฐานในการคำนวณและช่วงเงินเดือนสำหรับการเลื่อนในแต่ละกลุ่มและอันดับเงินเดือนตามตารางฐานในการคำนวณที่ ก.ค.ศ.กำหนด โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

๑๒.๑ การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละคนในแต่ละครั้งให้เลื่อนได้ไม่เกินขั้นสูงของอันดับเงินเดือนที่ได้รับแต่งตั้ง

ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับเงินเดือน ตาม กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำหรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ การเลื่อนเงินเดือนให้คำนวณจากฐานในการคำนวณของอันดับเงินเดือนของตำแหน่งและวิทยฐานะที่ดำรงอยู่

๑๒.๒ มิให้นำวงเงินมาหารเฉลี่ยเพื่อให้ทุกคนได้เลื่อนเงินเดือนในอัตราร้อยละที่เท่ากัน

๑๒.๓ การเลื่อนเงินเดือนแต่ละคนในแต่ละครั้ง เลื่อนเงินเดือนได้ไม่เกินร้อยละ ๖ ของฐานในการคำนวณ

๑๒.๔ เฉพาะจำนวนเงินที่ได้รับการเลื่อนเงินเดือนถ้ามีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปัดเป็นสิบบาท

ข้อ ๑๓ ขั้นตอนการดำเนินการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑๓.๑ ข้าราชการในเขตพื้นที่การศึกษา

(๑) สถานศึกษา/สพท. นำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาเสนอคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน ระดับสถานศึกษา/สพท.

(๒) สถานศึกษา/สพท. จัดทำบัญชีสรุปผลการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนของคณะกรรมการแยกแต่ละกลุ่ม (ตามข้อ ๘) พร้อมรายงานการประชุมของคณะกรรมการและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินเดือน

(๓) สพท. ส่งผลการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด สพท. ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อนำเสนอ กศจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๑๓.๒ ข้าราชการในสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษให้นำวิธีการที่ใช้กับข้าราชการในเขตพื้นที่การศึกษามาใช้โดยอนุโลม

๑๓.๓ การส่งเงินเดือน

๑๓.๓.๑ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ส่งเงินเดือนให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยความเห็นชอบของ กศจ.

๑๓.๓.๒ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษนำผลการพิจารณาเงินเดือนข้าราชการในสังกัด ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษให้ความเห็นชอบแล้วเสนอผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ส่งเงินเดือน

๑๓.๓.๓ ให้ผู้มีอำนาจส่งเงินเดือนจัดให้มีการแจ้งผลการเงินเดือนแต่ละครั้งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาแต่ละคนทราบเป็นข้อมูลเฉพาะแต่ละบุคคล

การแจ้งผลการเงินเดือนให้ประกอบด้วย อัตราร้อยละที่ได้รับการเลื่อน ฐานในการคำนวณจำนวนเงินที่ได้รับการเลื่อน และเงินเดือนที่พึงได้รับเมื่อได้รับการเลื่อนตามผลการเงินเดือนนั้น

ในกรณีที่มิได้ส่งเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดให้แจ้งให้ผู้นั้นทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่ส่งเงินเดือน

ข้อ ๑๔ การพิจารณาเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ช่วยราชการระหว่างสพท. ให้พิจารณา ดังนี้

๑๔.๑ กรณีที่มาช่วยราชการระหว่างครึ่งปี โดยมีผลการปฏิบัติงานคาบเกี่ยวกันทั้งสองทางให้เขตพื้นที่การศึกษาที่ข้าราชการมาช่วยราชการนำผลการปฏิบัติงานในช่วงก่อนที่จะช่วยราชการมาประกอบการพิจารณาแล้วแจ้งผลการพิจารณาไปยัง สพท. ต้นสังกัดเพื่อดำเนินการส่งเงินเดือน

๑๔.๒ กรณีที่มาช่วยราชการ โดยมีผลการปฏิบัติงานทางเขตพื้นที่การศึกษาที่ช่วยราชการครบครึ่งปี ให้เขตพื้นที่การศึกษาที่ข้าราชการมาช่วยราชการเป็นผู้พิจารณา แล้วแจ้งผลการพิจารณาไปให้ สพท. ต้นสังกัดเพื่อดำเนินการส่งเงินเดือน

ข้อ ๑๕ การพิจารณาเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ได้รับการเลื่อนหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ (ย้าย) หรือรับโอนมาจากส่วนราชการอื่นในระหว่างครึ่งปี ของการเงินเดือนแต่ละครั้ง ให้เขตพื้นที่การศึกษาที่รับย้ายหรือรับโอนเป็นผู้ดำเนินการส่งเงินเดือน โดยนำผลการปฏิบัติงานจากเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการเดิมมาประกอบการพิจารณาเงินเดือนด้วย

ข้อ ๑๖ การไม่เงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงเหตุผลให้ข้าราชการผู้นั้นทราบ และให้คณะกรรมการพิจารณาเงินเดือนระดับเขตพื้นที่การศึกษาตรวจสอบเอกสารหลักฐานการไม่เงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นโดยละเอียดเพื่อป้องกันการร้องทุกข์ในภายหลัง

ข้อ ๑๗ การรายงานผลการปฏิบัติงานของ ผอ.สพท./ผู้รักษาราชการแทน ผอ.สพท.

ผอ.สพท./ผู้รักษาราชการแทน ผอ.สพท. จัดส่งแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานบริหารการศึกษา ตามที่ ก.ค.ศ.กำหนดตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ ไปที่สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติการเพื่อประกอบการพิจารณาเงินเดือนของคณะกรรมการระดับ สพฐ. ตามข้อ ๑๑.๑ (สำหรับแบบบันทึกการประเมินตอนที่ ๑ และแบบบันทึกการประเมินตอนที่ ๒ ให้จัดเก็บไว้ที่ สพท. ไว้อย่างน้อยสองรอบการประเมิน)

ข้อ ๑๘ การจัดเก็บผลการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ประเมินจัดเก็บสรุปผลการประเมินของผู้ใต้บังคับบัญชาไว้ในแฟ้มประวัติข้าราชการหรือจัดเก็บในรูปแบบอื่นตามความเหมาะสมก็ได้ อย่างน้อยสองรอบการประเมิน

ข้อ ๑๙ การดำเนินการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปตามปฏิทินและใช้แบบบัญชีรายละเอียดตามที่ สพฐ. กำหนด

ข้อ ๒๐ ให้เลขาธิการ กพฐ. มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายบุญรักษ์ ยอดเพชร)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้างประจำ

๑. การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สพ.ยะลา เขต ๑ ได้ดำเนินการเรื่องเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เป็นการเลื่อนเงินเดือน ครั้งที่ ๑ ณ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕ ดังนี้

๑. วิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในรอบครึ่งปีที่ผ่านมา (ผลการปฏิบัติงานตั้งแต่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕) ใช้แบบประเมินฯ ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ เพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน โดยกำหนดองค์ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ๓ องค์ประกอบ คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
คะแนน ๘๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ๑๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ๑๐ คะแนน

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง ๘๐ คะแนน แบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง ๖๐ คะแนน
- ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทาย ๒๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ๑๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ๑๐ คะแนน

ระดับผลการประเมินมี ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)

ระดับดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙)

ระดับดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙)

ระดับพอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙)

ระดับปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา) ไม่ได้เลื่อนเงินเดือน

๒. การพิจารณาเลื่อนเงินเดือน มี ๒ ระดับ

๒.๑ การพิจารณาผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ระดับสถานศึกษา

ผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓ คน หากในสถานศึกษามีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ครบ ๓ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาทำหนังสือขอรายชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครบตามจำนวน และนำผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ การพิจารณาผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สายงานบริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่พิจารณา รายงานผลการพิจารณา และเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ ก.ค.ศ.กำหนด และให้พิจารณาโดยยึดหลักคุณธรรม ความเที่ยงธรรม เปิดเผย โปร่งใส และพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนเป็นหลัก ตามแนวทางการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งให้พิจารณาถึงความประพฤติในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบกับข้อมูลการลา พฤติกรรมการมาทำงาน และข้อควรพิจารณาอื่น ๆ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ แต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓ คน ประกอบด้วย

- ๑) ข้าราชการที่ปฏิบัติงานใน สพท.
- ๒) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ๓) ข้าราชการสายงานการสอน

ให้คณะกรรมการทำหน้าที่ กำหนดอัตราร้อยละในการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการ เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และพิจารณา รายงานผลการพิจารณา เสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือนโดยความเห็นชอบของ อศจ.และ กศจ.

การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ๒๕๖๕) นับมีตัวอยู่จริง ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ รวมทั้งสิ้น ๑,๓๒๒ คน ระดับการเลื่อน ดังนี้

เลื่อนระดับดีเด่น	จำนวน ๙๐๕ คน
เลื่อนระดับดีมาก	จำนวน ๓๘๑ คน
เลื่อนระดับดี	จำนวน ๑๗ คน
เลื่อนระดับพอใช้	จำนวน ๐ คน
ไม่เลื่อน (บรรจุไม่ครบ ๔ เดือน)	๑๙ คน

๒. การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น
ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

๑. การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากร
ทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) โดยหลักการ สพฐ. จัดสรรให้ทุกเขตพื้นที่ร้อยละ ๒.๙๙ ของ
เงินเดือนรวม ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ และอีกร้อยละ ๐.๐๑ จะนำไปจัดสรรตามนโยบายของ สพฐ.
(ขาดแคลนอัตรากำลัง มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูง มีความยากลำบากในการปฏิบัติงาน ห่างไกล
ทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก เป็นต้น)

๒. การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ในแต่ละรอบการประเมิน
ได้กำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อเป็นเครื่องมือและเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเลื่อน
เงินเดือน โดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการปฏิบัติราชการ และโดยความเห็นชอบของ ผอ.สพป.ยล.๑

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้จัดแบ่งกลุ่มคะแนนผลการ
ประเมินการปฏิบัติราชการออกเป็น ๕ ระดับ แต่ละระดับมีช่วงคะแนนผลการประเมินและร้อยละการเลื่อน
เงินเดือน ดังนี้

ระดับดีเด่น	คะแนน	๙๐ - ๑๐๐	ร้อยละการเลื่อน	๓.๔๐ - ๖.๐๐
ระดับดีมาก	คะแนน	๘๐ - ๘๙.๙๙	ร้อยละการเลื่อน	๒.๙๐ - ๓.๓๙
ระดับดี	คะแนน	๗๐ - ๗๙.๙๙	ร้อยละการเลื่อน	๒.๔๐ - ๒.๘๙
ระดับพอใช้	คะแนน	๖๐ - ๖๙.๙๙	ร้อยละการเลื่อน	๑.๙๐ - ๒.๓๙
ระดับต้องปรับปรุง คะแนนต่ำกว่า ๖๐% (ไม่ได้เลื่อนเงินเดือน)				

๔. การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนแต่ละครั้ง ได้นำผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการและ
วงเงินที่ได้รับจัดสรรมาประกอบการพิจารณา และกำหนดร้อยละโดยใช้ฐานในการคำนวณและช่วงเงินเดือน
สำหรับการเลื่อนในแต่ละประเภทและระดับตำแหน่ง ตามตารางฐานในการคำนวณ โดยมีเงื่อนไข ดังนี้

๔.๑ เลื่อนเงินเดือนได้ไม่เกินเงินเดือนสูงสุด ที่กำหนดแต่ละประเภทตำแหน่งสายงาน
และระดับตำแหน่ง

๔.๒ ห้ามมิให้นำวงเงินมาหารเฉลี่ยเพื่อให้ทุกคนได้เลื่อนเงินเดือนในอัตราร้อยละที่
เท่ากัน

๔.๓ การเลื่อนเงินเดือนแต่ละคนในแต่ละครั้ง เลื่อนเงินเดือนไม่เกินร้อยละ ๖ ของฐาน
ในการคำนวณ

๔.๔ จำนวนเงินที่ได้รับการเลื่อนเงินเดือนถ้ามีเศษไม่ถึงสิบบาทให้ปัดเป็นสิบบาท

๕. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการ กำหนดให้
ผู้ประเมินประกาศรายชื่อข้าราชการผู้มีผลการปฏิบัติราชการอยู่ในระดับดีเด่นและดีมาก ในที่เปิดเผย
ให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเป็นการยกย่องชมเชยและสร้างแรงจูงใจให้พัฒนาผลการปฏิบัติราชการในรอบ
การประเมินต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

๖. แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนเงินเดือน เพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือนก่อน
นำเสนอ อศจ.ยะลา ตามคำสั่ง สพป.ยะลา เขต ๑ ที่ ๙๕/๒๕๖๕ สั่ง ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๖๕

๗. การแจ้งผลการเลื่อนเงินเดือน แต่ละคนและแต่ละครั้ง ผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งเลื่อน
เงินเดือนแจ้งผลให้ข้าราชการทราบเป็นข้อมูลรายบุคคล ประกอบด้วย

๗.๑ อัตราร้อยละที่ได้รับการเลื่อน

๗.๒ ฐานในการคำนวณ

๗.๓ จำนวนเงินที่ได้รับการเลื่อน

๗.๔ เงินเดือนที่พึงได้รับเมื่อได้รับการเลื่อนตามผลการเลื่อนเงินเดือน

๘. การไม่เลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งเหตุผลที่ไม่ได้เลื่อน
เงินเดือนให้ข้าราชการผู้นั้นทราบ

๙. สพป.ยล.๑ มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)
ใช้ข้อมูลนับมีตัว ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ จำนวน ๔๔ คน เงินเดือนรวมต่อเดือน ๑,๙๖๙,๖๓๐ บาท
วงเงินสำหรับใช้เลื่อน ร้อยละ ๒.๙๙ จำนวน ๕๘,๘๙๑.๙๔ บาท

๑๐. การปฏิบัติราชการเพื่อเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น
ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ได้พิจารณาผลการประเมินแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

ระดับดีเด่น จำนวน ๒๘ คน เลื่อนร้อยละ ๔.๐๐

ใช้เงินเลื่อน ๔๑,๐๒๐.๔๐ บาท

ระดับดีมาก จำนวน ๑๔ คน เลื่อนร้อยละ ๓.๖๘

ใช้เงินเลื่อน ๑๗,๘๗๐.๖๙ บาท

ไม่เลื่อน ๒ คน (บรรจุไม่ครบ ๔ เดือน)

รวมเงินใช้เลื่อน ๕๘,๘๙๑.๐๙ บาท

มีเงินคงเหลือ ๐.๘๕ บาท

๑๑. เสนอผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือน โดยความเห็นชอบของ อศจ.และ กศจ.

๓. การเลื่อนขั้นค่าจ้างและค่าตอบแทนพิเศษให้ลูกจ้างประจำ

สพป.ยะลา เขต ๑ ได้ดำเนินการเลื่อนขั้นค่าจ้างและค่าตอบแทนพิเศษของลูกจ้างประจำ
ตามแนวปฏิบัติสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเลื่อนขั้นค่าจ้างและค่าตอบแทนพิเศษของลูกจ้างประจำ ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ๒๕๖๕)
ได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำ ผลการปฏิบัติงานระหว่าง
วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ผลการประเมินมี ๓ ระดับ ดังนี้

ผลการประเมินต้องปรับปรุง (ต่ำกว่า ๖๐%) ไม่ควรเลื่อนขั้นค่าจ้าง

ผลการประเมินเป็นที่ยอมรับได้ (๖๐ - ๘๙%) อยู่ในข่ายอาจได้รับการพิจารณาเลื่อน ๐.๕ ชั้น

ผลการประเมินดีเด่น (๙๐ - ๑๐๐%) อยู่ในข่ายอาจได้รับการพิจารณาเลื่อน ๑ ชั้น

๒. แนวปฏิบัติในการดำเนินการเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำ

- ตรวจสอบนับตัวลูกจ้างประจำที่มีตัวอยู่จริง ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เพื่อดำเนินการเลื่อนค่าจ้าง ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ๒๕๖๕)

- สพท.แจ้งการจัดสรรโควตาการเลื่อนขั้นค่าจ้างไม่เกิน ร้อยละ ๑๕ ของจำนวนลูกจ้างประจำ ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕

- ในครึ่งปีที่ผ่านมา ต้องไม่ลาป่วย ลากิจ รวมกันเกิน ๖ ครั้ง แต่ไม่เกิน ๒๓ วันทำการ และไม่มาทำงานสายเกิน ๘ ครั้ง

- เสนอขอเลื่อนขั้นค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างประจำทุกคนที่อยู่ในหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นค่าจ้างตามนัย กฎก.ค.ศ.ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๔

- สถานศึกษาดำเนินการพิจารณาเสนอขอเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำ เสนอให้ศูนย์เครือข่าย

- ศูนย์เครือข่ายรวบรวมแบบเสนอขอของแต่ละโรงเรียน โดยให้จัดเรียงลำดับที่ความดีความชอบของลูกจ้างประจำภายในศูนย์เครือข่าย แล้วจัดทำบัญชีเสนอขอเลื่อนขั้นค่าจ้างเป็นของศูนย์เครือข่ายฯ ส่งเขตพื้นที่

- ศูนย์เครือข่ายพิจารณาเสนอโควตาศูนย์เครือข่าย ๆ ละ ๑ ราย

- สพท.แต่งตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเลื่อนขั้นค่าจ้างฯ

- คณะกรรมการกลั่นกรองพิจารณาเลื่อนขั้นตามผลการประเมินการปฏิบัติงาน

- ผู้บังคับบัญชา ออกคำสั่งเลื่อนขั้นค่าจ้างและค่าตอบแทนพิเศษลูกจ้างประจำ

- ส่งคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- สรุปเอกสารตามแบบรายงาน สพฐ.

๓. ข้อมูลจำนวนลูกจ้างประจำ นับมีตัว ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕

จำนวนลูกจ้างประจำ	๒๙ คน
โควตา ๑๕%	๔.๓๕
เลื่อน ๑ ชั้น และ ๔%	๔ คน
เลื่อน ๐.๕ ชั้น และ ๒%	๒๕ คน

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง

การโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ของ

นางอริภรณ์ แวสง่า

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

กลุ่มงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ กลุ่มบริหารงานบุคคล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑

คู่มือการปฏิบัติงาน

การโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑. ชื่องาน (กระบวนงาน) การโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือและแนวปฏิบัติในการดำเนินการโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๓. ขอบเขตของงาน

การดำเนินการโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ก.ค.ศ.กำหนด

๔. คำจำกัดความ

โอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษ หมายถึง การโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามที่ ก.ค.ศ. และแนวปฏิบัติที่ สพฐ. กำหนด

๕. กำหนดการโอนเงินเดือน

กฎ ก.ค.ศ. การโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑ ได้กำหนดการโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปีงบประมาณละ ๒ ครั้ง ดังนี้

- ครึ่งปีแรก ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคมของปีถัดไป
- ครึ่งปีหลัง ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ถึงวันที่ ๓๐ กันยายนของปีเดียวกัน

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๖.๑ ศึกษาระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการและแนวปฏิบัติในการพิจารณาโอนเงินเดือนที่เกี่ยวข้อง

๖.๒ แจ้งหน่วยงาน/สถานศึกษาจัดทำบันทึกข้อตกลงประกอบการประเมินฯ ระหว่างผู้ประเมินกับผู้รับการประเมิน (PA)

๖.๓ กำหนดปฏิทินการดำเนินงานโอนเงินเดือน ให้สอดคล้องกับปฏิทินตามแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖.๔ สพฐ. ตรวจสอบจำนวนมีตัวและอัตราเงินเดือนข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่จริง ณ วันที่ ๑ มีนาคม และ ๑ กันยายน รวมทั้งผู้มาช่วยราชการ เพื่อกำหนดวงเงินโอนเงินเดือนร้อยละ ๓ แล้วแต่กรณี และรายงาน สพฐ.

๖.๕ การแบ่งกลุ่มข้าราชการครู

การแบ่งกลุ่มและการบริหารวงเงินเพื่อใช้โอนเงินเดือน

การแบ่งกลุ่มเพื่อบริหารวงเงิน ให้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ข้าราชการที่รับเงินเดือน อันดับครูผู้ช่วย, คศ.๑ , คศ.๒ และ คศ.๓

กลุ่มที่ ๒ ข้าราชการที่รับเงินเดือน อันดับ คศ.๔ และ คศ.๕

การบริหารวงเงินเพื่อใช้เลื่อนเงินเดือน กลุ่มที่ ๑ และ กลุ่มที่ ๒ ให้แยกวงเงินการเลื่อนเงินเดือนออกเป็น ๒ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาและข้าราชการสายงานการสอน

กลุ่มที่ ๒ รอง ผอ.สพท. เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน ศึกษานิเทศก์ และผู้อำนวยการสถานศึกษา

ทั้งนี้ ให้เลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ภายในวงเงินของแต่ละตำแหน่ง ก่อน หากวงเงินเลื่อนเงินเดือนของตำแหน่งใดมีเหลือจึงสามารถเกลี่ยไปให้ตำแหน่งอื่นได้

๖.๖ การจัดสรรวงเงินเลื่อนเงินเดือน

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน บริหารวงเงินร้อยละ ๓ ในการเลื่อนเงินเดือน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในภาพรวม

๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวงเงินการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการ

๒.๑ คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา

สพท. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารวงเงินการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการระดับ สพท. ให้ครบทุกองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ประธานกรรมการ
๒. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	รองประธานกรรมการ
ที่รับผิดชอบงานด้านการบริหารงานบุคคล	
๓. ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา	กรรมการ
๔. ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๔ คน	กรรมการ
๕. ข้าราชการสายงานการสอน จำนวน ๔ คน	กรรมการ
๖. ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการและเลขานุการ
๗. เจ้าหน้าที่งานเลื่อนเงินเดือน	ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการ มีหน้าที่ บริหารวงเงินในการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการใน สพท. ที่ได้รับจัดสรรจาก สพฐ. และวงเงินที่เหลือจากคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนโดยความเห็นชอบของ กศจ. ให้เป็นไปตามกฎ ก.ค.ศ. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และวินิจฉัยปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารวงเงิน

ทั้งนี้ ให้ สพท.บริหารวงเงินในการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการใน สพท. โดยคำนึงถึง

(ก) ข้าราชการที่มีผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูง

(ข) ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นห่างไกล/ทุรกันดาร (ตามประกาศกระทรวงการคลัง) หรือการคมนาคมไม่สะดวก หรือมีความยากลำบากในการปฏิบัติงาน

(ค) หน่วยงานการศึกษาที่ขาดแคลนอัตรากำลัง แต่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูง

๖.๗ การเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ดำเนินการ ดังนี้

- (๑) ตรวจสอบข้อมูลการลาต่าง ๆ การลาศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน และการมาทำงานสาย
- (๒) ตรวจสอบข้อมูลการถูกสั่งลงโทษทางวินัย หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือถูกศาลพิพากษา
- (๓) ผู้บังคับบัญชาดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดหลักการปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมและปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสำหรับการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการทุกกลุ่มอันดับ ให้ดำเนินการประเมินปีละ ๒ ครั้ง ตามปีงบประมาณ โดยให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการ และแบบประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการที่ ก.ค.ศ.กำหนด

ก.ค.ศ.กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ เพื่อประกอบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน โดยกำหนดองค์ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงาน ๓ องค์ประกอบ คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน ดังนี้

ตำแหน่งครูผู้ช่วย

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
ตามมาตรฐานตำแหน่ง ๘๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ๑๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ๑๐ คะแนน

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน
ตามมาตรฐานตำแหน่ง ๘๐ คะแนน แบ่งเป็น ๒ ตอน ดังนี้

- ตอนที่ ๑ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานตามมาตรฐานตำแหน่ง ๖๐ คะแนน
- ตอนที่ ๒ ระดับความสำเร็จในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทาย ๒๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา ๑๐ คะแนน

องค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ๑๐ คะแนน

ระดับผลการประเมิน มี ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับดีเด่น (ร้อยละ ๙๐.๐๐ ขึ้นไป)

ระดับดีมาก (ร้อยละ ๘๐.๐๐ - ๘๙.๙๙)

ระดับดี (ร้อยละ ๗๐.๐๐ - ๗๙.๙๙)

ระดับพอใช้ (ร้อยละ ๖๐.๐๐ - ๖๙.๙๙)

ระดับปรับปรุง (ร้อยละ ๕๙.๙๙ ลงมา) ไม่ได้เลื่อนเงินเดือน

(๔) แบบประเมินผลการปฏิบัติงานให้ใช้ตามแบบที่ ก.ค.ศ.กำหนด

(๕) ให้มีการกำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและ
ผู้รับการประเมิน

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
ตำแหน่ง

ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ในแต่ละรอบการประเมิน ให้กำหนดข้อตกลงเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน
ตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

ให้กำหนดข้อตกลงปีงบประมาณละ ๑ ครั้ง โดยให้ใช้ข้อตกลงในการพัฒนางานตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นข้อตกลง
เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงาน

ทั้งนี้ ให้กำหนดขอบเขตของผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังเพื่อใช้สำหรับการประเมินผลการ
ปฏิบัติงานครั้งที่ ๑ ให้สอดคล้องกับข้อตกลงในการพัฒนางานด้วย

กรณีที่ผู้รับการประเมินโอน เลื่อนตำแหน่ง ย้าย เปลี่ยนตำแหน่ง สับเปลี่ยนหน้าที่ไปช่วย
ราชการหรือได้รับมอบหมายหรือได้รับอนุญาตให้ไปปฏิบัติงานนอกเหนือหน้าที่หรืองานพิเศษอื่นใด หรือลาไป
ปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ ระหว่างปีงบประมาณ ให้ผู้รับการประเมินจัดทำข้อตกลงในการพัฒนา
งานกับผู้บังคับบัญชาคนใหม่ และให้นำผลการปฏิบัติราชการและผลการปฏิบัติงานของผู้รับการประเมินทุก
ตำแหน่งและทุกแห่งมาประกอบการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓
การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ให้เป็นดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา

(๖) การประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในแต่ละ
รอบการประเมินให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ผู้บังคับบัญชาชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้รับการประเมินเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ
นี้ก่อนเริ่มรอบการประเมินหรือในช่วงเริ่มรอบการประเมิน

๒. ผู้บังคับบัญชาชี้แจงแนวทางการดำเนินการประเมินตามข้อตกลงและกำหนดปฏิทิน
การประเมินให้ทราบโดยทั่วกัน

๓. ในระหว่างรอบการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาให้คำปรึกษา แนะนำผู้รับการประเมิน
เพื่อปรับปรุง พัฒนา เสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ให้ผลการปฏิบัติงานประสบ
ผลสำเร็จตามข้อตกลงที่ได้กำหนดไว้ก่อนเริ่มรอบการประเมินหรือในช่วงเริ่มรอบการประเมิน

๔. ผู้รับการประเมิน ประเมินตนเองตามแบบที่ ก.ค.ศ.กำหนด โดยประเมินจากเอกสาร
หลักฐานที่มีอยู่จริง แล้วเสนอต่อผู้บังคับบัญชาพิจารณา

๕. ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานและบันทึกผลการประเมินไว้ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่ง

ตำแหน่งครูผู้ช่วย

ในแต่ละรอบการประเมินให้ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมินตามข้อตกลงที่กำหนดไว้

ตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์

การประเมินผลการปฏิบัติงานครั้งที่ ๑ ให้ผู้บังคับบัญชาประเมินผลการปฏิบัติงานตามรายการประเมินตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของผู้รับการประเมินตามขอบเขตของผลการปฏิบัติงานที่คาดหวังที่กำหนดไว้

การประเมินผลการปฏิบัติงานครั้งที่ ๒ ให้ผู้บังคับบัญชานำผลการประเมินข้อตกลงในการพัฒนางานตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาใช้ประกอบการพิจารณาประเมินผลการปฏิบัติงานในองค์ประกอบที่ ๑ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานได้

องค์ประกอบที่ ๒ การประเมินการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และองค์ประกอบที่ ๓ การประเมินการปฏิบัติตนในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

ในแต่ละรอบการประเมิน ให้ผู้บังคับบัญชาประเมินตามรายการประเมินและพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามสภาพจริงของผู้รับการประเมิน

(๖) ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมินพร้อมความเห็นให้ผู้รับการประเมินทราบ

(๗) ผู้บังคับบัญชาประกาศรายชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้มีผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีเด่นและดีมากในที่เปิดเผยให้ทราบโดยทั่วกัน เพื่อเป็นการยกย่องชมเชยและสร้างแรงจูงใจให้พัฒนาผลการปฏิบัติงานในรอบการประเมินต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

(๘) ให้ส่วนราชการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ดำเนินการให้มีระบบการจัดเก็บผลการประเมิน เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ในข้อ ๓

สำหรับแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการจัดเก็บรักษาไว้อย่างน้อยสี่รอบการประเมิน

(๙) กรณีที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการฯ ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

(๑๐) ผู้บังคับบัญชาแจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินลงชื่อรับทราบ

๖.๘. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน มี ๒ ระดับ

๑. คณะกรรมการระดับ สพท.

ผอ.สพท. พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓ คน ประกอบด้วย

๑) ข้าราชการที่ปฏิบัติงานใน สพท.

๒) ผู้อำนวยการสถานศึกษา/รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

๓) ข้าราชการสายงานการสอน

ให้คณะกรรมการทำหน้าที่ กำหนดอัตราร้อยละในการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการ เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และพิจารณา รายงานผลการพิจารณา เสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือนโดยความเห็นชอบของ กศจ.

๒. คณะกรรมการระดับสถานศึกษา

ผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการระดับสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า ๓ คน หากในสถานศึกษามีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ครบ ๓ คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาทำหนังสือขอรายชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจากสถานศึกษาใกล้เคียงเพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการให้ครบตามจำนวน

ให้คณะกรรมการทำหน้าที่พิจารณา รายงานผลการพิจารณา และเสนอความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจสั่งเลื่อนเงินเดือนโดยความเห็นชอบของ กศจ.

สพท.ตรวจสอบการดำเนินการเลื่อนเงินเดือนให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ สพท. นำผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนเงินเดือน สพท.เสนอ อศจ. และ กศจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๖.๙ ให้ประกาศรายชื่อผู้ที่มีผลการประเมินฯ อยู่ในระดับดีเด่น และดีมาก ให้ทราบทั่วกัน

๖.๑๐ การพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการที่มาช่วยราชการระหว่างครึ่งปีให้นำผลการประเมินที่คาบเกี่ยวทั้งสองทางมาประกอบการพิจารณาหรือกรณีครบครึ่งปี สพท.ประเมินฯ และพิจารณาเลื่อนเงินเดือน แล้วแจ้งผลการพิจารณาไปให้ต้นสังกัดเป็นผู้สั่งเลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้มาช่วยราชการต่อไป

๖.๑๑ การไม่เลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงเหตุผล

๖.๑๒ ให้จัดส่งแบบรายงานผลการปฏิบัติงานของ ผอ.สพท./ผู้รักษาราชการแทน ผอ.สพท. โดยสรุปผลการปฏิบัติงานที่สำคัญๆ ไปยัง สพฐ.

๖.๑๓ ให้จัดเก็บผลการประเมินฯ ไว้เป็นประวัติการทำงานของข้าราชการ

๖.๑๔ เสนอ อศจ. และ กศจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบการเลื่อนเงินเดือน

เห็นชอบ

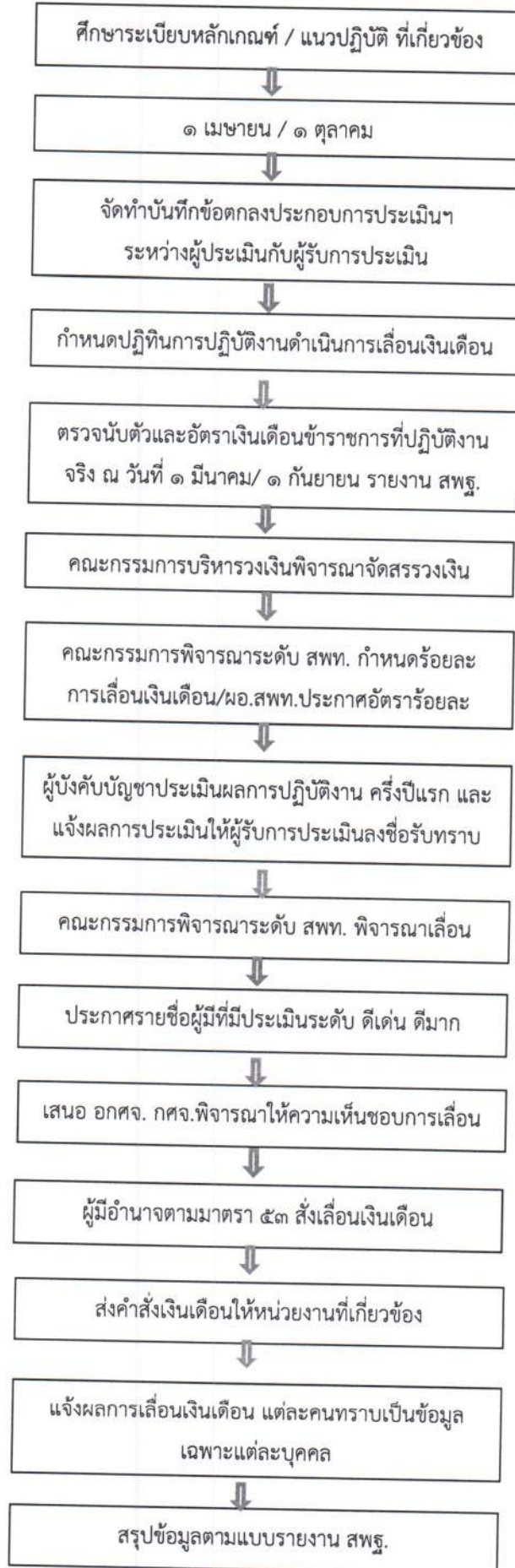
๖.๑๕ เสนอคำสั่งฯ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งเลื่อนเงินเดือนตามที่ กศจ.พิจารณาให้ความ

๖.๑๖ ส่งคำสั่งฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖.๑๗ แจ้งผลการเลื่อนเงินเดือน แต่ละคนทราบเป็นข้อมูลเฉพาะแต่ละบุคคล

๖.๑๘ สรุปข้อมูลตามแบบรายงาน สพฐ.

๖. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๗. รูปแบบที่ใช้

เป็นไปตามแบบที่ ก.ค.ศ. และ สพฐ.กำหนด

๘. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

๑. มาตรา ๕๓ มาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ มาตรา ๘๑ และมาตรา ๑๓๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๑๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๑ กฎ ก.ค.ศ. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑

๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๓ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๔. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๕ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๕. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๖๒

๖. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๙/ ว ๖๒๗ ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เรื่อง การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๗. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๙/ ว ๑๐๗๕ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง ชักซ้อมการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการและเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำ ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ๒๕๖๕)

๘. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๒๐ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ เรื่อง การให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ

๙. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๖.๗/ว ๘ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เรื่อง พระราชบัญญัติเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑๐. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือนสูงกว่าหรือต่ำกว่าขั้นต่ำ หรือสูงกว่าขั้นสูงของอันดับ พ.ศ.๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑๑. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการและลูกจ้างประจำ ผู้ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างถึงขั้นสูงหรือใกล้ถึงขั้นสูงของอันดับหรือตำแหน่ง และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๐

๑๒. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ สั่ ณ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

๙. ข้อสังเกต

หลักเกณฑ์/เงื่อนไขอื่น ๆ ตาม กฎ ก.ค.ศ. การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

การได้เลื่อนเงินเดือนต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

- มีผลการปฏิบัติงานไม่ต่ำกว่าระดับพอใช้หรือร้อยละหกสิบ
- ไม่ถูกสั่งลงโทษทางวินัยที่หนักกว่าโทษภาคทัณฑ์ หรือไม่ถูกศาลพิพากษาในคดีอาญาให้ลงโทษในความผิดที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือความผิดที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ซึ่งมีใช้ความผิดที่กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- ไม่ถูกสั่งพักราชการเกิน ๒ เดือน
- ไม่ขาดราชการโดยไม่มีเหตุผลอันควร
- ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า ๔ เดือน หรือได้ปฏิบัติราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสี่เดือนก่อนถึงแก่ความตาย
- ได้รับอนุญาตให้ไปหรือกลับจากลาไปศึกษา ฝึกอบรม หรือดูงาน ณ ต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า ๔ เดือน
- ผู้ได้รับอนุญาตให้ลาติดตามคู่สมรสไปปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานในต่างประเทศ ต้องมีเวลาปฏิบัติราชการ ไม่น้อยกว่าสี่เดือน
- ไม่ลา/สาย เกินจำนวนครั้งที่กำหนด
- ลาป่วย/ลากิจ ไม่เกิน ๒๓ วันทำการ โดยไม่รวม ลาอุปสมบท/คลอดบุตรไม่เกิน ๙๐ วัน/ป่วยจำเป็น ไม่เกิน ๖๐ วันทำการ/ป่วยประสบอันตราย/พักผ่อน/ตรวจเลือก/เตรียมพล/ทำงานองค์การระหว่างประเทศ/ลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร/ลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ
- ผู้เกษียณอายุราชการ ส่งเลื่อนเงินเดือน ๓๐ กันยายน
- ในกรณีรับโอนจากต่างสังกัด ให้ถือว่าวันที่ตามคำสั่งรับโอนมีผลบังคับใช้โดยไม่คำนึงว่ามาปฏิบัติราชการเมื่อใด

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง

การเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

ของ

นางอริกรณ แวสง่า

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

กลุ่มงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ กลุ่มบริหารงานบุคคล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑

คู่มือการปฏิบัติงาน

การโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

๑. ชื่องาน (กระบวนงาน) การโอนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินการโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

๓. ขอบเขตของงาน

การดำเนินการโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ตามแนวปฏิบัติที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ก.ค.ศ.กำหนด

๔. คำจำกัดความ

โอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษ หมายถึง การโอนเงินเดือนและค่าตอบแทนพิเศษ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ตามผลการประเมินและการปฏิบัติราชการ

๕. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๕.๑ ศึกษาหลักเกณฑ์ วิธีการ และแนวปฏิบัติในการพิจารณาโอนเงินเดือนที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ กำหนดปฏิทินการปฏิบัติงาน

๕.๓ ประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

๕.๔ แจ้งประกาศฯ ให้ข้าราชการในสังกัดได้รับทราบหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินโดยทั่วกัน

๕.๕ แจ้งข้าราชการฯ จัดทำแบบประเมินผลการปฏิบัติราชการ (ตัวชี้วัด) ตามแบบที่ ก.พ.กำหนด และตามประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการฯ ของ สพป.ยะลา เขต ๑ องค์ประกอบของการประเมินผล แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน

๑) ผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยกำหนดให้ทุกคนจัดทำตัวชี้วัดเท่า ๆ กันทุกคน ๆ ละ ๕ ตัวชี้วัด แต่ละตัวชี้วัดไม่ต่ำกว่า ๑๐ คะแนน แบบประเมินผลการปฏิบัติราชการ โดยผ่านการกลั่นกรองของ ผอ.กลุ่ม และรอง ผอ.สพป. ที่กำกับดูแล และนำเสนอ ผอ.สพป.พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๒) พฤติกรรมการปฏิบัติราชการ (สมรรถนะ)

๕.๖ ปรับปรุงข้อมูลบัญชีถือจ่าย ประกอบด้วย ชื่อสกุล ตำแหน่ง ระดับตำแหน่ง ตำแหน่งเลขที่ อัตราเงินเดือน ฐานคำนวณ ตรวจสอบและแก้ไขให้เป็นปัจจุบันเฉพาะอัตราที่มีคนครองเท่านั้น เพราะในระหว่างหลังจากการเลื่อนเงินเดือนรอบก่อนหน้าในแต่ละครั้ง มีการเคลื่อนไหวของข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทำงานในกระบวนการจัดทำบัญชีจำนวนข้าราชการฯ ที่มีตัวอยู่จริงถูกต้องที่สุด จำเป็นต้องจัดทำในส่วนข้อมูลบัญชีถือจ่ายให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน เพราะมีผลต่อเนื่องในการนับจำนวนข้าราชการที่มีตัวอยู่จริง ณ วันที่ ๑ มีนาคม /๑ กันยายน และการคำนวณวงเงินการใช้ เลื่อนเงินเดือน

๕.๗ นับจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ที่มีตัวอยู่จริง โดยการนำข้อมูลมาจากขั้นตอนการจัดทำบัญชีถือจ่าย มามีส่วนในการนับจำนวนข้าราชการที่มีตัวอยู่จริง ณ วันที่ ๑ มีนาคม หรือ ๑ กันยายน สำหรับการจัดสรรวงเงินเลื่อนเงินเดือน สพฐ.อนุมัติเป็นหลักการให้ทุกเขตพื้นที่ร้อยละ ๒.๙๙ ของเงินเดือนรวม ณ วันที่ ๑ มีนาคม หรือ ๑ กันยายน อีกร้อยละ ๐.๐๑ สพฐ.จะนำไปจัดสรรตามนโยบายของ สพฐ. (ขาดแคลนอัตรากำลัง มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูง มีความยากลำบากในการปฏิบัติงาน ห่างไกล ทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก เป็นต้น)

กรณีโอน/ย้าย หากมีคำสั่งรับโอน/ย้าย ก่อนหรือในวันที่ ๑ มีนาคม หรือ ๑ กันยายน ให้นับมีตัวอยู่ในหน่วยงานที่รับโอนหรือรับย้าย

กรณีช่วยราชการ ให้นับมีตัวอยู่ในหน่วยงานที่ช่วยปฏิบัติราชการ

ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลนับมีตัวเรียบร้อยแล้ว ดำเนินการดังนี้

๑) บัญชีรายชื่อข้าราชการที่ไปช่วยปฏิบัติราชการ สพฐ. และนอกสังกัด สพฐ. ไปยัง สพฐ. (เอกสารหมายเลข ๑)

๒) บัญชีรายชื่อข้าราชการที่ไปช่วยปฏิบัติราชการต่าง สพบ. ไปยัง สพบ.ที่เกี่ยวข้อง(เอกสารหมายเลข ๓)

๓) บัญชีแสดงจำนวนข้าราชการและอัตราเงินเดือน ที่มีตัวอยู่จริง ณ วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๙ ไปยัง สพฐ. (เอกสารหมายเลข ๖)

๕.๘. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน

๑) คณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติราชการเพื่อเลื่อนเงินเดือนข้าราชการฯ เพื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงาน ประกอบกับข้อมูลการลา พุทธกรรมการมาทำงาน ความประพฤติในการรักษา วินัย คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และข้อควรพิจารณาอื่น ๆ ของผู้นั้น แล้วรายงานผลการพิจารณาต่อผู้บังคับบัญชา

๒) คณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการฯ มีหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติ ข้าราชการ เพื่อพิจารณาเลื่อนเงินเดือนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่องค์กรกลางบริหารงานบุคคลกำหนด กลั่นกรอง เสนอแนะ และพิจารณาผลการประเมินผลการปฏิบัติราชการกับวงเงินที่ได้รับจัดสรร เสนอความเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานและความเป็นธรรมของการประเมินผลการปฏิบัติราชการ และพิจารณาวงเงินที่ได้รับจัดสรรเพื่อเลื่อนเงินเดือน ก่อนเสนอขอความเห็นชอบต่อ อศจ. และ กศจ.

๕.๙ ประกาศรายชื่อผู้มีผลการปฏิบัติราชการอยู่ในระดับดีเด่น และดีมาก ในที่เปิดเผยให้ทราบ โดยทั่วกัน เพื่อเป็นการยกย่องชมเชยและสร้างแรงจูงใจให้พัฒนาผลการปฏิบัติราชการในรอบการประเมินต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

๕.๑๐ ประชุมคณะกรรมการกลั่นกรองการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการฯ เพื่อพิจารณากลั่นกรอง เสนอแนะ และพิจารณาผลการประเมิน ก่อนเสนอขอความเห็นชอบต่อ อศจ. และ กศจ.

๕.๑๑ เสนอ อศจ. และ กศจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบการเลื่อนเงินเดือน

๕.๑๒ เสนอคำสั่งฯ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ (ตามคำสั่ง คสช.ที่ ๑๙/๒๕๖๐) สั่งเลื่อนเงินเดือนตามที่ กศจ.พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๕.๑๓ ส่งคำสั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) กลุ่มบริหารงานการเงินและสินทรัพย์ เพื่อดำเนินการเบิกจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการตามคำสั่งเลื่อนเงินเดือน

๒) กลุ่มงานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง

๓) กลุ่มงานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ

(งานบัญชีถือจ่าย/งานทะเบียนประวัติ)

๕.๑๔ ส่งคำสั่งการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการฯ ให้ทุกคนได้รับทราบ

๕.๑๕ แจ้งผลการประเมินให้ผู้รับการประเมินทราบเป็นรายบุคคลโดยให้ผู้รับการประเมิน ลงลายมือชื่อรับทราบผลการประเมิน กรณีที่ผู้รับการประเมินไม่ยินยอมลงลายมือรับทราบผลการประเมินให้ข้าราชการอย่างน้อยหนึ่งคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงลายมือชื่อเป็นพยานว่าได้มีการแจ้งผลการประเมินดังกล่าวแล้วด้วย และ ให้หน่วยงานจัดเก็บผลการประเมินฯ ไว้เป็นประวัติการทำงานของข้าราชการ

๕.๑๖ การไม่เลื่อนเงินเดือนให้แก่ผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาชี้แจงเหตุผล

๕.๑๗ แจ้งผลการพิจารณาของข้าราชการ ที่มาช่วยราชการไปยัง สพป.ต้นสังกัดเพื่อส่งเลื่อนเงินเดือน

๕.๑๘ ส่งคำสั่งเลื่อนเงินเดือน ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ.

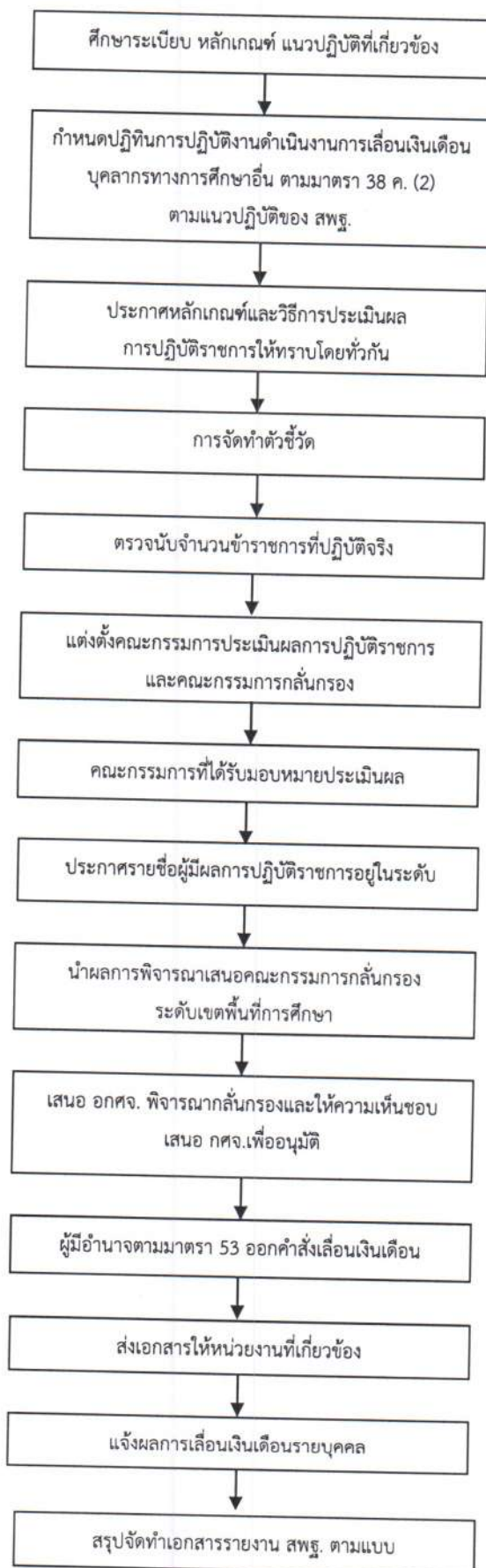
๕.๑๙ รายงานข้อมูลการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการฯ ตามผลการพิจารณา ไปยัง สพฐ.เพื่อตรวจสอบการใช้วงเงินเลื่อน

๑) เอกสารหมายเลข ๑๒ บัญชีแสดงผลการพิจารณาเสนอขอเลื่อนเงินเดือนข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒)

๒) เอกสารหมายเลข ๑๓ บัญชีแสดงผลการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการพลเรือน/ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ตามผลการพิจารณา

๕.๒๐ สิ้นเดือนเมษายน/ ตุลาคม จ่ายเงินเดือนข้าราชการฯ ตามคำสั่งเลื่อนเงินเดือน

6. แผนภูมิแสดงขั้นตอนการปฏิบัติงาน

๗. รูปแบบที่ใช้

เป็นไปตามแบบที่ ก.ค.ศ. และ สพฐ.กำหนด

๘. เอกสาร/หลักฐานอ้างอิง

๑. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓

๒. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑

๓. หนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ.ที่ ศธ ๐๒๐๖.๕/ว ๒๓ ลงวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

๔. กฎ ก.พ.ว่าด้วยการเลื่อนเงินเดือน พ.ศ.๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๕. หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร.๑๐๑๒.๒/ว ๗ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘

๖. ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

๘. หนังสือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๔๐๐๙/ว ๑๐๗๕ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เรื่อง ชักซ้อมการเลื่อนเงินเดือนข้าราชการและเลื่อนขั้นค่าจ้างลูกจ้างประจำ ครั้งที่ ๑ (๑ เมษายน ๒๕๖๕)

๙. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๙/๒๕๖๐ เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ สั่ง ณ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐

๙. ข้อสังเกต

๑. ผู้ที่จะได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนอยู่ในเงื่อนไข ดังนี้

- ในครั้งปีที่แล้วมาต้องได้รับการบรรจุเข้ารับราชการมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๔ เดือน
- ได้รับอนุญาตให้ไปศึกษา ฝึกอบรม/ดูงาน/ปฏิบัติการวิจัยในประเทศหรือต่างประเทศ

ต้องมีเวลาปฏิบัติราชการไม่น้อยกว่า ๔ เดือน

- ไม่ถูกสั่งพักราชการเกินกว่า ๒ เดือน
- ไม่ลา/ไม่มาสาย เกินจำนวนครั้งที่กำหนด (ลาเกิน ๘ ครั้ง มาทำงานสายเกิน ๙ ครั้ง)
- ไม่ขาดราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- ลาไม่เกิน ๒๓ วันทำการ โดยไม่รวมการลาอุปสมบท/คลอดบุตรไม่เกิน ๙๐ วัน ลาป่วยซึ่งจำเป็นไม่เกิน ๖๐ วัน (ทำการ) /ป่วยประสบอันตราย/พักผ่อน/ตรวจเลือก/เตรียมพล/ทำงานองค์การระหว่างประเทศ

- ผู้เกษียณอายุราชการ ส่งเลื่อนเงินเดือน ๓๐ กันยายน

๒. การจัดสรรวงเงินเลื่อนเงินเดือนเป็นอำนาจของส่วนราชการ (สพฐ.)

ประโยชน์ของคู่มือ

๑. ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต ๑ มีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินงานของระบบงานการเงินเดือน
๒. สามารถใช้เป็นคู่มือในการดำเนินงานการเงินเดือนได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ
๓. สามารถดำเนินการได้ภายในกลุ่มงานของตนเองอย่างถูกต้องรวดเร็ว
๔. สามารถนำหนังสือหรือเอกสารกลับไปปฏิบัติงานที่บ้านได้โดยไม่ต้องรอนหนังสือสั่งการจาก สพฐ.
๕. เป็นแนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรผู้ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานการเงินเดือน
๖. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๑ ได้ดำเนินการตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่นตามมาตรา ๓๘ ค.(๒) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๕๓

ด้านที่ 7 วินัยและการรักษาวินัย

ความหมายของวินัยข้าราชการครูวินัยคือ กฎหมาย กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ และแบบธรรมเนียมที่กำหนดให้ปฏิบัติตามหรืองดเว้นการปฏิบัติ

วินัยข้าราชการ คือ แบบแผนความประพฤติที่กำหนดให้ข้าราชการควบคุมตนเองและควบคุม

ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ประพฤติดี ปฏิบัติดี ละเว้นการประพฤติในทางไม่ชอบไม่ควร

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้าม และข้อปฏิบัติไว้ในหมวด โดยเคร่งครัด ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีวินัยป้องกันมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า กระทำความผิดวินัย หากผู้บังคับบัญชาละเลยการปฏิบัติหน้าที่จะถือว่าผู้บังคับบัญชาทำความผิดวินัยเสียเอง

ในการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลทุกฝ่ายของสถานศึกษาให้อยู่ในระเบียบวินัยและจรรยาบรรณ อันดีงาม เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร เพิ่มพูนประสิทธิภาพในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสเป็นธรรม และก่อให้เกิดผลดีแก่ทางราชการนั้น มีหลักเกณฑ์ต่างๆที่บุคลากรจำเป็นต้องรับรู้และถือ ปฏิบัติ ดังนี้

1. วินัยและการรักษาวินัย

โดยโรงเรียนบ้านตะโกละทะเลอ ได้ยึดถือและปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ โทษทางวินัยมี 5 สถาน ได้แก่

- 1.1 ภาคทัณฑ์
- 1.2 ตัดเงินเดือน
- 1.3 ลดขั้นเงินเดือน
- 1.4 ปลดออก
- 1.5 ไล่ออก

สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. ภาคทัณฑ์หรือการว่ากล่าวตักเตือน ใช้ในกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ การว่ากล่าวตักเตือนไม่ต้องทำเป็นหนังสือ แต่การทำทัณฑ์บนต้องทำเป็นหนังสือ โทษภาคทัณฑ์ใช้ลงโทษในกรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อน สำหรับโทษภาคทัณฑ์ไม่ต้องมีการเลื่อนขั้นเงินเดือน

2. โทษตัดเงินเดือนและลดขั้นเงินเดือน ใช้ลงโทษในความผิดที่ไม่ถึงกับเป็นความผิดร้ายแรงและไม่ใช้กรณีที่เป็นความผิดเล็กน้อย

3. โทษปลดออกและไล่ออกใช้ลงโทษในกรณีที่เป็นความผิดร้ายแรงเท่านั้น ส่วนการลดโทษความผิดวินัยร้ายแรงห้ามลดโทษต่ำกว่าปลดออก

2. จรรยาบรรณวิชาชีพครู มีดังนี้

ด้านการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การเรียนการสอน และการส่งเสริม การเรียนรู้ของผู้เรียน

- 2.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ
- 2.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผล ที่จะเกิดแก่ผู้เรียน
- 2.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ
- 2.4 พัฒนาแผนการสอน ให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง
- 2.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 2.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวร ที่เกิดแก่ผู้เรียน
- 2.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพ ของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- 2.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน
- 2.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษา อย่างสร้างสรรค์ 2.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชน อย่างสร้างสรรค์
- 2.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ในการพัฒนา
- 2.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

ด้านจรรยาบรรณของวิชาชีพครู แบ่งเป็น 5 ด้าน

1) จรรยาบรรณต่อตนเอง : ครูต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้าน วิชาชีพบุคลิกภาพ วิสัยทัศน์ ให้ทัน ต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ : ครูต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ

3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

- ครูต้องส่งเสริม ให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงาม แก่ศิษย์และผู้รับบริการ
- ครูต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจแก่ศิษย์ และ ผู้รับบริการ ตาม บทบาทหน้าที่ โดยเสมอหน้า
- ครูต้องประพฤติปฏิบัติตน เป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และใจ
- ครูต้องไม่กระทำความ เป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญ ทางกายสติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์ และผู้รับบริการ
- ครูต้องให้บริการด้วยความจริงใจ และเสมอภาค โดยไม่เรียกรับ หรือยอมรับ ผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ : ครูพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อย่าง สร้างสรรค์ โดยยึดมั่นใน ระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

5) จรรยาบรรณต่อสังคม : ครูพึงประพฤติปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ ของส่วนรวม และยึดมั่นใน การปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข

3. การลงเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการของโรงเรียนบ้านตะโละหลอ มีแนวในการปฏิบัติดังนี้

- 3.1 ครูทุกคนต้องมาปฏิบัติงานก่อนเวลา 08.00 น. และต้องไม่เกิน 08.30 น.
- 3.2 การมาปฏิบัติงานต้องลงชื่อและเวลามา ด้วยตนเองทุกครั้งทั้งก่อนเข้าทำงาน

3.3 การลงชื่อมาปฏิบัติหน้าที่ ไม่ให้กระทำการแทนกัน

3.4 เฉพาะครูผู้มาปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวัน ต้องมาถึงโรงเรียนก่อนเวลา 07.30 น.และเริ่มปฏิบัติหน้าที่เวลา 07.30 น.

3.5 ครูทุกคนต้องร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง ร่วมกำกับดูแลและนักเรียนทุกวัน ยกเว้นครูผู้กำลังปฏิบัติหน้าที่เร่งด่วนตามคำสั่งอื่นๆ

3.6 ครูประจำชั้นและผู้ช่วยครูทุกคนต้องควบคุมดูแลนักเรียนในการเข้าแถวเคารพธงชาติและร่วมทำกิจกรรมจนเวลาขึ้นเรียน

3.7 ครูทุกคนต้องอยู่ปฏิบัติงานจนหมดเวลาปฏิบัติหน้าที่ตามเวลาปกติ คือ 16.00 น.ยกเว้นครูที่ปฏิบัติหน้าที่เวรและที่รับผิดชอบงานพิเศษอื่นๆ ต้องปฏิบัติหน้าที่จนถึงเวลา 16.30 น.

4. หลักเกณฑ์การขาด ลา มาสาย มีดังนี้

การลาของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. 2555 โดยอนุโลม มี 11 ประเภท คือ

- 4.1 การลาป่วย
- 4.2 การลาคลอดบุตร
- 4.3 การลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร
- 4.4 การลากิจส่วนตัว
- 4.5 การลาพักผ่อน
- 4.6 การลาอุปสมบทหรือการไปประกอบพิธีฮัจย์
- 4.7 การลาเข้ารับการตรวจเลือกหรือรับการเตรียมพล
- 4.8 การลาไปศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย หรือดูงาน
- 4.9 การลาไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ
- 4.10 การลาติดตามคู่สมรส
- 4.11 การลาไปฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ

4.1 ลาป่วย

การลาป่วย หมายความว่า เป็นการลาหยุดเพื่อรักษาตัวเมื่อมีอาการป่วย

หลักเกณฑ์การลา

- ลาป่วยติดต่อกันตั้งแต่สามสิบวันขึ้นไปต้องมีใบรับรองแพทย์
- การลาป่วยไม่ถึงสามสิบวัน ไม่ว่าจะเป็นอย่างเดียวหรือหลายครั้งติดต่อกัน ถ้าผู้มีอำนาจอนุญาตเห็นสมควรจะสั่งให้มีใบรับรองแพทย์ หรือสั่งให้ผู้ลาไปรับการตรวจจากแพทย์ของทางราชการ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตก็ได้
- มีสิทธิได้รับเงินเดือนระหว่างลาป่วยปีหนึ่งได้ 60-120 วัน การเสนอหรือจัดส่งใบลา
- ให้เสนอหรือจัดส่งใบลาต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ จนถึงผู้มีอำนาจอนุญาต
- ให้เสนอหรือจัดส่งใบลาก่อนหรือในวันทีลากี้ได้ ยกเว้นในกรณีจำเป็นจะเสนอหรือจัดส่งใบลาวันแรกที่มาปฏิบัติราชการก็ได้

- กรณีป่วยจนไม่สามารถจะลงชื่อในใบลาได้ จะให้ผู้อื่นมาแทนก็ได้ แต่เมื่อสามารถลงชื่อได้แล้วต้องเสนอหรือจัดส่งใบลาโดยเร็ว
- การลาป่วย แม้จะมีราชการจำเป็นเกิดขึ้นในระหว่างลาป่วยอยู่นั้น ผู้มีอำนาจอนุญาตก็ไม่สามารถเรียกตัวผู้นั้นมาปฏิบัติงานได้ ทั้งนี้เพราะการลาป่วยเป็นเรื่องจำเป็น

4.2 การลาคลอดบุตร

ผู้อำนวยการสถานศึกษา อนุญาตได้ ลาได้ไม่เกิน 90 วัน โดยได้รับเงินเดือน ระหว่างลา ในส่วนของเงินวิทยฐานะให้เบิกจ่ายเงินวิทยฐานะระหว่างลาได้ไม่เกิน 90 วัน

4.3 การลาไปช่วยเหลือภริยาที่คลอดบุตร

ผู้อำนวยการสถานศึกษา อนุญาตได้ครั้งหนึ่งไม่เกิน 15 วันทำการ และหากลา ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ภริยาคลอดบุตร ให้ได้รับเงินเดือนระหว่างลาไม่เกิน 15 วันทำการ หากลาเมื่อ พ้น 30 วันนับแต่วันที่ภริยาคลอดบุตร ไม่ให้ได้รับเงินเดือนระหว่างลา ในส่วนของเงินวิทยฐานะอยู่ ระหว่างพิจารณากำหนดรายละเอียด เนื่องจากเป็นประเภทการลาที่กำหนดขึ้นใหม่

4.4 ลากิจส่วนตัว

การลากิจส่วนตัว ความหมายว่า เป็นการลาหยุดเพื่อทำธุระ เช่น ลาหยุดเพื่อ ดูแลรักษาผู้ป่วย เป็นต้น ผู้อำนวยการสถานศึกษา อนุญาตได้ครั้งหนึ่งไม่เกิน 30 วัน อนุญาตได้ครั้งหนึ่งไม่ เกิน 45 วัน ปีหนึ่งลา โดยได้รับเงินเดือนระหว่างลาได้ไม่เกิน 45 วันทำการ แต่ในปีที่เริ่มเข้ารับราชการ ลาโดยได้รับเงินเดือนระหว่างลาได้ไม่เกิน 15 วันทำการ

การลากิจส่วนตัวอาจแยกได้ ดังนี้

- การลากิจส่วนตัว (ด้วยเหตุอื่น)
- การลากิจส่วนตัวเพื่อเลี้ยงดูบุตร

หลักเกณฑ์การลากิจส่วนตัวด้วยเหตุอื่น

- มีสิทธิได้รับเงินเดือนระหว่างลา เมื่อมีราชการจำเป็นเกิดขึ้นในระหว่างลากิจส่วนตัวอยู่นั้น ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจอนุญาตจะเรียกตัวผู้นั้นมาปฏิบัติงานก็ได้

หลักเกณฑ์การลากิจส่วนตัวเพื่อเลี้ยงดูบุตร

- ข้าราชการที่ได้ลาคลอดบุตร 90 วัน (นับวันหยุดราชการรวมด้วย) โดยได้รับ เงินเดือนแล้ว มีสิทธิลากิจส่วนตัวเพื่อเลี้ยงดูบุตรต่อเนื่องจากการคลอดบุตรไม่เกิน 150 วันทำการ โดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือนระหว่างลา
- ระหว่างลากิจส่วนตัวเพื่อเลี้ยงดูบุตร แม้จะมีราชการจำเป็นเกิดขึ้นระหว่างลา อยู่ผู้นั้นผู้มีอำนาจอนุญาตก็ไม่สามารถเรียกตัวผู้นั้นมาปฏิบัติราชการได้

การเสนอหรือจัดส่งใบลา

- ให้เสนอหรือจัดส่งใบลาต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ จนถึงผู้มีอำนาจอนุญาต ต้องได้รับ อนุญาตก่อนจึงหยุดราชการได้ เว้นแต่ มีเหตุจำเป็นไม่สามารถรอรับอนุญาตได้
- ต้องได้รับอนุญาตก่อนจึงหยุดราชการได้ เว้นแต่ มีเหตุจำเป็นไม่สามารถรอรับ
- ให้จัดส่งใบลาพร้อมระบุเหตุจำเป็นไว้แล้วลาหยุดไปก่อนได้ แต่จะต้องชี้แจง เหตุผลให้ผู้มีอำนาจอนุญาตทราบโดยเร็ว หรือมีเหตุพิเศษ ที่ไม่อาจเสนอ หรือจัดส่งใบลาก่อนหยุด เมื่อหยุด

ไปแล้ว ให้เสนอหรือจัดส่งในลาพร้อมระบุเหตุผลความจำเป็นต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ
จนผู้มีอำนาจ อนุญาตทราบทันทีในวันแรกที่มาปฏิบัติราชการ

อำนาจการอนุญาต

- ผู้อำนวยการสถานศึกษา ลาป่วย ครั้งหนึ่งไม่เกิน 60 วันทำการ ลากิจส่วนตัว ครั้งหนึ่งไม่เกิน 30 วันทำการ นอกเหนือจากนี้เป็นอำนาจ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกณฑ์การลาป่วยครั้ง ปฏิบัติงานในโรงเรียน สายกิน 6 ครั้ง
- เกณฑ์การมาสายเนื่องๆ ปฏิบัติงานในโรงเรียน สายกิน 8 ครั้ง
- ข้อยกเว้น
- ลาเกิน (ลาป่วยครั้ง) จำนวนครั้งที่กำหนด ไม่ได้เลื่อนขึ้นเงินเดือน เว้นแต่ถ้าวันลาไม่เกิน 15 วันและมีการผลปฏิบัติดีเด่นอาจผ่อนผันให้เลื่อนเงินเดือนได้
- มาทำงานสายเนื่อง ๆ ไม่ได้เลื่อนขึ้นเงินเดือน ลาป่วย+ ลากิจส่วนตัว เกินกว่า 23 วันทำการ ไม่ได้เลื่อนขึ้นเงินเดือน

โรงเรียนบ้านตะโกละหะลอได้ดำเนินการวินัยและการรักษาวินัย

➤ คู่มือ การดำเนินการทางวินัย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

คู่มือ
การดำเนินการทางวินัย
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หนังสือ “คู่มือการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เล่มนี้ สำนักงาน ก.ค.ศ. ได้จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อให้ส่วนราชการและหน่วยงานการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานด้านวินัย การดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 สารสำคัญประกอบด้วย คำอธิบายด้วยบทตามหมวด 6 ว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย องค์ประกอบความผิดกรณีต่าง ๆ หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการทางวินัย แนวทางและวิธีการสอบสวน ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 หลักในการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ แนวทางการลงโทษ เงื่อนไขและความสมบูรณ์ของคำสั่งลงโทษ การออกจากราชการ การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ พร้อมด้วยหลักกฎหมาย และหลักปฏิบัติราชการตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

สำนักงาน ก.ค.ศ. จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือคู่มือการดำเนินการทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเล่มนี้ ซึ่งเขียนโดยนางวงจันทร์ ชิวหาดาวิรุจน์ รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านกฎหมาย จะเป็นประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้บังคับบัญชา กรรมการสอบสวน นิติกร เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ตามสมควร

สำนักงาน ก.ค.ศ.

กันยายน 2553

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

บทที่	1	บททั่วไป	1
		การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	1
		โครงสร้างของ ก.ค.ศ.	3
		บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ.	4
		การดำเนินงานของ ก.ค.ศ.	6
		โครงสร้าง อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา	13
		อำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา	14
		ตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	15
		ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง	19
		การบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ	21
		การจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา	22
		ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับโครงสร้างและการจัดองค์กรบริหารงานบุคคล	24
บทที่	2	วินัยและการรักษาวินัย	27
		ความหมายของวินัย	27
		ความสำคัญของวินัยที่มีต่อการศึกษา	28
		จุดมุ่งหมายของวินัย	28
		การรักษาวินัย	29
		บทบาทของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการรักษาวินัย	29
		วัตถุประสงค์ของการรักษาวินัย	29
		ลักษณะของวินัย	29
		ข้อกำหนดเรื่องวินัย	31
		บทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย	31
		มาตรา 82	32
		มาตรา 83	32
		มาตรา 84	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
มาตรา 85	42
มาตรา 86	46
มาตรา 87	51
มาตรา 88	57
มาตรา 89	61
มาตรา 90	62
มาตรา 91	65
มาตรา 92	67
มาตรา 93	68
มาตรา 94	71
มาตรา 95	79
มาตรา 96	82
มาตรา 97	84
บทที่ 3	
การดำเนินการทางวินัย	85
ความหมาย	85
การสืบสวน	86
ประเภทของการสืบสวน	88
- การสืบสวนที่ไม่เป็นการดำเนินการทางวินัย	88
- การสืบสวนที่เป็นการดำเนินการทางวินัย	90
ตัวอย่างการสืบสวน	90
วิธีดำเนินการ	90
ตัวอย่างการสืบสวนกรณียังไม่รู้ตัวผู้ถูกกล่าวหา	91
แผนภูมิก่อนการดำเนินการทางวินัย	92
ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย	93
การตั้งเรื่องกล่าวหา	93
การสอบสวน	94

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ประเภทของการสอบสวน	95
- การสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง	95
- การสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง	95
หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน	97
1) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	97
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 118/2551	99
2) องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน	99
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 28/2547	100
3) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	100
4) การแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาและคณะกรรมการสอบสวนทราบ	103
5) สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา	103
6) การคัดค้านกรรมการสอบสวน	105
7) การคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	106
8) กรรมการสอบสวนรายงานเหตุอันอาจถูกคัดค้าน	108
9) การเปลี่ยนแปลงกรรมการ	109
10) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน	110
11) การประชุม	112
12) ลำดับขั้นตอนการสอบสวน	114
13) หน้าที่ของประธานเมื่อได้รับแจ้งคำสั่ง	114
14) การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา	115
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 197/2548, อ. 21/2550	116
และ อ. 153/2547	
15) กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา	119
16) การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา	120
17) การกำหนดประเด็นสอบสวน	130
18) การสอบสวนพยานบุคคล	133
19) การสอบสวนปรากฏการณ์กระทำผิดในเรื่องอื่น	136
20) การสอบสวนพาดพิงไปถึงผู้อื่น	137

สารบัญ (ต่อ)

			หน้า
		21) การสอบสวนด้วยเหตุอื่นแล้วพบมูลความผิดวินัยร้ายแรง	138
		22) การสอบสวนกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุด	138
		23) การสอบสวนกรณีผู้ถูกกล่าวหาโอน/ย้าย	139
		24) การสอบสวนเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา	139
		คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 463/2551	141
		25) การสอบสวนหรือการดำเนินการทางวินัยผู้ออกจากราชการไปแล้ว	142
		26) การรวบรวมพยานหลักฐาน	143
		27) การขอขยายเวลาการสอบสวน	145
		28) การทำรายงานการสอบสวน	148
		29) การสอบสวนเพิ่มเติม	164
		30) การตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวน	165
		31) การพิจารณาสั่งการของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	166
		32) การกำหนดเวลาและขั้นตอนการสอบสวน	167
บทที่	4	การพิจารณาความผิด การกำหนดโทษ และการลงโทษ	172
		การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ	172
		ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ	172
		หลักการพิจารณาความผิด	173
		แนวทางการพิจารณาวินัยของศาลปกครอง	174
		การพิจารณากำหนดโทษ	177
		การลงโทษทางวินัย	180
		ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ	183
		แนวทางการลงโทษทางวินัยตามมติคณะรัฐมนตรี	184
		คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 89/2549	184
		ข้อควรคำนึงในการสั่งลงโทษ	187
		การดำเนินการระหว่างดำเนินการทางวินัย	189
		การให้พักราชการ	190
		หลักเกณฑ์และวิธีการสั่งพักราชการ	190
		การให้ออกจากราชการไว้ก่อน	193
		คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 162/2548	194

สารบัญ (ต่อ)

			หน้า
		หลักเกณฑ์และวิธีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน	194
		การสั่งให้ผู้ถูกพักราชการหรือผู้ถูกให้ออกจากราชการไว้ก่อน	195
		กลับเข้ารับราชการ	
บทที่	5	การออกจากราชการ	198
		ความหมาย	198
		การพ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการ	198
		การออกจากราชการเพราะตาย	199
		การพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	199
		การลาออกจากราชการ	200
		การออกจากราชการเพราะถูกสั่งให้ออก	201
		ถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก	206
		ถูกสั่งให้ออกกรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา 109	206
บทที่	6	การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ	209
		หลักเกณฑ์	209
		การรายงาน	212
		การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง	212
		การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง	215
		การรายงานการสั่งให้ออกจากราชการ	217
		กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สอนระดับปริญญา	220
		กรณีที่ต้องรายงาน ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา	220
		แบบบันทึกสรุปประวัติและข้อเท็จจริง	222
บทที่	7	การอุทธรณ์	227
		ความหมาย	227
		ความสำคัญ	227
		การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ	227
		คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 87/2550	229
		การอุทธรณ์โทษวินัยไม่ร้ายแรง	229

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การอุทธรณ์โทษวินัยร้ายแรง	230
สิทธิของผู้อุทธรณ์	230
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 442/2545 , ที่ อ. 3/2546 และ ที่ อ. 109/2546	233
การพิจารณาอุทธรณ์	233
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 315/2549	238
บทที่ 8 การร้องทุกข์	240
ความหมาย	240
ความสำคัญ	240
ขั้นตอนและวิธีการร้องทุกข์	241
สิทธิของผู้ร้องทุกข์	243
ผู้มีอำนาจพิจารณาร้องทุกข์	244
ขั้นตอนการดำเนินการ	245
การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์	246
การนับระยะเวลา	248
บรรณานุกรม	249
ภาคผนวก	252
1. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ที่เกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย การดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์	252
2. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550	282
3. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549	302
4. กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2549	304

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5. กฎ ก.ค. ฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2542) ว่าด้วยการสั่งพักราชการ การให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา	306
6. กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. 2550	316
7. กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาร้องทุกข์ พ.ศ. 2551	325
8. ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551	332
9. ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548	339
10. ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548	356

บรรณานุกรม

- สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. รวมกฎหมาย กฎ ระเบียบการบริหารงานบุคคล
ด้านกฎหมายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา : โรงพิมพ์คุรุสภา,
2549
- สำนักงานศาลปกครอง. แนวคำวินิจฉัยคดีปกครองเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ : กรุงเทพฯ, 2551
- สำนักงานศาลปกครอง. บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ,
2549
- มูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครอง. สรุปแนวทางการปฏิบัติราชการ
จากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด เรื่อง การบริหารงานบุคคลภาครัฐ :
บริษัทพิชการพิมพ์ จำกัด, 2551
- สำนักงานศาลปกครอง. สรุปหลักปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด
พ.ศ. 2548 : บริษัทยูเนียนอูลตราไวโอเร็ด จำกัด, 2550
- อนันต์ จินดารัตน์. คำอธิบายวินัยข้าราชการครูและการออกจากราชการ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2542
- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาวินัย
เรื่อง การพัฒนามาตรฐานโทษทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา : กรุงเทพฯ, 2551
- อนันต์ จินดารัตน์. คู่มือการดำเนินการทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา : โรงพิมพ์การศาสนา, 2541
- สำนักงานศาลปกครอง. รายงานการปฏิบัติงานศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง
ประจำปี 2547
- ประวิณ ฦ นคร. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 สรุปสาระสำคัญ
และคำอธิบายรายมาตรา : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2551
- อำพล เจริญชีวินทร์. หลักกฎหมายจากคำสั่งศาลปกครองสูงสุด พ.ศ. 2544 : สำนักพิมพ์

เอกศักดิ์ คงตระกูล. การบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา : วารสาร
วิชาการศาลปกครอง ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พ.ค. – ส.ค.), 2549

สุพจน์ แสงครุฑ. ศึกษากรณีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครู สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างปี พ.ศ. 2535 – 2538 วิทยานิพนธ์
การศึกษาหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2541

กำพล วันทา. อำนาจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการครู : วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543

สติธร ชนนีโชติ. พฤติกรรมนิยม (Behavioralism) และสถาบันนิยม (Institutionalism)
ในการเมืองเรื่องการเลือกตั้งของไทย : วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 5 ฉบับที่ 3
กันยายน – ธันวาคม 2550

สำนักงาน ก.ค. รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามแนวพระราชดำริ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว : 2544

สำนักงาน ก.พ. คู่มือการดำเนินการทางวินัย : กลุ่มโรงพิมพ์สำนักบริหารกลาง
สำนักงาน ก.พ., 2549

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, 2552

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการดำเนินการทางวินัยสำหรับข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค. , 2550

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์ กรุงเทพมหานคร, 2546

ไพโรจน์ สิตปรีชา. การบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนไทย : บริษัทสำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กรุงเทพฯ, 2523

สำนักงานศาลปกครอง. สรุปแนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด
เรื่อง การบริหารงานบุคคลภาครัฐ : บริษัทพีพีการพิมพ์ จำกัด, 2551

มนูญ สะมาลา. ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาวินัยข้าราชการ : วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต

สุวรรณ ชนะสงคราม. การทำรายงานการสอบสวน, เอกสารอัดสำเนาประกอบการบรรยาย,
2550

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. ข้อวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดระบบองค์กรกลางบริหารงานบุคคล
ในหน่วยงานทางการศึกษา : กลุ่มงานกฎหมาย กรุงเทพฯ, 2545

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพและความคาดหวัง
ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการข้าราชการครู, 2552

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาวิจัย
เรื่อง การพัฒนามาตรฐานโทษทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา, 2551

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาวิจัย
เรื่อง การพัฒนากฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา, 2552

สำนักงานกิจการสตรีและครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
[www.women](http://www.women.family.go.th) family.go.th 2 women2/Gender New. 8 มีนาคม 2553

ความเห็นผู้บังคับบัญชา

ผลงานชิ้นนี้เป็นงานในหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับการประเมินโดยตรง ซึ่งรับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการกลุ่มวินัยและนิติการ เป็นผู้กำหนดกรอบแนวคิด และวางหลักในการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นข้อกฎหมายให้เกิดความชัดเจน ถูกต้อง เป็นธรรม มีเหตุผลอธิบายได้ และนำไปสู่การกำหนดแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเรื่องนี้เป็นประเด็นที่มีความละเอียดอ่อน มีผลกระทบต่อสิทธิประโยชน์ทางก้าวหน้า และขวัญกำลังใจของผู้ประกอบวิชาชีพ ในการศึกษาวิเคราะห์เสนอความเห็นจึงต้องมีความละเอียด รอบคอบ รัดกุม และโดยเฉพาะอย่างยิ่งการวินิจฉัยกลับหลักการเปลี่ยนแปลงไปจากหลักการเดิมนั้น ต้องใช้ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญสูงมากเป็นพิเศษ ซึ่งปัจจุบัน ก.ค.ศ. ได้กำหนดหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติตามแนวการวินิจฉัยของผู้รับการประเมิน จึงต้องถือว่าผลงานนี้เป็นการวางบรรทัดฐานการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการมีและการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นใหม่ ดังนั้น จึงเห็นว่า ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานที่มีคุณภาพสูงมาก

ลงชื่อ.....ผู้บังคับบัญชา

(นายประเสริฐ งามพันธุ์)

เลขาธิการ ก.ค.ศ.

คำนำ

ระบบการบริหารงานวินัย เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานบุคคลภาครัฐ อันเป็นหัวใจของระบบราชการในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรภาครัฐให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เพื่อให้ระบบราชการสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและนโยบายของรัฐได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งในปัจจุบันการบริหารงานวินัยของหน่วยงานการศึกษา ทั้งในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งข้าราชการครู ซึ่งมีหน้าที่ทำการสอนเป็นงานหลัก และได้รับมอบหมายหน้าที่นอกเหนือจากงานสอนให้ปฏิบัติงานพิเศษ ผู้ที่ได้รับมอบหมายส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการดำเนินการทางวินัย และไม่มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ย่อมทำให้เกิดความผิดพลาดบกพร่องได้ง่าย คำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นคำสั่งทางปกครอง หากถูกเพิกถอนย่อมมีผลกระทบต่อกระบวนการดำเนินการทางวินัยที่ผู้บังคับบัญชาอาจต้องไปเริ่มกระบวนการใหม่ อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบราชการโดยรวม

หนังสือ “คู่มือการดำเนินการทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เล่มนี้ ผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ บทความ ข้อหารือ และปัญหาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จากการเป็นวิทยากร รวมทั้งคำพิพากษาศาลปกครอง โดยนำมารวบรวมและเรียบเรียงเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้สำหรับผู้ที่สนใจได้เป็นอย่างดี

รวมบทความและการเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้
ด้านกฎหมาย วินัย อุทธรณ์ และร้องทุกข์
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ของ

นางวงจันทร์ ชีวธาดาวิรุจน์

สำนักงาน ก.ค.ศ.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

บทที่ 1

บททั่วไป

การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ข้าราชการครูเดิมเป็นข้าราชการพลเรือนประเภทหนึ่ง มีครูสภาเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคล ซึ่งทำหน้าที่แทน ก.พ. ตามพระราชบัญญัติครู พ.ศ. 2488 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2521 ต่อมาปี พ.ศ. 2523 ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 ซึ่งกำหนดให้มี “คณะกรรมการข้าราชการครู” เรียกโดยย่อว่า “ก.ค.” เป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู โดยในช่วงนี้ได้มีการโอนโรงเรียนประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และโอนข้าราชการส่วนจังหวัดประเภทครูไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติด้วย โดยอยู่ภายใต้การบริหารงานบุคคลของ ก.ค.

การให้มืองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูโดยเฉพาะ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยครูได้กำหนดให้ครูสภาเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูแทน ก.พ. เพราะข้าราชการครูมีจำนวนมากและกระจัดกระจายไปทั่วประเทศ อีกทั้งลักษณะงาน ตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการครูก็แตกต่างไปจากข้าราชการพลเรือนประเภทอื่น ประกอบกับครูสภามีได้จัดตั้งขึ้นเป็นส่วนราชการเพื่อการบริหารงานบุคคล ทำให้ไม่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่บริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูต่อไปตามโครงสร้างและระบบการบริหารการศึกษาที่ปรับปรุงใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงสร้างและระบบการบริหารการศึกษาที่กำหนดให้มอบอำนาจการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูไปดำเนินงานในระดับจังหวัด เพื่อให้การบริหารงานบุคคลมีความคล่องตัวและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบและกระบวนการผลิตและพัฒนาครู

ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง¹ โดยกำหนดให้มีระบบใบประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นวิธีการอย่างหนึ่งในการที่ให้ผู้เข้าสู่วิชาชีพครูได้มีมาตรฐานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ โดยมีการกำหนดว่าผู้ที่เข้าสู่วิชาชีพครูได้นั้น จะต้องมิใบประกอบวิชาชีพครูก่อน² และให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู³ โดยให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการบริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547⁴ เป็นกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งใช้บังคับแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งที่อยู่ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงวัฒนธรรม หรือกระทรวงอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2547 จัดตั้งองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอยู่ในรูปของคณะกรรมการ เรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เรียกโดยย่อว่า “ก.ค.ศ.” และมีการปรับเปลี่ยนระบบบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยกำหนดให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลเดียวกัน กล่าวคือ ครู ซึ่งเป็นข้าราชการครูตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523 และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นข้าราชการพลเรือนที่ปฏิบัติงานในสำนักงานซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษา เป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลาง

¹ มาตรา 52 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

² มาตรา 53 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

³ มาตรา 54 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

⁴ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 79 ก วันที่ 23 ธันวาคม 2547

บริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกฎหมายได้กำหนดให้มีองค์กรซึ่งทำหน้าที่บริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไว้เพียง 2 ระดับ คือ

1. ก.ค.ศ.
2. อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

“ก.ค.ศ.” ซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคล ทำหน้าที่หลักในระดับนโยบายของส่วนกลาง โดยมีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ “สำนักงาน ก.ค.ศ.”⁵ เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของ ก.ค.ศ. และ

“อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา”⁶ ซึ่งเป็นองค์กรรองรับการกระจายอำนาจ มีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับผิดชอบในการปฏิบัติงานราชการที่เป็นอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และตามที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย และให้มี “อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง”⁷ สำหรับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

โครงสร้างของ ก.ค.ศ.

โดยการดำเนินงานบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จะดำเนินการในรูปองค์กรคณะบุคคล ที่เรียกว่า “คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” เรียกโดยย่อว่า ก.ค.ศ. (Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission : TEPC) เป็นองค์กรกลางทำหน้าที่กำหนดนโยบาย ออกกฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีสำนักงานคณะกรรมการ

⁵ มาตรา 20 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

⁶ มาตรา 21 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

⁷ มาตรา 25 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. (Office of the Teacher Civil Service and Educational Personnel Commission : OTEPC) ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของ ก.ค.ศ. กล่าวคือ เป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.ค.ศ. โดยองค์ประกอบของ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) เป็นลักษณะไตรภาคี ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย คือ กรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และกรรมการผู้แทน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 31 คน ⁸ ดังนี้

- (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน
- (2) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นรองประธาน
- (3) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวน 8 คน
- (4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และ
- (5) กรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 12 คน

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ.

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 19 กำหนดให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) กำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ความเห็นชอบจำนวนและอัตราตำแหน่งของหน่วยงานการศึกษา
- (3) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีในกรณีที่ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงไปมาก หรือการจัดสวัสดิการหรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ยังไม่เหมาะสม เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในอันที่จะปรับปรุงเงินเดือน เงินวิทยฐานะ

⁸ มาตรา 7 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม

(4) ออกกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กฎ ก.ค.ศ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

(5) พิจารณาวินิจฉัยตีความปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วให้หน่วยงานการศึกษาปฏิบัติตามนั้น

(6) พัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการพิทักษ์ ระบบคุณธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(7) กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือน หรือค่าตอบแทน

(8) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(9) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่นแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

(10) พิจารณาตั้ง อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และคณะอนุกรรมการอื่นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

(11) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา แนะนำและชี้แจงด้านการบริหาร งานบุคคลแก่หน่วยงานการศึกษา

(12) กำหนดมาตรฐาน พิจารณา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(13) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารงานบุคคล

ตรวจสอบ และปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากหน่วยงานการศึกษา ให้ผู้แทนของหน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ หรือบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ หรือบุคคลใดรายงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง ก.ค.ศ.

(14) ในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการหรือหน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติการโดยไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม หรือปฏิบัติการโดยขัดหรือแย้งกับกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติการดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราว เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา คณะอนุกรรมการหรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ปฏิบัติตามนั้น

(15) พิจารณารับรองคุณสมบัติของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ควรได้รับ

(16) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในเรื่องการปฏิบัติการต่าง ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(17) พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด และควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(18) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

การดำเนินงานของ ก.ค.ศ.

เนื่องจากลักษณะโครงสร้างของ ก.ค.ศ. เป็นไปในรูปของคณะกรรมการ ฉะนั้น การดำเนินงานต่าง ๆ ของ ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานสำนักงาน ก.ค.ศ. เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ และมีอนุกรรมการวิสามัญ

คณะต่าง ๆ ซึ่ง ก.ค.ศ. ตั้งขึ้นตามมาตรา 17 เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ” ทำหน้าที่พิจารณา กลั่นกรองเสนอความเห็นและวินิจฉัยเรื่องต่าง ๆ แทน ก.ค.ศ.

การดำเนินงานของ ก.ค.ศ. นั้น ในทางปฏิบัติเมื่อส่วนราชการหรือเขตพื้นที่การศึกษา ได้เสนอเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้ ก.ค.ศ. พิจารณา รวมถึงข้อหาหรือซึ่งเป็นปัญหา ทั้งข้อกฎหมาย และในทางปฏิบัติสำนักงาน ก.ค.ศ. จะเป็นผู้รับเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านั้น และเจ้าหน้าที่ สำนักงาน ก.ค.ศ. ซึ่งแบ่งตามกลุ่มภารกิจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ จะเป็นผู้พิจารณาในขั้นต้น โดยรวบรวมข้อมูลศึกษาวิเคราะห์ปัญหาทำความเข้าใจเสนอ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ ที่ ก.ค.ศ. ตั้งขึ้น พิจารณาวินิจฉัย เมื่อ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว สำนักงาน ก.ค.ศ. ก็จะแจ้ง หน่วยงานหรือส่วนราชการที่เสนอเรื่องได้ทราบต่อไป หากเรื่องใดที่เป็นนโยบาย หรือมีปัญหา สำคัญจะนำเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา ก่อนแจ้งให้หน่วยงานหรือส่วนราชการเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

อ.ก.ค.ศ.วิสามัญคณะต่าง ๆ ที่ ก.ค.ศ. ตั้งขึ้น เพื่อทำการแทน ก.ค.ศ. นั้น มีบทบาทอย่างมาก ในการเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยกลั่นกรองเรื่องต่าง ๆ และพิจารณาเสนอความเห็นต่อ ก.ค.ศ. จึงต้องพิจารณาแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานบุคคลอย่างแท้จริง เพื่อให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ในปัจจุบัน ก.ค.ศ. มี อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ รวม 10 คณะ ดังนี้

1. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พิจารณาร่างและตรวจสอบความถูกต้องและความชอบด้วยกฎหมายของร่างกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพิจารณาวินิจฉัยและตีความปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตอบข้อหาหรือในประเด็นปัญหา

ข้อกฎหมาย รวมทั้งพิจารณาเรื่องการแก้ไขระเบียบประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

2. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการ มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พิจารณาเรื่องการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ และการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ คำร้องเรียนกล่าวโทษที่เกี่ยวกับวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งพิจารณาข้อหาหรือเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

3. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องอุทธรณ์และร้องทุกข์เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเรื่องร้องทุกข์ที่เห็นว่า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง กระทำการหรือมีมติขัดหรือแย้งกับกฎหมาย กฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือมีมติโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งพิจารณาเรื่องการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการที่เป็นงานที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

4. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการกำหนดกรอบอัตราจ้าง การกำหนดตำแหน่ง การบรรจุและแต่งตั้ง การโอน การย้าย การเปลี่ยนตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่งและระดับตำแหน่ง การบรรจุผู้ออกจากราชการหรือออกจากงานเข้ารับราชการ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และวินิจฉัยปัญหาในเรื่องดังกล่าว ตรวจสอบกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดกรอบอัตราจ้าง การกำหนดตำแหน่ง การบรรจุและแต่งตั้ง การโอน การย้าย การเปลี่ยนตำแหน่ง การแต่งตั้ง การเลื่อนตำแหน่ง และระดับตำแหน่ง การบรรจุผู้ออกจากราชการหรือออกจากงานเข้ารับราชการ การตัดโอนตำแหน่งและอัตราเงินเดือนของ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเลื่อนขึ้นเงินเดือน รวมทั้งการดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ก.ค.ศ. และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

5. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ.เกี่ยวกับการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ และวินิจฉัยปัญหาในเรื่องดังกล่าว พิจารณาร่างกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการประเมินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีและเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

6. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการพัฒนานโยบายและระบบบริหารงานบุคคล มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการเสนอแนะและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับนโยบายการผลิตและการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา นโยบาย วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ความเห็นชอบจำนวนและอัตราตำแหน่งในหน่วยงานการศึกษา ออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขและพัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าตอบแทน พิจารณารับรองคุณสมบัติของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือคุณสมบัติอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ควรได้รับ รวมทั้งพิจารณาเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมนิยมในเรื่องการปฏิบัติกรต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

7. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. ในส่วนของการบริหารงานบุคคลเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ เกี่ยวกับการออกกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการบริหาร

งานบุคคลนอกเหนือจากเกณฑ์ปกติ สร้างขวัญ กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา และพิจารณาคำขอการบรรจุและแต่งตั้งเป็นการเฉพาะรายในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

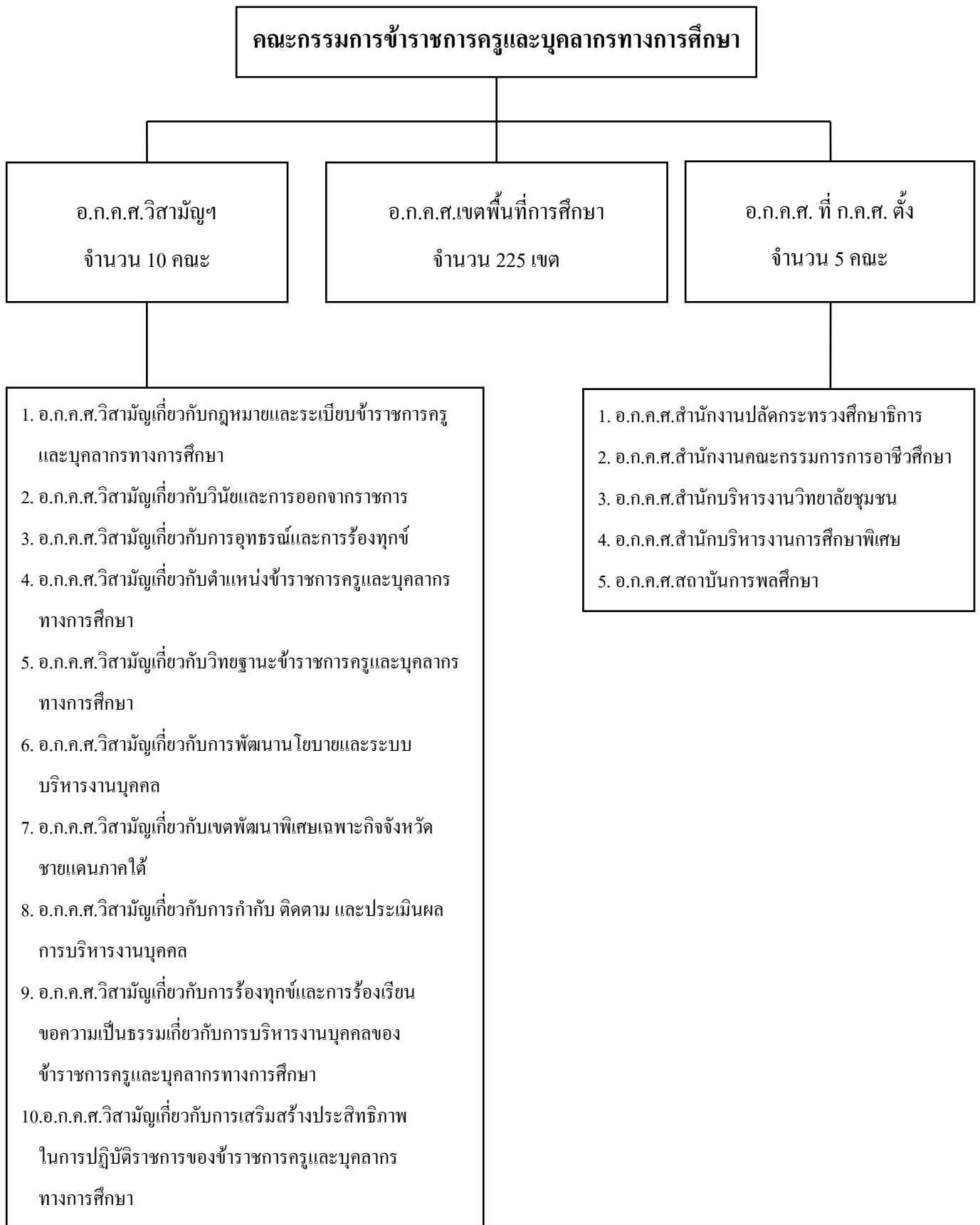
8. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารงานบุคคล มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการวางระบบและกลไกการตรวจติดตาม และประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ เพื่อให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และองค์คณะบุคคลที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และประเมินผลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ออกระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับการรายงานการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และพิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

9. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการร้องทุกข์ และการร้องเรียนขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องการร้องทุกข์ และเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่ยื่นต่อ ก.ค.ศ. หรือที่ตรวจพบเอง โดยให้มีอำนาจสืบสวน สอบสวน และสรุปข้อเท็จจริง พร้อมทั้งเสนอความเห็นต่อ ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา ภายในสามสิบวันทำการ และมีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติการ หรือการปฏิบัติตามมติเป็นการชั่วคราวในกรณีที่ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง คณะอนุกรรมการ หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติการโดยขัดหรือแย้ง หรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ (หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม และหากปล่อยปละละเลยไปจะเกิดความเสียหายแก่ราชการ) รวมทั้งมีอำนาจดำเนินการสืบสวน สอบสวนในกรณีที่มีการร้องเรียนกล่าวหาว่าอนุกรรมการใน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ หรือ

ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และเสนอต่อ ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

10. อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ทำการแทน ก.ค.ศ. เกี่ยวกับการเสนอแนะ และให้คำปรึกษาต่อ ก.ค.ศ. เกี่ยวกับนโยบายการวางระบบ กลไก และการออกระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการและมาตรการในการพัฒนาและการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจรรยาบรรณข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา เสนอแนะกรณีที่กำลังเผชิญเปลี่ยนแปลงไปมาก หรือการจัดสวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เหมาะสม เพื่อให้ ก.ค.ศ. พิจารณาเรื่องปรับปรุงเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่มค่าครองชีพ สวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม ต่อไป พิจารณาร่างกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และดำเนินการเกี่ยวกับการประเมิน ผลการปฏิบัติงานการประเมินเลื่อนขั้นเงินเดือนประสิทธิภาพ การให้ค่าตอบแทน การให้ได้รับเงินวิทยพัฒน์ เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ และสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่นของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ร่างนโยบาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีการ กลไก และ มาตรการในการพัฒนาการเสริมสร้างวินัย คุณธรรม และจริยธรรม ขวัญ กำลังใจ และการยกย่อง เชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้าง ขวัญและกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติ การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลแก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

การดำเนินงานของ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญ ทั้ง 10 คณะดังกล่าว นับว่าเป็นการแบ่งเบาภาระ ในการดำเนินงานของ ก.ค.ศ. เป็นอย่างมาก และทำให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โครงสร้าง อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ทำหน้าที่เป็นองค์กรบริหารงานบุคคลในระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นองค์กรปฏิบัติที่เป็นกลไกสำคัญรองรับการกระจายอำนาจ และรักษามาตรฐานการบริหารงานบุคคลและปกป้องระบบคุณธรรมแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ ก.ค.ศ. กำหนด

องค์ประกอบของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ตามมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เป็นลักษณะไตรภาคี ประกอบด้วยบุคคล 3 ฝ่าย จำนวน 10 คน ดังนี้

(1) ประธานอนุกรรมการซึ่งอนุกรรมการเลือกกันเองจำนวน 1 คน โดยเลือกจากอนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

(2) อนุกรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้แทน ก.ค.ศ. และผู้แทนครูสภา ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการศึกษา ด้านกฎหมาย หรือด้านการเงินการคลัง

(3) อนุกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 คน ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการศึกษา ด้านกฎหมาย และด้านการเงินการคลัง ด้านละ 1 คน

(4) อนุกรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 1 คน ผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 1 คน และผู้แทนบุคลากรทางการศึกษาอื่นจำนวน 1 คน

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

อนุกรรมการตาม (2) ซึ่งเป็นผู้แทน ก.ค.ศ. และอนุกรรมการตาม (3) ต้องไม่เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนอนุกรรมการตาม (2) ซึ่งเป็นผู้แทนครูสภาต้องเป็น

สมาชิกคุรุสภา และเป็นผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ อนุกรรมการตาม (2) และ (3) ต้องไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ ที่ปรึกษา หรือผู้มีตำแหน่งบริหารในพรรคการเมือง

คุณสมบัติอื่น หลักเกณฑ์และวิธีการได้มา วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของอนุกรรมการตาม (2) (3) และ (4) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

อำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจและหน้าที่ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณากำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งการกำหนดจำนวนและอัตราตำแหน่งและเกลี่ยอัตรา กำลังให้สอดคล้องกับนโยบาย การบริหารงานบุคคล ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(2) พิจารณาให้ความเห็นชอบการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

(3) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(4) พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(5) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การปกป้องคุ้มครองระบบ คุณธรรม การจัดสวัสดิการ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในหน่วยงานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

(6) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผล การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(7) จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

(8) จัดทำรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษา เพื่อเสนอ ก.ค.ศ.

(9) พิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องการบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษา ที่ไม่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารของหน่วยงานการศึกษา

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

ตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ระบบตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นระบบคุณวุฒิหรือระบบวิทยฐานะ (Academic Rank Classification = ARC) เป็นการกำหนดตำแหน่งตามคุณวุฒิ ประสบการณ์หรือความรู้ความสามารถ ความชำนาญการหรือความเชี่ยวชาญของบุคคล ซึ่งต่างกับระบบจำแนกตำแหน่ง (Position Classification = PC) เป็นการกำหนดตำแหน่งโดยคำนึงถึงลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบ ปริมาณ และคุณภาพของงาน โดยมุ่งหมายให้เป็นการจูงใจ และส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ มีขวัญและกำลังใจที่จะมุ่งมั่นพัฒนางานในหน้าที่ กล่าวคือ พัฒนาการเรียน การสอน อันจะส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษาและนักเรียนโดยตรง

1. ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มี 3 ประเภท⁹ ดังนี้

ก. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอน ได้แก่

⁹ มาตรา 38 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

- (1) ครูผู้ช่วย
- (2) ครู
- (3) อาจารย์
- (4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (5) รองศาสตราจารย์
- (6) ศาสตราจารย์

ตำแหน่งใน (1) และ (2) จะมีในหน่วยงานการศึกษาใดก็ได้ ส่วนตำแหน่งใน (3) ถึง (6) ให้มีในหน่วยงานการศึกษาที่สอนระดับปริญญา

ข. ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ได้แก่

- (1) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- (2) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- (3) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (5) ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ค. ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ได้แก่

- (1) ศึกษานิเทศก์
- (2) ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด หรือตำแหน่งของข้าราชการ

ที่ ก.ค.ศ. นำมาใช้กำหนดให้เป็นตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ¹⁰ ได้แก่

ก. ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะดังต่อไปนี้

- (1) ครูชำนาญการ
- (2) ครูชำนาญการพิเศษ

¹⁰ มาตรา 39 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

- (3) ครูเชี่ยวชาญ
- (4) ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ข. ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีวิทยฐานะดังต่อไปนี้

- (1) รองผู้อำนวยการชำนาญการ
- (2) รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- (3) รองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
- (4) ผู้อำนวยการชำนาญการ
- (5) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- (6) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
- (7) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญพิเศษ

ค. ตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา มีวิทยฐานะดังต่อไปนี้

- (1) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
- (2) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- (3) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญพิเศษ

ง. ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ มีวิทยฐานะดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
- (2) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- (3) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
- (4) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ

จ. ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้มีวิทยฐานะ

3. ตำแหน่งอาจารย์ดังต่อไปนี้ เป็นตำแหน่งทางวิชาการ¹¹

- (ก) อาจารย์
- (ข) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (ค) รองศาสตราจารย์
- (ง) ศาสตราจารย์

การบรรจุและแต่งตั้ง

การบรรจุ หมายถึง การรับบุคคลที่มีได้เป็นข้าราชการเข้ารับราชการ ซึ่งเป็นการทำให้มีสถานภาพเป็นข้าราชการตามกฎหมาย เช่น การบรรจุผู้สอบแข่งขันได้ การบรรจุผู้ได้รับคัดเลือก การบรรจุผู้เชี่ยวชาญระดับสูง เป็นต้น

การแต่งตั้ง หมายถึง การแต่งตั้งผู้ที่เป็นข้าราชการแล้วให้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นการทำให้มีอำนาจหน้าที่ตามตำแหน่งนั้น ๆ เช่น การแต่งตั้งผู้ได้รับการบรรจุในกรณีดังกล่าวข้างต้น การแต่งตั้งโยกย้าย การแต่งตั้งผู้เลื่อนระดับตำแหน่ง การแต่งตั้งผู้เลื่อนวิทยฐานะ การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ การแต่งตั้งให้กลับไปดำรงตำแหน่งเดิม การแต่งตั้งผู้รักษาการในตำแหน่ง การให้ข้าราชการประจำส่วนราชการ ประจำเขตพื้นที่การศึกษา โดยให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่เดิม (ยังรับเงินเดือนในอัตราเดิม) การให้ข้าราชการพ้นจากตำแหน่งหน้าที่และขาดจากอัตราเงินเดือน ในตำแหน่งเดิมไปรับเงินเดือนในอัตรากำลังทดแทน เป็นต้น

หลักเกณฑ์การบรรจุและแต่งตั้ง

การบรรจุและแต่งตั้งมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญ ดังนี้

- 1) การบรรจุผู้สอบแข่งขันได้ จะต้องบรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ (มาตรา 45)

¹¹ มาตรา 40 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

2) ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา 30 (พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ไม่มีบทกำหนดการขอยกเว้นในกรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30)

3) มีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง (มาตรา 46)

4) การบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งครูผู้ช่วย ต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม เป็นเวลา 2 ปี ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู

5) การบรรจุและแต่งตั้งผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้บรรจุและแต่งตั้งตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการ

6) การบรรจุและแต่งตั้งผู้สอบคัดเลือกให้บรรจุและแต่งตั้งตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ และประวัติการรับราชการ

7) การบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งที่ ก.ค.ศ. ยังมิได้กำหนดจะกระทำมิได้

ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้น มาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(1) การบรรจุและแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ เมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.ค.ศ. แล้วให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัดอยู่เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง และให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดนำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคับทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(2) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ

ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง โดยอนุมัติ ก.ค.ศ.

(3) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการ
สถานศึกษา ตำแหน่งผู้บริหารที่เรียกชื่ออย่างอื่น ตามมาตรา 38 ข. (5) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์
ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา 38 ค. (2) ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่ง
ซึ่งมีวิทยฐานะชำนาญการ ตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะ
เชี่ยวชาญ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งโดยอนุมัติ
อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

(4) การบรรจุและแต่งตั้งตำแหน่งครูผู้ช่วย ตำแหน่งครู และตำแหน่งบุคลากรทาง
การศึกษาอื่น ตามมาตรา 38 (2) ในสถานศึกษา ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจ
สั่งบรรจุและแต่งตั้ง โดยอนุมัติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

(5) การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมิได้อยู่ในสังกัด
เขตพื้นที่การศึกษา ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัดอยู่ เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ
และแต่งตั้ง โดยอนุมัติ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย เว้นแต่ตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะ
เชี่ยวชาญพิเศษ ให้ดำเนินการตาม (1) โดยอนุโลม

(6) การบรรจุและแต่งตั้งตำแหน่งอาจารย์ ตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ตำแหน่ง
รองศาสตราจารย์ และตำแหน่งศาสตราจารย์ ตามมาตรา 38 ก. (3) ถึง (6) ให้นำกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยให้สภาสถาบัน
อุดมศึกษาทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี เว้นแต่ ก.ค.ศ. จะกำหนด
ไว้เป็นอย่างอื่น

การบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการจัดระเบียบบริหารราชการแตกต่างไปจากกระทรวงอื่น โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 6 กำหนดให้จัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

- (1) ระเบียบบริหารราชการในส่วนกลาง
- (2) ระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา
- (3) ระเบียบบริหารราชการในสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาระดับปริญญาที่เป็นนิติบุคคล

การจัดระเบียบบริหารราชการในส่วนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรา 9 และมาตรา 10 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการและส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย

- (1) สำนักงานรัฐมนตรี
- (2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- (3) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- (4) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (5) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการมีปลัดกระทรวงคนหนึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการประจำในกระทรวง แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติราชการ กำกับการทำงานของส่วนราชการในกระทรวงให้เกิดผลสัมฤทธิ์ และประสานการปฏิบัติงานของส่วนราชการในกระทรวงให้มีเอกภาพสอดคล้องกัน รวมทั้งเร่งรัดติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในกระทรวงให้เป็นไปตามแผนงานของกระทรวง และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการของส่วนราชการในสำนักงานปลัดกระทรวงรองจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของสำนักงานปลัดกระทรวง

ส่วนราชการที่มีหัวหน้าส่วนราชการขึ้นตรงต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีเลขาธิการซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบควบคุมราชการ

ประจำในสำนักงาน แปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติการ กำกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการในสำนักงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งเร่งรัดติดตามและประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการในสำนักงาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานรองจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของข้าราชการในสำนักงานตลอดจนการจัดทำแผนพัฒนาของหน่วยงานตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 โดยให้

- (1) เลขาธิการสภาการศึกษารับผิดชอบบังคับบัญชาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- (2) เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบบังคับบัญชาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาด้วย
- (3) เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา รับผิดชอบบังคับบัญชาสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสถานศึกษาของรัฐในสังกัดที่เป็นนิติบุคคลที่จัดการศึกษาระดับปริญญา
- (4) เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รับผิดชอบบังคับบัญชาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสถานศึกษาของรัฐในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

การจัดระเบียบบริหารราชการเขตพื้นที่การศึกษา

เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 3 กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย ดังนั้น ในการจัดระเบียบบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดให้มีการจัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้¹²

¹² มาตรา 34 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

(1) **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา** ทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 36 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายอื่น รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา การพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา¹³

การจัดระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดให้มี “เขตพื้นที่การศึกษา” นี้เอง ทำให้โครงสร้างการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (เดิม) ซึ่งเคยมีหน่วยงานทางการศึกษาที่มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา ได้แก่ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด สำนักงานสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ถูกหลอมรวมกัน โดยจัดตั้งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และส่งผลให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มีองค์กรบริหารงานบุคคลเพียง 2 ระดับ คือ คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) และอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา (อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา)

(2) **สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น** เช่น โรงเรียน เป็นต้น มีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ¹⁴

¹³ มาตรา 37 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

¹⁴ มาตรา 39 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

อย่างไรก็ดี มีข้อสังเกตว่า การจัดระเบียบบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการข้างต้น ไม่ครอบคลุมถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานบางประเภท ได้แก่ สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ได้แก่ สถานศึกษาอาชีวศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และวิทยาลัยชุมชนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา¹⁵ ดังนั้น การบริหารราชการของสถานศึกษาเหล่านี้จึงไม่อยู่ภายใต้สังกัดของเขตพื้นที่การศึกษา¹⁶

การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 มาตรา 33 บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของสภาการศึกษา มีอำนาจประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับโครงสร้างและการจัดองค์กรบริหารงานบุคคล

1. ระบบกลไกการบริหารงานบุคคลที่มีเพียง 2 ระดับ คือ ก.ค.ศ. กับ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา โดยที่ไม่มีองค์กรบริหารงานบุคคลในระดับกรม หรือระดับกระทรวง ช่วยทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ. และทำหน้าที่ประสานการดำเนินงานระหว่าง ก.ค.ศ. กับ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ก.ค.ศ. ซึ่งเป็นองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และในขณะเดียวกันยังทำหน้าที่เป็นองค์กรฝ่ายปฏิบัติการในระดับกรมให้แก่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปด้วย ดังนั้น ก.ค.ศ. จึงเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับ กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน และเป็นผู้ปฏิบัติการคือเป็นองค์กรตรวจสอบดูแลในเรื่องที่ ก.ค.ศ. เป็นผู้กำหนดขึ้นด้วย ทำให้สำนักงาน ก.ค.ศ.

¹⁵ กฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านต่ำกว่าปริญญาในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2546

¹⁶ มาตรา 22 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ ก.ค.ศ. ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากจะมีคำขอต่าง ๆ และปัญหา รวมถึงข้อหาหรือเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยที่ทุกคำขอและทุกปัญหา ทั้งจากเขตพื้นที่การศึกษาและจากส่วนราชการ นอกจากนั้น ส่วนหนึ่งมาจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยตรงที่ไม่พอใจหรือเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากเขตพื้นที่การศึกษา ทุกเรื่องจึงพุ่งตรงมายัง ก.ค.ศ.

2. โดยหลักการทั่วไปขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลจะทำหน้าที่ในการรักษาคุณธรรม 4 ประการ คือ

(1) กำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล

(2) กำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน

(3) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐานการบริหารงานบุคคลตามที่กำหนด ซึ่งรวมถึงการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของข้าราชการที่อยู่ภายใต้ระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรกลางบริหารงานบุคคลนั้นด้วย

(4) ปฏิบัติงานอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางบริหารงานบุคคล

ในการบริหารงานตามระบบคุณธรรมดังกล่าว ส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมจึงต้องมีองค์กรบริหารงานบุคคลในระดับกรม เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรฝ่ายปฏิบัติการ

3. การไม่มีองค์กรบริหารงานบุคคลในระดับกรมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นต้นสังกัดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้เป็นปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานบุคคลหลายประการ เช่น การจัดคนลงกรอบอัตราค่าจ้างที่ไม่สามารถเกลี้ยอัตราค่าจ้างได้ตามกรอบ การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาเป็นปัญหาในการโยกย้ายถ่ายโอนข้าราชการ

เนื่องจากการบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเอกเทศแก่กัน รวมถึงปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา โดยไม่มีองค์กรบริหารงานบุคคลที่สูงกว่ามาดูแลแก้ไข ปัญหาอย่างทันที่ ทุกอย่างจึงมารอให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้แก้ไข นอกจากนั้นยังมีเรื่องคำขอต่าง ๆ การร้องเรียนขอความเป็นธรรม การอุทธรณ์ การร้องทุกข์ และการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ล้วนเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ. ทั้งสิ้น ทำให้การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเกิดความล่าช้า ทั้งนี้ เพราะมีปัญหาและคำขอต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวนมาก สำนักงาน ก.ค.ศ. จึงพิจารณาให้ไม่ทันเพราะจะต้องใช้ข้อมูลและเวลาในการพิจารณาดำเนินการ ซึ่งเป็นปัญหาที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนต่อไป

บทที่ 2

วินัยและการรักษาวินัย

ความหมายของวินัย

การมีวินัยเป็นความคาดหวังของสังคมที่จะให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกที่ควร อันจะส่งผลให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและสังคม ได้แก่ การประกอบสัมมาอาชีพ ด้วยความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และแบบธรรมเนียม ของสังคม

คำว่า “วินัย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง ระเบียบ แบบแผนและข้อบังคับ, ข้อปฏิบัติ

“วินัย” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Discipline หมายถึง เครื่องควบคุมพฤติกรรมของคน

ในทางการบริหารนั้น “วินัย” มีความหมายไปในหลายลักษณะ เช่น ลักษณะที่เป็นการควบคุม ตนเอง (Self Control) โดยมุ่งพิจารณาวินัยในแง่การพัฒนาตนเอง เพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับ ความจำเป็นและความต้องการ ซึ่งเรียกว่า อัตวินัย (Self Discipline)

วินัยข้าราชการอาจแยกพิจารณาได้เป็น 2 ความหมาย คือ

1. หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ แบบแผนความประพฤติที่ทางราชการกำหนดให้ ข้าราชการยึดถือและปฏิบัติ
2. หมายถึง ลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ข้าราชการแสดงออกมาในทางที่ถูกที่ควร เป็นการ ควบคุมตนเองให้แสดงพฤติกรรมที่ถูกระเบียบ หลักเกณฑ์ หรือแบบแผนที่ทางราชการกำหนดไว้

ดังนั้น วินัยจึงหมายถึง กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ หรือแบบแผนความประพฤติที่ควบคุม พฤติกรรมของคนในองค์กรให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์

ความสำคัญของวินัยที่มีต่อการศึกษา¹⁷

เป้าหมายที่แท้จริงในการส่งเสริมให้ครูมีวินัยนั้นมีใช้อยู่ที่ครู แต่อยู่ที่ตัวนักเรียน กล่าวคือ ถ้าครูมีวินัยความมีวินัยของครูจะส่งผลไปถึงนักเรียนด้วย เช่น ครูจะตั้งใจอบรมสั่งสอนนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ จะประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน จะชักนำให้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทางจิตวิทยาถือว่าวัยเด็กเป็นวัยที่สามารถจดจำและเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ที่ใกล้ชิด และผู้ที่ตนเคารพนับถือ หากเด็กที่ได้ครูมีระเบียบวินัย เด็กก็จะลอกเลียนพฤติกรรมที่ดีของครู ซึ่งอาจจะทำให้เป็นเด็กที่มีระเบียบวินัยเช่นเดียวกับครูด้วย ซึ่งนั่นย่อมหมายถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของชาติ แต่หากไม่สามารถส่งเสริมให้ครูเป็นผู้มีวินัยได้แล้ว การจัดการศึกษาจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก

จุดมุ่งหมายของวินัย

องค์กรทุกองค์กรไม่ว่าในภาครัฐหรือภาคเอกชน ย่อมมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ความสำเร็จ หรือการบรรลุเป้าหมายขององค์กร ปัญหาว่าจะทำอย่างไรจึงจะทำให้คนในองค์กรปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรตามเป้าหมายที่วางไว้

การจัดการเกี่ยวกับบุคคลเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะคนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนางาน พัฒนาองค์กร ตลอดจนถึงการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง องค์กรทุกองค์กรล้วนแต่มุ่งแสวงหามาตรการในการนำทรัพยากรบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กร อาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าขององค์กรมีผลมาจากการมีทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณค่าและมีวินัยเสมอ

¹⁷ สำนักงาน ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ. รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, 2544 : 59

การรักษาวินัย

การรักษาวินัย หมายถึง การที่ข้าราชการปฏิบัติตามข้อกำหนดทางวินัย ตามที่กฎหมายบัญญัติอย่างเคร่งครัด ระมัดระวัง ดูแล ป้องกัน ไม่ฝ่าฝืนหรือหลีกเลี่ยง หากพบว่ามีกระทำความผิด ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการทางวินัยทันที เพื่อมิให้เป็นเยี่ยงอย่างแก่ผู้อื่น การรักษาวินัยที่ดีนั้น นอกจากเกิดจากตัวข้าราชการเองที่จะต้องเรียนรู้ สำนึก และตระหนักในหน้าที่แล้ว ผู้บังคับบัญชา ก็จะต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ดูแล ส่งเสริม และพัฒนาให้ข้าราชการมีวินัยด้วย

บทบาทของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการรักษาวินัย

- (1) เสริมสร้างและพัฒนาผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้มีวินัย
- (2) ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย
- (3) ดำเนินการทางวินัยผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิด

วินัย

วัตถุประสงค์ของการรักษาวินัย

- (1) เพื่อส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพของข้าราชการ และรักษาประโยชน์ของราชการ
- (2) และมีจุดมุ่งหมายเพื่อธำรงไว้ซึ่งศักดิ์ศรีของข้าราชการด้วย

ลักษณะของวินัย

วินัย มีลักษณะเป็นข้อบัญญัติ เพื่อควบคุมและส่งเสริมให้ข้าราชการอยู่ในกรอบแห่งความประพฤติอันดีงาม ระเบียบวินัยโดยทั่วไปมิได้เพื่อให้บุคคลในสังคมปฏิบัติร่วมกันในทิศทางและแนวทางเดียวกัน เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ สันติ เคารพในสิทธิและหน้าที่ของกันและกัน

วินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้อบัญญัติที่กำหนดเป็นข้อห้าม และข้อปฏิบัติตามหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. 2547 มาตรา 82 – มาตรา 97

ลักษณะความผิดทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้กำหนดความผิดทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมไว้ค่อนข้างเข้มงวดและเคร่งครัดกว่าข้าราชการประเภทอื่น อาทิ การกำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่เฉพาะแก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ชุมชนและสังคมอีกด้วย ทั้งนี้ ก็เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเหมาะสมกับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งตามกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้วิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุม¹⁸ และสอดคล้องกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 รวมถึงเพื่อให้ได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลทั่วไปด้วย

ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า การกำหนดความผิดทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ไว้อย่างเข้มงวดและเคร่งครัด โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมนั้น ก็เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดระบบครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และเพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นวิชาชีพชั้นสูง และเป็นที่เชื่อมั่นศรัทธาของสังคมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

¹⁸ มาตรา 43 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

ข้อกำหนดเรื่องวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หมวด 6 บัญญัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยตามที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติตามหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ ตั้งแต่มาตรา 82 ถึงมาตรา 97 ซึ่งอาจแยกได้ดังนี้

1. วินัยต่อประเทศชาติ ได้แก่ สนับสนุนและวางรากฐานการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
3. วินัยต่อผู้บังคับบัญชา ได้แก่ การปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งในหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย
4. วินัยต่อผู้เรียน ได้แก่ การอุทิศเวลา ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูล การพลีชีพ ไม่ข่มเหง ไม่ล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียน
5. วินัยต่อประชาชน ได้แก่ ให้การต้อนรับอำนวยความสะดวก ให้ความเป็นธรรม ไม่กลั่นแกล้ง คุกคาม เหยียดหยามประชาชน
6. วินัยต่อผู้ร่วมงาน ได้แก่ การรักษาความสามัคคี สุภาพเรียบร้อย ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน
7. วินัยต่อตนเอง ได้แก่ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รักษาชื่อเสียง ไม่กระทำการใด ๆ ให้เสื่อมเสียชื่อเสียง

บทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย

บทบัญญัติว่าด้วยวินัยและการรักษาวินัย ตามหมวด 6 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 82 ถึงมาตรา 97 มีดังนี้

มาตรา 82 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

จุดมุ่งหมายของมาตรานี้ ถือเป็นหน้าที่ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนที่จะต้องรักษาวินัยโดยไม่ฝ่าฝืนข้อห้ามและต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของวินัยโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

มีข้อที่น่าสังเกตว่าจากบทบัญญัติดังกล่าว ความผิดที่ได้กระทำก่อนมีสถานภาพเป็นข้าราชการหรือก่อนบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไม่อาจนำมาลงโทษทางวินัยได้ (สำนักงาน ก.พ. ที่ นร 1011/ล 471 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2549)

มาตรา 83 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นว่านั้น

จุดมุ่งหมายของมาตรานี้ ไม่ต้องการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การกระทำที่เป็นการสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจนั้น อาจแสดงออกมาได้ทั้งทางกายและทางวาจา การกระทำที่เป็นการไม่สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยดังกล่าว เป็นความผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรง เว้นแต่การกระทำนั้นจะเป็นการกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือเป็นการกระทำที่ถือได้ว่าเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง หรือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือมติคณะรัฐมนตรี จนเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง จึงจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 83

1. กระทำการใด ๆ อันเป็นการไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ไม่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

มีการกระทำในลักษณะที่เป็นการคัดค้านต่อต้าน หรือเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งอาจแสดงออกโดย

- ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งต่าง ๆ ที่พึงกระทำในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งยุยงส่งเสริมไม่ให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิดังกล่าวด้วย (ภาคทัณฑ์)
- พยายามชักจูงให้ผู้อื่นฝ่าฝืนในการปกครองระบอบอื่น (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

มาตรา 84 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

จุดมุ่งหมายของมาตรานี้ ต้องการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รักษาประโยชน์ของทางราชการ ไม่ใช่ตำแหน่งหน้าที่ราชการ

แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ และเนื่องจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นวิชาชีพควบคุมต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพด้วย

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 84 วรรคหนึ่ง

1. มีหน้าที่ราชการ
2. ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม หรือไม่มีความวิริยะอุตสาหะ และขยันหมั่นเพียร หรือไม่ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ หรือ
3. ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

คำว่า “หน้าที่ราชการ” หมายความว่ารวมถึง การไปปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่ราชการโดยตรง ด้วย เช่น การปฏิบัติหน้าที่อื่นในรัฐวิสาหกิจ หรือองค์การของรัฐ เป็นต้น โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้งหรือตามที่ได้รับมอบหมายนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ถ้าข้าราชการผู้นั้นกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามวินัยข้าราชการ ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยในหน้าที่ราชการ¹⁹

แต่ในกรณีที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ผู้จัดการสหกรณ์โรงเรียน หรือทำหน้าที่รับ – ส่งเงินให้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ ไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ²⁰

การปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้น ข้าราชการผู้มีหน้าที่จะปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสถานที่ราชการหรือนอกสถานที่ราชการก็ได้ ถ้าไม่มีกฎหมายบังคับไว้โดยเฉพาะว่าต้องปฏิบัติในสถานที่ราชการ และการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นไม่จำเป็นจะต้องปฏิบัติในวันและเวลาทำงานตามปกติเสมอไป อาจปฏิบัติในวันหยุดราชการหรือนอกเวลาที่กำหนดให้ปฏิบัติราชการตามปกติก็ได้

การพิจารณาว่าข้าราชการผู้ใดมีหน้าที่ราชการ ในเรื่องใดหรือไม่ นั้น มีแนวทางพิจารณาบางประการ ดังนี้

¹⁹ พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดทางวินัยของข้าราชการซึ่งไปปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานที่ไม่ใช่ส่วนราชการ พ.ศ. 2534

²⁰ มติ อ.ก.ค.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครู ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2526 เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2526

1. พิจารณาจากกฎหมาย มาตรฐานทั่วไป หรือระเบียบ ที่กำหนดหน้าที่ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

2. พิจารณาจากมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ในมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งได้แสดงหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งต่าง ๆ ไว้ เมื่อใครดำรงตำแหน่งใด ก็ย่อมมีหน้าที่ตามที่กำหนดไว้

3. พิจารณาจากคำสั่ง หรือการมอบหมายของผู้บังคับบัญชา แม้จะไม่มีกฎหมายหรือมาตรฐานกำหนดตำแหน่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ไว้ แต่ถ้าผู้บังคับบัญชาสั่งให้ผู้ใดทำหน้าที่ใด หรือมอบหมายหน้าที่ให้ผู้ใดปฏิบัติภายในขอบเขตอำนาจของผู้บังคับบัญชา ก็ย่อมเป็นหน้าที่ราชการของผู้ที่ได้รับคำสั่งหรือรับมอบหมายที่จะต้องรับผิดชอบตามนั้น การมอบหมายอาจทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมอบหมายด้วยวาจา หรือมอบหมายโดยพฤตินัยอย่างอื่นก็ได้

4. พิจารณาจากพฤตินัย โดยพิจารณาจากการที่ข้าราชการสมัครใจเข้าผูกพันตนเอง ยอมรับว่าเป็นหน้าที่ราชการที่ตนต้องรับผิดชอบ

คำว่า “ซื่อสัตย์” หมายความว่า ปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง

คำว่า “สุจริต” หมายความว่า ปฏิบัติด้วยความมุ่งหมายในทางที่ดีที่ชอบตามทำนองคลองธรรม

คำว่า “เที่ยงธรรม” หมายความว่า ปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง

ส่วนการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ นั้น เนื่องจากกฎหมายปฏิรูปการศึกษาได้กำหนดให้ครูหรือผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง จึงมุ่งหมายให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ ที่คุรุสภากำหนดไว้เป็นข้อบังคับด้วย

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ข้าราชการครูทำเฉลยข้อสอบให้นักศึกษาบางกลุ่มไปติวก่อนสอบด้วยความหวังใยนักศึกษาเกรงว่าจะทำข้อสอบไม่ได้ อันเป็นการช่วยเหลือนักศึกษาให้ได้คะแนนตามเกณฑ์

การวัดผล โดยไม่ปรากฏว่ามีการเรียกร้องค่าตอบแทนจากนักศึกษาแต่อย่างใด เป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ซื่อสัตย์สุจริตและเที่ยงธรรม (ภาคทัณฑ์)

- ส่งผลการสอบแก้ตัวของนักเรียนล่าช้า ทำให้โรงเรียนไม่สามารถแจ้งผลการเรียนตามกำหนด (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

- ปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ดูแลเอาใจใส่งาน ไม่ตรวจสอบเอกสารให้รอบคอบทำให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือเกิดการทุจริต (ลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น)

4. ฝ่าฝืนข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ (ภาคทัณฑ์)

ตามมาตรา 84 วรรคสอง การพิจารณาว่าผู้ใดกระทำความผิดวินัยตามวรรคนี้หรือไม่ จะต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่า ผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการในเรื่องนั้นหรือไม่ หากได้ความว่าผู้นั้นมีอำนาจหน้าที่ราชการในเรื่องนั้น ก็จะพิจารณาต่อไปว่า ผู้นั้นได้อาศัยอำนาจหน้าที่นั้น หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่นั้นหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่นหรือไม่ และการอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการนั้น ไม่จำเป็นจะต้องทำโดยตรง เพียงแต่ยอมให้ผู้อื่นทำหรือแม้แต่โดยทางอ้อมก็เข้าข่ายเป็นความผิด ตามมาตรา 84 วรรคสอง แล้ว

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 84 วรรคสอง

1. มีอำนาจหน้าที่ราชการ
2. อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน
3. หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- รับเงินหรือสิ่งของจากผู้มาติดต่อราชการ เพื่ออำนวยความสะดวกเป็นกรณีพิเศษ (ภาคทัณฑ์)

- นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ส่วนตัว (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

- รับเงินส่วนลดจากร้านค้าโดยไม่ส่งคืนคลัง (ภาคทัณฑ์)

ตามมาตรา 84 วรรคสาม เป็นการกำหนดลักษณะความผิดวินัยที่ร้ายแรงอย่างหนึ่ง ในกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยให้นิยามหรือความหมายของการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ไว้ด้วยการกระทำอย่างใด จึงจะเข้าลักษณะเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งเป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรง

การกระทำที่จะเป็นการกระทำผิดวินัยกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ตามวรรคสามนี้ จะเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนวรรคหนึ่ง หรือวรรคสองมาแล้ว แต่การกระทำผิดตามวรรคหนึ่งหรือ วรรคสองนั้นเป็นความผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรง กรณีจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ต่อเมื่อ เข้าเกณฑ์ตามมาตรา 84 นี้ด้วย และการที่จะพิจารณาว่าการกระทำผิดวินัยเช่นใดจะเป็นการ กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่นั้น ต้องเข้าองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบความผิด มาตรา 84 วรรคสาม

1. ต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
2. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
3. เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้
4. โดยมีเจตนาทุจริต

ผู้กระทำความผิดจะต้องมีการกระทำครบทั้ง 4 องค์ประกอบ จึงจะเป็นการกระทำผิดวินัย กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการ โดยอาจแยกอธิบายได้ ดังนี้

1. ต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ

อย่างไรเป็นหน้าที่ราชการ และอย่างไรถือว่ามิหน้าที่ราชการ ดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

2. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ

คำว่า “ปฏิบัติหน้าที่ราชการ” หมายความว่า ได้มีการปฏิบัติหน้าที่ราชการไปแล้วหรือ ได้มีการกระทำการตามหน้าที่ไปแล้ว

ส่วนคำว่า “ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ” หมายความว่า มีหน้าที่ราชการที่จะต้อง ปฏิบัติ แต่ไม่ปฏิบัติหรือละเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่

การที่ไม่ปฏิบัติหรือละเว้นไม่กระทำการตามหน้าที่ จะเป็นความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ ราชการก็ต่อเมื่อได้กระทำโดยเป็นการจงใจที่จะไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ โดยปราศจากอำนาจที่จะอ้างได้ตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับ และจะต้องเป็นการปฏิบัติหรือละเว้น ไม่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วย

คำว่า “มิชอบ” หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา มติคณะรัฐมนตรี แบบธรรมเนียมของทางราชการ หรือทำนองคลองธรรม ซึ่งแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1) มิชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติคณะรัฐมนตรี

หมายถึง ปฏิบัติโดยไม่เป็นไปตามกฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติคณะรัฐมนตรี หรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามที่กฎหมาย หรือระเบียบของทางราชการ หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนได้ประมูลหรือซื้อวัสดุสำนักงานจากร้านค้าของพวกพ้องของตนด้วยเจตนาที่จะให้ตนและพวกพ้องของตนได้ประโยชน์เป็นพิเศษ โดยหลบเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ดังนี้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่สมควรได้

2) มิชอบด้วยแบบธรรมเนียมของทางราชการ

หมายถึง ปฏิบัติโดยไม่เป็นไปตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ หรือไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามแบบธรรมเนียมของทางราชการ เช่น เจ้าหน้าที่พัสดุเสนอเรื่องอนุมัติซื้อวัสดุอุปกรณ์การศึกษาต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่ออนุมัติโดยไม่ผ่านรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามสายงาน โดยมีเจตนาที่จะให้ตนเองหรือห้างร้านที่จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์การศึกษาได้ประโยชน์เป็นพิเศษ เพราะถ้าเสนอผ่านรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะไม่ได้รับอนุมัติ เนื่องจากรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเห็นว่าวัสดุ

ขึ้นไหนมีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพ มีราคาแพงหรือไม่แพง ดังนี้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

3) มิชอบด้วยทำนองคลองธรรม

หมายถึง กระทำในทางที่ไม่ถูกไม่ควร หรือไม่กระทำในทางที่ถูกที่ควร เช่น ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าหน้าที่การเงิน มีหน้าที่วางฎีกาเบิกเงินค่าซื้อวัสดุสำนักงานให้แก่ร้านค้าผู้ขายหลายราย ได้ทำเรื่องวางฎีกาเบิกเงินให้รายที่ให้คำตอบแทนเป็นส่วนตัวก่อนรายที่ไม่ได้ให้คำตอบแทนรายใดที่ให้คำตอบแทนเป็นส่วนตัวก็ทำให้เร็ว ส่วนรายใดที่ไม่ให้คำตอบแทนเป็นส่วนตัวก็ทำให้ช้า โดยมีเจตนาหวังเหนี่ยวเรื่องไว้ ดังนี้ เป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยถูกต้องตามกฎหมาย และตามทำนองคลองธรรมทุกประการแล้ว ต่อมาภายหลังได้รับประโยชน์ส่วนตัว เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นในลักษณะ “ของขวัญ” หรือที่เรียกกันว่า “กินตามน้ำ” ไม่เข้าลักษณะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ จึงไม่มีความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามมาตรา 84 วรรคสาม แต่อาจเป็นความผิดกรณีอื่น เช่น ประพฤติชั่ว ได้

3. มีเจตนาพิเศษเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้

การปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบที่จะเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการได้นั้น ต้องเป็นการกระทำเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดด้วย

คำว่า “ผู้อื่น” หมายถึง ใครก็ได้ที่จะได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของข้าราชการผู้นั้น

คำว่า “ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้รับ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ไม่ใช่ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ ความสะดวกสบายหรือสิทธิพิเศษต่าง ๆ เป็นต้น

คำว่า “สมควรได้” หมายถึง ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับประโยชน์ใด ๆ ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ในกรณีที่มีกฎหมาย มาตรฐานทั่วไป กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือคำสั่งใดกำหนดให้ข้าราชการได้รับประโยชน์ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่นั้นก็เป็นประโยชน์อันควรได้โดยชอบธรรม หรือโดยชอบด้วยเหตุผล แต่ต้องมีใช้เรียกร้องเอาเกินกว่าที่ควรจะได้ ถ้าเป็นการเรียกร้องเอาเกินกว่าที่จะพึงได้แล้ว ก็เป็นการได้รับประโยชน์ที่สมควรได้ด้วยเช่นเดียวกัน

4. โดยมีเจตนาทุจริต

การที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาลึกลงไปถึงเจตนาของผู้กระทำด้วยว่า มีเจตนาทุจริต หรือมีเจตนาดี ซึ่งหมายถึงจิตอันชั่วร้าย คิดเป็นโจรในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมุ่งที่จะให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับผลประโยชน์ที่สมควรได้ โดยเรื่องนี้มีหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0611/ว 2 ลงวันที่ 30 มกราคม 2528 แจกแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการให้ส่วนราชการต่าง ๆ ทราบและถือเป็นหลักปฏิบัติว่า การพิจารณาความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษสถานหนักถึงขั้นไล่ออกหรือปลดออกจากราชการนั้นจะต้องมีพยานหลักฐานชัดเจนพอสมควรว่าผู้กระทำผิดมีเจตนาทุจริตหรือเจตนาทุจริตต่อหน้าที่ราชการด้วย

รวมความแล้ว โดยปกติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพึงปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เทียงธรรม ไม่พึงแสวงหาประโยชน์ที่สมควรได้ หากผู้ใดปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการในเรื่องใดโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่สมควรได้ และเข้าองค์ประกอบทั้ง 4 ประการดังกล่าวแล้ว กรณีเป็นการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ราชการอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ ในการพิจารณาความผิดในกรณีเช่นนี้จะต้องพิจารณาโดยรอบคอบให้ได้ความหรือปรากฏหลักฐานแจ้งชัดจริง ๆ เพราะความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดที่ร้ายแรงมาก ซึ่งทางราชการไม่พึงประสงค์ที่จะให้บุคคล

ผู้ประพฤติเช่นนี้อยู่ในราชการ หากลงโทษผู้ใดในความผิดกรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการไปแล้ว จะทำให้ผู้นั้นหมดโอกาสที่จะกลับเข้ารับราชการอีก เพราะถือว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตาม มาตรา 30 (7) กรณีเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและ บุคลากรทางการศึกษาด้วย

ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรลงโทษไล่ออก จากระาชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใดไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษ ลงเป็นปลดออกจากราชการ ตามมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536

ความผิดกรณีใช้สิทธิขอเบิกเงินจากทางราชการเป็นเท็จ โดยเจตนาทุจริต หือโกงเงินของ ทางราชการอย่างแน่ชัด เช่น การทุจริตเบิกเงินค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะเดินทาง และเงินอื่นในทำนอง เดียวกันอันเป็นเท็จ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานประพฤติชั่ว ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/ว 8 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2536 ไม่เป็นความผิดตามมาตรานี้ เนื่องจากไม่มีหน้าที่ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงิน

กรณีทุจริตในการสอบให้ลงโทษสถานหนัก มติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือสำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี ที่ นร 0401/ว 50 ลงวันที่ 12 เมษายน 2511 จะเข้ากรณีทุจริตตามมาตรานี้หรือไม่ ต้องดูว่าผู้กระทำความผิดมีหน้าที่ราชการหรือไม่ หากเป็นผู้เข้าสอบกระทำการทุจริตในการสอบ เป็นความผิดวินัยร้ายแรง ฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- นำเงินราชการที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว (ไล่ออก)
- เปิดเผยข้อสอบของตนหรือที่อยู่ในความรับผิดชอบของตนให้ผู้เข้าสอบหรือบุคคลอื่น ทราบโดยได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด (ไล่ออก)
- เบิก-ถอนเงินของโรงเรียนแล้วไม่นำเงินไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ และไม่สามารถชี้แจงแสดงพยานหลักฐานการใช้จ่ายเงินที่เบิก-ถอนไปได้ (ไล่ออก)

มาตรา 85 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

จุดมุ่งหมายของมาตรานี้ เพื่อให้ข้าราชการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน เป็นวิธีการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และดูแลไม่ให้เกิดความเสียหายซึ่งหมายความว่ารวมถึงการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยตรง และการปฏิบัติหน้าที่ราชการทั่วไป หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ข้าราชการต้องปฏิบัติด้วย

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 85 วรรคหนึ่ง

1. มีหน้าที่ราชการ
2. ไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล โดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน
3. เกิดความเสียหายแก่ราชการ

คำว่า “หน้าที่ราชการ” นอกจากความหมายเช่นเดียวกับ มาตรา 84 คือ หน้าที่ราชการตามตำแหน่งและหน้าที่ราชการที่ได้รับมอบหมายแล้ว ยังหมายถึงหน้าที่ราชการทั่วไปที่กฎหมายกำหนดให้ข้าราชการทุกคนต้องปฏิบัติ เช่น ข้าราชการมีสิทธิขอลา กิจ ลาป่วย หรือลาพักผ่อนได้

ตามระเบียบการลา ในขณะที่เดียวกันก็มีหน้าที่ต้องยื่นใบลาตามระเบียบของทางราชการด้วยการยื่นใบลาเป็นหน้าที่ราชการประการหนึ่งที่ข้าราชการจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนที่ทางราชการกำหนด การหยุดราชการเพราะป่วย แต่ไม่ส่งใบลาตามระเบียบการลา ถือเป็นความผิดตามมาตรา²¹

คำว่า “นโยบายของรัฐบาล” หมายถึง

1. นโยบายที่รัฐบาลแถลงต่อรัฐสภา
2. นโยบายที่ได้กำหนดหรือสั่งการเป็นการเฉพาะเรื่อง
3. นโยบายพิเศษหรือนโยบายเฉพาะกิจที่รัฐบาลมอบหมายเป็นกรณีพิเศษ

นโยบายของรัฐบาลในลักษณะดังกล่าว ข้าราชการจะต้องทราบและตอบสนองเพื่อให้ นโยบายบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- อนุมัติให้จ่ายเงินทั้งที่ยังไม่มีการตรวจรับพัสดุจากกรมการตรวจรับ โดยไม่ปรากฏว่ามีการทุจริต (ลดขั้นเงินเดือน 1 ขั้น)
- เบิกจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 2 เดือน)
- ออกใบเสร็จรับเงินค่าสมัคร ค่าลงทะเบียนจากนักเรียนโดยไม่มีสำเนาใบเสร็จ ทำให้เข้าใจผิดว่าต้นข้าวใบเสร็จรับเงินสูญหาย ทำให้ไม่มีหลักฐานเพื่อบันทึกลงบัญชีรับเงินประจำวัน (ภาคทัณฑ์)
- จัดเก็บเอกสารการเงิน - บัญชี หลักฐานการจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระบบบัญชีของทางราชการ ทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 2 เดือน)
- ไม่ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการเกี่ยวกับเรื่องการเงิน การบัญชี การพัสดุ การจัดซื้อจัดจ้าง (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

²¹ มติ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2553 เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2553

- ไม่มาปฏิบัติราชการ แต่มาลงเวลาช้อนหลัง (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- ไม่มาปฏิบัติราชการเพราะป่วย แต่ไม่ส่งใบลาตามระเบียบ (ภาคทัณฑ์)

มาตรา 85 วรรคสอง การจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การประมาทเลินเล่อ ไม่เอาใจใส่ ระมัดระวัง รักษาประโยชน์ของทางราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แยกองค์ประกอบได้ ดังนี้

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 85 วรรคสอง

1. มีหน้าที่ราชการ
2. จงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล
3. ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ
4. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ความในวรรคสอง การกระทำอย่างไรจึงจะเรียกว่าเป็นการ **“จงใจ”**

ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายคำว่า **“จงใจ”** ว่าตั้งใจ หมายใจ เจตนา

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 บัญญัติว่า “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคสอง บัญญัติว่า “กระทำโดยเจตนา ได้แก่ กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำ และในขณะเดียวกันผู้กระทำประสงค์ต่อผล หรือย่อมเล็งเห็นผลของการกระทำนั้น”

แต่คำว่า **“จงใจ”** ตามความในวรรคสองนี้ มีความหมายกว้างกว่าที่กล่าวมาแล้ว กล่าวคือ แม้การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และนโยบายรัฐบาลนั้น

จะไม่ได้มุ่งหมายที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ หรือไม่อาจถึงเห็นผลของการกระทำนั้นว่าจะเสียหายแก่ราชการได้ก็ตาม ถ้าการกระทำโดยรู้สำนึกในการกระทำนั้น ได้ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแล้ว ก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรานี้

การกระทำอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นการประมาทเลินเล่อ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ประมาท” และ “เลินเล่อ” ไว้ดังนี้

“ประมาท” หมายความว่า ขาดความรอบคอบ ขาดความระมัดระวัง

“เลินเล่อ” หมายความว่า ขาดความระวัง หรือไม่รอบคอบในสิ่งที่ควรกระทำ

ดังนั้น คำว่า “ประมาทเลินเล่อ” จึงหมายความว่า ขาดความระมัดระวัง ไม่รอบคอบในสิ่งที่ควรกระทำ

การประมาทเลินเล่อซึ่งเป็นการผิดทางวินัยจะต้องเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ การประมาทเลินเล่อมิได้ทั้ง “กระทำ” และ “ละเว้นการกระทำ” เช่น ควบคุมห้องสอบไม่ดี เผลอจนมีผู้เข้าสอบคัดลอกคำตอบซึ่งกันและกัน เป็นการ “กระทำ” โดยประมาทเลินเล่อหรือเป็นเจ้าหน้าที่การเงินลืมนำเงินสดเข้าเก็บรักษาในตู้নিরภัย เป็นเหตุให้เงินจำนวนนั้นสูญหาย เป็นการ “ละเว้นการกระทำ” ด้วยความประมาทเลินเล่อ เป็นต้น

สำหรับความเสียหายที่เกิดแก่ราชการกรณีจะร้ายแรงเพียงใดนั้น ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป ซึ่งความเสียหายที่ทางราชการได้รับอาจเป็นความเสียหายที่สามารถคำนวณเป็นราคา หรือเป็นความเสียหายที่เกิดกับภาพพจน์ชื่อเสียงของทางราชการก็ได้

กรณีตัวอย่างแนวคำพิพากษาศาลปกครอง

(1) กรณีข้าราชการครูซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการตรวจกระดาษคำตอบว่ามีการแก้ไขกระดาษคำตอบของผู้เข้าสอบบางราย แต่กลับเพิกเฉยไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เป็นเหตุให้ทางราชการ

ต้องยกเลิกประกาศผลการสอบและแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจทานกระดาษคำตอบใหม่ (คำพิพากษาศาลปกครองกลาง ที่ 225/2547)

(2) เป็นกรณีที่ศาลเห็นว่าไม่เป็นประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ได้แก่ กรณีหัวหน้างานการเงิน วิทยาลัยอาชีวศึกษา เช่น เชื้อโคโดยไม่กรอกจำนวนเงินและไม่ขีดคร่อมเช็ค เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่แอบกรอกจำนวนเงินแล้วเบิกเงินไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว โทษปลดออก ศาลเห็นว่าความเสียหายมิได้เกิดจากผู้ฟ้องคดีโดยตรง แต่เกิดจากระบบที่หละหลวม ขาดการตรวจสอบ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีนำตำรวจเข้าจับกุมเจ้าหน้าที่ซึ่งยกยอกเงินไป ทำให้ทางราชการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำผิดได้ แม้การกระทำของผู้ฟ้องคดีจะเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการก็ตาม แต่กรณียังรับฟังไม่ได้ว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลปกครองระยอง ที่ 19/2551)

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- นำเงินราชการที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบไปฝากให้ผู้อื่นนำเข้าธนาคาร เป็นเหตุให้ผู้นั้นยกยอกเงินไป (ปลดออก)
- อนุมัติเงินอุดหนุนโครงการเกษตรเพื่อการยังชีพโดยไม่ได้ตรวจสอบจำนวนและรายชื่อนักศึกษา เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่นำเอารายชื่อนักศึกษานอกโครงการมาเบิกร่วมด้วย (ปลดออก)

มาตรา 86 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรานี้มุ่งหมายให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการในหน้าที่โดยชอบ แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัตินั้นจะทำให้เสียหายหรือไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ อาจเสนอให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นได้ โดยมีเงื่อนไขว่า

- เฉพาะกรณีที่เห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการเท่านั้นที่ขอให้ทบทวนได้
- ต้องเสนอความเห็นเป็นหนังสือให้ทบทวนคำสั่งภายใน 7 วัน
- ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันตามคำสั่งเดิม ก็ต้องปฏิบัติตาม

การที่จะพิจารณาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยตามมาตรานี้หรือไม่ มีองค์ประกอบที่ควรพิจารณา ดังนี้

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 86 วรรคหนึ่ง

1. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
2. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
3. สั่งในหน้าที่ราชการ
4. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
5. มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น โดยขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง

แยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา คำสั่งไม่จำเป็นต้องสั่งตามรูปแบบของทางราชการ หรือเป็นลายลักษณ์อักษร อาจเป็นการสั่งด้วยวาจาก็ได้
2. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นผู้บังคับบัญชา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายหรือมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

ให้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในส่วนราชการหรือหน่วยงาน หรือสถานศึกษา ทั้งนี้ จะต้องเป็นการมอบหมายหรือมอบอำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติให้มอบได้

กฎหมายที่กำหนดการบังคับบัญชา มีดังนี้

(1) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ซึ่งได้กำหนดตำแหน่งผู้บังคับบัญชาทั้งในราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยกำหนดให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลมีอำนาจบังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่งซึ่งสังกัดกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม

(2) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ (มาตรา 12) ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานปลัดกระทรวง ให้เลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาของส่วนราชการ และให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 30) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 37) ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ (มาตรา 39)

(3) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ซึ่งกำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 24) ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา (มาตรา 27) ให้ผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานที่ ก.ค.ศ. กำหนด (มาตรา 28) ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง (มาตรา 53)

(4) มาตรฐานตำแหน่ง เช่น มาตรฐานตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนดตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาบังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ในสถานศึกษา ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

3. สั่งในหน้าที่ราชการ มีความหมาย 2 ประการ คือ

3.1 ผู้สั่งมีหน้าที่ราชการในเรื่องที่สั่งนั้น หมายถึง เรื่องที่สั่งให้ไปปฏิบัติหน้าที่ราชการที่มีในงานในหน้าที่ของผู้รับคำสั่งโดยตรง

3.2 สั่งให้ปฏิบัติราชการ หมายถึง ถ้าไม่ใช่เรื่องสั่งให้ปฏิบัติราชการก็ไม่มีคุณสมบัติฐานจัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา

4. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ หมายความว่า ผู้บังคับบัญชานั้นต้องเป็นผู้อยู่ในฐานะที่จะสั่งให้ทำได้ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ และต้องสั่งภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของตน ถ้าผู้บังคับบัญชาสั่งการโดยไม่อยู่ในฐานะที่จะสั่งได้หรือสั่งการนอกเหนืออำนาจหน้าที่ของตน หรือฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบของทางราชการแล้ว คำสั่งของผู้บังคับบัญชาก็ไม่มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตาม และถ้าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาไม่ปฏิบัติตามก็ไม่ผิดฐานจัดคำสั่งผู้บังคับบัญชา

5. มีเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น โดยขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง คือ ต้องมีการขัดขืนไม่ทำตามคำสั่งหรือทำไม่ตรงตามที่สั่ง หรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ผู้บังคับบัญชาสั่งให้มาทำงานเร่งด่วนในวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ไม่มาปฏิบัติงาน (ภาคทัณฑ์)
- ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ไปเข้ารับการฝึกอบรม แต่ไม่ได้ไปเข้ารับการฝึกอบรม (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- ขอลาหยุดราชการ แต่ผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาตแล้วขาดราชการไป ทั้งที่ทราบว่าผู้บังคับบัญชาไม่อนุญาต (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

การกระทำความผิดฐานขัดคำสั่ง หรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยได้ ทั้งร้ายแรงและไม่ร้ายแรง ทั้งนี้ แล้วแต่ผลที่เกิดขึ้นจากการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตาม คำสั่งนั้น ได้ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ราชการอย่างไรหรือไม่ ถ้าเกิดความเสียหายแก่ราชการ เพียงเล็กน้อย หรือแม้เสียหายในทางการปกครองบังคับบัญชาไปบ้าง ก็เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่ถ้าการขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรงแล้ว กรณีก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตามวรรคสอง

ความในวรรคสองได้บัญญัติให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง อย่างไรก็ดี การที่จะ พิจารณาว่า กรณีใดได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณา ข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป ความเสียหายอย่างร้ายแรงอาจเป็นความเสียหายที่เป็นทรัพย์สินหรือ ตัวเงิน หรือความเสียหายอย่างอื่นที่มีใช้ทรัพย์สินหรือตัวเงินก็ได้ เป็นต้นว่าความเสียหายแก่ ชื่อเสียงของทางราชการ หรือความเสียหายในด้านการบริหารราชการก็ได้

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 86 วรรคสอง

1. มีคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
2. ผู้สั่งเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
3. สั่งในหน้าที่ราชการ
4. เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ
5. มีเจตนาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น โดยขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง
6. เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่เวรรักษาการณ์แต่ไม่อยู่เป็นเหตุให้เกิดเพลิงไหม้ หรือคนร้ายมาโจรกรรมทรัพย์สิน (ปลดออก)

มาตรา 87 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้

การละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์ อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

การอุทิศเวลาให้แก่ราชการเป็นเรื่องที่สำคัญมากสำหรับผู้เป็นข้าราชการ เนื่องจากข้าราชการเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะแทนรัฐ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนส่วนใหญ่ ซึ่งต้องมีความต่อเนื่อง ข้าราชการจึงไม่ใช่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามเวลาปกติเท่านั้น แต่ต้องพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ตลอดเวลา ทุกสถานการณ์ โดยถือว่าประโยชน์สาธารณะต้องมาก่อน

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 87 วรรคหนึ่ง

1. ต้องมีหน้าที่ราชการที่จะต้องปฏิบัติ
2. ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ
3. มีเจตนาละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

คำว่า “อุทิศเวลาของตน” ตามความในวรรคหนึ่ง หมายถึง การอุทิศเวลาหรือสละเวลาที่ต้องปฏิบัติตามปกติด้วย เช่น ทางราชการมีงานเร่งด่วนที่จะต้องให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาบางคนปฏิบัติในเวลาหยุดพักรับประทานอาหารกลางวันหรือหลังจากเลิกเรียนไปแล้ว หรือในวันหยุดราชการ ผู้บังคับบัญชาก็ย่อมจะสั่งให้มาทำงานในวันหรือเวลานั้น ๆ ได้ ผู้รับคำสั่งจะต้องปฏิบัติตาม จะอ้างว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและระเบียบเพราะให้ทำงานนอกเวลาราชการหาได้ไม่ หากข้าราชการครูผู้ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติราชการดังกล่าวหลีกเลี่ยง ขัดขืน หรือไม่ยอมปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาที่สั่งโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดกรณีขัดคำสั่งของผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 86 แล้ว ยังเป็นความผิด

กรณีไม่อุทิสเวลาของตนให้แก่ราชการ ตามมาตรา 87 วรรคหนึ่ง ด้วย แต่ไม่เป็นการขาดราชการ และไม่ต้องลาหยุดราชการวันดังกล่าว (คำพิพากษาศาลปกครองขอนแก่น ที่ 197/2546)

สำหรับวันปิดภาคเรียน ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการให้ถือว่าเป็นวันพักผ่อนของนักเรียน ซึ่งสถานศึกษาอาจอนุญาตให้ข้าราชการหยุดพักผ่อนด้วยก็ได้ แต่ถ้ามีราชการจำเป็นให้ข้าราชการมาปฏิบัติราชการเหมือนการมาปฏิบัติราชการตามปกติ²² ดังนั้น วันปิดภาคเรียนจึงไม่ใช่วันหยุดของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

คำว่า “ทอดทิ้ง” หมายความว่า ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน ไม่เอาใจใส่ ไม่เอาเป็นธุระ ไม่นำพา เช่น มาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วแต่ไม่สนใจทำงานในหน้าที่ของตนให้เรียบร้อยหรือแล้วเสร็จตามเวลา ปล่อยให้งานค้างคั่ง เป็นต้น

คำว่า “ละทิ้ง” หมายความว่า ไม่อยู่ปฏิบัติงานตามหน้าที่ ซึ่งอาจไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการเลย หรือมาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วออกไปนอกสถานศึกษาโดยไม่ขออนุญาต หรือไม่อยู่ในสถานที่ที่ควรอยู่

อย่างไรก็ดี การที่จะพิจารณาว่าผู้ใดทอดทิ้งหรือละทิ้งหน้าที่ราชการตามมาตรานี้ ผู้นั้นจะต้องมีหน้าที่ราชการหรือมีงานที่จะต้องปฏิบัติด้วย เช่น ผู้ที่อยู่ในระหว่างการลาศึกษาต่อ แต่ไม่ไปเรียนไม่มีความผิครณิละทิ้งหน้าที่ราชการ เพราะไม่มีหน้าที่ราชการต้องปฏิบัติ

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ละทิ้งหน้าที่ราชการไม่เกิน 3 วัน (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- มาสายบ่อยครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- กลับก่อนเวลาเสมอ ๆ (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- มาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วไม่อยู่ในโรงเรียน (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

²² ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการของสถานศึกษา พ.ศ. 2547 ข้อ 6

มาตรา 87 วรรคสอง ได้บัญญัติเกี่ยวกับความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณี ละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งราชการไว้ 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ ทำให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง
2. ละทิ้งหน้าที่ราชการไปเป็นเวลานาน

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 87 วรรคสอง

กรณีที่ 1

1. มีหน้าที่ราชการ
2. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
3. เป็นเหตุให้ราชการเสียหายอย่างร้ายแรง

กรณีที่ 2

1. มีหน้าที่ราชการ
2. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน
3. โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติ

ตามระเบียบของทางราชการ

คำว่า “**หน้าที่ราชการ**” มีความหมายเช่นเดียวกับมาตรา 84

ตามกรณีที่ 1 กรณีที่เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรงนั้น ต้องเป็นการละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไปโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง จึงจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าได้ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการไปนานเพียงใดหรือไม่ และความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงจากเหตุที่ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการนั้น เช่น ละทิ้งหน้าที่เวรยามรักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการไปเพียงครึ่งชั่วโมง เป็นเหตุให้มีผู้ลอบวางเพลิงเผาอาคารสถานที่ราชการได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ถือได้ว่าอยู่ในความหมายของความผิดกรณีนี้แล้ว

อย่างไรจึงจะมีเหตุผลอันสมควร ถ้ามีเจตนาละทิ้งไปทำธุระในเรื่องส่วนตัว ถือว่าเป็นกรณีไม่มีเหตุผลอันสมควร แต่ถ้าเป็นกรณีที่เจ็บป่วยมากในทันทีทันใดต้องละทิ้งหน้าที่ไปหาแพทย์ทันที ถือว่ายังมีเหตุผลอันสมควรยังไม่ถึงกับเป็นความผิดร้ายแรง กรณีใดจะถือว่า มีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป

ตามกรณีที่ 2 กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการไปเป็นเวลานาน เป็นกรณีที่มีเจตนาละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือ โดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

การนับวันสำหรับการกระทำผิดวินัยกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น จะต้องนับวันละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันทุกวัน โดยนับรวมวันหยุดราชการซึ่งอยู่ระหว่างวันละทิ้งหน้าที่ราชการด้วย (สำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/28 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2545)

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันมาแล้ว 15 วัน วันที่ 16 มาลงชื่อปฏิบัติงานแล้วออกไปนอกสถานศึกษาโดยไม่ขออนุญาตและไม่ได้กลับมาปฏิบัติงานในวันนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ทำบันทึกรายงานไว้เป็นหลักฐาน ก.ค.ศ. เคยวินิจฉัยว่าเป็นกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่า 15 วัน²³

กรณีข้าราชการถูกจับกุมคุมขังไม่เป็นเจตนาละทิ้งหน้าที่ราชการ ไม่ต้องยื่นใบลา แต่จะต้องรายงานหรือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และเมื่อได้รับการประกันตัวต้องรีบกลับไปปฏิบัติงานทันที

กรณีข้าราชการหายไปเฉย ๆ โดยไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าหายไปเพราะเหตุใด ต้องถือว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หากภายหลังปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้นั้น ถูกลักพาตัว หรือประสบเหตุที่ทำให้ถึงแก่ความตาย ผู้บังคับบัญชาย่อมเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ตรงกับข้อเท็จจริงได้

²³ มติ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ซึ่งทำการแทน ก.ค.ศ.)

ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2551 เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2551

การที่จะพิจารณาว่าข้าราชการที่ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน จะมีเหตุผลอันสมควรหรือไม่นั้น ผู้บังคับบัญชาต้องสืบสวนดูให้เป็นที่น่าเชื่อถือเสียก่อน กรณีดังกล่าวเข้าลักษณะเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549 ข้อ 2 (2) ซึ่งกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาต้องสืบสวนก่อน และสามารถลงโทษได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนพิจารณา ทั้งนี้โดยใช้จำนวนการสืบสวนเสนอให้องค์คณะผู้มีอำนาจพิจารณา ได้แก่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา กรณีเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เว้นแต่บางตำแหน่งและบางวิทยฐานะที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของ ก.ค.ศ. กรณีผู้ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเป็นอำนาจของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เมื่อผู้มีอำนาจพิจารณามีมติแล้วผู้บังคับบัญชาจึงส่งลงโทษไปตามมตินั้น

การพิจารณาความผิดฐานละทิ้งหน้าที่ราชการจะเป็นความผิดวินัยร้ายแรงหรือไม่จะต้องดูพฤติการณ์ประกอบกับเจตนาของผู้กระทำผิดเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาป่วยหนักไม่มาปฏิบัติราชการเกินกว่า 15 วัน โดยไม่ยื่นใบลาหรือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ทั้ง ๆ ที่ในระหว่างเจ็บป่วยอยู่นั้นสามารถแจ้งและลงชื่อในใบลาได้ แต่เมื่อหายป่วยแล้วก็มาทำงานและยื่นใบลาป่วย กรณีนี้การหยุดราชการไปนั้นก็มีเหตุผลอันสมควรและตามพฤติการณ์ก็ยังไม่แสดงถึงเจตนาหรือจิตใจที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ จึงไม่มีความผิดร้ายแรงตามวรรคสองนี้ แต่อาจเป็นความผิดกรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบการลาหรือแบบธรรมเนียมของทางราชการ ตามมาตรา 85 ซึ่งมีใช้ความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในทางกลับกัน หากเจ็บป่วยเล็กน้อยแต่หยุดราชการไปนานเกินสมควรทั้งที่สามารถมาปฏิบัติราชการได้และไม่มีใบรับรองแพทย์ เช่น นั่งซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์เกิดอุบัติเหตุรถล้ม ไปรักษาที่สถานือนามัยมีแผลถลอกที่เข้าและเท้าเท่านั้น แต่หยุดราชการไปเป็นเวลานานโดยไม่ลาและไม่แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ เป็นความผิดวินัยร้ายแรง โทษไล่ออก

สำหรับกรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับอนุญาตให้ลาไปศึกษาต่อต่างประเทศ เมื่อครบกำหนดวันเวลาที่ได้รับอนุมัติแล้ว ยังคงศึกษาต่อโดยไม่ยอมเดินทางกลับมาปฏิบัติหน้าที่ราชการ กรณีนี้ถ้าปรากฏว่ามีเจตนาละทิ้งหน้าที่ราชการโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ถ้าเกินกว่า 15 วัน มีโทษสถานหนัก เช่นเดียวกับกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

กรณีข้าราชการยื่นหนังสือขอลาออกจากราชการในวันเดียวกับวันที่ขอลาออก ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสามารถอนุญาตให้ลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่ขอลาออกได้ และเมื่อผู้บังคับบัญชาได้อนุญาตให้ข้าราชการผู้นั้นลาออกจากราชการไปแล้ว ย่อมไม่อาจดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้นั้นในกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการอีกได้ (สำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/ป 673 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2541)

การละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ได้มีมติคณะรัฐมนตรี ตามหนังสือ ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536 ว่าความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งควรลงโทษเป็นไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืน หรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ลาศึกษาต่อต่างประเทศ เมื่อครบกำหนดเวลาไม่เดินทางกลับมาปฏิบัติราชการ โดยไม่มีเหตุผลความจำเป็น (ปลดออก/ไล่ออก)
- ยื่นใบลาออกจากราชการแล้วหยุดราชการไปทันทีโดยยังไม่ได้รับอนุญาตให้ลาออก และไม่ได้รับอนุญาตให้ลาหยุดราชการ (ไล่ออก)
- ละทิ้งหน้าที่ราชการตั้งแต่ 16 วันขึ้นไป โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เช่น หลบหนีเจ้าหน้าที่ หลบหนีคดีอาญา เป็นต้น (ไล่ออก)

มาตรา 88 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียน และระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม แก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ความมุ่งหมายของมาตรานี้ต้องการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติต่อผู้เรียน ข้าราชการด้วยกัน และประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ด้วยความสำนึกรับผิดชอบหรือความมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อส่วนรวม ให้บริการแก่ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นคุณธรรมที่พึงประสงค์ของข้าราชการ

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 88 วรรคหนึ่ง

1. มีความประพฤติอันไม่เหมาะสม ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี
2. กระทำการใด ๆ โดยไม่มีความสุภาพเรียบร้อย
3. ไม่รักษาความสามัคคี
4. ไม่ช่วยเหลือเกื้อกูล
5. ไม่ต้อนรับ ไม่ให้ความสะดวก ไม่ให้ความเป็นธรรม
6. กระทำต่อผู้เรียน เพื่อนข้าราชการ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

คำว่า “แบบอย่าง” หมายความว่า เชิงอย่างที่ควรประพฤติตาม หรือควรถือเป็นบรรทัดฐาน การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีนั้น ต้องดูที่ความประพฤติส่วนตัวโดยต้องดูตำแหน่งหน้าที่ประกอบด้วย

คำว่า “สุภาพเรียบร้อย” หมายความว่า การแสดงออกทางกิริยาหรือวาจาในลักษณะอ่อนโยน ละมุนละม่อม รวมทั้งกิริยาวาจาที่ไม่หยาบคายและเหมาะสมแก่บุคคลและสถานที่

การที่จะพิจารณาว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม จะต้องพิจารณาถึงข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ สถานการณ์ และลักษณะในการติดต่อระหว่างข้าราชการด้วยกันนั้นเป็นกรณี ๆ ไป การใช้ถ้อยคำนั้น ต้องดูว่ามีเจตนาว่าอย่างไรประกอบการวินิจฉัยด้วย

สำหรับการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการด้วยกันเป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลไปถึง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ถ้าข้าราชการแต่ละหน่วยงานมีความสามัคคีร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติหน้าที่ราชการเป็นอย่างดี กิจกรรมทั้งปวงก็จะราบรื่นและสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คำว่า “**เกื้อกูล**” หมายความว่า ช่วยเหลือ เผื่อแผ่ เจือจาน อุดหนุน การช่วยเหลือผู้เรียน หรือศิษย์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้หรือเรื่องส่วนตัว เป็นคุณธรรมของผู้เป็นครู และการช่วยเหลือ ซึ่งกันและกันในหน้าที่ราชการจะทำให้การปฏิบัติหน้าที่ราชการสำเร็จเรียบร้อยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การต้อนรับให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชนผู้มาติดต่อราชการ อันเกี่ยวกับหน้าที่ของตน โดยให้บริการ ให้การสงเคราะห์แก่ผู้เรียนและประชาชนทุกคน ที่มาติดต่ออย่างเสมอหน้ากัน

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- การใช้วาจาไม่สุภาพไม่เหมาะสมกับผู้ปกครองนักเรียนที่มาขอทราบเหตุผลที่บุตรของตน ถูกลงโทษ (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- การทำร้ายร่างกายโดยไม่ถึงขั้นได้รับอันตรายสาหัส โดยชกหน้าเพื่อนครู 1 ที เพราะโมโห ที่ไปฟ้องผู้อำนวยการโรงเรียนว่าตนไม่ยอมเข้าสอน (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- การทะเลาะวิวาทหรือเข้าร่วมในการทะเลาะวิวาท หรือมีการใช้กำลังประทุษร้ายต่อกัน ครุสตริตบตีกันในห้องพักครู (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- การหมิ่นประมาท การกล่าวอาฆาตพยายบาท พุดจาก้าวร้ายว ลบหลู่อาฆาตพยายบาท ผู้บังคับบัญชาเพราะโกรธที่ไม่ได้ 2 ชั้น (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

- การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหง พุดคำหยาบ เหยียดหยาม ดูถูก
ครูด้วยกันให้นักเรียนฟังในขณะสอน (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 88 วรรคสอง

1. มีความประพฤติอันไม่เหมาะสม
2. กระทำการกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงอย่างร้ายแรง
3. เป็นการกระทำต่อผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

คำว่า “ดูหมิ่น” หมายความว่า ดูถูกว่าไม่ดีจริง หรือไม่เก่งจริง ตามประมวลกฎหมายอาญา
หมายถึง การแสดงออกทางกิริยาหรือวาจาหรือเขียนเป็นหนังสือหรือภาพอันเป็นการสบประมาท
หรือดูถูกผู้หนึ่งผู้ใดซึ่งทำให้เขาเสียหาย

“เหยียดหยาม” หมายความว่า การกล่าวถ้อยคำหรือการแสดงกิริยาอาการดูถูกหรือ
รังเกียจ

“กดขี่” หมายความว่า ข่มให้อยู่ในอำนาจของตน ใช้อำนาจบังคับเอา แสดงอำนาจเอา

“ข่มเหง” หมายถึง ใช้กำลังรังแก

การที่มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัย และการดำเนินการทางวินัย
กำหนดให้การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชน เป็นความผิดวินัยร้ายแรง
เพราะข้าราชการเป็นเจ้าหน้าที่หรือเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน และ
ให้บริการแก่ประชาชนในหน้าที่ต่าง ๆ เป็นผู้ติดต่อใกล้ชิดกับประชาชน เป็นตัวเชื่อมในการ
สร้างความสัมพันธ์หรือความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนกับรัฐบาล ดังนั้น ถ้าข้าราชการไปดูหมิ่น
เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชนเสียเองแล้ว ย่อมทำให้ประชาชนเดือดร้อน อีกทั้ง
เกิดความรู้สึกเกลียดชังข้าราชการและรัฐบาล และอาจเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลได้ ซึ่งจะทำให้เกิด
ปัญหาอุปสรรคและผลเสียหายอันร้ายแรงในการปกครองประเทศขึ้นได้ในที่สุด

การที่จะพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดจึงเป็นความผิดกรณีคูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนนั้น มีแนวทางวินิจฉัย คือ

1. เป็นการกระทำในฐานะที่เป็นข้าราชการ คือ ผู้กระทำการกลั่นแกล้ง คูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนนั้น ต้องกระทำโดยแสดงออกว่าตนเป็นข้าราชการ
2. ผู้ถูกกลั่นแกล้ง คูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหง ต้องอยู่ในฐานะผู้เรียนหรือประชาชน คือ มีฐานะเป็นพลเมืองของประเทศไทย ซึ่งมีความสัมพันธ์กับข้าราชการในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ส่วนผู้เรียนและประชาชนเป็นผู้อยู่ในปกครองของรัฐและรับบริการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ
3. เจตนา หรือจงใจ คือ ผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนาหรือจงใจที่จะกลั่นแกล้ง คูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนโดยตรง ถ้าหากการกระทำนั้นเป็นไปโดยข้าราชการผู้นั้นไม่ได้มีเจตนาหรือจงใจที่จะกระทำต่อผู้นั้นโดยตรง ก็ไม่เป็นความผิดตามวรรคสองนี้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาจากพฤติการณ์แห่งการกระทำนั้นเป็นเรื่อง ๆ ไป

การกลั่นแกล้ง คูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงผู้เรียนหรือประชาชนนั้น มีผลเสียกระทบถึงภาพพจน์ส่วนรวมของทางราชการ คือ ทำให้ผู้เรียนหรือประชาชนเกิดความรู้สึกรังเกียจหรือชิงชังบรรดาข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งหลาย หรือรังเกียจ ชิงชังรัฐบาลหรือทางราชการเป็นส่วนรวม จึงจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าหากการกระทำนั้นไม่มีผลเสียกระทบถึงภาพพจน์ส่วนรวมของข้าราชการหรือของทางราชการ ก็ไม่เป็นความผิดร้ายแรงตามวรรคสองนี้

การที่จะถือว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 88 วรรคสองนี้ จะต้องกระทำการเข้าตามหลักเกณฑ์ทั้ง 3 ข้อ ดังกล่าวมาแล้ว

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- กลั่นแกล้งไม่นำเรื่องเบิกเงินงวดค่าก่อสร้าง หรือแกล้งเบิกล่าช้าเพราะต้องการหักเปอร์เซ็นต์ (อาจเป็นความผิดตามมาตราอื่นด้วย : ปลดออก)

- คู่มือนี้ เหยียดหยามผู้เรียนว่าโง่เป็นควาย โง่ทั้งตระกูล ก.ค.ศ. เห็นว่าเป็นการดูหมิ่น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และปิดกั้นพัฒนาการของผู้เรียน (และกระทำผิดกรณีอื่นร่วมด้วย : ปลดออก)

มาตรา 89 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือ ร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ความมุ่งหมายของมาตรานี้ ไม่ประสงค์ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กลั่นแกล้งร้องเรียนกล่าวหาผู้อื่นโดยไม่เป็นความจริง เนื่องจากการถูกร้องเรียนทำให้หน่วยงาน เสียภาพพจน์และขาดความน่าเชื่อถือ ทั้งยังทำให้เจ้าหน้าที่เสียกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไม่กล้า ตัดสินใจในเรื่องสำคัญ เพราะเกรงจะถูกร้องเรียน เมื่อมีการร้องเรียนทางราชการต้องสืบเปลือง ค่าใช้จ่ายและเสียกำลังใจเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการหาข้อเท็จจริง

การกลั่นแกล้งกล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความจริง เป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียหาย อย่างร้ายแรง กฎหมายกำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงด้วย

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 89 วรรคหนึ่ง

1. กระทำการที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่น
2. เป็นการกล่าวหาหรือร้องเรียนในเรื่องที่ผู้กระทำรู้อยู่ว่าไม่เป็นความจริง

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- การกลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่นเพื่อให้มีการดำเนินการทางวินัย หรือทางใด ทางหนึ่งในการบริหารงานบุคคลหรือทางอาญา ทั้งที่ไม่เป็นความจริง โดยผู้บังคับบัญชาารู้ตัว ผู้กระทำการกล่าวหาหรือร้องเรียน ไม่ว่าผู้กระทำการนั้นจะเปิดเผยชื่อตัวเองหรือจะกระทำในลักษณะ

บัตรสนเท่ห์ รวมทั้งการสร้างกระบวนการข่าวดูซึ่งอาจทำให้ผู้อื่นเสียหาย (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 2 เดือน)

ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 89 วรรคสอง

1. กระทำการที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้ง กล่าวหา หรือร้องเรียนผู้อื่น
2. เป็นการกล่าวหาหรือร้องเรียนในเรื่องที่ผู้กระทำรู้หรือไม่เป็นความจริง
3. ผู้ถูกกระทำได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรง

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- การกลั่นแกล้งกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง แต่ทำให้ผู้อื่นเสียหายอย่างร้ายแรง ความผิดตามวรรคสอง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ปลดออก)

มาตรา 90 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการ หรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขายหรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ หรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรานี้มีความมุ่งหมายที่จะไม่ให้มีการวิ่งเต้นเพื่อให้ได้ตำแหน่งหรือวิทยฐานะสูงขึ้น รวมถึงการมีผลประโยชน์จากเรื่องดังกล่าว ซึ่งความผิดจะใกล้เคียงกับมาตรา 84

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 90 วรรคหนึ่ง

วินัยตามมาตรานี้มีองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

1. กระทำการหาประโยชน์ด้วยตนเอง หรือให้ผู้อื่นหาประโยชน์โดยอาศัยชื่อของตนเอง คำว่า “ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้รับ ซึ่งอาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มีใช้ทรัพย์สิน เช่น การได้รับบริการ เป็นต้น และการหาประโยชน์ตามมาตรานี้จะเป็นการกระทำของตัวข้าราชการเอง หรือเป็นการที่ข้าราชการยอมให้ผู้อื่นกระทำก็ได้

2. การหาประโยชน์ดังกล่าวจะมีผลกระทบอันเป็นการเสื่อมต่อความเที่ยงธรรม หรือเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน ซึ่งอาจอธิบายได้ 2 กรณี คือ

2.1 อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม การที่จะพิจารณาว่าการกระทำอย่างไรเป็นการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงหน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งหน้าที่ราชการที่ผู้นั้นดำรงอยู่ว่าจะมีกรณีอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมได้หรือไม่ หากมีกรณีที่อาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมได้ก็ต้องห้ามตามมาตรา 90 นี้

กรณีกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรมนี้ อาจกระทำโดยไม่ได้อาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตนก็เป็นความผิดตามมาตรา 90 เพียงมาตราเดียว แต่ถ้ากระทำโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ราชการของตน นอกจากจะเป็นความผิดตามมาตรา 90 แล้วยังเป็นความผิดตามมาตรา 84 วรรคสอง ด้วย

2.2 อาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

คำว่า “เกียรติศักดิ์” หมายความว่า ฐานะที่ได้รับการสรรเสริญ

ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่าการกระทำอย่างไรเป็นการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ที่ข้าราชการผู้นั้นดำรงอยู่ว่าอยู่ในฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญของประชาชนเพียงใด

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ประกอบอาชีพอื่นนอกเวลาราชการและเป็นอาชีพซึ่งไม่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานแห่งความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน (ภาคทัณฑ์)
- ยอมให้บริษัท ห้าง ร้าน แอบอ้างอาศัยชื่อเข้าประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงาน (ภาคทัณฑ์)
- เป็นตัวแทนหรือยอมให้ตัวแทนขายสินค้า หรือขายประกันชีวิตให้แก่ผู้มาติดต่อราชการ (ภาคทัณฑ์)

ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 90 วรรคสอง

1. กระทำการหาประโยชน์ด้วยตนเองหรือให้ผู้อื่นหาประโยชน์โดยอาศัยชื่อของตนเอง
2. การหาประโยชน์จะมีผลกระทบเป็นการเสื่อมเสียต่อความเที่ยงธรรม หรือเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน
3. การกระทำเพื่อหาประโยชน์อันมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้
 - 3.1 เป็นการซื้อขาย เพื่อให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย
 - 3.2 เป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สิน หรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยมิชอบ หรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- การซื้อขายตำแหน่งหรือวิทยฐานะ โดยผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งหรือเลื่อนวิทยฐานะ อาจผิดตามมาตรา 84 วรรคสาม ด้วย (ไล่ออก)
- การรับประโยชน์ตอบแทนการบรรจุและแต่งตั้งโดยผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบรรจุแต่งตั้ง อาจผิดตามมาตรา 84 วรรคสาม ด้วย (ไล่ออก)
- การให้ประโยชน์แก่บุคคลอื่น หรือให้ตนได้รับตำแหน่งหรือวิทยฐานะสูงขึ้น (ปลดออก)

- การให้ประโยชน์แก่บุคคลอื่นเพื่อให้ได้รับการบรรจุหรือแต่งตั้ง (ปลดออก)
- การเรียกประโยชน์ตอบแทนการดำเนินการให้บุคคลอื่นดำรงตำแหน่งหรือมีวิทยฐานะสูงขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือได้รับการบรรจุแต่งตั้งที่มีชอบ นอกจากผิดมาตรา 90 วรรคสอง แล้ว อาจผิดตามมาตรา 94 วรรคสองด้วย (ไล่ออก)

ความผิดตามวรรคสองเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 91 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใ้ผู้อื่น ทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือ ลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่น นำผลงานนั้น ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ความมุ่งหมายของมาตรานี้ ประสงค์ที่จะไม่ให้มีการคัดลอกหรือลอกเลียนหรือนำผลงานทางวิชาการของผู้อื่นไปใช้หรือจ้างวานใ้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการ ซึ่งบัญญัติเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 91 วรรคหนึ่ง

1. กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกัน ดังต่อไปนี้

1.1 คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ อันมีเจตนาให้บุคคลอื่นเข้าใจว่าผลงานนั้นตนกระทำขึ้นด้วยตนเอง ดังมีลักษณะพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

- เป็นการคัดลอกหรือลอกเลียนเพื่อนำมาใช้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญของผลงานตนเอง

- เป็นการคัดลอกหรือลอกเลียนโดยมีสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ 50 ของผลงาน
ตนเอง

- เป็นการคัดลอกหรือลอกเลียนโดยมิได้มีการอ้างอิงตามวิธีการหรือแบบแผน
ซึ่งยอมรับกันทั่วไป

1.2 นำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่นไปใช้ในนามของตนเอง

1.3 จ้างหรือวาน หรือใช้ผู้อื่นจัดทำผลงานทางวิชาการ

2. เป็นการกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำไปใช้ในการขอตำแหน่ง หรือการเลื่อนตำแหน่ง
หรือการเลื่อนวิทยฐานะ หรือการได้รับเงินเดือนสูงขึ้น

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

1. เป็นการกระทำความผิดโดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- ผู้บริหารสถานศึกษา
- เคยทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการของผู้อื่น
- มีหน้าที่เกี่ยวกับการประเมินผลงานทางวิชาการ (อาจผิดตามมาตรา 84 วรรคสาม)

2. นอกเหนือจากข้อ 1 อาจเป็นความผิดตามมาตรา 94 วรรคสอง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 91 วรรคสอง

1. ร่วมกระทำการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ
2. เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานที่ลอกเลียนหรือคัดลอกนั้นไปใช้ตามความมุ่งหมาย
ที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง
3. จัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อผู้อื่น
4. เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

1. ร่วมดำเนินการโดยได้รับค่าตอบแทน โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่ง
 - เป็นผู้บริหารสถานศึกษา
 - เคยทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการของผู้อื่น
 - มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลงานทางวิชาการ
2. รับจ้างจัดทำผลงานทางวิชาการโดยมีค่าตอบแทน
3. รับจัดทำผลงานทางวิชาการโดยตนเองมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลงาน
4. รับจัดทำผลงานทางวิชาการโดยตนเองเคยทำหน้าที่ประเมินผลงานทางวิชาการของบุคคลอื่น
5. มีพฤติกรรมเป็นนายหน้า ตัวกลาง ผู้ติดต่อ ผู้สนับสนุน หรือชี้ช่องให้มีการรับจ้างจัดทำผลงานทางวิชาการโดยได้รับค่าตอบแทน
6. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและรับจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อผู้อื่น
7. นอกเหนือจากกรณีข้างต้น

มาตรา 92 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็นการจัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรานี้มุ่งเน้นห้ามข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีให้เป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ เป็นสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อให้ข้าราชการยึดการรับราชการเป็นอาชีพโดยไม่มัวกังวลด้วยการแสวงหาประโยชน์ในทางอื่น

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 92

1. เป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท
2. เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน
3. ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

คำว่า “ตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท” ในที่นี้หมายถึง กรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

ส่วนคำว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกัน” นั้น หมายถึง กรรมการอำนวยการหรือผู้อำนวยการ เป็นต้น

การเป็น “กรรมการบริหาร” หรือเป็น “ประธานกรรมการ” ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 92 นี้ เว้นแต่จะปรากฏข้อเท็จจริงว่าข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งได้เข้าไป “จัดการ” หรือเป็น “ตัวกระทำ” ในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทโดยตรงจึงจะต้องห้าม ซึ่งทั้งนี้จะต้องพิจารณาจากหลักฐานการจดทะเบียนและหนังสือบริคณห์สนธิห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทแล้วแต่กรณี อันเป็นข้อเท็จจริงที่จะต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- เข้าไปเป็นตัวกระทำการในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท (ภาคทัณฑ์)
- เป็นกรรมการอำนวยการหรือผู้อำนวยการ แต่มีลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันกับกรรมการผู้จัดการหรือผู้จัดการ (ภาคทัณฑ์)
- เป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อผูกพันบริษัท และเป็นตัวแทนของบริษัททำนิติกรรมในการซื้อขาย (ภาคทัณฑ์)

อนึ่ง การเป็นผู้จัดการมูลนิธิไม่เข้าข้อห้ามตามมาตรา

มาตรา 93 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติภารกิจที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการ ในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรานี้มีความมุ่งหมายให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาวางตนเป็นกลาง ทางการเมือง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการประจำต่อเนื่องไปได้ ไม่ว่าพรรคการเมืองใด จะเข้ามาเป็นรัฐบาลบริหารประเทศ

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 93 วรรคหนึ่ง

1. ไม่วางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติราชการตามหน้าที่
2. ไม่วางตัวเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยเฉพาะเจาะจงเป็นพิเศษ และเป็นการปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับประชาชน
3. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตนอันมีลักษณะของการกระทำ อย่างหนึ่งอย่างใด หรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

3.1 แสดงออกให้เห็นถึงการที่ตนเองมีความฝักใฝ่ทางการเมืองในบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองหรือพรรคการเมืองใด

3.2 ให้การส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ดำเนินกิจกรรม ทางการเมืองหรือพรรคการเมือง

การวางตนเป็นกลางทางการเมืองนั้น หมายถึง เฉพาะในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ และ ในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนเท่านั้น ที่ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา วางตนเป็นกลาง เช่น ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการจะอำนวยความสะดวกให้แก่พรรคการเมืองใด เป็นพิเศษกว่าพรรคการเมืองอื่น หรือกว่าบุคคลทั่วไปมิได้ หรือจะชักชวนให้ประชาชน สนับสนุนพรรคการเมืองพรรคใดพรรคหนึ่งโดยเฉพาะก็ทำไม่ได้ ส่วนในทางส่วนตัวจะนิยม

หรือเป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดก็ได้ไม่ห้าม คงห้ามแต่การเป็นกรรมการพรรคการเมืองและเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง ซึ่งกำหนดไว้เป็นคุณสมบัติที่ต้องห้ามเท่านั้น

นอกจากนี้ มาตรการนี้ยังบัญญัติห้ามมิให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการอันเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งทางการเมืองอีกด้วย

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ปฏิบัติการโดยเลือกปฏิบัติ หรือปฏิบัติโดยปราศจากความเป็นธรรมบนพื้นฐานความผิดใจในทางการเมืองของตนเอง (ภาคทัณฑ์)
- การยินยอมให้ใช้สถานที่ราชการเพื่อหาเสียงในการเลือกตั้ง หรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเฉพาะแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง (ภาคทัณฑ์)
- การติดป้ายหรือสื่อสิ่งใดในสถานที่ปฏิบัติราชการของตน อันสื่อให้เห็นถึงการฝักใฝ่ทางการเมืองในบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง (ภาคทัณฑ์)
- การหาเสียงให้หรือการกล่าวสนับสนุนทางการเมืองแก่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด โดยเฉพาะเจาะจงในการเรียนการสอน หรือในกิจกรรมทางการศึกษาอื่นใดไม่ว่าจะกระทำในสถานที่ราชการหรือไม่ก็ตาม (ภาคทัณฑ์)
- เป็นการกระทำในเรื่องราชการ แต่ไม่ใช่หน้าที่ราชการโดยตรง ซึ่งผลของการกระทำนั้น ทำให้เห็นได้ว่าเป็นเรื่องของการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองพรรคหนึ่งพรรคใดโดยเฉพาะเจาะจง (ภาคทัณฑ์)

ตามมาตรา 93 วรรคสอง บัญญัติห้ามข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าไปเกี่ยวข้องใด ๆ กับการทุจริตการเลือกตั้งที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 93 วรรคสอง

1. ดำเนินการหรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการอันมีลักษณะเป็นการทุจริตในการเลือกตั้งที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. ดำเนินการใด ๆ ที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนหรือชักจูงให้ผู้อื่นทุจริตในการเลือกตั้งที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

3. ลักษณะของการกระทำที่ถือเป็นการทุจริตในการเลือกตั้ง คือ

- การซื้อสิทธิ

- การขายเสียง

ความมุ่งหวังประการสำคัญของการเลือกตั้ง คือ ต้องการให้การเลือกตั้งเป็นเครื่องสะท้อนความต้องการที่แท้จริงของประชาชนผ่านการเลือกผู้แทนหรือกลุ่มทางการเมือง หรือพรรคการเมือง ที่มีอุดมการณ์หรือมีนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน แต่ในการเลือกตั้งทั่วไปพบว่า ประชาชนมิได้ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยเจตจำนงที่แท้จริงของตนเอง เนื่องจากมักถูกชักจูงหรือจูงใจด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้สิทธิพล การซื้อเสียง เป็นต้น ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศไม่มีความก้าวหน้าและขาดความต่อเนื่อง

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- เข้าไปเกี่ยวข้องกับโดยตรงในลักษณะเป็นตัวการ ผู้ใช้ ผู้ชักจูง ผู้วางแผนหรือร่วมวางแผน ผู้ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อให้มีการซื้อสิทธิ การขายเสียงในการเลือกตั้ง (ปลดออก/ไล่ออก)

- การรับประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้มีการเสนอให้เพื่อตอบแทนการลงคะแนนในการเลือกตั้งแก่ผู้สมัครรายใดรายหนึ่ง (ปลดออก/ไล่ออก)

- เป็นผู้ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นทุจริตในการเลือกตั้ง (ปลดออก/ไล่ออก)

มาตรา 94 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตน และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสพยาเสพติดหรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชญา หรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

เป็นบทบัญญัติที่มุ่งควบคุมความประพฤติของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้อยู่ในแนวทางที่ดี เรื่องการประพฤติชั่วเป็นการพิจารณาถึงพฤติการณ์การกระทำและความรู้สึกของสังคม ที่จะต้องพิจารณารายละเอียด ข้อเท็จจริง และพฤติการณ์เป็นเรื่อง ๆ ไปว่า มีผลกระทบต่อเกียรติศักดิ์ของตำแหน่ง ความรู้สึกของสังคมหรือไม่ โดยไม่จำกัดว่าจะทำในตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือกระทำในฐานะส่วนตัว หากกระทบมากก็เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

คำว่า “**ประพฤติชั่ว**” หมายถึง การกระทำใด ๆ อันเป็นการเสื่อมเสียต่อชื่อเสียงของตนเอง หรือเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนเอง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 94 วรรคหนึ่ง

ในการพิจารณาเรื่องการประพฤติชั่ว มีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. เกียรติของข้าราชการ
2. ความรู้สึกของสังคม
3. เจตนาที่กระทำ

องค์ประกอบทั้ง 3 ประการ สามารถแยกอธิบายได้ ดังนี้

1. **เกียรติของข้าราชการ** โดยพิจารณาจากตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้กระทำประกอบกับพฤติการณ์ในการกระทำของข้าราชการผู้นั้น โดยพิจารณาว่าการกระทำความผิดกล่าวเป็นการกระทำ

ที่ผิดแบบธรรมเนียมของข้าราชการที่ดี อันบุคคลที่อยู่ในฐานะและตำแหน่งเช่นนั้นควรประพฤติปฏิบัติเพียงใดหรือไม่ การพิจารณาว่าการกระทำอย่างใดจะทำให้เสื่อมเสียเกียรติของข้าราชการเพียงใดหรือไม่ นั้น ต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงตำแหน่งหน้าที่ที่ผู้นั้นดำรงอยู่ว่าอยู่ในฐานะที่ควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ หรือเป็นที่นับถือของประชาชนเพียงใด

2. **ความรู้สึกละอายใจ** โดยพิจารณาจากความรู้สึกของประชาชนทั่วไปหรือของทางราชการว่ามีความรังเกียจต่อการกระทำนั้น ๆ หรือไม่ เพียงใด

3. **เจตนาที่กระทำ** โดยพิจารณาว่าผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำและประสงค์ต่อผล หรือยอมเสี่ยงเห็นผลของการกระทำนั้นหรือไม่ หากไม่มีเจตนาที่ไม่เป็นการประพฤติก้าว ตัวอย่างเช่น ข้าราชการคนหนึ่งโดยประมาท ถูกศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 1 ปี ปรับ 5,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด 2 ปี กรณีเช่นนี้จะถือว่าเป็นการประพฤติก้าวหรือไม่ นั้น คงไม่ได้พิจารณาที่ผลคือได้รับโทษสถานใดเพียงประการเดียว แต่ต้องพิจารณาที่เหตุของการกระทำผิดเป็นสำคัญ หากไม่ปรากฏว่าเหตุเกิดจากความมึนเมาในขณะที่ขับรถหรือเกิดจากการฝ่าฝืนกฎจราจร ก็ไม่เป็นการประพฤติก้าวเพราะกระทำไปโดยไม่มีเจตนาร้ายต่อส่วนตัว ตามแนวคำวินิจฉัยของ ก.ค.²⁴ แต่ถ้าปรากฏข้อเท็จจริงว่าได้กระทำผิดฐานขับรถโดยประมาทเป็นอาชญา อันเป็นการทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ก็อาจปรับเป็นความผิดฐานประพฤติก้าวได้

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- กระทำความผิดอาญา ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่ถึงจำคุก หรือจำคุกแต่ให้รอลงอาญาในความผิดที่ไม่ถึงกับเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- ทะเลาะวิวาทหรือทำร้ายร่างกายผู้อื่นไม่ถึงบาดเจ็บสาหัส (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- เมาสุราอาละวาด (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

²⁴ มติ อ.ก.ค.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครู ซึ่งทำการแทน ก.ค. ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2533 เมื่อวันที่

- มีความประพฤติในทำนองสุจริต (ภาคทัณฑ์)
- ปลอมเอกสารหรือปลอมลายมือชื่อผู้อื่นทำให้ราชการหรือผู้อื่นเสียหายไม่ถึงกับร้ายแรง (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)
- การเปิดเผยข้อสอบที่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของตน โดยไม่ได้เรียกหรือรับผลประโยชน์ตอบแทน (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

ตามมาตรา 94 วรรคสอง กำหนดความผิดวินัยอย่างร้ายแรงไว้ 2 ฐาน คือ กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก (ไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือลหุโทษ) ซึ่งเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง และกรณีกระทำความผิด อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นกรณีที่ผู้บังคับบัญชาต้องทำการสอบสวนก่อน ความผิดทั้ง 2 ฐานดังกล่าว คือ ฐานกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก และฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นคนละกรณีความผิดหรือคนละฐานความผิด การพิจารณาความผิดและสั่งลงโทษจึงต้องอ้างให้ถูกต้องด้วยว่าลงโทษเพราะถูกจำคุกหรือเพราะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 94 วรรคสอง

1. กระทำความผิดอาญาและศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก
2. ไม่ใช่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือลหุโทษ หรือ
3. กระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

“ได้รับโทษจำคุก” ตามมาตรานี้หมายถึง ถูกจำคุกจริง ๆ กรณีศาลมีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก แต่ให้รอการลงโทษ ไม่เข้าลักษณะความผิดตามมาตรา 94 วรรคสอง และโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกต้องเป็นคำพิพากษาถึงที่สุดเท่านั้น

“โทษที่หนักกว่าจำคุก” หมายถึง โทษประหารชีวิต

“คำพิพากษาถึงที่สุด” หมายความว่า คำพิพากษาที่ไม่อาจอุทธรณ์หรือฎีกาต่อไปได้อีก หรือไม่ได้อุทธรณ์หรือฎีกาภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือคำพิพากษาศาลฎีกา

กรณีต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดย ประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งความผิดยังไม่ถึงกับต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ผู้บังคับบัญชาอาจสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามมาตรา 113 ได้

อนึ่ง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกจำคุกตามคำสั่งศาลกรณีละเมิดอำนาจศาล ก.ค. เคยชี้ว่าไม่เข้าลักษณะความผิดตามมาตรานี้ ที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องลงโทษปลดออกหรือ ไล่ออก เพราะไม่ใช่กรณีกระทำความผิดอาญา²⁵ แต่อาจเป็นการสั่งให้ออกตามมาตรา 113

สำหรับกรณีกระทำการอื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงนั้น การกระทำใด จะเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 94 วรรคสอง หรือไม่ นั้น กฎหมายไม่ได้บัญญัติ ไว้โดยเฉพาะเจาะจง ดังนั้น การใดที่จะถือว่าเป็นความประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงต้องพิจารณา จากความรู้สึกของวิญญูชนโดยทั่วไป หรือความรู้สึกของสังคมว่ารู้สึกรังเกียจต่อการกระทำนั้น ว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงหรือไม่ ทั้งนี้ โดยพิจารณาจาก

- 1) เกียรติของข้าราชการ (ดูจากตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบ)
- 2) ความรู้สึกของสังคม และ
- 3) เจตนาในการกระทำ

กรณีใดจะถือว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง จึงต้องพิจารณาข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ แห่งกรณีเป็นเรื่อง ๆ ไป โดยถือความร้ายแรงของแต่ละองค์ประกอบทั้ง 3 ประการดังกล่าว เป็นแนวทางพิจารณา โดยคำนึงถึงพฤติการณ์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นว่า ได้กระทำการอันทำให้ราชการได้รับความเสียหายกระทบต่อภาพพจน์ชื่อเสียงมากหรือไม่ กรณีของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นวิชาชีพชั้นสูง ได้รับการยกย่องว่าเป็น

²⁵ มติ อ.ก.ค.วิสามัญเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบข้าราชการครู ซึ่งทำการแทน ก.ค. ในคราวประชุมครั้งที่ 8/2545

บุชนิยบุคคล เป็นพ่อพิมพ์ – แม่พิมพ์ของชาติ มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้อบรมสั่งสอนลูกศิษย์ให้เป็นคนดี แต่กลับมีพฤติกรรมมีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับภรรยาหรือสามีของผู้อื่น ย่อมก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ และความรู้สึกละอายใจของสังคม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 354/2551)

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด กระทำความผิดอาญา (ไล่ออก)
- ประพฤติผิดทางเพศ มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวถึงขั้นร่วมประเวณีกับคู่สมรสของผู้อื่น (ไล่ออก)
- มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวถึงขั้นร่วมประเวณีกับหญิงอื่น หรือคู่สมรสของผู้อื่น ทั้งที่ตนมีคู่สมรสอยู่แล้ว (ไล่ออก)
- บังคับจิตใจผู้อื่นให้มีเพศสัมพันธ์ (ไล่ออก)
- กระทำอนาจารผู้เรียน (ปลดออก)
- ปลอมเอกสารราชการจนเป็นเหตุให้ราชการหรือบุคคลอื่นเสียหายอย่างร้ายแรง (ไล่ออก)
- ปลอมลายมือชื่อผู้อื่นหาประโยชน์ (ไล่ออก)
- ทุจริตการสอบบรรจุ หรือสอบเข้าทำงาน เช่น ไปสอบแทนผู้อื่น (ไล่ออก)
- หลอกลวงเรียกร้องเงินหรือทรัพย์สิน โดยอ้างว่าสามารถฝากเข้าทำงานหรือเข้าเรียนต่อ (ไล่ออก)
- ทำร้ายร่างกายผู้เรียนจนบาดเจ็บสาหัส (ปลดออก)
- คืบสุราขณะปฏิบัติหน้าที่ (ปลดออก)
- เมาสุราเสียราชการ (ปลดออก)
- เปิดเผยข้อสอบแล้วเรียกร้องเงิน (ไล่ออก)
- ยักยอกเงินที่มีผู้ฝากไว้ (ปลดออก)

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 94 วรรคสาม

1. เสพยาเสพติด หรือสนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด
2. เล่นการพนัน เป็นการเล่นอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องจนติดเป็นนิสัย
3. กระทำการล่อลวงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา

“การเสพยาเสพติด” หมายถึง เสพของมีนเมาซึ่งต้องห้ามตามกฎหมาย เช่น เสพเฮโรอีน ฝิ่น กัญชา ยาบ้า เป็นต้น หรือส่งเสริมสนับสนุน รวมถึงชักชวน จำหน่ายให้ผู้อื่นเสพด้วย ซึ่งการกระทำ ดังกล่าวเป็นความผิดในคดีอาญาด้วย

“เล่นการพนัน” หมายถึง เล่นการพนันเอาทรัพย์สินกัน การพนันมีทั้งประเภทที่กฎหมายห้ามขาด และประเภทที่จะเล่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากทางราชการ อย่างไรก็ดี กรณีจะเป็นความผิดตามวรรคสามต่อเมื่อเป็นการเล่นเป็นอาณัติ กล่าวคือ เล่นอย่างสม่ำเสมอจนเป็นนิสัยเท่านั้น

คำว่า “ล่อลวงละเมิดทางเพศ”²⁶ หมายถึง พฤติกรรมที่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในเรื่องเพศ ไม่ว่าจะเป็นคำพูด สายตา และการใช้ท่าที รวมไปถึงการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ หรือการข่มขืน

อย่างไรก็ดี การพิจารณาพฤติกรรมใด ๆ ว่าเป็นการล่อลวงละเมิดทางเพศหรือไม่ จะต้องดูจากเจตนาของผู้กระทำเป็นสำคัญว่ามีความคิดเจตนาที่เป็นอกุศลจิตทางเพศหรือไม่ เช่น การโอบกอดนักเรียนด้วยความเอ็นดูในเวลา สถานที่ และโอกาสอันควร ย่อมแตกต่างกับการโอบกอดนักเรียนในที่ลับตาผู้คนหรือในปั๊บบนบาร์ หรือร้านอาหารที่จำหน่ายสุรา หรือในขณะดื่มสุรา เหล่านี้ต้องดูเจตนาของผู้กระทำและพฤติกรรมแวดล้อมประกอบด้วย

การล่อลวงละเมิดทางเพศ เป็นกรณีความผิดที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีมุ่งหมายที่จะวางกรอบความประพฤติของผู้มีวิชาชีพครูให้เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ที่นอกจากจะมีหน้าที่อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนดีคนเก่งแล้ว ยังจะต้องเป็นผู้ที่พร้อมด้วยคุณธรรมจริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีของศิษย์และชุมชนตามความคาดหวังของสังคมด้วย

²⁶ สำนักงานกิจการสตรีและครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ www.womenfamily.go.th2

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- เล่นการพนันในสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่ (ไล่ออก)
- เล่นการพนันในเวลาปฏิบัติหน้าที่ราชการ (ไล่ออก)
- เล่นการพนันกับเพื่อนร่วมงานหรือผู้เรียนหรือนักศึกษาในสถานศึกษาเดียวกัน (ไล่ออก)
- เป็นเจ้ามือ หรือร่วมเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเล่นการพนัน (ไล่ออก)
- การมีเพศสัมพันธ์ หรือการขอมิเพศสัมพันธ์ หรือการล่วงละเมิดทางเพศถึงขั้นพยายามมีเพศสัมพันธ์กับผู้เรียนหรือนักศึกษาที่อยู่ในสถานศึกษา (ไล่ออก)
- การมีพฤติกรรมทางกายที่เป็นการสัมผัสเนื้อตัว โดยส่อให้เห็นถึงเจตนาหรือจุดมุ่งหมายที่จะดำเนินไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ (ปลดออก)
- การมีพฤติกรรมทางกายอันหนึ่งอันใดหรือหลายพฤติกรรมประกอบกัน แม้จะไม่มี การสัมผัสเนื้อตัวแต่มีหรือส่อให้เห็นถึงเจตนาล่วงเกินความเป็นส่วนตัว หรือความรู้สึกละเมิดส่วนตัว ในทางเพศ และมีผลทำให้ผู้ถูกระทำได้รับความอับอาย ความอึดอัด ความคับข้องใจ (เช่น การมอง ในลักษณะถ่มอง การมองด้วยเจตนาล่วงเกินทางเพศ การให้คู่อ้อมกอดกอนาจาร การสั่งให้นักเรียน แสดงท่าทางที่ไม่เหมาะสมหรือให้แต่งกายที่ไม่เหมาะสมในทางเพศ เป็นต้น : ปลดออก)

ตัวอย่างการกระทำที่ศาลวินิจฉัยว่าเป็น “ผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง” ตามมาตรา 94 วรรคสองและวรรคสาม

- ใช้เอกสารหนังสือรับรองเงินเดือนปลอมไปประกันตัวจำเลยในคดีอาญา จนถูกศาล พิพากษาลงโทษฐานใช้เอกสารปลอมและละเมิดอำนาจศาล (คำพิพากษาศาลปกครองกลาง ที่ 1608/2547)
- มียาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย (คำพิพากษา ศาลปกครองกลางที่ 1022/2548)
- กระทำอนาจารเด็กนักเรียนหญิงซึ่งเป็นศิษย์ของตน (คำพิพากษาศาลปกครองกลาง ที่ 1239/2546 และที่ 676/2547)

- ล่อลวงนักเรียนหญิงซึ่งเป็นศิษย์ไปข่มขืนกระทำชำเรา (คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 1006/2547 และที่ 787/2548)
- มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับนักศึกษาหญิงซึ่งเป็นศิษย์ในขณะที่ตนเองมีภรรยาโดยชอบด้วยกฎหมายอยู่แล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.96/2547)
- กระทำอนาจารและข่มขืนกระทำชำเราข้าราชการครูสตรีซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชา (คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 679/2548)

มาตรา 95 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ให้กระทำโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ให้กระทำโดยการเอาใจใส่ สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย ในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารับดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้และตามหมวด 7 หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อมิให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย

มาตรานี้กำหนดหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา ดังนี้

1. เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีวินัย
2. ป้องกันมิให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย
3. ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาที่กระทำผิดวินัย

ทั้งนี้ ถ้าผู้บังคับบัญชาผู้ใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว หรือปฏิบัติโดยไม่สุจริต ผู้บังคับบัญชาผู้นั้นจะมีความผิดทางวินัย

วิธีเสริมสร้างและพัฒนา ให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีวินัยนั้น กฎหมายได้บัญญัติแนวทางการดำเนินการไว้ ดังนี้

- 1) ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้อยู่ได้บังคับบัญชาในการรักษาวินัย
- 2) ฝึกอบรมผู้อยู่ได้บังคับบัญชาให้มีวินัย
- 3) สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีวินัย
- 4) ชูงใจให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีวินัย
- 5) ดำเนินการอย่างอื่นใดที่จะเสริมสร้างและพัฒนา ทศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ได้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

วิธีป้องกันมิให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยนั้น กฎหมายได้บัญญัติแนวทางการดำเนินการไว้ ดังนี้

- 1) เอาใจใส่สังเกตการณ์ว่าจะมีเหตุอันอาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัยอย่างใดขึ้นบ้างหรือไม่

2) ขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย

วิธีดำเนินการทางวินัย กฎหมายได้บัญญัติแนวทางปฏิบัติก่อนดำเนินการทางวินัยไว้ ดังนี้

1) ถ้ามีมูลว่าผู้อยู่ได้บังคับบัญชาผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้ว ก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

2) ถ้ามีผู้กล่าวหา (ต้องปรากฏตัวผู้กล่าวหา ไม่ใช่บัตรสนเท่ห์) หรือผู้บังคับบัญชาสงสัยว่าผู้อยู่ได้บังคับบัญชาผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ผู้บังคับบัญชาต้องสืบสวนหรือพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาหรือไม่ ถ้าไม่มีมูลก็ยุติเรื่องได้ ถ้ามีมูลก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

สำหรับการดำเนินการมีข้อพึงสังเกตว่าผู้บังคับบัญชาจะเก็บเรื่องที่มีผู้กล่าวหาผู้อยู่ได้บังคับบัญชาของตนไว้โดยไม่ดำเนินการอย่างใดหาได้ไม่ จะต้องสืบสวนหรือพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาหรือไม่ ถ้าสืบสวนหรือพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีไม่มีมูลจึงจะยุติเรื่องได้ อย่างไรก็ตามก็พิจารณากรณีที่ผู้กล่าวหาซึ่งผู้บังคับบัญชาจะต้องสืบสวนหรือพิจารณาดังกล่าวนั้น หมายถึงการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาเท่านั้น ถ้าเป็นบัตรสนเท่ห์ก็ไม่จำเป็นต้องดำเนินการดังกล่าว

มีข้อพึงสังเกตอีกประการหนึ่งว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายไม่ต้องการให้ผู้บังคับบัญชานำดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาทั้งที่ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นกรณีมีมูล จึงต้องให้ผู้บังคับบัญชาสืบสวนหรือพิจารณาเสียก่อนว่ากรณีมีมูลหรือไม่ เมื่อเห็นว่ากรณีมีมูล จึงจะดำเนินการทางวินัยได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้ข้าราชการเสียชื่อเสียงหรือเสียสิทธิประโยชน์ไปโดยไม่สมควร

“กรณีมีมูล” หมายความว่า มีที่มาหรือมีต้นเหตุอันเป็นที่มาของเรื่องนั้น ๆ

องค์ประกอบความผิด ตามมาตรา 95

1. เป็นผู้บังคับบัญชา
2. ไม่ดำเนินการทางวินัยทันทีเมื่อมีพยานหลักฐานเบื้องต้นอันมีมูลว่าผู้อยู่ได้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

3. ปกป้องช่วยเหลือผู้อยู่ได้บังคับบัญชา

4. ดำเนินการโดยไม่สุจริต

ตัวอย่างพฤติการณ์ความผิด

- เจตนาหรือละเลยไม่นำพาริเริ่มดำเนินทางวินัยเมื่อมีการกล่าวหาหรือร้องเรียนว่ามีการกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นแล้ว (ภาคทัณฑ์)

- กรณีที่เป็นการกล่าวหาโดยหน่วยงานของรัฐ เช่น สตง., ปปช. ซึ่งได้มีการตรวจสอบสืบสวน หรือสอบสวนมาก่อนแล้ว ผู้บังคับบัญชาไม่ได้ดำเนินการทางวินัยทันที (ภาคทัณฑ์)

- เมื่อมีผู้กล่าวหาหรือสงสัยว่าผู้ใดกระทำผิดวินัยแต่ยังไม่พยานหลักฐาน ผู้บังคับบัญชาต้องสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่าเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ (ภาคทัณฑ์)

- ไม่สั่งยุติเรื่องเมื่อพบว่าเป็นกรณีไม่มีมูล (ภาคทัณฑ์)

- พบว่าเป็นกรณีมีมูล แต่ผู้บังคับบัญชาไม่ดำเนินการต่อไป (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

- กลับแก้งผู้อยู่ได้บังคับบัญชาในการกล่าวหาหรือดำเนินการทางวินัย (ตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน)

มาตรา 96 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัยจะต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7

โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ

(1) ภาคทัณฑ์

(2) ตัดเงินเดือน

(3) ลดขั้นเงินเดือน

(4) ปลดออก

(5) ไล่ออก

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออกให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าเป็นผู้ลาออกจากราชการ

มาตรานี้กำหนดโทษทางวินัยไว้ 5 สถานโทษ โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือน เป็นโทษวินัยไม่ร้ายแรง โทษปลดออก ไล่ออก เป็นโทษวินัยอย่างร้ายแรง และโทษปลดออก มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ

โทษ 5 สถานดังกล่าวข้างต้น อาจแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. โทษสำหรับการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ได้แก่ ไล่ออก ปลดออก ซึ่งหากมีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก (มาตรา 99)

2. โทษสำหรับความผิดวินัยที่ไม่ถึงขั้นร้ายแรง ได้แก่ ลดขั้นเงินเดือน หรือตัดเงินเดือน ซึ่งหากมีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษจากลดขั้นเงินเดือนเป็นตัดเงินเดือน หรือจากโทษตัดเงินเดือนเป็นภาคทัณฑ์ก็ได้

3. โทษสำหรับความผิดวินัยเพียงเล็กน้อย ได้แก่ ภาคทัณฑ์ และหากเป็นความผิดวินัยครั้งแรกจะงดโทษให้โดยกล่าวตักเตือน หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก็ได้

การลงโทษผู้กระทำผิดวินัยในแต่ละระดับนั้น ผู้มีหน้าที่พิจารณาเสนอความเห็นจะต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาหรือการสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดตามที่กฎหมายกำหนด และนอกจากนี้จะต้องนำหลักมโนธรรม หลักความเป็นธรรม และนโยบายของทางราชการมาประกอบการพิจารณาด้วย

อนึ่ง โทษลดขั้นเงินเดือนอาจไม่มีผลใช้บังคับกับตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา 38 ก. (2) ซึ่งนำระบบการเลื่อนเงินเดือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน มาใช้บังคับโดยอนุโลม และปัจจุบันไม่มีโทษให้ออก การให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ไม่ใช่การลงโทษ อย่างไรก็ดี ถ้าผู้ถูกสั่งให้ออกเห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็มีสิทธิร้องทุกข์ ต่อ ก.ค.ศ. ได้

มาตรา 97 การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ทำเป็นคำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามระเบียบของ ก.ค.ศ. ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด และมีให้เป็นไปโดยพยานาต โดยอคติ หรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และมีเหตุผลอย่างใดในการกำหนดสถานโทษเช่นนั้น

มาตรานี้กำหนดวิธีการสั่งลงโทษโดยต้องทำเป็นหนังสือและมีรายละเอียดของคำสั่ง ดังนี้

1. ทำเป็นคำสั่ง
2. วิธีการออกคำสั่งเป็นไปตามระเบียบ ก.ค.ศ.²⁷
3. ต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด
4. ต้องไม่เป็นการลงโทษโดยพยานาต อคติ หรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิด
5. คำสั่งลงโทษให้ระบุกรณีกระทำผิดมาตราที่ปรับบทความผิด
6. เหตุผลในการกำหนดสถานโทษ

²⁷ ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548

บทที่ 3

การดำเนินการทางวินัย

การดำเนินการทางวินัย เป็นหลักการสำคัญของการบริหารงานบุคคลภาครัฐที่ผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรผู้ที่มีอำนาจจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน โดยกฎหมายได้กำหนดลำดับขั้นตอนการดำเนินการไว้ในลักษณะของกระบวนการทางนิติธรรม (Judicial Due Process) สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 เป็นบทบัญญัติหลัก

ความหมาย

การดำเนินการทางวินัย หมายถึง กระบวนการและขั้นตอนการดำเนินการในการลงโทษข้าราชการ ซึ่งเป็นกระบวนการตามกฎหมายที่จะต้องกระทำ เมื่อข้าราชการมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ได้แก่

1. การตั้งเรื่องกล่าวหา
2. การสืบสวนหรือการสอบสวน
3. การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ
4. การลงโทษหรืองดโทษ
5. การดำเนินการในระหว่างดำเนินการทางวินัย เช่น ให้พักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน

จุดมุ่งหมายของการดำเนินการทางวินัยก็เพื่อให้การลงโทษข้าราชการเป็นไปโดยถูกต้องเหมาะสมตามกระบวนการทางนิติธรรม โดยที่คำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นคำสั่งทางปกครอง ขั้นตอนการดำเนินการและการใช้ดุลพินิจกำหนดโทษทางวินัย จึงต้องเป็นไปตามหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง

โดยที่มาตรา 95 วรรคห้า บัญญัติว่า “เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือ กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารีบดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที”

มาตรา 98 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยมิชักช้า และในการสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา”

จากบทบัญญัติทั้ง 2 มาตราดังกล่าว อาจเห็นได้ว่า ในการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 นั้น เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหา หรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการ สืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าผลของการสืบสวนปรากฏว่าเป็นกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นกระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยต่อไปได้

การสืบสวน

การสืบสวน หมายถึง การแสวงหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเบื้องต้นในมูลกรณีที่มีการกล่าวหา หรือสงสัยว่าข้าราชการผู้ใดอาจกระทำความผิดจริงหรือไม่ เพียงใด เพื่อจะได้ดำเนินการทางวินัยต่อไป

วิธีการสืบสวน

วิธีการสืบสวนไม่มีกฎหมายหรือระเบียบใดกำหนดรูปแบบของการดำเนินการไว้ ดังนั้น การสืบสวนอาจจะดำเนินการโดยวิธีการใดก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพของเรื่องที่จะทำการสืบสวนว่าควรจะใช้วิธีอย่างไรจึงจะเหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงของเรื่องที่สืบสวน เช่น อาจดำเนินการเอง หรืออาจตั้งเป็นคณะกรรมการ หรือมอบหมายให้ผู้ใดไปดำเนินการ หรือส่งประเด็นไปให้หน่วยงานหรือผู้ที่เชื่อถือได้สืบสวนให้ก็ได้

การสืบสวนอาจกระทำได้ทั้งโดยทางลับและโดยเปิดเผย

การสืบสวนโดยทางลับ ได้แก่ การสืบสวนที่ดำเนินการไปโดยมิให้ผู้กระทำผิดหรือผู้ถูกสงสัยว่าเป็นผู้กระทำผิดรู้ตัวถึงเรื่องที่จะทำการสืบสวน โดยใช้กลวิธีที่เหมาะสม เช่น เข้าไปพูดคุยโดยปกปิดธรรมดา หว่านล้อมให้เข้ามาในประเด็นที่ต้องการทราบ หรือทำทีเป็นเข้าไปศึกษาถึงวิธีการดำเนินการหรือการปฏิบัติงาน และขอเอกสารเกี่ยวกับเรื่องนั้นโดยไม่ทันรู้ตัว หรือจะมอบหมายให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าไปอยู่ในเหตุการณ์เพื่อที่จะได้ทราบถึงความเคลื่อนไหวหรือข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ ว่ามีแนวโน้มพอที่จะเชื่อได้ว่าใครเป็นผู้กระทำผิด หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดจริงหรือไม่

การสืบสวนโดยเปิดเผย ได้แก่ การหาข้อเท็จจริงโดยวิธีแจ้งหรือแสดงให้ผู้ถูกสงสัยหรือผู้ถูกกล่าวหาทราบถึงประเด็นแห่งความผิด และขอให้เข้าชี้แจงแสดงเหตุผลแก้ข้อกล่าวหา โดยปกติผู้สืบสวนจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่หรือข้อมูลต่าง ๆ ไว้ก่อนเพื่อสะดวกในการที่จะชี้หรือยืนยันถึงข้อกล่าวหา

กรณีใดจะสมควรสืบสวนโดยเปิดเผยหรือโดยทางลับนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะสืบสวน ความร้ายแรงแห่งกรณี ตลอดจนความเสียหายหรือเสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ในกรณีที่มีผู้ร้องทุกข์หรือร้องเรียนกล่าวหาโดยอ้างพยานหลักฐานแน่ชัด จะใช้วิธีการสืบสวนโดยเปิดเผยก็ได้ แต่หากเป็นกรณีที่สงสัยว่าจะมีการกระทำผิดหรือมีผู้ร้องเรียนโดยกล่าวหาลอย ๆ หากดำเนินการสืบสวนโดยเปิดเผยอาจเป็นการเอิกเกริก ถ้าผู้ถูกกล่าวหา

มิได้กระทำผิดเลยย่อมทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง หรือถ้าหากเป็นผู้กระทำผิดจริงจะเป็นช่องทางให้ผู้กระทำผิดไหวตัวหรือรู้ตัว และอาจจะทำลายหลักฐานหรือเสื่อมสอนพยานให้ใช้ถ้อยคำบิดเบือนได้ จึงจำเป็นที่จะต้องดำเนินการสืบสวนโดยวิธีลับมิให้ผู้ถูกกล่าวหาหรือพยานรู้ตัวหรือเตรียมการล่วงหน้าได้ หรือถ้าหากสืบสวนแล้วปรากฏว่าไม่เป็นความจริงตามข้อกล่าวหา ก็จะได้ไม่ทำให้ ผู้ถูกกล่าวหาเสียชื่อเสียง

ประเภทของการสืบสวน

การสืบสวนมี 2 ประเภท คือ

1. การสืบสวนที่ไม่เป็นการดำเนินการทางวินัย
2. การสืบสวนที่เป็นการดำเนินการทางวินัย

1. การสืบสวนที่ไม่เป็นการดำเนินการทางวินัย ได้แก่ การสืบสวนก่อนการดำเนินการทางวินัย เมื่อมีกรณีสงสัยว่าข้าราชการอาจกระทำผิดวินัย เป็นการสืบสวนเพื่อพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ตามมาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หากข้อเท็จจริงฟังได้ว่า กรณีมีมูลก็ต้องดำเนินการทางวินัยต่อไป แต่ถ้าผลการสืบสวนปรากฏว่ากรณีไม่มีมูลก็ต้องยุติเรื่อง ในกรณีที่ยุติเรื่องในชั้นของการสืบสวนนี้ไม่ต้องมีการรายงานตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 แต่ประการใด แต่อาจต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามสายงานการบังคับบัญชา

กรณีที่มีการกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัย ซึ่งการกล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยนั้น อาจมีที่มาอันเป็นมูลกรณีแห่งเรื่องที่กล่าวหาปรากฏขึ้นได้หลายทาง เช่น

1) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาพบว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาผู้ใดกระทำผิดวินัย โดยมีพยานหลักฐาน ในเบื้องต้นอยู่แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที เช่น ผู้บังคับบัญชาพบเห็นการกระทำผิดก็อาจสั่งให้ผู้นั้นชี้แจงหรือรายงานข้อเท็จจริง และอาจสืบสวนพยานผู้รู้เห็น

ประกอบการพิจารณาด้วย เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่ามิมูลกรณีเกิดขึ้นจริง ก็สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนเพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรมต่อไป

2) กรณีที่มีการร้องเรียนด้วยวาจา ให้จดปากคำและให้ผู้ร้องเรียนลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี พร้อมรวบรวมพยานหลักฐานอื่น ๆ ประกอบการพิจารณา แล้วดำเนินการให้มีการสืบสวนข้อเท็จจริงโดยอาจตั้งกรรมการสืบสวน หรือสั่งให้บุคคลใดไปสืบสวน หรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาสอบถามก็ได้ หากเห็นว่ากรณีมีมูลก็ต้องสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนต่อไป

3) สำหรับกรณีที่มีการร้องเรียนเป็นหนังสือ ผู้บังคับบัญชาต้องสืบสวนในเบื้องต้นก่อน หากเห็นว่าไม่มีมูลก็สั่งยุติเรื่อง ถ้าเห็นว่ามีมูลก็สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนต่อไป ในกรณีที่หนังสือร้องเรียนไม่ลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องเรียนเข้าลักษณะของบัตรสนเท่ห์ ซึ่งมีหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0206/ว 218 ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2541 เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการ และการสอบสวนเรื่องราวร้องเรียนกล่าวโทษข้าราชการว่ากระทำผิดวินัย ในข้อ 1 กล่าวว่า “เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับเรื่องราวกล่าวโทษข้าราชการ ในเบื้องต้นให้ถือเป็นความลับทางราชการ หากเป็นบัตรสนเท่ห์ให้พิจารณาเฉพาะรายที่ระบุหลักฐานกรณีแวดล้อมปรากฏชัดแจ้ง ตลอดจนชี้พยานบุคคลแน่นอนเท่านั้น” กรณีเช่นนี้ผู้บังคับบัญชาก็ควรสืบสวนข้อเท็จจริงให้ได้ความว่า กรณีมีมูลตามบัตรสนเท่ห์หรือไม่

4) ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่นแจ้งมาให้ทราบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยหรือสงสัยว่ากระทำผิดวินัย เช่น ได้รับแจ้งจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. เป็นต้น (กรณี สตง., ป.ป.ช. ชี้มูลความผิด อาจดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสืบสวนหรือตั้งกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงขึ้นอีก ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น)

2. การสืบสวนซึ่งเป็นการดำเนินการทางวินัย ได้แก่ การสืบสวนกรณีเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง โดยที่มาตรา 98 วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 บัญญัติว่า “ในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้” และตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549 ข้อ 2 (2) กำหนดกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่า 15 วัน ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการสืบสวนก่อน หากปรากฏว่าเป็นการละทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ ซึ่งเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 87 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และกรณีเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง จึงต้องเสนอเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณาโดยไม่สอบสวนก็ได้

ตัวอย่างการสืบสวน

การสืบสวนซึ่งเป็นการดำเนินการทางวินัย ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549 ข้อ 2 (2) กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเกินกว่า 15 วัน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสืบสวนให้ได้ความจริงก่อนว่าการละทิ้งหน้าที่ราชการนั้นมีเหตุผลอันสมควรหรือไม่ หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการหรือไม่ ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการด้วยตนเองหรือมอบหมายให้ผู้หนึ่งผู้ใดไปสืบสวนก็ได้ หรือส่งประเด็นไปให้หน่วยงานหรือผู้ที่เชื่อถือได้สืบสวนให้ก็ได้

วิธีดำเนินการ

1. สอบถามข้อเท็จจริงจากเพื่อนร่วมงาน หรือหัวหน้างาน
2. ติดตามไปที่บ้านพัก สอบถามญาติหรือเพื่อนบ้าน

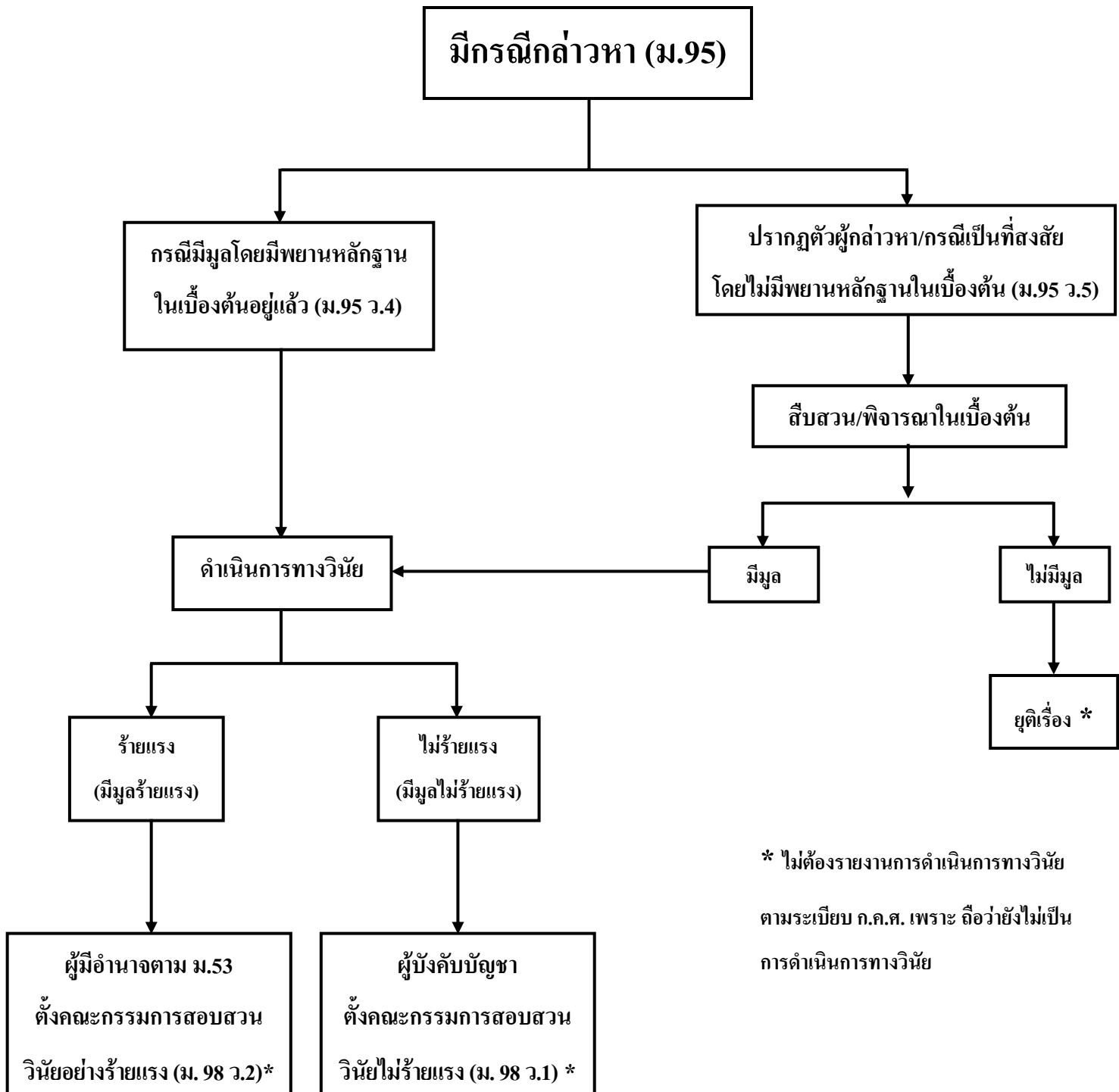
3. กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ต่างถิ่นอาจส่งประเด็นไปให้ หรือสอบถามข้อเท็จจริงไปยังหน่วยงานการศึกษาในถิ่นที่เป็นภูมิลำเนาของข้าราชการผู้นั้น

การดำเนินการควรจดบันทึกปากคำของผู้ให้ข้อมูล เพื่อเป็นหลักฐานและเพื่อให้ทราบเหตุผลที่แท้จริงของการไม่มาปฏิบัติหน้าที่ราชการ แล้วจึงบันทึกสรุปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากการสืบสวน

ตัวอย่างการสืบสวนกรณียังไม่รู้ตัวผู้ถูกกล่าวหา

กรณีเงินขาดบัญชี จากการตรวจสอบพบว่าเงินขาดบัญชีไปจำนวนหนึ่ง การสืบสวนจึงมีประเด็นว่าเงินดังกล่าวไปอยู่ที่ไหน ใครเป็นผู้รับเงินไป ใครเป็นผู้รับผิดชอบในการเก็บรักษาเงิน อาจดำเนินการโดยสอบปากคำผู้เกี่ยวข้องถึงวิธีปฏิบัติว่ามีขั้นตอนการดำเนินการในเรื่องการเงินอย่างไร เงินดังกล่าวน่าจะหายไปในช่วงตอนใด และตรวจสอบเอกสารการรับเงินว่าใครเป็นผู้รับเงินแล้วมีการลงบัญชีและส่งมอบให้แก่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้นอย่างไร หรือไม่

แผนภูมิก่อนการดำเนินการทางวินัย

* ไม่ต้องรายงานการดำเนินการทางวินัย
ตามระเบียบ ก.ค.ศ. เพราะ ถือว่ายังไม่เป็น
การดำเนินการทางวินัย

* เว้นแต่กรณีความผิดที่ปรากฏชัดเจน/กรณีที่เป็น ป.ป.ช.

ข้อมูลความผิดทางวินัย ตาม ม.92 ไม่ต้องตั้งกรรมการสอบสวน

ขั้นตอนการดำเนินการทางวินัย

การตั้งเรื่องกล่าวหา

“การตั้งเรื่องกล่าวหา” เป็นการตั้งเรื่องดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการ เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย มาตรา 98 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยไม่ชักช้า

ผู้ตั้งเรื่องกล่าวหาคือผู้บังคับบัญชาของผู้ถูกกล่าวหา กรณีที่เป็นการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชา ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 เป็นผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน สำหรับกรณีที่เป็นการกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาชั้นต้น คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา สามารถแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนได้ทุกคนในฐานะผู้บังคับบัญชา เว้นแต่กรณีที่เป็นการช่วยปฏิบัติราชการจะมีเพียงอำนาจการบังคับบัญชา แต่ไม่มีอำนาจดำเนินการทางวินัยหรือสั่งลงโทษ กรณีเช่นนี้จะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาต้นสังกัดเป็นผู้ดำเนินการ

“เรื่องที่กล่าวหา” หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมแห่งการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย

การตั้งเรื่องกล่าวหานี้เป็นขั้นตอนที่จำเป็นไม่ว่าจะเป็นกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรงก็ตาม กฎหมายกำหนดให้ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยในเรื่องใด เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหารู้ตัวและมีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้

“เรื่องที่กล่าวหา” นั้น ไม่ใช่กรณีความผิดหรือฐานความผิด แต่เป็นเรื่องราวหรือการกระทำที่กล่าวอ้างว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ดังนั้น ในการตั้งเรื่องกล่าวหาในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน จึงควรระบุแต่เพียงเรื่องราวหรือการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดเท่านั้น ไม่ควรระบุกรณีความผิดหรือฐานความผิด การระบุกรณีความผิดหรือฐานความผิดนั้น ควรปล่อยให้เป็นเรื่องของคณะกรรมการสอบสวนและผู้มีอำนาจพิจารณาโทษ

ที่จะพิจารณาปรับบทความผิด ภายหลังจากได้สอบสวนพิจารณาข้อเท็จจริงแล้ว ถ้าผู้ตั้งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไปกำหนดกรณีความผิดหรือฐานความผิดไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเสียแต่แรกอาจกลายเป็นการจำกัดขอบเขตของการสอบสวนให้อยู่เฉพาะในกรณีความผิด หรือฐานความผิดที่กำหนดไว้ถ้าพบการกระทำผิดที่เกินกว่านั้นจะเกิดปัญหาว่าเป็นการสอบสวนเรื่องอื่น หรือพิจารณาลงโทษในเรื่องอื่น ฉะนั้น คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจึงควรระบุแต่เพียงเรื่องราวหรือการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดโดยไม่ระบุกรณีความผิดหรือฐานความผิด เมื่อสอบสวนแล้วคณะกรรมการสอบสวนและผู้มีอำนาจพิจารณาโทษจึงจะพิจารณาจากผลการสอบสวนว่าเรื่องที่กล่าวหา นั้น ฟังข้อเท็จจริงได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดในเรื่องนั้นอย่างไร แล้วปรับบทไปตามความผิดกรณีนั้นตามมาตรานั้น

แนวทางในการตั้งเรื่องกล่าวหาอาจกระทำได้ ดังนี้

1. ควรตั้งให้กว้างไว้ เพียงเพื่อให้รู้ว่าผู้ถูกกล่าวหาทำอะไรที่เป็นความผิด
2. ไม่ควรเอากรณีความผิดหรือฐานความผิด หรือมาตราความผิด ไปเป็นเรื่องกล่าวหา เพราะจะทำให้เรื่องที่กล่าวหาถูกจำกัดไว้ในวงแคบ

การสอบสวน

การสอบสวน คือ การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่นเพื่อจะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ หรือพิสูจน์เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม และเพื่อที่จะพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยจริงหรือไม่ ถ้ากระทำผิดจริงก็จะได้ลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยนั้น

การสอบสวนทางวินัย เป็นการดำเนินการเพื่อจัดให้มีคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบ ต่อสถานภาพของสิทธิและหน้าที่ของบุคคล จึงต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเป็นกระบวนการดำเนินการทางวินัยขั้นต้นที่จัดให้มีขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันแก่ข้าราชการได้เกิดความมั่นใจว่าจะได้รับความคุ้มครองและความเป็นธรรมในการสอบสวน (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.28/2547 (ประชุมใหญ่))

ประเภทของการสอบสวน

การสอบสวนทางวินัย แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) การสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง
- 2) การสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

การสอบสวนทั้ง 2 ประเภท มีลักษณะดังนี้

1) การสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง ผู้บังคับบัญชาต้องปฏิบัติตามมาตรา 98 และกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้ผู้บังคับบัญชาต้องมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยแต่งตั้งจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน จำนวน อย่างน้อย 3 คน ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการสอบสวน อย่างน้อยอีก 2 คน ให้กรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ สำหรับวิธีการสอบสวนให้นำขั้นตอนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงมาใช้ โดยอนุโลม กำหนดระยะเวลาดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน อาจขอขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็น แต่ไม่เกิน 30 วัน

2) การสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 จะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเช่นเดียวกัน สำหรับการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา สำหรับตำแหน่งที่มีวิทยฐานะประธานต้องมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา โดยกรรมการสอบสวนต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการศึกษาอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย

อย่างน้อย 1 คน และแม้ภายหลังประธานจะดำรงตำแหน่งหรือมีวิทยฐานะต่ำกว่าหรือเทียบได้ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ก็ไม่กระทบถึงการได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ และต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 180 วัน และอาจขอขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็น ครั้งละไม่เกิน 60 วัน และถ้าไม่แล้วเสร็จภายใน 240 วัน ต้องรายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา/อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เพื่อติดตามเร่งรัดการดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

ข้อยกเว้น

มาตรา 98 วรรคท้าย บัญญัติว่า “ในกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้”

กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549 กำหนดไว้ดังนี้

ก. การกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ได้แก่

(1) กระทำความผิดอาญาจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิด และผู้บังคับบัญชาเห็นว่า ข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดแล้ว

(2) กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ข. การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงที่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ได้แก่

(1) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุก หรือให้ลงโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(2) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลายาวเกินกว่า 15 วัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(3) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาหรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน

การสอบสวนเป็นกระบวนการที่ต้องทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม โดยไม่ชักช้า และต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา และในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้ และประการสำคัญ ต้องดำเนินการสอบสวนตามกระบวนการที่กำหนด ตามกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิຈารณา พ.ศ. 2550 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวน ดังนี้

1) ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัย ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แยกเป็น

ก) กรณีวินัยไม่ร้ายแรง คือ ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ได้แก่

(1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัย

(2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัย

(3) นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงเลขาธิการ อธิบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า หรืออธิการบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัย

ข) กรณีวินัยร้ายแรง ได้แก่

- (1) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53
- (2) ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 ในลำดับชั้นสูงกว่าของผู้ถูกกล่าวหาคนหนึ่งคนใดในกรณีที่กระทำผิดวินัยร่วมกันหลายคน (มาตรา 98 วรรคสอง)
- (3) ผู้บังคับบัญชาของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 ระดับเหนือขึ้นไป (มาตรา 100 วรรคหก)
- (4) ผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัย (มาตรา 104 (1))
- (5) รัฐมนตรีเจ้าสังกัด นายกรัฐมนตรี (มาตรา 98 วรรคห้า)
- (6) ก.ค.ศ. (มาตรา 105)

กรณี นาย ก. ผู้บริหารสถานศึกษา เขต 1 มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนความผิดทางวินัย นาย ข. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน ต่อมา นาย ก. ถูกย้ายไปเป็นผู้บริหารสถานศึกษา เขต 2 ก่อนไปรับหน้าที่ใหม่ นาย ก. ได้มีคำสั่งเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการสอบสวน นาย ข. ซึ่งเป็นการสั่งหลังจากที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งให้ย้ายไปเป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่ใหม่แล้ว คำสั่งเปลี่ยนแปลงประธานกรรมการดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะขณะที่สั่งไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย หรือ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ตามมาตรา 53 ของ นาย ข. แล้ว (มติ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2553 วันที่ 3 มีนาคม 2553)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 118/2551 การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ กรณีที่คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งไม่มีอำนาจตามกฎหมายย่อมเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีผลทำให้การดำเนินกระบวนการทางวินัยโดยอาศัยผลการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว เช่น การมีมติและมีคำสั่งลงโทษผู้ที่ถูกสอบสวน เป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายไปด้วย

2) องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการสอบสวน

ตามกฎหมาย ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ.2550 ข้อ 3 กำหนดให้คณะกรรมการสอบสวนประกอบด้วย ประธานกรรมการซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา สำหรับตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ ประธานต้องดำรงตำแหน่งและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา และกรรมการอย่างน้อยอีก 2 คน โดยให้กรรมการคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้ และต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย อย่างน้อยหนึ่งคนเป็นกรรมการสอบสวนสรุปคือ คณะกรรมการต้องมี

(1) อย่างน้อย 3 คน

(2) เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา/ข้าราชการฝ่ายพลเรือน

(3) ประธานต้องดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา

(4) ในคณะกรรมการต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัย หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยเป็นกรรมการสอบสวนอย่างน้อย 1 คน

คำว่า “ผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัย” หมายถึง ผู้ที่เคยเป็นกรรมการสอบสวน หรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 28/2547 (ประชุมใหญ่) พิพากษาว่า กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสอบสวนจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด

3) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ต้องระบุ

- (1) เป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง
- (2) ชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะของผู้ถูกกล่าวหา
- (3) เรื่องที่กล่าวหา
- (4) ชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะของคณะกรรมการสอบสวน

เนื่องจากกฎหมายกำหนดให้ต้องตั้งกรรมการสอบสวนทั้งวินัยไม่ร้ายแรงและอย่างร้ายแรง จึงควรระบุให้ชัดเจนว่า เป็นเรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง เพราะกฎสอบสวนเป็นฉบับเดียวกัน และต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

ครูท

คำสั่ง.....(ชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง

ด้วย.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
.....มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง ในเรื่อง.....
.....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 98 วรรคหนึ่ง/วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา
ในเรื่องดังกล่าว ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

.....(ระบุชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะ).....เป็นประธานกรรมการ

.....(ระบุชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะ).....เป็นกรรมการ

ฯลฯ

.....(ระบุชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะ).....เป็นกรรมการและเลขานุการ

.....(ระบุชื่อและตำแหน่ง/วิทยฐานะ).....เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนพิจารณาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แล้วเสนอสำนวนการสอบสวน
มาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ในการสอบสวนถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย
ในเรื่องอื่นนอกเหนือจากที่ระบุไว้ในคำสั่งนี้ หรือกรณีที่มีการสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาผู้อื่น และคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นแล้วเห็นว่า ข้าราชการครูและ

บุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ให้ประธานกรรมการรายงาน
มาโดยเร็ว

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะร้องทุกข์คำสั่งนี้ ให้ร้องทุกข์ต่อ (อ.ก.ค.เขตพื้นที่การศึกษา/
อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง/ก.ค.ศ.) ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้สั่ง

(.....)

.....ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

- หมายเหตุ
1. ในกรณีจำเป็นจะให้มิผู้ช่วยเลขานุการก็ได้
 2. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

4) การแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาและคณะกรรมการสอบสวนทราบ

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(1) แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับด้วย ถ้าไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่ง ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหาตามที่อยู่ปรากฏหลักฐานของทางราชการ เมื่อล่วงพ้น 15 วัน นับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว

(2) ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ประธานและกรรมการรับทราบภายใน 3 วันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง พร้อมทั้งส่งเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาให้ประธานกรรมการและให้ลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปี ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

5) สิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

(1) ในการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้าร่วมฟังการสอบสวนได้ แต่จะให้ถ้อยคำหรือตอบคำถามแทนผู้ถูกกล่าวหาหรือ เสนอความเห็นอย่างใดไม่ได้ (ข้อ 11)

(2) จะนำเหตุแห่งการถูกสอบสวนมาเป็นข้ออ้างในการดำเนินการใดให้กระทบต่อสิทธิของผู้ถูกสอบสวนไม่ได้ (ข้อ 7)

ยกเว้น ถูกสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน

(3) มีสิทธิคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือกรรมการสอบสวน (ข้อ 8)

(4) มีสิทธิขอทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ (ข้อ 10)

- มีสิทธิที่จะได้รับโอกาสในการโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนต่อคณะกรรมการสอบสวน

- มีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้ง ชี้แจง หรือป้องกันสิทธิของตน

- ในการอ้างพยานแก้ข้อกล่าวหา มีสิทธินำพยานหลักฐานมาเองหรืออ้างพยานหลักฐาน แล้วขอให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้

ข้อยกเว้น

- จะทำให้ระยะเวลาที่กฎหมาย หรือกฎ ก.ก.ศ. กำหนดต้องล่าช้าออกไป (ข้อ 10)

- กรณีที่ปรากฏโดยสภาพที่เห็นได้ชัดว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้

(5) มีสิทธิที่จะได้รับการแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาก่อนการสอบปากคำจากคณะกรรมการสอบสวน

(6) มีสิทธิที่จะได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการสอบสวนที่คำขอ / คำชี้แจงมีข้อบกพร่อง อ่านไม่เข้าใจ หรือผิดพลาด

(7) เมื่อมีการอ้างพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความผิด มีสิทธิขอตรวจดูต้นฉบับหรือพยานหลักฐาน และถ้าต้องการสำเนาสิทธิได้รับสำเนาตามที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควร

(8) มีสิทธิได้รับการแจ้งข้อกล่าวหาตามแบบ สว.3 ว่ากระทำผิดวินัยกรณีใดตามมาตราใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มี

(9) มีสิทธิที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือภายในเวลา 15 วัน

- มีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำเพิ่มเติม รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาต่อคณะกรรมการสอบสวน

(10) ก่อนคณะกรรมการสอบสวนจะเสนอสำนวนการสอบสวน หากมีเหตุผลอันสมควรผู้ถูกกล่าวหาสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม ให้ถ้อยคำ / ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา / นำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติม (ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอ)

(11) ในการสอบปากคำ ผู้ถูกกล่าวหาสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองไม่ให้ถูกขู่ข่มขู่หลอกลวง ให้คำมั่นสัญญา จูงใจ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ หรือกระทำให้อับอายหรือใช้กลอุบาย เพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำหรือไม่ให้ถ้อยคำ

(12) มีสิทธิที่จะกล่าวอ้างมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(13) กรณีการสอบสวนที่มีขอบและบทพร้อม และผู้มีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้อง ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะชี้แจงให้ถ้อยคำ และนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

6) การคัดค้านกรรมการสอบสวน

การคัดค้านกรรมการสอบสวนต้องมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (ข้อ 8)

- (1) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการในเรื่องที่กล่าวหา
- (2) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- (3) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา
- (4) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดา เป็นลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายใน 3 ชั้น หรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียง 2 ชั้น ของผู้ถูกกล่าวหา
- (5) เป็นเจ้านี่หรือลูกหนี้ของผู้กล่าวหา
- (6) มีเหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรม

วิธีการคัดค้าน

- (1) ทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านว่า จะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริง และความยุติธรรมอย่างไร
- (2) ยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน
- (3) ให้ยื่นภายใน 7 วัน นับแต่วันทราบคำสั่งหรือวันทราบเหตุแห่งการคัดค้าน

การส่งคำคัดค้าน

ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องพิจารณาสั่งการ ดังนี้

- (1) ต้องส่งคำคัดค้านให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน
- (2) รีบแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบและให้หยุดการสอบสวนไว้ก่อน แล้วส่งเรื่องให้ประธานกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวน

(3) ถ้าเห็นว่าการคัดค้านนั้นไม่มีเหตุผลอันควรรับฟัง ให้ตั้งยกคำคัดค้าน การตั้งยกคำคัดค้านให้เป็นที่สุด

(4) ถ้าเห็นว่าการคัดค้านนั้นมีเหตุอันควรรับฟัง ก็ให้สั่งให้ผู้ที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน

(5) เมื่อสั่งคำคัดค้านแล้วต้องรีบแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และส่งเรื่องให้ประธานกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวน

(6) ถ้าไม่ได้สั่งคำคัดค้านภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่ากรรมการผู้ที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน และให้ประธานกรรมการรายงานผู้สั่งตั้งเพื่อสั่งตั้งกรรมการใหม่แทน

การที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งให้ผู้ที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นคณะกรรมการสอบสวนไม่กระทบกระเทือนถึงการสอบสวนที่ผู้นั้นได้ร่วมดำเนินการไปแล้ว

7) การคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน (ข้อ 9) ดังนี้

(1) มีเหตุคัดค้านตามข้อ 8

(2) คัดค้านภายใน 7 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง

(3) ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาเหนือผู้สั่งขึ้นไป 1 ชั้น

(4) ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้สั่งต้องพิจารณาสั่งการภายใน 15 วัน

(5) ถ้าเห็นว่าการคัดค้านมีเหตุผลรับฟังได้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวน ตามข้อ 40 และข้อ 41 รวมทั้งการพิจารณาสั่งการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้ว และให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้น หรือผู้ได้รับมอบหมายมีอำนาจพิจารณาสั่งการแทน

(6) ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้ ให้ยกการคัดค้านนั้น ทั้งนี้ การตั้งยกการคัดค้านให้เป็นที่สุด

(7) ในกรณีที่ผู้พิจารณาการคัดค้านไม่พิจารณาถึงการภายใน 15 วัน ให้ถือว่าผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสำนวน ตามข้อ 40 และข้อ 41 รวมทั้งการพิจารณาถึงการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้ว

(8) เมื่อวินิจฉัยสั่งการอย่างใดแล้วให้แจ้งผู้ถูกกล่าวหาทราบ และส่งเรื่องให้ประธานกรรมการรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

อนึ่ง การคัดค้านกรรมการสอบสวน และการคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ด้วยเหตุตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง แห่งกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องดูแลระมัดระวังให้ผู้มีอำนาจพิจารณาถึงการภายในเวลาตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อมิให้การสั่งลงโทษหรือการสั่งการใด ๆ เป็นการสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือต้องเสียไป

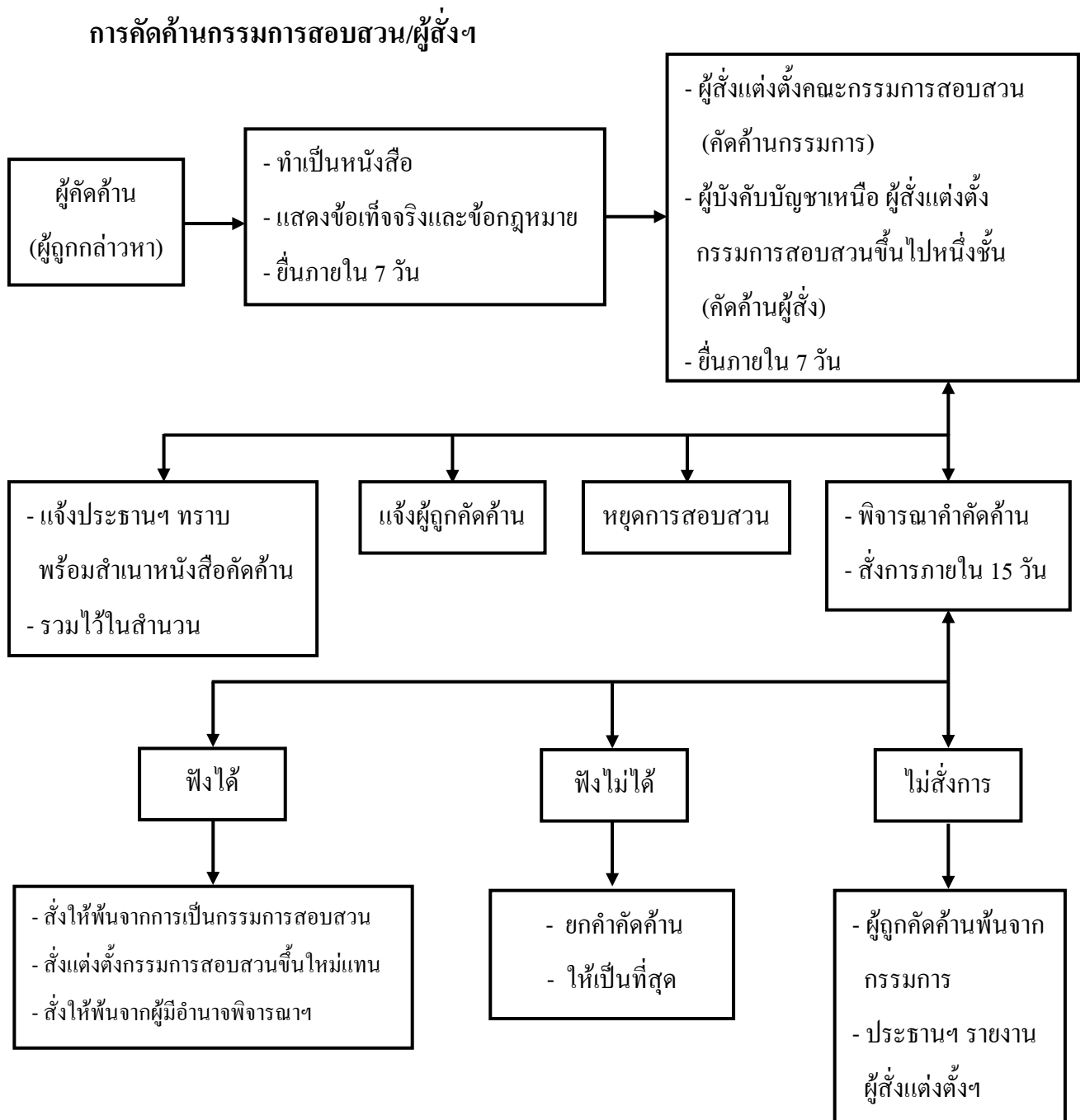
การยื่นคัดค้านคณะกรรมการสอบสวน / ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

การคัดค้านกรรมการสอบสวน

ผู้คัดค้าน (ผู้ถูกกล่าวหา) → ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

การคัดค้านผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ผู้คัดค้าน (ผู้ถูกกล่าวหา) → ผู้บังคับบัญชาเหนือผู้แต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนขึ้นไปหนึ่งชั้น

8) กรรมการสอบสวนรายงานเหตุอันอาจถูกคัดค้าน

กรรมการสอบสวนคนใดเห็นว่าตนเองมีเหตุอันอาจถูกคัดค้าน ต้องดำเนินการดังนี้

(ข้อ 19)

(1) รายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(2) ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องส่งคำรายงานทำนองเดียวกับการสั่งคำคัดค้าน

โดยอนุโลม

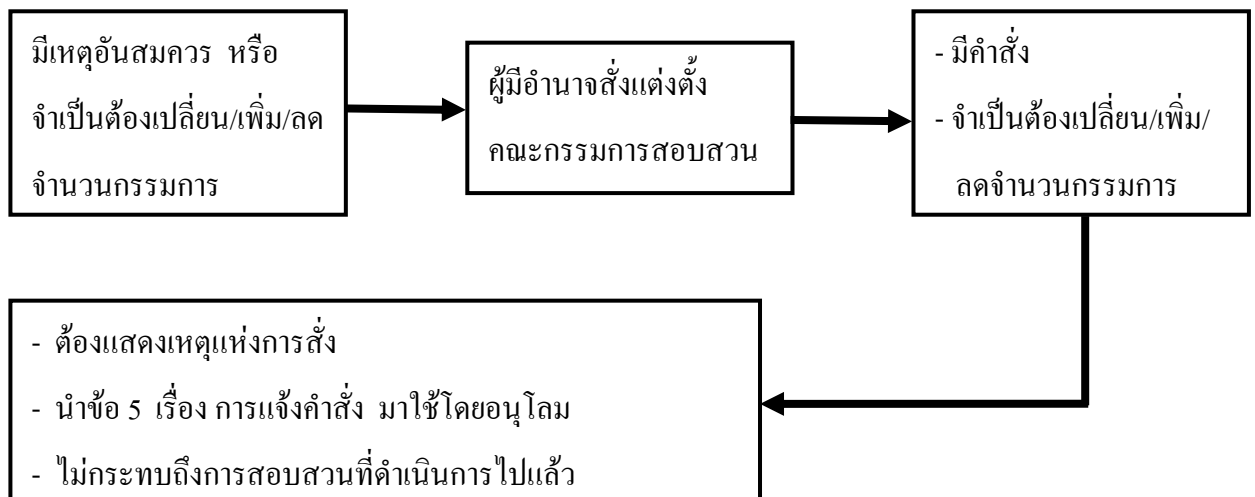
การรายงานเหตุอันอาจถูกคัดค้านกรรมการสอบสวน

9) การเปลี่ยนแปลงกรรมการ

เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเหตุอันควรหรือจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยน เพิ่ม หรือลดจำนวนผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน ให้ดำเนินการได้โดยให้แสดงเหตุแห่งการสั่งนั้นไว้ด้วย โดยให้ดำเนินการตามข้อ 3 เกี่ยวกับองค์ประกอบและคุณสมบัติของกรรมการสอบสวน ตามกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงกรรมการดังกล่าวไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว (ข้อ 6)

การเปลี่ยน เพิ่ม หรือลด จำนวนกรรมการสอบสวน

10) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน

ตามมาตรา 101 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้บัญญัติให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของกรรมการสอบสวน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(1) เรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วนบริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

(2) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใด ๆ มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสาร และหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

การที่กฎหมายบัญญัติให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา ก็เพื่อให้ความคุ้มครองกรรมการสอบสวนและให้กรรมการสอบสวนมีความรับผิดชอบ เช่น ถ้าใครประทุษร้ายต่อกรรมการสอบสวนก็มีความผิดเหตุฐานประทุษร้ายต่อเจ้าพนักงาน ถ้ากรรมการสอบสวนรับสินบนก็มีความผิดฐานเจ้าพนักงานรับสินบน ส่วนการที่กฎหมายบัญญัติให้กรรมการสอบสวนมีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรรมการสอบสวนนั้น หมายความว่า ให้กรรมการสอบสวนมีอำนาจในการสอบสวน ในการเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานได้ แต่ไม่มีอำนาจจับกุม

หน้าที่ของกรรมการสอบสวน กรรมการสอบสวนมีหน้าที่ต้องมาประชุมโดยสม่ำเสมอ และช่วยกันค้นหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหา และดูแลให้เกิดความยุติธรรม ฉะนั้น กรรมการสอบสวนต้องมีความเป็นกลาง (คำพิพากษาศาลปกครองกลาง ที่ 865/2547)

หน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน ต้องการทำการสอบสวนข้อเท็จจริง บันทึกปากคำ ผู้ถูกกล่าวหาและพยานบุคคล ตลอดจนแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน และรายละเอียดของพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหา และดูแลให้บังเกิดความยุติธรรมตลอดการสอบสวน ในการนี้ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา และให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ด้วยทุกครั้ง

สรุปอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน

- (1) สอบสวนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.
- (2) แสวงหาความจริง และรวบรวมพยานหลักฐานทุกอย่างในเรื่องที่กล่าวหา
- (3) ดำเนินกระบวนการพิจารณาให้เป็นไปโดยรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม
- (4) ใช้ดุลพินิจอย่างอิสระ เป็นกลาง และไม่มีอคติอย่างใด ๆ
- (5) เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
- (6) ใช้ดุลพินิจในการวินิจฉัยข้อเท็จจริง / มีความเห็นในการลงโทษ
- (7) รวบรวมประวัติความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหา
- (8) จัดทำบันทึกประจำวัน
- (9) แจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหา
- (10) ให้คำแนะนำผู้ถูกกล่าวหา ผู้กล่าวหา หรือพยานที่ยื่นคำขอ หรือคำชี้แจงบกพร่อง หรือผิดหลง
- (11) เรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ ฯลฯ ส่งเอกสารหลักฐาน/ผู้แทนมาชี้แจง
- (12) เรียกผู้ถูกกล่าวหา / บุคคลใด ๆ มาชี้แจง ให้ถ้อยคำ ส่งเอกสารหลักฐาน
- (13) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของผู้ถูกกล่าวหา พยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ

(14) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล พยานผู้เชี่ยวชาญ ทั้งที่เป็นคุณ และเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหา

(15) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(16) ออกไปตรวจสอบสถานที่

(17) ดำเนินการประชุม และจัดทำรายงานการประชุม

11) การประชุม

(1) เรื่องที่ต้องประชุม

ก. เพื่อพิจารณาเรื่องที่กล่าวหาและวางแนวทางการสอบสวน (ข้อ 16)

ข. เพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร เป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด หรือไม่ อย่างไร (ข้อ 24)

ค. เพื่อพิจารณาลงมติว่า (ข้อ 38)

1. ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าไม่ผิดให้มีความเห็นยุติเรื่อง ถ้าผิดเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด

2. หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 111 หรือไม่ อย่างไร

3. มีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะรับฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา 112 หรือไม่ อย่างไร

ง. เรื่องอื่น ๆ ที่ควรนำเข้าประชุม เช่น

1. เมื่อสอบสวนแล้ว เห็นควรสอบสวนเพิ่มเติม

2. จดการสอบสวนพยานที่ไม่มา หรือมาแต่ไม่ยอมให้ถ้อยคำ

3. จดการสอบสวนพยานที่ทำให้ล่าช้าหรือไม่ใช่พยานหลักฐานในประเด็น

สำคัญ

4. การส่งประเด็นไปสอบสวนพยานต่างท้องที่
5. ใช้คำพิพากษาเป็นพยานหลักฐานสนับสนุนข้อกล่าวหา
6. เรื่องที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(2) องค์คณะในการประชุม

ก. ต้องมีประธานอยู่ร่วมประชุมด้วย ถ้าประธานไม่สามารถเข้าประชุมได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นประธานแทน

ข. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด เว้นแต่การประชุมต่อไปนี้ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมด คือ

1. การประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และเป็นความผิดในกรณีใด หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 111 หรือไม่ อย่างไร

2. การประชุมปรึกษาหลังจากรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จเพื่อพิจารณา มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 111 หรือไม่ อย่างไร หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา 112 หรือไม่ อย่างไร

ค. การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันก็ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

(3) บันทึกรายงานการประชุม

คณะกรรมการสอบสวนต้องทำบันทึกรายงานการประชุมไว้ด้วยทุกครั้ง รวมไว้ในสำนวนการสอบสวน เพื่อเป็นหลักฐานยืนยันว่าคณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมตามข้อ 16, 24 และข้อ 38 จริง และเพื่อให้มีหลักฐานไว้ใช้ยืนยันอ้างอิงได้ถ้ามีการตรวจสอบ

12) ลำดับขั้นตอนการสอบสวน มีขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

- (1) กำหนดแนวทางการสอบสวน
- (2) การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา และสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่ารับสารภาพหรือปฏิเสธ
- (3) การรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา
- (4) การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ
- (5) การสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานของผู้ถูกกล่าวหา
- (6) การประชุมพิจารณาลงมติ
- (7) การทำรายงานการสอบสวน

13) หน้าที่ของประธานเมื่อได้รับแจ้งคำสั่ง

เมื่อประธานกรรมการรับเรื่องที่ถูกกล่าวหาทั้งหมดจากผู้แต่งตั้งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ต้องบันทึกวันรับทราบคำสั่งไว้เป็นหลักฐาน แล้วรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา รวมทั้งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนหรือสอบสวนเบื้องต้นทั้งหมดเท่าที่มีก่อนเริ่มทำการสอบสวน ซึ่งได้แก่ เอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการตั้งเรื่องกล่าวหา คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หลักฐานการแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบของผู้แต่งตั้งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนหรือจากการสอบสวนเบื้องต้น ศึกษาลำดับขั้นตอนการสอบสวน และข้อมูลอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอบสวนต่อไป ต่อจากนั้นประธานกรรมการจะต้องดำเนินการประชุม

คณะกรรมการสอบสวน เพื่อพิจารณาเรื่องที่กล่าวหาว่ามีข้อกล่าวหาอย่างไร เป็นความผิดวินัย ร้ายแรง หรือไม่ร้ายแรงตามมาตราใด มีองค์ประกอบความผิดอย่างไร และวางแนวทางการสอบสวน ค้นหาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ตลอดจนรายละเอียดของพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา และองค์ประกอบความผิดตามข้อกล่าวหา เพื่อให้การสอบสวนได้ความจริง และความยุติธรรม ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (ข้อ 16)

14) การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา

ข้อกล่าวหา หมายถึง รายละเอียดแห่งการกระทำหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำที่กล่าวอ้างว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ข้อกล่าวหาจะต้องอยู่ในกรอบของเรื่องที่กล่าวหา โดยอธิบายเรื่องที่กล่าวหาให้ชัดเจนขึ้นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการใด ที่ไหน เมื่อใด และอย่างไร

การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน ที่จะต้องดำเนินการหลังจากพิจารณาเรื่องที่กล่าวหา และวางแนวทางการสอบสวนแล้ว โดยเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาแจ้งและอธิบายรายละเอียดของข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร รวมทั้งแจ้งให้ทราบด้วยว่าในการสอบสวนนี้ ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาตลอดจนอ้างพยานหลักฐาน หรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ โดยทำเป็นบันทึกมีสาระสำคัญ ตามแบบ สว.2 รวม 2 ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ อีก 1 ฉบับ มอบให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อรับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย โดยจะต้องดำเนินการภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาแล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะต้องสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร หากผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าการกระทำตามที่ถูกกล่าวหาเป็นความผิดวินัยกรณีใด หรือเป็นเหตุให้ออกจากราชการ

เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามมาตรา 111 หรือไม่ หากผู้ถูกกล่าวหา ยังคงยืนยันตามที่รับสารภาพให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพ รวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพและสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย รวมทั้งพิจารณาว่าจะสอบสวนต่อไปหรือไม่ ตามควรแก่กรณี

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพ คณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา (ข้อ 20 และข้อ 23)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.197/2548 และที่ อ.21/2550 (สั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่มีได้มีการแจ้งข้อกล่าวหานั้นมาก่อน) พิพากษาว่า การที่ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษออกคำสั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่มีได้มีการแจ้งข้อกล่าวหานั้นมาก่อน ย่อมเป็นคำสั่งลงโทษที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.153/2547 พิพากษาว่า การสั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่คณะกรรมการสอบสวนมิได้แจ้งข้อกล่าวหาใน “พฤติการณ์และการกระทำ” นั้น มาก่อน หรือการสั่งลงโทษโดยเปลี่ยนแปลงข้อกล่าวหาใน “พฤติการณ์และการกระทำ” ใหม่ ไม่สามารถกระทำได้ เพราะเป็นการสั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่ไม่เคยมีการสอบสวนมาก่อน หรือเป็นการไม่ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อเท็จจริงในข้อกล่าวหาอันนำไปสู่การลงโทษได้เพียงพอ และไม่มีโอกาสได้โต้แย้งหรือแสดงพยานหลักฐานของตน แล้วแต่กรณี ส่วนการสั่งลงโทษในข้อกล่าวหาที่ “พฤติการณ์และการกระทำ” นั้น มีการแจ้งข้อกล่าวหาและสอบสวนแล้ว แต่ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษหรือผู้พิจารณาความผิดและกำหนดโทษ หรือผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่าคณะกรรมการสอบสวนแจ้ง “ฐานความผิด” ไม่ถูกต้อง ผู้มีอำนาจดังกล่าวย่อมสามารถแก้ไข “ฐานความผิด” หรือ “ปรับบทกฎหมาย” ให้ถูกต้องได้

บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหา ตามข้อ 23

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย
ไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง.....(ชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....
ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.
ได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ดังนี้
.....(อธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหา
ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร).....
.....

ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วว่า ในการสอบสวนนี้
ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิและหน้าที่ตามข้อ 18 รวมทั้งมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนอ้างพยานหลักฐานหรือนำพยาน
หลักฐานมาสู้แก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ทราบข้อกล่าวหา
และได้รับบันทึกนี้ 1 ฉบับไว้แล้ว เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

- หมายเหตุ
1. ในกรณีที่เรียกผู้ถูกกล่าวหามาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา ต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึก ทั้งนี้ ให้ทำบันทึกตามแบบ สว.2 เป็น 2 ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย
 2. ในกรณีที่ส่งบันทึกตามแบบ สว.2 ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ให้กรรมการสอบสวนลงลายมือชื่อในบันทึกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้ทำบันทึกตามแบบ สว.2 เป็น 3 ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ
 3. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้อัยการรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ผู้ถูกกล่าวหาให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าการกระทำการตามที่ผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวเป็นความผิดวินัยกรณีใด หากผู้ถูกกล่าวหา ยังคงยืนยันตามที่รับสารภาพ ให้บันทึกให้อัยการรับสารภาพ รวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย
 4. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

15) กรณีผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา

ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่มารับทราบข้อกล่าวหา หรือมาแล้วแต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา คณะกรรมการสอบสวนต้องส่งบันทึกตามแบบ สว.2 ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปยังที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ พร้อมทั้งมีหนังสือสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำผิดวินัยหรือไม่ การแจ้งข้อกล่าวหาโดยวิธีนี้ต้องทำบันทึกตามแบบ สว.2 เป็น 3 ฉบับ เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหา 2 ฉบับ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้ 1 ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบส่งคืนมา 1 ฉบับ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้น 15 วัน นับแต่วันดำเนินการดังกล่าว แม้ไม่ได้รับแบบ สว.2 คืนมา ก็ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบแล้ว และคณะกรรมการสอบสวนต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา แล้วประชุมพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร ถ้ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ผู้ถูกกล่าวหาที่มีความเห็นให้ยุติเรื่อง

ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดตามมาตราใด ก็ต้องแจ้งและสรุปพยานหลักฐาน พร้อมทั้งมีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง นัดมาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา มีสาระสำคัญตามแบบ สว.3 โดยแจ้งในลักษณะเดียวกันกับการแจ้ง สว.2 เมื่อล่วงพ้น 15 วัน นับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าวหากไม่ได้รับแบบ สว.3 คืน หรือไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำตามนัด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาแล้ว และไม่ประสงค์ที่จะแก้ข้อกล่าวหา ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจะสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แล้วพิจารณาลงมติว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดหรือไม่ผิดอย่างไร แล้วทำรายงานการสอบสวนเสนอผู้แต่งตั้งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต่อไป แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาขอให้ถ้อยคำหรือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือขอให้นำสืบแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการสอบสวนจะเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้แต่งตั้งตั้ง

คณะกรรมการสอบสวน โดยมีเหตุผลอันสมควร คณะกรรมการสอบสวนต้องให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอ

16) การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา

การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาเพื่อที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน และเป็นการให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา กระบวนการสอบสวนเริ่มกระทำเมื่อมีการแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหา การที่ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับหรือปฏิเสธข้อเท็จจริงใด หรือมีข้ออ้างข้อเถียงอย่างไร ย่อมนำไปสู่การกำหนดประเด็นการสอบสวนต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพ คณะกรรมการสอบสวนจะต้องทำการสอบสวนต่อไป โดยสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้หมดเสียก่อน เสร็จแล้วคณะกรรมการสอบสวนจะต้องแจ้งและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้

การแจ้งและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ย่อมทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจเรื่องราวและประเด็นที่ถูกกล่าวหาได้เป็นอย่างดี การชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือการนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาจึงสามารถทำได้ ตรงเรื่องตรงประเด็น ไม่หลงข้อต่อสู้ อันจะทำให้การสอบสวนสามารถดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและเป็นธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา

คณะกรรมการสอบสวนจะต้องประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และถ้าเห็นว่ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ก็ให้มีความเห็นยุติเรื่อง แล้วทำรายงานการสอบสวนตามแบบ สว.6 ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เสนอต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หากกรรมการสอบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้งให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนด้วย

ถ้าเห็นว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด คณะกรรมการสอบสวนต้องเรียกผู้ถูกกล่าวหามาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา โดยระบุข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหาสำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ โดยคำนึงถึงหลักการคุ้มครองพยานโดยแจ้งพยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหาเท่าที่มีในสำนวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แม้พยานหลักฐานจะฟังได้เพียงว่าเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ต้องทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว.3 ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยทำเป็น 2 ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา 1 ฉบับ และเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

การแจ้ง สว.3 คณะกรรมการสอบสวนต้องถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ก็ให้ยื่นได้ภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหา ที่จะให้ถ้อยคำเพิ่มเติม รวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ คณะกรรมการสอบสวนต้องจัดให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาโดยเร็ว

ก่อนการสอบสวนเสร็จ ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาไว้แล้ว มีสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม หรือขอให้ถ้อยคำ หรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการสอบสวนอีกได้

เมื่อการสอบสวนเสร็จแล้ว และยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาที่แต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนคนเดิม หรือผู้บังคับบัญชาคนใหม่ตามข้อ 37 ของกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ถ้าผู้ถูกกล่าวหาจะยื่นคำชี้แจงต่อบุคคลดังกล่าวก็ได้ในกรณีเช่นนี้ ให้รับคำชี้แจงนั้นรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

การสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามที่กล่าวมานี้ คณะกรรมการสอบสวนจะเรียกผู้ถูกกล่าวหาไปสอบสวน ณ ที่หนึ่งที่ใดตามที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนดก็ได้ ซึ่งโดยปกติแล้วก็ทำการสอบสวน ณ ที่ทำการของคณะกรรมการสอบสวน

อนึ่ง ในการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาหรือพยาน ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะสอบสวนได้ และในการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหานี้ คณะกรรมการสอบสวนต้องทำการสอบสวนเอง จะแต่งตั้งอนุกรรมการหรือมอบหมายให้กรรมการสอบสวนบางคนทำการสอบสวนไม่ได้ และห้ามมิให้บุคคลอื่นเข้าร่วมทำการสอบสวน ในการชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและการให้ปากคำของผู้ถูกกล่าวหา ในข้อ 11 กำหนดว่าการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้ และในข้อ 29 กำหนดว่า ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนกระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชื้อ หลอกลวง หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใดเพื่อจูงใจให้บุคคลนั้นให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ และในการนี้ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ซึ่งจะถูกสอบสวนปากคำเข้ามาในที่สอบสวนคราวละ 1 คน ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวน เพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน

การอนุญาตให้ทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าฟังคำชี้แจงหรือฟังการให้ปากคำนั้นได้นำแนวคิดจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 มาตรา 23 วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติว่า “ในการพิจารณาทางปกครองที่คู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อเจ้าหน้าที่ คู่กรณีมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในการพิจารณาทางปกครองได้” แต่การเข้ามาของทนายความหรือที่ปรึกษาตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณานี้ กำหนดให้เข้ามา “ฟัง” เท่านั้น มิได้ให้เข้ามาเพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหรือให้ปากคำแทนผู้ถูกกล่าวหาแต่อย่างใด และ “ผู้ถูกกล่าวหา” เท่านั้นที่จะมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ปากคำ แต่ไม่ได้หมายความรวมถึง “พยาน” ด้วย ดังนั้น ผู้ที่เป็นพยานจึงไม่สามารถนำทนายความหรือที่ปรึกษาเข้าฟังการชี้แจงหรือให้ปากคำของตนได้

การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ตามข้อ 30 ให้บันทึกถ้อยคำมีสาระตามแบบ สว.4 หรือแบบ สว.5 แล้วแต่กรณี เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟัง หรือ จะให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ เมื่อผู้ให้ถ้อยคำรับว่าถูกต้องแล้วให้ผู้ให้ถ้อยคำและผู้บันทึก ถ้อยคำลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้คณะกรรมการสอบสวนทุกคนซึ่งร่วมสอบสวน ลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย ถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้า ให้กรรมการ สอบสวนอย่างน้อย 1 คน กับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในการบันทึกถ้อยคำ ห้ามมิให้บุคคลหรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความ ที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือตอกเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อย 1 คน กับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่าหรือตอกเติม

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่ยอมลงลายมือชื่อ ให้บันทึกเหตุอันไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้นำมาตรา 9 แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หลักปฏิบัติในการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาเท่าที่ได้กล่าวมาทั้งหมดนี้ ผู้เป็นกรรมการ สอบสวนพึงศึกษาให้ถ่องแท้และปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน เพื่อมิให้สำนวนการสอบสวน ต้องเสียไป ใช้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ และเพื่อให้ได้ความจริงและให้ความยุติธรรมแก่ ผู้ถูกกล่าวหามากที่สุด เพราะจุดมุ่งหมายของการสอบสวนนั้น อยู่ที่ความจริงและความยุติธรรม เป็นสำคัญ คณะกรรมการสอบสวนเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความจริงจากฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาที่มีความมั่นใจว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างถูกต้อง และเป็นธรรม

บันทึกการแจ้งและรับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐาน

ที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ตามข้อ 24

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง/
อย่างร้ายแรง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ตามที่คณะกรรมการสอบสวนตามคำสั่ง.....(ชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....

ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามบันทึกการแจ้ง
และรับทราบข้อกล่าวหาตามข้อ 23 ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาเสร็จแล้ว
จึงขอแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ดังนี้

1. ข้อกล่าวหา.....(ข้อกล่าวหาซึ่งปรากฏตามพยานหลักฐานว่ากรณีใด
เป็นความผิดวินัย ตามมาตราใด).....

2. สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา.....
(สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำ
ที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา).....

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ

(.....)

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ทราบข้อกล่าวหา
และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และได้รับบันทึกนี้ 1 ฉบับไว้แล้ว เมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ถูกกล่าวหา
(.....)

- หมายเหตุ
1. การประชุมเพื่อพิจารณาข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา
ตามข้อ 24 ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง
ของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อ
ในบันทึกนี้
 2. ในกรณีที่เรียกผู้ถูกกล่าวหามาเพื่อแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาให้ทราบ ให้ทำบันทึกตามแบบ สว.3 นี้ เป็น 2 ฉบับ มอบให้ผู้ถูกกล่าวหา 1 ฉบับ
เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวันเดือนปี
ที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย
 3. ในกรณีที่ส่งบันทึกตามแบบ สว.3 ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา
ให้ทำบันทึกตามแบบ สว.3 นี้ เป็น 3 ฉบับ เก็บไว้ในสำนวน การสอบสวน 1 ฉบับ
ส่งให้ผู้ถูกกล่าวหา 2 ฉบับ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้ 1 ฉบับ และให้ผู้ถูกกล่าวหา
ลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวน 1 ฉบับ
 4. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

บันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง/
อย่างร้ายแรง

สอบสวนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....อายุ.....ปี สัญชาติ.....

ศาสนา.....อาชีพ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....แขวง/ตำบล.....จังหวัด.....

ข้าพเจ้าได้ทราบแล้วว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้ถูกกล่าวหาในเรื่อง.....

.....(เรื่องที่กล่าวหา).....ตามคำสั่ง.....(ชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....

ที่...../.....เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

และข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำตามความสัจจริง ดังต่อไปนี้.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการล่อลวง ชู่เชิญ ให้สัญญา หรือ
กระทำการใดเพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ และข้าพเจ้าได้ฟังบันทึกถ้อยคำที่อ่านให้ฟัง/ได้อ่าน
บันทึกถ้อยคำเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าคณะกรรมการ
สอบสวน

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ถูกกล่าวหา

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....บุคคลตามข้อ 11 ข้อ 28 (ถ้ามี)

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ได้ให้ถ้อยคำ
และลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ
(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ
(.....)

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ
(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ช่วยเลขานุการ
(.....)

- หมายเหตุ
1. ให้ใช้แบบ สว.4 นี้ ได้ทั้งการบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา ตามข้อ 23 ข้อ 24
 2. ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ผู้ถูกกล่าวหาให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพ รวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย
 3. การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย
 4. ถ้าผู้บันทึกถ้อยคำเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ช่วยเลขานุการ ให้ผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อทั้งในฐานะผู้บันทึกถ้อยคำและผู้รับรองการให้ถ้อยคำและลายมือชื่อบุคคลตามข้อ 11 และข้อ 28
 5. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

บันทึกถ้อยคำพยานของฝ่ายกล่าวหา/ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/
อย่างร้ายแรง

สอบสวนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....(ระบุชื่อพยาน).....อายุ.....ปี สัญชาติ.....

ศาสนา.....อาชีพ.....(ระบุให้ชัดเจนว่าประกอบอาชีพอะไร ที่ใด ถ้าเป็นข้าราชการครู
ให้ระบุตำแหน่งและสังกัดด้วย).....อยู่บ้านเลขที่.....ตรอก/ซอย.....

ถนน.....แขวง/ตำบล.....จังหวัด.....

คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบว่า ข้าพเจ้าเป็นพยานในเรื่อง.....
.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง
ตามคำสั่ง.....(ชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. และได้แจ้งให้
ข้าพเจ้าทราบด้วยว่ากรรมการสอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การให้ถ้อยคำอัน
เป็นเท็จต่อกรรมการสอบสวนอาจเป็นความผิดตามกฎหมายหรือมีความผิดทางวินัย

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำตามความสัจจริง ดังต่อไปนี้.....

.....
.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า คณะกรรมการสอบสวนมิได้กระทำการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือ
กระทำการใดเพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ และข้าพเจ้าได้ฟังบันทึกถ้อยคำที่อ่านให้ฟัง/ได้อ่าน
บันทึกถ้อยคำเองแล้ว ขอรับรองว่าเป็นบันทึกถ้อยคำที่ถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าคณะกรรมการ
สอบสวน

.....(ลายมือชื่อ).....พยาน

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้บันทึกถ้อยคำ

(.....)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า.....(ระบุชื่อพยานผู้ให้ถ้อยคำ).....ได้ให้ถ้อยคำ
และลงลายมือชื่อต่อหน้าข้าพเจ้า

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ

(.....)

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....ผู้ช่วยเลขานุการ

(.....)

- หมายเหตุ
1. ให้ใช้แบบ สว.5 นี้ ได้ทั้งการบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา และบุคคลอื่นซึ่งมาให้ถ้อยคำเป็นพยาน
 2. การสอบปากคำพยานต้องมีกรรมการสอบสวนร่วมสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวนดังกล่าวลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วย
 3. ถ้าผู้บันทึกถ้อยคำเป็นกรรมการในคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้ช่วยเลขานุการ ให้ผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อทั้งในฐานะผู้บันทึกถ้อยคำและผู้รับรองการให้ถ้อยคำ
 4. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

17) การกำหนดประเด็นสอบสวน

การกำหนดประเด็นสอบสวน เป็นการกำหนดจุดสำคัญที่จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหาในกรณีใด อย่างไร หรือไม่

“ประเด็น” คือ ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายอันเป็นสาระสำคัญที่ยังโต้เถียงกันอยู่ หรือยังไม่ได้ความกระจ่างชัด หากเป็นที่กระจ่างชัดหรือรับกันแล้วก็ไม่เป็น “ประเด็น” ที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัย

ดังนั้น ประเด็นที่จะต้องสอบสวน จึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ยังมีการโต้เถียงกันอยู่ระหว่างฝ่ายกล่าวหาและผู้ถูกกล่าวหา คือ ผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธไม่รับข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายประการใดประการหนึ่งหรือหลายประการที่ถูกกล่าวหา หรือมีข้ออ้างข้อเถียงในเรื่องใด อย่างไร ข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ไม่รับกันหรือที่มีข้ออ้างข้อเถียงย่อมเป็นประเด็นที่กรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการสอบสวนเพื่อให้ได้ความเป็นที่ยุติว่าความจริงเป็นอย่างไร และมีพยานหลักฐานใดที่ยืนยันว่าเป็นเช่นนั้น ส่วนข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแล้ว หรือมีพยานหลักฐานเป็นที่ประจักษ์อยู่แล้ว ก็ไม่ต้องหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นที่จะต้องสอบสวนอีก

ประเด็นที่จะต้องสอบสวนนั้น นอกจากเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่โต้เถียงกันอยู่แล้ว ยังมีประเด็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่จะปรับเข้าองค์ประกอบความผิดตามกฎหมายในกรณีความผิดนั้น ๆ อีกด้วย

ในการกำหนดประเด็นสอบสวนนั้น มีข้อควรคำนึงเบื้องต้น ดังนี้

1. ควรพิจารณาเสียก่อนว่า เรื่องที่จะทำการสอบสวนนั้นมีข้อกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร อย่างไร เป็นความผิดในกรณีใด และตามมาตราใด
2. ควรพิจารณาว่า ความผิดในกรณีตามที่กล่าวหา นั้นมีองค์ประกอบของความผิดตามที่บทกฎหมายว่าด้วยวินัยกำหนดไว้อย่างไร เพื่อจะได้สอบสวนข้อเท็จจริงให้ตรงตามประเด็นอันจะพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา มีความผิดตามกรณีที่ถูกกล่าวหาหรือไม่

3. ควรคำนึงว่า ข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเบื้องต้น รวมทั้งพยานหลักฐานต่าง ๆ ในเบื้องต้น อันเกี่ยวกับข้อกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยนั้น มีอยู่แล้วอย่างไรบ้าง และผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การ เบื้องต้นรับหรือปฏิเสธในข้อใด มีข้ออ้างหรือข้อเถียงประการใด ซึ่งจะทราบได้จากการรวบรวม ข้อมูลเบื้องต้น จากการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และ จากการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาในตอนแรก

ข้อควรคำนึงเบื้องต้นในการกำหนดประเด็นสอบสวนดังกล่าวนี้ จะช่วยให้ คณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนข้อเท็จจริงโดยรัดกุม เพื่อให้สามารถปรับข้อเท็จจริงกับ ข้อกฎหมายได้ถูกต้องยิ่งขึ้น อีกทั้งจะได้ไม่ต้องสอบสวนในข้อที่รับกันชัดเจนแล้วให้เสียเวลา และจะได้สอบสวนข้อเท็จจริงในประเด็นที่ยังเถียงกันอยู่ หรือยังไม่ชัดเจนให้กระจ่างโดย สั้นกระชับความ ซึ่งในการสอบสวนหาข้อเท็จจริงนั้น จำต้องกระทำทั้งสองทาง คือ สอบสวน ไปในทางที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกกล่าวหาด้วยการหาพยานหลักฐานมายืนยันและสอบสวน ไปในทางที่จะพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิด โดยหาพยานหลักฐานมายืนยันด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรมต่อผู้ถูกกล่าวหา

ฉะนั้น คณะกรรมการสอบสวนจะต้องประชุมปรึกษาหารือกันในส่วนที่จะกำหนด ประเด็นสอบสวนก่อนที่จะลงมือทำการสอบสวน ตามข้อ 16 โดยศึกษารายละเอียดจากเอกสาร หลักฐานและข้อมูลเบื้องต้นที่มีอยู่ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน คำชี้แจงเบื้องต้นของ ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้จากการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาครั้งแรก และบทกฎหมายว่าด้วยวินัยในส่วนที่ เกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาแล้วตกลงกันกำหนดประเด็น เพื่อดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับแต่ละประเด็นที่กำหนดไว้นั้นต่อไป

ทั้งนี้ ประเด็นที่จะสอบสวนนั้นอาจมีเพียงประเด็นเดียวหรือหลายประเด็นก็ได้ แล้วแต่ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับหรือปฏิเสธข้อเท็จจริงอันใดบ้าง ประกอบกับความยากง่ายหรือ ความยุ่งยากซับซ้อนของแต่ละเรื่องด้วย

ทั้งในชั้นสอบสวนหลังจากที่ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว และ การสอบสวนในชั้นที่ให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา คณะกรรมการ

สอบสวนจะต้องกำหนดประเด็นสอบสวนที่จะกำหนดจุดสำคัญในการหาข้อมูลมาเพื่อใช้ พิสูจน์ความจริงให้ปรากฏ โดยวิธีการ

- จะสอบพยานคนใดก่อน
- จะรวบรวมพยานหลักฐานอย่างไร
- คู่ประเด็นที่กล่าวหาว่ามีเรื่องอะไรบ้าง

บางครั้งคณะกรรมการสอบสวนวางแผนทางการสอบสวน โดยอาศัยประสบการณ์ ที่ผ่านมา ก็เป็นการกำหนดประเด็นอย่างหนึ่ง

การกำหนดประเด็นเปรียบเสมือนการถือหางเสือเรือให้แล่นไปตามทิศทางที่ต้องการ ไม่สอบสวนสะเปะสะปะ

- จะสอบใคร
- จะตัดพยานปากไหน
- สอบสวนให้สิ้นกระแสความ

การกำหนดประเด็นจึงเป็นการวางแผนล่วงหน้า

จุดสำคัญที่จะต้องพิสูจน์หรือวินิจฉัยในการดำเนินการทางวินัย มี 3 ด้าน

1. ประเด็นเกี่ยวกับการกระทำในเรื่องที่กล่าวหา จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกลงโทษ ได้ทำอะไร ทำที่ไหน ทำเมื่อไร ทำอย่างไร ทำเพราะเหตุใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยว่าได้กระทำ ผิดวินัยหรือไม่

2. ประเด็นเกี่ยวกับกรณีความผิด จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดในกรณีใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัยปรับบทลงโทษว่าได้กระทำผิดตามมาตราใด

3. ประเด็นเกี่ยวกับความร้ายแรงแห่งกรณี จะต้องพิสูจน์ว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา นั้น มีพฤติการณ์ร้ายแรงเพียงใด หรือเสียหายแก่ทางราชการร้ายแรงเพียงใด เพื่อใช้ในการวินิจฉัย กำหนดระดับโทษหนักหรือเบาที่จะลงแก่ผู้ถูกกล่าวหา

หลักในการกำหนดประเด็นสอบสวน คือ ต้องตั้งประเด็นสอบสวนให้สั้นกระชับความ และเชื่อมโยงในทุกจุดสำคัญที่จะต้องพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา ในกรณีใด อย่างไร หรือไม่ ในทางปฏิบัติจริง ๆ แล้ว อาจไม่จำเป็นต้องกำหนดประเด็นสอบสวน หลายประเด็นก็ได้ เพราะถ้าข้อเท็จจริงในเรื่องใดที่ผู้ถูกกล่าวหาได้ให้การรับแล้ว หรือ เป็นข้อเท็จจริงที่เป็นที่ประจักษ์ชัดหรือเป็นที่รู้กันอยู่แล้ว ก็ย่อมไม่เป็นประเด็นที่จะต้อง สอบสวนอีก นอกจากนี้ตามข้อเท็จจริงและรูปเรื่องที่กล่าวหาแต่ละเรื่อง อาจมีปัญหาลักษณะอื่น ที่ต้องตั้งประเด็นสอบสวนนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้นั้นก็ได้ หลักสำคัญก็คือ ข้อเท็จจริง ในจุดสำคัญอันใดที่จะนำมาพิสูจน์ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดหรือไม่ได้กระทำความผิด รวมทั้ง พฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดซึ่งแสดงความร้ายแรงแห่งการกระทำอันจะนำมาประกอบการ พิจารณาวางระดับโทษได้ ถ้ายังไม่กระจ่างชัดยังเป็นที่สงสัยหรือโต้เถียงกันอยู่ ควรจะตั้งประเด็น สอบสวนให้หมดทุกจุด เพื่อค้นคว้าหาความจริงให้ได้ว่าความจริงในกรณีนั้นเป็นอย่างไร ทั้งนี้ คณะกรรมการสอบสวนพึงพิจารณาอย่างรอบคอบว่า จะต้องสอบสวนในประเด็นใดบ้าง จึงจะได้ ความจริงและความยุติธรรม

18) การสอบสวนพยานบุคคล

พยานบุคคล ได้แก่

- (1) บุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์
- (2) บุคคลที่ทราบเรื่องที่กล่าวหา
- (3) บุคคลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา

เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและทราบรายละเอียดหรือพฤติการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา ประกอบการพิจารณาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามข้อกล่าวหาจริงหรือไม่

พยานบุคคล มี 2 ประเภท คือ

1. พยานบุคคลที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกมาสอบ
2. พยานบุคคลที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างถึง หรือให้เรียกมาสอบ

การสอบสวนพยานที่อยู่ต่างท้องที่

1. คณะกรรมการสอบสวนไปสอบสวนพยาน ณ ท้องที่ของพยาน
2. ขอให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น สอบสวนพยานแทน โดยกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่จะต้องสอบสวนไปให้

วิธีปฏิบัติในการสอบสวนพยานบุคคลนั้น ต้องมีกรรมการนั่งสอบสวนอย่างน้อย กี่หนึ่งของจำนวนกรรมการ จึงจะเป็นองค์คณะทำการสอบสวนพยานได้ ในกรณีการส่งประเด็น ไปสอบ หัวหน้าหน่วยงานในท้องที่นั้น นั่งสอบร่วมกับคณะอีกอย่างน้อย 2 คน ก็ใช้ได้

สิทธิของพยาน / ผู้เสียหาย

1. พยานที่เป็นข้าราชการ และไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวน ให้ถือว่าไปปฏิบัติหน้าที่ราชการ
2. มีสิทธิที่จะได้รับความสะดวกและได้รับความคุ้มครองจากการถูกกลั่นแกล้ง หรือ การปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของพยานจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น
3. ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ช่วยประสานงานกับอัยการสูงสุด เพื่อเป็นทนายแก้ต่างกรณี ถูกฟ้องในคดีแพ่งหรือคดีอาญา
4. ผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก มีสิทธิดังนี้
 - (1) ทำการสอบสวนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก
 - (2) ให้มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือข้าราชการอื่นที่เป็นกลางและ เชื่อถือได้ หรือบุคคลที่เด็กร้องขอและไว้วางใจเข้าร่วมในการสอบปากคำ
 - (3) หากผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กตั้งข้อรังเกียจบุคคลใด ให้เปลี่ยนตัวบุคคลนั้น
5. ผู้เสียหายหรือพยานเป็นคนหูหนวกหรือเป็นใบ้ / หูหนวกและเป็นใบ้ / มีความพิการ ทางกาย / ไม่เข้าใจภาษาไทย ให้จัดหาล่ามที่เป็นกลางและเชื่อถือได้

หน้าที่ของพยาน

1. ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยาน ให้บุคคลนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด
2. พยานมีเจตนาขัดขึ้น หลีกเลี่ยงไม่ไปให้ถ้อยคำ ให้ถ้อยคำเป็นเท็จ ให้ถ้อยคำกลับไปกลับมา เพื่อช่วยผู้ถูกกล่าวหาให้พ้นผิด อาจมีความผิดฐานให้การเท็จ
3. พยานที่เป็นข้าราชการปฏิบัติตามข้อ 2 ให้รายงานผู้บังคับบัญชา

ข้อห้ามในการสอบสวน

1. ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนผู้ใดกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเชิญ หรือกระทำการโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจบุคคลนั้นให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ หรือกระทำให้ท้อใจหรือใช้กลอุบายอื่นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำซึ่งอยากจะให้ด้วยความเต็มใจในเรื่องที่ถูกกล่าวหา (ข้อ 29)
2. ห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอนุญาตให้อยู่เพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน (ข้อ 30)
3. ในการบันทึกถ้อยคำห้ามมิให้ขุดลบหรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือตอกเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่าหรือตอกเติม (ข้อ 30)
4. ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ห้ามมิให้บุคคลอื่นร่วมทำการสอบสวน กฎเกณฑ์นี้ให้ใช้กับกรณีที่ส่งประเด็นไปสอบสวน โดยขอให้ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่อื่นทำการสอบสวนด้วย

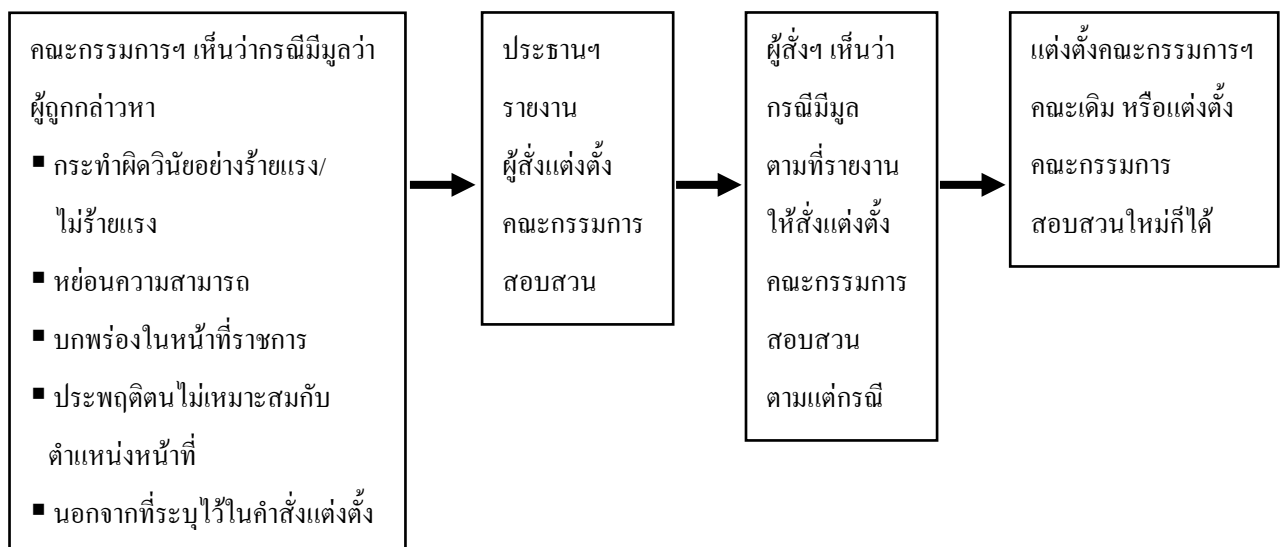
ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยานให้บุคคลนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด

ในกรณีที่พยานมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำหรือไม่มา หรือคณะกรรมการสอบสวนเรียกพยาน ไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร หรือการสอบสวนพยานหลักฐานใดจะทำให้การสอบสวนล่าช้า โดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ คณะกรรมการสอบสวนจะดไม่สอบสวน พยานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวน ตามข้อ 14 และ ในรายงานการสอบสวน ตามข้อ 39

19) การสอบสวนปรากฏกรณีกระทำผิดในเรื่องอื่น

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการในเรื่องอื่น นอกจากที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประธานกรรมการสอบสวนต้องรายงาน ไปยังผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรณีมีมูลตามที่รายงาน ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในมูลกรณีใหม่ที่พบใหม่นั้น โดยจะแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้ทำการสอบสวน หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ใหม่ก็ได้ (ข้อ 33)

กรณีคณะกรรมการสอบสวนพบเหตุกระทำผิดในเรื่องอื่น

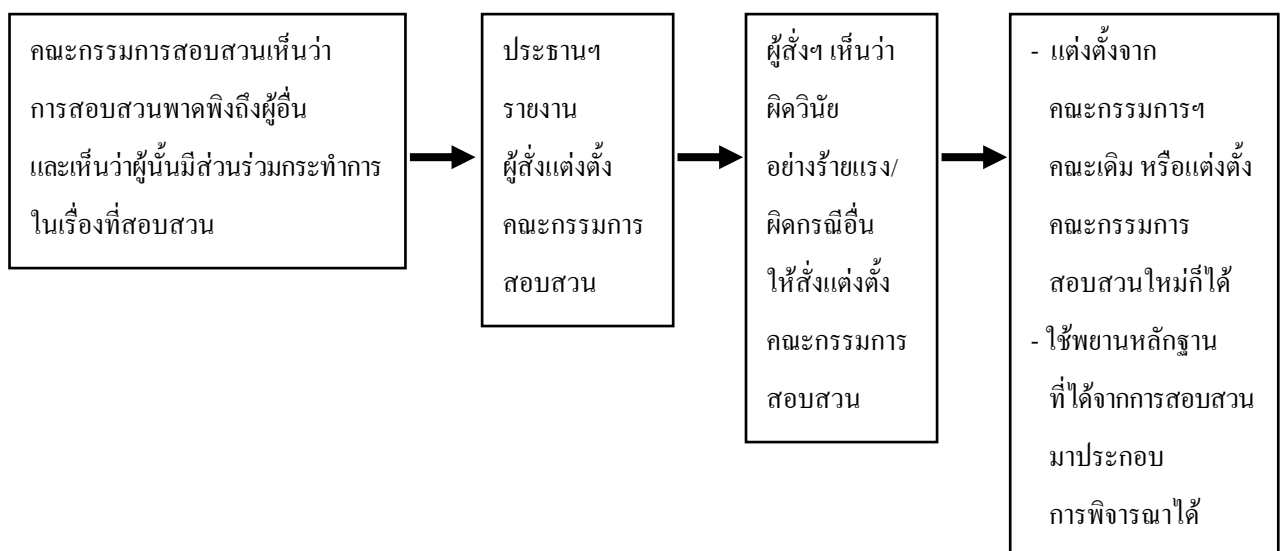
20) การสอบสวนพาดพิงไปถึงผู้อื่น

ในกรณีที่การสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้อื่น ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นด้วยหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ประชานกรรมการสอบสวนต้องรายงานไปยังผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่า กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือเป็นความผิดกรณีอื่นตามที่รายงาน ก็ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้สอบสวน หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ก็ได้ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ ในกรณีเช่นนี้ให้ใช้พยานหลักฐานที่ได้สอบสวนมาแล้วประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวน โดยแยกเป็นสำนวน การสอบสวนใหม่ให้นำสำเนาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในสำนวนการสอบสวนเดิมรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนใหม่ หรือบันทึกให้ปรากฏด้วยว่านำพยานหลักฐานใดจากสำนวนการสอบสวนเดิมมาประกอบการพิจารณาในสำนวนการสอบสวนใหม่ด้วย (ข้อ 34)

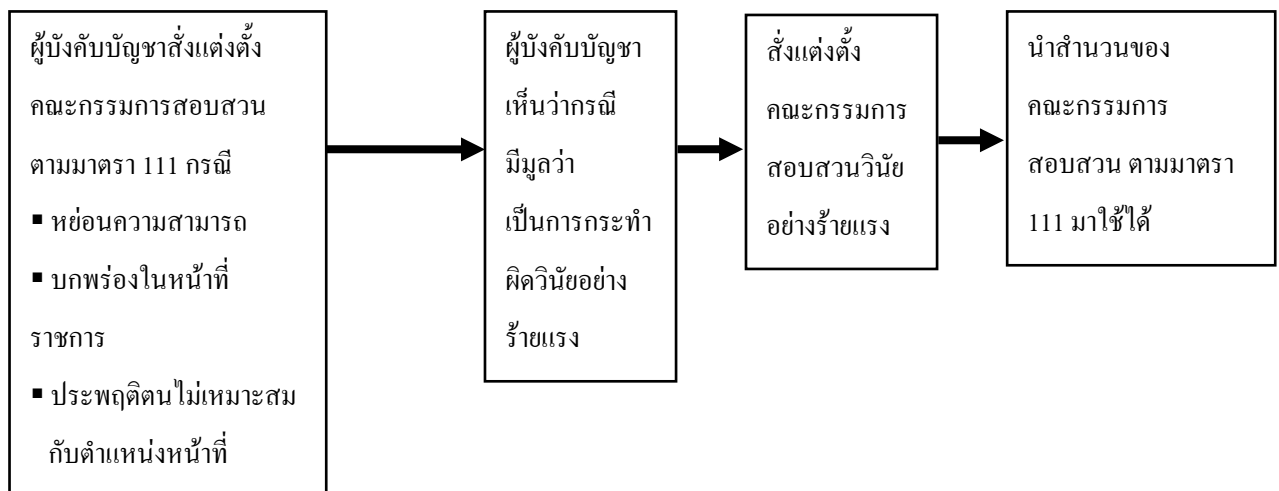
กรณีพบเหตุพาดพิงถึงผู้อื่น

21) การสอบสวนด้วยเหตุอื่นแล้วพบมูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดในเรื่องที่ผู้นั้นหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 111 และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการสอบสวนเรื่องนั้นมีมูลว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนผู้นั้น ตามมาตรา 98 ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวน ตามมาตรา 98 จะนำสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ตามมาตรา 111 มาประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้ (ข้อ 35)

กรณีสอบสวนเหตุอื่นแล้วพบมูลความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

22) การสอบสวนกรณีมีคำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดหรือต้องรับผิดในคดีที่เกี่ยวกับเรื่องที่ถูกกล่าวหา ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

โดยไม่ต้องสอบสวนพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา แต่ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามที่ปรากฏในคำพิพากษา ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบทั้งนี้ ให้นำข้อ 24 มาใช้บังคับโดยอนุโลม (ข้อ 36)

23) การสอบสวนกรณีผู้ถูกกล่าวหาโอน / ย้าย

ในระหว่างการสอบสวน แม้จะมีการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปอยู่นอกบังคับบัญชาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วทำรายงานการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับคุณสมบัติคณะกรรมการสอบสวน ขั้นตอนการสอบสวน การแจ้ง สว.3 และการสอบสวนตอนใดทำไมไม่ต้องให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาคนใหม่มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องดังกล่าวด้วย (ข้อ 37)

24) การสอบสวนกรณีเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา

กรณีที่มีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการเข้าลักษณะความผิดทางอาญาดังนั้น ผลการดำเนินการทางวินัยอาจแตกต่างจากผลการดำเนินคดีอาญาได้ เพราะการดำเนินการทางวินัยกับการดำเนินคดีอาญาเป็นกระบวนการที่แยกต่างหากจากกัน และแม้จะปรากฏว่าผลการดำเนินคดีอาญาแตกต่างออกไป แต่ก็ไม่กระทบต่อการพิจารณาลงโทษทางวินัยที่ได้ดำเนินการไปโดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

ดังนั้น ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในความผิดทางวินัย และปรากฏว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเข้าลักษณะเป็นความผิดทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ คณะกรรมการสอบสวนก็จะต้องทำการสอบสวนไปตามคำสั่งนั้น เพราะกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ได้กำหนดหน้าที่และวิธีการสอบสวนพิจารณาโทษทางวินัย ไว้เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากการดำเนินคดีอาญา ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยก็ควรสั่งลงโทษโดยไม่ชักช้า แต่ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาทางวินัยยังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหา

กระทำผิดวินัยกรณีเช่นนี้ ผู้นั้นก็ยังคงอยู่ในฐานะเป็นผู้ถูกฟ้องคดีอาญา หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดอาญาอยู่ ถ้าไม่ใช่คดีความผิดที่เป็นลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท กฎหมายยังให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งพักราชการเพื่อรอฟังผลทางคดีอาญาได้ ในกรณีเช่นนี้จึงสมควรรอการสั่งเด็ดขาดไว้ก่อน จนกว่าจะทราบผลทางคดีอาญา ทั้งนี้ ตามนัยมติ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร 0905/ว 4 ลงวันที่ 18 มีนาคม 2509 และที่ สร 0905/ว 9 ลงวันที่ 6 ตุลาคม 2509

อนึ่ง การรอผลคดีอาญานั้น ศาลปกครองสูงสุดได้มีแนววินิจฉัยว่า การดำเนินการทางวินัยไม่ต้องรอผลคดีอาญา และผลของคดีอาญาจะเป็นประการใดไม่ผูกมัดผู้ดำเนินการทางวินัยที่จะเห็นแตกต่างได้ หากได้กระทำไปโดยสุจริตและเป็นไปตามกฎหมายแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.142/2549) และเห็นว่า ผลการลงโทษทางวินัยและผลการลงโทษทางอาญาหาจำต้องมีผลไปทางเดียวกันไม่ เพราะกระบวนการพิจารณาทางวินัยและทางอาญามีความแตกต่างกัน การรับฟังพยานหลักฐานก็แตกต่างกัน ทั้งการมีอยู่ของพยานหลักฐานและการให้ถ้อยคำ หรือการเบิกความของพยานอาจมีความแตกต่างกันได้ จึงไม่จำต้องรอผลการพิจารณาทางอาญาก่อนแต่ประการใด เมื่อมีการดำเนินการทางวินัยจนมีการสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดี หากภายหลังปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผลของการได้รับโทษจำคุกดังกล่าวถือเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และเป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีลงโทษทางวินัยผู้ฟ้องคดีในเรื่องดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการทางวินัยซ้ำซ้อน ถึงแม้มูลกรณีการกระทำผิดเป็นเหตุเดียวกันกับผลการดำเนินการทางวินัยที่เป็นเหตุแห่งคดีนี้ก็ตาม (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.67/2547)

ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.67/2547 ได้วางหลักกรณีการลงโทษทางวินัยที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาว่า เมื่อมีการดำเนินการทางวินัยและได้สั่งลงโทษแก่ข้าราชการผู้ใดไปแล้ว หากปรากฏภายหลังว่าข้าราชการผู้นั้นกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก ผลของการได้รับโทษ

จำคุกเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ผู้บังคับบัญชายังสามารถสั่งลงโทษไล่ออกหรือปลดออกได้ โดยไม่ถือว่าเป็นการดำเนินการทางวินัยซ้ำ แม้มูลกรณีการกระทำความผิดจะเป็นเหตุเดียวกัน ซึ่งเป็นการกลับหลักแนววินัยของ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/565 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2541 ซึ่งเห็นว่าเป็นการดำเนินการซ้ำ ต้องสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 463/2551 เมื่อข้าราชการถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง และการกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาคด้วย ข้าราชการผู้นั้นย่อมถูกดำเนินการทั้งทางวินัยและทางอาญาไปพร้อมกันได้ แม้ว่าผลคดีอาญายังไม่ถึงที่สุดก็ตาม เนื่องจากการดำเนินคดีอาญานั้นมุ่งประสงค์ควบคุมการกระทำของบุคคลในสังคมมิให้กระทำการที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นความผิดอาญา เพื่อคุ้มครองสังคมโดยรวมให้มีความสุข ส่วนการดำเนินการทางวินัยเป็นมาตรการในการรักษาวินัยของข้าราชการที่มุ่งปราบปรามข้าราชการที่กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดโดยใช้วิธีการลงโทษทางวินัย ซึ่งมีผลเป็นการปรามไม่ให้ข้าราชการอื่นกระทำผิดวินัยเพราะเกรงกลัวการลงโทษด้วย อีกทั้งการรับฟังพยานหลักฐานเพื่อจะลงโทษทางวินัยของผู้บังคับบัญชา ก็แตกต่างจากการรับฟังพยานหลักฐานเพื่อลงโทษในคดีอาญาของศาล โดยคดีอาญาศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยได้ต่อเมื่อมีพยานหลักฐานปรากฏชัดแจ้งปราศจากข้อสงสัย ส่วนการลงโทษทางวินัยผู้บังคับบัญชาสามารถใช้ดุลพินิจสั่งลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้โดยพิจารณาจากพยานหลักฐานและพฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาที่ปรากฏในสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ซึ่งรวมถึงสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริงตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติโดยไม่จำเป็นต้องปรากฏพยานหลักฐานชัดแจ้งปราศจากข้อสงสัยดังเช่นคดีอาญา และไม่จำเป็นต้องรอฟังผลคดีอาญาแต่อย่างใด

25) การสอบสวนผู้ซึ่งออกจากราชการไปแล้ว

การที่ผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัยและลงโทษแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดได้ ผู้นั้นจะต้องมีสถานะเป็นข้าราชการและกระทำผิดวินัยตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อห้ามหรือข้อปฏิบัตินั้น และกรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการไปแล้วผู้บังคับบัญชาสามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นได้ต่อเมื่อมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นการกระทำการใดที่พึงเห็นได้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงอยู่ก่อนออกจากราชการ เว้นแต่จะออกจากราชการเพราะตาย ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หากกรณีไม่เข้าหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาก็ไม่สามารถดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ที่ออกจากราชการไปแล้วได้

กรณีข้าราชการซึ่งถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ร้ายแรงได้ลาออกจากราชการ หรือเกษียณอายุราชการไปแล้ว ผู้บังคับบัญชาต้องยุติการสอบสวนเนื่องจากผู้นั้นไม่มีสถานะเป็นข้าราชการ จึงไม่สามารถสั่งลงโทษได้ เว้นแต่มีกรณีถูกกล่าวหาหรือถูกสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาอยู่ก่อนออกจากราชการ ซึ่งมาตรา 102 ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมีได้ออกจากราชการ

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสอบสวนความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง และถึงแก่ความตาย ในระหว่างการสอบสวนยังไม่เสร็จสิ้น ในทางปฏิบัติคณะกรรมการสอบสวนจะงดการสอบสวน เพราะข้าราชการผู้นั้นได้พ้นจากราชการเพราะถึงแก่ความตายไปแล้ว แต่กระทรวงการคลังได้ขอความร่วมมือให้ส่วนราชการต้นสังกัดทำการสอบสวนต่อไปจนเสร็จ และสรุปความเห็น เพื่อที่ผู้บังคับบัญชาจะได้นำผลของการสอบสวนไปประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งจ่ายบำเหน็จบำนาญของข้าราชการผู้นั้น ตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 ทั้งนี้ ตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค. 0504/14556 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2520

26) การรวบรวมพยานหลักฐาน

การรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นกระบวนการสำคัญของการสอบสวน ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ค้นหาข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน ตลอดจนรายละเอียดของพฤติการณ์ต่าง ๆ อันเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา และองค์ประกอบความผิดตามข้อกล่าวหา เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหาและดูแลให้บังเกิดความยุติธรรมตลอดกระบวนการสอบสวน ในการนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนเข้าสำนวนพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่จะรวบรวมนั้น ได้แก่ คำให้การของผู้ถูกกล่าวหา คำให้การของพยานบุคคล พยานเอกสาร รวมทั้งพยานวัตถุ ประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาเท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณา

การรวบรวมพยานหลักฐาน คณะกรรมการสอบสวนจะต้องกระทำอย่างอิสระและเป็นกลาง โดยปราศจากอคติอย่างใด ๆ ต่อผู้ถูกกล่าวหา โดยกระทำตั้งแต่เริ่มต้นทำการสอบสวนไปจนกว่าจะสอบสวนเสร็จสิ้นกระแสดความ เพื่อจะได้สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่าง ๆ ทำรายงานการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็นเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ ในการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ดังที่กล่าวนี้ คณะกรรมการสอบสวนควรจะได้ทำสารบาญไว้ด้วย เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบและพิจารณาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาเรื่องนั้น ๆ

การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน ให้กรรมการสอบสวนบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้ จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้

ในกรณีที่หาต้นฉบับเอกสารไม่ได้เพราะสูญหายหรือถูกทำลาย หรือโดยเหตุประการอื่น จะให้นำสำเนาหรือพยานบุคคลมาสืบก็ได้

การรวบรวมพยานหลักฐานต้องรวบรวมให้ครบถ้วน พอที่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดหรือไม่ และหมดประเด็นหรือสิ้นกระแสความแล้ว เช่น

- ในบันทึกคำให้การจะต้องชัดเจนได้ความต่อเนื่องกันโดยตลอด ไม่ทำให้เข้าใจไปได้หลายทาง และไม่มีข้อสงสัยใด ๆ ในคำให้การนั้นหลงเหลืออยู่

- กรณีที่มีคำให้การของพยานขัดกันอยู่ และปรากฏจากคำให้การว่ายังมีผู้ร่วมรู้ร่วมเห็นในเหตุการณ์นั้นด้วย ก็จะต้องสอบผู้ที่ถูกอ้างว่าเป็นผู้รู้เห็นนั้น ๆ ไว้ด้วย

- กรณีที่มีผู้อ้างถึงพยานเอกสารใดจะต้องนำเอกสารนั้น หรือสำเนา หรือภาพถ่ายเข้ารวมไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

- กรณีใดเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน มีระเบียบ กฎ ข้อบังคับ หรือคำสั่งไว้โดยเฉพาะ ก็ต้องนำระเบียบ กฎ ข้อบังคับ หรือคำสั่งนั้น ๆ เข้าสำนวนการสอบสวนไว้ด้วย

- กรณีที่เคยมีคำสั่ง ระเบียบ หรือทางปฏิบัติในขณะเกิดเหตุอย่างไร ควรสอบปากคำผู้รู้คำสั่ง ระเบียบ หรือทางปฏิบัตินั้น ๆ ไว้ด้วย

- กรณีที่จะต้องได้รับการพิสูจน์โดยผู้มีความรู้เฉพาะทาง จะต้องส่งหลักฐานนั้น ๆ ให้ผู้มีความรู้ในทางนั้น ๆ พิสูจน์หรือให้ความเห็นหรือสอบปากคำประกอบในสำนวนการสอบสวนไว้

- กรณีที่ได้มีการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังสอบสวนอยู่ไว้โดยเจ้าพนักงานหรือคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง จะต้องนำบันทึกคำให้การหรือสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริงมาประกอบสำนวนการสอบสวนด้วย

- กรณีที่มีการคิดคำนวณใด ๆ จะต้องแสดงวิธีคิดโดยละเอียดไว้ด้วย

- กรณีถูกฟ้องคดีอาญา คดีถึงที่สุดให้ลงโทษ แต่ในทางวินัยผู้ถูกกล่าวหายังให้การปฏิเสธ จะต้องคัดสำเนาคำพิพากษาเข้าไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

- กรณีนำเงินของทางราชการไปฝากธนาคารโดยไม่ชอบด้วยระเบียบ จะต้องเรียกสมุดฝากเงินหรือใบแจ้งยอดเงินเข้าไว้ในสำนวนการสอบสวน และสอบเจ้าหน้าที่ธนาคารว่าผู้ฝากจะได้รับประโยชน์เป็นเงิน เป็นสิ่งของ หรือเป็นเครดิตจากธนาคารนั้นหรือไม่ด้วย

- กรณีเกี่ยวกับการเดินทางจะต้องแสดงให้เห็นปรากฏในสำนวนการสอบสวนว่า ระยะทางแต่ละจุดห่างกันประมาณเท่าใด ดังนี้ เป็นต้น

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าจำเป็นจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการได้ ถ้าพยานหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมมานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้คณะกรรมการสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้เฉพาะพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่สนับสนุนข้อกล่าวหานั้น (ข้อ 25)

ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาไว้แล้ว มีสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม หรือขอให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมได้ กรณีอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาคนใหม่ ผู้ถูกกล่าวหาอาจยื่นคำชี้แจงต่อบุคคลดังกล่าวได้ (ข้อ 26)

27) การขอขยายเวลาการสอบสวน

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาได้ ให้ประธานกรรมการสอบสวนรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นไม่เกิน 30 วัน กรณีสอบสวนทางวินัยไม่ร้ายแรง และครั้งละไม่เกิน 60 วัน กรณีสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง

ตัวอย่าง

บันทึกขยายเวลาการสอบสวน

(สถานที่บันทึก).....

วันที่.....

ตามคำสั่ง.....ที่...../.....ลงวันที่.....

แต่งตั้งข้าพเจ้าเป็นผู้มีนามข้างท้ายนี้เป็นคณะกรรมการทำการสอบสวน.....

(ชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งมีกรณีต้องหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ประชานกรรมการ

ได้รับทราบคำสั่งเมื่อวันที่.....บัดนี้ การสอบสวนครบ 90/180 วัน

ในวันที่.....

ดังนั้น จึงขยายเวลาการสอบสวนออกไปอีก 30/60 วัน นับแต่วันที่.....

ถึงวันที่.....

จึงบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

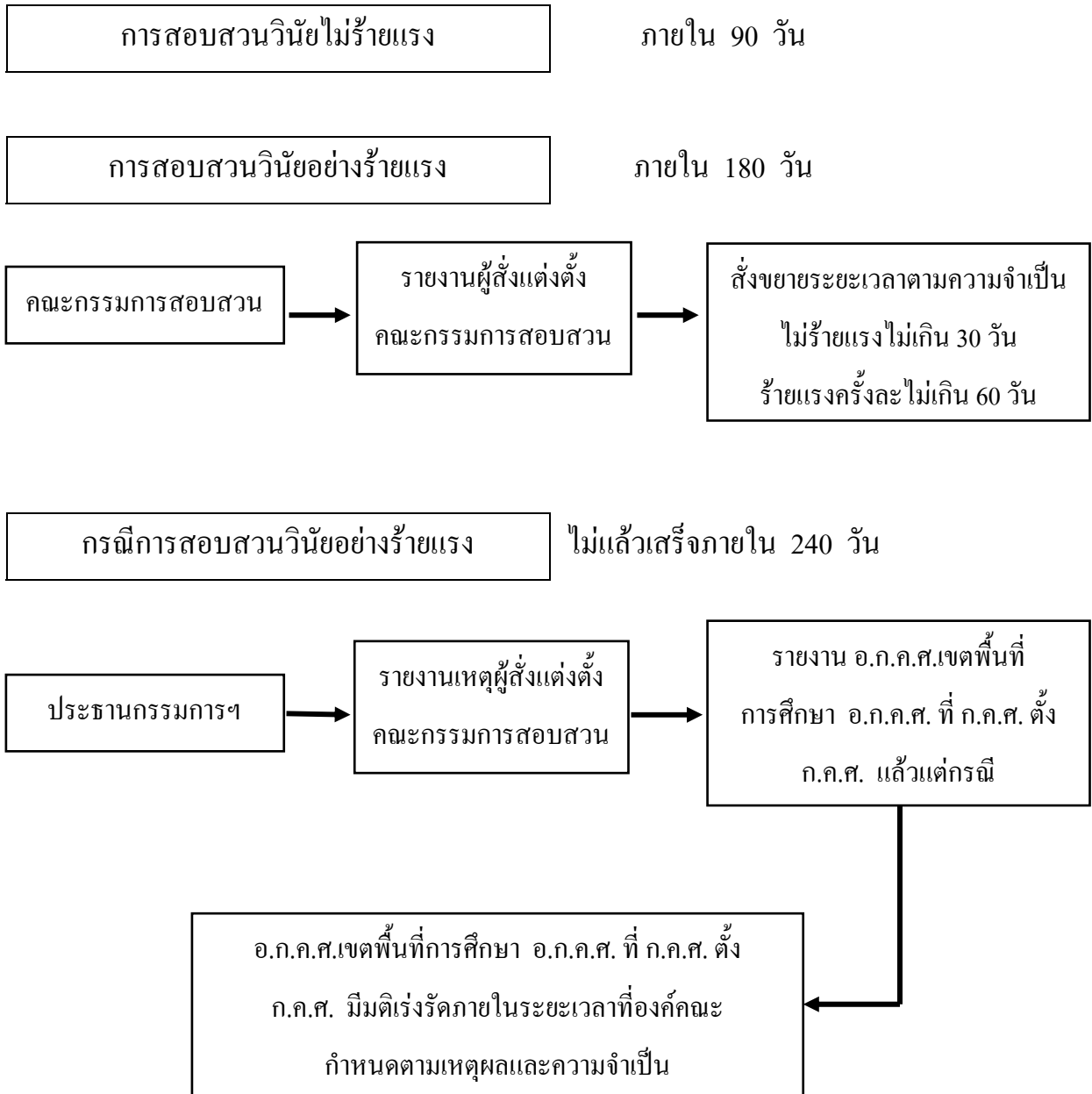
(ลงชื่อ).....ประธาน

(ลงชื่อ).....กรรมการ

(ลงชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ

การขอขยายเวลา

กรณีคณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในกำหนดในแต่ละขั้นตอน และไม่อาจดำเนินการแล้วเสร็จภายในกำหนด

28) การทำรายงานการสอบสวน

การทำรายงานการสอบสวน คือ การทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวน พร้อมทั้งแสดงความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยตามมาตราใด อย่างไร หรือไม่ โดยอาศัยพยานหลักฐานและเหตุผลใด และควรได้รับโทษสถานใด หรือผู้ถูกกล่าวหาห่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการด้วยเหตุใด หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือไม่ อย่างไร หรือเป็นผู้มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่สอบสวนนั้นหรือไม่ อย่างไร (ข้อ 38)

ปกติการทำรายงานการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนจะกระทำเมื่อได้ประชุมลงมติแล้ว โดยคณะกรรมการสอบสวนจะทำรายงานการสอบสวน ตามแบบ สว.6 ทำยกกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการสอบสวน

ในรายงานการสอบสวนให้มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานว่ามีอย่างใดบ้าง กรณีที่ไม่ได้สอบสวนพยานตามข้อ 30 และข้อ 31 ให้รายงานเหตุที่ไม่ได้สอบสวนนั้นให้ปรากฏไว้ด้วย และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) ไว้ด้วย เช่น บันทึกว่าผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพเพราะจำนนต่อหลักฐานหรือเพราะเหตุใด เพื่อประโยชน์อย่างใดของผู้ถูกกล่าวหา
2. วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาและพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา (ถ้ามี) ว่าควรรับฟังพยานหลักฐานฝ่ายใด เพียงใด โดยอาศัยเหตุผลใด
3. ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร ถ้ากระทำความผิดเป็นความผิดในกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด หรือห่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการด้วยเหตุใด หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือไม่ อย่างไร หรือเป็นผู้มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่สอบสวนนั้นหรือไม่ อย่างไร

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำรายงานการสอบสวนเสร็จแล้วให้เสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งสารบาญต่อผู้แต่งตั้งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้แต่งตั้งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้วจึงจะถือว่า การสอบสวนแล้วเสร็จ (ข้อ 39)

อย่างไรก็ดี การทำรายงานการสอบสวนเป็นแต่เพียงการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นมิใช่การชี้ขาดในการรับฟังข้อเท็จจริงและการชี้ขาดความผิดและการกำหนดโทษ การชี้ขาดความผิดรวมทั้งการกำหนดโทษเป็นเรื่องของผู้แต่งตั้งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาหรือองค์กรที่มีอำนาจแล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณา

ในการทำรายงานการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนจะต้องดำเนินการในสาระสำคัญ ดังนี้

(1) ประชุมปรึกษากัน

การประชุมปรึกษาของคณะกรรมการสอบสวนถือเสียงข้างมากของจำนวนกรรมการสอบสวนที่อยู่ในที่ประชุม

การประชุมปรึกษาของคณะกรรมการสอบสวนนี้ ในทางปฏิบัติการกรรมการคนใดคนหนึ่งหรือเลขานุการควรจะได้สรุปข้อเท็จจริงที่พอฟังได้ในเบื้องต้น และที่เป็นปัญหาจะต้องพิจารณาวินิจฉัย รวมทั้งข้อกฎหมาย มาเสนอต่อที่ประชุมเสียขั้นหนึ่งก่อน เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมปรึกษากัน มีความเห็นเป็นประการใดเกี่ยวกับข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่ได้จากการสอบสวนเกี่ยวกับการฟังว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างไร หรือไม่ และเกี่ยวกับโทษที่ควรได้รับแล้ว ที่ประชุมอาจจะมอบให้เลขานุการ หรือกรรมการสอบสวนคนใดคนหนึ่งรับไปร่างรายงานการสอบสวน แล้วนำร่างรายงานนั้นมาร่วมพิจารณาปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนสุดท้ายอีกชั้นหนึ่ง

(2) สรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน

การสรุปข้อเท็จจริง หมายถึง การสรุปว่าจากการสอบสวนเรื่องที่กล่าวหาว่านั้น ข้อเท็จจริงได้ความว่าอย่างไร ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ทำหรือได้ทำอะไรบ้าง โดยอาศัย พยานหลักฐานและเหตุผลใด

ข้อเท็จจริงที่จะนำมาสรุปทำรายงานการสอบสวนนั้น มีวิธีทางที่จะเข้ามาสู่ ส่วนการสอบสวนหรือเข้าสู่การพิจารณาได้ 5 ทาง คือ

1. โดยพยานหลักฐาน
2. โดยข้อสันนิษฐาน
3. โดยผู้สอบสวน หรือผู้พิจารณารับรู้เอง
4. โดยผู้สอบสวน หรือผู้พิจารณาตรวจเห็นเอง
5. โดยผู้ถูกกล่าวหารับ

ข้อเท็จจริงที่มาสู่การพิจารณาโดยพยานหลักฐาน

พยานหลักฐาน คือ สิ่ง que แสดงให้เห็นอย่างมีเหตุผลถึงความถูกต้องหรือไม่ถูกต้องของ เหตุการณ์

พยานหลักฐานมี 3 ประเภท คือ

- 1) พยานเอกสาร คือ สิ่งที่จารึกเป็นลายลักษณ์อักษรที่แสดงออกซึ่งความหมาย
- 2) พยานวัตถุ คือ สิ่งที่มีรูปร่างทั้งหลายซึ่งมีผลต่อความจริงที่เกิดขึ้น เช่น อาวุธต่างๆ ที่ใช้ในการกระทำความผิด แอบบันทึกเสียง ฯลฯ เป็นต้น

3) พยานบุคคล คือ บุคคลที่จะต้องให้ถ้อยคำเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ตนได้รับรู้โดยสัมผัส ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจของตน

สำหรับพยานผู้เชี่ยวชาญ คือ พยานบุคคลที่จะต้องให้การเกี่ยวกับความเห็นในทาง วิชาการ เช่น นายแพทย์ วิศวกร สถาปนิก ฯลฯ เป็นต้น

พยานหลักฐานที่จะนำมาสู่การพิจารณานั้น อาจเป็นพยานเอกสาร พยานวัตถุ พยานบุคคล อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่าง

พยานหลักฐานต่าง ๆ ที่นำมาพิจารณาฟังข้อเท็จจริงนั้น อาจแบ่งตามน้ำหนักที่จะฟังรับฟังได้เป็นหลายประเภท ดังนี้

ก. พยานชั้นหนึ่งและพยานชั้นสอง

พยานชั้นหนึ่ง หมายถึง พยานหลักฐานที่ดีที่สุดที่จะฟังมีในกรณีนั้น

พยานชั้นสอง หมายถึง พยานหลักฐานอื่นที่ยังไม่ดีที่สุดที่จะฟังมีในกรณีนั้น

พยานชั้นหนึ่ง เป็นพยานหลักฐานที่รับฟังได้ดีกว่าพยานชั้นสอง ส่วนพยานชั้นสอง แม้จะบ่งชี้ว่าข้อเท็จจริงเช่นนั้นมียู่ แต่ก็มื่อน้ำหนักในการรับฟังน้อยกว่าพยานชั้นหนึ่ง เช่น ในหนังสือสัญญาที่มีผู้ลงนามเป็นพยานไว้ ผู้ที่มีชื่อลงนามเป็นพยานชั้นหนึ่ง ส่วนบุคคลอื่นที่ให้การว่าเคยเห็นและจำลายมือชื่อคู่สัญญานั้นได้ เป็นพยานชั้นสอง

ในระหว่างพยานเอกสารกับพยานบุคคลนั้น ต่างก็อาจเป็นพยานชั้นหนึ่งและพยานชั้นสอง ของกันและกันได้ แล้วแต่ว่าเมื่อใดอันใดจะเป็นพยานหลักฐานที่ดีที่สุด แต่สำหรับกรณีที่ กฎหมายบังคับไว้ว่าต้องมีพยานหลักฐานเป็นหนังสือ ย่อมจะต้องถือว่าพยานเอกสารเป็นพยานชั้นหนึ่ง พยานบุคคลเป็นพยานชั้นสอง

ในระหว่างพยานเอกสารด้วยกัน ต้องถือว่าต้นฉบับเอกสารเป็นพยานชั้นหนึ่ง ส่วนสำเนาเอกสารเป็นพยานชั้นสอง

พยานชั้นสองแม้จะมีน้ำหนักน้อย แต่ก็มิใช่ว่าจะรับฟังไม่ได้ ย่อมอยู่ในดุลพินิจของผู้พิจารณาในการชั่งน้ำหนักคำพยานที่จะรับฟังเพียงใดหรือไม่ อย่างไรก็ดี ถ้านำพยานชั้นสอง มาสอบหรือมาพิจารณาฟังก็ต้องแสดงผลให้ปรากฏไว้ด้วยว่า พยานชั้นหนึ่งในกรณีนั้น ไม่สามารถนำมาสอบได้เพราะเหตุสุดวิสัย เช่น ต้นฉบับเอกสารหาไม่ได้เพราะสูญหาย ถูกทำลาย หรือโดยประการอื่น

ข. พยานโดยตรง และพยานเหตุผล หรือพยานแวดล้อมกรณี

พยานโดยตรง หมายถึง พยานหลักฐานที่ระบุโดยตรงว่าข้อเท็จจริงเช่นนั้นมียู่โดยไม่ต้องไปค้นหาเหตุผลสนับสนุนอย่างใดต่อไปอีก

พยานเหตุผลหรือพยานแวดล้อมกรณี หมายถึง พยานหลักฐานที่ไม่ระบุโดยตรงว่าข้อเท็จจริงเป็นเช่นนั้น แต่มีเหตุผลหรือพฤติกรรมเชื่อมโยงพอที่จะเชื่อได้ว่าข้อเท็จจริงควรจะเป็นเช่นนั้น เช่น ในกรณี นายคำข่มขืนกระทำชำเรานางสาวสวย ผู้ที่เห็นเหตุการณ์ในขณะที่นายคำกำลังข่มขืนกระทำชำเรานางสาวสวย เป็นพยานโดยตรง ส่วนผู้ที่เห็นนายคำเดินออกมาจากห้องของนางสาวสวย ในลักษณะที่ผมเผ้ายุ่งเหยิง ไม่สวมเสื้อ มีรอยขีดข่วน และได้ยินเสียงร้องของนางสาวสวยเป็นพยานเหตุผลหรือพยานแวดล้อมกรณี

พยานเหตุผลหรือพยานแวดล้อมกรณีนั้น ใช้ประกอบพยานโดยตรงให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น และในบางกรณีคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาก็รับฟังพยานเช่นนี้เพื่อแย้งพยานโดยตรงเหมือนกัน เพราะในบางครั้งพยานเหตุผลหรือพยานแวดล้อมอาจมีน้ำหนักกว่าพยานโดยตรงที่ปราศจากเหตุผลก็ได้ ด้วยเหตุนี้ ผู้มีหน้าที่ในการรับฟังพยานหลักฐานต้องระมัดระวังในเรื่องนี้ด้วย

ค. ประจักษ์พยานและพยานบอกเล่า

ประจักษ์พยาน หมายถึง พยานที่ารู้เห็นข้อเท็จจริงนั้นมาด้วยตนเอง

พยานบอกเล่า หมายถึง พยานที่มีรู้เห็นข้อเท็จจริงนั้นมาด้วยตนเอง หากแต่ได้ยินได้ฟังผู้อื่นเขาเล่าให้ฟังอีกทอดหนึ่ง หรือหลายทอด

ประจักษ์พยานย่อมมีน้ำหนักดีกว่าพยานบอกเล่า

พยานบอกเล่าโดยทั่วไปรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ แต่ก็มีข้อยกเว้นให้รับฟังอยู่บ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจรับฟังเป็นพยานบุคคล หรือพยานแวดล้อมประกอบพยานหลักฐานอื่นให้มีน้ำหนักขึ้นได้ หรือรับฟังเมื่อสมเหตุผลและมีพยานแวดล้อมอื่นสนับสนุนพอ แต่การรับฟังพยานบอกเล่าต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง

ในการวินิจฉัยว่า พยานใดรับฟังได้เพียงใดต้องมีการชั่งน้ำหนักพยาน

ในการชั่งน้ำหนักพยานว่าจะฟังรับฟังได้เพียงใดนั้น ต้องคำนึงถึงประเภทของพยาน ดังกล่าวข้างต้น คือคำนึงถึงว่าเป็นพยานชั้นหนึ่งหรือพยานชั้นสอง เป็นพยานโดยตรงหรือพยานแวดล้อมกรณี เป็นประจักษ์พยานหรือพยานบอกเล่า

อย่างไรก็ดี พยานต่อไปนี้ถือว่าเป็นพยานที่มีน้ำหนักมาก คือ

- พยานคู่ : พยานที่ให้การตรงกันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- พยานร่วม : พยานที่ให้การเป็นพยานสำหรับทั้ง 2 ฝ่าย
- พยานที่มีเหตุผลเชื่อมโยงกัน
- พยานที่มีพยานแวดล้อมกรณีประกอบ
- พยานที่ไม่มีส่วนได้เสียเกี่ยวข้อง หรือพยานที่เป็นกลาง

ส่วนพยานต่อไปนี้ถือว่าเป็นพยานที่มีน้ำหนักน้อย คือ

- พยานเดียว : พยานที่เห็นเหตุการณ์หรือได้ยินคนเดียว หรือเหตุการณ์คนละครั้ง ซึ่งไม่ใช่เวลาเดียวกัน พยานเช่นนี้จะมีน้ำหนักน้อย แต่ถ้ามีเหตุผลเชื่อมโยงกันดีก็รับฟังได้เหมือนกัน เช่น ในกรณีข่มขืนกระทำชำเรา คำให้การของผู้เสียหายแม้เพียงคนเดียว แต่มีเหตุผลอื่นแวดล้อมก็สามารถฟังลงโทษได้

- พยานที่ไม่อยู่กับร่องกับรอย : พยานที่ให้การแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน
- พยานที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับฝ่ายที่ได้ประโยชน์จากคำพยาน เช่น พ่อกับลูก แม่กับลูก สามีกับภรรยา เหตุที่พยานเช่นนี้มีน้ำหนักน้อยก็เพราะโดยปกติมักจะให้ถ้อยคำช่วยเหลือกัน ถ้าไม่มีพยานอื่นมาประกอบทำให้หนักแน่นยิ่งขึ้นแล้ว น้ำหนักคำพยานดังกล่าวก็จะมีน้ำหนักน้อย

- พยานที่มีสาเหตุโกรธเคืองกับคู่กรณี ถ้าไม่มีพยานอื่นประกอบ น้ำหนักคำพยานก็จะน้อย แต่ถ้าสาเหตุโกรธเคืองกันมีเพียงเล็กน้อยหรือมีมานานมากแล้ว คำพยานนั้นก็อาจมีน้ำหนักขึ้นบ้าง

- คำขัดทอดของผู้ถูกกล่าวหาด้วยกัน ที่พยานเช่นนี้ไม่มีน้ำหนักพอจะรับฟัง เพราะต่างคิดเอาตัวรอด หรือให้ถ้อยคำเพื่อให้ตนเองพ้นผิดเป็นประการสำคัญ

- พยานบอกเล่า : (พยานที่มีได้รู้เห็นหรือได้ยินด้วยตนเองโดยตรง หากแต่ได้ยินคนอื่นมาเล่าให้ฟังอีกทอดหนึ่ง หรือหลาย ๆ ทอด) แต่ถึงแม้จะมีน้ำหนักน้อยก็ยังอาจใช้เป็นพยานเหตุผล หรือพยานแวดล้อมกรณีประกอบพยานหลักฐานอื่นให้มีน้ำหนักขึ้นได้ หรือหากคำบอกเล่านั้นสมเหตุสมผลก็อาจรับฟังได้เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การรับฟังพยานบอกเล่าต้องรับฟังด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง

- พยานที่ให้การแตกต่างกันในข้อสาระสำคัญ ตามปกติคนที่อยู่ในที่เดียวกันมองเห็นในขณะเดียวกัน หรือได้ยินด้วยกัน ก็ควรจะมองเห็นหรือได้ยินเหมือนกัน หากมาให้ถ้อยคำในสาระสำคัญไม่เหมือนกันแล้วก็ไม่น่ารับฟัง

- พยานที่ไม่สมเหตุผล เป็นพยานที่ให้ถ้อยคำขัดต่อเหตุผลธรรมดา เช่น ให้ถ้อยคำว่าเป็นผู้ถูกกล่าวหาอยู่ในที่เกิดเหตุ จำหน้าได้ ทั้ง ๆ ที่ ในขณะเกิดเหตุเป็นเวลากลางคืน เดือนมืด และพยานก็อยู่ในที่ห่างไกลออกไป เป็นต้น

ข้อเท็จจริงที่มาสู่การพิจารณาโดยข้อสันนิษฐาน

โดยปกติข้อสันนิษฐาน ไม่พื้งนำมาเป็นข้อเท็จจริงที่จะรับฟังประกอบการพิจารณาทางวินัย แต่ถ้ามีกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักปฏิบัติ เช่น มติคณะรัฐมนตรี มติ ก.พ. มติ ก.ค. หรือ มติ ก.ค.ศ. ซึ่งได้แจ้งให้ทราบโดยทั่วกันเพื่อถือเป็นหลักปฏิบัติแล้วว่า ให้ถือว่าหรือให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าถ้ากรณีอย่างนั้น ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนั้น เช่นนี้ก็ใช้ข้อสันนิษฐานนั้นฟังเป็นข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาทางวินัยได้ ซึ่งกรณีเช่นนั้นย่อมตกเป็นหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาที่จะต้องนำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานนั้น ถ้านำสืบหักล้างข้อสันนิษฐานนั้นไม่ได้ ก็ต้องรับฟังข้อเท็จจริงไปตามข้อสันนิษฐานนั้น เช่น

- พระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้อยู่ในวงการพนันเป็นผู้ร่วมเล่นการพนันด้วย ดังนั้นในทางวินัยก็ถือเอาข้อสันนิษฐานนั้นมาฟังเป็นข้อเท็จจริงได้ เว้นแต่ผู้ถูกกล่าวหาจะพิสูจน์ได้ว่าไม่ได้ร่วมเล่นการพนัน

- มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือกรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหาร ที่ นว. 89/2497 ลงวันที่ 1 เมษายน 2497 กำหนดไว้ว่า ข้าราชการมีหน้าที่ปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมาย หรือระเบียบแบบแผน ขอบังคับอันตนจำต้องปฏิบัติและอยู่ในหน้าที่ของตนมิได้ การที่ข้าราชการปฏิบัติงานไม่ชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบแบบแผนก็ดี หรือละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบแบบแผนที่กำหนดก็ดี ให้ถือว่าเป็นการผิดวินัย หรือหย่อนสมรรถภาพแล้วแต่กรณี เช่นนี้ก็เท่ากับว่าคณะรัฐมนตรีให้สันนิษฐานในข้อเท็จจริงไว้ก่อนว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในเรื่องใดต้องรู้กฎหมายและระเบียบในเรื่องนั้น ดังนั้น คณะกรรมการสอบสวนชอบที่จะถือข้อสันนิษฐานนั้นเป็นข้อเท็จจริงได้เลย เว้นแต่ผู้ถูกกล่าวหาจะนำสืบพิสูจน์ได้ว่าตนไม่รู้จริง ๆ เช่น กฎหมายเพิ่งออกใหม่ ตนยังไม่ได้รับราชกิจจานุเบกษาที่ประกาศกฎหมายใหม่ เรื่องนั้น หรือนำสืบพิสูจน์ได้ว่ามติคณะรัฐมนตรีซึ่งถือเป็นระเบียบ หลักปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ยังไม่มีการแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน เป็นต้น

ข้อเท็จจริงที่มาสู่การพิจารณาโดยผู้สอบสวนหรือผู้พิจารณาตัวเอง

ข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาตัวเองโดยไม่ต้องอ้างพยานหลักฐาน คือ ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป หรือซึ่งไม่อาจโต้แย้งได้ เช่น

ก. **กิจการความเป็นไปของบ้านเมือง** เช่น นโยบายของรัฐบาล ใครเป็นนายกรัฐมนตรี ใครเป็นรัฐมนตรี ใครเป็นปลัดกระทรวง ใครเป็นอธิบดี ประจำกระทรวง ทบวง กรมใด ในระยะใด เพราะได้มีการประกาศให้ทราบกันโดยทั่วไปอยู่แล้ว

ข. **ธรรมเนียมประเพณีซึ่งเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป** เช่น ความรังเกียจของสังคมต่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาที่จะถือว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงเพียงใด หรือไม่ เป็น ข้อเท็จจริงซึ่งเป็นที่รู้จักกันอยู่ทั่วไป คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาย่อมพิจารณาได้โดยไม่ต้องอาศัยคำพยาน แต่ถ้าเป็นธรรมเนียมประเพณีเฉพาะท้องถิ่นซึ่งไม่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป ก็ควรนำพยานหลักฐานมาสืบประกอบให้เห็นว่ามีธรรมเนียมประเพณีเฉพาะท้องถิ่นเช่นนั้น

ค. **สิ่งธรรมดาธรรมชาติ** เช่น น้ำร้อนกลางวันยาว หน้าหนาวกลางวันสั้น ระยะทางใกล้-ไกล ในภูมิประเทศของท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศ เหล่านี้คณะกรรมการสอบสวน หรือผู้พิจารณายอมรับรู้เองได้โดยไม่ต้องอ้างพยานหลักฐาน

ง. **ถ้อยคำภาษาไทย หรือภาษาอื่น**ที่เป็นที่เข้าใจกันอยู่ทั่วไป คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาวินิจฉัยเองได้โดยไม่ต้องนำผู้เชี่ยวชาญมาแปลอีก เช่น คำว่า “ค่าแป๊ะเจี๊ยะ” เป็นที่เข้าใจกันอยู่ทั่วไปว่าหมายถึง “เงินกินเปล่า” ฯลฯ เหล่านี้ คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณารับรู้เองได้โดยไม่ต้องนำพยานสืบประกอบอีกว่าแปลว่าอะไร แต่ถ้าเป็นคำที่รู้กันเฉพาะหมู่เฉพาะเหล่าหรือเป็นภาษาท้องถิ่น หรือศัพท์แสลงอาจจะต้องให้ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญอธิบายความประกอบด้วย

ข้อเท็จจริงที่มาสู่การพิจารณาโดยผู้สอบสวนหรือพิจารณาตรวจเห็นเอง

สิ่งที่จะเข้ามาเป็นข้อเท็จจริงในสำนวนโดยการตรวจเห็นเองของผู้สอบสวน หรือผู้พิจารณานั้นอาจมีได้โดยผู้ถูกกล่าวหาอ้าง ผู้เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นอ้าง หรือคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาได้ทำการตรวจเห็นเองก็ได้ เช่น รูปพรรณสัณฐานของผู้ถูกกล่าวหา หรือพยานรูปรอยบาดแผล ลักษณะวัตถุที่ใช้เป็นพยานหลักฐาน หรือเหตุการณ์ใด ๆ ที่ปรากฏต่อหน้าคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาในขณะสอบสวนหรือพิจารณา เป็นต้น

ข้อเท็จจริงที่มาสู่การพิจารณาโดยผู้ถูกกล่าวหารับ

ในบางกรณีผู้ถูกกล่าวหาได้รับในข้อเท็จจริงบางอย่าง คำรับของผู้ถูกกล่าวหาเช่นว่านี้ไม่ว่าเป็นคำรับในชั้นสืบสวนหรือชั้นใด ๆ ก็นำข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกกล่าวหารับนั้นมาสู่ การพิจารณาได้

(3) การรับฟังข้อเท็จจริง

การฟังข้อเท็จจริงที่เข้ามาสู่สำนวนการสอบสวนโดยทางต่าง ๆ ทั้ง 5 ทาง ดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้พิจารณาจะต้องฟังว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ทำ หรือได้ทำอะไรและทำอย่างไรบ้างในเรื่องที่กล่าวหา นั้น และไม่ควรนำข้อเท็จจริงนอกสำนวน การสอบสวนมาพิจารณารับฟัง ข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมเข้ามาในสำนวนนั้น

อาจจะมีทั้งข้อเท็จและข้อจริง เรื่องใดที่มีแต่ข้อจริงรับกันโดยตลอดก็ง่ายต่อการสรุปและทำความเข้าใจ แต่ถ้าเรื่องใดมีข้อเท็จและข้อจริงปะปนกันอยู่มากจะต้องวินิจฉัยซึ่งน้ำหนักพยานแยกแยะว่าอะไรเท็จอะไรจริง โดยอาศัยเหตุผลประกอบการพิจารณารับฟัง ในการพิจารณาควรแยกพิจารณาแต่ละประเด็นในแต่ละข้อหาเป็นข้อ ๆ ไป ข้อไหนสำคัญที่สุดควรพิจารณาวินิจฉัยก่อน ถ้าข้อสำคัญฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดอาจจะไม่จำเป็นต้องพิจารณาข้อปลีกย่อยอื่น ๆ ก็ได้

การวินิจฉัยประเด็นต่าง ๆ ในเบื้องต้นต้องฟังพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมากก่อน ถ้าไม่มีพยานหลักฐานที่มีน้ำหนักมากก็จะพิจารณาหลักฐานที่มีน้ำหนักรองลงมา ซึ่งประกอบด้วยเหตุผลและพฤติการณ์แวดล้อมสอดคล้องต้องกันให้พอฟังได้

นอกจากการรับฟังพยานดังกล่าวแล้วยังต้องชั่งน้ำหนักคำพยานแต่ละปากว่าพอจะเชื่อถือคำพยานนั้น ๆ ได้เพียงใด ซึ่งในการนี้ควรรับฟังคำพยานที่ให้ถ้อยคำสมเหตุสมผล ถ้าไม่สมเหตุสมผลก็ไม่ควรรับฟัง

(4) การแสดงความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างไรหรือไม่

การแสดงความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างไรหรือไม่ เป็นการพิจารณาปรับข้อเท็จจริงที่ได้จากการสอบสวนกับบทมาตราว่าด้วยการกระทำผิด

การพิจารณาปรับข้อเท็จจริงกับบทมาตราว่าด้วยการกระทำผิดวินัยเป็นขั้นตอนที่ต้องกระทำภายหลังจากที่ได้พิจารณาสรุปข้อเท็จจริงแล้ว และควรพิจารณาทุกบทมาตราที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าการกระทำนั้นเกี่ยวข้องโดยละเอียดทุกแห่งทุกมุม ในการที่คณะกรรมการสอบสวนจะสามารถพิจารณาปรับข้อเท็จจริงกับบทมาตราว่าด้วยการกระทำผิดนั้น คณะกรรมการสอบสวนต้องทราบองค์ประกอบของความผิดในบทมาตรานั้น ๆ และสามารถให้เหตุผลได้ด้วย การพิจารณาวินิจฉัยว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างไรหรือไม่ ต้องอ้างอิงข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามทางการสอบสวนซึ่งมีพยานหลักฐานสนับสนุนและให้เหตุผลประกอบให้เพียงพอทุกเรื่อง

การทำความเข้าใจการใช้วิธีการนำเอาข้อเท็จจริงมาปรับเข้ากับบทความความผิด ที่การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาอาจเข้าหลักเกณฑ์องค์ประกอบของความผิดนั้น ๆ ซึ่งอาจจะเป็น บทความเดียวหรือหลายบทความก็ได้ แล้ววินิจฉัยว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดวินัยตาม มาตรา นั้น ๆ หรือไม่ เพราะเหตุใด และกระทำเช่นนี้ทุกบทความความผิดที่เข้าสู่การพิจารณา การปรับบทความผิดโดยวิธีนี้จะทำให้เกิดความเป็นไปโดยละเอียดทุกแง่ทุกมุม ไม่เฉพาะแต่ ความผิดที่เห็นว่าต้องตามข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำเท่านั้น การทำความเข้าใจโดยวิธีดังกล่าว จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวินิจฉัยชี้ขาดของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้มีอำนาจ ผู้พิจารณาความผิดและกำหนดโทษ และทำให้การพิจารณาดำเนินการทางวินัยขั้นต่อไป รวดเร็วยิ่งขึ้น ซึ่งความรวดเร็วของการดำเนินการทางวินัยนี้เป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่ง ของการดำเนินการทางวินัย

การทำความเข้าใจปรับข้อเท็จจริงกับบทความความผิด ควรพิจารณาตามลำดับ โครงสร้างของความผิดทางวินัย ซึ่งมีลำดับดังนี้

- 1) การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาต้องตามที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดทางวินัยหรือไม่
- 2) การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ผู้ถูกกล่าวหาพึงกระทำได้โดยชอบหรือไม่
- 3) ผู้ถูกกล่าวหาที่กระทำการนั้นเป็นผู้ที่มีความสามารถรู้ผิดชอบในการกระทำนั้นหรือไม่

ในการทำรายงานการสอบสวนในชั้นปรับบทความผิด ควรต้องวินิจฉัยไปตามลำดับของโครงสร้างดังกล่าว คือต้องทำความเข้าใจในเบื้องต้นว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาต้องตามที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดทางวินัยหรือไม่ เช่น กล่าวหาว่าละทิ้งหน้าที่เวรเฝ้าที่ทำการเพื่อป้องกันอัคคีภัย ข้อเท็จจริงตามทางการสอบสวนฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้อยู่ในที่ทำการในขณะที่ไฟไหม้จริง ซึ่งเป็นการกระทำที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดทางวินัย คณะกรรมการสอบสวนต้องทำความเข้าใจต่อไปว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นการกระทำที่ผู้ถูกกล่าวหาพึงกระทำได้โดยชอบหรือไม่ ถ้าข้อเท็จจริงตามทางการสอบสวน

ฟังได้ว่า เหตุที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้อยู่เฝ้าที่ทำการเพราะถูกผู้บังคับบัญชาเรียกไปปฏิบัติราชการ
ด้านอื่น ดังนี้ ผู้ถูกกล่าวหาที่กระทำได้โดยชอบหรือมีเหตุอันสมควร ไม่ควรจะมีคามผิด
แต่ถ้าข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำไปโดยไม่มีเหตุที่อ้างได้โดยชอบ คณะกรรมการ
สอบสวนก็ควรจะต้องทำความเข้าใจต่อไปว่า ผู้ถูกกล่าวหาสามารถรู้ผิดชอบในการกระทำนั้น
หรือไม่ ถ้าการสอบสวนฟังได้ว่าการที่ผู้ถูกกล่าวหากระทำเช่นนั้นเพราะเกิดความผิดพลาด
ทางสมองหรือจิตใจจนไม่สามารถควบคุมตนเองได้ แม้จะฟังว่ากระทำผิดก็อาจไม่ต้องลงโทษ
หรือลงโทษเพียงสถานเบา เป็นต้น

(5) เสนอแนะโทษที่ควรได้รับ

การเสนอแนะโทษและระดับโทษที่จะลงแก่ผู้ถูกกล่าวหาจะต้องกระทำเมื่อ
คณะกรรมการสอบสวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดทาง
วินัย ซึ่งอาจเป็นความผิดกรณีเดียวหรือหลายกรณีหรือหลายกระทงก็ได้ โทษและระดับโทษ
ที่เสนอแนะให้ลงแก่ผู้ถูกกล่าวหานี้ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผลจากพยานหลักฐาน
ที่ได้สอบสวนรวบรวมไว้นั้น และควรคำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด และ
ที่คณะรัฐมนตรี หรือ ก.ค.ศ. หรือ ก.ค. หรือ ก.พ. ได้มีมติกำหนดเป็นหลักปฏิบัติไว้ รวมทั้ง
ระดับโทษที่เคยลงแก่ผู้กระทำผิดอย่างเดียวกันมาแล้วด้วย ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวควรรวมทั้ง
ข้อเสนอแนะในการลดหย่อนผ่อนโทษหรืองดโทษด้วย

การแสดงความเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติ
หน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่
ราชการ หรือเป็นผู้มีมลทิน หรือมัวหมองหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย
คณะกรรมการสอบสวนต้องแสดงความเห็นในลักษณะดังกล่าวไว้ด้วย

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมปรึกษาสรุปข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
และพิจารณาเห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างไรหรือไม่ ควรได้รับโทษในสถานใด
หรือผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่
ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือเป็นผู้มีมลทินหรือมัวหมอง

ในกรณีที่ถูกละเลยหรือไม่ อย่างไรแล้ว ก็ทำบันทึกรายงานการสอบสวนตามแบบ สว.6
ถ้ากรรมการสอบสวนคนใดมีความเห็นแย้ง ก็ให้ทำความเห็นแย้งติดไปกับรายงานการสอบสวนด้วย

แบบ สว.6

รายงานการสอบสวน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง การสอบสวน.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/
อย่างร้ายแรง

เรียน.....(ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน)

ตามที่ได้มีคำสั่ง.....(ชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. เพื่อสอบสวน.....
.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย
ไม่ร้ายแรง/อย่างร้ายแรง ในเรื่อง.....

ประธานกรรมการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดังกล่าว
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. และคณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนตามหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 แล้วเสร็จแล้ว จึงขอเสนอรายงานการ
สอบสวน ดังต่อไปนี้

1. มูลกรณีเรื่องนี้ปรากฏขึ้นเนื่องจาก.....
(มีผู้ร้องเรียนหรือมีผู้รายงานว่าอย่างไร ในกรณีที่ได้มีการสืบสวนหรือสอบสวนได้ความประการใดให้ระบุ
ไว้ด้วย)

2. คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่ถูกกล่าวหาให้
.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้ว
โดย.....(แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ทราบว่าได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร
และได้แจ้งโดยวิธีใด).....

3.(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาได้ให้ถ้อยคำ
ในเบื้องต้นว่า.....(ให้ถ้อยคำในเบื้องต้นว่าอย่างไรหรือไม่ได้ให้ถ้อยคำในเบื้องต้นด้วย
เหตุผลอย่างไร).....

4. คณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาแล้ว
ได้ความว่า.....(อธิบายว่าได้ความอย่างไร ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวน
ไม่สอบสวนพยานใดตามข้อ 30 หรือการสอบสวนพยานหลักฐานใดตามข้อ 31 ให้ระบุพยานที่ไม่สอบสวน
หรือพยานหลักฐานที่ทดสอบจนนั้น พร้อมทั้งเหตุผลไว้ด้วย).....

5. คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหาให้.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....ผู้ถูกกล่าวหาทราบตามบันทึก
การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
โดย.....(อธิบายวิธีการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุน
ข้อกล่าวหา).....

6. คณะกรรมการสอบสวนได้ให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือ
ขอให้ถ้อยคำ หรือขอถอนกลับแก้ข้อกล่าวหาแล้ว.....(ระบุชื่อผู้ถูกกล่าวหา).....
ผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา/ขอให้ถ้อยคำ/ถอนกลับแก้ข้อกล่าวหา.....
(รายละเอียดเกี่ยวกับคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือการให้ถ้อยคำ หรือการถอนกลับแก้ข้อกล่าวหาว่าอย่างไร และ
ในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการดังกล่าวเนื่องจากเหตุผลอย่างไร และได้ถอนกลับแก้ข้อกล่าวหาโดยอ้างพยานหลักฐาน
ซึ่งคณะกรรมการสอบสวนตามคำขอของ ผู้ถูกกล่าวหาได้ความโดยสรุปว่าอย่างไรหรือไม่ ได้นำสืบ
แก้ข้อกล่าวหาด้วยเหตุผลอย่างไร ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สอบสวนพยานใด หรือการสอบสวน
พยานหลักฐานใด ให้ระบุพยานที่ไม่สอบสวน หรือพยานหลักฐานที่ทดสอบจนนั้น พร้อมทั้งเหตุผลไว้ด้วย
และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพ ให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพ (ถ้ามี) ไว้ด้วย).....

7. คณะกรรมการสอบสวนได้ประชุมพิจารณาลงมติแล้วเห็นว่า.....
(เปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหากับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหาว่าจะรับฟัง
พยานหลักฐานใดได้หรือไม่ เพียงใด โดยอาศัยเหตุผลอย่างไร และผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างไร
หรือไม่ ถ้าผิดเป็นความผิดกรณีใด ตามมาตราใด และควรได้รับโทษสถานใด หย่อนความสามารถในอันที่จะ
ปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่

ราชการ ตามมาตรา 111 หรือไม่ อย่างไร หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะฟังลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้าให้รับราชการต่อไป
จะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ตามมาตรา 112 หรือไม่ อย่างไร).....
.....

คณะกรรมการสอบสวนจึงขอเสนอสำนวนการสอบสวนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ
ต่อไป

.....(ลายมือชื่อ).....ประธานกรรมการ

(.....)

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการ

(.....)

ฯลฯ

.....(ลายมือชื่อ).....กรรมการและเลขานุการ

(.....)

- หมายเหตุ
1. การประชุมพิจารณาลงมติตามข้อ 38 ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคน
และไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด และให้กรรมการสอบสวน
ดังกล่าวลงลายมือชื่อในบันทึกนี้ หากกรรมการสอบสวนคนใดมีความเห็นแย้ง
ให้ทำความเห็นแย้งแนบไว้กับรายงานการสอบสวน
 2. ข้อความใดที่ไม่ใช่ให้ตัดออก

29) การสอบสวนเพิ่มเติม

กฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา พ.ศ. 2550 ข้อ 25 และข้อ 41 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนเพิ่มเติมไว้ ดังนี้

(1) การสอบสวนเพิ่มเติมก่อนเสนอสำนวนการสอบสวน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาเสร็จแล้ว และก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าจำเป็นต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการได้ ถ้าพยานหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมมานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้เฉพาะพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่สนับสนุนข้อกล่าวหานั้นด้วย

(2) การสอบสวนเพิ่มเติมภายหลังเสนอสำนวนการสอบสวนแล้ว

ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา 98 หรือมาตรา 104 (1) หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เห็นสมควรให้สอบสวนเพิ่มเติมประการใด ให้กำหนดประเด็นพร้อมทั้งส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิม เพื่อดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมไม่อาจทำการสอบสวนได้ หรือผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมเห็นเป็นการสมควรจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ขึ้นมาทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้

ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เมื่อสอบสวนเสร็จแล้วให้ส่งพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการสอบสวนเพิ่มเติมไปให้ผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติม โดยจัดทำความเห็นเฉพาะที่ได้จากการสอบสวนเพิ่มเติมประกอบไปด้วยก็ได้ (ข้อ 41)

30) การตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวนก่อนดำเนินการต่อไป (ข้อ 40)

(1) ในกรณีที่ปรากฏว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้อง ตามข้อ 3 ซึ่งทำให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป ในกรณีเช่นนี้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

(2) ในกรณีที่ปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้อง ซึ่งทำให้การสอบสวนตอนนั้นเสียไปเฉพาะในกรณี ดังต่อไปนี้

ก. การประชุมของคณะกรรมการสอบสวน มีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในข้อ 17 วรรคหนึ่ง

ข. การสอบปากคำบุคคลดำเนินการไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ 11 ข้อ 27 ข้อ 28 วรรคสอง ข้อ 29 ข้อ 30 วรรคหนึ่ง หรือข้อ 32 วรรคหนึ่ง

ในกรณีเช่นนี้ ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามกรณีดังกล่าวใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

(3) ในกรณีที่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนไม่เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา หรือไม่ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา หรือไม่มีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือนัดมาให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ตามข้อ 24 ต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะชี้แจง ให้ถ้อยคำ และนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามที่กำหนดไว้ในข้อ 24 ด้วย

ในกรณีที่การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนแตกต่างจากข้อกล่าวหา ที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนนั้น ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ลงชื่อต่อสู้ โดยได้แก้ข้อกล่าวหาในความผิดนั้นแล้ว

ซึ่งไม่ทำให้เสียความเป็นธรรม ให้ถือว่าการสอบสวนและพิจารณานั้นใช้ได้ และให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ตามบทมาตราหรือกรณีความผิดที่ถูกต้อง

(4) ในกรณีที่ปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไมไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ 43 ข้อ 44 และข้อ 45 ถ้าการสอบสวนตอนนั้นเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขหรือดำเนินการตอนนั้นให้ถูกต้องโดยเร็ว แต่ถ้าการสอบสวนตอนนั้นมีใช้สาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม จะสั่งให้แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องหรือไม่ก็ได้

31) การพิจารณาสั่งการของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้ตรวจสอบความถูกต้องของการสอบสวนแล้ว ต้องพิจารณาสั่งการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่มีเหตุที่จะให้ออกจากราชการ ตามมาตรา 112 สมควรยุติเรื่อง หรือกระทำผิดที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวนการสอบสวน

(2) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 111 ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสำนวนการสอบสวนดังกล่าว หากเห็นว่ามีความผิดตามที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นมา ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามมาตรา 111

อนึ่ง ตามมาตรา 111 วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา ตามมาตรา 98 ในเรื่องที่จะต้องสอบสวนตามวรรคหนึ่ง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 98 ได้สอบสวนไว้แล้ว ผู้มีอำนาจ

ตามวรรคหนึ่งจะใช้จำนวนการสอบสวนนั้นพิจารณาดำเนินการได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งได้” ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาอาจนำจำนวนการสอบสวนทางวินัยมาพิจารณาสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา 111 ได้

(3) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ซึ่งจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาตามมาตรา 100 วรรคสี่ (1) หรือ (2) หรือเป็นกรณีตามมาตรา 112 ให้ผู้มีอำนาจตามมาตราดังกล่าวดำเนินการโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับจำนวนการสอบสวน และให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาให้แล้วเสร็จและมีมติโดยเร็ว และให้ผู้มีอำนาจสั่งการตามมติภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มติดังกล่าว (ข้อ 40)

32) การกำหนดเวลาและขั้นตอนการสอบสวน

เวลาและลำดับขั้นตอนการสอบสวน

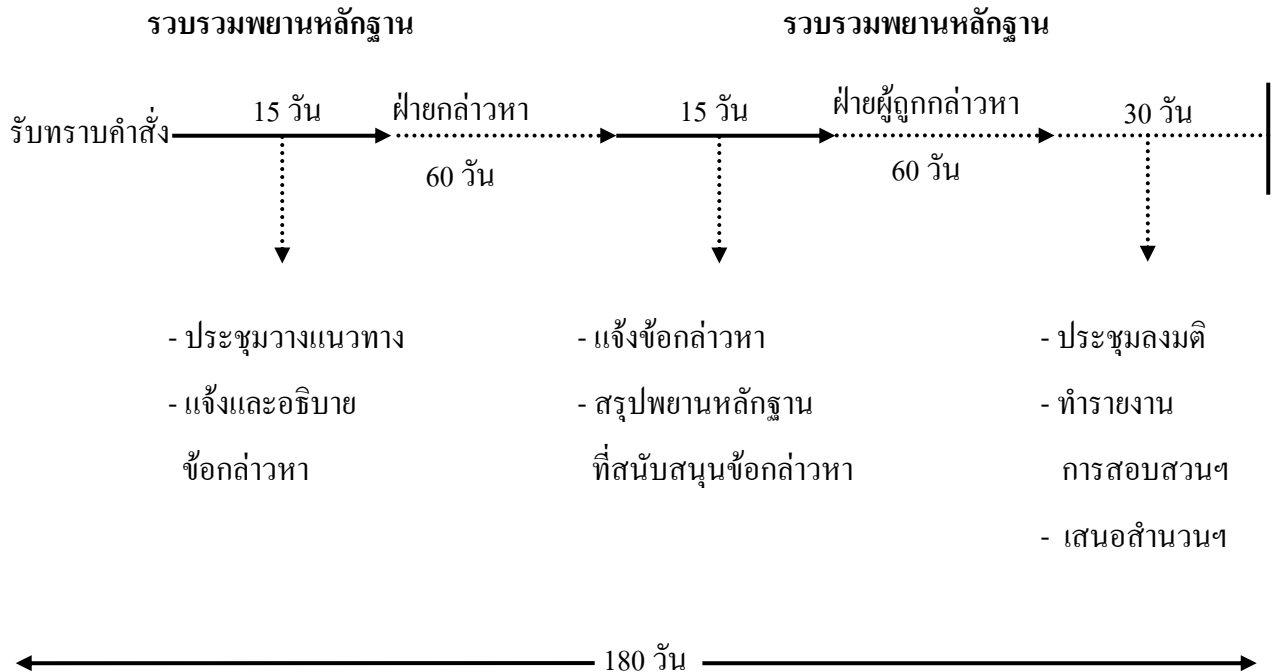
(1) ประสานกรรมการลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี ที่รับทราบคำสั่ง	}	15 วัน นับแต่วันทราบคำสั่ง
(2) จัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อวางแผนทางการสอบสวน (ข้อ 16) พิจารณาเรื่องที่กล่าวหา กำหนดข้อกล่าวหา		
(3) แจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ (สว.2, ข้อ 20) แจ้งสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา ถามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะรับสารภาพหรือไม่		
(4) รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา (กรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่รับสารภาพ) ประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหา ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และ		}

(5) แจ้งข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานและ สรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ถามความประสงค์ของผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ หรือจะให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ (สว.3)	} 15 วัน นับแต่ วันดำเนินการ ตามข้อ 4
(6) สอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา	} 60 วัน นับแต่ วันที่ดำเนินการ ตามข้อ 5
(7) ประชุมพิจารณาพยานหลักฐานทั้งหมดเพื่อลงมติว่าผู้ถูกกล่าวหา กระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าผิดเป็นความผิดร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ผิดกรณีใด มาตราใด ควรได้รับโทษสถานใด หรือหย่อนความสามารถตามมาตรา 111 หรือมีมลทิน หรือมัวหมอง ตามมาตรา 112	} 30 วัน นับแต่ วันที่ดำเนินการ ตามข้อ 6
(8) ทำบันทึกรายงานการสอบสวน (ข้อ 39)	
(9) เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน	

หมายเหตุ

1. รวมระยะเวลาการสอบสวนวินัยร้ายแรง ตามที่กฎ ก.ค.ศ. กำหนด 180 วัน
2. สามารถขยายเวลาได้ตามความจำเป็นในแต่ละขั้นตอน ครั้งละไม่เกิน 60 วัน
3. หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายใน 240 วัน ประธานกรรมการต้องรายงานเหตุให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อรายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาทราบ เพื่อมีมติติดตามเร่งรัดการสอบสวน (ข้อ 20)

ระยะเวลาการสอบสวน

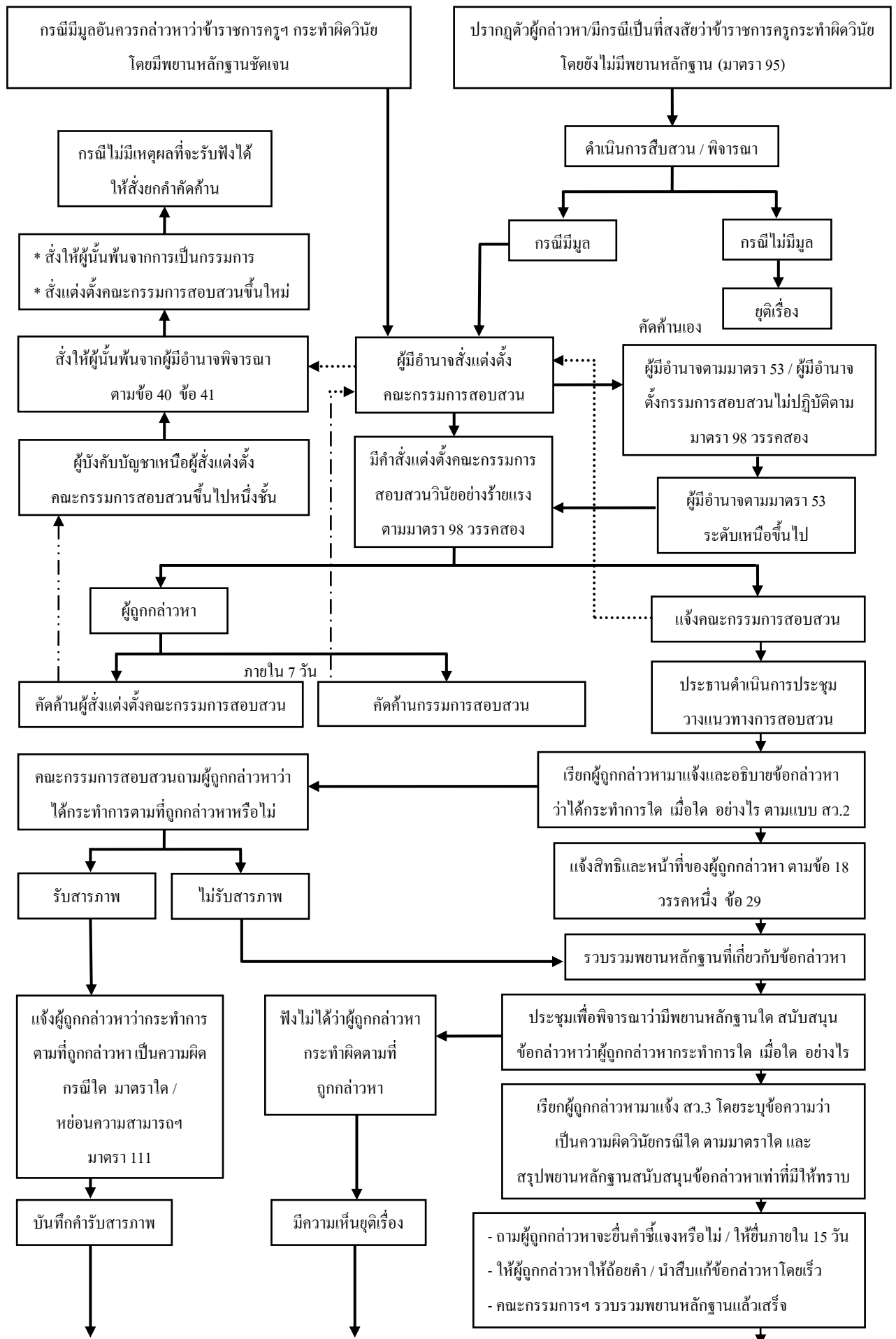

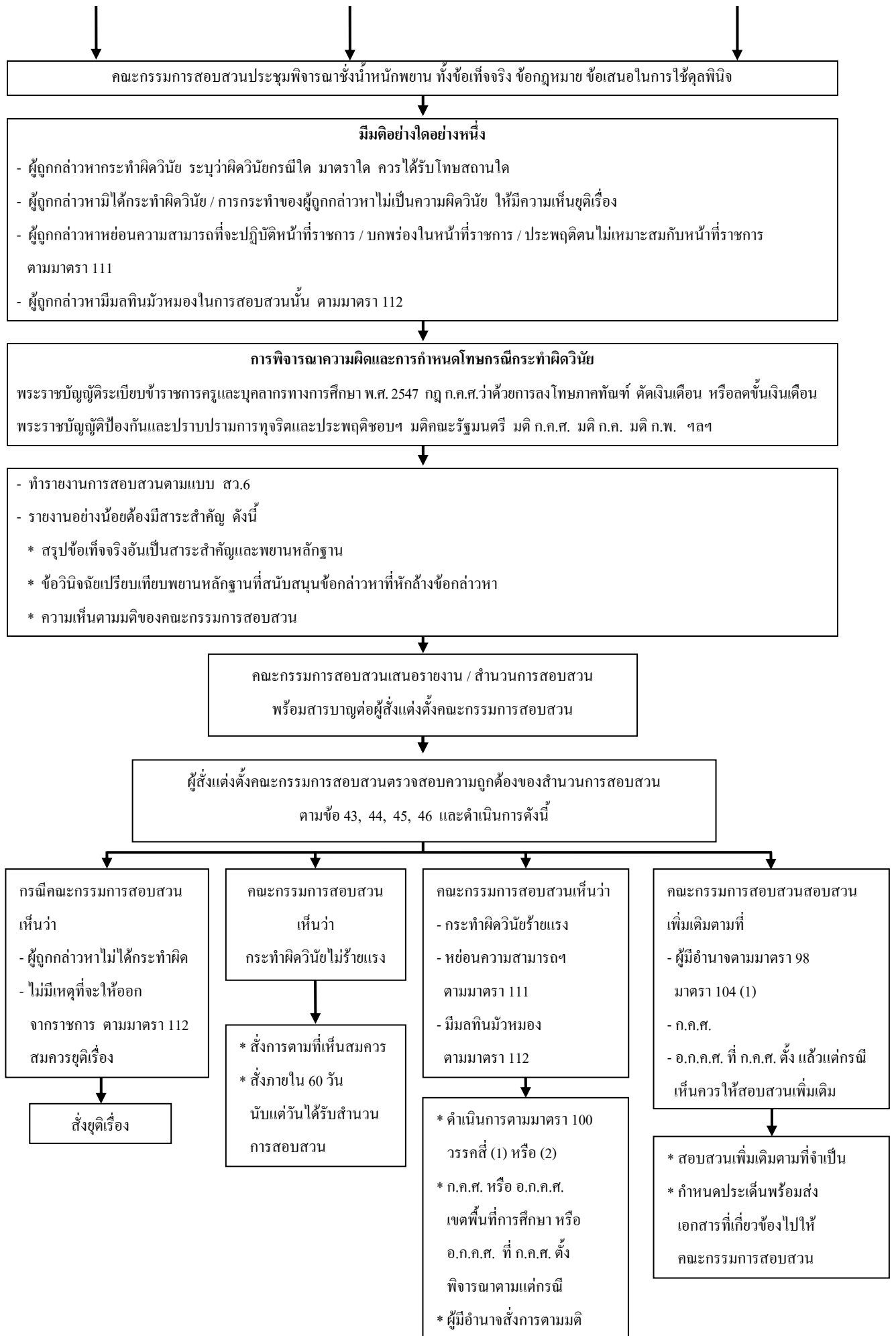
หมายเหตุ (1) ขยายเวลาได้ตามความจำเป็น ครั้งละไม่เกิน 60 วัน

(2) หากสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายใน 240 วัน ต้องรายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ทราบ เพื่อเร่งรัด

กระบวนการสอบสวนพิจารณา ตามกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา

บทที่ 4

การพิจารณาความผิด การกำหนดโทษ และการลงโทษ

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ

การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ หมายถึง การพิจารณาวินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ หากกระทำความผิดเป็นความผิดกรณีใด ตามมาตราใด และควรลงโทษสถานใด การพิจารณาความผิดและกำหนดโทษเป็นกระบวนการที่จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด และจะกระทำได้อต่อเมื่อได้ทราบข้อเท็จจริงของเรื่องที่ถูกกล่าวหาโดยกระจ่างชัดเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยความผิดและกำหนดโทษได้ ทั้งนี้ ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ได้มาจากการสอบสวน เว้นแต่กรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ข้อเท็จจริงอาจได้จากการสืบสวน หรือจากการรวบรวมเอกสารข้อมูล แล้วแต่กรณี

ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ

ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้แก่

- 1) ผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย
- 2) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง
- 3) ก.ค.ศ.

ความผิดวินัยมี 2 ประเภท คือ

ก. ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

ข. ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

อาจแยกพิจารณาได้ ดังนี้

ก. ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษ คือ ผู้บังคับบัญชาตามที่กฎหมายกำหนด

ข. ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้มีอำนาจพิจารณาความผิดและกำหนดโทษมีดังนี้

1) ก.ค.ศ. : สำหรับตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งศาสตราจารย์ ตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ และผู้ซึ่งกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว รวมทั้งกรณีที่เป็นการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

2) อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา : สำหรับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวิทยฐานะตั้งแต่เชี่ยวชาญลงมา และตำแหน่งที่ไม่มีวิทยฐานะ

3) อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง : สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวิทยฐานะตั้งแต่เชี่ยวชาญลงมา และตำแหน่งที่ไม่มีวิทยฐานะ

หลักการพิจารณาความผิด

ในการพิจารณาความผิด มีหลักที่ควรคำนึง ดังนี้

1. **หลักนิติธรรม** ได้แก่ การพิจารณาโดยยึดกฎหมายเป็นหลัก การกระทำใดจะเป็นความผิดทางวินัยกรณีใด ต้องมีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางวินัย หากไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางวินัย ก็ไม่ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัย ในการพิจารณาว่าการกระทำใดเป็นความผิดวินัยกรณีใด ต้องพิจารณาให้เข้าองค์ประกอบของการทำความผิดกรณีนั้นด้วย ถ้าข้อเท็จจริงบ่งชี้ว่าเข้าองค์ประกอบความผิดตามมาตราใด ก็ปรับบทความผิดไปตามมาตรานั้น และลงโทษไปตามความผิดนั้น

แต่อย่างไรก็ดี การพิจารณาความผิดโดยคำนึงถึงหลักนิติธรรมแต่เพียงอย่างเดียว อาจไม่ถูกต้องเหมาะสมตามความเป็นจริง หรือตามเหตุผลที่ควรจะเป็น จึงต้องนำหลักมโนธรรมมาประกอบการพิจารณาด้วย

2. หลักมโนธรรม ได้แก่ การพิจารณาให้เป็นไปโดยถูกต้องเที่ยงธรรมตามความเป็นจริง และตามเหตุและผลที่ควรจะเป็น หมายถึง การพิจารณาความผิดไม่ควรคำนึงถึงแต่ความถูกผิดตามกฎหมายเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงความยุติธรรมด้วย โดยจะต้องคำนึงถึงสภาพความเป็นจริงของเรื่องนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร แล้วพิจารณาความผิดไปตามสภาพความเป็นจริง

ในการพิจารณาความผิดต้องอาศัยหลักนิติธรรมและหลักมโนธรรมประกอบกัน จึงจะเกิดความถูกต้องและเป็นธรรม เป็นการใช้กฎหมายให้เกิดความยุติธรรม

แนวทางการพิจารณาวินิจฉัยของศาลปกครอง

(1) ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการครู ระดับ 7 ตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการร่วมกับข้าราชการอีก 2 ราย เนื่องจากขณะที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอแห่งหนึ่ง และปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการคุรุสภา อีกตำแหน่งหนึ่ง ได้มีการตรวจสอบพบว่าเงินในบัญชีกองทุนคุรุสภาอำเภอฯ ขาดหายไปจำนวนหนึ่ง คณะกรรมการสอบสวนสรุปผลการสอบสวนว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัยตามที่ถูกกล่าวหา ต่อมาปลัดกระทรวงศึกษาธิการมีคำสั่งไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์คำสั่งลงโทษแต่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ตามมติของ ก.ค. ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนเองไม่ได้กระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ผู้กระทำผิดคือนาง ม. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี ซึ่งขาดราชการไปแล้ว อีกทั้งพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องผู้ฟ้องคดีตามข้อกล่าวหาแล้ว จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษและคำสั่งที่ให้ยกอุทธรณ์ ศาลวินิจฉัยว่า คณะกรรมการสอบสวนได้สอบสวนโดยไม่ได้รวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ มีการงดการสอบสวนพยานหลักฐานต่าง ๆ รวม 10 รายการ ทำให้ยังรับฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีร่วมมือกับนาง ม. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามที่ถูกลงโทษ คำสั่งลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งที่ให้ยกอุทธรณ์ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษและคำสั่งที่ให้ยกอุทธรณ์ผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 1576/2548)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้การถึงเหตุผลที่ส่งลงโทษผู้ฟ้องคดีว่า พิจารณาเจตนาและการกระทำของผู้ฟ้องคดี โดยตรวจเอกสารหลักฐานและข้อเท็จจริงของคดีคือ การลงลายมือชื่อในใบเบิกถอนเงินจากธนาคาร การลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงิน เมื่อมีการตรวจสอบว่าเงินครุสภากาชาดบัญชีแล้วผู้ฟ้องคดีก็นำเงินมาคืนเข้าบัญชี และพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีที่ไม่กำกับดูแลตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีมีพฤติการณ์เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดหรือเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง ส่วนในการพิจารณาอุทธรณ์ของ อ.ก.ค.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ซึ่งทำการแทน ก.ค. ก็มีความเห็นออกเป็นสองฝ่าย และในการพิจารณาของนายกรัฐมนตรีครั้งแรกนั้นก็เห็นว่า ข้อเท็จจริงไม่ปรากฏพยานหลักฐานใดที่แสดงว่าผู้ฟ้องคดีมีส่วนรู้เห็นหรือมีส่วนร่วมในการทุจริตกับนาง ม. จึงให้ ก.ค. พิจารณาทบทวน อ.ก.ค.วิสามัญ ประชุมพิจารณาแล้วเห็นว่าอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างพยานบุคคลซึ่งไม่ปรากฏในสำนวนการสอบสวน ประกอบกับสำนวนการสอบสวนยังขาดพยานหลักฐานและพยานบุคคลที่ยังสอบสวนไม่สิ้นกระแสความในหลายประเด็น จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนเพิ่มเติมให้ได้ความชัดเจน หลังจากสอบสวนเพิ่มเติมแล้ว อ.ก.ค.วิสามัญ ก็ยังมีความเห็นออกเป็นสองฝ่าย ก.ค. จึงมีมติตามเสียงส่วนใหญ่ยกอุทธรณ์ผู้ฟ้องคดี นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วให้ยกอุทธรณ์ผู้ฟ้องคดีตามมติของ ก.ค. ในการพิจารณาของศาลเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและการดำเนินการสอบสวนชอบด้วยกฎหมายแล้ว แต่ในการวินิจฉัยว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัยฐานร่วมมือกับนาง ม. ทุจริตต่อหน้าที่ราชการหรือไม่นั้น ศาลเห็นว่า จากพยานหลักฐานยังรับฟังไม่ได้ว่าผู้ฟ้องคดีร่วมมือกับนาง ม. กระทำผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการตามที่ถูกลงโทษ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน สำหรับการดำเนินการทางวินัยนั้น ปรากฏว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยผู้ฟ้องคดีหลังจากที่มีการดำเนินคดีอาญาแล้วประมาณหนึ่งปี

(2) ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย ตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ระดับ 7 คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล มีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ฐานประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหาย

แก่ราชการอย่างร้ายแรง กรณีไม่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ได้บังคับบัญชา จนเป็นเหตุให้เกิดการทุจริตเบียดบังเอาเงินของทางราชการไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ แต่ ก.ม. มีมติให้ยกอุทธรณ์ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนเองไม่ควรต้องรับผิดชอบถึงปลดออก จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ ศาลวินิจฉัยว่าการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินของคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ขาดการกำกับ ดูแล ที่สมควรจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องทุกระดับ การจ่ายเงินไม่เป็นไปตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหิดลว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2533 เช่น จ่ายเป็นเช็คเงินสดแทนการจ่ายเป็นเช็คในนามเจ้าหนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ในคณะแพทยศาสตร์สามารถเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารได้โดยไม่ต้องขออนุมัติ เมื่อเปิดบัญชีแล้วก็ได้มีการกำกับดูแลการเบิกจ่าย มีการมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ระดับ 4 และระดับ 5 ร่วมลงชื่อถอนเงินในบัญชีที่เปิดได้โดยไม่มีข้อจำกัดของวงเงิน และการกระทำได้กล่าวได้ปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น แม้จะฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ แต่ความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงจากระบบและวิธีปฏิบัติที่มีข้อบกพร่อง การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ทำให้ความเสียหายเกิดขึ้นได้เท่านั้น ไม่อาจถือว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของผู้ฟ้องคดี คำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครองกลางที่ 984/2548)

ข้อเท็จจริงในคดีนี้ทำให้พิจารณาได้ว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดมูลกรณีกล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีกระทำผิดวินัย คือ ความบกพร่องของระบบและขั้นตอนการปฏิบัติงานของหน่วยงานทางปกครอง และผู้ฟ้องคดีเห็นว่าตนเองไม่ควรต้องรับผิดชอบถึงขั้นถูกปลดออกจากราชการ แม้ว่าจะต้องรับผิดชอบในฐานะผู้บังคับบัญชาก็ตาม เพราะพฤติกรรมของผู้ได้บังคับบัญชาที่กระทำ ความผิดอยู่นอกเหนือความคาดหมาย และความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นเพราะความผิดพลาดของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ทั้งระบบงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่มีกฎกติกากำหนดให้ปฏิบัติ และ

ถือปฏิบัติติดต่อกันมานานแล้ว ซึ่งศาลก็วินิจฉัยว่าไม่อาจถือว่าความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงจากการกระทำของผู้ฟ้องคดี

(3) ผู้ฟ้องคดีเป็นข้าราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 6 ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานการเงิน วิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษา เช่นเช็คโดยไม่กรอกจำนวนเงินและไม่ขีดคร่อมเช็ค เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่แอบกรอกจำนวนเงินแล้วเบิกเงินไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว โทษปลดออก ศาลเห็นว่า ความเสียหายมิได้เกิดจากผู้ฟ้องคดีโดยตรง แต่เกิดจากระบบที่หละหลวม ขาดการตรวจสอบ ประกอบกับผู้ฟ้องคดีนำตำรวจเข้าจับกุมเจ้าหน้าที่ซึ่งยักยอกเงินไป ทำให้ทางราชการเรียกร้องค่าเสียหายจากผู้กระทำผิดได้ แม้การกระทำของผู้ฟ้องคดีจะเป็นการประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการก็ตาม แต่กรณียังรับฟังไม่ได้ว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง (คำพิพากษาศาลปกครองระยองที่ 19/2551)

การพิจารณากำหนดโทษ

การกำหนดโทษ คือ การกำหนดระดับโทษผู้กระทำผิดวินัยให้เป็นไปตามการปรับบทความผิดว่าเป็นความผิดตามมาตราใดของบทบัญญัติทางวินัย ตามหมวด 6 ซึ่งมาตรา 96 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ได้กำหนดโทษทางวินัยไว้ 5 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดเงินเดือน
- (3) ลดขั้นเงินเดือน
- (4) ปลดออก
- (5) ไล่ออก

ในการพิจารณากำหนดโทษมีหลักที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. หลักนิติธรรม คือ การคำนึงถึงระดับโทษตามที่กฎหมายกำหนด

(1) ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง : โทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อน อาจลดหย่อนโทษได้แต่ต้องไม่ต่ำกว่าปลดออก (มาตรา 99)

(2) ความผิดวินัยไม่ร้ายแรง : โทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อน จะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้

(3) กรณีความผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรลดโทษ จะงดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

ในการลดหย่อนโทษ ผู้บังคับบัญชาต้องวางโทษก่อนว่าควรลงโทษสถานใด แต่มีเหตุอันควรลดหย่อนโทษอย่างไรจึงให้ลงโทษสถานใด หรือให้ลดหย่อนเป็นสถานใด

เหตุผลหย่อนโทษ

- กระทำความผิดครั้งแรก
- ลำบากผิด
- ไม่เกิดความเสียหาย
- บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น
- รู้เท่าไม่ถึงการณ์
- บันดาลโทษะ
- คุณความดี

ฯลฯ

ทั้งนี้ กรณีทุจริตต่อหน้าที่ราชการซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเห็นว่าควรไล่ออกจากราชการเท่านั้น โดยเห็นว่าการนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนไม่เป็นเหตุผลหย่อนโทษ

การงดโทษนำมาใช้เมื่อ

- กระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ
- กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงและออกจากราชการไปแล้ว
- ผู้กระทำความผิดตาย

2. **หลักมโนธรรม** คือ การพิจารณากำหนดโทษให้เหมาะสมตามควรแก่กรณี เช่น ความผิดร้ายแรงก็ต้องกำหนดโทษร้ายแรง ความผิดไม่ร้ายแรงก็ต้องกำหนดโทษไม่ร้ายแรง ให้เหมาะสมกับกรณีความผิด

3. **หลักความเป็นธรรม** คือ ต้องพิจารณากำหนดโทษโดยเสมอหน้ากัน ใครทำผิดก็ต้องถูกลงโทษไม่มีการยกเว้น ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง กระทำผิดอย่างเดียวกันควรต้องลงโทษเท่ากัน อย่างไรก็ตาม แม้จะเป็นความผิดอย่างเดียวกันแต่พฤติการณ์แห่งการกระทำอาจไม่เหมือนกัน โทษจึงอาจแตกต่างกันได้ เช่น

- ลักษณะของการกระทำผิด
- ผลแห่งการกระทำผิด
- คุณความดี
- การรู้หรือไม่รู้ว่ากระทำนั้นเป็นความผิด
- การให้ออกโอกาสแก้ไขปรับปรุงตนเอง
- เหตุเบื้องหลังการกระทำผิด
- สภาพของผู้กระทำผิด

4. **นโยบายของทางราชการ** ผู้บังคับบัญชาควรจะได้รับทราบนโยบายของทางราชการ ในการปราบปรามกวดขันการกระทำผิดต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นหลักในการใช้ดุลพินิจกำหนดระดับโทษให้ได้มาตรฐานตามนโยบายของทางราชการ เช่น

- ยาเสพติด
- การทุจริตประพฤติมิชอบ

- การละเมิดสิทธิเด็ก
- การทุจริตการสอบ

การใช้ดุลพินิจในการพิจารณาความผิดและกำหนดโทษทางวินัยนั้น นอกจากผู้บังคับบัญชา หรือผู้ดำเนินการทางวินัยจะต้องใช้ดุลพินิจภายในกรอบที่กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว การใช้ดุลพินิจจะต้องมีเหตุผลที่รับฟังได้ และอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ถูกต้องด้วย ในทางปฏิบัติองค์กร หรือหน่วยงานของรัฐจึงมีการกำหนดแนวทางการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษภายในองค์กร หรือหน่วยงานของตน เพื่อให้ผู้ดำเนินการทางวินัยใช้ดุลพินิจไปในทิศทางหรือมาตรฐาน เดียวกัน

การลงโทษทางวินัย

การลงโทษทางวินัย เป็นมาตรการหนึ่งในการรักษาวินัย นอกเหนือจากการส่งเสริม ให้ข้าราชการมีวินัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการป้องปรามมิให้มีการกระทำผิดวินัย และ เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ การลงโทษทางวินัยมีผลดีในแง่เป็นการปรามไว้ไม่ให้ผู้อื่น กล้ากระทำผิดเพราะกลัวถูกลงโทษ แม้ว่าการลงโทษจะเป็นมาตรการที่พึงใช้เป็นลำดับสุดท้าย ในการรักษาวินัย แต่ก็ เป็นมาตรการที่สำคัญและจำเป็น ทั้งนี้ การลงโทษทางวินัยมิได้มีวัตถุประสงค์ ที่จะให้เป็นการตอบโต้หรือแก้แค้นผู้กระทำผิดวินัย ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติระเบียบ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 97 บัญญัติไว้ว่า “การลงโทษข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ทำเป็นคำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ ให้เป็นไปตาม ระเบียบของ ก.ค.ศ. ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและมีให้เป็นไปโดย พยาบาท โดยอคติ หรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิด ในคำสั่งลงโทษให้แสดงว่า ผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และมีเหตุผลอย่างไรในการกำหนดสถานโทษ เช่นนั้น” การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงควรเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย ที่แท้จริง

หลักเกณฑ์และวิธีการลงโทษ

1. ห้ามลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิด
2. ต้องลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด
3. การลงโทษต้องไม่เป็นไปโดยพยาบาท อคติ โทสะจริต
4. โดยปกติห้ามลงโทษโดยให้มีผลย้อนหลัง ยกเว้นกรณีที่ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548 กำหนดให้ย้อนหลังได้ เช่น

- กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย

- การลงโทษปลดออกหรือไล่ออกสำหรับผู้ที่ย้ายออกจากราชการไปแล้ว

5. คำสั่งลงโทษต้องทำเป็นหนังสือตามแบบที่ ก.ค.ศ. กำหนด
6. ในคำสั่งให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำผิดวินัยในเรื่องใด ตามมาตราใด มีข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างไร
7. ต้องแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษทราบภายใน 7 วัน นับแต่วันที่ออกคำสั่งลงโทษ

จุดมุ่งหมายในการลงโทษทางวินัย มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมายหรือระเบียบแบบแผน จุดมุ่งหมายนี้ปรากฏจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 82 บัญญัติว่า “ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ”

มาตรา 95 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย”

และวรรคเจ็ด บัญญัติว่า “ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรานี้ และตามหมวด 7 หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือ เพื่อมิให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัย”

ตามกฎหมายดังกล่าว แสดงจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการลงโทษผู้กระทำผิดวินัยโดยเคร่งครัด เพื่อรักษาความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย หรือเพื่อเป็นการปรามผู้กระทำผิด และปรามมิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง ให้ข้าราชการทุกคนสังวรณไว้ว่าถ้ากระทำผิดวินัยจะต้องถูกลงโทษ

2. เพื่อรักษามาตรฐานความประพฤติ ขวัญ กำลังใจ และประสิทธิภาพของข้าราชการ จุดมุ่งหมายนี้ปรากฏตามมาตรา 95 วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชามีวินัย ให้กระทำโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ได้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย”

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับบัญชา การฝึกอบรม การส่งเสริมให้มีการพัฒนา จะทำให้ข้าราชการมีความระมัดระวังในการรักษามาตรฐานความประพฤติ และรู้สึกรู้ว่ามีความเป็นธรรมในระบบราชการ ทำให้มีขวัญและกำลังใจในการที่จะประพฤติและปฏิบัติตนให้อยู่ในมาตรฐานที่ดีและตั้งใจทำงานให้เกิดผลดี ซึ่งเป็นผลสะท้อนถึงประสิทธิภาพของข้าราชการ

3. เพื่อจูงใจให้ข้าราชการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น การลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด จะทำให้ผู้ถูกลงโทษยอมรับและเกิดความสำนึกในสิ่งที่ได้กระทำ จะเป็นแรงจูงใจให้ปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น

4. เพื่อรักษาชื่อเสียงของทางราชการและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อทางราชการ ทางหนึ่งที่จะรักษาชื่อเสียงและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อทางราชการ ก็คือ การทำให้ข้าราชการมีระเบียบวินัย มีประสิทธิภาพในการทำงานโดยสม่ำเสมอ

ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ

ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษต้องเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย และมีกฎหมายให้อำนาจในการสั่งลงโทษไว้

ผู้บังคับบัญชาที่จะมีอำนาจสั่งลงโทษนั้น ต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่กฎหมายบัญญัติให้มีอำนาจสั่งลงโทษ ถ้ากฎหมายไม่ได้บัญญัติให้มีอำนาจสั่งลงโทษไว้ แม้จะเป็นผู้บังคับบัญชาตามกฎหมายก็ไม่อาจสั่งลงโทษได้ เว้นแต่จะได้รับมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ หรือเป็นผู้รักษาราชการแทนผู้มีอำนาจสั่งลงโทษ

ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. 2549 กำหนดไว้ ดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% เป็นเวลาไม่เกิน 1 เดือน
- 2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% เป็นเวลาไม่เกิน 2 เดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ขั้น
- 3) นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง เลขาธิการ อธิบดี อธิการบดี หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า มีอำนาจลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 5% เป็นเวลาไม่เกิน 3 เดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน 1 ขั้น

การสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงหรือการสั่งลงโทษตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามมติคือ ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 หรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงาน แล้วแต่กรณี

แนวทางการลงโทษทางวินัยตามมติคณะรัฐมนตรี

ในการพิจารณากำหนดโทษว่าผู้ถูกกล่าวหาควรจะถูกลงโทษในสถานใดนั้น ผู้บังคับบัญชาควรจะได้รับทราบนโยบายของทางราชการในการลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัยกรณีต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นหลักในการใช้ดุลพินิจกำหนดระดับโทษให้ได้มาตรฐานตามที่ ทางราชการกำหนดไว้ ซึ่งแนวนโยบายของทางราชการอาจมีปรากฏอยู่ในมติคณะรัฐมนตรี มติ ก.พ. มติ ก.ค. หรือ มติ ก.ค.ศ. เป็นต้น

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด

ในเรื่องของการปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น ศาลปกครองสูงสุด ได้มีคำพิพากษาว่า เมื่อคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นองค์กรสูงสุดที่มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารราชการแผ่นดินตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หน่วยงานทางปกครองก็ต้องปฏิบัติตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี การกำหนดหลักเกณฑ์เรื่องใดที่ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีย่อมถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.89/2549)

เรื่องการเสพสุรา

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ น.ว. 208/2496 ลงวันที่ 3 กันยายน 2496 ได้วางแนวทางการลงโทษไว้ว่า ข้าราชการผู้ใดเสพสุราในกรณีดังต่อไปนี้ อาจเข้าลักษณะเป็นความผิดฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ คือ

- เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ
- เมาสุราเสียราชการ
- เมาสุราในที่ชุมชนจนเกิดเรื่องเสียหายหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่

ราชการ

เกี่ยวกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวนี้ ได้มีแนวทางการพิจารณาของ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/ล 47 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2536 ให้วางแนวทางว่า กรณีดังกล่าวควรพิจารณารายละเอียดข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ความร้ายแรงแห่งกรณีเป็นเรื่อง ๆ ไปด้วย

เรื่องทุจริตการสอบ

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร. 0401/ว. 50 ลงวันที่ 12 เมษายน 2511 ได้วางแนวทางการลงโทษไว้ว่า ข้าราชการที่ทำการทุจริตหรือพยายามทุจริตในการสอบแข่งขัน หรือสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนตำแหน่ง เป็นความผิดวินัยฐานประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

เรื่องการเล่นการพนัน

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นว. 208/2496 ลงวันที่ 3 กันยายน 2496 ได้วางแนวทางการลงโทษไว้ว่า

(1) การเล่นการพนันที่กฎหมายห้ามขาด เช่น ไฮโลว์ ถั่ว แปดเก้า โปป๋น ฯลฯ ถือเป็น การประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(2) การเล่นการพนันประเภทที่กฎหมายบัญญัติว่าจะเล่นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากทางการ

- ถ้าเล่นโดยไม่ได้รับอนุญาต หากผู้เล่นเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครู หรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรม หรือเจ้าพนักงานอื่นซึ่งมีข้อห้ามของกระทรวง ทบวง กรม วางไว้เป็นพิเศษ ก็ถือว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ หากผู้เล่นเป็นข้าราชการอื่นก็ถือว่าเป็นการประพฤติชั่ว แต่ไม่ถึงร้ายแรง

- ถ้าเล่นโดยได้รับอนุญาตแล้ว หากผู้เล่นเป็นเจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่ปราบปรามโดยตรง หรือเป็นครู หรือเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการวัฒนธรรม หรือเจ้าพนักงานอื่นซึ่งมีข้อห้ามของกระทรวง ทบวง กรม วางไว้เป็นพิเศษ ก็อาจถือว่าเป็นการประพฤติชั่วอย่างร้ายแรงได้ แต่ถ้าผู้เล่น

เป็นข้าราชการอื่น กรณีจะเป็นความผิดวินัยฐานประพฤตชั่วก็ต่อเมื่อปรากฏว่าผู้นั้นหมกมุ่นต่อการพนันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่ราชการ

เรื่องการเบิกเงินค่าพาหนะเดินทางหรือเบี้ยเลี้ยงหรือเงินอื่นในทำนองเดียวกันเป็นเท็จ

ก.พ. ได้มีมติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร 0905/ว 6 ลงวันที่ 28 พฤษภาคม 2511 และหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/ว 8 ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2536 ได้วางแนวทางการลงโทษไว้ว่า การกระทำในลักษณะดังกล่าวเป็นความผิดฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง โดยให้พิจารณารายละเอียดพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดประกอบด้วย

เรื่องการเรียกเงินจากผู้สมัครสอบ

ก.พ. ได้มีมติตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร 1006/ว 15 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2516 ได้วางแนวทางการลงโทษกรณีข้าราชการเรียกและรับเงินจากผู้สมัครสอบแข่งขันหรือสอบคัดเลือกโดยอ้างว่าจะช่วยเหลือให้สอบได้ พฤติการณ์เป็นความผิดวินัยฐานประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง ควรลงโทษสถานหนักระดับเดียวกับความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จะปรานีลดหย่อนโทษได้ก็เพียงปลดออกจากราชการเท่านั้น

การทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0502/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536 ได้วางแนวทางการลงโทษผู้กระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรไล่ออกจากราชการ การนำเงินที่ทุจริตไปแล้วมาคืนหรือมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ

เรื่องการละทิ้งหน้าที่ราชการ

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0205/ว 234 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2536 ได้วางแนวทางการลงโทษข้าราชการที่ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลานานกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีกเลย

ว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ควรลงโทษไล่ออกจากราชการ การมีเหตุอันควรปรานีอื่นใด ไม่เป็นเหตุลดหย่อนโทษลงเป็นปลดออกจากราชการ

เรื่องการปลอมแปลงลายมือชื่อผู้อื่น

มติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0505/ว 89 ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2548 ได้วางแนวทางการลงโทษข้าราชการที่ปลอมแปลงลายมือชื่อผู้อื่นเพื่อไปหาประโยชน์ โดยให้ถือว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง และลงโทษอย่างน้อยปลดออกจากราชการ

เรื่องเกี่ยวกับการจัดซื้อพัสดุและการจ้าง

ได้มีแนวทางการพิจารณาของ ก.พ. ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ สร 1006/ว 21 ได้วางแนวทางการลงโทษกรณีข้าราชการกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับการจัดซื้อพัสดุหรือการจ้าง อยู่เสมอ เป็นต้นว่าได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับสิ่งของ หรือกรรมการตรวจการจ้าง แล้วไม่ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ เช่น ลงนามตรวจรับไป ทั้ง ๆ ที่ผู้ขายยังไม่ได้นำสิ่งของมาส่งมอบหรือส่งมอบยังไม่ถูกต้องครบถ้วน หรือผู้รับจ้างปฏิบัติ ตามสัญญาจ้างยังไม่ถูกต้องครบถ้วน จนเป็นเหตุให้เกิดการทุจริตหรือเสียหายแก่ราชการ อยู่เนื่อง ๆ กรณีเช่นนี้ให้ผู้บังคับบัญชาลงโทษในสถานหนัก

ข้อควรคำนึงในการสั่งลงโทษ

การลงโทษข้าราชการที่กระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาจะต้องคำนึงถึงขั้นตอนในการ ดำเนินการก่อนการสั่งลงโทษ และอำนาจในการสั่งลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่กระทำการ นอกเหนืออำนาจของตน การสั่งลงโทษที่มีได้กระทำตามขั้นตอนตามที่กฎหมายกำหนด เป็นการสั่งลงโทษที่ไม่ถูกต้อง จะต้องดำเนินการเสียใหม่ให้ถูกต้อง ได้แก่

(1) การสั่งลงโทษเกินอำนาจ ในกรณีที่ถูก ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ ให้อำนาจ ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 1 เดือน ถ้าสั่งลงโทษ เกินอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น สั่งลงโทษตัดเงินเดือน 5% เป็นเวลา 2 เดือน ย่อมเป็นคำสั่ง ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีผลใช้บังคับ เว้นแต่กรณีเป็นการสั่งลงโทษตามมติ อ.ก.ค.ศ.

เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ผู้บังคับบัญชาสามารถส่งลงโทษได้ แม้โทษนั้นจะเกินอำนาจของตน ทั้งที่เนื่องจากการสั่งตามมติ มิได้เป็นการสั่งโดยอาศัยอำนาจของตนเอง

(2) ต้องเป็นโทษตามที่กฎหมายกำหนด หมายถึง ผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัย หรือหลักเกณฑ์การลงโทษทางวินัยต้องใช้บังคับแก่ผู้ใด ผู้นั้นย่อมต้องมีสิทธิรู้ว่ามีโทษใดบ้างที่จะนำมาใช้บังคับแก่การกระทำของตน เช่น โทษตัดเงินเดือนกฎหมายกำหนดให้ตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งได้ไม่เกิน 5% เป็นเวลาสูงสุดไม่เกิน 3 เดือน ตามอำนาจของผู้บังคับบัญชาแต่ละระดับ หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งได้ไม่เกิน 1 ขั้น ไม่อาจลงโทษนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด หรือเกินกว่าอัตราโทษที่กฎหมายกำหนดได้ เช่น ลงโทษตัดเงินเดือน 10% หรือลดขั้นเงินเดือน 2 ขั้น ไม่อาจกระทำได้ เพราะกฎหมายมิได้กำหนดอัตราโทษดังกล่าวไว้ รวมถึงกรณีที่เป็นคำสั่งตามมติก็เช่นเดียวกัน แม้จะเป็นการสั่งตามมติก็ต้องเป็นโทษและอัตราโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว ไม่อาจมีมตินอกเหนือไปจากที่กฎหมายกำหนดไว้ได้

(3) ผู้ส่งลงโทษมิใช่ผู้บังคับบัญชา ในการปฏิบัติงานอาจมีข้าราชการจากหลายหน่วยงานมาทำงานร่วมกัน เช่น ข้าราชการครูโรงเรียน ก. ไปช่วยราชการโรงเรียน ข. ผู้บริหารโรงเรียน ข. มิใช่ผู้บังคับบัญชาของผู้ไปช่วยราชการ จึงไม่มีอำนาจส่งลงโทษ มีเพียงอำนาจการมอบหมายงานควบคุมดูแลการปฏิบัติงานเท่านั้น

(4) การส่งลงโทษโดยไม่ได้ตั้งกรรมการสอบสวน เว้นแต่เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามกฎหมาย ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549 หรือมิได้นำเสนอองค์คณะพิจารณา ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(5) การส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการห้ามสั่งย้อนหลัง เว้นแต่กรณีที่มีการพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือเป็นกรณีที่ให้สั่งย้อนได้ตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548 และระเบียบ

ก.ศ.ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548

(6) สภาพการเป็นข้าราชการ การสั่งลงโทษผู้ซึ่งพ้นสภาพการเป็นข้าราชการไปแล้ว ไม่อาจกระทำได้ ยกเว้นสำหรับกรณีที่มีการกล่าวหาในเรื่องวินัยร้ายแรง หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา หรือถูกฟ้องคดีอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ อยู่ก่อนที่ผู้นั้นจะออกจากราชการ ซึ่ง มาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นต่อไปได้ เว้นแต่จะเป็นการออกจากราชการเพราะตาย ถ้าผลการสอบสวนปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ผู้บังคับบัญชายังมีอำนาจสั่งลงโทษไล่ออก ปลดออกย้อนหลังได้ เว้นแต่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง เมื่อผู้นั้นออกจากราชการไปแล้ว กฎหมายในบังคับโทษเสียได้ (มาตรา 102) สำหรับในกรณีที่ผู้นั้นตายในระหว่างการดำเนินการทางวินัยผู้บังคับบัญชา ไม่อาจสั่งลงโทษ หรือดำเนินการทางวินัยต่อไปได้อีก จะต้องสั่งยุติการดำเนินการหรือยุติเรื่องแล้วรายงานตามลำดับจนถึงที่สุดกระบวนการ

(7) เมื่อสั่งลงโทษแล้วจะต้องแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษทราบภายใน 7 วัน²⁹□ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง³⁰

การดำเนินการระหว่างดำเนินการทางวินัย

มาตรา 103 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ให้อำนาจผู้บังคับบัญชาสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา กรณีถูกตั้งคณะกรรมการ

²⁹ ระเบียบ ก.ศ.ศ.ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548

ข้อ 12

³⁰ กฎ ก.ศ.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. 2550 ข้อ 3

สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

การให้พักราชการ

การให้พักราชการ คือ การสั่งให้ข้าราชการพ้นจากตำแหน่งระหว่างการสอบสวนพิจารณาทางวินัยเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา หรือระหว่างถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา และงดเบิกจ่ายเงินเดือนและเงินอื่น ๆ ที่จ่ายเป็นรายเดือน ตลอดจนเงินช่วยเหลือต่าง ๆ ไว้ก่อน ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะไม่ให้ผู้นั้นอยู่ปฏิบัติหน้าที่ราชการเพื่อป้องกันมิให้ไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน หรือเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนหรือพิจารณา หรือมิให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น หรือเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการในประการอื่น และถ้าการสอบสวนพิจารณาฟังข้อเท็จจริงได้ว่า เป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็จะได้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันพักราชการ เป็นต้นไป

อนึ่ง กฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กำหนดว่า การสั่งพักงานหรือสั่งให้ออกจากงานไว้ก่อนเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา 30 วรรคสอง (6) กล่าวคือ เป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่อยู่ในบังคับว่าเจ้าหน้าที่ต้องให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

หลักเกณฑ์และวิธีการ

การสั่งพักราชการมีหลักเกณฑ์และวิธีการ ตามกฎ ก.ค.ฉบับที่ 22 (พ.ศ.2542) ซึ่งนำมาใช้บังคับ โดยอนุโลม ดังนี้

กรณีที่ต้องสั่งพักราชการ

- (1) มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน

แม้ว่าคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้บังคับบัญชาจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมผิดพลาดบกพร่องนั้น ไม่ทำให้คำสั่งพักราชการ

ที่ออกโดยถูกต้องตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดต้องเสียไปด้วยแต่ประการใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.28/2547 (ประชุมใหญ่))

(2) มีกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

คำว่า “ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา” หมายถึง ถูกพนักงานสอบสวนกล่าวหาว่า ได้กระทำความผิดอาญา โดยตกเป็นผู้ต้องหาแล้ว แต่ยังมีได้ถูกฟ้องศาล กรณีถูกแจ้งความร้องทุกข์โดยพนักงานสอบสวนยังมิได้แจ้งข้อกล่าวหา ไม่อยู่ในความหมายนี้

เหตุที่จะสั่งพักราชการ

(1) กรณีที่ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา นั้น เป็นเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติ หรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ และผู้มีอำนาจสั่งพักราชการพิจารณาเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดการเสียหายแก่ราชการ หรือ

(2) มีพฤติการณ์ที่แสดงว่าถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น

(3) ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมขัง หรือต้องจำคุกมาเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 15 วันแล้ว

(4) ผู้นั้นถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน และต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวน หรือถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิดอาญา และผู้มีอำนาจเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษา ได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ระยะเวลาการสั่งพักราชการ

การสั่งพักราชการจะต้องสั่งพักลดเวลาที่สอบสวนพิจารณา เว้นแต่กรณีที่มีการร้องทุกข์ และคำร้องทุกข์ฟังขึ้น ก็อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นได้

คำว่า “การสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้น” มีความหมาย ดังนี้

(1) ในกรณีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หมายถึง คณะกรรมการสอบสวน ได้เสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้มีคำสั่งลงโทษ หรือคำสั่งอย่างใดที่เป็นการวินิจฉัยแล้วว่าผู้นั้นกระทำผิด หรือมิได้กระทำผิดอย่างไร

(2) ในกรณีต้องหาคดีอาญา หมายถึง การสอบสวนของพนักงานสอบสวนและการพิจารณาของพนักงานอัยการแจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้อง

(3) ในกรณีถูกฟ้องคดีอาญา หมายถึง การพิจารณาของศาลจนคดีถึงที่สุด

ต้องพักทุกรื่องทุกรณ

กรณีที่ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หลายคดี หากมีการสั่งพักราชการ ต้องสั่งพักราชการทุกสำนวนทุกคดี ถ้าภายหลังปรากฏมีกรณีเพิ่มขึ้นก็ต้องสั่งพักราชการกรณี que เพิ่มขึ้นนั้นด้วย

วันพักราชการ

ห้ามมิให้สั่งพักราชการย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(1) กรณีถูกควบคุม ชั่ง หรือต้องจำคุก ให้สั่งโดยมีผลย้อนไปถึงวันที่ถูกควบคุม ชั่ง หรือต้องจำคุก

(2) กรณีที่สั่งพักราชการไว้แล้ว แต่ต้องสั่งใหม่ เพราะคำสั่งเดิมไม่ถูกต้องให้สั่งย้อนไปตามคำสั่งเดิม หรือวันที่ควรต้องพักราชการ (หมายถึงคำสั่งเดิมสั่งเรื่องวันพักราชการไว้ไม่ถูกต้อง)

ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการ

ผู้มีอำนาจสั่งพักราชการสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คือ ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา 98 วรรคสอง ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา 53 ผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 100 วรรคหก นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีเจ้าสังกัดและผู้บังคับบัญชาที่ได้รับรายงานตามมาตรา 104

คำสั่งพักราชการ

คำสั่งต้องทำเป็นหนังสือระบุชื่อ กรณีและเหตุที่สั่งให้พักราชการ

การแจ้งคำสั่ง

ต้องแจ้งและส่งสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกสั่งทราบโดยพลัน แต่ถ้าไม่อาจแจ้งหรือแจ้งแล้ว ไม่ยอมรับทราบให้ปิดสำเนาคำสั่งไว้ ณ ที่ทำการของผู้นั้น หรือแจ้งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนก็ได้

ผลของการถูกสั่งพักราชการ

- (1) ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่ขาดจากอัตราเงินเดือน
- (2) ไม่อาจส่งย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นได้
- (3) มีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

การให้ออกจากราชการไว้ก่อน

การให้ออกจากราชการไว้ก่อน คือ การสั่งให้ข้าราชการผู้มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาออกจากราชการ ขาดจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือนระหว่างการสอบสวนพิจารณาเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา

การให้ออกจากราชการไว้ก่อน เป็นผลให้ผู้ถูกสั่งพ้นจากตำแหน่งและอัตราเงินเดือน ซึ่งสามารถบรรจุแต่งตั้งผู้อื่นให้ดำรงตำแหน่งนั้นได้

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 162/2548 เมื่อผู้ฟ้องคดีถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง กรณีถูกกล่าวหาว่าข่มขืนกระทำชำเรานักเรียน และมีพฤติกรรมข่มขู่ผู้เสียหาย ถือเป็นกรณีถ้าให้อยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ และเมื่อปรากฏว่าการสอบสวนพิจารณาในเรื่องดังกล่าวอาจไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว การมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้ก่อน จึงเป็นไปโดยชอบด้วยข้อ 5 (1) และข้อ 10 ของกฎ ก.ค.ศ. ฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2542)ฯ แล้ว

หลักเกณฑ์และวิธีการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

- (1) มีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการได้
- (2) จะต้องเป็นกรณีที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นว่าการสอบสวนหรือพิจารณากรณีหรือคดีนั้นจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

ขั้นตอนและวิธีการเช่นเดียวกับการสั่งพักราชการ ในกรณีที่มีการสั่งพักราชการไว้แล้ว แต่มีเหตุอันควรต้องสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน จะสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่งก็ได้ โดยสั่งให้มีผลตั้งแต่วันพักราชการเป็นต้นไป

ผลของการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

- (1) ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ย่อมพ้นสภาพการเป็นข้าราชการและต้องออกจากราชการไปชั่วคราว เป็นการออกจากราชการที่ไม่เด็ดขาด จะต้องมีการสั่งการอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้วอีกชั้นหนึ่ง
- (2) ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ได้
- (3) อาจบรรจุแต่งตั้งบุคคลอื่นดำรงตำแหน่งนั้นได้ แต่ผู้บังคับบัญชาต้องคำนึงด้วยว่า หากผลการสอบสวนพิจารณาเสร็จแล้วปรากฏว่า ผู้นั้นมิได้กระทำผิดหรือกระทำผิดแต่ไม่ถึงต้องออกจากราชการ จะมีตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่ารองรับหรือไม่

การสั่งให้ผู้ถูกพักราชการหรือผู้ถูกไล่ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ

หมายถึง การสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอีกครั้งหนึ่ง หลังจากให้พ้นจากตำแหน่งหน้าที่หรือออกจากราชการไปชั่วคราว มาตรา 103 บัญญัติว่า “...แต่ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมีได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษ ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและวิทยฐานะเดิม หรือตำแหน่งเดียวกับที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและวิทยฐานะนั้น ทั้งนี้ ให้นำมาตรา 100 วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม...” หมายความว่า การดำเนินการตามมาตรา 103 นี้ ถ้าผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งไม่ดำเนินการกฎหมายให้อำนาจผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งได้

สำหรับการสั่งให้ผู้ถูกพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการกลับเข้ารับราชการตามเดิมนั้น ต้องสั่งเป็นปัจจุบันนับแต่วันที่มิคำสั่งหรือสั่งให้มีผลไปข้างหน้า โดยอาจคำนึงถึงความสะดวกในการคิดคำนวณเงินเดือนด้วย เช่น สั่งให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 หรือวันที่ 15 ของเดือน กฎหมายไม่อนุญาตให้สั่งย้อนหลังได้เนื่องจากขัดกับข้อเท็จจริง (หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/893 ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2542 ตอบข้อหารือกรมบัญชีกลาง)

การพิจารณาภายหลังการสอบสวนเสร็จสิ้น กรณีที่มีการสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน มีหลักเกณฑ์ สรุปได้ดังนี้

(1) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามลดโทษต่ำกว่าปลดออก สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาให้เสนอเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณามีมติ เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา มีมติเป็นประการใดให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนส่งไปตามนั้น

อนึ่ง กรณีคำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ เป็นคำสั่งที่ออกโดยไม่ถูกต้องตามกระบวนการขั้นตอนของกฎหมายต้องยกเลิกเพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าว แล้วดำเนินกระบวนการใหม่ หรือต้องสั่งใหม่ให้ถูกต้องและเป็นกรณีที่มีการสั่งพักราชการไว้โดยชอบแล้ว นั้น ถือว่าคำสั่งพักราชการยังคงมีผลใช้บังคับอยู่²⁸

(2) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัยและไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุใด ๆ ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งหรือวิทยฐานะเดิม หรือตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่า และผู้นั้นมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งหรือมาตรฐานตำแหน่ง หรือมาตรฐานวิทยฐานะ ถ้าเป็นตำแหน่งที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องกราบบังคมทูล เพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าแต่งตั้ง

(3) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยยังไม่ถึงขั้นเป็นความผิดวินัยร้ายแรงที่จะลงโทษปลดออกหรือไล่ออก และไม่มีกรณีที่ต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ แล้วสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามควรแก่กรณี

(4) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยยังไม่ถึงขั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้สั่งลงโทษย้อนไปก่อนวันที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่นนั้น โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ

(5) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัยแต่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่นโดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ

การจ่ายเงินเดือนของผู้ถูกสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน พระราชบัญญัติเงินเดือนของข้าราชการผู้ถูกสั่งพักราชการ พ.ศ. 2502 ให้จ่ายดังนี้ เมื่อคดีหรือกรณีถึงที่สุด

²⁸ มติ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2553 เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2553

- 1) ไม่ผิดให้จ่ายเต็ม
- 2) ผิดแต่ไม่ถึงออกจ่ายครึ่งหนึ่ง
- 3) ผิดถึงออกไม่จ่าย

คดีหรือกรณีถึงที่สุด มีนัยดังนี้

- (1) ถ้าเป็นคดีในศาล คดีถึงที่สุดเมื่อศาลฎีกาได้มีคำพิพากษา หรือคดีที่ไม่มีการอุทธรณ์หรือไม่มีการฎีกาต่อไป เมื่อพ้นระยะเวลาของการยื่นอุทธรณ์หรือยื่นฎีกา ถือว่าคดีถึงที่สุด แต่เพื่อให้ปรากฏหลักฐานประกอบสำนวนอาจขอให้พนักงานอัยการแจ้งยืนยันว่าคดีถึงที่สุดแล้ว
- (2) ถ้าเป็นการดำเนินการทางวินัย กรณีจะถึงที่สุดเมื่อมีการรายงานการดำเนินการทางวินัยจนสิ้นสุดกระบวนการ ตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551
- (3) กรณีที่มีการอุทธรณ์/ร้องทุกข์คำสั่งลงโทษ หรือคำสั่งให้ออกจากราชการ กรณีจะถึงที่สุดเมื่อ ก.ค.ศ. ได้มีการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์/ร้องทุกข์แล้ว

บทที่ 5

การออกจากราชการ

ความหมาย

การออกจากราชการ หมายถึง การพ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการ

การพ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการ

ในระบบราชการพลเรือนของไทย มีระบบการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งของการบริหารงานบุคคล เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเป็นคนดีเข้ามาเป็นข้าราชการ และเมื่อปฏิบัติงานไปช่วงเวลาหนึ่งก็ต้องพ้นจากหน้าที่ไปเมื่อบุคคลใดเข้ารับราชการแล้วย่อมมีหลักประกันความมั่นคงในอาชีพ ในข้อที่ว่าบุคคลใดเข้ารับราชการแล้วจะไม่ถูกกลั่นแกล้งให้พ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการหรือถูกออกจากราชการโดยไม่เป็นธรรม การที่ข้าราชการผู้ใดจะพ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการ หรือถูกออกจากราชการในกรณีใดนั้น ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งมีหลายกรณีด้วยกัน ดังนี้

ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 107 ได้บัญญัติให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ออกจากราชการเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (3) ลาออกจากราชการและได้รับอนุญาตให้ลาออก หรือการลาออกมีผลตามมาตรา 108
- (4) สั่งให้ออกตามมาตรา 49 มาตรา 56 วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า มาตรา 103 มาตรา 110 มาตรา 111 มาตรา 112 มาตรา 113 มาตรา 114 หรือมาตรา 118
- (5) ถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก
- (6) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เว้นแต่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามมาตรา 109

1. การออกจากราชการเพราะตาย

เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถึงแก่ความตาย ย่อมสิ้นสภาพบุคคล ทำให้สิ้นสภาพการเป็นข้าราชการไปด้วย เมื่อข้าราชการถึงแก่ความตายต้องมีการรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ แล้วแจ้งการตายให้กรมบัญชีกลางและ ก.ค.ศ. ทราบ ทางราชการจะจ่ายเงินเดือนให้จนถึงวันที่ถึงแก่ความตาย และถ้าเป็นการตายในหรือหลังวันที่ 1 เมษายน หรือวันที่ 1 ตุลาคม ก่อนที่จะมีคำสั่งเลื่อนเงินเดือน ผู้มีอำนาจจะสั่งเลื่อนเงินเดือนให้ผู้นั้นย้อนหลังไปถึงวันที่ 1 เมษายน หรือ 1 ตุลาคม ของครั้งปีที่จะได้เลื่อนก็ได้

กรณีศาลมีคำสั่งให้เป็นผู้สาบสูญถือเป็นการออกจากราชการเพราะตาย ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0709.2/ป 1014 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2539

2. การพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ

การออกจากราชการเพราะเกษียณอายุ เมื่อมีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ เป็นการพ้นจากราชการโดยผลของกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 19 มาตรา 20 และมาตรา 21 ให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการครู โดยมีขั้นตอนปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ก่อนสิ้นเดือนกันยายนของทุกปี กระทรวงศึกษาธิการจะสำรวจรายชื่อข้าราชการซึ่งจะมีอายุครบ 60 ปี บริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไป แล้วแจ้งรายชื่อให้สำนักงาน ก.ค.ศ. กรมเจ้าสังกัดและกระทรวงการคลังทราบ

ในทางปฏิบัติ หน่วยงานหรือกรมเจ้าสังกัดจะสำรวจรายชื่อผู้จะเกษียณอายุภายใน 5 ปี และส่งรายชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ รวมถึงผู้ซึ่งจะมีอายุ 60 ปี บริบูรณ์ในปีงบประมาณถัดไปไปยังกระทรวงศึกษาธิการภายในเดือนมีนาคม และกระทรวงศึกษาธิการจะจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เกษียณอายุในปีงบประมาณถัดไปภายในเดือนเมษายนหรือเดือนพฤษภาคมของปีนั้น ส่งให้ส่วนราชการและสำนักงาน ก.ค.ศ.

2.2 ส่วนราชการจะตรวจสอบแล้วแจ้งให้ผู้จะครบเกษียณอายุทราบ

2.3 ผู้บังคับบัญชาต้องรีบดำเนินการพิจารณาเลื่อนเงินเดือนและออกคำสั่งเลื่อนเงินเดือน หรือเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ผู้ที่จะเกษียณอายุโดยมีผลตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน ในกรณีเป็นผู้มีเงินเดือนยังไม่ถึงขั้นสูงสุดของอันดับ และมีผลการปฏิบัติงานสมควรได้รับการเลื่อนเงินเดือน

3. การลาออกจากราชการ

การลาออกจากราชการเป็นเรื่องของความสมัครใจ โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ประสงค์จะลาออก จะต้องยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 108 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ประกอบระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการลาออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2548 สรุปได้ดังนี้

3.1 การลาออกต้องทำเป็นหนังสือ ระบุวันที่ประสงค์ขอลาออก เหตุผลการลาออก ลงลายมือชื่อยื่นต่อผู้บังคับบัญชา หรือผู้มีอำนาจอนุญาตการลาออก

3.2 ต้องยื่นล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงหยุดราชการไปได้

3.3 ยกเว้นกรณีลาออกเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง ให้ยื่นต่อผู้บังคับบัญชาและให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ขอลาออก ทั้งนี้ต้องยื่นก่อนอย่างช้าในวันที่ขอลาออก

3.4 ผู้มีอำนาจอนุญาตการลาออก คือผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 53

3.5 กรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ ผู้บังคับบัญชาอาจยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกได้ไม่เกิน 90 วัน นับแต่วันขอลาออกก็ได้ ยกเว้นการลาออกตามข้อ 3.3

กรณีเป็นหนี้สหกรณ์ออมทรัพย์ครูไม่เป็นเหตุที่จะยับยั้งการลาออก

3.6 กรณีผู้บังคับบัญชามีได้ยับยั้งและมีได้มีคำสั่งอนุญาตการลาออก ให้การลาออกนั้นมีผลตั้งแต่วันที่ขอลาออก

3.7 หากมิได้ระบุวันขอลาออกให้ถือวันถัดจากวันที่ครบ 30 วัน นับแต่วันที่ขึ้นเป็นวันขอลาออก

3.8 การขยับขั้วและการอนุญาตให้ลาออก ผู้บังคับบัญชาต้องมีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร แล้วแจ้งให้ผู้ขอลาออกทราบก่อนวันขอลาออก

3.9 ผู้ขอลาออกอาจเปลี่ยนใจ ถอนใบลาออกได้ แต่ต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษร ยื่นต่อผู้มีอำนาจพิจารณาก่อนที่คำสั่งอนุญาตให้ลาออกจะมีผล

4. การออกจากราชการเพราะถูกสั่งให้ออก

กรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการ ซึ่งเป็นผลทำให้พ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการ มีได้หลายกรณีดังนี้

4.1 ถูกสั่งให้ออกเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไป หรือขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง ตามมาตรา 49

ผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตาม มาตรา 45 มาตรา 50 มาตรา 51 มาตรา 58 มาตรา 64 มาตรา 65 มาตรา 66 และมาตรา 67 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 จะต้องมีความสมบัติทั่วไปตามมาตรา 30 และมีความสมบัติตรงตามมาตรฐานตำแหน่ง ตามมาตรา 42 หรือขาดคุณสมบัติพิเศษ ตามมาตรา 48 ถ้าผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งโดยเป็นผู้ขาดคุณสมบัติอยู่ก่อน หรือมีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลังปรากฏว่า เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ เนื่องจากกรณีต้องหานั้น มาตรา 49 บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ผู้นั้น ออกจากราชการโดยพลัน การสั่งให้ออกจากราชการกรณีเป็นผู้ขาดคุณสมบัติไม่กระทบกระเทือน ถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่ รวมถึงการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับ หรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ออกจากราชการ และถ้าการ เข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริต ให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

4.2 ถูกสั่งให้ออกเพราะไม่ผ่านทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามมาตรา 56

ผู้ได้รับการบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด จะต้องทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้น แต่ถ้าผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งครูผู้ช่วย ต้องเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นเวลา 2 ปี ก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด ถ้าในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 พิจารณาเห็นว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีความประพฤติไม่ดี หรือไม่มีความรู้ ความสามารถ ความเหมาะสม หรือมีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยไม่ควรให้รับราชการต่อไป ก็สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

การให้ออกในระหว่างทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นไม่เคยเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาก่อน แต่ไม่กระทบกระเทือน ถึงการปฏิบัติหน้าที่ หรือการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่รับไปแล้ว หรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการ

4.3 ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาตามมาตรา 103

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 22 (พ.ศ. 2542) ว่าด้วยการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา ซึ่งนำมาใช้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยอนุโลม แต่สำหรับกรณีนี้ หากภายหลังปรากฏผลการสอบสวนว่า ผู้นั้นไม่ได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดแต่ไม่ถึงต้องให้ออกจากราชการ และไม่มีกรณีที่ต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ต้องสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

ในตำแหน่งและวิทยฐานะเดิม หรือตำแหน่งเดียวกับที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและวิทยฐานะนั้น และมาตรา 103 ได้รับรองให้ผู้มีนั้น มีสถานภาพเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดมา

4.4 ถูกสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามมาตรา 110

การให้ออกตามมาตรา 110 มิใช่เป็นกรณีกระทำความผิดหรือความไม่เหมาะสมแต่ประการใด แต่เป็นกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติราชการได้

4.4.1 การสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนาน ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกได้รับบำเหน็จบำนาญแต่ในการสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนาน จะต้องมีการตีตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ด้วย และพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 มาตรา 14 บัญญัติว่า บำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานนั้น ให้แก่ข้าราชการซึ่งมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ 30 ปี แล้ว

4.4.2 การสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 กำหนดให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากประจำการ เพราะเลิกหรือยุบตำแหน่ง หรือซึ่งมีคำสั่งให้ออกโดยไม่มีความผิด และต้องมีเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญครบ 1 ปีบริบูรณ์ โดยถ้ามีเวลาราชการไม่ถึง 10 ปีบริบูรณ์ได้บำเหน็จ ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปมีสิทธิได้บำนาญ

ผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้หลายกรณี ดังนี้

- 1) กรณีเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ
- 2) กรณีสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ
- 3) กรณีขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 (1) (4) (5) (7) (8) หรือ (9) ได้แก่

- (1) ไม่มีสัญชาติไทย
- (2) ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น
- (3) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.
- (4) เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี สำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (5) เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (6) เป็นบุคคลล้มละลาย

4) กรณีถูกกล่าวหา หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 30 (3) เป็นผู้ไม่เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่การที่จะสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการตามกรณีนี้ ผู้บังคับบัญชาจะต้องสอบสวนก่อน ในกรณีที่เห็นว่ามีมูลก็จะต้องสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ เมื่อสอบสวนแล้วต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย เมื่อสอบสวนแล้วนำเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาเมื่อองค์คณะผู้พิจารณามีมติว่า ผู้นั้นขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 (3) ดังกล่าว ผู้บังคับบัญชาจึงสั่งให้ออกจากราชการได้

5) กรณีที่ทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งใด ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ออกจากราชการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

6) กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการได้ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

4.5 ถูกสั่งให้ออกเพราะหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการหรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 111

เป็นเรื่องของการให้ออกจากราชการเนื่องจากข้าราชการหย่อนความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ

การให้ออกตามมาตรา 98 กฎหมายกำหนดให้ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในกรณีที่มีการสอบสวนตามมาตรา 98 ในเรื่องเดียวกันไว้แล้ว ผู้บังคับบัญชาจะใช้สำนวนการสอบสวนทางวินัยดำเนินการสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา 98 ได้โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องนั้นอีก (มาตรา 111 วรรคสาม และมาตรา 116) การสั่งให้ออกในกรณีนี้เป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

4.6 ถูกสั่งให้ออกเพราะมีมลทินมัวหมองตามมาตรา 112

เป็นกรณีที่ถูกลงโทษให้ออกเนื่องจากถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ผลการสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำความผิดที่จะถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก แต่มีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกลงโทษนั้น ถ้าจะให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ และผู้ถูกลงโทษมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน เป็นการสั่งให้ออกตามมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

4.7 ถูกสั่งให้ออกเพราะต้องรับโทษจำคุก ตามมาตรา 113

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการก็ได้

4.8 ถูกสั่งให้ออกเพื่อไปรับราชการทหาร ตามมาตรา 114

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร หมายถึง การถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารกองประจำการเป็นเวลา 2 ปี ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสงวนตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งเทียบเท่าไว้ให้ เมื่อผู้นั้นยื่นเรื่องขอกลับเข้ารับราชการภายใน 180 วัน นับแต่วันพ้นจากราชการทหาร โดยไม่มีความเสียหาย และไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 30 และไม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นให้ออกจากราชการตามมาตราอื่น

4.9 มีกรณีสมควรให้ออกอยู่ก่อนวันโอน ตามมาตรา 118

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งโอนมาจากหน่วยงานส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการอื่นที่มีใช้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 หรือข้าราชการการเมือง ซึ่งมีกรณีสมควรให้ออกจากงานหรือออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการนั้นอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้น มีอำนาจพิจารณาดำเนินการตามหมวดนี้ได้โดยอนุโลม และในกรณีที่จะต้องสั่งให้ออกจากราชการ ให้ปรับบทกรณีให้ออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการนั้นโดยอนุโลม

5. ถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก

การถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก เป็นการพ้นจากสภาพการเป็นข้าราชการ เพราะมีเหตุเสียหายเนื่องจากกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาจะต้องสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี โทษไล่ออกไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ สำหรับโทษปลดออกมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าเป็นผู้ลาออกจากราชการ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 96

6. ถูกสั่งให้ออกกรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ตามมาตรา 109

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และไม่มีกรณีถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่น ถ้าภายใน 30 วันไม่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ผู้บังคับบัญชาต้องสั่งให้ออกจากราชการ

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 บัญญัติให้ผู้ประกอบวิชาชีพควบคุม คือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา 38 ค. (1) ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ถ้าฝ่าฝืนมีโทษจำคุก 1 ปี ปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท ³¹

³¹ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 78

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งที่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ หากถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ จะเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง ผู้บังคับบัญชาจึงต้องสั่งให้ออกจากราชการ เว้นแต่เปลี่ยนเป็นตำแหน่งอื่นที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติ และเป็นตำแหน่งที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ภายใน 30 วัน และต้องเป็นผู้ที่ไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่น

แบบหนังสือขอลาออกจากราชการ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขอลาออกจากราชการ

เรียน (ผู้บังคับบัญชา)

ด้วยข้าพเจ้า.....ได้เริ่มรับราชการเมื่อ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....
.....หน่วยงานการศึกษา.....สังกัด.....
กรม.....ได้รับเงินเดือนอันดับ.....ขั้น.....บาท
มีความประสงค์ขอลาออกจากราชการเพราะ.....
.....
.....

จึงเรียนมาเพื่อขอลาออกจากราชการตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....

(.....)

บทที่ 6

การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการ

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้ใด และสั่งยุติเรื่อง จดโทษ ลงโทษ หรือสั่งให้ข้าราชการผู้ใดออกจากราชการไปแล้ว กฎหมายได้กำหนดให้มีการรายงาน การดำเนินการทางวินัย หรือการสั่งให้ออกจากราชการนั้น ไปยังผู้บังคับบัญชาหรือองค์คณะ บุคคลผู้มีอำนาจตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อการตรวจสอบควบคุมมาตรฐานการดำเนินการ ทางวินัย การสั่งลงโทษ หรือการสั่งให้ออกจากราชการ ให้เป็นไปโดยถูกต้องเหมาะสมและ เป็นธรรม

หลักเกณฑ์

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 104 และมาตรา 116 บัญญัติให้มีการตรวจสอบ การดำเนินการทางวินัยและการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ เพื่อให้เป็นไปโดยถูกต้องและเหมาะสม ถ้าผู้ได้รับรายงานเห็นว่าการดำเนินการนั้นไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมก็ให้ส่งเปลี่ยนแปลงได้โดยอาจสั่งลงโทษ เพิ่มโทษ ลดโทษ จดโทษ หรือ ยกโทษ ให้ถูกต้องหรือเหมาะสมตามควรแก่กรณี ดังนี้

มาตรา 104 “เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการสอบสวนข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด หรือสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการไปแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของผู้บังคับบัญชาตั้งแต่หัวหน้า ส่วนราชการ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการ ทางวินัยแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา แล้วแต่กรณี และเมื่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาได้รับรายงานแล้วเห็นว่า การยุติเรื่อง การจดโทษ หรือการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง

หรือไม่เหมาะสมก็ให้อำนาจสั่งคโทษ ลดสถานโทษ เพิ่มสถานโทษ เปลี่ยนแปลงและแก้ไข ข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างใดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาให้ได้ความจริง และความยุติธรรมได้ตามควรแก่กรณี และหากเห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้อำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้ หรือหากเห็นว่าป็นกรณีที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ก็ให้แจ้งหรือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป เมื่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้พิจารณาตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้เสนอหรือรายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาได้พิจารณาแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการพิจารณา แต่ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการซึ่งได้รับรายงานมีความเห็นขัดแย้งกับมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาต่อไป

(2) การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของผู้บังคับบัญชาตั้งแต่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี และเมื่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และ ก.ค.ศ. พิจารณาตามลำดับ

สำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป และมีใช่เป็นการดำเนินการตามมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ในการดำเนินการตามมาตรานี้ เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาและมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 หรือหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น

การรายงานตามมาตรานี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. กำหนด”

มาตรา 116 “ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับรายงานตามมาตรา 104 (1) หรือ (2) แล้ว เห็นสมควรให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการ ตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111 ก็ให้หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111 แต่ถ้าเป็นกรณีที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตราดังกล่าว หรือมาตรา 98 วรรคสอง กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงไว้แล้ว ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณา

ในกรณีที่จะต้องสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการกลับเข้ารับราชการให้นำมาตรา 103 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการหรือดำเนินการตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111 ให้รายงานไปยัง ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ตามระเบียบว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการที่ ก.ค.ศ. กำหนด”

ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 กำหนดให้กระบวนการดำเนินการทางวินัย การรายงานการดำเนินการทางวินัย และการออกจากราชการสิ้นสุดที่หัวหน้าส่วนราชการ หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี โดยแยกเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กับไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดให้การรายงานสิ้นสุดที่หัวหน้าส่วนราชการสำหรับกรณีวินัยไม่ร้ายแรง ส่วนกรณีวินัยอย่างร้ายแรงให้การรายงานสิ้นสุดที่ ก.ค.ศ.

สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดให้การรายงานสิ้นสุดที่ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง สำหรับวินัยไม่ร้ายแรง ส่วนวินัยอย่างร้ายแรง ให้การรายงานสิ้นสุดที่ ก.ค.ศ.

การรายงาน

อาจแบ่งการรายงานตามลักษณะของเรื่องได้ ดังนี้

1. การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง
2. การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง
3. การรายงานการสั่งให้ออกจากราชการ

นอกจากแบ่งการรายงานตามลักษณะของเรื่องทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวแล้ว ในส่วนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ซึ่งทั้ง 2 กลุ่ม มีลักษณะของการบริหารราชการที่แตกต่างกัน โดยอาจแยกได้ ดังนี้

- ก. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
- ข. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

การรายงานทั้ง 3 เรื่องดังกล่าวข้างต้น มีขั้นตอนและระบบของการรายงานที่แตกต่างกัน โดยแยกเป็นสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา และไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1. การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง

ก. กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด และได้ส่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน แก่ผู้นั้นแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(2) เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงาน ตาม (1) พิจารณาตามอำนาจหน้าที่ โดยพิจารณาตรวจสอบว่าการดำเนินการทางวินัยนั้นถูกต้องเหมาะสมแล้วหรือไม่ ในกรณีที่เห็นว่าการดำเนินการทางวินัย หรือการสั่งลงโทษยังไม่เหมาะสมก็มีอำนาจ

สั่งคโทษ หรือลดโทษ เป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงและแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างไรเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาให้ได้ความจริงและความยุติธรรมได้ตามควรแก่กรณี หรือหากเห็นว่าไม่มีความผิดก็ให้สั่งยกโทษ

(3) ในกรณีที่เห็นว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 98 วรรคสอง โดยอาจสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามมาตรา 103 หรือกรณีที่เห็นว่าเป็นกรณีตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111 ก็มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้

(4) หากเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่หรือเกินอำนาจหน้าที่ ก็ให้แจ้งหรือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

(5) กรณีที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด หรือกรณีที่ได้รับรายงาน เมื่อได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

(6) สำหรับกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา ตาม (1) หรือ (5) ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำความเห็นเสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาอุทธรณ์ โดยต้องนำกฎ ก.ค.ศ.ว่าด้วยการอุทธรณ์มาใช้ เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาอุทธรณ์แล้วมีมติเป็นประการใด ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งและปฏิบัติไปตามนั้น และให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย

(7) ในกรณีที่ไม่มี การอุทธรณ์ เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยแล้ว มีมติเป็นประการใด ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงานไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

(8) เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา หากพิจารณาแล้วเห็นชอบกับการพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้การรายงานการดำเนินการทางวินัยเป็นอันสิ้นสุด เว้นแต่กรณีเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานมีความเห็นขัดแย้งกับมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา โดยเห็นว่าการดำเนินการไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี หรือแนวทางที่ ก.ค.ศ. กำหนด ต้องเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา เมื่อ ก.ค.ศ. พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงส่งไปตามนั้น

(9) ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อดำเนินการแล้วให้รายงาน ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา

ข. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดและได้ส่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษแก่ผู้นั้นไปแล้ว ให้รายงานการดำเนินการทางวินัยไปยังหัวหน้าส่วนราชการ

(2) เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้รับรายงานการดำเนินการทางวินัย ต้องพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของการดำเนินการ ถ้าเห็นว่าการยุติเรื่อง การงดโทษ หรือการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้สั่งงดโทษหรือลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงและแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างใดเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาให้ได้ความจริงและความยุติธรรมได้ตามควรแก่กรณี หรือหากเห็นว่าไม่มีความผิดก็ให้สั่งยกโทษ

(3) ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 98 วรรคสอง โดยอาจสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามมาตรา 103 หรือกรณีที่เห็นว่าเป็นกรณีตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111

ก็ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แล้วดำเนินการตามกระบวนการขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

(4) ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด หรือกรณีที่ได้รับรายงาน เมื่อได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา

(5) สำหรับกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษของผู้บังคับบัญชา ตาม (1) หรือ (4) ต้องเสนออุทธรณ์ให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา โดยให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย

(6) เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งและปฏิบัติไปตามนั้น และให้การรายงานการดำเนินการทางวินัยเป็นอันสิ้นสุด

(7) เว้นแต่ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการมีความเห็นขัดแย้งกับ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

(8) ในกรณีที่เป็นการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาเหนือหัวหน้าส่วนราชการขึ้นไป ให้รายงาน ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา

2. การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

ก. กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง โดยคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา ผลเป็นประการใดให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเป็นผู้สั่งตามมติ แล้วจึงรายงานไปยัง ก.ค.ศ.

(2) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนและผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดหรือเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และได้สั่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษแล้ว

ต้องรายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพิจารณา ในกรณีที่เกินโทษเกินกว่าอำนาจของตนให้รายงานไปยังผู้มีอำนาจ

(3) ในกรณีที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการหรือได้รับรายงาน ตาม (2) พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว โดยหากเห็นว่าการยุติเรื่องการงดโทษ หรือการลงโทษยังไม่ถูกต้องไม่เหมาะสม ก็มีอำนาจเปลี่ยนแปลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งได้ เมื่อเปลี่ยนแปลงโทษหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา หรือในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาเพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออก

(4) เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณามีมติเป็นประการใด ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งให้เป็นไปตามนั้น แล้วรายงาน ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาพร้อมสำนวนการสอบสวน

(5) เมื่อ ก.ค.ศ. พิจารณามีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น และให้การรายงานการดำเนินการทางวินัยเป็นอันสิ้นสุด

(6) ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป ได้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาพร้อมสำนวนการสอบสวน เมื่อ ก.ค.ศ. พิจารณามีมติเป็นประการใดให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น

ข. กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้ดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไปแล้ว ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา ผลเป็นประการใดให้หัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้สั่งตามมติ แล้วจึงรายงานไปยัง ก.ค.ศ.

(2) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนและผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาเห็นว่าไม่เป็นความผิดหรือเป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดขั้นเงินเดือนแล้ว จึงรายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เพื่อพิจารณา

(3) เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณามีมติเป็นประการใดให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมติ แล้วรายงานไปยัง ก.ค.ศ. พร้อมสำนวนการสอบสวน

(4) ในกรณีที่เป็นการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาเหนือหัวหน้าส่วนราชการ ซึ่งได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

(5) เมื่อ ก.ค.ศ. พิจารณามีมติเป็นประการใด ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งและปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น และให้การรายงานการดำเนินการทางวินัยเป็นอันสิ้นสุด

3. การรายงานการสั่งให้ออกจากราชการ

การรายงานการสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ ในกรณีที่มีใช้เป็นการกระทำผิดวินัย ซึ่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 มาตรา 116 วรรคท้าย กำหนดว่า เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการ หรือดำเนินการตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111 ให้รายงานไปยัง ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ตามระเบียบว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 ได้กำหนดการรายงานการสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการไว้ ดังนี้

ก. กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการ ตามมาตรา 49 ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชาสั่งให้ออกโดยพลัน กรณี

- ขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา 30
- ขาดคุณสมบัติตามมาตรฐานตำแหน่ง ตามมาตรา 42
- ขาดคุณสมบัติพิเศษ ตามมาตรา 48

เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแล้วให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

(2) การสั่งให้ออกจากราชการกรณีไม่พ้นทดลองการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือ ไม่ผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามมาตรา 56 เมื่อผู้บังคับบัญชา มีคำสั่งแล้วให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(3) การสั่งให้ออกตามมาตรา 110 (1) (3) และ (6) เพราะเหตุ

- เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ
- ไม่มีสัญชาติไทย
- เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- เป็นผู้ไร้ความสามารถ จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนด

ในกฎ ก.ค.ศ.

- เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

- เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- เป็นบุคคลล้มละลาย
- ไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการได้

เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

(4) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา 113 กรณีต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล หรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับต้องถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแล้วให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(5) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา 118 กรณีมีเหตุที่สมควรให้ออกอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแล้วให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(6) เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการ หรือได้รับรายงานตาม (1) (2) (3) (4) และ (5) และได้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

(7) ในกรณีที่นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ผู้ใดออกจากราชการ ตาม (1) (2) (3) (4) และ (5) แล้ว ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

(8) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสอบสวนตามมาตรา 110 (4) กรณีเป็นผู้ไม่เลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือมาตรา 111 กรณีหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ แล้วให้เสนอ อ.ก.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา เมื่อมีการสั่งการตามมติแล้ว ให้รายงานไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาด้วย

อนึ่ง การให้ออกจากราชการตามมาตรา 112 กรณีมีมลทินมัวหมองในกรณีที่ถูกละเลยสอบสวนอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องรายงาน ก.ค.ศ. เนื่องจากมีมูลมาจากการมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

ข. กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(1) เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการ ตามข้อ 3 ก. (1) (2) (3) (4) และ (5) แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา

(2) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการตามข้อ 3 ก. (8) แล้ว ให้เสนอ อ.ก.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณามีมติ เมื่อสั่งการตามมติแล้วให้รายงานไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาด้วย

กรณีที่เป็นการดำเนินการของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

อนึ่ง การรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับรายงานดำเนินการให้แล้วเสร็จ และรายงานตามลำดับต่อไป ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในกรณีที่เลยกำหนดเวลา ให้รายงานเหตุที่พิจารณาดำเนินการไม่ทันตามกำหนดเวลานั้นไปด้วย

การรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการดังกล่าว ให้ส่งสำนวนการสอบสวนและเอกสารการพิจารณา บันทึกสรุปประวัติ และข้อเท็จจริง พร้อมสำเนาคำสั่งจำนวน 2 ฉบับ ภายใน 7 วันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง

เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย ให้ส่งสำเนาคำสั่งจำนวน 2 ฉบับ ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. ภายใน 15 วันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่สอนระดับปริญญา

สำหรับการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่สอนระดับปริญญา ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการตามข้อบังคับของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ โดยให้สถานศึกษาทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ.

กรณีที่ต้องรายงาน ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณา

1. กรณีที่เป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ไม่ว่าจะพิจารณาโทษหรือมีความเห็นเป็นประการใด เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาและสั่งตามมติแล้ว จะต้องรายงานไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาด้วยทุกกรณี
2. กรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ตามมาตรา 110 (4) หรือมาตรา 111 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เมื่อ อ.ก.ค.ศ.

เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณาและสั่งตามมติแล้ว จะต้องรายงานไปยัง ก.ค.ศ. เพื่อพิจารณาต่อไป

3. กรณีที่เป็นการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง หรือการให้ออกจากราชการแก่ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ ตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งศาสตราจารย์ และผู้ซึ่งกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ร่วมกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

4. กรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการทางวินัย หรือสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาออกจากราชการ

5. กรณีที่เป็นการดำเนินการของนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

6. กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการที่ได้รับรายงานมีความเห็นขัดแย้งกับมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

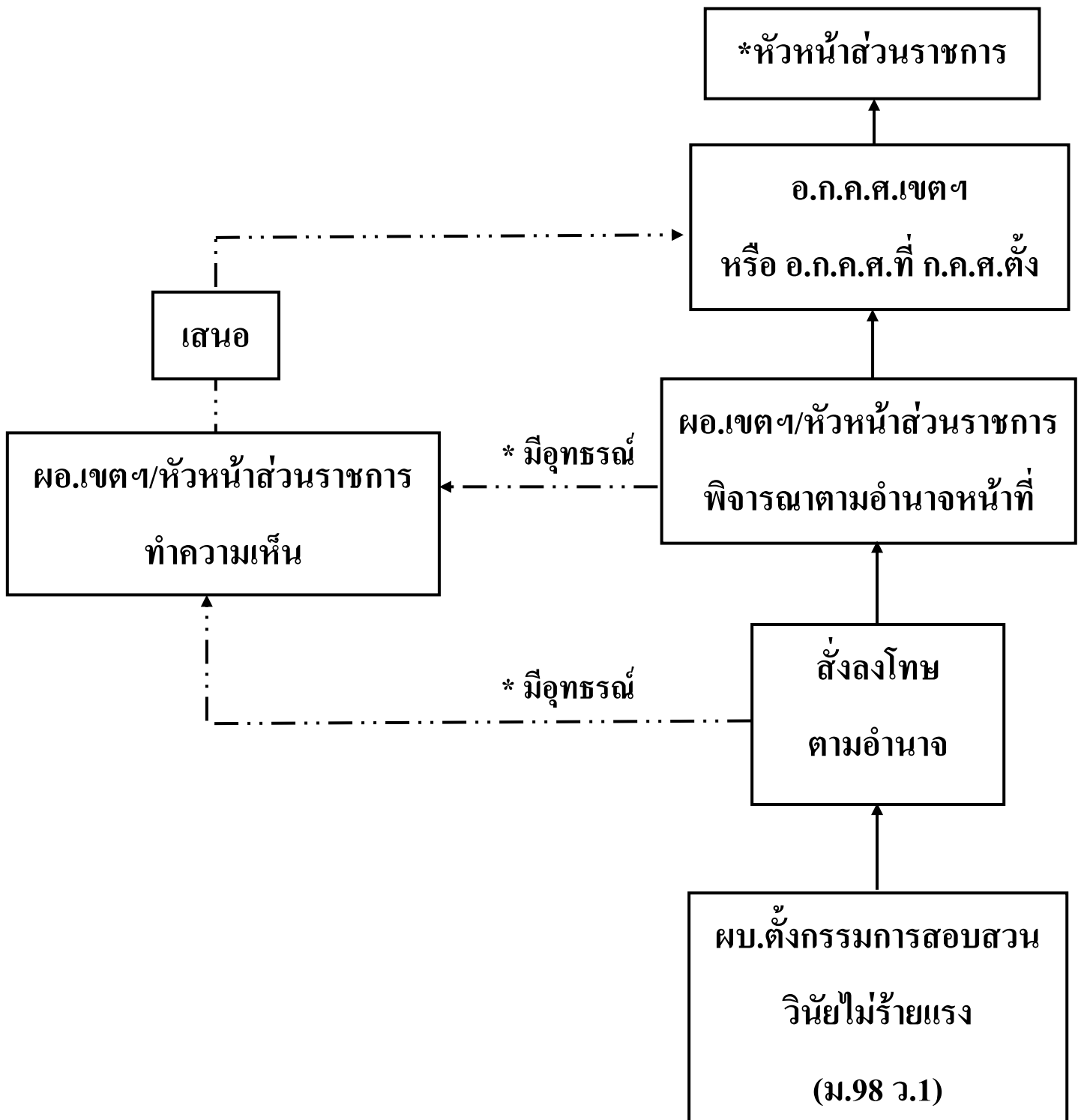
7. กรณีที่ ก.ค.ศ. เห็นสมควรให้จัดส่งสำนวนไปเพื่อพิจารณา

แบบบันทึกสรุปประวัติและข้อเท็จจริง

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัว
ชื่อตัว.....ชื่อสกุล..... อายุตัว.....ปี อายุราชการ.....ปี ขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่ง.....ระดับ/วิทยฐานะ..... กรม.....กระทรวง.....รับเงินเดือนในอันดับ..... ขั้น.....บาท ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....ระดับ/วิทยฐานะ..... กรม.....กระทรวง.....รับเงินเดือนในอันดับ..... ขั้น.....บาท วุฒิ.....
ตอนที่ 2 ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา
เหตุเกิดเมื่อ..... ข้อกล่าวหา.....
ตอนที่ 3 ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน/ความเห็นของผู้บังคับบัญชา
ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า..... ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน..... ความเห็นของผู้บังคับบัญชา.....

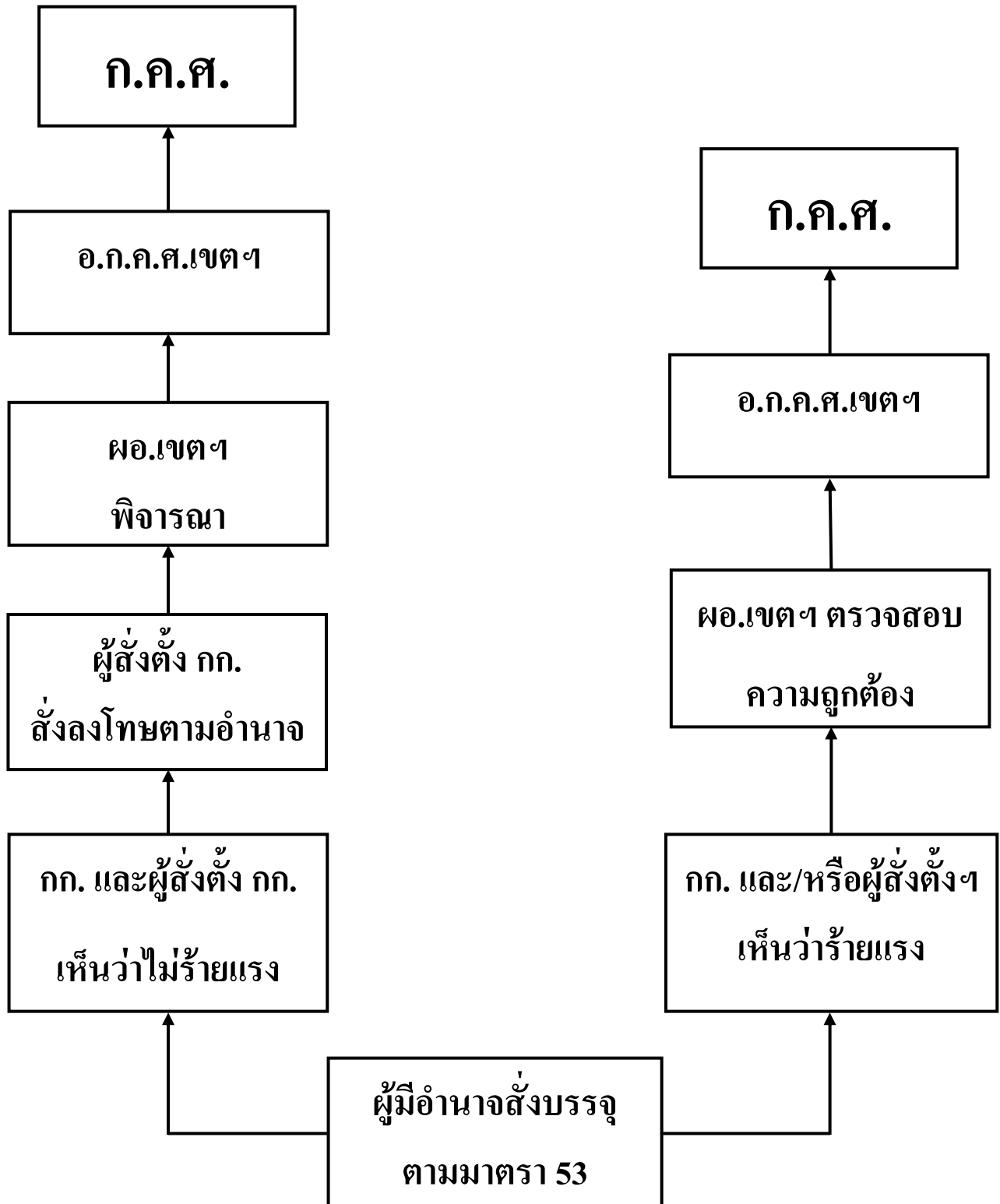
ตอนที่ 4 ความเสียหายแก่ทางราชการ
กรณีนี้เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ คือ.....
ตอนที่ 5 การสั่งลงโทษ/ให้ออกจากราชการ
โทษ..... ให้ออกจากราชการเพราะ.....ตามมาตรา.....
ตอนที่ 6 ประวัติการถูกลงโทษ
ครั้งที่ 1 : เคยถูกลงโทษ.....เมื่อ..... กรณี.....
ครั้งที่ 2 : เคยถูกลงโทษ.....เมื่อ..... กรณี.....
การดำเนินการทางวินัย/การสั่งให้ออกจากราชการรายนี้ ได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณา และสั่งการไปโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว กระทรวง/ทบวง/กรม.....

แผนภูมิแสดงกระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรง

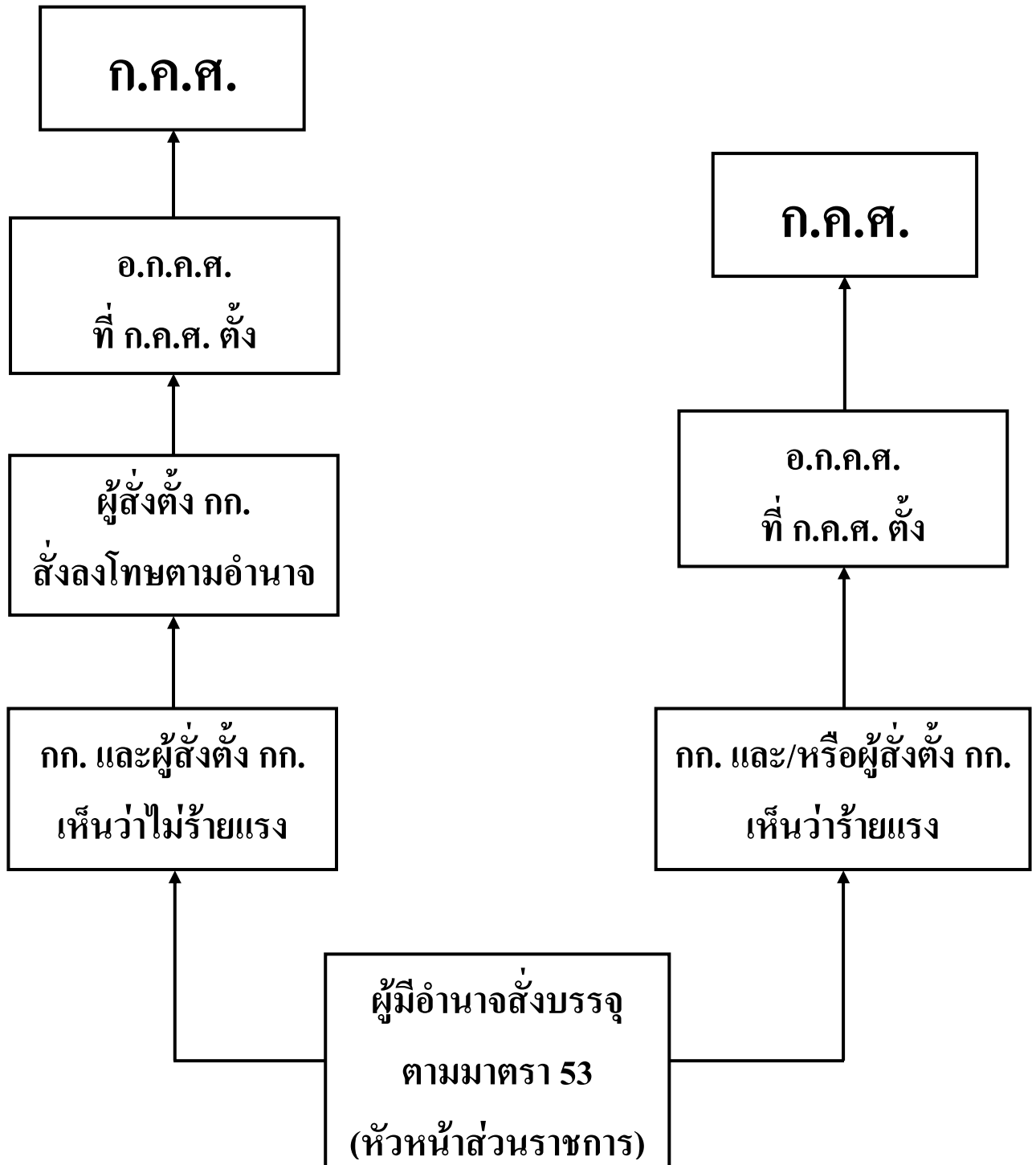
- หมายเหตุ**
1. การพิจารณาอุทธรณ์ถือเป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย
 2. กรณีสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้รายงานสิ้นสุดที่หัวหน้าส่วนราชการ สำหรับ
กรณีที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้รายงานสิ้นสุดที่ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง

แผนภูมิแสดงกระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

หมายเหตุ กรณีสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

แผนภูมิแสดงกระบวนการรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

หมายเหตุ กรณีไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

บทที่ 7

การอุทธรณ์

เมื่อข้าราชการผู้ใดถูกลงโทษทางวินัย กฎหมายให้สิทธิข้าราชการผู้นั้นอุทธรณ์คำสั่งของผู้บังคับบัญชาได้ การอุทธรณ์เป็นหลักประกันความเป็นธรรมสำหรับข้าราชการ การจัดให้มีหลักประกันเพื่อคุ้มครองหรือให้ความเป็นธรรมเป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งในการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองป้องกันมิให้ข้าราชการต้องถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ความหมาย

การอุทธรณ์ หมายถึง การที่ผู้ถูกลงโทษทางวินัยร้องขอให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายได้หยิบยกเรื่องของตนขึ้นพิจารณาใหม่ให้เป็นไปในทางที่เป็นคุณแก่ตน โดยทั่วไป การอุทธรณ์หมายถึง การที่ผู้ถูกลงโทษสิทธิจากคำสั่งของฝ่ายปกครองใช้สิทธิโต้แย้งขอให้เพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำสั่ง

ความสำคัญ

การอุทธรณ์ เป็นกระบวนการตรวจสอบหรือควบคุมการกระทำของฝ่ายปกครอง เพื่อให้การใช้อำนาจของฝ่ายปกครองเป็นไปโดยถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย และเพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมและความมั่นคงในอาชีพข้าราชการ ทำให้ผู้บังคับบัญชาเพิ่มความระมัดระวังในการพิจารณาดำเนินการสั่งลงโทษ

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย เป็นกลไกที่สำคัญของการควบคุม ตรวจสอบ ความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องมาจากการลงโทษทางวินัยของข้าราชการ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ถูกลงโทษทางวินัย อาจอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในหมวด 9 มาตรา 121 และมาตรา 122 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ประกอบกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ พ.ศ. 2550

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย มีหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้

1. เงื่อนไขในการอุทธรณ์

1.1 ผู้อุทธรณ์

ต้องเป็นผู้ที่ถูกลงโทษทางวินัยและไม่พอใจผลของคำสั่งลงโทษ ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์เพื่อตนเองเท่านั้น ไม่อาจอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนได้

1.2 ระยะเวลาอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ต้องอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษ

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 98/2547 การนับระยะเวลาอุทธรณ์ภายใน 30 วัน นับแต่วันทราบคำสั่งลงโทษทางวินัย หากผู้รับคำสั่งลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งในวันใด ให้นับวันถัดไปเป็นวันแรกของการนับระยะเวลา และหากวันสุดท้ายของระยะเวลาดตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันทำการถัดไปเป็นวันสุดท้ายของระยะเวลา

1.3 การยื่นอุทธรณ์

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พร้อมลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์ ยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ศ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการ ผู้ทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการของผู้พิจารณาอุทธรณ์ หรือจะยื่นผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ การยื่นหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์อาจนำมายื่นเองหรือส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ จะถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตราวันที่ซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

ดังนั้น หนังสืออุทธรณ์ที่ส่งทางไปรษณีย์ผู้รับหนังสือจะต้องแนบซองหนังสือไว้กับหนังสืออุทธรณ์นั้นด้วย

1.4 หนังสืออุทธรณ์

หนังสืออุทธรณ์ต้องมีข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่า ได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร พร้อมเอกสารหลักฐาน (ถ้ามี)

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.87/2550 ข้อ 3 วรรคสอง ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2540) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ กำหนดว่า การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือ แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่า ได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์ แต่คำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ระบุเพียงว่า ข้าพเจ้าประสงค์ขออุทธรณ์คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ รายละเอียดจะจัดส่งมา ภายหลัง จึงเป็นคำอุทธรณ์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่วนอุทธรณ์ฉบับที่สองแม้จะแสดง รายละเอียดข้ออ้างพร้อมเหตุผลโต้แย้งคำสั่งลงโทษก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถถือว่าคำอุทธรณ์ดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของอุทธรณ์ฉบับแรก เนื่องจากพ้นกำหนดระยะเวลาการยื่นอุทธรณ์แล้ว และ หากจะยื่นเป็นคำอุทธรณ์ฉบับใหม่การนับระยะเวลาอุทธรณ์ก็ต้องเริ่มนับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดี ได้รับทราบคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ซึ่งก็พ้นกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่ได้รับทราบ คำสั่งลงโทษแล้วเช่นกัน คำอุทธรณ์ฉบับที่สองจึงเป็นคำอุทธรณ์ที่ยื่นเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ตามมาตรา 126 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ประกอบข้อ 8 ของกฎ ก.พ. ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2540) ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1 ได้มีคำวินิจฉัยไม่รับอุทธรณ์ ของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

2. การอุทธรณ์โทษวินัยไม่ร้ายแรง

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ที่ผู้บังคับบัญชา สั่งด้วยอำนาจของตนเอง อาจอุทธรณ์ได้ดังนี้

2.1 อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ.

2.3.1 กรณีที่เป็นการลงโทษตามมติ

2.3.2 กรณีที่เป็นการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.3 กรณีที่เป็นการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือปลัดกระทรวงวัฒนธรรม และปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

2.4 ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือส่วนราชการอื่น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาที่ย้ายไปสังกัด หรือส่วนราชการที่โอนไปสังกัดนั้น

3. การอุทธรณ์โทษวินัยร้ายแรง

การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ต้องอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ทั้งนี้ การร้องทุกข์คำสั่งให้ออกจากราชการ หรือคำสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน ก็ต้องร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. เช่นเดียวกัน

4. สิทธิของผู้อุทธรณ์

สิทธิของผู้อุทธรณ์ มีดังนี้

4.1 สิทธิที่จะคัดหรือตรวจรายงานการสอบสวน ในทางปฏิบัติผู้อุทธรณ์จะต้องขอต่อผู้สั่งลงโทษ และผู้สั่งดังกล่าวต้องอนุญาตให้คัดหรือตรวจรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ เพื่อผู้จะอุทธรณ์จะได้มีโอกาสทราบข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน

ต่าง ๆ พร้อมทั้งความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนในเรื่องที่จะอุทธรณ์นั้น และจะได้อุทธรณ์แก้ไขข้อกล่าวหาได้เต็มที่นั่นเอง

4.2 สิทธิที่จะคัดหรือตรวจบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้อุทธรณ์จะต้องขอต่อผู้สั่งลงโทษเช่นเดียวกับการขอคัดหรือตรวจรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน แต่การจะอนุญาตให้คัดหรือตรวจบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องหรือไม่นั้น อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษที่จะอนุญาตหรือไม่ก็ได้ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของข้าราชการ ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่อง ๆ ไป เช่น ความปลอดภัยของพยาน เป็นต้น และต้องดำเนินการภายในกรอบของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

4.3 สิทธิที่จะคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
- (2) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษ
- (3) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์
- (4) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ
- (5) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา

การคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตาม (1) – (5) อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นไม่ได้ขอถอนตัว

ให้อนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากอนุกรรมการหรือกรรมการผู้ถูกคัดค้าน พิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งอนุกรรมการหรือ กรรมการผู้ขึ้นทราบ และมีให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์นั้น เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่า การให้อนุกรรมการ หรือกรรมการผู้ขึ้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ ได้ความจริงและเป็นธรรม จะให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้ขึ้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

4.4 สิทธิที่จะขอแถลงการณ์ด้วยวาจา

ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจา ให้แสดงความประสงค์ ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ ด้วยวาจานั้นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ไต่ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ส่วนราชการหรือหน่วยงาน ฝ่ายเลขานุการของผู้พิจารณาอุทธรณ์ จะมีหนังสือแจ้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่จะพิจารณา อุทธรณ์

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หากผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์เห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้งดการแถลงการณ์ ด้วยวาจาก็ได้

4.5 สิทธิที่จะส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม

เมื่อไต่ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์ หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

4.6 สิทธิที่จะขอถอนอุทธรณ์

เมื่อไต่ยื่นอุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่ การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี จะพิจารณาวินิจฉัยเสร็จสิ้นก็ได้

โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เมื่อผู้อุทธรณ์ได้ถอนอุทธรณ์แล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับ

4.7 สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือการพิจารณาอุทธรณ์ล่าช้า ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้ง ศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 442/2545, ที่ อ. 3/2546 และ ที่ อ. 109/ 2546 ข้าราชการครูผู้ถูกสั่งลงโทษทางวินัยจะต้องอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยต่อผู้มีอำนาจ พิจารณาอุทธรณ์เสียก่อน จึงจะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ตามมาตรา 42 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

การพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีการอุทธรณ์ นิติกรเจ้าของสำนวนอุทธรณ์มีหน้าที่สรุปสำนวน โดยตรวจสอบและ เสนอความเห็นในข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย ตามประเด็นข้อโต้แย้งของผู้อุทธรณ์ จัดเข้าวาระ การประชุมเพื่อประกอบการใช้ดุลพินิจของผู้พิจารณาอุทธรณ์

1. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาอุทธรณ์

ในการพิจารณาอุทธรณ์ของ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง จะพิจารณาจากความชอบด้วยข้อกฎหมายและความชอบด้วยข้อเท็จจริง โดยมีหลักเกณฑ์ ในการพิจารณา ดังนี้

1.1 พิจารณาข้อเท็จจริงจากสำนวนการสืบสวน หรือการพิจารณาในเบื้องต้นตาม มาตรา 95 และสำนวนการสอบสวนทางวินัยตามมาตรา 98 หรือสำนวนการสืบสวนเอกสาร หลักฐานที่แสดงข้อเท็จจริงกรณีเป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง หรือสำนวนการไต่สวนของ ป.ป.ช. หรือตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้รับฟังข้อเท็จจริงตามนั้น

1.2 ในกรณีจำเป็นและสมควรขอเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการ หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

1.3 ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หาก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้แจ้งการแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

1.4 ในกรณีที่นัดให้ผู้อุทธรณ์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม หน่วยงานฝ่ายเลขานุการต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่สั่งลงโทษหรือเพิ่มโทษทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงแก้หรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแถลงแก้ต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่สั่งลงโทษหรือเพิ่มโทษ หรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ได้

1.5 ในการพิจารณาอุทธรณ์ ถ้า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. เห็นสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม เพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ก็มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเองหรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมแทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปให้ผู้สอบสวนเดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

1.6 ในการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม ถ้า อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. หรือคณะกรรมการสอบสวนที่ได้รับแต่งตั้ง เห็นสมควรส่งประเด็นหรือข้อสำคัญใดที่ต้องการทราบไปสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา ก็มีอำนาจกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญนั้นส่งไปเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่ หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษานั้น ทำการสอบสวนแทนได้

2. การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์โทษไม่ร้ายแรง

การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์โทษไม่ร้ายแรง มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

2.1 ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องและเหมาะสมกับความผิดแล้วให้มีมติยกอุทธรณ์

2.2 ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น

2.3 ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

2.4 ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้มีมติให้สั่งงดโทษโดยทำเป็นทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

2.5 ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดวินัยหรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัย ให้มีมติให้ยกโทษ

2.6 ถ้าเห็นว่าการขอความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

2.7 ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา 98 วรรคสอง และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

2.8 ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. หรือเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา 98 วรรคสองแล้ว ให้มีมติเพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

2.9 ถ้าเห็นว่าการส่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์มีกรณีที่เหมาะสมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้ออกจากราชการ กรณีไม่เลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามมาตรา 110 (4) หรือกรณีหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามมาตรา 111 หรือกรณีมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน ตามมาตรา 112 ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

2.10 ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมาย และมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณาอุทธรณ์ แต่จะมีมติให้เพิ่มโทษ ตาม 2.2 หรือให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้ออก ตาม 2.9 ไม่ได้ และถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตาย จะมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ตาม 2.7 หรือจะมีมติเพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออก ตาม 2.8 ไม่ได้เช่นเดียวกัน

ในกรณีที่มีผู้ถูกลงโทษทางวินัยในความผิดที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้ถูกลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้อุทธรณ์ แม้ผู้ถูกลงโทษคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็นเหตุเดียวกับกรณีของผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ได้รับการพิจารณาการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้อุทธรณ์ด้วย

3. การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์โทษร้ายแรง

การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์โทษวินัยร้ายแรง ให้นำหลักเกณฑ์ในการพิจารณาวินิจฉัยโทษไม่ร้ายแรงมาใช้โดยอนุโลม

4. การสั่งการตามมติ

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้มีมติแล้ว ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 ต้องสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น และผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปอีกไม่ได้ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ต้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ พร้อมทั้งแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน ให้ผู้อุทธรณ์ทราบด้วย เว้นแต่กรณีที่เป็นการพิจารณาอุทธรณ์โทษวินัยไม่ร้ายแรง แล้วเพิ่มโทษจากภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน เป็นโทษปลดออกหรือไล่ออก หรือให้ออกที่ไม่ใช่โทษ ให้แจ้งสิทธิการอุทธรณ์ หรือร้องทุกข์แล้วแต่กรณี ต่อ ก.ค.ศ. ได้อีกครั้งหนึ่งภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับแจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์

5. รูปแบบการวินิจฉัย

การจัดทำรายงานการประชุมและการจัดทำมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือมติ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการจัดให้มีเหตุผลไว้ในคำวินิจฉัยด้วย ตามนัยพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539

6. สิทธิของผู้อุทธรณ์กรณียกอุทธรณ์หรือเปลี่ยนแปลงโทษ

6.1 ในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. มีมติให้ยกอุทธรณ์ หรือเพิ่มโทษ หรือลดโทษ ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์ต่อไปไม่ได้ เว้นแต่กรณีมีมติให้เพิ่มโทษจากโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน เป็นโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ หรือมีมติให้สั่งให้ออกจากราชการ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิที่จะอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แล้วแต่กรณี ต่อ ก.ค.ศ. ตามมาตรา 122 ได้อีกครั้งหนึ่ง

6.2 กรณีการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้ว ผู้อุทธรณ์จะอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ต่อไปอีกไม่ได้

6.3 เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติให้ยกโทษ หรือให้ลดโทษจากโทษวินัยร้ายแรงเป็นภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน และให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการตามเดิม ก็ให้ผู้มีอำนาจ

ตามมาตรา 53 สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและวิทยฐานะเดิม หรือตำแหน่งในระดับเดียวกันที่ต้องใช้คุณสมบัติเฉพาะที่ผู้นั้นมีอยู่ แนวทางปฏิบัติผู้บังคับบัญชาต้องยกเลิกคำสั่งเดิม และสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ ในการสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการต้องสั่งเป็นปัจจุบัน เมื่อสั่งกลับเข้ารับราชการแล้วในกรณีที่มีโทษจึงส่งลงโทษไปตามมติ

6.4 ในกรณีที่สั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ มาตรา 124 บัญญัติว่า ให้นำมาตรา 103 มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือ กฎหมายรับรองให้ผู้อุทธรณ์มีสถานภาพเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ถูกปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ เสมือนเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ผู้อุทธรณ์จึงมีสิทธินับอายุราชการต่อเนื่อง และมีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างถูกปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ³² ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า ต้องเป็นกรณีถึงที่สุดแล้วเท่านั้น

6.5 ในกรณีที่อุทธรณ์ฟังขึ้นในประเด็นข้อกฎหมาย เนื่องจากการลงโทษไม่เป็นไปตามกระบวนการขั้นตอน ที่กฎหมายกำหนด ทำให้คำสั่งลงโทษเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้บังคับบัญชา จึงต้องยกเลิกคำสั่งและสั่งให้ผู้อุทธรณ์กลับเข้ารับราชการ (เว้นแต่เป็นกรณีถูกพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน) แล้วดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อุทธรณ์ใหม่

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. 315/2549 หน่วยงานจะเบิกจ่ายเงินเดือนในระหว่างที่มีได้มาปฏิบัติราชการให้แก่ข้าราชการซึ่งถูกสั่งปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายได้ก็ต่อเมื่อการดำเนินการทางวินัยถึงที่สุดแล้ว หากภายหลังจากมีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งปลดออกหรือไล่ออกจากราชการแล้ว ยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยในข้อหาเดิมอีก ไม่ว่าจะเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ก็ตาม ถือได้ว่ากระบวนการดำเนินการทางวินัยยังไม่ถึงที่สุด หน่วยงานจึงยังไม่มีหน้าที่เบิกจ่ายเงินเดือนดังกล่าว

³² ระเบียบกรมบัญชีกลาง ว่าด้วยการจ่ายเงินเดือนให้แก่ข้าราชการซึ่งออกจากราชการโดยคำสั่งลงโทษทางวินัย หรือคำสั่งให้ออกจากราชการแล้ว ได้รับการพิจารณายกเลิก เพิกถอน หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นอย่างอื่น พ.ศ. 2551

7. ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ผลของคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือมติขององค์คณะผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์มีผลผูกพันหน่วยงานและผู้บังคับบัญชาให้ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำวินิจฉัย หรือตามมตินั้น

7.1 ในกรณีสั่งยกอุทธรณ์ มีผลเท่ากับผู้อุทธรณ์ได้รับโทษตามคำสั่งเดิมของผู้บังคับบัญชา

7.2 ในกรณีสั่งเพิ่มโทษ คำสั่งเพิ่มโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชา และถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งเพิ่มโทษนั้น

7.3 ในกรณีสั่งลดโทษ คำสั่งลดโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชา และถือว่าผู้อุทธรณ์ถูกลงโทษตามคำสั่งลดโทษนั้น

7.4 ในกรณีสั่งยกโทษ คำสั่งยกโทษมีผลลบล้างคำสั่งลงโทษเดิมของผู้บังคับบัญชา และถือว่าผู้อุทธรณ์ไม่เคยถูกลงโทษในกรณีนั้น

อนึ่ง คำสั่งลงโทษเดิมนั้น ต้องเก็บรวมไว้ในสำนวนเพื่อเป็นหลักฐานด้วย

8. อุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้

อุทธรณ์ที่ไม่อาจรับไว้พิจารณาได้ตามกฎหมาย คือ

8.1 อุทธรณ์ที่ยื่นเกิน 30 วัน

8.2 อุทธรณ์ที่ผู้อุทธรณ์ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสืออุทธรณ์

8.3 อุทธรณ์ที่เป็นการอุทธรณ์แทบสลับ

8.4 อุทธรณ์ที่ไม่มีสาระ

บทที่ 8

การร้องทุกข์

การจัดให้มีหลักประกันเพื่อความเป็นธรรมสำหรับข้าราชการ เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารงานบุคคล อันเป็นการเสริมสร้างขวัญกำลังใจและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อคุ้มครองป้องกันมิให้ข้าราชการถูกกลั่นแกล้ง หรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

ความหมาย

การร้องทุกข์ หมายถึง การที่ข้าราชการร้องขอความเป็นธรรมขอให้แก้ไขปัญหาที่เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา ในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการกระทำนั้นจะเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือเป็นการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาย่อมมีสิทธิร้องทุกข์ได้โดยชอบ

ความสำคัญ

การร้องทุกข์ เป็นวิธีการหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาได้ระบายความคับข้องใจในการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลที่ได้ปฏิบัติต่อตนว่า เป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ เพื่อผู้บังคับบัญชาจะได้ทบทวนการปฏิบัติต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา และแก้ไขในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือชี้แจงเหตุผลความถูกต้องที่ได้ปฏิบัติไปให้ผู้ร้องทุกข์ทราบและเข้าใจ หรือให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปได้พิจารณาให้ความเป็นธรรมตามสมควร ซึ่งจะก่อให้เกิดความสัมพันธอันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา โดยกระบวนการร้องทุกข์กำหนดให้มีการร้องทุกข์ด้วยวาจาเพื่อได้ทำความเข้าใจกันก่อน หากไม่เป็นที่พอใจจึงให้ร้องทุกข์เป็นหนังสือ นอกจากนั้นการร้องทุกข์ยังเป็นช่องทางให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาให้เป็นไปโดยถูกต้องและเป็นธรรมด้วย

ขั้นตอนและวิธีการร้องทุกข์

1. ผู้มีสิทธิร้องทุกข์

1.1 เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.2 ถูกกระทบสิทธิหรือไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา

2. เหตุที่จะร้องทุกข์

2.1 ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม หรือคับข้องใจจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา เช่น การช่วยราชการ, การย้าย, การเลื่อนขั้นเงินเดือน, การบรรจุและแต่งตั้ง ฯลฯ

2.2 ถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ตามมาตรา 98

2.3 ถูกสั่งพักราชการ ตามมาตรา 103 กรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

2.4 ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามมาตรา 103 และเป็นกรณีเข้าเหตุตามข้อ 2.3

2.5 ถูกสั่งให้ออกจากราชการ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจถูกสั่งให้ออกจากราชการได้หลายกรณี ตามมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เช่น

(1) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไป หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่งอยู่ก่อนบรรจุ (มาตรา 49)

(2) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม แล้วปรากฏว่าไม่เหมาะสมที่จะให้รับราชการต่อไป เนื่องจากผลการประเมินการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด (มาตรา 56)

- (3) ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังการสอบสวนพิจารณา (มาตรา 103)
- (4) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุรับราชการนาน (มาตรา 110)
- (5) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน (มาตรา 110)
- (6) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้
- (7) ถูกสั่งให้ออกจากราชการ เพราะสมัครไปปฏิบัติงานใด ๆ ตามความประสงค์

ของทางราชการ

- (8) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา 30 (1) (4) (5) (7)
 - (8) หรือ (9)
 - (9) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะเหตุทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่ง
 - (10) ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา 30 (3)
 - (11) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ (มาตรา 111)
 - (12) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีมลทินมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน (มาตรา 112)
 - (13) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งศาล หรือโดยคำพิพากษา ถึงที่สุดให้จำคุก โดยศาลไม่รอการลงโทษในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิด ลหุโทษ ซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ (มาตรา 113)
 - (14) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหาร (มาตรา 114)
 - (15) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะมีเหตุสมควรให้ออกอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุ (มาตรา 118)
 - (16) ถูกสั่งให้ออกจากราชการเพราะถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- ตามมาตรา 109

3. วิธีการร้องทุกข์

ถ้าผู้ร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้วไม่เป็นที่พอใจก็อาจดำเนินการต่อไปได้ ดังนี้

3.1 ทำหนังสือร้องทุกข์ลงลายมือชื่อพร้อมที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์

3.2 หนังสือร้องทุกข์ต้องมีสาระสำคัญที่แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจอย่างไร และแจ้งความประสงค์ของการร้องทุกข์ พร้อมพยานหลักฐานที่มี

3.3 ยื่นภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้ทราบหรือควรทราบเหตุแห่งการร้องทุกข์

3.4 ร้องทุกข์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะร้องทุกข์แทนผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นร้องทุกข์แทนไม่ได้

3.5 การยื่นหนังสือร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์อาจนำไปยื่นเองหรือส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ โดยถือวันที่ที่ไปรษณีย์ประทับตรารับที่ซองเป็นวันส่งหนังสือร้องทุกข์

3.6 ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับผ่านผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสือร้องทุกข์ พร้อมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีคำชี้แจงประกอบด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ภายใน 7 วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

สิทธิของผู้ร้องทุกข์

1. สิทธิที่จะขอแสดงการณด้วยวาจา

ในการร้องทุกข์ ถ้าผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะขอแสดงการณด้วยวาจา ให้แจ้งความประสงค์ไว้ในหนังสือร้องทุกข์ด้วย หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ก่อนเริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

2. สิทธิที่จะร้องทุกข์หรือส่งเอกสารเพิ่มเติม

เมื่อได้ยื่นหนังสือร้องทุกข์ไว้แล้ว ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ หรือเอกสารเพิ่มเติมก่อนที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์จะเริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ก็ได้

3. สิทธิที่จะคัดค้านอนุกรรมการหรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์
- (2) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์
- (3) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้ร้องทุกข์
- (4) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

4. สิทธิที่จะขอถอนเรื่องร้องทุกข์

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะให้มีการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ต่อไป จะขอถอนเรื่องร้องทุกข์ก่อนที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์จะพิจารณาเสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งต่อผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ เมื่อได้ถอนเรื่องร้องทุกข์แล้ว การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นเป็นอันระงับ

5. สิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่พอใจคำวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

ผู้มีอำนาจพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

1. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ร้องทุกข์ได้ดังนี้

(1) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี เลขาธิการ หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือกรณีเหตุร้องทุกข์ เกิดจากการถูกสั่งพักราชการตามมาตรา 103 ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(2) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้พิจารณา

2. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ร้องทุกข์ได้ดังนี้

(1) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือกรณีเหตุร้องทุกข์ เกิดจากการถูกสั่งพักราชการตามมาตรา 103 ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(2) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า อธิบดีการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เป็นผู้พิจารณา

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. เมื่อได้รับหนังสือร้องทุกข์แล้ว ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานหรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการ แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือร้องทุกข์ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาส่งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมคำชี้แจงไปเพื่อประกอบการพิจารณา ภายใน 7 วันทำการ นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

2. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย รวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง สรุปและทำความเข้าใจที่ประชุมพิจารณา
3. ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หาก อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. เห็นว่าการแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ จะให้งดการแถลงการณ์ด้วยวาจาเสียก็ได้
4. ในกรณีที่นัดให้ผู้ร้องทุกข์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงหรือมอบหมายเป็นหนังสือให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแถลงต่อที่ประชุมครั้งนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ร้องทุกข์ได้

การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์

1. ให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับหนังสือร้องทุกข์ และเอกสารหลักฐานคำชี้แจงจากผู้บังคับบัญชาแล้ว แต่ถ้ามีความจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกิน 30 วัน และให้บันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย
2. เมื่อครบกำหนดขยายเวลา 30 วันแล้ว การพิจารณายังไม่แล้วเสร็จให้ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกิน 30 วัน แต่ทั้งนี้ให้พิจารณากำหนดมาตรการที่จะทำให้การพิจารณาแล้วเสร็จโดยเร็ว และบันทึกไว้เป็นหลักฐานในรายงานการประชุมด้วย
3. การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาถึงเหตุแห่งการไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือเหตุแห่งการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจง

จากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริง เพื่อประกอบการพิจารณาได้

4. เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ได้พิจารณา วินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้ว

(1) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจ หรือ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อ ผู้ร้องทุกข์ชอบด้วยกฎหมายแล้ว ให้มีมติยกคำร้องทุกข์

(2) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจ หรือ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่ปฏิบัติต่อ ผู้ร้องทุกข์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้มีมติเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติหรือให้ข้อเสนอแนะ ตามที่เห็นสมควร เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของ ทางราชการ

(3) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมาย และมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

(4) ถ้าเห็นว่าการร้องทุกข์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ กล่าวคือ การร้องทุกข์ต้องทำเป็น หนังสือลงลายมือชื่อยื่นภายในเวลา 30 วัน ยื่นต่อผู้มีอำนาจพิจารณาตามที่กฎหมายกำหนด ให้มีมติไม่รับคำร้องทุกข์

กรณีผู้ร้องทุกข์ไม่ลงลายมือชื่อในหนังสือร้องทุกข์ อ.ก.ค.ศ.วิสามัญเกี่ยวกับการ อุทธรณ์และการร้องทุกข์ (ที่ทำการแทน ก.ค.ศ.) ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2552 เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2552 เห็นว่าเป็นคำร้องทุกข์ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่จะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย จึงมีมติ ไม่รับคำร้องทุกข์ไว้พิจารณา

(5) มติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. ให้เป็นที่สุด หากผู้ร้องทุกข์ยังไม่พอใจอาจใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยร้องทุกข์

5. การพิจารณามีมติข้างต้น ให้บันทึกเหตุผลของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุมด้วย

6. เมื่อได้มีมติดังกล่าวแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น ในโอกาสแรกที่ทำได้ ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นจะให้มีการรับรองรายงานการประชุมเสียก่อนก็ได้ และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

การนับระยะเวลา

การนับระยะเวลา 30 วัน สำหรับเวลาเริ่มต้นให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้น เป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

บรรณานุกรม

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. รวมกฎหมาย กฎ ระเบียบการบริหารงานบุคคล

ด้านกฎหมายของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2549

สำนักงานศาลปกครอง. แนวคำวินิจฉัยคดีปกครองเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ : กรุงเทพฯ, 2551

สำนักงานศาลปกครอง. บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเกี่ยวกับวินัยข้าราชการ, 2549

มูลนิธิวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางปกครอง. สรุปแนวทางการปฏิบัติ

ราชการ จากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด เรื่อง การบริหารงานบุคคลภาครัฐ :

บริษัทพิชการพิมพ์ จำกัด, 2551

สำนักงานศาลปกครอง. สรุปหลักปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

พ.ศ. 2548 : บริษัทยูเนียนอูลตราไวโอเร็ด จำกัด, 2550

อนันต์ จินดารัตน์. คำอธิบายวินัยข้าราชการครูและการออกจากราชการ : โรงพิมพ์การศาสนา,

2542

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาวินัย

เรื่อง การพัฒนามาตรฐานโทษทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา : กรุงเทพฯ, 2551

อนันต์ จินดารัตน์. คู่มือการดำเนินการทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

: โรงพิมพ์การศาสนา, 2541

สำนักงานศาลปกครอง. รายงานการปฏิบัติงานศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

ประจำปี 2547

ประวิณ ฒ นคร. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 สรุปสาระสำคัญ

และคำอธิบายรายมาตรา : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2551

อำพล เจริญชีวินทร์. หลักกฎหมายจากคำสั่งศาลปกครองสูงสุด พ.ศ. 2544 : สำนักพิมพ์
นิติธรรม, 2544

เอกศักดิ์ คงตระกูล. การบริหารงานบุคคลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
: วารสารวิชาการศาลปกครอง ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม – สิงหาคม), 2549

สุพจน์ แสงครุฑ. ศึกษากรณีการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างปี พ.ศ. 2535 – 2538 วิทยานิพนธ์การศึกษาหาบัณฑิต
: มหาวิทยาลัยบูรพา, 2541

กำพล วันทา. อำนาจในการออกคำสั่งลงโทษทางวินัยข้าราชการครู : วิทยานิพนธ์นิติศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543

สติธร ธนานิธิโชติ. พฤติกรรมนิยม (Behavioralism) และสถาบันนิยม (Institutionalism)
ในการเมืองเรื่องการเลือกตั้งของไทย : วารสารสถาบันพระปกเกล้า ปีที่ 5 ฉบับที่ 3
กันยายน – ธันวาคม 2550

สำนักงาน ก.ค. รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูตามแนวพระราชดำริของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว : 2544

สำนักงาน ก.พ. คู่มือการดำเนินการทางวินัย : กลุ่มโรงพิมพ์สำนักบริหารกลาง สำนักงาน ก.พ.,
2549

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษา : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, 2552

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการดำเนินการทางวินัยสำหรับข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ สกสค. , 2550

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์
กรุงเทพมหานคร, 2546

ไพโรจน์ ลิตปรีชา. การบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนไทย : บริษัทสำนักพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กรุงเทพฯ, 2523

สำนักงานศาลปกครอง. สรุปแนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

เรื่อง การบริหารงานบุคคลภาครัฐ : บริษัทพีพีการพิมพ์ จำกัด, 2551

มัญญ สะมาลา. ปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาวินัยข้าราชการ : วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539

สุวรรณ ชนะสงคราม. การทำรายงานการสอบสวน, เอกสารอัดสำเนาประกอบการบรรยาย,

2550

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. ข้อวิเคราะห์เกี่ยวกับการจัดระบบองค์กรกลางบริหารงานบุคคล

ในหน่วยงานทางการศึกษา : กลุ่มงานกฎหมาย กรุงเทพฯ, 2545

สำนักงาน ก.ค.ศ. กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพและความคาดหวัง

ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการข้าราชการครู, 2552

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาวิจัย

เรื่อง การพัฒนามาตรฐานโทษทางวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา, 2551

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาวิจัย

เรื่อง การพัฒนากฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา, 2552

สำนักงานกิจการสตรีและครอบครัว กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

www.womenfamily.go.th 2 women2/Gender New. 8 มีนาคม 2553

ภาคผนวก

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

หมวด ๖

วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา ๘๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัย ที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

มาตรา ๘๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุน การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีหน้าที่ วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นว่านั้น

มาตรา ๘๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติ หน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ และ ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๕ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงาน การศึกษามติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของ ผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือ นโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่ระมัดระวังรักษา ประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม คำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบ ของทางราชการ โดยไม่ขัดขืนหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น จะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการ จะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายในเจ็ดวัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้น ก็ได้ และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติ ตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่ง ในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้ เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๗ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อ เวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการและผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้ง หน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้

การละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลานานเป็นเวลากว่าสิบห้าวัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๘ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่างข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและประชาชน ผู้มาติดต่อราชการ

การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่นเหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๘๙ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหาหรือร้องเรียนผู้อื่นโดยปราศจากความเป็นจริง

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๙๐ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการของตน

การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมาย จะให้เป็นการซื้อขาย หรือให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใด

โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการให้ หรือได้มา ซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุและ แต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่าง ร้ายแรง

มาตรา ๔๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอก หรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทาง วิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใช้ผู้อื่นทำผลงานทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการ เสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะ หรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็น ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ร่วมดำเนินการคัดลอกหรือ ลอกเลียนผลงานของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือรับจัดทำผลงานทางวิชาการไม่ว่าจะ มีค่าตอบแทนหรือไม่ เพื่อให้ผู้อื่นนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการ ตามวรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๔๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็น กรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงาน คล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา ๔๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตน เป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติการอื่นที่เกี่ยวข้อง กับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การดำเนินการใดๆ อันมีลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียง ในการเลือกตั้งสมาชิกสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือ การเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการ ในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิด วินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๔๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียง ของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษ สำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือกระทำการ อื่นใดอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เสพยาเสพติดหรือสนับสนุน ให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชญากรรมหรือกระทำการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา ๔๕ ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำ ผิดวินัย

การเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ให้กระทำโดยการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ หรือการอื่นใดในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปในทางที่มีวินัย

การป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำความผิดวินัยให้กระทำโดยการเอาใจใส่ สังเกตการณ์ และขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำความผิดวินัย ในเรื่องอันอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีได้

เมื่อปรากฏกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยมีพยานหลักฐานในเบื้องต้นอยู่แล้วให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยทันที

เมื่อมีการกล่าวหาโดยปรากฏตัวผู้กล่าวหาหรือกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยโดยยังไม่มีพยานหลักฐาน ให้ผู้บังคับบัญชารับดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยจึงจะยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยก็ให้ดำเนินการทางวินัยทันที

การดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้ดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๗

ผู้บังคับบัญชาผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖ และตามหมวด ๗ หรือมีพฤติกรรมปกป้อง ช่วยเหลือเพื่อบังคับบัญชาถูกลงโทษทางวินัย หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวโดยไม่สุจริต ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

รวมกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานบุคคล
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หน้า ๖๑

มาตรา ๔๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืน
ข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็น
ผู้กระทำความผิดวินัย จักต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่
บัญญัติไว้ในหมวด ๗

โทษทางวินัยมี ๕ สถาน คือ

- (๑) ภาคทัณฑ์
- (๒) ตัดเงินเดือน
- (๓) ลดขั้นเงินเดือน
- (๔) ปลดออก
- (๕) ไล่ออก

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออก ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ
เสมือนว่าเป็นผู้ลาออกจากราชการ

มาตรา ๔๗ การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ทำ
เป็นคำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามระเบียบของ ก.ค.ศ.
ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและมีให้เป็นไปโดยพยานา
โดยยอคติหรือโดยโทสะจริต หรือลงโทษผู้ที่ไม่มีความผิด ในคำสั่งลงโทษให้
แสดงว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยในกรณีใด ตามมาตราใด และมีเหตุผลอย่างใด
ในการกำหนดสถานโทษเช่นนั้น

หมวด ๗

การดำเนินการทางวินัย

มาตรา ๕๔ การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อดำเนินการสอบสวนให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยมีข้อกล่าวหา และในการสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

การสอบสวนกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และต้องมีกรณีอันมีมูลว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น เว้นแต่กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยร่วมกัน และในจำนวนผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าว ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ของผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งผู้ใดเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีลำดับชั้นสูงกว่าผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ของผู้ถูกกล่าวหารายอื่น ก็ให้ผู้บังคับบัญชาในลำดับชั้นสูงกว่าดังกล่าวเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาทั้งหมด

ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างหน่วยงานการศึกษาหรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา กระทำผิดวินัยร่วมกัน ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ของผู้ถูกกล่าวหาแต่ละรายประสานการดำเนินการร่วมกันในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ในกรณีที่มีปัญหาหรือความเห็นขัดแย้งในการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสาม ถ้าในระหว่างผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด ถ้าในระหว่างผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ต่างเขตพื้นที่การศึกษา ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด ในกรณีต่างส่วนราชการ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด รวมทั้งในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์ของทางราชการ หรือจะทำให้การสอบสวนนั้นเสร็จไปโดยเร็วและยุติธรรมก็ให้ผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดดังกล่าวมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนชั้นสอบสวนแทนได้

นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัด มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคสองได้

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

ในกรณีความผิดที่ปรากฏขัดแย้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่สอบสวนก็ได้

มาตรา ๙๙ เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๙๘ แล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่อง ถ้าฟังได้ว่ากระทำความผิดวินัยให้ดำเนินการตามมาตรา ๑๐๐ และในกรณีที่กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงต้องลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนผ่อนโทษ ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก

มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือนหรือลดขั้น

เงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษตัดเงินเดือน

ในกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษจะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

การสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่ง ผู้บังคับบัญชาใดจะมีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในสถานใด ได้เพียงใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน แล้วแต่กรณี เห็นว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) สำหรับตำแหน่งอธิการบดี ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ ตำแหน่งศาสตราจารย์ และผู้ดำรงตำแหน่งใดหรือตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะใด ซึ่งกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกันกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว หรือเป็นการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามวรรคหก หรือที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๔๔ วรรคห้า ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

(๒) สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษานอกจาก (๑) ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาของผู้ถูกกล่าวหาพิจารณา

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสี่ ถ้าเป็นกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่างหน่วยงานการศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากระทำผิดวินัยร่วมกัน และถ้าผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือ อ.ก.ค.ศ.

เขตพื้นที่การศึกษาของผู้ถูกกล่าวหาแต่ละรายที่สังกัดแล้วแต่กรณี มีความเห็นขัดแย้งกัน ถ้าเป็นความเห็นขัดแย้งระหว่างผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน ให้นำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา ถ้าเป็นความเห็นขัดแย้งระหว่างผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือ อ.ก.ค.ศ. ต่างเขตพื้นที่การศึกษา ให้นำเสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ หรือผู้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งหรือปฏิบัติไปตามมตินั้น

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง ให้ผู้บังคับบัญชาของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ระดับเหนือขึ้นไป มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง หรือมาตรานี้ได้

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงในเรื่องที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตราดังกล่าวได้สอบสวนไว้แล้ว คณะกรรมการสอบสวนจะนำสำนวนการสอบสวนตามมาตราดังกล่าวมาใช้เป็นสำนวนการสอบสวนและทำความเข้าใจเสนอผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยถือว่าได้มีการสอบสวนตามหมวดนี้แล้วก็ได้ แต่ทั้งนี้ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

มาตรา ๑๐๑ ให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา และให้มีอำนาจเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเพียงเท่าที่เกี่ยวกับอำนาจและหน้าที่ของ
กรรมการสอบสวน และโดยเฉพาะให้มีอำนาจ ดังต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เรียกให้กระทรวง ทบวง กรม หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงาน
อื่นของรัฐ หรือห้างหุ้นส่วนบริษัท ชี้แจงข้อเท็จจริง ส่งเอกสารและหลักฐานที่
เกี่ยวข้อง ส่งผู้แทนหรือบุคคลในสังกัดมาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำเกี่ยวกับเรื่องที่
สอบสวน

(๒) เรียกผู้ถูกกล่าวหาหรือบุคคลใดๆ มาชี้แจง หรือให้ถ้อยคำ หรือ
ให้ส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่สอบสวน

มาตรา ๑๐๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีกรณีถูก
กล่าวหาว่ากระทำหรือละเว้นกระทำการใดที่พึงเห็นได้ว่าเป็นความผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรง และเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือต่อ
ผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทาง
ราชการ หรือเป็นการกล่าวหาเป็นหนังสือโดยผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมี
กรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่ความผิด
ที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ แม้ภายหลัง
ผู้นั้นจะออกจากราชการไปแล้ว เว้นแต่ออกจากราชการเพราะตาย ผู้มีอำนาจ
ตามมาตรา ๕๓ มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา ๔๕
และดำเนินการทางวินัยตามที่บัญญัติในหมวดนี้ต่อไปได้ เสมือนว่าผู้นั้น
ยังมิได้ออกจากราชการ เว้นแต่ผลการสอบสวนหรือพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้น
กระทำผิดวินัยที่จะต้องลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน
ให้สั่งงดโทษ

มาตรา ๑๐๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีกรณี ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือ ถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้ กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง วรรคสี่ หรือวรรคห้า แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจาก ราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณาได้ แต่ถ้าภายหลังปรากฏ ผลการสอบสวนพิจารณาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิดหรือกระทำความผิดไม่ถึงกับจะถูกลงโทษ ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ และไม่มีการณีที่จะต้องออกจากราชการด้วย เหตุอื่น ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งและ วิทยฐานะเดิม หรือตำแหน่งเดียวกับที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติตรงตามคุณสมบัติเฉพาะ สำหรับตำแหน่งและวิทยฐานะนั้น ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๑๐๐ วรรคหก มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

เมื่อได้มีการสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดพัก ราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตามวรรคหนึ่งแล้ว ภายหลังปรากฏว่า ผู้นั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงในกรณีอื่นอีก ผู้มี อำนาจตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง วรรคสี่ หรือวรรคห้า หรือมาตรา ๑๑๕ แล้วแต่กรณี มีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาตามมาตรา ๔๕ และ แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง ตลอดจนดำเนินการ ทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้

ในกรณีที่สั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนกลับเข้ารับราชการ หรือสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนออกจากราชการด้วยเหตุอื่นที่มีใช่ เป็นการลงโทษเพราะกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้ผู้นั้นมีสถานภาพเป็น

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตลอดระยะเวลาระหว่างที่ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน เสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

เงินเดือน เงินอื่นที่จ่ายเป็นรายเดือน และเงินช่วยเหลืออย่างอื่น และการจ่ายเงินดังกล่าวของผู้ถูกสั่งพักราชการและผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ให้เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการนั้น สำหรับผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ถ้าไม่มีกฎหมายหรือระเบียบดังกล่าว ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการ

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

มาตรา ๑๐๔ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยหรือดำเนินการสอบสวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด หรือสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการไปแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

“(๑) การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของผู้บังคับบัญชา ตั้งแต่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี และเมื่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานแล้วเห็นว่าการยุติเรื่อง การงดโทษ หรือการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้มีอำนาจสั่งงดโทษ ลดสถานโทษ เพิ่มสถานโทษ เปลี่ยนแปลงและแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างใดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา

ให้ได้ความจริงและความยุติธรรมได้ตามควรแก่กรณี และหากเห็นว่ากรณีเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ก็ให้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้หรือหากเห็นว่าเป็นกรณีที่ไม้อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตน ก็ให้แจ้งหรือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป เมื่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้พิจารณาตามอำนาจหน้าที่แล้วให้เสนอหรือรายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาได้พิจารณาแล้วให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการพิจารณา แต่ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการซึ่งได้รับรายงานมีความเห็นขัดแย้งกับมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณาต่อไป

(๒) การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของผู้บังคับบัญชาตั้งแต่หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมาเมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแล้วแต่กรณี และเมื่อหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และ ก.ค.ศ. พิจารณาตามลำดับ”^(๑๖)

สำหรับการดำเนินการทางวินัยของผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป และมิใช่เป็นการดำเนินการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ในการดำเนินการตามมาตรานี้ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณา และมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ หรือ

^(๑๖) ความเดิม (๑) และ (๒) ของมาตรา ๑๐๔ ถูกยกเลิกและใช้ความที่พิมพ์ไว้แทน โดยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี
สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น

การรายงานตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. กำหนด

มาตรา ๑๐๕ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัย หรือสั่งให้
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการในเรื่องใดไปแล้ว ถ้า
ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นเป็นการสมควรให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อ
ประโยชน์แห่งความเป็นธรรม หรือเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลให้
หน่วยงานการศึกษาปฏิบัติตามหมวด ๖ และหมวดนี้โดยถูกต้องและเหมาะสม
ตามความเป็นธรรม ก็ให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมใน
เรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเอง หรือให้ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ หรือ
คณะกรรมการสอบสวนสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมแทน หรือกำหนด
ประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวน
ที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งไว้เดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. ตั้ง อ.ก.ค.ศ. วิสามัญเพื่อทำหน้าที่พิจารณาเรื่องการ
ดำเนินการทางวินัยหรือการออกจากราชการแทน ก.ค.ศ. ให้ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญนั้น
มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม โดยจะสอบสวนเอง หรือแต่งตั้ง
คณะกรรมการสอบสวนไปสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมแทน และมีอำนาจ
กำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปให้ เพื่อให้คณะกรรมการ
สอบสวนที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งไว้เดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ในการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม ถ้า ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญพิจารณาเห็นสมควรส่งประเด็นหรือข้อสำคัญใดที่ต้องการทราบไปสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่หรือเขตพื้นที่การศึกษา ก็ให้ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญ แล้วแต่กรณี มีอำนาจกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญนั้นส่งไปเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานั้นทำการสอบสวนแทนได้

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม หรือส่งประเด็นหรือข้อสำคัญไปเพื่อให้คณะกรรมการสอบสวนหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานการศึกษาดำเนินการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสาม ในเรื่องเกี่ยวกับกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาตามมาตรา ๕๘ วรรคหกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในการดำเนินการตามมาตรานี้ให้นำมาตรา ๑๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๐๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งโอนมาจากพนักงานส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการอื่นตามมาตรา ๕๘ ผู้ใดมีกรณีกระทำผิดวินัยอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นดำเนินการทางวินัยตามหมวดนี้โดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการสืบสวนหรือ

สอบสวนของทางผู้บังคับบัญชาเดิมก่อนวันโอน ก็ให้สืบสวนสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วส่งเรื่องไปให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้น พิจารณาดำเนินการต่อไปตามหมวดนี้โดยอนุโลม และในกรณีที่จะต้องสั่งลงโทษทางวินัยให้ปรับบทความผิดและลงโทษตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการนั้นโดยอนุโลม

หมวด ๘

การออกจากราชการ

มาตรา ๑๐๗ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (๓) ลาออกจากราชการและได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือการลาออกมี

ผลตามมาตรา ๑๐๘

(๔) ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า มาตรา ๑๐๓ มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ หรือมาตรา ๑๑๕

(๕) ถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก

(๖) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เว้นแต่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามมาตรา ๑๐๔

วันออกจากราชการตาม (๕) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. วางไว้

การต่อเวลาราชการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องออกจากราชการตาม (๒) รับราชการต่อไป จะกระทำมิได้

มาตรา ๑๐๘ นอกจากกรณีตามวรรคสี่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ พิจารณาเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ จะยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกินเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันขอลาออกก็ได้ แต่ต้องแจ้งการยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบ และเมื่อครบกำหนดเวลาที่ยับยั้งแล้ว ให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ถัดจากวันครบกำหนดเวลาที่ยับยั้ง

ถ้าผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ไม่ได้อนุญาตให้ลาออกตามวรรคหนึ่งและไม่ได้ยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกตามวรรคสอง ให้การลาออกนั้นมีผลตั้งแต่วันขอลาออก

ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเพื่อสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่น

ที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชา และให้การลาออกมีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการลาออก การพิจารณาอนุญาตให้ลาออก และการยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกจากราชการตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. กำหนด

มาตรา ๑๐๙ ภายใต้บังคับตามมาตรา ๑๑๙ เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และไม่มีกรณีเป็นผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าภายในสามสิบวันนับแต่วันที่หน่วยงานการศึกษาของผู้ถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพปฏิบัติงานอยู่ได้รับหนังสือแจ้งการเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพมีตำแหน่งว่างหรือตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ และผู้บังคับบัญชาหน่วยงานศึกษานั้นพิจารณาเห็นว่า ผู้นั้นมีความเหมาะสมที่จะบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว และไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๒ ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้บริหารหน่วยงานการศึกษานั้น ส่งเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาอนุมัติ และให้นำมาตรา ๕๗ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่หน่วยงานการศึกษาตามวรรคหนึ่งไม่มีตำแหน่งว่างหรือตำแหน่งที่สามารถย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ และผู้บังคับบัญชา

หน่วยงานการศึกษาตามวรรคหนึ่งพิจารณาเห็นว่า ผู้นั้นมีความเหมาะสมที่จะได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพในหน่วยงานการศึกษาอื่น ถ้าภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่วนราชการหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับเรื่องจากหน่วยงานการศึกษาตามวรรคหนึ่ง มีหน่วยงานการศึกษาอื่นที่มีตำแหน่งว่าง หรือตำแหน่งที่สามารถย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาเห็นว่าผู้นั้นมีความเหมาะสมที่จะได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวให้นำมาตรา ๕๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ถ้าหน่วยงานการศึกษาใดไม่มีตำแหน่งว่างหรือตำแหน่งที่สามารถย้ายไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้ หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีไม่อนุมัติให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลันทั้งนี้ ตามระเบียบว่าด้วยการออกจากราชการตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

มาตรา ๑๑๐ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ มีอำนาจสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้ในกรณีที่กฎหมายดังกล่าวบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมียสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ แต่ในการสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุรับราชการนานจะต้องมีกรณีตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ด้วย และการสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

นอกจากทำได้ในกรณีที่บัญญัติไว้ในมาตราอื่นตามพระราชบัญญัตินี้และกรณีที่ถูกกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการบัญญัติให้ผู้ถูกสั่งให้ออกมิลิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนแล้ว ให้ทำได้ในกรณีต่อไปนี้ด้วย คือ

(๑) เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนได้โดยสม่ำเสมอ ถ้าผู้มีอำนาจดังกล่าวเห็นสมควรให้ออกจากราชการแล้ว ให้สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการได้

(๒) เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดสมัครไปปฏิบัติงานใดๆ ตามความประสงค์ของทางราชการ ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(๓) เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๐ (๑) (๔) (๕) (๗) (๘) หรือ (๙) ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(๔) เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๐ (๓) และผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เห็นว่ากรณีมีมูลก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า และนำมาตรา ๑๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติว่าผู้นั้นเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไปตามมาตรา ๓๐ (๓) ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

(๕) เมื่อทางราชการเลิกหรือยุบตำแหน่งใด ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓

สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ดำรงตำแหน่งนั้นออกจากราชการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(๖) เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไม่สามารถปฏิบัติราชการให้มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลในระดับอันเป็นที่พอใจของทางราชการได้ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

มาตรา ๑๑๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการ และผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ เห็นว่ากรณีมีมูล ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๔๘ วรรคสอง วรรคห้า และวรรคเจ็ด มาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ และมาตรา ๑๐๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้น
ทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๕๔ ในเรื่องที่จะต้องสอบสวน
ตามวรรคหนึ่ง และคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๔ ได้สอบสวนไว้แล้ว
ผู้มีอำนาจตามวรรคหนึ่งจะใช้อำนาจการสอบสวนนั้นพิจารณาดำเนินการโดย
ไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๑๑๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดมีกรณี
ถูกตั้งกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง และกรรมการสอบสวน
หรือผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๔ วรรคสอง วรรคสี่ หรือวรรคห้า หรือมาตรา ๑๐๔ (๑)
แล้วแต่กรณี เห็นว่ากรณีมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้นั้นได้กระทำความผิดวินัย
อย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะสั่งให้ลงโทษวินัย
อย่างร้ายแรง ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ส่งเรื่องให้
ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา แล้วแต่กรณี พิจารณาให้ออกจากราชการ
ทั้งนี้ให้นำมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา มีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการเพราะมีมลทินหรือ
มีหมองในกรณีที่ถูกลสอบสวน ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ผู้นั้น
ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วย
บำเหน็จบำนาญข้าราชการ

มาตรา ๑๑๓ เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดต้อง
รับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาลหรือต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด

ให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการก็ได้

มาตรา ๑๑๔ เมื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ

ผู้ใดถูกสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคหนึ่ง และต่อมาปรากฏว่าผู้นั้นมีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการตามมาตราอื่นอยู่ก่อนไปรับราชการทหาร ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ มีอำนาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งให้ออกจากราชการตามวรรคหนึ่ง เป็นให้ออกจากราชการตามมาตราอื่นนั้นได้

มาตรา ๑๑๕ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามหมวดนี้ หรือตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า ให้ผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งเหนือขึ้นไปของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าว มีอำนาจดำเนินการตามหมวดนี้ หรือตามมาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า แล้วแต่กรณีได้

มาตรา ๑๑๖ ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๔ (๑) หรือ (๒) แล้ว เห็นสมควร

ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ ก็ให้หัวหน้าส่วนราชการ หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ แต่ถ้าเป็นกรณีที่ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตราดังกล่าว หรือมาตรา ๕๔ วรรคสอง กรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรงไว้แล้ว ให้ส่งเรื่องให้อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณีพิจารณา

ในกรณีที่จะต้องสั่งให้ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการกลับเข้ารับราชการให้นำมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการหรือดำเนินการตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ ให้รายงานไปยัง ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตามระเบียบว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

มาตรา ๑๑๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยหรือสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการในเรื่องใดไปแล้ว ถ้า ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความเป็นธรรม หรือเพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลให้หน่วยงานการศึกษาปฏิบัติการตามหมวดนี้ หรือตามมาตรา ๕๔ หรือตามมาตรา ๕๖ วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือวรรคห้า โดยถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ก็ให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจสอบสวนใหม่ หรือสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็นและให้นำมาตรา ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. วิสามัญแต่งตั้งคณะกรรมการให้
สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม หรือส่งประเด็นหรือข้อสำคัญไปเพื่อให้
คณะกรรมการสอบสวนที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งไว้เดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติม
หรือเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่
การศึกษา หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษาทำการสอบสวนแทนในเรื่องเกี่ยวกับกรณี
ตามมาตรา ๑๑๐ (๕) และมาตรา ๑๑๑ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับ
การสอบสวนตามมาตรา ๔๘ วรรคหก มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๘ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งโอนมาจาก
พนักงานส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น
หรือข้าราชการตามมาตรา ๕๘ ผู้ใดมีกรณีที่เหมาะสมให้ออกจากงานหรือออกจาก
ราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมาย
เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการนั้นอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุ
ให้ผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีอำนาจ
พิจารณาดำเนินการตามหมวดนี้ หรือตามมาตรา ๔๕ ได้ โดยอนุโลม แต่ถ้า
เป็นเรื่องที่อยู่ในระหว่างการสืบสวนหรือสอบสวนของทางผู้บังคับบัญชาเดิม
ก่อนวันโอนก็ให้สืบสวนหรือสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชา
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นพิจารณาดำเนินการต่อไป
ตามหมวดนี้หรือมาตรา ๔๕ แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม และในกรณีที่จะต้องสั่ง
ให้ออกจากราชการ ให้ปรับบทกรณีให้ออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วย
ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล
ของข้าราชการนั้นโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑๙ ภายใต้บังคับหมวด ๗ และ หมวด ๙ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาอาจถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ได้

มาตรา ๑๒๐ การออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในตำแหน่งซึ่งมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้ง ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ เว้นแต่การออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๗ (๑)

หมวด ๙

การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

มาตรา ๑๒๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

มาตรา ๑๒๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกสั่งลงโทษปลดออก ไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ แล้วแต่กรณี ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง และให้ ก.ค.ศ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

มาตรา ๑๒๓ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

“ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง มีมติไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม ให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ.

มติของ ก.ค.ศ. ตามวรรคสอง ให้เป็นที่สุด^(๑๓)

มาตรา ๑๒๔ หลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องที่เกี่ยวกับการอุทธรณ์และพิจารณาอุทธรณ์ และการร้องทุกข์และพิจารณาร้องทุกข์ ตามมาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๒ และมาตรา ๑๒๓ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

ในการพิจารณาอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น

ในกรณีที่สั่งให้ผู้อุทธรณ์หรือผู้ร้องทุกข์กลับเข้ารับราชการให้นำมาตรา ๑๐๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒๕ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้วินิจฉัยอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๑ หรือมาตรา ๑๒๒ แล้ว ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือกรณีที่มีได้บัญญัติให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์ตามหมวดนี้ ผู้นั้นย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายในกำหนด

^(๑๓) ความในวรรคสอง และวรรคสาม ของมาตรา ๑๒๓ ได้เพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

เมื่อศาลปกครองมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการแก้ไขคำสั่งไปตามนั้น

มาตรา ๑๒๖ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งโอนมาจากพนักงานส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการตามมาตรา ๕๘ ผู้ใดถูกสั่งลงโทษทางวินัยอยู่ก่อนวันโอนมาบรรจุและผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หรือกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการที่โอนมา แต่ยังมีได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายดังกล่าวก็ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ตามหมวดนี้ได้ แต่ถ้าผู้นั้นได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการที่โอนมาไว้แล้ว และในวันที่ผู้นั้นได้โอนมาบรรจุเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ยังไม่แล้วเสร็จ ก็ให้ส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๒๑ เป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์

กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยการสอบสวนพิจารณา

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๕๘ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ เพื่อให้ได้ความจริงและความยุติธรรม การสอบสวนพิจารณาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยตามมาตรา ๕๘ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้

หมวด ๑

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะกระทำได้อีกเมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำผิดวินัยหรือได้มีการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา ๕๕ วรรคห้าแล้ว และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าเป็นกรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

ข้อ ๓ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้ระบุด้วยว่าเป็นคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง และให้แต่งตั้งจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนจำนวนอย่างน้อยสามคน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการสอบสวนอย่างน้อยอีกสองคน โดยให้กรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นเลขานุการ ในกรณีจำเป็นจะให้มีผู้ช่วยเลขานุการซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนด้วยก็ได้

ในกรณีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา สำหรับตำแหน่งที่มีวิทยฐานะ ประธานกรรมการต้องดำรงตำแหน่งและมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าหรือเทียบได้ไม่ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา โดยกรรมการสอบสวนจะต้องมีผู้ดำรงตำแหน่งนิติกร หรือผู้ได้รับปริญญาทางกฎหมาย หรือผู้ได้รับการฝึกอบรมตามหลักสูตรการดำเนินการทางวินัยตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดหรือรับรอง หรือผู้มีประสบการณ์ด้านการดำเนินการทางวินัยอย่างน้อยหนึ่งคน และเมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว แม้ภายหลังประธานกรรมการจะดำรงตำแหน่งหรือตำแหน่งที่มีวิทยฐานะต่ำกว่าหรือเทียบได้ต่ำกว่าผู้ถูกกล่าวหา ก็ไม่กระทบถึงการที่ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการ

ข้อ ๔ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนต้องระบุชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยฐานะของผู้ถูกกล่าวหา เรื่องที่กล่าวหา ชื่อ ตำแหน่ง หรือตำแหน่งและวิทยฐานะของผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสอบสวนและผู้ช่วยเลขานุการ โดยมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๑ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ข้อ ๕ เมื่อมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบเป็นหนังสือภายในสามวันทำการนับแต่วันที่มิคำสั่ง โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน ในการนี้ให้มอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมรับทราบคำสั่งหรือไม่อาจแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบได้ ให้ส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหาซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งสำเนาคำสั่งดังกล่าว ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว และให้ส่งหลักฐานการแจ้งคำสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนรวมไว้ในสำนวน

(๒) ส่งสำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้คณะกรรมการสอบสวนทราบ ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่มิคำสั่ง สำหรับประธานกรรมการให้ส่งพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหา และให้ประธานกรรมการลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๖ ภายใบบังคับข้อ ๓ เมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนแล้ว ถ้าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเหตุอันสมควรหรือจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยน เพิ่ม หรือลดจำนวนผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน ให้ดำเนินการได้โดยแสดงเหตุแห่งการสั่งนั้นไว้ด้วย และให้นำข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การเปลี่ยนแปลงผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนตามวรรคหนึ่ง ไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

หมวด ๒

สิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาและพยาน

ข้อ ๑ ในระหว่างการสอบสวน จะนำเหตุแห่งการถูกสอบสวนมาเป็นข้ออ้างในการดำเนินการใดให้กระทบต่อสิทธิของผู้ถูกสอบสวนไม่ได้ เว้นแต่กรณีถูกสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๘ ผู้ถูกกล่าวหาสิทธิคัดค้านผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวน ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในขณะที่กระทำการในเรื่องที่กล่าวหา
- (๒) มีประโยชน์ได้เสียในเรื่องที่สอบสวน
- (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับผู้ถูกกล่าวหา
- (๔) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่หมั้น คู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน พี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา ลูกพี่ลูกน้องนับได้เพียงภายในสามชั้นหรือเป็นญาติเกี่ยวพันทางแต่งงานนับได้เพียงสองชั้นของผู้กล่าวหา

(๕) เป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของผู้กล่าวหา

(๖) มีเหตุอื่นซึ่งน่าเชื่ออย่างยิ่งว่าจะทำให้การสอบสวนเสียความเป็นธรรมหรือไม่เป็นกลาง

การคัดค้านให้กระทำภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือนับแต่วันที่ทราบสาเหตุแห่งการคัดค้าน โดยทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือคัดค้านด้วยว่าจะทำให้การสอบสวนไม่ได้ความจริงและความยุติธรรมอย่างไรยื่นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือส่งทางไปรษณีย์ตอบรับก็ได้ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนส่งสำเนาหนังสือคัดค้านและแจ้งวันที่ได้รับหนังสือคัดค้านให้ประธานกรรมการทราบและรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ถูกคัดค้านทราบ ในการนี้ ให้หยุดการสอบสวนไว้ก่อน

ในการพิจารณาเรื่องการคัดค้าน ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม และให้สั่งการภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน พร้อมทั้ง

แสดงเหตุผลในการพิจารณาสั่งการด้วย เมื่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินิจฉัยสั่งการอย่างใดแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและส่งเรื่องให้ประธานกรรมการรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่เห็นว่าการคัดค้านมีเหตุผลรับฟังได้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งให้ผู้ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน และสั่งแต่งตั้งกรรมการสอบสวนขึ้นใหม่แทน ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๓ และข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้ ให้สั่งยกการคัดค้านนั้น การสั่งยกการคัดค้านให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่พิจารณาสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในสิบห้าวันทำการตามวรรคสาม ให้ถือว่ากรรมการสอบสวนที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวน และให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อดำเนินการตามข้อ ๖ ต่อไป

การพ้นจากการเป็นกรรมการสอบสวนไม่กระทบถึงการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ข้อ ๘ ผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิคัดค้านผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง

การคัดค้านตามวรรคหนึ่งให้กระทำได้ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันรับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ในการพิจารณาเรื่องการคัดค้าน ให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนมีอำนาจตรวจสอบข้อเท็จจริงได้ตามความเหมาะสม และให้สั่งการภายในสิบห้าวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือคัดค้าน พร้อมทั้งแสดงเหตุผลในการพิจารณาสั่งการด้วย เมื่อผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินิจฉัยสั่งการอย่างใดแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและส่งเรื่องให้ประธานกรรมการรวมไว้ในสำนวนการสอบสวน

ในกรณีที่เห็นว่าการคัดค้านมีเหตุผลรับฟังได้ ให้สั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ รวมทั้งการพิจารณาสั่งการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้ว และให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาหรือสั่งการแทน ถ้าเห็นว่าการคัดค้านไม่มีเหตุผลพอที่จะรับฟังได้ ให้สั่งยกการคัดค้านนั้น ทั้งนี้ การสั่งยกการคัดค้านให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่ผู้พิจารณาการคัดค้านไม่พิจารณาสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดภายในสิบห้าวันทำการตามวรรคสาม ให้ถือว่าผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนที่ถูกคัดค้านพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณา

สำนวนการสอบสวนตามข้อ ๔๐ และข้อ ๔๑ รวมทั้งการพิจารณาสั่งการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้ว และให้ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้นของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาดังกล่าว เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาหรือสั่งการแทน

การพ้นจากการเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาสำนวนการสอบสวนหรือสั่งการตามผลการสอบสวนที่เสร็จสิ้นแล้วตามวรรคสี่และวรรคห้า ไม่กระทบถึงการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือการสอบสวนที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

ข้อ ๑๐ ในการสอบสวน คณะกรรมการสอบสวนต้องให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอ และมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน เว้นแต่จะมีผลทำให้ระยะเวลาที่กฎหมายหรือกฎ ก.ค.ศ. นี้กำหนดต้องล่าช้าออกไป หรือปรากฏโดยสภาพเห็นได้ชัดว่าการให้โอกาสดังกล่าวไม่อาจกระทำได้ รวมทั้งมีสิทธิขอตรวจดูเอกสารที่จำเป็นต้องรู้เพื่อการโต้แย้งหรือชี้แจงหรือป้องกันสิทธิของตนได้

การอ้างพยานหลักฐานแก้ข้อกล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหาจะนำพยานหลักฐานมาเองหรือจะอ้างพยานหลักฐานแล้วขอให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานหลักฐานนั้นมาก็ได้

ข้อ ๑๑ ในการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธินำพยานหลักฐานหรือที่ปรึกษาของตนเข้าร่วมฟังการสอบสวนก็ได้ แต่จะให้ถ้อยคำหรือตอบคำถามแทนผู้ถูกกล่าวหา หรือเสนอความเห็นใดแก่คณะกรรมการสอบสวนไม่ได้

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเรียกบุคคลใดมาเป็นพยาน ให้บุคคลนั้นมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำตามวัน เวลา และสถานที่ที่คณะกรรมการสอบสวนกำหนด

ข้อ ๑๓ ในการสอบสวน ถ้ามีการอ้างเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นพยาน ให้ถือเป็นหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นที่จะต้องอำนวยความสะดวก ให้ความคุ้มครองพยานจากการถูกกลั่นแกล้งหรือการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของพยานนั้น และประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเป็นพยานแก้ต่างในกรณีที่ถูกฟ้องร้องในคดีแพ่งหรือคดีอาญา

เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนในฐานะพยาน ให้ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ในกรณีที่พยานมิใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนอำนวยความสะดวกและให้ความคุ้มครองแก่พยานผู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อทางราชการอย่างเหมาะสมตามควรแก่กรณี

หมวด ๓

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสอบสวน

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่สอบสวนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ เพื่อแสวงหาความจริงในเรื่องที่กล่าวหา โดยให้เริ่มการสอบสวนและดำเนินการพิจารณาอย่างรวดเร็วและเป็นธรรม ทั้งนี้ ในการพิจารณาใช้ดุลพินิจจะต้องกระทำอย่างอิสระและเป็นกลาง โดยปราศจากอคติอย่างใด ๆ ต่อผู้ถูกกล่าวหา

ให้คณะกรรมการสอบสวนรวบรวมประวัติและความประพฤติของผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ถูกกล่าวหาเท่าที่จำเป็น รวมทั้งข้อเท็จจริงที่ได้จากการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เพื่อประกอบการพิจารณา

ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดทำบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนไว้ทุกครั้ง

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่รวบรวมพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็น เพื่อที่จะพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา ในการนี้ ให้รวมถึงการดำเนินการดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การแสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง

(๒) รับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของผู้ถูกกล่าวหา พยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญ เว้นแต่กรณีที่เห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็น ฟุ่มเฟือย หรือเพื่อประวิงเวลา

(๓) ขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากคู่กรณี พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ ทั้งที่เป็นคุณและเป็นโทษแก่ผู้ถูกกล่าวหา

(๔) ขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๕) ออกไปตรวจสอบสถานที่

ข้อ ๑๖ เมื่อประธานกรรมการได้รับเรื่องตามข้อ ๕ (๒) แล้ว ให้ประธานกรรมการดำเนินการประชุมคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาวางแผนทางการสอบสวนต่อไป

ข้อ ๑๗ การประชุมคณะกรรมการสอบสวนต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่การประชุมตามข้อ ๒๔ และข้อ ๓๘ ต้องมีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่น้อยกว่าสามคนและไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมด

การประชุมคณะกรรมการสอบสวนต้องมีประธานกรรมการอยู่ร่วมประชุมด้วย แต่ในกรณีจำเป็นที่ประธานกรรมการไม่สามารถเข้าประชุมได้ ให้กรรมการสอบสวนที่มาประชุมเลือกกรรมการสอบสวนคนหนึ่งทำหน้าที่แทน

การนัดประชุมคณะกรรมการสอบสวนต้องทำเป็นหนังสือและแจ้งให้กรรมการสอบสวนทุกคนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวันทำการ เว้นแต่กรรมการสอบสวนนั้นจะได้ทราบการนัดในที่ประชุมแล้ว หรือมีเหตุจำเป็นเร่งด่วนซึ่งประธานกรรมการจะนัดประชุมเป็นอย่างอื่นได้

การลงมติของที่ประชุมคณะกรรมการสอบสวนให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุมต้องมีรายงานการประชุมเป็นหนังสือ ถ้ามีความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นแย้งพร้อมทั้งเหตุผลไว้ในรายงานการประชุม

ข้อ ๑๘ คณะกรรมการสอบสวนมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบก่อนสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหา

ในกรณีที่คำขอหรือคำชี้แจงมีข้อบกพร่องหรือมีข้อความที่อ่านไม่เข้าใจหรือผิดพลาด อันเห็นได้ชัดว่าเกิดจากความไม่รู้ หรือความเลินเล่อของผู้กล่าวหา ผู้ถูกกล่าวหา หรือพยาน แล้วแต่กรณี ให้คณะกรรมการสอบสวนแนะนำให้ผู้กล่าวหาแก้ไขเพิ่มเติมให้ผู้ถูกต้อง

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการสอบสวนเห็นว่าตนมีเหตุอันอาจถูกคัดค้านตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ให้ผู้นั้นรายงานต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อพิจารณาว่าจะให้ผู้นั้นเป็นกรรมการสอบสวนตามคำสั่งต่อไปอีกหรือไม่

หมวด ๔

วิธีการสอบสวน

ข้อ ๒๐ การสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จโดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการประชุมตามข้อ ๑๖ โดยแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาตามข้อ ๒๓ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

(๒) รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ดำเนินการตาม (๑) แล้วเสร็จ

(๓) แจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามข้อ ๒๔ ให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้อำนาจการตาม (๒) แล้วเสร็จ

(๔) รวบรวมพยานหลักฐานที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจการตาม (๓) แล้วเสร็จ

(๕) ประชุมพิจารณาผลและทำรายงานการสอบสวนเสนอต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อำนาจการตาม (๔) แล้วเสร็จ

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ได้ ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นครั้งละไม่เกินหกสิบวัน

การสอบสวนเรื่องใดที่คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในสองร้อยสี่สิบวัน ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อรายงานให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เพื่อมีมติให้เร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. กำหนด ตามเหตุผลและความจำเป็น

ข้อ ๒๑ การสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประธานกรรมการได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ทั้งนี้ให้นำขั้นตอนการสอบสวนตามข้อ ๒๐ (๑) (๒) (๓) (๔) และ (๕) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการรายงานเหตุที่ทำให้การสอบสวนไม่แล้วเสร็จต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อขอขยายระยะเวลาการสอบสวน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนสั่งขยายระยะเวลาดำเนินการได้ตามความจำเป็นแต่ไม่เกินสามสิบวัน และเร่งรัดการสอบสวนให้แล้วเสร็จต่อไป

ข้อ ๒๒ การนำเอกสารหรือวัตถุมาใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้กรรมการสอบสวนบันทึกไว้ด้วยว่าได้มาอย่างไร จากผู้ใด และเมื่อใด

เอกสารที่ใช้เป็นพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวนให้ใช้ต้นฉบับ แต่ถ้าไม่อาจนำต้นฉบับมาได้จะใช้สำเนาที่กรรมการสอบสวนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบรับรองว่าเป็นสำเนาถูกต้องก็ได้

ถ้าหาต้นฉบับเอกสารไม่ได้เพราะสูญหายหรือถูกทำลาย หรือโดยเหตุประการอื่น จะให้นำสำเนาหรือพยานบุคคลมาสืบก็ได้

เมื่อมีการอ้างพยานหลักฐานใดในการพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนอ่านหรือส่งต้นฉบับหรือพยานหลักฐานนั้นให้ผู้ถูกกล่าวหาตรวจดู ถ้าผู้ถูกกล่าวหาต้องการสำเนาให้คณะกรรมการสอบสวนส่งสำเนาให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่เห็นสมควร

คณะกรรมการสอบสวนอาจขอให้พยานผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นมาให้ความเห็นหรือทำความเข้าใจเป็นหนังสือประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๒๓ เมื่อได้พิจารณาเรื่องที่กล่าวหาและวางแผนทางการสอบสวนตามข้อ ๑๖ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหามาเพื่อแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหา ให้ทราบว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร ในการนี้ ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งสิทธิและหน้าที่ของผู้ถูกกล่าวหาตามข้อ ๑๘ ววรรคหนึ่ง และแจ้งด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาจะมีสิทธิที่จะได้รับแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และมีสิทธิที่จะให้ถ้อยคำหรือชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตลอดจนอ้างพยานหลักฐานหรือนำพยานหลักฐานมาสืบแก้ข้อกล่าวหาได้ตามข้อ ๒๔

การแจ้งและอธิบายข้อกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเฉพาะพฤติการณ์เท่าที่ปรากฏตามเรื่องที่กล่าวหาและตามพยานหลักฐาน โดยไม่ต้องแจ้งกรณีและมาตรการความผิด ทั้งนี้ ให้ทำเป็นบันทึกสองฉบับ ซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๒ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เพื่อบอกให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ และเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับโดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนถามผู้ถูกกล่าวหาว่า ได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ อย่างไร

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำรับสารภาพว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่ากรกระทำตามที่ถูกกล่าวหาดังกล่าวเป็นความผิดวินัยกรณีใด หากผู้ถูกกล่าวหายังคงยืนยันตนที่รับสารภาพ ให้บันทึกถ้อยคำรับสารภาพรวมทั้งเหตุผลในการรับสารภาพ และสาเหตุแห่งการกระทำไว้ด้วย ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวหาโดยละเอียด จะทำการสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แล้วดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้ให้ถ้อยคำรับสารภาพหรือรับสารภาพบางส่วน ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหาแล้วดำเนินการตามข้อ ๒๔ ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหา แต่ไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบข้อกล่าวหา หรือไม่มารับทราบข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนส่งบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๒ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ หรือสถานที่ติดต่อของผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งมีหนังสือสอบถามผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำการตามที่ถูกกล่าวหาหรือไม่ ในกรณีเช่นนี้ ให้ทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๒ เป็นสามฉบับเพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ และส่งให้ผู้ถูกกล่าวหาสองฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว หากไม่ได้รับแบบ สว. ๒ คืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาแล้ว และให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามวรรคห้าต่อไป

ข้อ ๒๔ เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ ๒๓ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณาว่ามีพยานหลักฐานใดสนับสนุนข้อกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำการใด เมื่อใด อย่างไร และถ้าเห็นว่ายังฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำการตามที่ถูกกล่าวหา ก็ให้มีความเห็นยุติเรื่อง แล้วดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ โดยอนุโลม

ถ้าเห็นว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด ก็ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ถูกกล่าวหา มาพบเพื่อแจ้งข้อกล่าวหา โดยระบุข้อกล่าวหาที่ปรากฏตามพยานหลักฐานว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ทราบ โดยระบุวัน เวลา สถานที่ และการกระทำที่มีลักษณะเป็นการสนับสนุนข้อกล่าวหา สำหรับพยานบุคคลจะระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้ โดยคำนึงถึงหลักการคุ้มครองพยาน ทั้งนี้ การแจ้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้แจ้งพยานหลักฐานฝ่ายกล่าวหาเท่าที่มีตามที่ปรากฏไว้ในสำนวนให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แม้พยานหลักฐานจะฟังได้เพียงว่าเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

การแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามวรรคสอง ให้ทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๓ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด โดยทำเป็นสองฉบับมอบให้ผู้ถูกกล่าวหาหนึ่งฉบับ และ

เก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบไว้เป็นหลักฐานด้วย

เมื่อได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนตามผู้ถูกกล่าวหาว่าจะยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือหรือไม่ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการสอบสวนให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงภายในเวลาอันสมควร แต่อย่างช้าไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับการทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำเพิ่มเติมรวมทั้งนำสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ประสงค์จะยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการเพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาโดยเร็ว

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้ว ให้ดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ต่อไป

ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบ หรือไม่มารับทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนส่งบันทึก ซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา ณ ที่อยู่ของผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการหรือสถานที่ติดต่อที่ผู้ถูกกล่าวหาแจ้งให้ทราบ พร้อมทั้งมีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง นัดมาให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา ในกรณีเช่นนี้ ให้ทำบันทึกซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๓ เป็นสามฉบับ เพื่อเก็บไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ และส่งให้ผู้ถูกกล่าวหาสองฉบับ โดยให้ผู้ถูกกล่าวหาเก็บไว้หนึ่งฉบับและให้ผู้ถูกกล่าวหาลงลายมือชื่อ และวัน เดือน ปีที่รับทราบส่งกลับคืนมารวมไว้ในสำนวนการสอบสวนหนึ่งฉบับ เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว หากไม่ได้รับแบบ สว. ๓ คืนหรือไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกกล่าวหา หรือผู้ถูกกล่าวหาไม่มาให้ถ้อยคำตามนัด ให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้ทราบข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาแล้ว และไม่ประสงค์ที่จะแก้ข้อกล่าวหา ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนต่อไปก็ได้ หรือถ้าเห็นเป็นการสมควรที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจะสอบสวนต่อไปตามควรแก่กรณีก็ได้ แล้วดำเนินการตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙ ต่อไป แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาขอให้ถ้อยคำ ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา หรือขอนำสืบแก้ข้อกล่าวหาก่อนที่คณะกรรมการสอบสวนจะเสนอสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๓๘ โดยมีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการสอบสวนให้โอกาสแก่ผู้ถูกกล่าวหาตามที่ผู้ถูกกล่าวหาร้องขอ

ข้อ ๒๕ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานตามข้อ ๒๔ เสร็จแล้ว ก่อนเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามข้อ ๓๘ ถ้าคณะกรรมการสอบสวน

เห็นว่า จำเป็นจะต้องรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็ให้ดำเนินการได้ ถ้าพยานหลักฐานที่ได้เพิ่มเติมมานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา ให้คณะกรรมการสอบสวนสรุปพยานหลักฐานดังกล่าวให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ และให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้เฉพาะพยานหลักฐานเพิ่มเติมที่สนับสนุนข้อกล่าวหานั้น ทั้งนี้ ให้นำข้อ ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๖ ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งได้ยื่นคำชี้แจงหรือให้ถ้อยคำแก้ข้อกล่าวหาไว้แล้ว มีสิทธิยื่นคำชี้แจงเพิ่มเติม หรือขอให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการสอบสวนก่อนการสอบสวนแล้วเสร็จ หากคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเหตุผลอันสมควรก็ให้รับไว้พิจารณาต่อไป

เมื่อการสอบสวนแล้วเสร็จและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือผู้บังคับบัญชาคนใหม่ตามข้อ ๓๗ ผู้ถูกกล่าวหาจะยื่นคำชี้แจงต่อบุคคลดังกล่าวก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้รับคำชี้แจงนั้นรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๒๗ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ต้องมีกรรมการสอบสวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสอบสวนทั้งหมดจึงจะสอบสวนได้

ข้อ ๒๘ ก่อนเริ่มสอบปากคำพยาน ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งให้พยานทราบว่ากรรมการสอบสวนมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา การให้ถ้อยคำอันเป็นเท็จต่อกรรมการสอบสวนอาจเป็นความผิดตามกฎหมาย

ในการสอบปากคำผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็ก ให้สอบสวนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีข้าราชการครูที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ และบุคคลที่เด็กร้องขอหรือไว้วางใจเข้าร่วมในการสอบปากคำนั้นด้วย หากผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กตั้งรังเกียจข้าราชการครูดังกล่าวข้างต้นให้เปลี่ยนตัวบุคคลนั้น

ในกรณีผู้เสียหายหรือพยานเป็นคนหูหนวกหรือเป็นใบ้ หรือทั้งหูหนวกและเป็นใบ้ หรือมีความพิการทางกาย หรือไม่เข้าใจภาษาไทยและจำเป็นต้องใช้ล่าม ให้คณะกรรมการสอบสวนจัดหาล่ามที่เป็นกลางและเชื่อถือได้ให้แก่บุคคลดังกล่าว

ข้อ ๒๙ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ห้ามมิให้กรรมการสอบสวนกระทำการหรือจัดให้กระทำการใด ๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา บู่เชิญ หลอกลวง หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการใด ๆ เพื่อจูงใจให้บุคคลนั้นให้ถ้อยคำอย่างใด ๆ หรือกระทำให้ท้อใจ หรือใช้กลอุบายอื่นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำหรือไม่ให้ถ้อยคำซึ่งอยากรู้ให้ด้วยความเต็มใจในเรื่องที่ถูกกล่าวหานั้น

ข้อ ๓๐ ในการสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ให้คณะกรรมการสอบสวนเรียกผู้ซึ่งจะถูกสอบปากคำเข้ามาในที่สอบสวนคราวละหนึ่งคน และห้ามมิให้บุคคลอื่นอยู่ในที่สอบสวน เว้นแต่ทนายความหรือที่ปรึกษาของผู้ถูกกล่าวหา หรือบุคคลตามข้อ ๒๘ วรรคสอง หรือวรรคสาม หรือบุคคลซึ่งคณะกรรมการสอบสวนอนุญาตให้อยู่ในที่สอบสวนเพื่อประโยชน์แห่งการสอบสวน

การสอบปากคำผู้ถูกกล่าวหาและพยาน ให้บันทึกถ้อยคำซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๔ หรือแบบ สว. ๕ ที่ ก.ก.ศ. กำหนด แล้วแต่กรณี เมื่อได้บันทึกถ้อยคำเสร็จแล้วให้อ่านให้ผู้ให้ถ้อยคำฟังหรือจะให้ผู้ให้ถ้อยคำอ่านเองก็ได้ ถ้ามีการแก้ไข ทักท้วง หรือเพิ่มเติม ก็ให้แก้ไขให้ถูกต้อง หรือมิฉะนั้นก็ให้บันทึกไว้ เมื่อผู้ให้ถ้อยคำรับว่าถูกต้องแล้ว ให้ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้เข้าร่วมฟังตามวรรคหนึ่งที่อยู่ในที่สอบสวนและผู้บันทึกถ้อยคำลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน และให้กรรมการสอบสวนทุกคนซึ่งร่วมสอบสวนลงลายมือชื่อรับรองไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้นด้วยถ้าบันทึกถ้อยคำมีหลายหน้าให้กรรมการสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกหน้า

ในการบันทึกถ้อยคำ ห้ามมิให้บุคคลหรือบันทึกข้อความทับ ถ้าจะต้องแก้ไขข้อความที่ได้บันทึกไว้แล้ว ให้ใช้วิธีขีดฆ่าหรือตอกเติม และให้กรรมการสอบสวนผู้ร่วมสอบสวนอย่างน้อยหนึ่งคนกับผู้ให้ถ้อยคำลงลายมือชื่อกำกับไว้ทุกแห่งที่ขีดฆ่าหรือตอกเติม

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำหรือผู้เข้าร่วมฟังตามวรรคหนึ่งที่อยู่ในที่สอบสวนไม่ยอมลงลายมือชื่อให้บันทึกเหตุการณ์ไว้ในบันทึกถ้อยคำนั้น และให้กรรมการสอบสวนทุกคนซึ่งร่วมสอบสวนลงลายมือชื่อรับรองไว้ด้วย

ในกรณีที่ผู้ให้ถ้อยคำไม่สามารถลงลายมือชื่อได้ ให้นำมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่พยานไม่มาหรือมาแต่ไม่ให้ถ้อยคำ หรือคณะกรรมการสอบสวนเรียกพยานไม่ได้ภายในเวลาอันสมควร คณะกรรมการสอบสวนจะไม่สอบสวนพยานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุการณ์ไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนตามข้อ ๑๔ วรรคสาม และรายงานการสอบสวนตามข้อ ๑๕

ข้อ ๓๑ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า การสอบสวนพยานหลักฐานใดจะทำให้การสอบสวนล่าช้าโดยไม่จำเป็น หรือมิใช่พยานหลักฐานในประเด็นสำคัญ จะงดการสอบสวนพยานหลักฐานนั้นก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุการณ์ไว้ในบันทึกประจำวันที่มีการสอบสวนตามข้อ ๑๔ วรรคสาม และรายงานการสอบสวนตามข้อ ๑๕

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่จะต้องสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่ ประธานกรรมการจะรายงานต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อดำเนินการมอบหมายให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารหน่วยงานการศึกษา ในท้องที่นั้นสอบสวนหรือรวบรวมพยานหลักฐานแทนก็ได้ โดยกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่จะต้องสอบสวนไปให้ ในกรณีเช่นนี้ ให้หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาที่ได้รับมอบหมาย เลือกข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือข้าราชการฝ่ายพลเรือนที่เห็นสมควรอย่างน้อยอีกสองคน มาร่วมเป็นคณะทำการสอบสวน

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คณะทำการสอบสวนมีฐานะเป็นคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎ ก.ก.ศ. นี้ และให้นำข้อ ๒๗ ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙ และข้อ ๓๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๓ ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า กรณีมีมูลว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัย ไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการในเรื่องอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนโดยเร็ว ถ้าผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรง หรือหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการตามที่รายงาน ก็ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้ทำการสอบสวน หรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ก็ได้

ข้อ ๓๔ ในกรณีที่การสอบสวนพาดพิงไปถึงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้อื่นว่ามีส่วนร่วมในการกระทำการในเรื่องที่ทำการสอบสวนนั้นด้วย ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาในเบื้องต้นว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนด้วยหรือไม่ ถ้าเห็นว่าผู้นั้นมีส่วนร่วมกระทำการในเรื่องที่สอบสวนนั้นอยู่ด้วย ให้ประธานกรรมการรายงานไปยังผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อพิจารณาดำเนินการตามควรแก่กรณีโดยเร็ว

ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย อย่างร้ายแรง หรือเป็นความผิดกรณีอื่นตามที่รายงาน ก็ให้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน โดยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมเป็นผู้สอบสวน หรือจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ก็ได้ ทั้งนี้

ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ใช้พยานหลักฐานที่ได้สอบสวนมาแล้วประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวนโดยแยกเป็นสำนวนการสอบสวนใหม่ให้นำสำเนาพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในสำนวนการสอบสวนเดิมรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนใหม่หรือบันทึกให้ปรากฏด้วยว่านำพยานหลักฐานใดจากสำนวนการสอบสวนเดิม มาประกอบการพิจารณาในสำนวนการสอบสวนใหม่ด้วย

ข้อ ๓๕ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อสอบสวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด ในเรื่องที่ยุ้มนั้นหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการบกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ และผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการสอบสวนเรื่องนั้นมีมูลว่าเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงซึ่งผู้บังคับบัญชาเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเพื่อทำการสอบสวนผู้นั้นตามมาตรา ๕๘ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้ ในกรณีเช่นนี้คณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๘ จะนำสำนวนการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๑ มาประกอบการพิจารณาด้วยก็ได้

ข้อ ๓๖ ในกรณีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดหรือต้องรับผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กล่าวหา ถ้าคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้ว ให้ถือเอาคำพิพากษานั้นเป็นพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา โดยไม่ต้องสอบสวนพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อกล่าวหา แต่ต้องแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและแจ้งข้อกล่าวหาพร้อมทั้งสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาตามที่ปรากฏในคำพิพากษาให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ ทั้งนี้ให้นำข้อ ๒๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๗ ในระหว่างการสอบสวน แม้จะมีการสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาไปอยู่นอกบังคับบัญชาของผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนต่อไปจนเสร็จ แล้วทำรายงานการสอบสวนและเสนอสำนวนการสอบสวนต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ และข้อ ๔๖ และให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนส่งเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาคนใหม่ของผู้ถูกกล่าวหา เพื่อดำเนินการตามข้อ ๔๐ ต่อไป ทั้งนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาคนใหม่มีอำนาจตรวจสอบความถูกต้องตามข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ และข้อ ๔๖ ด้วย

หมวด ๕

การทำรายงานการสอบสวน

ข้อ ๓๘ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ เสร็จแล้ว ให้ประชุมเพื่อพิจารณาสำนวนการสอบสวน โดยชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งปวง ทั้งข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญของการกระทำ ข้อกฎหมายที่ยกขึ้นอ้างอิงวินิจฉัย ข้อพิจารณา และข้อเสนอในการใช้ดุลพินิจ

ในการพิจารณาลงมติ ให้ประธานกรรมการตามคณะกรรมการสอบสวนที่ระคน เพื่อให้ออกความเห็นทุกคนในทุกประเด็นที่พิจารณา ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ก็ให้ระบุด้วยว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสมควรได้รับโทษสถานใด

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำผิดวินัย หรือการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความผิดวินัย ก็ให้มีความเห็นยุติเรื่อง

(๓) ผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่อย่างไร

(๔) ในกรณีที่มิเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะรับฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ถ้าได้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการตามมาตรา ๑๑๒ หรือไม่ อย่างไร ก็ให้มีความเห็นไปตามนั้น

ข้อ ๓๙ เมื่อได้ประชุมพิจารณาลงมติตามข้อ ๓๘ แล้ว ให้คณะกรรมการสอบสวนทำรายงานการสอบสวนซึ่งมีสาระสำคัญตามแบบ สว. ๖ ที่ ก.ค.ศ. กำหนด เสนอต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน หากกรรมการสอบสวนผู้ใดมีความเห็นแย้ง ให้ทำความเข้าใจแนบไว้กับรายงานการสอบสวน โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการสอบสวนด้วย

รายงานการสอบสวนอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) สรุปข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญและพยานหลักฐาน ในกรณีที่มิได้สอบสวนพยานตามข้อ ๓๐ วรรคหก และข้อ ๓๑ ให้รายงานเหตุที่ไม่ได้สอบสวนนั้นให้ปรากฏไว้ ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาให้อภัยการรับสารภาพให้บันทึกเหตุผลในการรับสารภาพไว้ด้วย

(๒) วินิจฉัยเปรียบเทียบพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหากับพยานหลักฐานที่หักล้างข้อกล่าวหา

(๓) ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวนว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร ถ้าไม่ผิดให้เสนอความเห็นยุติเรื่อง ถ้าผิดให้ระบุว่าเป็นความผิดวินัยกรณีใด ตามมาตราใด และสมควรได้รับโทษสถานใด หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่า หย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ หรือไม่ อย่างไร หรือมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่าผู้ถูกกล่าวหาได้กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะรับฟังลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ถ้าให้รับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ และสมควรให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๒ หรือไม่ อย่างไร พร้อมทั้งข้อเสนอแนะการให้ดุลพินิจ

เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำรายงานการสอบสวนแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวน พร้อมทั้งสารบาญต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และให้ถือว่าการสอบสวนแล้วเสร็จ

หมวด ๖

การพิจารณาสั่งสำนวนการสอบสวน

ข้อ ๔๐ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้เสนอสำนวนการสอบสวนมาแล้ว ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตรวจสอบความถูกต้องของสำนวนการสอบสวนตามข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ และข้อ ๔๖ แล้วดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิดหรือไม่มีเหตุที่จะให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๒ สมควรยุติเรื่อง หรือกระทำความผิดที่ยังไม่ถึงขั้นเป็นการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสั่งการตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวนการสอบสวน

(๒) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาหย่อนความสามารถในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๑๑ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนพิจารณาสำนวนการสอบสวนดังกล่าว หากเห็นว่ามิเหตุตามที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นมา ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามมาตรา ๑๑๑

(๓) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง สมควรลงโทษปลดออกหรือไล่ออกซึ่งจะต้องส่งเรื่องให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ (๑) หรือ (๒) หรือเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๒ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตราดังกล่าวดำเนินการโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวน

การสอบสวน และให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาให้แล้วเสร็จและมีมติโดยเร็ว และให้ผู้มีอำนาจสั่งการตามมติภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มติดังกล่าว

ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เห็นสมควรให้สอบสวนเพิ่มเติมประการใด ให้กำหนดประเด็นพร้อมทั้งส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องไปให้คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิม เพื่อดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนคณะเดิมไม่อาจทำการสอบสวนได้ หรือผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมเห็นเป็นการสมควรจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนคณะใหม่ขึ้นทำการสอบสวนเพิ่มเติมก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้นำข้อ ๓ และข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เมื่อสอบสวนเสร็จแล้วให้ส่งพยานหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการสอบสวนเพิ่มเติม ไปให้ผู้สั่งสอบสวนเพิ่มเติมโดยจัดทำความเห็นเฉพาะที่ได้จากการสอบสวนเพิ่มเติมประกอบไปด้วยก็ได้

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้นำข้อ ๔๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๔๒ การพิจารณาพยานหลักฐานว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยหรือไม่ อย่างไร ให้พิจารณาจากพยานหลักฐานในสำนวนการสอบสวน และต้องเป็นพยานหลักฐานที่ได้สรุปแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบแล้วเท่านั้น

หมวด ๗

การสอบสวนที่มีขอบและบทพ้อง

ข้อ ๔๓ ในกรณีที่ปรากฏว่าการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนไม่ถูกต้องตามข้อ ๓ ให้การสอบสวนทั้งหมดเสียไป ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนใหม่ให้ถูกต้อง

ข้อ ๔๔ ในกรณีที่ปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้อง ให้การสอบสวนตอนนั้นเสียไปเฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การประชุมของคณะกรรมการสอบสวน มีกรรมการสอบสวนมาประชุมไม่ครบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง

(๒) การสอบปากคำบุคคลดำเนินการไม่ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑ ข้อ ๒๖ ข้อ ๒๘ วรรคสอง ข้อ ๒๙ ข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๓๒ วรรคหนึ่ง

ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามกรณีดังกล่าวใหม่ให้ถูกต้องโดยเร็ว

ข้อ ๔๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าคณะกรรมการสอบสวนไม่เรียกผู้ถูกกล่าวหามารับทราบ ข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา หรือไม่ส่งบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกกล่าวหา หรือไม่มีหนังสือขอให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงหรือนัดมาให้ถ้อยคำหรือนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามข้อ ๒๔ ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการให้ถูกต้องโดยเร็ว และต้องให้อีกาสผู้ถูกกล่าวหาที่จะชี้แจง ให้ถ้อยคำและนำสืบแก้ข้อกล่าวหาตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๔ ด้วย

ในกรณีที่การสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนแตกต่างจากข้อกล่าวหาที่คณะกรรมการสอบสวนได้แจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ แต่ในการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนนั้น ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้หลงข้อต่อสู้คดีได้แก้ข้อกล่าวหาในความผิดนั้นแล้วซึ่งไม่ทำให้เสียความเป็นธรรม ให้ถือว่า การสอบสวนและพิจารณานั้นใช้ได้ และให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ตามบทมาตราหรือกรณีความผิดที่ถูกต้อง

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่ปรากฏว่าการสอบสวนตอนใดทำไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ นอกจากที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๓ ข้อ ๔๔ และข้อ ๔๕ ถ้าการสอบสวนตอนนั้นเป็นสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๙๘ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี สั่งให้คณะกรรมการสอบสวนแก้ไขหรือดำเนินการตอนนั้นให้ถูกต้องโดยเร็ว แต่ถ้การสอบสวนตอนนั้นมีสาระสำคัญอันจะทำให้เสียความเป็นธรรม ผู้มีอำนาจดังกล่าวจะสั่งให้แก้ไขหรือดำเนินการให้ถูกต้องหรือไม่ก็ได้

หมวด ๘

การนับระยะเวลา

ข้อ ๔๗ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้นให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา แต่ถ้าเป็นกรณีขยายเวลาให้นับวันต่อจากวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาเดิมเป็นวันเริ่มระยะเวลาที่ขยายออกไป ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๘ การดำเนินการสอบสวนก่อนที่กฎ ก.ค.ศ. นี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ใช้อยู่ในขณะนั้นจนกว่าจะแล้วเสร็จ ส่วนการพิจารณาสั่งการของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๑๐๔ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้ดำเนินการตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

วิจิตร ศรีสุวาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง

พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๕๘ วรรคเจ็ด แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) โดยไม่สอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้

(๑) กระทำความผิดอาญาจนต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้นั้นกระทำความผิดและผู้บังคับบัญชาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษานั้นได้ความประจักษ์ชัดแล้ว

(๒) กระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ข้อ ๒ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ในกรณีดังต่อไปนี้ เป็นกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะดำเนินการทางวินัย ตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่ หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) โดยไม่สอบสวนหรืองดการสอบสวนก็ได้

(๑) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้ลงโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

หน้า ๔

เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๑๑๕ ก

ราชกิจจานุเบกษา

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๕

(๒) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวัน และผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสืบสวนแล้วเห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๓) กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา หรือให้ถ้อยคำรับสารภาพต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนหรือคณะกรรมการสอบสวน ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้มีการบันทึกถ้อยคำรับสารภาพเป็นหนังสือ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๕

วิจิตร ศรีสอ้าน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน

พ.ศ. ๒๕๔๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๑๐๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ กฎ ก.ค.ศ. นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกินหนึ่งเดือน

ข้อ ๓ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % ของอัตราเงินเดือนและเป็นเวลาไม่เกินสองเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งขั้น

ข้อ ๔ นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล รัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง เลขาธิการอธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า หรืออธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำผิดวินัย

หน้า ๑๘
เล่ม ๑๒๓ ตอนที่ ๙๘ ก ราชกิจจานุเบกษา ๑ สิงหาคม ๒๕๔๕

ไม่ร้ายแรง มีอำนาจสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ หรือตัดเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกิน ๕ % ของอัตราเงินเดือน และเป็นเวลาไม่เกินสามเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนครั้งหนึ่งไม่เกินหนึ่งขั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

จาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

กฎ ก.ก.

ฉบับที่ ๒๒ (พ.ศ. ๒๕๕๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓

ว่าด้วยการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ (๒) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ประกอบกับมาตรา ๑๐๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ ก.ก. จึงออกกฎ ก.ก. ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎ ก.ก. ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ว่าด้วยการสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณา

ข้อ ๒ กฎ ก.ก. นี้ ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในกฎ ก.ก. นี้ คำว่า “รับเงินเดือนในอันดับ” มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “รับเงินเดือนในระดับ” ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓

ข้อ ๔ การสั่งให้ข้าราชการครูพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา ระยะเวลาให้พักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามผลการสอบสวนพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ก. นี้

ข้อ ๕ เมื่อข้าราชการครูผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำ

โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง อธิบดี ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร หรือผู้ได้รับรายงานซึ่งมีอำนาจดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี จะสั่งให้ผู้นั้นพักราชการได้ต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาในเรื่องเกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ หรือเกี่ยวกับความประพฤติหรือพฤติกรรมอันไม่น่าไว้วางใจ และผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการมิได้รับเป็นทนายแก้ต่างให้ และผู้มีอำนาจดังกล่าวพิจารณาเห็นว่าถ้าให้ผู้นั้นคงอยู่ในหน้าที่ราชการอาจเกิดความเสียหายแก่ราชการ

(๒) ผู้นั้นมีพฤติกรรมที่แสดงว่าถ้าให้คงอยู่ในหน้าที่ราชการจะเป็นอุปสรรคต่อการสอบสวนพิจารณา หรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้น

(๓) ผู้นั้นอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา และได้ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุกเป็นเวลาติดต่อกันเกินสิบห้าวันแล้ว

(๔) ผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนและต่อมามีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้น หรือผู้นั้นถูกตั้งกรรมการสอบสวนภายหลังที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดอาญาในเรื่องที่สอบสวนนั้นและผู้มีอำนาจดังกล่าวพิจารณาเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏตามคำพิพากษาถึงที่สุดนั้นได้ความประจักษ์ชัดอยู่แล้วว่า การกระทำความผิดอาญาของผู้นั้นเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ข้อ ๖ การสั่งพักราชการให้สั่งพักตลอดเวลาที่สอบสวนพิจารณา เว้นแต่กรณีผู้ถูกสั่งพักได้ร้องทุกข์และผู้มีอำนาจพิจารณาเห็นว่าคำร้องทุกข์ฟังขึ้นและไม่สมควรที่จะสั่งพักราชการ ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการก่อนการสอบสวนพิจารณาเสร็จสิ้นได้

ข้อ ๗ ข้าราชการครูผู้ใดมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนหลายสำนวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาหลายคดี เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ถ้าจะสั่งพักราชการให้สั่งพักทุกสำนวนและทุกคดี

ในกรณีที่ได้สั่งพักราชการในสำนวนใดหรือคดีใดไว้แล้ว ภายหลังปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นมีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งกรรมการสอบสวนในสำนวนอื่น หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญาในคดีอื่นเพิ่มขึ้นอีก เว้นแต่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือผู้ที่ถูกฟ้องนั้นพนักงานอัยการรับเป็นทนายแก้ต่างให้ ก็ให้สั่งพักราชการในสำนวนหรือคดีที่เพิ่มขึ้นนั้นด้วย

ข้อ ๘ การสั่งพักราชการ ห้ามมิให้สั่งพักย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) ผู้ซึ่งถูกสั่งพักราชการอยู่ในระหว่างถูกควบคุมหรือขังโดยเป็นผู้ถูกจับในคดีอาญา หรือต้องจำคุกโดยคำพิพากษา การสั่งพักราชการในเรื่องนั้นให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่ถูกควบคุม ขัง หรือต้องจำคุก

(๒) ในกรณีที่ได้มีการสั่งพักราชการไว้แล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่เพราะคำสั่งเดิมไม่ชอบหรือไม่ถูกต้อง ให้สั่งพักตั้งแต่วันให้พักราชการตามคำสั่งเดิม หรือตามวันที่ควรต้องพักราชการในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

ข้อ ๙ คำสั่งพักราชการต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งพักตลอดจนกรณีและเหตุที่สั่งให้พักราชการ

เมื่อได้มีคำสั่งให้ข้าราชการครูผู้ใดพักราชการแล้ว ให้แจ้งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบพร้อมทั้งส่งสำเนาคำสั่งให้ด้วยโดยพลัน ในกรณีที่ไมอาจแจ้งให้ผู้นั้นทราบได้หรือผู้นั้นไม่ยอมรับทราบคำสั่ง ให้ปิดสำเนาคำสั่งไว้ ณ ที่ทำการที่ผู้นั้นรับราชการอยู่และแจ้งโดยหนังสือพร้อมทั้งส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนไปให้ ณ ที่อยู่ของผู้นั้นซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการด้วย ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้นกำหนดเวลาสิบวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นได้ทราบคำสั่งให้พักการการนั้นแล้ว

ข้อ ๑๐ เมื่อข้าราชการครูผู้ใดมีเหตุที่อาจถูกสั่งพักราชการ และผู้มีอำนาจตามข้อ ๕ พิจารณาเห็นว่าการสอบสวนพิจารณา หรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุที่อาจถูกสั่งพักการการนั้นจะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว ผู้มีอำนาจดังกล่าวจะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนก็ได้

ให้นำความในข้อ ๖ ข้อ ๗ และข้อ ๘ มาใช้บังคับกับการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการครูผู้ใดพักราชการไว้แล้ว หากผู้มีอำนาจตามข้อ ๕ พิจารณาเห็นว่ามิเหตุตามข้อ ๑๐ จะสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการไว้ก่อนอีกชั้นหนึ่งก็ได้

ข้อ ๑๒ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามข้อ ๑๐ ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามข้อ ๑๑ ให้สั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตั้งแต่วันพักราชการเป็นต้นไป

ข้อ ๑๓ การสั่งให้ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในอันดับ ๑๐ หรือผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ออกจากราชการไว้ก่อน ให้ดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันออกจากราชการไว้ก่อน

ข้อ ๑๔ เมื่อได้สั่งให้ข้าราชการครูผู้ใดพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา ถ้าภายหลังปรากฏผลการสอบสวนพิจารณาเป็นประการใดแล้วให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(ก) สำหรับข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในอันดับ ๑๐ ลงมาหรือผู้ดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ในราชการบริหารส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ส่งเรื่องให้ อ.ก.ค. กรมซึ่งผู้นั้นสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค. กรมมีมติเป็นประการใดแล้วให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าว แล้วแต่กรณี สั่งให้เป็นไปตามนั้น

(ข) สำหรับข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งได้รับเงินเดือนในอันดับ ๖ ลงมาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดส่งเรื่องให้ อ.ก.ค. จังหวัดซึ่งผู้นั้นสังกัดอยู่พิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค. จังหวัดมีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสั่งให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล หรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ มีความเห็นขัดแย้งกับความเห็นของ อ.ก.ค. จังหวัด ก็ให้ส่งเรื่องให้ อ.ก.ค. กรม และเมื่อ อ.ก.ค. กรมมีมติเป็นประการใดให้นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลหรือผู้มีอำนาจสั่งบรรจุดังกล่าว แล้วแต่กรณี สั่งให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ ละเลยไม่ปฏิบัติตาม (๑) ให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๒ ดังกล่าว ระดับเหนือขึ้นไปมีอำนาจดำเนินการตาม (๑) ได้ และให้พิจารณาลงโทษผู้มีอำนาจสั่งบรรจุซึ่งละเลยไม่ปฏิบัติตามที่นั้นด้วย

ข้าราชการครูที่ถูกสั่งลงโทษปลดออกตาม (๑) ให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าผู้นั้นลาออกจากราชการ

(๒) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักการหรือนั้นกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งอื่นที่ ก.ค. กำหนดให้ได้รับเงินเดือนในอันดับเดียวกันและเป็นตำแหน่งที่ผู้นั้นมีคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ตรงตามที่กำหนดในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง สำหรับการสั่งให้ผู้ถูกสั่ง

พักราชการกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งอื่นที่ ก.ค. กำหนดให้ได้รับเงินเดือนในอันดับเดียวกัน และเป็นตำแหน่งที่ ก.ค. กำหนดให้ได้รับเงินเดือนในอันดับ ๑๐ หรือตำแหน่งศาสตราจารย์ ให้ดำเนินการนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งตามมาตรา ๕๒ (๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. ๒๕๒๓ และให้ผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด

(๓) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการ ก็ให้สั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการในตำแหน่งเดิม หรือตำแหน่งอื่นที่ ก.ค. กำหนดให้ได้รับเงินเดือนในอันดับเดียวกัน แล้วดำเนินการตาม (๒)

(๔) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักราชการนั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ เนื่องจากมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ และได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ

ในกรณีที่จะต้องส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน การส่งลงโทษดังกล่าวให้ส่งย้อนหลังไปถึงวันสุดท้ายก่อนวันพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๕) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้กลับเข้ารับราชการได้ เนื่องจากมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์และสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นั้นแล้ว ก็ให้ผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามควรแก่กรณี และมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อให้ผู้นั้นเป็นผู้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ และให้นำ (๔) วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๖) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ให้ผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ตามควรแก่กรณี แล้วสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการตามเหตุนั้นโดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ และให้นำ (๔) วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

(๗) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัย และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการ ก็ให้สั่งยุติเรื่อง และให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการตาม (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี

(๘) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งพักการนั้นมิได้กระทำผิดวินัย และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการได้เนื่องจากมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์และได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ก็ให้สั่งยุติเรื่อง

(๙) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนนั้นมิได้กระทำผิดวินัย และไม่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น แต่ไม่อาจสั่งให้ผู้นั้นกลับเข้ารับราชการได้เนื่องจากมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์และสิ้นปีงบประมาณที่มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์นั้นแล้ว ก็ให้สั่งยุติเรื่องและมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนเพื่อให้ผู้นั้นเป็นผู้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๑๐) ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้นั้นมิได้กระทำผิดวินัย แต่มีกรณีที่จะต้องถูกสั่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุอื่น ก็ให้สั่งให้ออกจากราชการตามเหตุนั้นโดยไม่ต้องสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ

ข้อ ๑๕ การออกคำสั่งให้พักราชการ คำสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนหรือคำสั่งให้กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือกลับเข้ารับราชการ ให้มีสาระสำคัญตามแบบ พอก. ๑ พอก. ๒ พอก. ๓ หรือพอก. ๔ แล้วแต่กรณี ท้ายกฎ ก.ค. นี้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

อาคม เอ่งฉ้วน

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย

ประธาน ก.ค.

พอก. 1
(ให้พักราชการ)

คำสั่ง (ระบุชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง)

ที่ / (เลขที่ พ.ศ. ที่ออกคำสั่ง)

เรื่อง ให้ข้าราชการครูพักราชการ

ด้วย (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการ) ข้าราชการครู
ตำแหน่ง รับเงินเดือนในอันดับ ขั้น บาท ตำแหน่ง
เลขที่ สังกัด (ระบุให้ชัดเจนที่สุด)
มีกรณี (ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา
หรือต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา)
ในเรื่อง

และมีเหตุให้พักราชการตามกฎหมาย ก.ค. ฉบับที่ (พ.ศ.) ข้อ 5 (....) คือ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
ประกอบกับกฎหมาย ก.ค. ฉบับที่ (พ.ศ.) ข้อ 5 (....) และมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จึงให้ (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการ)
พักราชการเพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา

ทั้งนี้ ตั้งแต่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

(.....ตำแหน่ง.....)

- หมายเหตุ
1. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ตำแหน่ง ในการบริหารงาน
และตำแหน่งในสายงาน
 2. การระบุเรื่องที่ถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความ
ผิดอาญา ถ้ามีหลายเรื่องให้ระบุทุกเรื่อง
 3. การระบุเหตุการพักราชการตามกฎหมาย ก.ค. ข้อ 5 ถ้ามีหลายเหตุ ให้ระบุทุกเหตุ

พอก. 2

(ให้ออกจากราชการไว้ก่อน)

คำสั่ง (ระบุชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง)
 ที่ / (เลขที่ พ.ศ. ที่ออกคำสั่ง)
 เรื่อง ให้ข้าราชการครูออกจากราชการไว้ก่อน

ด้วย (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน)
 ข้าราชการครูตำแหน่ง ตำแหน่งเลขที่ สังกัด (ระบุให้ชัดเจน
 ที่สุด) รับเงินเดือนในอันดับ ขั้น บาท มีกรณี
 (ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จนถูกตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญาหรือ
 ต้องหาว่ากระทำความผิดอาญา)
 ในเรื่อง

และมีเหตุให้พักราชการได้ตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ (พ.ศ.) ข้อ 5 (.....) คือ

และได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการสอบสวนพิจารณาหรือการพิจารณาคดีที่เป็นเหตุให้สั่งพักราชการนั้น
 จะไม่แล้วเสร็จโดยเร็ว

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
 ประกอบกับกฎ ก.ค. ฉบับที่ (พ.ศ.) ข้อ 10 และมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติ
 ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จึงให้ (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน)
 ออกจากราชการไว้ก่อน เพื่อรอฟังผลการสอบสวนพิจารณา

ทั้งนี้ ตั้งแต่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

(.....ตำแหน่ง.....)

- หมายเหตุ
1. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ตำแหน่ง ในการบริหารงาน
 และตำแหน่งในสายงาน
 2. การระบุเรื่องที่ถูกลงตั้งกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำความ
 ผิดอาญา ถ้ามีหลายเรื่องให้ระบุทุกเรื่อง
 3. การระบุเหตุการพักราชการตามกฎ ก.ค. ข้อ 5 ถ้ามีหลายเหตุ ให้ระบุทุกเหตุ

พอก. 3
(ให้กลับโดยไม่มีความคิด)

คำสั่ง (ระบุชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง)

ที่ / (เลขที่ พ.ศ. ที่ออกคำสั่ง)

เรื่อง ให้ข้าราชการครู (กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ)

ตามคำสั่ง (ระบุชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง)
ที่ / วันที่ พ.ศ. สั่งให้ (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการหรือ
ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน) ข้าราชการครู เลขที่ตำแหน่ง
ตำแหน่ง สังกัด รับเงินเดือนในอันดับ ชั้น บาท
พักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตั้งแต่ เป็นต้นไป นั้น

บัดนี้ ผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่า (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการหรือผู้ถูกสั่งให้ออกจาก
ราชการไว้ก่อน) มิได้กระทำความผิดวินัยและไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
ประกอบกับกฎ ก.ค. ฉบับที่ (พ.ศ.) ข้อ 14 (.....) และมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จึงให้ (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการหรือผู้ถูกสั่ง
ให้ออกจากราชการไว้ก่อน) กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ (หรือกลับเข้ารับราชการ)
ในตำแหน่ง สังกัด ตำแหน่งเลขที่ โดยให้ได้รับ
เงินเดือนในอันดับ ชั้น บาท

ทั้งนี้ ตั้งแต่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

(.....ตำแหน่ง.....)

- หมายเหตุ
1. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ตำแหน่ง ให้ละเอียดและ
ชัดเจนที่สุด
 2. ข้อความใดหากไม่ใช่ให้ตัดออก

พอก. 4
(ให้กลับโดยมีความผิด)

คำสั่ง (ระบุชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง)

ที่ / (เลขที่ พ.ศ. ที่ออกคำสั่ง)

เรื่อง ให้ข้าราชการครู (กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ)

ตามคำสั่ง (ระบุชื่อส่วนราชการที่ออกคำสั่ง)
ที่ / วันที่ พ.ศ. สั่งให้ (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการหรือ
ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน) ข้าราชการครู ตำแหน่ง
สังกัด เลขที่ตำแหน่ง รับเงินเดือนในอันดับ ขั้น บาท
พักราชการหรือออกจากราชการไว้ก่อนตั้งแต่ เป็นต้นไป นั้น

บัดนี้ ผลการสอบสวนปรากฏว่า (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการหรือ
ผู้ถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน) กระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
และไม่มีกรณีที่จะต้องออกจากราชการ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523
ประกอบกับกฎ ก.ก. ฉบับที่ (พ.ศ.) ข้อ 14 (....) และมาตรา 107 แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 จึงให้ (ระบุชื่อผู้ถูกสั่งพักราชการหรือผู้ถูกสั่ง
ให้ออกจากราชการไว้ก่อน) กลับเข้าปฏิบัติหน้าที่ราชการ (หรือกลับเข้ารับราชการ)
ในตำแหน่ง สังกัด ตำแหน่งเลขที่ โดยให้ได้รับ
เงินเดือนในอันดับ ขั้น บาท

ทั้งนี้ ตั้งแต่ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(..... ชื่อผู้สั่ง.....)

(..... ตำแหน่ง.....)

- หมายเหตุ
1. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกสั่งให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ตำแหน่ง ให้ละเอียดและ
ชัดเจนที่สุด
 2. ข้อความใดหากไม่ใช่ให้ตัดออก

กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์

พ.ศ. ๒๕๕๐

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๔) และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎ ก.ค.ศ. นี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า รวมถึง อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม หรือปลัดกระทรวงอื่นที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๒ การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้

ข้อ ๓ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถึงวันที่ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยเป็นวันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัย แต่ได้มีการแจ้งคำสั่งลงโทษทางวินัยให้ผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมกับมอบสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยให้ผู้ถูกลงโทษ รวมทั้ง

ทำบันทึกลงวันเดือนปี เวลา และสถานที่ที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้ง พร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานแล้ว ให้ถือว่าวันที่แจ้งนั้นเป็นวันที่ผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่ง

ในกรณีที่ไมอาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยได้โดยตรง แต่ได้มีการแจ้งเป็นหนังสือโดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้ผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้ เมื่อล่วงพ้นระยะเวลาสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษทางวินัยฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษทางวินัยกลับคืนมา ให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งแล้ว

ข้อ ๔ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะอุทธรณ์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นอุทธรณ์แทนไม่ได้

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ให้เห็นว่าได้ถูกลงโทษโดยไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่เป็นธรรมอย่างไร และลงลายมือชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์

ในการอุทธรณ์ ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ตามวรรคสอง หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. โดยตรงภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้อ่านหรือส่งหนังสืออุทธรณ์

ข้อ ๕ เพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ ผู้จะอุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจหรือคัดรายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวนหรือของผู้สอบสวนได้ ส่วนการขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษที่จะอนุญาตหรือไม่ โดยให้พิจารณาถึงประโยชน์ในการรักษาวินัยของข้าราชการ ตลอดจนเหตุผลและความจำเป็นเป็นเรื่อง ๆ ไป

ข้อ ๖ ผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์
- (๒) มีส่วนได้เสียในการกระทำผิดวินัยที่ผู้อุทธรณ์อุทธรณ์
- (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้อุทธรณ์
- (๔) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้สั่งลงโทษ
- (๕) เป็นผู้กล่าวหา หรือเป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหา

การคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาอุทธรณ์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวมิได้ขอถอนตัวให้อนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากอนุกรรมการหรือกรรมการผู้ถูกคัดค้านพิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือ ให้แจ้งอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นทราบและมีให้ร่วมพิจารณาอุทธรณ์ เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่า การให้อนุกรรมการ หรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

ข้อ ๗ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของนายกรัฐมนตรัฐมนตรีเจ้าสังกัด เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๓) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา ให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๘ การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของนายกรัฐมนตรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวงหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งให้อุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๓) การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนของปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าอธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่าผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้อุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งเป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๕ การอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ทำหนังสืออุทธรณ์ถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. และยื่นที่สำนักงาน ก.ค.ศ.

การยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้ โดยให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสืออุทธรณ์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานหรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวได้รับหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่นำหนังสืออุทธรณ์มาขึ้นเอง ให้ผู้รับออกใบรับประทับตรารับและลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในวันที่ได้รับตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีที่ส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ซองหนังสือเป็นวันส่งหนังสืออุทธรณ์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว ผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ อุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นอุทธรณ์ที่ถูกต้องในสาระสำคัญตามข้อ ๔ และข้อ ๘ และได้อุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๓

ในกรณีที่มีปัญหาว่าอุทธรณ์รายใดเป็นอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. มีมติไม่รับอุทธรณ์คำสั่งลงโทษไว้พิจารณา ให้เป็นที่สุดและแจ้งมตินั้นพร้อมสิทธิในการฟ้องศาลปกครองให้ผู้อุทธรณ์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ข้อ ๑๑ ผู้อุทธรณ์จะขอถอนอุทธรณ์ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ.

เมื่อได้ถอนอุทธรณ์แล้ว การพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันระงับ

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการอื่น ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาที่ผู้อุทธรณ์ได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดนั้น

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการอื่น หลังจากที่ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสังกัดเดิมไว้แล้ว และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสังกัดเดิมนั้นยังมีได้มีมติตามข้อ ๑๔ ให้ส่งเรื่องอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานตามข้อ ๑๓ ไปให้อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาตามวรรคหนึ่งเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อไป

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ได้ย้ายหรือโอนไปสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาหรือส่วนราชการอื่น หลังจากให้อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาสังกัดเดิมได้มีมติตามข้อ ๑๔ แล้ว แต่ผู้บังคับบัญชายังมิได้สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น ให้ส่งเรื่องอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งรายงานการประชุมและมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาไปให้ผู้บังคับบัญชาใหม่เป็นผู้สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น

ข้อ ๑๓ การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัย ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาจากสำนวนการสืบสวนหรือการพิจารณาในเบื้องต้นตามมาตรา ๘๕ และสำนวนการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๘๘ หรือสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือตามกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้ฟังข้อเท็จจริงตามนั้น และในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใดๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ

ห้างหุ้นส่วน บริษัท ข้าราชการหรือนุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้แจ้งการแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้ผู้อุทธรณ์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ส่งลงโทษหรือเพิ่มโทษทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงด้วยตนเองหรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแถลงแก้ต่อที่ประชุมครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่ส่งลงโทษหรือเพิ่มโทษ หรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้อุทธรณ์ได้

ในการพิจารณาอุทธรณ์ ถ้า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. เห็นสมควรที่จะต้องสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์แห่งความถูกต้องและเหมาะสมตามความเป็นธรรม ให้มีอำนาจสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมในเรื่องนั้นได้ตามความจำเป็น โดยจะสอบสวนเองหรือแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนให้สอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติมแทนก็ได้ หรือกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญที่ต้องการทราบส่งไปให้ผู้สอบสวนเดิมทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้

ในการสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม ถ้า อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. หรือคณะกรรมการสอบสวนที่ได้รับแต่งตั้งตามวรรคสี่ เห็นสมควรส่งประเด็นหรือข้อสำคัญใดที่ต้องการทราบไปสอบสวนพยานหลักฐานซึ่งอยู่ต่างท้องที่หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีอำนาจกำหนดประเด็นหรือข้อสำคัญนั้นส่งไปเพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานในท้องที่หรือเขตพื้นที่การศึกษานั้นทำการสอบสวนแทนได้

การสอบสวนใหม่หรือสอบสวนเพิ่มเติม หรือส่งประเด็นหรือข้อสำคัญไปเพื่อให้ผู้สอบสวนเดิมหรือหัวหน้าส่วนราชการหรือหัวหน้าหน่วยงานซึ่งอยู่ต่างท้องที่หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตามวรรคสี่และวรรคห้า ในเรื่องเกี่ยวกับกรณีกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง หรือกรณีกล่าวหาตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการสอบสวนพิจารณาตามมาตรา ๕๘ วรรคหก หรือมาตรา ๑๑๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๔ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรงที่อุทธรณ์ตามข้อ ๗ (๒) หรือ (๓) หรือตามข้อ ๘ (๒) หรือ (๓) แล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษถูกต้องและเหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้มีมติให้ยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง แต่ควรได้รับโทษหนักขึ้น ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น

(๓) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ควรได้รับโทษเบาลง ให้มีมติให้ลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง

(๔) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่าผู้อุทธรณ์ได้กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งเป็นการกระทำผิดวินัยเล็กน้อย และมีเหตุอันควรงดโทษ ให้มีมติให้สั่งงดโทษโดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

(๕) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้อง และเห็นว่าการกระทำของผู้อุทธรณ์ไม่เป็นความผิดวินัยหรือพยานหลักฐานยังฟังไม่ได้ว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัย ให้มีมติให้ยกโทษ

(๖) ถ้าเห็นว่าการขอความในคำสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ให้มีมติให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความให้เป็นการถูกต้องเหมาะสม

(๗) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิด และเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๘) ในกรณีที่เห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. หรือเห็นว่าผู้อุทธรณ์กระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการดำเนินการทางวินัยตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง แล้ว ให้มีมติให้เพิ่มโทษเป็นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ

(๙) ถ้าเห็นว่าการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสมกับความผิดและเห็นว่าผู้อุทธรณ์มีกรณีที่สมควรแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหรือให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๐ (๔) มาตรา ๑๑๑ หรือมาตรา ๑๑๒ ให้มีมติให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

(๑๐) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

การออกจากราชการของผู้ยุทธน์ไม่เป็นเหตุที่จะยุติการพิจารณายุทธน์ แต่จะมีมติตาม (๒) หรือ (๕) มิได้ หรือถ้าเป็นการออกจากราชการเพราะตายจะมีมติตาม (๗) หรือ (๘) มิได้

ในกรณีที่มิได้ผู้กลงโทษทางวินัยในความคิดที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความคิดในเรื่องเดียวกันโดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อผู้กลงโทษคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิยุทธน์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่ผู้ยุทธน์ แม้ผู้กลงโทษคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิยุทธน์ หากพฤติการณ์ของผู้ไม่ได้ใช้สิทธิยุทธน์เป็นเหตุในลักษณะคดีอันเป็นเหตุเดียวกับกรณีของผู้ยุทธน์แล้ว ให้มีมติให้ผู้ที่ไม่ได้ใช้สิทธิยุทธน์ได้รับการพิจารณาการลงโทษให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับผู้ยุทธน์ด้วย

ข้อ ๑๕ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ได้มีมติตามข้อ ๑๔ แล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้น และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ยุทธน์ทราบด้วย

ข้อ ๑๖ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ ได้สั่งตามข้อ ๑๕ แล้ว ผู้ยุทธน์จะยุทธน์ต่อไปอีกมิได้ เว้นแต่ผู้มีอำนาจดังกล่าวสั่งเพิ่มโทษเป็นโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตามข้อ ๑๔ (๘) หรือสั่งให้ออกจากราชการตามข้อ ๑๔ (๕) ผู้ยุทธน์มีสิทธิยุทธน์หรือร้องทุกข์ตามมาตรา ๑๒๒ ได้อีกชั้นหนึ่ง

ข้อ ๑๗ การพิจารณาวินิจฉัยยุทธน์ในกรณีที่ยุทธน์ต่อ ก.ค.ศ. ตามข้อ ๗ (๑) และข้อ ๘ (๑) ให้นำข้อ ๑๓ และข้อ ๑๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใด ผู้ยุทธน์จะยุทธน์หรือร้องทุกข์ต่อไปอีกมิได้ และให้แจ้งผู้ยุทธน์ทราบพร้อมทั้งแจ้งสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง และให้แจ้งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบเป็นหนังสือ หรือดำเนินการให้เป็นไปตามมติ ก.ค.ศ. โดยเร็ว

ข้อ ๑๘ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

วิจิตร ศรีस्थำน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

กฎ ก.ค.ศ.
ว่าด้วยการร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องทุกข์
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ออกกฎ ก.ค.ศ. ไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎ ก.ค.ศ. นี้ เว้นแต่ข้อความจะแสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า รวมถึง อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งด้วย

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม หรือปลัดกระทรวงอื่นที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๒ การร้องทุกข์คำสั่งให้ออกจากราชการ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำสั่ง โดยให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓ การร้องทุกข์และการพิจารณาเรื่องทุกข์ ในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. นี้

ข้อ ๔ เมื่อผู้อยู่ได้บังคับบัญชาามีกรณีร้องทุกข์ตามข้อ ๓ และแสดงความประสงค์ที่จะปรึกษาหารือ รับฟังหรือสอบถามกับผู้บังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชานั้นให้โอกาสและรับฟังหรือสอบถามเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวเพื่อทำความเข้าใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นต้น

ถ้าผู้อยู่ได้บังคับบัญชาไม่ประสงค์จะปรึกษาหารือ หรือปรึกษาหารือแล้วไม่ได้รับคำชี้แจงหรือได้รับคำชี้แจงไม่เป็นที่พอใจ หรือผู้บังคับบัญชามีได้ดำเนินการใด ๆ หรือดำเนินการแล้วแต่ไม่เป็นที่พอใจ ก็ให้ร้องทุกข์ตามข้อ ๕

ข้อ ๕ การร้องทุกข์ ให้ทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบเรื่องอันเป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ และให้ร้องทุกข์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น จะร้องทุกข์แทนผู้อื่นหรือมอบหมายให้ผู้อื่นร้องทุกข์แทนไม่ได้

หนังสือร้องทุกข์ต้องลงลายมือชื่อ ที่อยู่ และตำแหน่งของผู้ร้องทุกข์ และต้องประกอบด้วยสาระสำคัญที่แสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลให้เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชา หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างใด และความประสงค์ของการร้องทุกข์

ถ้าผู้ร้องทุกข์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นการพิจารณา ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหากก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ก่อนเริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

ข้อ ๖ การร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้ทำหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับ ยื่นหรือส่งที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

การร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. ให้ทำหนังสือร้องทุกข์ถึงประธาน ก.ค.ศ. หรือเลขาธิการ ก.ค.ศ. พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับโดยยื่นหรือส่งที่สำนักงาน ก.ค.ศ.

ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมกับสำเนารับรองถูกต้องหนึ่งฉบับผ่านผู้บังคับบัญชาหรือผ่านผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ก็ได้ และให้ผู้บังคับบัญชานั้นดำเนินการตามข้อ ๑๑

ในกรณีที่มิผู้นำหนังสือร้องทุกข์มาขึ้นเอง ให้ผู้รับออกใบรับ พร้อมทั้งประทับตรารับและลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในวันที่รับตามระเบียบว่าด้วยงานสารบรรณ และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันยื่นหนังสือร้องทุกข์

ในกรณีที่ส่งหนังสือร้องทุกข์ทางไปรษณีย์ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางออกใบรับฝากเป็นหลักฐานฝากส่ง หรือวันที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางประทับตรารับที่ของหนังสือ เป็นวันส่งหนังสือร้องทุกข์

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ไว้แล้ว ผู้ร้องทุกข์จะยื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์หรือเอกสารและหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙ การร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรี เลขาธิการ หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือกรณีเหตุร้องทุกข์เกิดจากการถูกสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๐๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลงมา ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๑๐ การร้องทุกข์สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีเจ้าสังกัด ปลัดกระทรวง หรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งการตามมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือกรณีเหตุร้องทุกข์เกิดจากการถูกสั่งพักราชการตามมาตรา ๑๐๓ ให้ร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. และให้ ก.ค.ศ. เป็นผู้พิจารณา

(๒) ในกรณีที่เหตุร้องทุกข์เกิดจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า อธิการบดีหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และให้ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง เป็นผู้พิจารณา

ข้อ ๑๑ ผู้ร้องทุกข์มีสิทธิคัดค้านอนุกรรมการ หรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

(๒) มีส่วนได้เสียในเรื่องที่ร้องทุกข์

(๓) มีสาเหตุโกรธเคืองผู้ร้องทุกข์

(๔) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมบิดาหรือมารดา กับผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์

การคัดค้านอนุกรรมการหรือกรรมการผู้พิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสือร้องทุกข์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี เริ่มพิจารณาเรื่องร้องทุกข์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นก็ได้ ถ้าอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นมิได้ขอถอนตัวให้อนุกรรมการหรือกรรมการที่เหลืออยู่นอกจากผู้ถูกคัดค้านพิจารณาข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงนั้นน่าเชื่อถือให้แจ้งอนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นทราบและมิให้ร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้น เว้นแต่จะพิจารณาเห็นว่าการให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและเป็นธรรม จะให้อนุกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นร่วมพิจารณาเรื่องร้องทุกข์นั้นก็ได้

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ไม่ประสงค์จะให้มีการพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ต่อไป จะขอถอนเรื่องร้องทุกข์ก่อนที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเรื่องร้องทุกข์เสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นหรือส่งตรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. และเมื่อได้ถอนเรื่องร้องทุกข์แล้ว การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ให้เป็นอันระงับ

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับหนังสือร้องทุกข์ตามข้อ ๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือสำนักงาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี มีหนังสือแจ้งพร้อมทั้งส่งสำเนาหนังสือร้องทุกข์ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์นั้นส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องโดยให้มีคำชี้แจงประกอบด้วย เพื่อประกอบการพิจารณาภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้รับหนังสือร้องทุกข์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๖ วรรคสาม ให้ผู้บังคับบัญชานั้นส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาต่อไปยังผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

เมื่อผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ได้รับหนังสือร้องทุกข์แล้ว หรือกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ได้อื่นหรือส่งหนังสือร้องทุกข์ผ่านผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์โดยตรงตามข้อ ๖ วรรคสาม ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์นั้นจัดส่งหนังสือร้องทุกข์พร้อมทั้งสำเนาและเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้อง โดยให้มีคำชี้แจงประกอบด้วย ไปยังประธาน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือหัวหน้าส่วนราชการที่ทำหน้าที่เลขานุการของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือประธาน ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันทำการนับแต่ได้รับหนังสือร้องทุกข์

ข้อ ๑๒ การพิจารณาเรื่องร้องทุกข์ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาถึงเหตุแห่งการไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเหตุแห่งความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือเหตุแห่งการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย และในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม รวมทั้งคำชี้แจงจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ หรือขอให้ผู้แทนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ ห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีที่ผู้ร้องทุกข์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ จะให้งดแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้ผู้ร้องทุกข์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อที่ประชุม ให้แจ้งให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์ทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลง หรือมอบหมายเป็นหนังสือให้ข้าราชการที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แทนมาแถลงต่อที่ประชุมครั้งนั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้บังคับบัญชาผู้เป็นเหตุแห่งการร้องทุกข์หรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของผู้ร้องทุกข์ได้

ข้อ ๑๓ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือร้องทุกข์และเอกสารหรือหลักฐานตามข้อ ๑๑

หรือข้อ ๑๒ แล้วแต่กรณี แต่ถ้ามีความจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าว ให้ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกินสามสิบวันและให้บันทึกแสดงเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขยายเวลาไว้ด้วย

ในกรณีที่ขยายเวลาตามวรรคหนึ่งแล้วการพิจารณายังไม่แล้วเสร็จ ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ขยายเวลาพิจารณาได้อีกไม่เกินสามสิบวัน แต่ทั้งนี้ให้พิจารณากำหนดมาตรการที่จะทำให้การพิจารณาแล้วเสร็จโดยเร็วและบันทึกไว้เป็นหลักฐานในรายงานการประชุม

ข้อ ๑๔ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ได้พิจารณาวินิจฉัยเรื่องร้องทุกข์แล้ว

(๑) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือเหตุแห่งความคับข้องใจ หรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้วให้มีมติคำร้องทุกข์

(๒) ถ้าเห็นว่าเหตุที่ทำให้ไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือเหตุแห่งความคับข้องใจหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยนั้น ผู้บังคับบัญชาได้ใช้อำนาจหน้าที่หรือปฏิบัติต่อผู้ร้องทุกข์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้มีมติเพิกถอนหรือยกเลิกการปฏิบัติ หรือให้ข้อเสนอแนะตามที่เห็นสมควรเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบและแบบธรรมเนียมของทางราชการ

(๓) ถ้าเห็นสมควรดำเนินการโดยประการอื่นใด เพื่อให้มีความถูกต้องตามกฎหมายและมีความเป็นธรรม ให้มีมติให้ดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

(๔) ถ้าเห็นว่าการร้องทุกข์ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๕ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ข้อ ๗ หรือข้อ ๘ ให้มีมติไม่รับคำร้องทุกข์

การพิจารณามีมติตามวรรคหนึ่ง ให้บันทึกเหตุผลของการพิจารณาวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุมด้วย

ข้อ ๑๕ มติของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ตามข้อ ๑๔ ให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๖ เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. ได้มีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๕๓ สั่งหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามมตินั้นในโอกาสแรกทำได้ ในกรณีที่มีเหตุผล

ความจำเป็นจะให้มีการรับรองรายงานการประชุมเสียก่อนก็ได้ และเมื่อได้สั่งหรือปฏิบัติตามมติดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งให้ผู้ร้องทุกข์ทราบเป็นหนังสือโดยเร็ว

ข้อ ๑๗ การนับระยะเวลาตามกฎหมาย ก.ค.ศ. นี้ สำหรับเวลาเริ่มต้น ให้นับวันถัดจากวันแรกแห่งเวลานั้นเป็นวันเริ่มนับระยะเวลา ส่วนเวลาสิ้นสุด ถ้าวันสุดท้ายแห่งระยะเวลาตรงกับวันหยุดราชการ ให้นับวันเริ่มเปิดทำการใหม่เป็นวันสุดท้ายแห่งระยะเวลา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สมชาย วงศ์สวัสดิ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

ระเบียบ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย
และการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๔) มาตรา ๑๐๔ วรรคสี่ และมาตรา ๑๑๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก.ค.ศ. จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการรายงานการดำเนินการทางวินัยและการออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๔ และให้ใช้ระเบียบ ก.ค.ศ. ฉบับนี้แทน

ข้อ ๓ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“หัวหน้าส่วนราชการ” หมายความว่า ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการ อธิบดี อธิการบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา หรือปลัดกระทรวงอื่นที่มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา แต่ไม่รวมถึงปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ ๕ การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดและได้ส่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนแก่ผู้นั้นแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

เมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานตามวรรคสองและพิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงานไปยังเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับรายงานตามวรรคสามและพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา ให้การดำเนินการทางวินัยเป็นอันถึงที่สุด

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นขัดแย้งกับมติ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา โดยเห็นว่า การดำเนินการไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือการลงโทษไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีหรือแนวทางที่ ก.ค.ศ.กำหนดให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๖ การรายงานการดำเนินการทางวินัยไม่ร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดและได้ส่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนแก่ผู้นั้นแล้ว ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการ

เมื่อหัวหน้าส่วนราชการได้รับรายงานตามวรรคหนึ่งและพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง พิจารณา

เมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง ได้รับรายงานตามวรรคสองและพิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้หัวหน้าส่วนราชการสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้การดำเนินการทางวินัยเป็นอันถึงที่สุด

ในกรณีที่หัวหน้าส่วนราชการมีความเห็นขัดแย้งกับมติของ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้รับรายงานตามข้อ ๕ วรรคสอง หรือข้อ ๖ วรรคสอง แล้วให้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เห็นว่าการยุติเรื่อง การงดโทษ หรือการสั่งลงโทษไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ก็ให้สั่งงดโทษ หรือลดโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่เบาลง เพิ่มโทษเป็นสถานโทษหรืออัตราโทษที่หนักขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงและแก้ไขข้อความในคำสั่งเดิม หรือดำเนินการอย่างใดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาให้ได้ความจริงและความยุติธรรมได้ตามควรแก่กรณี หรือหากเห็นว่าไม่ได้กระทำผิดก็ให้สั่งยกโทษ

(๒) ในกรณีที่เห็นว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ดำเนินการเพื่อสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๕๘ วรรคสอง มาตรา ๑๐๐ วรรคหก หรือมาตรา ๑๐๔ (๑) หรือดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งโดยอาจสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๓ หรือกรณีที่เห็นว่าเป็นกรณีตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ ก็ให้มีอำนาจสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนได้

(๓) ในกรณีตาม (๑) (๒) หรือกรณีอื่นใดที่เห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของตนก็ให้แจ้งหรือรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจหน้าที่เพื่อดำเนินการตามควรแก่กรณีต่อไป

ความในวรรคหนึ่งมิให้นำมาใช้บังคับในกรณีที่มีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษ โดยให้ผู้บังคับบัญชาเสนอสำนวนให้ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง แล้วแต่กรณีพิจารณา และให้ถือว่าการพิจารณาอุทธรณ์เป็นการพิจารณารายงานการดำเนินการทางวินัยด้วย

ข้อ ๘ การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งแก่ผู้ใดแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่าเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

(๒) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่อง งดโทษ หรือลดโทษภาคทัณฑ์ คัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนผู้ใดแล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้รับรายงานและพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ หรือได้ดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา และ ก.ค.ศ. พิจารณา ตามลำดับ

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เสนอหรือรายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๙ การรายงานการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง หรือมีการดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรงกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งแก่ผู้ใดแล้ว ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่คณะกรรมการสอบสวนหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา และเมื่อ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณามีมติเป็นประการใดแล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งหรือปฏิบัติไปตามนั้น และให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

(๒) ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้สั่งยุติเรื่อง จดโทษ หรือลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือนผู้ใดแล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และ ก.ค.ศ. พิจารณา ตามลำดับ

ข้อ ๑๐ การรายงานการสั่งให้ออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) และ (๖) มาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ แล้ว ให้รายงานไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เมื่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการ หรือได้รับรายงาน ตามวรรคหนึ่ง และได้พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

ในกรณีที่เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๑๑ การรายงานการสั่งให้ออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีได้สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อผู้บังคับบัญชาได้สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดออกจากราชการตามมาตรา ๔๔ มาตรา ๔๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ (๑) (๓) และ (๖) มาตรา ๑๑๓ หรือมาตรา ๑๑๔ แล้ว ให้รายงาน อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง พิจารณา

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือ มาตรา ๑๑๑ แล้ว ให้เสนอ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง แล้วแต่กรณี พิจารณาแล้วให้รายงาน ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๑๓ เมื่อนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือปลัดกระทรวงได้ดำเนินการทางวินัยหรือได้ดำเนินการสอบสวนตามมาตรา ๑๑๐ (๔) หรือมาตรา ๑๑๑ แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดแล้ว ให้เสนอ ก.ค.ศ. พิจารณา

ข้อ ๑๔ ให้ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับรายงานตามข้อ ๕ ข้อ ๖ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้เสร็จและรายงานการดำเนินการทางวินัยหรือการให้ออกจากราชการนั้นต่อไปตามลำดับภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับรายงาน

ในกรณีที่รายงานเลยกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานเหตุที่พิจารณาดำเนินการไม่ทันตามกำหนดเวลานั้นไปด้วย

ข้อ ๑๕ การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการสั่งให้ออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสถานศึกษาที่สอนระดับปริญญา ให้รายงานไปยังหัวหน้าส่วนราชการตามข้อบังคับของสภาสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสถานศึกษานั้น ๆ โดยให้สภาสถานศึกษาทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ.

ข้อ ๑๖ การรายงานเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยและการให้ออกจากราชการของผู้บังคับบัญชาตามระเบียบนี้ ให้ส่งสำนวนการสอบสวนและเอกสารการพิจารณา บันทึกสรุปประวัติ และข้อเท็จจริงพร้อมทั้งสำเนาคำสั่ง จำนวน ๒ ฉบับ ภายในเจ็ดวันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง

ในกรณีที่รายงานเลยกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้รายงานเหตุที่พิจารณาดำเนินการไม่ทันตามกำหนดเวลานั้นไปด้วย

ข้อ ๑๗ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้มีคำสั่งใด ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยให้ส่งสำเนาคำสั่ง จำนวน ๒ ฉบับ ไปยังสำนักงาน ก.ค.ศ. ภายในสิบห้าวันทำการ นับแต่วันที่มิคำสั่ง

ข้อ ๑๘ ให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายศรีเมือง เจริญศิริ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

แบบบันทึกสรุปประวัติและข้อเท็จจริง

ตอนที่ ๑ ประวัติส่วนตัว	
ชื่อตัว.....	ชื่อสกุล.....
อายุตัว.....ปี	อายุราชการ.....ปี
ขณะเกิดเหตุดำรงตำแหน่ง.....	ระดับ/วิทยฐานะ.....
กรม.....	กระทรวง.....
ชั้น.....บาท	รับเงินเดือนในอันดับ.....
ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง.....	ระดับ/วิทยฐานะ.....
กรม.....	กระทรวง.....
ชั้น.....บาท	รับเงินเดือนในอันดับ.....
วุฒิ.....	
ตอนที่ ๒ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อกล่าวหา	
เหตุเกิดเมื่อ.....	
ข้อกล่าวหา.....	
.....	
.....	
ตอนที่ ๓ ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน/ความเห็นของผู้บังคับบัญชา	
ข้อเท็จจริงได้ความโดยสรุปว่า.....	
.....	
ความเห็นของคณะกรรมการสอบสวน.....	
.....	
ความเห็นของผู้บังคับบัญชา.....	
.....	
ตอนที่ ๔ ความเสียหายแก่ทางราชการ	
กรณีนี้เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการ คือ.....	
.....	
.....	

ตอนที่ ๕ การส่งลงโทษ/ให้ออกจากราชการ

โทษ.....
 ให้ออกจากราชการเพราะ.....ตามมาตรา.....
 มีการเพิ่มโทษ/ลดโทษ จาก.....เป็น.....

ตอนที่ ๖ ประวัติการถูกลงโทษ

ครั้งที่ ๑ : เคยถูกลงโทษ.....เมื่อ.....กรณี.....

ครั้งที่ ๒ : เคยถูกลงโทษ.....เมื่อ.....กรณี.....

การดำเนินการทางวินัย/การสั่งให้ออกจากราชการรายนี้ได้ดำเนินการสอบสวนพิจารณา
 และสั่งการไปโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

กระทรวง/ทบวง/กรม.....

ระเบียบ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ.จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้กระทำความผิดวินัย ให้ทำคำสั่งเป็นหนังสือระบุ วัน เดือนและปี ในคำสั่งให้แสดงว่าผู้ถูกลงโทษ กระทำความผิดวินัยในเรื่องใด ตามมาตราใด มีข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างไร และให้ระบุถึงสิทธิในการอุทธรณ์และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ไว้ในคำสั่งลงโทษนั้นด้วย

วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ การสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน ห้ามมิให้ส่งย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่ผู้นั้นถูกสั่งพักราชการหรือให้ออกจากราชการไว้ก่อนในกรณีตามที่ กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนได้กำหนดให้สั่งลงโทษย้อนหลังก็ให้สั่งลงโทษย้อนหลังได้ และให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามตัวอย่าง ๑ หรือตัวอย่าง ๒ ท้ายระเบียบนี้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ การสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่และวรรคห้า หรือการสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับ จะสั่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และให้ทำคำสั่งดังกล่าวตามตัวอย่าง ๓ ท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๖ การสั่งเพิ่มโทษหรือลดโทษเป็นไล่ออกหรือปลดออกจากราชการ หรือเป็นโทษไล่ออกหรือปลดออกจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับ จะสั่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันใดให้นำข้อ ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๗ การสั่งเพิ่มโทษ หรือลดโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ ให้ตั้งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ ทั้งนี้ การตั้งย้อนหลังดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและประโยชน์ที่ผู้ถูกลงโทษได้รับไปแล้ว

ข้อ ๘ การสั่งลดโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ เป็นโทษลดขั้นเงินเดือน ตัดเงินเดือน หรือภาคทัณฑ์ จะสั่งให้มีผลบังคับตั้งแต่วันใดให้นำข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ คำสั่งลดโทษ ลดโทษ เพิ่มโทษ หรือยกโทษ ตามมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๔ ให้ทำคำสั่งตามตัวอย่าง ๔ หรือตัวอย่าง ๕ ทำระเบียบนี้ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๐ การสั่งลดโทษ ลดโทษ เพิ่มโทษ หรือยกโทษ ผู้พุทธธรณ์ตามมาตรา ๑๒๑ หรือ มาตรา ๑๒๒ ให้ทำคำสั่งตามตัวอย่าง ๖ หรือตัวอย่าง ๗ ทำระเบียบนี้

ข้อ ๑๑ การแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อความในคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ ให้ทำคำสั่งเป็นหนังสือ มีสาระสำคัญแสดงเลขที่ และวัน เดือน ปี ที่ออกคำสั่งเดิม ข้อความเดิมตอนที่แก้ไขเปลี่ยนแปลง และข้อความที่แก้ไขเปลี่ยนแปลงแล้วและต้องแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษทราบด้วย

ข้อ ๑๒ การสั่งลงโทษต้องแจ้งคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันออกคำสั่งลงโทษ โดยให้ผู้ถูกลงโทษ ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งพร้อมทั้งวัน เดือน ปีที่รับทราบ ถ้าผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่ง ให้ผู้แจ้งมอบสำเนาคำสั่งให้ผู้ถูกลงโทษแล้วทำบันทึกลงวัน เดือน ปี เวลาและสถานที่ที่แจ้งและลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยานรู้เห็นไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีที่ไมอาจแจ้งให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งได้โดยตรง ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของผู้ถูกลงโทษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งไปให้สองฉบับเพื่อให้ผู้ถูกลงโทษเก็บไว้หนึ่งฉบับ และให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวัน เดือน ปีที่รับทราบคำสั่งส่งคืนกลับมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานหนึ่งฉบับ ในกรณีเช่นนี้

เมื่อล่วงพ้นสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่าผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษฉบับที่ให้ผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อและวันเดือน ปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับคืนมาให้ถือว่าผู้ถูกลงโทษได้รับแจ้งคำสั่งแล้ว

การแจ้งตามวรรคสอง ถ้าเป็นกรณีที่ผู้ถูกลงโทษไม่ยอมรับเอกสารดังกล่าว ถ้าได้ส่งไปยังภูมิลำเนาของผู้นั้นก็ให้ถือว่าได้รับแจ้งตั้งแต่ในขณะที่ยังไปถึง

ข้อ ๑๓ ให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(นายจตุรนต์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.

ตัวอย่างกรณีที่ผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงโดยอาศัยอำนาจของตนเอง

คำสั่ง.. (หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง ลงโทษภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน

ด้วย...(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....
(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด..... ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือน
ในอันดับ..... ขั้น..... บาท ได้กระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุกรณีกระทำผิด
โดยสรุปถ้ามีหลายกรณีให้ระบุทุกกรณีพร้อมทั้งระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะในการ
ใช้ดุลพินิจ).....

เป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.๒๕๔๗ สมควร
ได้รับโทษ.....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษภาคทัณฑ์
ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. จึงให้ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษและอัตราโทษ).....

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา /
อ.ก.ค.ศ. ที่ก.ค.ศ.ตั้ง / ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.... ตำแหน่ง / วิทยฐานะ....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีผู้บังคับบัญชาส่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง โดยอาศัยอำนาจของตนเอง
๒. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อตำแหน่งและวิทยฐานะ
๓. การระบุนาตราความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย พร้อมทั้งระบุข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลไว้ด้วย
๔. กรณีที่เป็นการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้ "ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป" ส่วนการส่งลงโทษตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือนให้ใช้ "ทั้งนี้ตั้งแต่เดือน.....พ.ศ. เป็นต้นไป"
๕. ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนโทษจะนำมาประกอบการพิจารณาก็ได้
๖. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

ตัวอย่างกรณีที่ส่งลงโทษตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง

คำสั่ง.. (หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)..

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง ลงโทษภาคทัณฑ์/ตัดเงินเดือน/ลดขั้นเงินเดือน

ด้วย...(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ
 (ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
 ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ได้กระทำผิดวินัยในเรื่อง.....
 (ระบุกรณีกระทำผิดโดยสรุปถ้ามีหลายกรณีให้ระบุทุกกรณี)

 ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ.ตั้ง / ก.ค.ศ.....ในการประชุมครั้งที่.....
 เมื่อวันที่.....ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า
(ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจไว้ด้วย).....

 เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรงกรณี.....

 ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงมีมติให้
 ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ และอัตราโทษ).....
 ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ และอัตราโทษ).....
 ทั้งนี้ ตั้งแต่ เป็นต้นไป
 อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวันนับ
 แต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

ตั้ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

... ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีที่เป็นการส่งลงโทษตามมติของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ อ.ก.ค.ศ.ที่
ก.ค.ศ. ตั้ง

๒. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ ให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อตำแหน่งและวิทยฐานะ

๓. การระบุมাত্রความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุ
ทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย พร้อมทั้งระบุข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการ
ใช้ดุลพินิจอย่างมีเหตุผลไว้ด้วย

๔. กรณีเป็นการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้ “ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป” ส่วนการส่งลงโทษ
ตัดเงินเดือนหรือลดขั้นเงินเดือน ให้ใช้ “ทั้งนี้ตั้งแต่เดือน.....พ.ศ. เป็นต้นไป”

๕. ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนโทษจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับโทษ
ภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำผิดวินัยเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อนโทษซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้อง
ถูกลงโทษตัดเงินเดือน

๖. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

ตัวอย่าง ๓

ตัวอย่างกรณีที่ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ.

คำสั่ง.. (หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)....

ที่...../.....(เลข พ.ศ.)

เรื่อง ลงโทษปลดออก/ไล่ออกจากราชการ

ด้วย.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ)....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ
.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....

ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ได้กระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุ
กรณีกระทำผิดโดยสรุปถ้ามีหลายกรณีให้ระบุทุกกรณี).....

.....
เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงกรณี.....

.....
ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และ
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง / ก.ค.ศ. ในการประชุมครั้งที่...../.....เมื่อวันที่
.....ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า...(ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจไว้ด้วย)

.....
จึงมีมติให้ลงโทษ.....(ระบุสถานโทษและชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ออกจากราชการ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ วรรคสี่และวรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการ
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา-พ.ศ. จึงให้ลงโทษ.....(ระบุสถานโทษและชื่อ
ผู้ถูกลงโทษ).....ออกจากราชการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง (กรณี ป.ป.ช. ชี้มูลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ยื่นอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ออกคำสั่ง)

สั่ง ณ วันที่ พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

..... ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีที่ยังบังคับบัญชาตั้งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรง ตามมติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่ก.ค.ศ.ตั้ง/ก.ค.ศ.
๒. การระบุชื่อและตำแหน่งของผู้ถูกลงโทษ ให้ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ชื่อตำแหน่งและวิทยฐานะ
๓. การระบุมাত্রาความผิดให้อย่างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุมุทกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย พร้อมทั้งระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ ไว้ด้วย
๔. การกำหนดโทษถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะระบุไว้ในคำสั่งด้วยก็ได้ แต่จะลดหย่อนโทษต่ำกว่าปลดออกไม่ได้
๕. การตั้งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกจากราชการต้องสั่งโดยให้มีผลตั้งแต่วันที่สั่ง เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
๖. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

ตัวอย่าง ๔

ตัวอย่างกรณีการรายงานการลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรงและผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงาน
พิจารณาแล้วสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่ง

คำสั่ง.. (หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)...

ที่/..... (เลข พ.ศ.)

เรื่อง งดโทษ / ลดโทษ / เพิ่มโทษ / ยกโทษ

ตามคำสั่ง.....(ระบุชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่..... พ.ศ.
 ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
 ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ
(กรณีมีการเปลี่ยนแปลง).....ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....
 (ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิดตามคำสั่งเดิม).....
 อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗
 โดยให้ลงโทษ.....และได้รายงานการลงโทษตามลำดับ นั้น

....(ระบุตำแหน่งผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นผู้ได้รับรายงานตามมาตรา ๑๐๔).....
 พิจารณาแล้วเห็นว่าการลงโทษดังกล่าวเป็นการไม่ถูกต้อง/ไม่เหมาะสม โดย.....(ถ้าฟังข้อเท็จจริง
 ข้อกฎหมาย กรณีความผิดและมาตราที่เปลี่ยนแปลงไปให้ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้
 ดุลพินิจไว้ด้วย).....สมควรงดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษเป็น.....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ประกอบกับกฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ
 ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน และลดขั้นเงินเดือน พ.ศ. จึงให้งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....
(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....จาก.....เป็น.....

ทั้งนี้ ตั้งแต่..... เป็นต้นไป

อนึ่ง ถ้าผู้กลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา /
อ.ก.ศ. ที่ ก.ศ. ตั้ง/ก.ศ. ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่..... พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

..... ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับการพิจารณาการรายงานการสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง และผู้บังคับบัญชาผู้ได้รับรายงาน
พิจารณาแล้วสั่งเปลี่ยนแปลงคำสั่งหรือเปลี่ยนแปลงโทษ

๒. คำสั่งคโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า "ทั้งนี้ตั้งแต่...(ระบุวัน/เดือน/ปี)... เป็นต้นไป" ออก

๓. คำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ

๔. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือลดจากสถานโทษ และอัตราโทษใด เป็นสถานโทษ
และอัตราโทษใด และสำหรับกรณีเพิ่มโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้นเงินเดือนจากรับเงินเดือน
ในอันดับใด ขั้นใด เป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด

๕. การระบุมাত্রาที่บัญญัติเป็นความผิดวินัย ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำความผิด
ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย

๖. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

ตัวอย่าง ๕

ตัวอย่างกรณีการรายงานการส่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง หรือ ก.ค.ศ. พิจารณามิมีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง

คำสั่ง.. (หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)..

ที่/..... (เลข พ.ศ.)

เรื่อง งดโทษ / ลดโทษ / เพิ่มโทษ / ยกโทษ

ตามคำสั่ง.....(ระบุชื่อหน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่..... พ.ศ.
ลงโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ
.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....
ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ
.....(กรณีมีการเปลี่ยนแปลง)
ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิดตามคำสั่งเดิม).....
.....
อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....
.....
ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยให้
ลงโทษ.....และได้รายงานการลงโทษตามลำดับนั้น
อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง / ก.ค.ศ. พิจารณาในการ
ประชุมครั้งที่...../.....(เลข พ.ศ.).....เมื่อวันที่.....แล้วเห็นว่า.....(ถ้าการฟังข้อเท็จจริง
ข้อกฎหมาย กรณีความผิด และมาตราที่เปลี่ยนแปลงไป ให้ระบุเหตุผลหรือข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้
ดุลพินิจไว้ด้วย)
.....
จึงมีมติให้งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....
เป็น.....(ระบุสถานไทยและอัตราไทยที่เพิ่มหรือลด).....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๐๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้คงโทษ /ลดโทษ /เพิ่มโทษ /ยกโทษ
.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....จาก.....เป็น.....

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

อนึ่ง ถ้าผู้ถูกลงโทษประสงค์จะอุทธรณ์คำสั่งนี้ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายในสามสิบวัน
นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่..... พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

..... ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีการรายงานการสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา / อ.ก.ค.ศ. ที่
ก.ค.ศ.ตั้ง / ก.ค.ศ. พิจารณามีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง
๒. คำสั่งคงโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า "ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป" ออก
๓. คำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ กรณีโทษไม่ร้ายแรงให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิมใช้บังคับ
๔. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือลดจากสถาน โทษ และอัตราโทษใด เป็นสถาน โทษ
และอัตราโทษใดและสำหรับกรณีเพิ่มโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้นเงินเดือนจากรับเงินเดือน
ในอันดับใด ขั้นใด เป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด
๕. ในกรณีที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติให้เพิ่มโทษมีสิทธิอุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ได้
๖. ถ้าเป็นกรณีกระทำความผิดวินัยก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับให้เพิ่มเติมมาตรา ๑๓๔ หรือมาตรา ๑๓๕ ตามบทเฉพาะกาล
๗. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

ตัวอย่าง ๖

ตัวอย่างกรณีอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือ
อ.ก.ค.ศ.ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง และมีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง

คำสั่ง.. (หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)..

ที่/..... (เลข พ.ศ.)

เรื่อง จดโทษ / ลดโทษ / เพิ่มโทษ / ยกโทษ

ตามคำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่..... พ.ศ.
ลงโทษ.....(ระบุนสถานโทษและอัตราโทษ).....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....
.....สังกัด.....ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ
.....ขั้น.....บาท ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(กรณีมีการเปลี่ยนแปลง).....
.....ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิด
ตามคำสั่งเดิม).....
อันเป็นการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรงกรณี.....
.....
ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ นั้น
.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และอ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่
การศึกษา/อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้ง ในการประชุมครั้งที่...../.....เมื่อวันที่.....
ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้วเห็นว่า.....(ระบุความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลหรือข้อพิจารณา
และข้อเสนอแนะในการใช้ดุลพินิจของ อ.ก.ค.ศ.).....
จึงมีมติให้.....จดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ..... (ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....
ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงให้จดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ
.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่..... เป็นต้นไป

อนึ่ง หากประสงค์จะฟ้องเป็นคดีปกครอง ในกรณีนี้สามารถจะฟ้องต่อศาลปกครองภายใน
เก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่..... พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

..... ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
และ อ.ก.ค.ศ. ที่ ก.ค.ศ. ตั้งและ อ.ก.ค.ศ. มีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่ง

๒. การเพิ่มโทษหรือลดโทษกรณีโทษไม่ร้ายแรงให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งเดิมใช้บังคับ
ทั้งนี้การสั่งย้อนหลังดังกล่าว ไม่มีผลกระทบต่อสิทธิและประโยชน์ที่ผู้ถูกสั่งลงโทษได้รับไปแล้ว

๓. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือ ลดจากสถานโทษและอัตราโทษใด เป็น
สถานโทษและอัตราโทษใด และสำหรับกรณีเพิ่มโทษ เป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้นเงินเดือน
จากรับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด เป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใด

๔. คำสั่งลงโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า "ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป" ออก

๕. การระบุมাত্রาความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตรา
ให้ระบุทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย

๖. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

ตัวอย่าง ๓

ตัวอย่างกรณีอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยไม่ร้ายแรงหรืออย่างร้ายแรงต่อ ก.ค.ศ. และ ก.ค.ศ.
มีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งและหรือสั่งให้กลับเข้ารับราชการ

คำสั่ง.. (หน่วยงานที่ออกคำสั่ง)....

ที่/..... (เลข พ.ศ.)

เรื่อง งดโทษ / ลดโทษ / เพิ่มโทษ / ยกโทษ (และให้กลับเข้ารับราชการ)

ตามคำสั่ง.....(หน่วยงานที่ออกคำสั่ง).....ที่...../.....ลงวันที่..... พ.ศ.....
ลงโทษ.....(ระบุด่านโทษและอัตราโทษ).....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....
สังกัด.....ตำแหน่งเลขที่.....รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท
ซึ่งกระทำผิดวินัยในเรื่อง.....(ระบุข้อเท็จจริงในการกระทำผิดตามคำสั่งเดิม).....

อันเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง/ไม่ร้ายแรง กรณี.....

ตามมาตรา.....แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น
บัดนี้ ได้รับแจ้งตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่/.....ลงวันที่.....พ.ศ.
ว่า.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....ได้อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และ ก.ค.ศ. พิจารณา
อุทธรณ์แล้วเห็นว่า.....(ระบุความเห็นพร้อมทั้งเหตุผลหรือข้อพิจารณาและ
ข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของ ก.ค.ศ.).....
จึงมีมติให้งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....(ระบุชื่อผู้ถูกลงโทษ).....

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงให้งดโทษ/ลดโทษ/เพิ่มโทษ/ยกโทษ.....(ระบุ
ชื่อผู้ถูกลงโทษ).....และให้กลับเข้ารับราชการในตำแหน่ง/วิทยฐานะ.....
(ชื่อหน่วยงานการศึกษา).....สังกัด.....ตำแหน่งเลขที่.....
รับเงินเดือนในอันดับ.....ขั้น.....บาท

ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป

อนึ่ง หากประสงค์จะฟ้องเป็นคดีปกครอง ในกรณีนี้สามารถจะฟ้องต่อศาลปกครองภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

สั่ง ณ วันที่..... พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....ชื่อผู้สั่ง.....)

.... ตำแหน่ง/วิทยฐานะ...

หมายเหตุ

๑. ใช้กับกรณีการอุทธรณ์คำสั่งลงโทษวินัยอย่างร้ายแรงหรือไม่ร้ายแรง ต่อ ก.ค.ศ.และ ก.ค.ศ. มีมติให้เปลี่ยนแปลงคำสั่งและหรือสั่งให้กลับเข้ารับราชการ
๒. คำสั่งเพิ่มโทษ ลดโทษ กรณีโทษไม่ร้ายแรงให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันที่คำสั่งลงโทษเดิม ใช้บังคับ เว้นแต่การอุทธรณ์คำสั่งลงโทษร้ายแรงและได้รับการลดโทษเป็นโทษวินัยไม่ร้ายแรง
๓. การเพิ่มโทษหรือลดโทษให้ระบุด้วยว่าเพิ่มหรือลดจากสถานโทษและอัตราโทษใดเป็น สถานโทษใดและอัตราโทษใดและกรณีเพิ่มโทษหรือลดโทษเป็นลดขั้นเงินเดือนให้ระบุด้วยว่าให้ลดขั้น เงินเดือนจากรับเงินเดือนในอันดับใด ขั้นใดเป็นให้รับเงินเดือนในอันดับใดขั้นใด
๔. คำสั่งงดโทษหรือยกโทษ ให้ตัดข้อความว่า "ทั้งนี้ ตั้งแต่.....เป็นต้นไป" ออก
๕. กรณีที่มีการสั่งให้กลับเข้ารับราชการให้ใช้ข้อความว่า "ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป"
๖. การระบุมাত্রาความผิด ให้อ้างกฎหมายที่ใช้อยู่ในขณะกระทำผิด ถ้าผิดหลายมาตราให้ระบุ ทุกมาตรา ถ้ามาตราใดมีหลายวรรคให้ระบุวรรคด้วย
๗. ข้อความใดที่ไม่ใช้ให้ตัดออก

ระเบียบ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ (๔) และมาตรา ๑๐๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ก.ค.ศ. จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยวันออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ "

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ การออกจากราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรา ๑๐๗ วรรคหนึ่ง (๔) (๕) และ (๖) จะออกจากราชการตั้งแต่วันใดให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๔ การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ หรือมาตรา ๑๑๕ ห้ามมิให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๓ โดยปกติให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันต้องรับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาลหรือโดยคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

(๒) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๑๔ ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๓) การสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๑๐๗ (๖) ให้สั่งให้ออกตั้งแต่วันที่ถูกละทิ้งไปอนุญาตประกอบวิชาชีพ

(๔) ในกรณีที่ได้มีการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นให้ออกจากราชการ ตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ หรือมาตรา ๑๑๕ ก็ให้สั่งให้ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๕) กรณีใดมีเหตุสมควรสั่งให้ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้สั่งให้ออกย้อนหลังไป ถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการทำให้เสียประโยชน์ตามสิทธิ โดยชอบธรรมของผู้ถูกสั่งให้ออกนั้น

ข้อ ๕ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อนตามมาตรา ๑๐๓ และมาตรา ๑๑๘ จะสั่งให้ออกตั้งแต่วันที่ใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

ข้อ ๖ การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ห้ามมิให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปก่อนวันออกคำสั่ง เว้นแต่

(๑) ในกรณีที่ให้มีคำสั่งพักราชการ หรือให้ออกจากราชการไว้ก่อน เมื่อจะสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ให้สั่งลงโทษตั้งแต่วันพักราชการหรือวันให้ออกจากราชการไว้ก่อน แล้วแต่กรณี

(๒) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีกระทำผิดวินัยกรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลานานกว่าสิบห้าวัน และไม่กลับมาปฏิบัติราชการอีก ให้สั่งลงโทษตั้งแต่วันที่ละทิ้งหน้าที่ราชการนั้น

(๓) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีกระทำผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก หรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยปกติให้สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตั้งแต่วันต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด หรือวันถูกคุมขังติดต่อกันจนถึงวันต้องคำพิพากษาถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

(๔) ในกรณีที่ได้มีการสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่ง การลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ในกรณีเช่นนี้ให้สั่งย้อนหลังไปถึงวันออกจากราชการตามคำสั่งเดิม แต่ถ้าวันออกจากราชการตามคำสั่งเดิมไม่ถูกต้องก็ให้สั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะออกจากราชการตามกรณีนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๕) ในกรณีที่ได้มีการสั่งให้ออกจากราชการตามมาตรา ๔๕ มาตรา ๕๖ วรรคสอง วรรคสาม หรือวรรคห้า มาตรา ๑๑๐ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๔ หรือมาตรา ๑๑๕ ไปแล้ว ถ้าจะต้องสั่งใหม่หรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งเป็นลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ให้สั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ตามกรณีนั้นในขณะที่ออกคำสั่งเดิม

(๖) การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีที่ผู้ซึ่งจะต้องถูกสั่งนั้นได้ออกจากราชการโดยถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการในกรณีอื่นหรือได้รับอนุญาตให้ลาออกไปก่อนแล้ว ให้สั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันออกจากราชการนั้น

(๗) การส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ในกรณีที่จะต้องถูกสั่งนั้นได้พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ไปก่อนแล้ว ให้ส่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก ย้อนหลังไปถึงวันเกษียณอายุราชการ

(๘) กรณีใดมีเหตุสมควรส่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการย้อนหลัง ก็ให้ส่งปลดออกหรือไล่ออกย้อนหลังไปถึงวันที่ควรจะต้องออกจากราชการตามกรณีนั้นได้ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เป็นการทำให้เสียประโยชน์ตามสิทธิโดยชอบธรรมของผู้ถูกสั่งลงโทษนั้น

ข้อ ๗ การสั่งให้ออกจากราชการ การสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน หรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการอื่นตามมาตรา ๕๘ ก่อนวันที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ใช้บังคับ ประกอบกับมาตรา ๑๓๔ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๓๖ และมาตรา ๑๓๗ ให้นำข้อ ๔ หรือข้อ ๖ มาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘ ให้เลขาธิการ ก.ค.ศ. รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

(นายจาตุรนต์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธาน ก.ค.ศ.